

מגזין מיוחד המאגד
עבורכם את מבוחר
עלוני השבוע

✦
שנה שישיית
גיליון מספר 526

✦
ויקהל
תשפ"ד

מזרחימיה

להרשמה לקבלת החוברת
במייל, מידי שבוע.

לחצו כאן

זמני קיסת ויציאת השקת

ר"ת	מוצ"ש	ער"ש	
7:00	6:20	5:07	ירושלים
6:57	6:22	5:22	בני ברק
6:59	6:21	5:12	חיפה
6:58	6:22	5:22	אשדוד
6:59	6:21	5:06	בית שמש
6:59	6:22	5:24	קרית גת
6:59	6:19	5:15	נוף הגליל

פנים מאירות 8 ירושלים

טל' 02-500-4569

So25004569@Gmail.com

שפיד
דפוס
מהיר
ומתקדם

רגע להתבונן

הרב יחזקאל שובקס

מסר שבועי קצר
פרשת כי-תשא תשפ"ד

אורח לרגע

תגובות הקוראים

תגובות על גיליון פרשת תצוה,
בענין "הרעב הנצחי של הילד":

אני מאוד מודה לך על המאמר השבוע. עשית לי המון סדר. שנים רבות אני חי בתחושה של רעב. אני כל הזמן זקוק לתשומת לב וליחס. והאמת - אני מבקש את זה מאנשים סביבי, והם טוענים שהם נותנים לי מעל ומעבר, ואני עדיין מרגיש רעב.

כשראיתי את מה שכתבת על החור בקיבה, זה היה הבזק בשבילי. פתאום הבנתי את עצמי.

*

העלית את ענין המתנות לילדים, זה נושא שבעבר סיבך אותי מאוד.

הילדים היו מבקשים מתנות גדולות מדי, ואז הייתי נאלץ להוריד אותם מהחלומות, ולבסוף יצאו מאוכזבים.

עם הזמן למדתי לתת להם רשימה של מתנות, שיוכלו לבחור מביניהם, ומאז הם יוצאים מרוצים ב"ה.

*

מאמר יפה כל כך.

רק שלא הבנתי, למה כל כך קשה להפתיע ילד. אם הוא ביקש אוכל או מתנה, תמיד אפשר להוסיף לו עוד משהו בצד. משהו שהוא לא חשב עליו.

תגובות ניתן לשלוח למייל ptachlo1@gmail.com

אפשר רגע

שו"ת קצר

שאלה: הנושא של הבחירות לעירייה תופס אותי בכל העוצמה. אני שם לב שאני כל היום עסוק עם זה. גם כשאני לא קורא או מדבר, זה מעסיק מפנימים. אני יודע שזה לא קשור אצלי לדאגה יתירה לאידישקייט. אז מה זה כן?

תשובה: מסתבר שיש על כך המון תשובות, ננסה לתת לכל הפחות כיוון אחד.

נושא הבחירות באופן טבעי מציף אצל רובנו את נושא האפלייה או השליטה. מי מקבל יותר ומי פחות. מי שולט על מי.

אצל אנשים שנושא הקיפוח היה מרכזי בחייהם, כי תמיד היו מקופחים או אנשים שהיו תמיד בצד הנשלט, זה מציף להם כאב ישן, ופצעים שעדיין לא התאחו.

בזמן כזה, יש צורך עז בהרגשה של עשיית צדק. רוצים לדעת שהעולם היום, הוא טוב יותר מהעולם שבו גדלתי בעבר.

ברגע שאנו מודעים לשורש הכאב, זה כבר עוזר לקחת קצת מרחק אחורה.

שאלות ניתן לשלוח למייל ptachlo1@gmail.com

איך מתמודדים אצלינו בבית עם טעויות?

יש לנו גם תקלות. דברים שנעשים באופן לא נכון. בשונה ממכשירי חשמל שיכולים לעבוד גם עשר שנים ללא תקלות כלל (בתקווה שיש לכם מכשיר כזה בבית...). האדם כל הזמן נכשל ונתקל.

התקלות הללו אצל האנשים מובנות בתוכם. בשונה ממכשירי חשמל שהייצורן גאה בו שהוא יכול לעבוד ללא תקלות כלל, אצל האדם הוכנסו 'באגים' בכוונה. "כי יצר לב האדם רע מנעוריו" - מעידה התורה.

ואם מדברים על 'באגים' אצל האדם, בפרשה שלנו מופיעה ה'באג' המשמעותי ביותר: חטא העגל.

ארבעים יום לאחר המעמד הנשגב בהר סיני, שבו עם ישראל זכה לקבל את תואר "העם הנבחר", נכשלו בחטא החמור ביותר.

ומה שמתברר הוא, שגם ה'באג' הזה הוכנס בו בכוונה תחילה.

(כך הגמרא אומרת במסכת עבודה זרה: "אמר ר' יהושע בן לוי לא עשו ישראל את העגל אלא ליתן פתחון פה לבעלי תשובה". וברש"י: "גבורים ושלטיים ביצרים היו, ולא הי' ראוי להעביר יצרים עליהן. אלא נזירת מלך היתה לשלוט בהם, כדי ליתן פתחון פה לבעלי תשובה. שאם יאמר החוטא 'לא אשוב שלא יקבלני' אומרים לו: צא ולמד ממעשה העגל שכפרו ונתקבלו בתשובה".)

הרבש"ע - היצרן הראשי של המכשיר ששמו: אדם, מדווח עליו כעל מכשיר עם 'באגים', אך דווקא השותפים הנוספים שהם שני ההורים, לפעמים לא מוכנים לקבל את זה. הם מצפים לקבל ילד מושלם, שלא טועה, שלא מתבלבל, שלא נכשל.

אז מה הדרך הנכונה להתייחסות לטעויות ולכשלונות?

כשאנו מתבוננים בפרשה לאחר חטא העגל, אנו מוצאים את כל המהלך במפורט, ומזה אפשר ללמוד לעצמינו.

בהתחלה כעס גדול כביכול עד כדי להשמיד. ויחר אפי בהם ואכלם".

בהמשך, לאחר דברי התחננים של משה רבינו: "וינחם ד' על הרעה".

אז עונש מוות וכליון - לא, אך עדיין עם ישראל נענשו לרדת מגדולתם הקודמת. "ועתה הורד עדיך מעליך".

ורק בהמשך לאחר תהליך חזרה בתשובה, הם חוזרים למעמדם הראשון. "פני ילכו והנחתי לך".

לאחר מכן, הרבש"ע מצווה על בניית המשכן להשראת השכינה.

*

למעיישה:

בהתאם לגודל הטעות או הכישלון של הילד, אנו מתייחסים לכך ברצינות.

יש כעס. יש אכזבה. וזה מוצדק לגמרי.

יש גם אשמים. אכן צריך להעמיד את הילד על טעותו. לפעמים, בכל חומר הדין.

אך לאחר מכן, כאשר הוא קולט את הטעות ומתקן את עצמו, אנו מחזירים אותו למעמדו הקודם לגמרי. הוא חוזר להיות הילד עם היכולות להצליח, עם עתיד של תקווה, בלי להשאיר בו מומים.

מתברר לי שעשיתי טעות חמורה, ומכאן מתחילה השאלה איך אני מתמודד עם זה מבפנים.

הפקדתי את הצ'ק בבנק באיחור של חמש דקות. חרגתי מהמסגרת. הוראות הקבע חזרו לי. ביזיונות! שכחתי לאסוף את הילד שלי מהחידור. סאגה שלימה, עד שהילד נמצא ברחוב בוכה תמרורים.

קניתי שטריימל חדש בשווי חצי משכורת. עוד לא חלף חודש, בטרם שכחתי אותו בתא המטען באוטובוס. אני מניח שתוך כדי קריאת השורות, כל אחד מאיתנו נזכר בסיטואציות דומות שקרו לו בחיים.

והשאלה היא: מה קורה לנו מבפנים?

בהתחלה הלם. 'לא מאמין שזה קורה לי. בטח נמצא את השטריימל בקרוב'.

בשלב שני, אכזבה קשה. 'כל החיים התאמצתי לשמור על היתרה בבנק, למה זה קרה??'

לאחר מכן, כעס עצום. קודם כל על עצמי. 'למה לא יכולתי לרשום לעצמי תזכורת בטלפון?'

ואז איתור אשמים בסביבה. 'צריך להתלונן על מנהל הסניף. בחיים לא שמעתי ש...'

אם זה יהודי שחי באמונה, בוודאי משתחלים כל הזמן גם קולות מרגיעים. 'השם מנהל את העולם. הכול לטובה. תנשום אוויר ותירגע, הכול בסדר'.

ולבסוף מגיעות המסקנות בכל מיני צורות: איזה שליחזל אני / לא יכול לסמוך על עצמי / משהו דפוק אצלי / אני חסר תקנה.

*

אם אנו רוצים ללכת קצת אחורה, השאלה מתחילה "איך מתמודדים אצלינו בבית עם טעויות?"

אצל חלק מאיתנו, כאשר הילד טועה, מתחיל תהליך של דה-לגיטימציה מורחב. מתבצעת בו בדיקת מומים.

"האם אין לך שתי עיניים?! איך לא ראית את זה?"

"תניד לי, משהו באוזניים שלך סתום?! אני דיברתי אליך כל כך ברור".

"לא מצליח לקלוט איך המוח שלך עובד? איך אני אומר לך משהו ואתה מבין את ההפך?"

חלק אחר מאיתנו בוודאי זהירים שלא לדבר ככה לילד, אך פנימים מחזיקים את המחשבות. כי משהו בתוכנו מתנגד לקבלת טעויות אצל הילד. ואז הילד גדל עם ההבנה, שמשוה דפוק בו, כי הוא טועה.

וכרגיל, כמו בכל תופעה, יש הורים שתופסים מיד לקצה השני. הילד איבד מאה שקלים. "אוי, לא נורא, הכול בסדר. לא קרה כלום".

הדרך הזאת מחנך את הילד להפקרות. זה אומר לילד שאין ערך לכסף.

וכך לגבי כל כישלון. אי אפשר לומר על כישלון במבחן, למשל, שכלום לא קרה. בוודאי שקרה.

אז מה כן?

אדם, מהיותו בן-אנוש, אמור לעשות טעויות. יש בנו את תופעת השיכחה. פורח לנו מהזיכרון כל מיני משימות. גם חשובות.

לקוטים וספורים נפלאים

הישיבה הגדולה שלו בשבת אחר הצהריים, ומצא שחלק מהתלמידים מבלים את הזמן בשיחה בטלה. ניגש אליהם רבי חיים ואמר: עד שאתם עוסקים בשיחה, מוטב היה אילו הלכתם לישון, ובכך הייתם מקיימים את ראשי התיבות של המילה "שבת" - שינה בשבת תענוג! קרא כנגדו אחד הבחורים: רבי! אני דורש ראשי תיבות אחרים של שבת: שיחה בשבת תענוג. השיב לו רבי חיים תוך כדי דיבור: עליך אמר החכם מכל אדם (קהלת י, ב): "לב חכם לימינו (החכם קורא בשין ימנית: שינה) ולב כסיל לשמאלו" (הכסיל קורא בשין שמאלית: שיחה).

פרשת כי תשא

"העשיר לא ירבה" (ל, טו)

בספר "שמעתי מרבי" כותב הרב ישראל צבי ברסטיצקי זצ"ל, ששמע מפי רבי אליעזר שלום ליטווסקי זצ"ל: העשיר - עינו רעה בנתינת צדקה, מפני שרוצה להרבות את הונו, לפיכך כתוב בפסוק "לא ירבה", כלומר, בזה שימנע מלתת, לא ירבה את הונו. ולעומתו - הדל, דואג שבוה שנותן לצדקה יחסר לו לפרנסתו, לכן אומרת התורה "הדל לא ימעט".

"ושמרו בני ישראל את

השבת..." (לא, טז)

מנהגו של ר' שלמה קלוגר, רבה של ברוד, במוצאי שבת כך היה: מיד כשהיו נראים שלושה כוכבים בשמים היה מתפלל ערבית, ומבדיל.

כששאלו אצלו מקורביו, הרי מצוה להוסיף מחול על הקודש, ומה אם השבת תימשך עוד חצי שעה?

אמר להם ר' שלמה קלוגר: יש הרבה מחללי שבת בברוד ואין לי עצה כנגדם, אולם מה לי להוסיף ולהביא שיחללו שבת בשעה שכבר חול.

"וביום השביעי שבת וינפש" (לא, יז)

מסופר על הגאון רבי חיים מוולוז'ין, שנכנס פעם להיכל

'טעמו וראו פי טוב ה', לא יותר...

אנחנו חיים בעולם שהמסר המרכזי שלו הוא: אם יש לך - אתה שוה משהו, ואם אין לך - אינך קיים... אם יש לך השגים, כבוד, כוח, כסף, התקדה, יראת שמים, אם יש לך דברים שאתה יכול לספר עליהם ולהתפאר בהם, להרגיש אותם, למשש אותם - זה אומר שהצלחת בחיים, זה אומר שיש מה לקנא בך, שאתה באמת קיים.

ואם לא? אם לא הצלחת לקצר הצלחה ממשית בחיים? אתה פשוט לא שוה כלום. כמובן, שכל אחד מחפש את ההשגים המוחשיים במקומות שלו.

יש כאלה שהשאיפה שלהם מלאה רוחניות ורצון לטוב, ויש כאלה שהרצון שלהם הוא לכווננים יותר רדודים וגשמיים - אבל בכל מקרה השאיפה היא מאותו הסוג: להשיג, לחוש, למשש את ההשגים.

פי אחרת, כאמור, מה אני שוה? אם לא הוכחנו יכולות - אנחנו לא שוים כלום.

(עיטורי תורה)

"ומשרתו יהושע בן נון נער לא ימיש מתוך האהל" (לג, יא)

שהיו עסקיו לעמוד על תורה שבעל פה, שהיה כמעין הנובע באהל משה ולא רצה להפנות משקידת לימודו לשום דבר. (העמק דבר) הרבה תירוצים שלא נעסוק בתורה, יצר הרע מזמן לנו, זה השיקול, זו הבחינה וזה החישוב: מה עומד מול מה, מה טפל ומה עיקר, ורק כאשר האדם ירגיש שהתורה היא שלו וכאשר הוא בטל ממנה הוא חש את ההפסד, אז ירגיש את ערכה האמיתי.

משל למה הדבר דומה, לאדם שרצה לערוך סעודה מפוארת לרגל נישואי בנו, ולעת ערב הלך לקנות מוצרי מזון בסכום גדול מאוד. כאשר הגיע לאחד המרכולים הגדולים התברר שהוא הגיע עשר דקות לאחר זמן סגירת החנות.

לעי"נ הרה"צ

ר' פנחס בן ר' בנימין בינוש רוזנבוים זצוק"ל

כ"ו בניסן תשע"ז

האיש ניגש לשומר השער וביקשו שיואיל לפתוח את שערי החנות כיון שברצונו לקנות בסכומים גדולים מאוד ובוודאי בעה"ב ישמח. למרות הסבריו של בעל השמחה לא נעתר השומר לבקשתו.

גם תחנוניו של האיש כי אין לו זמן אחר לקניות ומועד המסיבה קרוב, לא שינו את דעתו. בצר לו נאלץ האיש לעזוב את החנות ולחפש מקום אחר.

בהגיעו לחנות השניה הביט בשלט המורה על שעות פתיחת החנות וסגירתה וראה שהדלת סגורה גם כאן.

האיש לא ידע את נפשו מרוב צער.

הוא הביט פנימה אל תוך החנות וראה כי בעה"ב עסוק בסגירת הקופה, נקש בדלת וביקש שיפתח לו.

כשמע בעה"ב את הרכישות שמוכן האיש לערוך, מיד פתח את הדלת ושירת אותו בשמחה רבה ואף הגיש לו כיבוד קל במהלך הקניה.

האיש שמח עד מאוד על השירות הנפלא, שילם ביד נדיבה ובמזומן.

לקראת צאתו שאל את בעה"ב, אמור לי, מדוע בחנות השנייה סירב השומר לאפשר לי לרכוש את המוצרים? הרי אף שם הייתי משלם טבין ותקילין.

ענה לו בעה"ב, בחנות ממול ניצב שומר שיש לו שעות עבודה קבועות ואין לו שום קשר לחנות, אין זה מעניינו מה היקף הקניות במרכול, אך כאן

אני הוא בעל החנות, כל ההכנסות שייכות לי. כאשר ראיתי את רשימת המוצרים שהנך מעוניין לרכוש, הבנתי מיד שכדאי לי להשקיע זמן נוסף, כי כל רגע

נוסף שאתה בחנותי הכנסותי גדלות. כך צריכה להיות הרגשתו של האדם לגבי לימוד התורה, שכל רגע ורגע של לימוד הוא שלו, זהו רכושו, בכך הוא מגדיל את זכויותיו וכדאי לו להשקיע "שעות נוספות" בלימוד. אך אם האדם ירגיש כ"שומר בשער" שכל רגע

נוסף שהוא נשאר בבית המדרש הוא חש צער וסבל, משמע שהוא בבחינת שומר שמחכה לסיים את שעות עבודתו אז התורה אינה קניינו. (אור דניאל)

"כי לא יראני האדם וחי" (לג, ב)

שאל אדריאנוס קיסר (שמשל ברומי בימי מרד בר כוכבא) לרבי יהושע בן חנניה: יש אדון לעולם? אמר לו רבי יהושע: וכי עולם של הפקר הוא?

אמר לו אדריאנוס: ולמה אינו נגלה שתי פעמים בשנה, כדי שיראוהו הבריות ותהא אימתו עליהם? אמר לו רבי יהושע: לפי שאין העולם יכול לעמוד בזהרו המבריק, שנאמר: "כי לא יראני האדם וחי".

אמר לו אדריאנוס: אם אינך מראה את פני ה' איני מאמינך.

בצהריים העמידו רבי יהושע כנגד השמש ואמר לו: הסתכל בשמש ואתה רואה את ה'.

אמר לו אדריאנוס: ומי יכול להסתכל בשמש? אמר לו יהושע: ולא ישמעו אוזניך מה שפיך מדבר? ומה השמש, שהוא אחד מאלף אלפים וריבוא רבבות משמשים (משרתים) שמשמשים לפניו אין כל בריה יכולה

להסתכל בו; הקב"ה שזיוו מלא עולם, על אחת כמה וכמה! (כל שכן שאין יכולים להסתכל בו). (חולין ס, ע"א)

אָבֵל הַבַּעַל שֵׁם טוֹב הַקְּדוֹשׁ לִמַּד אוֹתָנוּ אַחֲרָת: כָּל עוֹד שֶׁהָאָדָם תָּפוּס בְּהַשְׂגִּים הַגְּשָׁמִיִּים אוֹ הַרוּחָנִיִּים, כָּל זְמַן שֶׁהוּא מְחַפֵּשׁ לְהַרְגִישׁ אֶת הַהַשְׂגִּים, לְחוּשׁ וּלְמַשֵּׁשׁ אֶת מָה שֵׁיֵשׁ לוֹ - הוּא מְנַתֵּק מֵהַבוֹרָא הָאֵינְסוּפִי!

יש לנו רק כוח אחד בלתי מגבל. כוחו של הבורא. הקדוש ברוך הוא הוא אינסופי וכל יכול, הוא יודע עתידות והוא אבא שלנו שמחזיק אותנו ונותן לנו את הכוח לחיות ולפעל.

הוא מאמין בנו בלי סוף ונותן לנו הכל בלי סוף. האדם לא מסוגל להפיר בזה באמת. כלומר, הוא מודה בזה מהשפה ולחוץ - אבל בתוך תוכו הוא מעדיף לסמך על ההעברה שתכנס לו לחשבון, ולשאב את העידוד והחוזק הפנימי מההשגים הרוחניים שלו.

ובמו ידיו הוא מפספס את ההזדמנות לקשר הכי חזק ואינסופי בעולם...

אם אדם נגש לקשר עם הבורא מתוך מחשבה שהוא שוה בפני עצמו, יש לו ידע ויכולות וכשורים ופתרונות מבריקים - אז הוא בעצם מעדיף את עצמו ולא את הבורא, ועל זה אמרו חז"ל 'כל המתגאה כאלו דוחק רגלי השכינה'!

והקדוש ברוך הוא, שמרחם על האדם, הוא רוצה לחבר אותו אליו, לכוח האינסופי - ולכן הוא שולח לנו את המבוכות והחלשות, הדברים שבהם אנחנו נתקעים ולא מוצאים את עצמנו.

אדם שמעולם לא נכשל - לעולם לא יסכים לוותר על הצורך להרגיש ולחפש את הקשר עם השם. כי הקשר עם הבורא הוא משהו חמקמק ולא נתפס, אתה לא יכול להתגאות אתו - כי הוא נובע דוקא מתוך השפלות שלך, ואתה לא יכול למשש אותו - כי לית מחשבה תפיסא בה כלל.

אי אפשר באמת להשיג את הבורא. הדבר היחיד שאפשרי - זה 'לטעם' את הקשר אתו.

לעי"נ האשה החשובה

מרת מרים יוכבד ב"ר צבי ליבוביץ ע"ה

כ"א מר חשון תשפ"א

פחד נורא נפל על יהודי הקהילה על כי מורם ורבים הגדול נקלע לסכנת פיקוח נפש, הללו ידעו כי בשעת מלחמה יחמירו בדינו של 'מרגל' ולא יקפידו לחקור ולברר על אמיתות האשמה.

נמנו וגמרו לאסוף סכום כסף, כדי לסתום פי המשטינים

והמקטרגים, ואכן בתוך זמן קצר עלה בידם לגייס יותר מעשרת אלפים זהובים.

ביום המשפט, הגיע החתם סופר לבית המשפט הצבאי, את 'הנאשם' הושיבו באמצע החדר וסביבו ישבו שופטי המלחמה, וביד כל אחד מהם חרב שלופה.

נבהל ה'חתם סופר' מן המראה שנגלה לעיניו, והנה זה פלא, השופט הראשי החל להשמיע את דבריו בדברי הרגעה ועשה הכל כדי להפיס דעתו של החתם סופר.

הוא הוסיף ואמר כי אל לו לירא מן החרבות השלופות, כי כן מנהגם של שופטי הצבא בכל משפט שבו דנים.

אחר כך ציווה להשיב החרבות לנדן.

המשפט עצמו נמשך זמן קצר בלבד, החתם סופר השמיע את גירסתו ודחה את כל טענת השופטים.

תוך כדי דיבור, קרא ראש השופטים לחתם סופר וציווהו לצאת לחדר צדדי.

כאשר היו שניהם לבדם, פנים אל פנים, פנה אליו השופט ואמר, אינך מכירני, אך אני זוכר אותך היטב.

אני אותו חייל אשר לפני שלושים שנה התוודענו איש אל רעהו בבית הנגיד היהודי במינץ.

הבטיח השופט כי לא יאונה לחתם סופר כל רע וכי ידאג שיצא זכאי במשפט. וכך הווה.

"וראית את אחורי ופני לא יראו" (לג, כג)

בצעירותו שהה מרן ה'חתם סופר' בעיר מינץ ואת סעודותיו היה סועד על שולחנו של נגיד מיהודי העיר.

באותה תקופה פשטו על העיר רבים מחיילי צבא צרפת והתפזרו בה.

כדי להתקיים, אילצו החיילים את נגידי העיר לארחם בבתיהם ולזון אותם.

אחד החיילים התקרב אל הנער היהודי המחונו וביקשו ללמדו עניינים שונים ותמורת זה יעשה עבורו מלאכות ושירותים שונים.

לא ארך הזמן, וחיילי צרפת נטשו את העיר, ובהם גם אותו חייל שגילה יחסי קירבה לחתם סופר הנער.

כעבור שלושים שנה מאז שהותו במינץ פרצה מלחמה קשה בממלכת האוסטרו הונגרית.

באותם ימים הגיעה אל בית דינו של החתם סופר פרשה שהייתה קשורה ברכישת נשק בלתי חוקי על ידי יהודים מקומיים, וכאשר נתגלעו ביניהם חילוקי דעות ולא יכלו להגיע לעמק השווה ביקשו את חוות דעתו ופסיקתו של מורם ורבים.

אחד מבעלי הדין מסר את פסק הדין שבירד לערכאות של בית המשפט הממלכתי הצבאי, לאות ולראיה כי בעלי הדין השונים פגעו בבטחונה וסיכנו את שלומה של הממלכה.

עיין שופט הצבא הראשי בפסק הדין וגילה את שמו של החתם סופר מתנוסס עליו, התמלא השופט כעס רב על הרב היהודי על שידע מן הפרשה ולא סיפר על כך לשלטונות, והחליט להעמידו לדין כמרגל.

אוֹתָם מִשְׁקָאוֹת שְׁבָהֶם יֵשׁ נְגִיעוֹת תַּפּוּז'. כְּשִׁשׁוֹתִים מֵהֶם מְקַבְּלִים הַרְגָּשָׁה שֶׁל אֲכִילַת תַּפּוּז, כְּשִׁבְפַּעַל - אֵין בָּהֶם אֲלָא כַּמָּה טַפּוֹת בּוֹדְדוֹת שֶׁל פְּרִי... אֲבָל אֲנַחְנוּ יוֹדְעִים שְׁלִפֵי הַהֲלָכָה הַטַּעַם נִחְשָׁב כְּמוֹ עֵקֶר הַמַּאֲכָל - 'טַעַם כְּעֵקֶר'.

כְּשִׁמְבִשְׁלִים מַאֲכָל פְּרוּהָ בְּתוֹךְ סִיר בְּשָׂרֵי אָסוּר לְעָרֵב אוֹתוֹ עִם חֶלֶב, כִּי הַטַּעַם הַבְּלוּעַ בְּתוֹךְ הַסִּיר - עוֹבֵר לַמַּאֲכָל הַפְּרוּהָ, וְהַטַּעַם הַזֶּה נִחְשָׁב מִמֶּשׁ כְּאִלוֹ אֲנוֹ אוֹכְלִים בְּשָׂר!

בְּעִבּוֹדַת הַשֵּׁם יֵשׁ לָנוּ רַק אֲפִשְׁרוֹת לְטַעַם אֶת הַטַּעַם שֶׁל הַבּוֹרָא, אֲבָל לֹא בְּאֵמַת לְהַשִּׁיג אוֹתוֹ. עִבּוֹדַת הַשֵּׁם זֶה 'טַעַמּוֹ וְרָאוֹ כִּי טוֹב הַשֵּׁם', לֹא יוֹתֵר. נוֹ, וְאִם יֵשׁ לָנוּ אֲפִשְׁרוֹת לְסַמֵּךְ וּלְהַתְחַבֵּר לְהַרְגָּשׁוֹת מוֹחֲשִׁיּוֹת, לְהַשְׁגִּים מִמְּשִׁיִּים שְׁאִפְשָׁר לְסַפֵּר עֲלֵיהֶם, לְמָה שֶׁהָאָדָם יוֹתֵר עַל הַבְּטָחוֹן בָּהֶם - לְטוֹבַת חֲבוּר לְדַבֵּר לֹא מוֹחֲשִׁי!?

מִצַּד שְׁנֵי, אִם הָאָדָם יִשְׁאֵר תְּקוּעַ בְּרִצּוֹן לְחוּשׁ וּלְהַרְגִּישׁ - הוּא לְעוֹלָם לֹא יִגִּיעַ לְתַכְלִית הַבְּרִיאָה, הוּא לְעוֹלָם לֹא יִרְצֶה לְהַתְחַבֵּר לְשֵׁם... לְכֵן אֲנַחְנוּ נִכְשָׁלִים. לְכֵן יֵשׁ לָנוּ לְפַעֲמִים רְגָעִים שֶׁל כָּאֵב וּבִלְבוּל.

כְּדֵי לְהִרְאוֹת לָנוּ שְׂאֵי אֲפִשָׁר בְּאֵמַת לְהַסְתַּמֵּךְ עַל הַכּוֹחַ הַמְּגַבֵּל שֶׁלָּנוּ. כִּי הַנְּהָ, אֲנַחְנוּ לֹא בְּאֵמַת מְסֻגָּלִים... כָּל רְגַע שֶׁל כָּאֵב הוּא בְּסֵךְ הַכֹּל שֶׁעַר בְּשִׁבְלֵנוּ, הַזְדַּמְנוֹת לְהַתְחַבֵּר לְאֵין סוּף.

בְּלִי הַכָּאֵב הַזֶּה שְׂאֵתָה עוֹבֵר עֲכָשׁוּ - לֹא הֵייתָ יָכוֹל לְהִגִּיעַ אֶל הַשֵּׁם. הֵייתָ נִשְׁאָר תְּקוּעַ בְּחִשְׁבָּה עַל הַשְׁגִּים וְתַחוּשׁוֹת בְּטָחוֹן מְגַבְלוֹת... וְכֵאֵן אֲנַחְנוּ מְגִיעִים לְפִוְרִים... בְּפִוְרִים, מְגַלִּים לָנוּ חַז"ל, קִבְּלוּ עִם יִשְׂרָאֵל אֶת הַתּוֹרָה מִחֶדְשׁ, מִתּוֹךְ אֲהָבָה. לְמָה? לְמָה הַקֶּשֶׁר?

כִּי בְּתַקּוּפַת אֲחִשׁוּרוֹשׁ וְהֶמֶן עִם יִשְׂרָאֵל הִזָּה בְּשִׂיא הַבִּלְבוּל וְהַכָּאֵב. לֹא הִזָּה לָנוּ אֲזַ שׁוּם דְּבָר מִמְּשִׁי לְסַמֵּךְ עָלָיו.

לְעִי"נ הַאֲשֵׁה הַחֲשׁוּבָה מֵרַת צְפוּרָה פִּיגָא ע"ה ב"ר מִשֵּׁה אֲלִיעֶזֶר שִׁיחִי יוֹדְלִבִּיץ - ג' שְׁבַט תִּשְׁפ"א

לְעִי"נ הַאֲשֵׁה הַחֲשׁוּבָה מֵרַת צְפוּרָה פִּיגָא ע"ה ב"ר מִשֵּׁה אֲלִיעֶזֶר שִׁיחִי יוֹדְלִבִּיץ - ג' שְׁבַט תִּשְׁפ"א

נתבונן שבעת אשר ישב החתם סופר במינץ בבית הנגיד והתקרב אליו איש מלחמה ההוא, והוא היה לו לתועלת ולסעד, עוד לא ידע מה יהיה בסופו אחרי שלושים שנה ובאיזה אופן ישלם לו טובה נגד טובה, אמנם מה' מצעדי גבר כוננו ודרכו יחפץ ית"ש ויתעלה לנצח. בזה פירש ה'חתם סופר' 'וראיתי את אחורי לפני לא יראו' כי פעמים הרבה אנו רואים דברים וסיבות שונות

הנעשים בארץ באין מבין על מה ולמה הקב"ה עשה כן ולאיזה צורך ותכלית, אבל בעבור ימים רבים אנו רואים ומבינים למפרע שלא לחינם וללא הועיל עשה ד' ככה, כי היו הכנות והקדמות שיעשה על ידם דבר גדול תשועה ופורקן לישראל בכללית או בפרטית.

להבינם. אף אם נצליח בשכלנו הקט לקלוט מעט את התכנית האלוקית וההיגיון העל אנושי הטמון בה, עדיין איננו יכולים להבין מדוע פלוני מצליח וחברו תמיד מפסיד. וכל כך למה? משום שכל תכנית אלוקית מתפרסת על פני שנים ארוכות מספור, לעתים עוברים מספר גלגולים של אותה נשמה עד שמגיע הדבר לתיקונו. לעיתים נמצאים כל הקשורים לאותו תיקון יחד בעולם הזה, אך עדיין הם מפורזים במדינות שונות וכל אחד משלים חלק בפאזל האנושי, ודוגמאות רבות ניתן להוסיף.

אמר הקב"ה למשה: לפני שאני משלים מהלך אלוקי שכוה, אין נברא שיוכל לראות את יד ה' בתוך העניין בבירור. אפשר להאמין, ניתן להתחזק באמונה שהכל לטובה, אבל אין סיכוי שתראה במוחש - "כי לא יראני האדם וחי". לפעמים, לאחר שמסיים הקב"ה את סיבוב הגלגל האלוקי בחכמה רבה, אז מגלה הוא קצת לעינינו

ברוחניות - היינו במקום שפל ומרחק, ולא יכלנו 'לשחד' את הבורא עם השגים רוחניים. שלא לדבר על החלקים הגשמיים, בהם היינו בשיא החסר והכאב, כשמכל הצדדים רק רוצים להשמיד להרג ולאבד...

ואז היהודים שואלים את עצמם: מי יעזר לנו בכל זאת? אם אין לנו שום קשרים לסמך עליהם כדי לבטל את הגזרה, וגם אין לנו יכלת לסמך על עבודת השם שלנו ולבטח שאולי בזכות זה יציל אותנו השם - מה יהיה כאן?!

אבל אז מגיע נס פורים, והכל מתהפך. עם ישראל מגלה לראשונה שהקדוש ברוך הוא אוהב אותם בלי תנאי, הוא רוצה בהם ומציל אותם, לא בגלל שום השג מגבל שלהם - אלא פשוט בגלל שהוא אינסופי והרחמים שלו אינסופיים!

ההבנה הזו גורמת להם להתחבר מחדש לעבודת השם, להבין לפתע שהמטרה כאן היא אחרת לגמרי. לא עוד רצון להשגים, לא עוד חפוש שלמות עצמית והגדלה עצמית - אלא רק להתחבר לאין סוף!

זכרו! הכאבים והחלשות שהקדוש ברוך הוא מפגיש אותנו אתם, אינם נגדנו - אלא בשבילנו! אף אחד אינו מחפש 'לדפק אותנו'!

אם האדם חי במרדף אחר ההשגים והכאב חוסם אותו מלהשיג אותם - הוא אכן בטוח שרוצים להציק לו בלי סבה, ושהכאב מכונן כנגדו...

אבל כשאנחנו מבינים שהעקר בחיים זה למצא עוד קצת קשר עם השם, עוד מקום שבו אני חייב להתחבר לשם - הכאב הוא בדיוק הפתרון לזה!

כי כל כאב פותח לנו את השער הכא, להבין שהנה, יש עוד מקום שבו אנחנו חייבים את הבורא...

(נקודות של אור - ספינקא)

הנעשים בארץ באין מבין על מה ולמה הקב"ה עשה כן ולאיזה צורך ותכלית, אבל בעבור ימים רבים אנו רואים ומבינים למפרע שלא לחינם וללא הועיל עשה ד' ככה, כי היו הכנות והקדמות שיעשה על ידם דבר גדול תשועה ופורקן לישראל בכללית או בפרטית.

והיינו 'וראיתי את אחורי' לאחר שנעשה תכלית הדבר, אז תבין ותראה למפרע לאיזה כונה היו הסיבות והעניינים הקודמים, אבל 'פני', מה שלפני, מה שעתיד לבוא קודם עשיית הדבר והתכלית, 'לא יראו ולא יבינו'. (חוט המשולש)

"וראית את אחורי לפני לא יראו" (לג, כג)

נתאר לעצמנו שני חברים טובים שרוצים לעקוב אחר המתרחש בדירה מסוימת, הם ניגשים בלאט לדלת ומנסים להציץ מבעד לחורים הפתוחים בה.

האחד מהם גבוה ומיתמר אל על, והשני מתחרה עם הנמוכים שבין קצרי הקומה בעולם כולו למי מגיע התואר קצר וקולע.

הנמוך מציץ מבעד לחור המנועול, ומפיו נמלטת קריאת השתאות חרישית: ראית?! - הוא שואל את חברו בפליאה - אני רואה עט שכותב מעצמו על דף.

חברו היסה אותו בהכאת אצבע על קדקודו: שוטה שכמותך, הלא יש אדם המחזיק את העט והוא

מעט מזעיר מאהבתו הרבה אלינו, איך כל נתון קטן שהשתבש לנו בדרך, בעצם עזר לנו מאוד בהמשך. ולפעמים לא...

(במחשבה תחילה)

א גוט שבת

לקבלה במייל: LikutimNiflaim@gmail.com

פני עין חמד

יזא לאור י"י בית הכנסת לבנות "עין חמד" - מבלרת ציון

פְּרִשְׁת כִּי תִשָּׂא - דְּגָמָא אִישִׁית

"כִּי תִשָּׂא אֶת רֵאשׁ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְפָקְדֵיהֶם וְנָתַנּוּ" (שמות ל', י"ב)

הצלחה בגו"ר

יצחק אריאל בן טובה חגי חיים וב"ב שמואל אימן בן אסתר זרי שגית בת רותי מאיר ישראל בן רחל ברכה- יראת שמים ליאור יהושע סומך וב"ב גלית בת מסודי יהודה אריה בן רחל ברכה ארז בן שושנה רונן אברהם וב"ב קסיר אפרים וב"ב רחל ברכה בת פדילה דליה משפ' שטרית נעם יצחק בן רחל ברכה רינה בת סימי וב"ב יוסף ליאור בן דליה אפרת- הצלחה בכל העניינים שלמה ודנה דוד וב"ב אריה ושרה לוי וב"ב י.מ.י.ש כדורי שולמית ומרדכי חיים דויטש וב"ב עמית בן אהרון וב"ב רז דוד בן לאה וב"ב נתנאל בן ג'ינה

זיווג הגון וכשר במהרה

אורן חיים בן אלן אסתר רותית בת סימי תרצה בתיה בת ימנה נינט יוסף בן רוחמה אילן בן ג'ולייט יפית שרה בת ג'ינה אנאל חביבה בת שולמית לאה בת תמר מיטל בת מלכה מאיר בן שרית ואליהו טליה עדן אסתר בת שולמית נעם בן שרה שירי ימנה בת שולמית דוד עומרי בן יהודית שירי שושנה שירה בת סילביה שמעון בן שולמית אברהם גורג'י בן דליה אפרת אורן בן נעמי סיון רבקה בת אלן אסתר

זרע קודש בר קיימא

גלית בת מסודי אליהו דזרי בן ימנה אילנה בת רוחמה שמואל אימן בן אסתר זרי סיון בת אסתר רחל מרים בת יהודית דניאל בן שרה אושרית בת שושנה נעמה בת יפה דגנית בת שושנה אסף בן סופיה מיטל בת שושנה לימור בת פרידה דרור בן סופיה

רפואה שלמה

מאיר ישראל בן רחל ברכה יצחק בן עזרא ימנה ניזרי בת טסה- בריאות ואריכות ימים מרדכי ניזרי בן פרחה- בריאות ואריכות ימים סימי בת סוליקה מיכאל יהודה בן מרים אורן בן אסתר דינה בת מזל נעם יצחק בן רחל ברכה נעמי בת רחל שירה שילת בת אורלי אפרים בן שרה לביא ישראל בן תמר חיה אסתר בת סוליקה מוריה בת רחל ברכה נחום בן כיריה יהודה אריה בן רחל ברכה ישראל בן חווה יפה בת שרה-הצלחה ורפואה רחל בת זוהרה משה בן נדימה עינת בת רחל ברכה רפאל משה בן רחל יצחק בן פנינה רחל ברכה בת פדילה דליה קסנש בת דגנו רותית בת סבריה יצחק בן חנון רפאל אבידן בן תקווה אליהו בן רחל בנימין בן ברכה אלן אסתר בת שרלוט נעימה בת שרה יהודה לייב בן אסתר מלכה נעם אלימלך בן אושרית- ר"ש ובריאות איתנה לימור בת פרידה יניב בן פרידה מאיה בת עדי אורן בן פרידה יהודית אסתר פראדל בת חיה- בריאות ואריכות ימים

דהא כתיב: "לא תנסו את ה' אלקיכם" (דברים ו', ט"ז). רק במעשר מותר, כמו שהנביא אמר: ה'ביאו את כל המעשר וגו' ובחננוני נא בְּזֹאת" (מלאכי ג', י').

עניין זה צריך עיון, מדוע מצווה זו שונה משאר המצוות שמותר לנסות את הקב"ה?

יש לומר דהנה מצינו שנתנית צדקה חשובה כזריעה כמאמר הכתוב: "זרעו לְכֶם לְצִדְקָה קְצְרוּ לְפִי חֶסֶד" (הושע י', י"ב).

צריך להסביר שהפסוק ירמוז לעניין זה שנתנית צדקה דומה לזריעת שדה. כמו שמותר לתת זרע בשדה כדי שיגדל מזרע זה פירות ואין זה נקרא לנסות את הקב"ה כי זה השתדלות בדרך הטבע ולא באופן ניסי כך העניין של **זרע צדקות**.

נתנית צדקה דומה לזריעה בקרקע ולכן מצמיח ישועות כי פירות הצדקה הוא ישועות שמתעשר. זה מה שהנביא מלאכי אמר: "ובְּחַנּוּנֵי נָא בְּזֹאת" - **בצדקה**. דרך הטבע מחייב שיתעשר, ולכן רק בדבר זה מותר לנסות כי רק בדבר הזה הנביא גילה לנו שתוצאותיה של מצווה זו היא תוצאה טבעית והיא בחינה של השתדלות.

בברכת שבת שלום

הרב אליהו חיים פנחסי שליט"א חבר הרבנות מברשת ציון

בעל הטורים כתב: "אם תקראנו למפרע יהיה גם כן ונתנו, לומר לך כל מה שאדם נותן לצדקה יחזור אליו ולא יחסר לו בשביל זה כלום".

אבל בטור (יור"ד ס' רמז) הוסיף עוד שלא רק שאינו נחסר בגין מצווה זו אלא אדרבה ירבה ממונו: "אל יעלה בליבך עצה לומר איך אחסר ממוני ליתנו לעניים, כי יש לך לדעת שאין הממון שלך אלא פיקדון לעשות בו רצון המפקיד וזה רצונו שיחלק לעניים וכו'. ועוד, כי הדבר בדוק ומנוסה כי בשביל הצדקה שנותן לא יחסר לו אלא אדרבה תוסיף לו עושר וכבוד".

הרמב"ם (פ"י מה' מתנ"ע ה"ב) כתב: "לעולם אין אדם מעני מן הצדקה ואין דבר רע ולא היזק מן הצדקה".

ספר החינוך (מצווה תפ) גם הוסיף וכתב: "וכל מבין דרכי התורה ומשיג לדעת אפילו מעט בחין ערכה ידע בבירור כי המפזר מממונו אל הצריכים נוסף עוד, וחושך מיושר אך למחסור, כי השם ידין את האדם לפי מעשיו ויעניקוה מברכתו כפי התקרבו אליה ומדת הכילות מחיצה של ברזל בינו ובין הברכה והנדיבות חלק מחלקי הברכה ונמצא המתנהג בו שהוא בתוכה ישמע חכם ויוסף לקח".

מי שנותן שיעור מעשר מותר לו לעשות כן על מנת להתעשר, כדאיתא במסכת תענית (דף ח' ע"ב) ואמר רבי יוחנן: "מאי דכתיב עשר תעשר עשר בשביל שתתעשר". ע"כ. ואיתא (שם) שאסור לנסות את הקב"ה בשום עניין,

העלון מוקדש לעילוי נשמת משה בן גורג'יה ז"ל

לרפואה שלימה לנוריאל בן אסתר

לרפואה שלימה לאיידה חיה בת אסתר וליילד אלחנן רפאל בן איריס וליילד אורי חיים בן שלי

זש"ק, פרנסה טובה ובריאות איתנה לאליהו ניזרי בן ימנה וגלית בת מסודי

להצלחת אברהם גורג'י בן דליה אפרת וב"ב לרפואת הנפש והגוף של יהודה אריה בן רחל ברכה

העלון מוקדש לע"נ יצחק בן רבקה ז"ל

שואל ומשיב בהלכה – בשולי גוים – חלק ד'

שאלה ?
תשובה !

האם בישול באמצעות קיטור, פיסטור, מיקרוגל או יבוש על ידי אוויר חם יש בו בישול גוים?

להלן סיכום ההלכה מפי ר' אליהו חיים פנחסי, רבנות מקומית מבשרת מתוך ספרו 'הכשרות למעשה':

אף שההלכה רווחת 'מליח כרותח' [כאשר נותן כמות גדולה של מלח על גבי מאכל ומחמת כן חשיב כרותח] וכן 'כבוש כמבושל' [מאכל שנכבש בתוך נוזל למשך 24 שעות ברצף], כאשר גוי מלח או כבש - אין בזה איסור כלל. **מקורות:** שו"ע (יו"ד סימן קיג סי"ג).

כך הדין לעניין 'עישון' שלא נחשב כבישול לגבי איסור בישולי גוים. **מקורות:** שו"ע (יו"ד סימן קיג סי"ג). אולם אין הדברים אמורים לעניין מנגל מעשנת שיש בה איסור בישולי גוים.

בישול על ידי קיטור [מצוי בבתי חרושת] בין כאשר המאכל נמצא בקופסאות שימורים ובין בישול בסירים עם דופן כפולה ובתוכה עובר הקיטור, הפוסקים נחלקו האם דינו כבישול ויהיה מותר על ידי גוי. **מקורות:** ראה דרכי תשובה (סימן קיג אות טז) שהביא דעת האחרונים. בשו"ת יביע אומר ח"ה (יו"ד סימן ט') כתב להיתר, כיוון שדבר חדש הוא שלא גזרו עליו חז"ל ודמי לעישון דשרי. ע"ע בספרו הליכות עולם ח"ז (עמוד קל"א). כ"פ בשו"ת מנחת יצחק ח"ג (סימן כ"ו אות ו') שגדולי האחרונים ס"ל שבבישול על ידי קיטור אין בו משום בישולי גוים. ע"ע בשו"ת מנחת דניאל ח"א (סימן פ). אבל בספר כשרות ושבת במטבח המודרני לרב הלפרין (עמוד קעד) חילק בין מעושן שהוא שינוי במהות המתבשל לבין קיטור שהוא שינוי בדרך הבישול. עוד יש לחלק בין קיטור חי, שיש מקום לדמותו לעישון שעושה שינוי במזון המבושל לבין בישול בסירי קיטור שמחממים בקיטור בין דפנות הסירים ואין כל שינוי במאכל עצמו. כ"כ בשו"ת שבט הלוי ח"ו (סימן קח אות ו, ו) וח"ט סימן קנו) כתב לאסור מכיוון שהבישול בקיטור הוא תולדת האש ממש ואין זה דומה למ"ש האחרונים אם בישול ע"י קיטור נכנס באיסור בישולי גוים, מכיוון שבזמן הזה דרך בישול כדרכו בתולדת האש ולא דומה כלל לעישון ולא לחמי טבריה. מטיה כן משמיה דחזון איש. בספר שבות יצחק ח"ו (עמוד סה) הביא לאסור משמיה דהגר"ש אלישיב זצ"ל. כן הביא בשמו בספר ישא יוסף (חיו"ד סימן כד אות ד). ראה עוד בקובץ בית הלל (תמוז תשס"ו עמוד יח), מה שכתבו בשמו דמנא לן לחלק בזה שקיטור לא יחשב בישול. ע"ע בספר אורחות משפט- אושינסקי (עמוד תד). בשו"ת תשובות והנהגות ח"ג (יו"ד סימן רמז) כתב שראוי להחמיר בקיטור. שוב ראיתי שכן העלה להחמיר בשו"ת דברי דוד ח"ד (חיו"ד סימן יח אות טו). לפי דברי הגרב"ץ אבא שאול זצ"ל, שבחשמל אין דין בישולי גוים, ממילא ברוב בתי החרושת המכונות פועלות על ידי חשמל וכן במעשה הקיטור. ראה שו"ת אור לציון ח"ה (פל"ד אות יב).

גוי שבישל במיקרוגל [כשיש לו גוף השחמה] דינו כבישול על גבי האש ויש לאוסרו. **מקורות:** שו"ת שבט הלוי ח"ח (סימן קפה). בספר שבות יצחק (שם עמוד סא) משמיה דהגר"ש אלישיב זצ"ל. כ"כ בספר בין ישראל לעמים (פ"ז אות ה). ע"ע בספר אורחות משפט (עמוד ת) ובספק יש לצרף דעת המקילין. ע"ע שו"ת תשובות והנהגות ח"א (סימן תלט) וח"ה (סימן רמט). שוב ראיתי שהאריך בזה בשו"ת מעין אומר ח"ה (עמוד קצה). בשו"ת תשובות והנהגות ח"ה (סימן רמט) העלה למעשה לענין מיקרוגל שנחשב על ידי בני אדם כבישול ושייך בו גזירת בישול עכו"ם.

יש מי שמקל. **מקורות:** שו"ת להורות נתן ח"ז (סימן סד) מכיוון שאין בו אש כלל לא עדיף מחמי טבריה ומבשל בחמה שנראה שאין בו בישול גוים כיון דהוי בישול שלא כדרכו, ואף על גב שבזמן הזה נעשה כדרכו, מכל מקום לא חל עליו גזירת בישולי עכו"ם. שוב ראיתי בספר מטבח כהלכה שהביא בשם הרה"ג ר' אפרים יאלעס בסוף ספר שמחת מלך שאין במיקרוגל משום בישולי גוים. כ"כ בספר חלקת יעקב (סימן קיג סי"ג) היות ועצם הבישול במכשיר זה הוא משונה, ולא נקרא דרך בישול. בפרט לדעת הפוסקים הנזכרים לעיל שאין בחשמל איסור בישולי גוים הוא הדין כאן אין איסור. כן העלה הגר"א אברג'ל אב"ד ירושלים בתשובה הובאה בספר חם השמש על הלכות כשרות (עמוד 178).

כחו של משפט

מסופר על חסיד בעלזא אשר לימים הפך להיות עשיר. האיש סיפר בכאב לב ובבכי מרטיט לב על ילדותו הקשה. כשהיה נער הוא היה דחוי. הסובבים נהגו לזלזל ביכולותיו. הוריו, חבריו ומוריו נהגו לומר לו: "ממך לא יצא כלום". אחד מהם הגדיל לעשות ואמר לו: "אתה אפס! שום דבר בחיים לא יצא ממך!". כמובן שדיבורים אלו השפיעו עליו מאוד לרעה והוא ירד מטה מטה. יום אחד בזמן שעמד יחד עם קבוצת חסידים הרבי מבלעזא עבר שם.

באותה שעה הבחור ענד על הווסט שלו שעון זהב עם שרשרת זהב כמנהג חסידי בעלזא. לפתע הרבי עצר לידו, הביט בשעון למשך מספר רגעים. לאחר מכן אמר לו: "שעון זהב כה תואם לבחור זהב כמוך!". לקבל מחמאה כזו מהרבי בכבודו ובעצמו זה דבר שאי אפשר לתאר. המחמאה המיסה אותו וְחִלְחְלָה עמוק בליבו וחוללה מהפכה עצומה ושינוי משמעותי בחייו.

מאותו יום הוא הפך לאדם אחר, לבחור זהב עם כל המשתמע מכך. הוא התחיל להאמין בעצמו והשקיע בלימודיו. לראשונה הוא טעם סיפוק והצלחה וזה העיף אותו למעלה. הוא הלך והתקדם, התחתן והקים בית. כיום הוא מנהל עסק מצליח בארה"ב. עשרות עובדים נמצאים תחתיו. גם אם אתה לא הרבי מבלעזא, אבל בעיני הברן שלך אתה דמות, דמות משפיעה שאין כמותה. משפטים ואמירות יכולים לחרוץ את גורלו ועתידו לכאן או לכאן. (מעובד מתוך 'בארה של תורה')

עושה אירוע שמחה באולם שמחות וברצונך להפוך אותו לכשרות "מהדרין-גלאט?"

צוות משגיחים תלמידי חכמים ידאגו לכך בכל איזור בארץ. ההשגחה החל מזמן אספקת הבשר ועד למנה האחרונה.

בפיקוחו של הרב אליהו חיים פנחסי שליט"א 052-6329144 (הנייד באישור ועדה רוחנית)

לשמיעת השיעורים של הרה"ג אליהו פינחסי יש להתקשר 073-3718395

מינויים

לקבלת העלון חנים במייל מדי שבוע, יש לשלוח בקשה למייל

PrineEH@gmail.com

16 עמודים - 770000 פרשת כי תשא תשפ"ג

הקדשת העלון

ניתן להקדיש את העלון לעילוי נשמה, רפואה שלמה, הצלחה, זיווג הגון,

חזרה בתשובה וכו' נא לפנות לליאור בטל' 052-7652084

כתובת המערכת: עבור ליאור עצמון, רח' הבושם 26 ת.ד. 83375. מבשרת ציון. מיקוד 9076926

לשאלות בהלכה

נא לפנות לרב אליהו פנחסי

בטל' 052-6329144

(הנייד באישור ועדה רוחנית)

אם ראשונים כמלאכים - הגאון הרב יוסף שאול הלוי נתנזון זצ"ל

הגאון הרב יוסף שאול הלוי נתנזון זצ"ל - נולד בשנת ה'תקס"ח (1808) בברז'אן שבגליציה כבן בכור. משפחתו הייתה מיוחסת לרש"י, לרמ"א, למהרש"א, לב"ח ולחכם צבי. עוד כשהיה צעיר ניכר כי לגדולות נועד. הוא היה מוכשר ביותר והתחיל בכתיבת חידושי תורה. לאחר נישואיו גר בלמברג ולמד עם גיסו רבי מרדכי זאב איטינגא. לאחר כשנתיים חמיו נפטר וחמותו ואישתו היו מפרנסות אותו. בשנת ה'תרי"ז (1857) התמנה כרבה של ללוב עד מהרה נודע כאחד מגדולי ההלכה שבדורו בזכות ידיעותיו הרחבות בתלמוד וספרי הפוסקים. עסק גם במעשי צדקה וחסד. ייסד בית תבשיל בעירו ונהג לאכול מדי פעם עם העניים. ייסד בית חולים. לא לקח משכורת מהקהילה עבור משרת הרב מאחר שהיה לו הון פרטי משלו ממנו התפרנס. חילק ביד רחבה לנזקקים. ענוותן. מגדולי הדור. נחשב לאחד מגדולי המשיבים. נלחם ברפורמים וכן העמיד תלמידים רבים. מכל קצווי ארץ פנו אליו בשאלות. נערץ אצל גדולי הדור. מן ה'ח'ת"ם סופר' כשהיה פונה אליו בשאלה פנה אליו בתארים: "סיני ועוקר הרים, עמוד הימיני, פטיש החזק, נזר חכמים ונבונים, נר ישראל". בשנת ה'תרכ"ב (1862) הוזמן לכהן כרב בבריסק, אולם אנשי ללוב לא אפשרו לו לעזוב. נפטר ב-כ"ז אדר א' ה'תרל"ה (1875). חי כ-67 שנים.

אביו: ר' אריה לייביש (מח"ס 'בית אל-'). **אימו:** בת ר' דב בעריש הלפרין ומרת מרים. **אישתו:** מרת שרה אדל (בת דוד-אמו, ר' יצחק אהרן הלוי איטינגא, חתנו של רבי מרדכי זאב. נישא בשנת ה'תקפ"ה). **גיסו:** ר' מרדכי זאב איטינגא. **מרבתי:** אביו, ר' אריה לייביש. **חברותא:** גיסו, ר' מרדכי זאב איטינגא. **ילדיו:** אין. **מספריו:** **ישואל ומשיב-שו"ת** (שישה חלקים) **ימגן גיבורים** - על שו"ע אורח חיים **ינר מערבי** - ציונים והערות על התלמוד הירושלמי **ישי למורה** - על שו"ע אבן העזר **בית שאול** - חידושים למשנה **ידברי שאול** - חידושים על יורה דעה, על התורה וחמש מגילות, הגדה של פסח, חידושי אגדות, ידות נדרים, על שו"ע יו"ד **ימפרשי הים** - על הספר 'ים התלמוד'.

מספרים על רבינו שאשתו הרבנית היא היתה 'המוציא והמביא'. רבי יוסף שאול היה יושב ועוסק בתורה ולא ידע אפילו צורת מטבע. פעם אחת בערב יום הכיפורים הרבנית נתנה לו שתי מטבעות: דינר זהב ומעה של נחושת. אחת נדבה לבית המדרש והשניה מתנת יד לשמש. רבינו בא לבית המדרש, התפלל תפילת מנחה ולאחר התפילה חילק את נדבותיו כמנהג היום. בטעות הרב נתן את הדינר לשמש ואת המעה לגבאי. השמש נטל את הדינר ובירך את רבי יוסף שאול על מתנת יד נדיבה.

הגבאי נטל את המעה והתמלא תרעומת על הרבנית: "כלום אפשר להתקלס בציבור ולנדב מעה של נחושת לבית המדרש?". כשהגיעו הדברים לרבנית היא שאלה את רבינו: "כיצד חילקת את הנדבות בערב יום הכפורים?" - "מה משמע כיצד?", תמה, "נתת לי שתי מטבעות. אחת גדולה ואחת קטנה. את הקטנה נתתי לשמש ואת הגדולה לגבאי..."

פעם שלח את שליח בית-דין להזמין אדם אחד שלא רצה לחלוץ. רבינו זימן אותו אליו וביקש ממנו שיקיים מצווה האמורה בתורה ושלא יעגן חלילה את אשת אחיו. הלה התחצף והעז פנים ולא נעתר לפניו, פנה עורף והלך לו. אך יצא מבית רבינו וירד מהמדרגות מיד אחזה אותו קדחת נוראה. הוא התחיל לצעוק זעקה גדולה ומרה כי הוא לא היה מסוגל ללכת. לשמע הצעקות נאספו בני אדם והיו עדי ראה למה שנעשה. הוא התחנן לפניו להגיד לרב כי ימלא את חפצו ויחלוץ לאשת אחיו ובלבד שיסיר ממנו חולי זה. הלכו לספר לרבינו מה שראו ושמעו ושבו בשליחותו והבטחתו לציית ולחלוץ. רבינו השיב כי יקבל ממנו תקיעת כף כי יבא ליום המחר כדי לסדר את הדבר. למרבה הפלא ברגע שהסכים, שב ורפא לו.

הרה"ג רבי יעקב חיים אמסעל זצ"ל סיפר: לגאון הגדול בעל שו"ת 'שואל ומשיב' מלמברג זיע"א בא פעם איש אחד מתושבי העיר בליל התקדש חג פסח קודם עריכת הסדר עם שאלה: חיטה שנמצאה ברוטב, מה דינה? הגאון אמר לו, ששיטת השאלות דרב אחאי גאון הוא שחמץ בטל בשישים, ואם כן הרוטב כשר בלא שום שאלה. האיש שמע את התשובה ויצא מבית הרב.

בהמשך הגאון חשב: "מה עשיתי? פסקתי למעשה בניגוד לשו"ע שחמץ בפסח אסור במשהו. אם כן איך פסקתי כפי שיטת השאלות שלא פסקנו כמותו?". הגאון לא ידע מי זה האיש ששאל והיה לו צער גדול ועוגמת נפש גדולה שהכשיל אדם מישראל בחמץ בפסח. מרוב צער ועוגמת נפש לא ערך את סדר הפסח ונרדם. בחלומו ראה שבעל השאלות בא אליו ואמר לו: "ישר כוח שפסקת כמותי. בשמיים יש כלל, כל הלכה- אם עברו עליה חמש מאות שנים ולא פסקו כהלכה זו, מוחקים את ההלכה. כעת כמעט עברו חמש מאות שנים שלא פסקו עוד כמותי שחמץ בטל בשישים. לכן רצו למחוק הלכה זו בשמיים. הצטערתי מאוד על זה שימחקו הלכה שלי. לכן גלגלו מן השמיים שאתה תפסוק כמותי ועל ידי כן לא ימחקו ההלכה. אין לך מה להצטער על זה שכן כך היה מן השמיים".

מסופר על ת"ח גדול שהיה אברך חריף ושנון. הוא היה רגיל לכתוב הרבה ד"ת לרבינו. פעם אחת רבינו לא השיב לו. הת"ח חזר כמה פעמים שלח מכתבים ולא נענה. ילדות היתה בו והעז פניו ברבינו וכתב לו כי אחרי ששלח לו בול להשיב לו, הרי גזל בידו. הרב השיב הפעם את הבול במכתב ריק. מאותה שעה הת"ח שכח את תלמודו לגמרי והיה כמי שלא שמע דבר תורה מימיו. עברו עליו מספר שבועות ועדיין לא נזכר מתלמודו. עלה במחשבתו כי לא דבר ריק הוא. אין זה אלא כי פגעה בו הקפדתו של הגאון מלבו. הוא כיתת את רגליו ונסע לקבל נזיפה מאת רבינו. הוא נפל לפניו וביקש סליחה ומחילה. הגאון השיב לו: "סלחתי כדברך". הת"ח נסע לביתו ותחי רוחו בקרבו כמקודם ונזכר בכל מה שלמד.

כשרבינו ירד מנכסיו כ"ק מרן ה'שר שלום' זיע"א שלח את בנו כ"ק מרן רבי יהושע לנחמו ולחזקו. בין דברי השיח שהיה ביניהם כ"ק מרן מהר"י שאל אותו אם איבוד הממון גרם לו ביטול תורה. "בוודאי", רבי יוסף שאול ענה לו, "הרי זה שלושה שבועות מאז התחלת הזמן והספקתי לתלמוד רק שמונה מאות דפי גמרא בלבד".

מי מחזיק את מי

מוסדות של תלמוד תורה האם יש עוד ילדים שהוריהם מתקשים בתשלומים עבור המוסדות ותשלם עבורם."

"יהיה בכך גם הודאה לבורא עולם על השיפור והנס שהתרחש במצבה של רעייתך וגם זכות המצווה של החזקת לומדי התורה ימשיך ויעמוד לזכות בריאותה של אשתך".

הרב ראובן סיים ואמר: "למרות הנס והשיפור עליך לזכור כי עדיין אשתך חולה. היא עדיין לא יצאה מכלל סכנה. אין זכות גדולה יותר שיכולה לשמור ולהגן עליך כמו החזקת הילדים הללו שילמדו תורה במוסדות!".

רבי יוסף שכבר התנסה בסגולה זו הלך מיד לתלמוד תורה הסמוך לביתו. הוא נכנס לשם ושאל אם יש שם ילד שהוריו מתקשים בתשלום ההוצאות. הוא שילם את שכר הלימוד עבור אותו ילד.

הוא לא הסתפק בכך. משם הוא המשיך לתלמוד תורה אחר הסמוך לביתו וכמעשהו בראשונה כן מעשהו בשנייה. גם בזאת לא הסתפק, משם הוא הלך לתלמוד תורה שלישי וגם שם ביקש לשלם את שכר הלימוד עבור אחד התלמידים שהוריו מתקשים לשלם.

בסיכומו של דבר רבי יוסף אימץ שלושה ילדים שהוריהם מיעוטי יכולת ומתקשים לשלם את שכר הלימוד עבור ילדיהם. הוא ידע כי זו ההשקעה הטובה והמיטבה ביותר שיכול לעשות עבור בריאותה של אשתו.

הזמן חלף. מצבה של האם השתנה. לעיתים לטובה ולעיתים ידע גם מורדות. למרות התחזיות הקודרות של הרופאים שאמרו כי מזמן האמא היתה צריכה ללכת לבית-עולמה היא שרדה עוד יום ועוד יום.

בני המשפחה ידעו כי כל יום שהאמא בחיים זה נס משמייים. הם כמובן ידעו שזכות החזקת התורה הוא עומד לאשתו. הרופאים עצמם הודו בפה מלא כי היא חיה כנגד כל התחזיות ולא ידעו להסביר את פשר הדבר.

בסופו של דבר ביום כ"ג תמוז ה'תשנ"א המחלה גברה והרבנית מלכה שיינין ע"ה התבקשה לבית-עולמה. בימי השבעה האבא זכר כי הוא שילם את שכר הלימוד להחזקת תורתם של שלושה ילדים למענה.

הוא לא זכר מתי הוא שילם. מסקרנות הוא עבר על הקבלות. הוא הופתע מאוד כאשר גילה כי הקבלה שבו הוא מימן את הלימוד לשנה שלימה עבור הילדים התאריך שהיה כתוב בה בדיוק כ"ג תמוז ה'תשנ"א!

שנה אחרי עם תום תקופת 'פוליסת הביטוח' של החזקת התורה עבור האם, באותו יום בדיוק הרבנית התבקשה לבית עולמה.

הכל התחיל כאשר אם המשפחה מרת מלכה לא הרגישה טוב. לאחר תקופה ארוכה היא נשלחה לבדיקות יסודיות כדי להבין מה גורם לכך. לאחר בדיקות סברו כי הרבנית חולה במחלה קשה.

היא נשלחה לבדיקת סי.טי. כדי להבין מה חומרת המחלה. בני הבית התפללו וקיוו בכל ליבם כי התוצאות לא יהיו חמורות כפי שהרופאים סוברים.

לצערם הרב התוצאות הראו באופן חד משמעי כי המחלה התפשטה. מצבה של האם חמור הרבה יותר ממה שהרופאים סברו בתחילה. ליתר דיוק הרופאים סברו שלא ניתן לעשות דבר והרבנית נמצאת בסכנת חיים.

אבי המשפחה, הגאון רבי יוסף שיינין שליט"א מיהר לרבו הגאון רבי ראובן גרשונוביץ זצ"ל כדי לספר לו על מצב רעייתו והתייעץ עימו מה ניתן לעשות.

רבי ראובן שמע את הדברים ונאנח אנחה כבידה. הוא חיזק את הרב בדברי אמונה וביטחון לקראת הניסיון הגדול שעליו ועל בני ביתו להתמודד.

הוא יעץ לאב המשפחה: "דע לך, בעת שכזו הזכות הגדולה ביותר שיכולה להיות היא החזקת תורה. לכן עצתי היא שתפנה אל מוסדות תלמודי התורה ותבדוק האם יש אצלם הורים המתקשים לשלם עבור ילדיהם והמוסד מוצא לנכון להוציא את הילדים מלימודם. זכות שכזו היא עצומה ותעמוד לזכות אם המשפחה".

רבי יוסף לא המתין אפילו רגע אחד. הוא הכין רשימת טלפונים של המוסדות השונים. הוא התקשר ובריר על ילדים שהוריהם מתקשים בתשלום ושילם עבורם את הסכום הנדרש.

שלושה חודשים חלפו. אם המשפחה נשלחה לבדיקת סי.טי. נוספת כדי לאמוד את מצב המחלה. הרופאים הופתעו מאוד וסיפרו על שיפור ניכר.

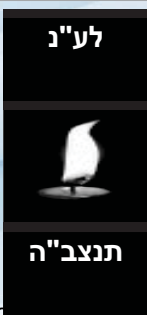
הרופאים לא האמינו למראה עיניהם שכן לפי המצב של הרבנית המצב רק אמור להחמיר יותר ויותר. הם לא ידעו שזכות החזקת התורה מסייעת לאם להתגבר על המחלה.

כאשר האב שמע את הרופאים הוא התרגש מאוד והלך שוב לרבו, הגאון ראובן גרשונוביץ לספר את הממצאים החדשים ולהודות לבורא עולם על כך.

רבי ראובן שמח מאוד על הבשורה הטובה אבל הודיע לאבא: "ראה, למרות הבשורה הטובה שסיפרת, עדיין רעייתך נמצאת במצב לא קל. המחלה עדיין מקוננת בגופה והיא זקוקה לרחמי שמיים מרובים".

רבי ראובן הציע בשנית: "אני מציע שתמשיך ותבדוק בקרב

הרב יצחק בן תפאחה כדורי זצ"ל הרב שמואל בן שמחה דרזי זצ"ל וילד יחיא בן יוסף ז"ל מאיר מורד בן שושנה ז"ל יצחק בן ברקו דב ז"ל זהבה בת שושנה רייזל ע"ה מאירה בת יפה ע"ה מרים בן דבורה ז"ל אקבלי יוסף חיים בן נסכה ז"ל ר' שאול בן סילביה זצ"ל צדיק חכם בן חזלה ז"ל שני בת אסתר ע"ה דוד בר חסיבה ז"ל מוסדי בת חביבה ע"ה חווה בת יעקב צבי ע"ה אסתר בת גולה גאולה ע"ה יצחק בן מישא אסתר ז"ל יוסף בר סעדה ז"ל ברכה בת מרדכי ע"ה שלום בן אסתר ז"ל יעקב בן נעמה ז"ל אריה בן מרים ז"ל דוד יצחק בן פרתה ז"ל אלון בן סעדה ז"ל גורג'יה בת נעימה ע"ה אילנה (מחרוזה) בת שרה ע"ה אליאור בן פרידה ז"ל מאיר בן נעמי ז"ל שושנה בת נעמי ע"ה

הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה זצ"ל רחמים בן רחל ז"ל חיים משה גרשון בן שלמה יחזקאל ז"ל ר' עוליאל ישועה בן סטה מקנין ז"ל אביחי בן אסתר ז"ל נעימה בת גורג'יה ע"ה חי זידי בן קלרה ז"ל ר' יצחק בן מסעודה קדוש ז"ל אסתר בת נעמי ע"ה ר' דב בן בנימין אלטר ז"ל אורה בת נעימה ע"ה מישא אסתר בת זרה ע"ה מסעוד בן יקוט ז"ל רחמה בת מסעודה ע"ה הרב מרדכי צמח בן מזל אליהו זצ"ל אליהו אליאס בן אלגריה ז"ל שמואל בן רבקה ז"ל רפאל בן אסתר ז"ל יצחק בן חביבה ז"ל אהרון (אורי) בן רבקה ז"ל קסאנש בת גדיטו ע"ה סוליקה בת ענישה ע"ה שרה בת נרקיס ע"ה יעקב בן סלימה ז"ל ספירנס תקווה בת נעימה ע"ה יהודה בן סעידה ז"ל עפאת בת השמת ע"ה חיים חמוטל בן רינה ז"ל

**נא לשמור על קדושת העלון
אין לקרוא בשעת התפילה.
מומלץ לקרוא בשולחן שבת!**

בס"ד גיליון: 1101

הדלקת הנר: 17:16 צאת השבת: 18:16 רבינו תם: 18:52 (לפי אפיק ת"א),
הפטרת השבוע: וישלח אחאב (מלכים א' יח).

או צרות הפרשה

פרשת "כי תשא"

"כי תשא את ראש בני ישראל לפקודיהם ונתנו איש כופר נפשו לה... ולא יהיה בהם נגף בפקוד אותם" [ל, יב]. אסור מנין ישראל.

באר רש"י: "כשתחפוף לקבל סכום מניינם לדעת כמה הם, אל תמנם לגולגלת, אלא יתנו כל אחד מחצית השקל, ותימנה את השקלים ותדע מניינם". וכן ההלכה, שאסור למנות את ישראל, כפי המובא בגמרא. כתב בעל ה"פלא יועץ" בספרו "חסד לאלפים" בזו הלשון: "יש לזהר מלמנות את ישראל לגולגלותם לראות אם יש מניין, דאמרו ביומא אסור למנות את ישראל אפילו לדבר מצווה. רבים טועים ומונים א' ב' ג', וטעות הוא בידם, אלא יראו במראית העין, וימנו במחשבה".

ישנה עוד עצה לדבר, למנות את הנוכחים על ידי קריאת פסוק שיש בו עשר תיבות כגון: "הושיעה את עמך וברך את נחלתך ורעם ונשאם עד העולם" או "וייתן לך האלוקים מטל השמים ומשמני הארץ רוב דגן ותירוש".

רבי יוסף חיים זצ"ל מביא בשו"ת "תורה לשמה" שאלה מעניינת שהזדמנה לפתחו: מעשה ביהודי שהפתיעו אותו מספר אורחים אשר באו לדבר עמו בענייני הציבור. האיש ביקש מרעיתו לכבד את הבאים בקפה ובעוגות. האישה, שרצתה לדעת כמה כוסות להכין, וידעה כי אסור לספור את האנשים, עשתה את עצמה כאלו נפל דבר מה מידה, והתכופה להרימו. תוך כדי כך הסתכלה האישה מתחת לשולחן, ומנתה כמה רגליים ישנן. כאשר נוכחה לראות כי ישנן שש-עשרה רגליים, חילקה את מספרן לשתיים, והגיעה למסקנה כי סביב השולחן מסובים שמונה אנשים, ולפיכך עליה להכין שמונה כוסות קפה.

לאחר שעזבו האורחים את הבית, סיפרה האישה לבעלה כיצד מנתה את הבאים. הבעל שמע את מעשי אשתו ומיהר לרבי יוסף חיים לשאול האם הדבר מותר על פי ההלכה. הספק היה האם המונה את האנשים בדרך זו חשוב כמונה את הרגליים ולא את הראשים, או שכיוון שהרגליים נגרות אחר הראש, חשוב הדבר כמונה את האנשים בדרך אסורה.

רבי יוסף חיים שמע את השאלה המקורית ופסק מיד כי הדבר מותר, כשהוא מביא ראיה לדבריו מן המשנה האומרת: "הממונה אומר להם: הצביעו, ומה הן מוציאים, אחת או שתיים". פרש רבי עובדיה מברטנורא: "הצביעו, כלומר הוציאו אצבעותיכם, כל אחד יראה אצבעו מפני שאסור למנות אנשים מישראל, לפיכך הוצרכו להוציא האצבעות, כדי שימנו האצבעות ולא האנשים". הרי לנו כי למרות שהאצבעות הן חלק מהגוף, מותר למנותן כאשר המונה מתכוון לספור את האצבעות עצמן ולא את הראשים. והוא הדין גם בעניינינו, כיוון שהאישה התכוונה למנות את הרגליים לבדן, מותר הדבר. בדורות עברו, כשהיו רוצים לדעת כמה בתי אב יהודים יש בעיר, היו עוברים בין הבתים וסופרים את המזוזות, ולפי מספר המזוזות היו יודעים את מספר המשפחות.

אולם בימינו התפלגו היהודים לקהילות שונות. יש אורתודוכסים הנחלקים לקהילות של חסידים ומתנגדים. לצערנו יש "אורתודוכסים לייטי", ויש "אורתודוכסים מתונים". לדאבון הלב גם קונסרבטיבים, רפורמים ועוד על זו הדרך. ההבדל בין הרפורמים לקונסרבטיבים הוא שהרפורמי נוסע בשבת עם רכבו עד לבית הכנסת, ואלו הקונסרבטיבי מקפיד להחנות את מכוניתו ברחוב הסמוך... (דורש ציון).

"וירא העם כי בושש משה לרדת מן ההר ויקהל העם על אהרון ויאמרו אליו קום עשה לנו אלוהים אשר ילכו לפנינו" [לב, א]. אין מוקדם ומאוחר בתורה.

ידוע שאין מוקדם ומאוחר בתורה. האירועים שבפרשיות תרומה ותצווה היו אחרי סוף פרשת כי תשא. כמו כן תחילת הפרשה: "כי תשא את ראש בני ישראל", נאמרה אחרי חטא העגל, שמובא בסוף הפרשה.

נעשה סדר בדברים: בני ישראל יצאו ממצרים בטי"ו בניסן – חג הפסח. אחרי חמישים יום, ב' בסיון, הם קיבלו את התורה בהר סיני. למחרת עלה משה רבנו למרום, ושהה שם ארבעים יום. כעבור ארבעים יום, ביום שישה עשר בתמוז, התחולל מעשה העגל המובא בסוף פרשת כי תשא. הערב רב באו אל אהרון ואמרו לו: "קום עשה לנו אלוהים אשר ילכו לפנינו כי זה משה האיש אשר העלנו מארץ מצרים לא ידענו מה היה לו".

מעשה שטן הצליח. שני בניו של בלעם הסתפחו לעם ישראל. שמותיים מופיעים בספר הזוהר – יונס ויומברוס, שם רשעים ירקב. הם הביאו איתם כשפים, והשליכום לתוך הזהב שהכניס אהרון לכור האש, ויצא עגל מסכה – העגל היה זכר, המסכה נקבה. העגל היה קיים במשך יממה. למחרת, בשבעה עשר בתמוז, ירד משה מן ההר. לאחר שראה את העגל והמחולות, שיבר את הלוחות, והאותיות פרחו באוויר.

לאחר שעברו ארבעים יום, הם המתינו עד חצות היום, אמרו: אולי משה יגיע. אך הוא לא הגיע. "וירא העם כי בושש משה", 'בושש' – 'בשש'. כשהגיעה השעה הששית, אמרו: כיוון שלא הגיע עד עתה, שוב לא יגיע. ולא עוד, אלא שהשטן הראה להם את מיסתו של משה באוויר, כאלו הוא נפטר. הם אכן סברו שהוא נפטר.

אמרו ישראל לאהרון: "כי זה משה האיש לא ידענו מה היה לו". איננו רוצים מנהיג שיהיה "איש", ילוד אישה, שביום אחד יכול למות, כמו שקרה למשה.

כיוון שכך, בתחילה עוד היה מקום לחשוב שהם עשו עגל מחמת טעותם, שסברו שמשה נפטר, ולכן לא שיבר משה את הלוחות מייד עם רדתו מן ההר. רק לאחר שראה את השמחה ואת המחולות שלהם מול העגל – אז שיבר את הלוחות. מאז היה משה רבנו בהר במשך ארבעים יום, משבעה עשר בתמוז, עד כ"ט לחודש אב. למחרת, בראש חודש אלול, עלה משה למרום לעוד ארבעים יום, עד יום הכיפורים. למחרת יום הכיפורים ירד משה עם בשורה לעם ישראל, שהקב"ה סלח להם על חטא העגל, וציווה אותם על הקמת המשכן, כפי שמובא בפרשיות תרומה ותצווה. ואז, כפי המובא בתחילת פרשת כי תשא, הוא גם ציווה אותם על מחצית השקל, כדי לכפר על חטא העגל (דורש ציון).

לרפואת יוסף בן זולכיה הי"ו, אליהו בן אסתר הי"ו, ענת בת אסתר הי"ו, מרדכי בן שרה הי"ו, יוסף בן זולאיכו הי"ו, מיכל אפרת חיה בת דיאנה הי"ו, נדב חיים בן אירית הי"ו.

"למה ה' יחרה אפך בעמך אשר הוצאת מארץ מצרים" [לב, יא].

ולא היה בהם "מום נסתר", כי במומם הוצאת אותם, ואין זה "מקח טעות" (צרוך המור). בימי בין הזמנים, הבחור נהוראי פנה אל חבירו ישראל, וסיפר כי עומד לצאת עם משפחתו לפוש קמעא באוויר הזך של מרומי הגליל, על מנת לשאוב כוח וחיוזוק לשקידת התורה. "התואיל בטובך להשאיל לי את מכשיר ה"הוברבורד" החדש שלך למשך ימי הנופש?", שאל נהוראי. ישראל נענה בחיוב, ומסר את המכשיר לחבירו, תוך כדי שהזהירו להשתמש בו בזהירות מירבית. כבר ביום הראשון של הנופש, בעוד נהוראי נסע בהוברבורד [בהתאם לכל כללי השימוש], פגש לפתע באחד מידידיו. נהוראי מיד עצר וירד מהמכשיר, על מנת לשוחח עם הידיד שזוה שנים לא פגשו. כמובן שגם ההוברבורד עצר מלכת בו ברגע שנהוראי ירד ממנו.

אלא, שתוך כדי שיחתם של השניים, לפתע נהוראי הביט לעבר ההוברבורד, וגילה לחרדתו כי הוא נעלם... הוא התבונן סביב, והצליח להבחין שהכלי התחיל לנסוע מאיליו, במהירות די רבה, לעבר ה... בריכת השחייה! נהוראי פתח בריצה בחולה לעבר ההוברבורד, אך לא הצליח להשיגו, והכלי נפל בעוצמה לתוך מי הבריכה העמוקים... התברר שבהוברבורד [שעמד בשטח מישורי לגמרי] אירעה תקלה בלתי צפויה לחלוטין, שגרמה לו לנסוע במהירות. כמובן שלאחר ששקע המכשיר בעמקי הבריכה, הוא יצא לגמרי מכלל שימוש...

ובכן, נהוראי סיפר את המאורע הפלאי לחבירו המשאיל, והלה תבעו לשלם את דמי המכשיר היקר, "אצלי ההוברבורד היה תקין לחלוטין, ומכיון שקיבלת אותו בהשאלה, עליך לשלם את דמיו, גם אם אובדנו אירע אצלך מחמת אונס, שכן 'שואל חייב גם באונסיו!'. לעומתו השיב השואל: "אשלם לך בשמחה, אך ורק אם בית הדין יחייב אותי בדמי החפץ...!". וניגשו שני הבחורים לבית הדין, על מנת לקבל הכרעה בדין התורה שלהם.

השיב מו"ר הגאון יצחק זילברשטיין שליט"א: אמרה התורה ביחס לדינו של ה"שואל": "וכי ישאל איש מעם רעהו, וינשבר או מת... שלם ישלם (שמות כ"ב, י"ג). דהיינו, המקבל בהמה או חפץ כלשהו מרעהו על מנת להשתמש בו בחינם, גם אם אירע בו דבר אונס, חייב השואל לשלם לבעלים את דמי הדבר השאול.

אולם, נראה שעדיין יוכל השואל להיפטר, כי יוכל לטעון ששאלת המכשיר היתה בטעות, ונבאר דברינו:

לאחר שראינו שבהוברבורד אירעה תקלה שאינה צפויה כלל, בפרט במכשיר חדש, שאין זה מצוי כלל שיתחיל פתאום לנסוע מאיליו, סביר אפוא להניח, שבכלי שנמסר לשואל, היה "מום" - ליקוי בייצורו, ואם כן נוכל לטעון, שאילו היה יודע השואל, שהחפץ שמוסר לו המשאיל אינו תקני, בוודאי שלא היה מקבל אותו בהשאלה, ולכן הרי זו "שאלה בטעות". לסיכום: נראה שיש לפטור את השואל מדמי ההוברבורד (אחת שאלת).

"ויקראו בקול גדול ויתגודדו כמשפטם בחרבות וברמחים עד שפך דם עליהם" [מתוך ההפטר].

מה העניין במה שעשו נביאי הבעל כאשר ראו שהבעל אינו עונה להם? מפני מה פצעו את עצמם עד זוב דם?

מבאר הזוהר הקדוש, שכאשר הגויים הרשעים והמכשפים רוצים להזמין את כוחות הרשע והסטרא אחרא, את הרוחות ואת השדים שיבואו לעזרתם, עליהם לעשות איזושהי פעולה פיזית שתגרום להם לבוא.

כיוצא בכך ידוע שהיה בלעם הרשע עושה, כשהיה רוצה להתנבא. הוא היה מטמא את עצמו עם האתון, ואז היו באים אליו השדים והמוזיקים ומגלים לו כל מה שיהיה צריך לדעת.

האדם הוא הצבע שבו מסומנים כוחות הרשע. בתנ"ך מופיע פעמים רבות הצבע האדום כצבע שאינו חיובי, בלשון המעטה. הוא מעיד על דם ועל עבירות - הכתוב אומר: "אם יהיו חטאיכם כשנים כשלג ילבינו אם יאדימו כתולע כצמר יהיו" [ישעיה] - העברות מתוארות כצבעות באדום. ביום הכיפורים היו לוקחים בבית המקדש גיזה של צמר אדום, חותכים אותה לשניים - חציה היה הכהן קושר בין קרניו של השעיר לעזאזל, ואת החצי השני היה תולה על ההיכל מבחוץ, וכשהיו זורקים את השעיר, עוד לא הגיע לחצי ההר, וכבר הצמר שהיה תלוי מחוץ להיכל היה מתהפך ללבן, וכל ישראל היו רואים ושומעים שהקב"ה כיפר את עוונותיהם. בבית שני, כשלא תמיד היו מעשיהם של ישראל טובים, לא תמיד הייתה הגיזה מלבינה, והיו עצובים, לפיכך תקנו חכמים שלא יתלו את הצמר האדום מבחוץ אלא בפנים, שלא יראו ישראל. כך רק הכהן הגדול היה רואה, וכל זמן שעדיין היה הבד אדום, היה בוכה ומתודה, צועק ומתחנן אל הקב"ה שיתהפך ללבן.

בסוף בית שני, בזמן החורבן, היו כאן הסיקריקים. הם אלו שמרדו ברומאים ובגללם נחרב בית המקדש. הסיקריקים נהגו ללבוש בגדים בצבע אדום, ומכאן שמם - סיקריקים, מלשון סיקרא, שהוא בארמית אדום.

זוהי משמעותו של הצבע האדום בעם ישראל, שתמיד מראה דבר שאינו טוב, אשר מעורר את מדת הדין. צריך להיזהר בעניין זה! מפורש בחז"ל שאסור לענווד על אצבעו או על זרועו חוט אדום, משום "ובחוקותיהם לא תלכו", שכן זה מדרכי האמורי.

הגויים הארורים שהם עובדי עבודה זרה, נוהגים עד היום לענווד את הצבע האדום. מאז ומעולם הם דגלו ברצח, במלחמה ומאבק, והשתיתו את חייהם על שפיכות דמים. הקב"ה אינו רוצה שפיכות דמים, ואפילו לא של גויים. והראיה לכך - שהקב"ה לא נתן לדוד המלך לבנות את בית המקדש, כי דוד עשה מלחמות גדולות ושפך דם לרוב. אמנם דוד הרג את הגויים שהרעו לישראל, אך למרות זאת אין רצון ה' שהוא יבנה, אלא בנו שלמה בנה. ללמדנו, כמה צריך להתפלל שלא נגיע, חלילה, למצב של מלחמה ושפיכות דמים. מעניין להוסיף, כי משמעות זו מוכרת גם בעולם הרפואה והמדע - אדם ידוע יותר כמעורר מתח ועצבנות. צבע אדום בבית אינו צבע מומלץ.

לעומת זאת הצבע הירוק ידוע כיצור מרגוע וכדוחה חיידקים. זוהי הסיבה שבחדרי ניתוח שולט הצבע הירוק. תכלת אף הוא נחשב כצבע מרגיע, ומשום כך התבוננות בים מרגיעה את האדם.

גם במקורות שלנו מובאים צבעים אלו באופן חיובי: רבנו האר"י, כותב בספרו "פרדס רימונים" שיש בעולם שלוש אומות וכנגדם שלושה צבעים - הנוצרים לקחו את האדום, ואכן בכל הדגלים שלהם יש צבע אדום (מלבד ארגנטינה). המוסלמים לקחו את ירוק, ולהבדיל אצל היהודים יש את צבע התכלת - הכהן לבש בבית המקדש בגד תכלת, בציף היו חוטי תכלת שקשרו את הציף, וכן בציצית יש לשים פתיל תכלת.

בזוהר מובא, שתכלת הוא מלשון 'כיליון', ובכוחו לכלות את הסיטרא אחרא. זוהי הסיבה לכך שצבע התכלת מגן מפני עין הרע. אם יש ילד יפה ופיקח או רעשן מדי, והוריו חוששים מפני עין הרע, ורואים שהוא אכן נופל ונפצע פעמים רבות, כדאי להלביש אותו בצבע תכלת וכך יהיה שמור. התכלת אינו מרפא, אלא שכאשר החיצונים רואים את התכלת הם בורחים, וזוהי הסיבה לכך שהם אינם מגיעים לרקיע.

כאשר ראו נביאי הבעל שהבעל אינו עונה להם, הם החליטו לעורר בכל דרך שהיא את כוחות הרשע שיש בעולם. הם עשו זאת על ידי שחתכו את הגוף שלהם ושפכו דם - התגודדו כמשפטם, כלומר: לפי חוקות העבודה זרה, עד שהחל להישפך דם, שמזמין את כוחות הרשע, אלא שאף על פי כן לא עלה הדבר בידם - "ויאין קול ואין עונה ואין קשב" (דורש ציון).

זכות הלימוד בעלון זה תהיה לעילוי נשמות: ר' נוריאל חזני בן מרים ויעקב ז"ל, לע"נ מרת מונירה חזני בת כורשיד ז"ל, לע"נ מרת פארי בת מונירה ז"ל, לע"נ ר' עזיזולה בן שרה ז"ל, לע"נ מרת מנסורה בת כשור ז"ל, לע"נ דוד בן כורשיד ז"ל, לע"נ אליהו בן שלום ז"ל, לע"נ יצחק בן ליבה ז"ל, לע"נ שרה בת גוהר ז"ל, לע"נ סוסן בת ויקטוריה ז"ל, לע"נ טובה בת כורשיד ז"ל, לע"נ מסעוד בן פרהנג ז"ל, לע"נ מניזה בת שקט ז"ל, לע"נ דוד בן רבקה ז"ל, לע"נ אברהם בן עשרת ז"ל, לע"נ משה בן כורשיד ז"ל, לע"נ יחזקאל בן מזל ז"ל, לע"נ אברהם בן סולטנה ז"ל, לע"נ יונה בן אסתר ז"ל, לע"נ לי בת חן בת פולין ז"ל, לע"נ משה בן רינה תחיה ז"ל, לע"נ אליהו בן מרים ז"ל, לע"נ כל נפטרי עם ישראל.

למעוניינים בהפצת העלון: 03-5592523. לקבלת העלון בדוא"ל, שלחו בקשה ל: otzarot.hparasha@gmail.com

לע"נ
נתנאל בן
ציפורה
ושלמה
רפאל בן
אסתר
ת.נ.צ.ב.ה.

גליון
523

פרשת כי-תשא תשפ"ד

באור חדש, אור יקרות, ובשמחה של תורה שב התלמיד לגמרתו, להמשיך לעסוק במשוש חייו.

עודנו שקוע בהרהורים על התירוץ הנפלא, שמע התלמיד רחש קל סביבו, הוא הרים את עיניו ולהפתעתו ראה את ראש הישיבה עומד לידו ובפיו דבר מה אליו: "סליחה, התירוץ שעניתי לך אינו אמיתי, צריך עדיין לעיין בקושייתך...!".

טרם הספיק הבחור לשאול מהו הפקפוק בתירוץ שהיה נראה כה נפלא, הסתלק הרב מהמקום, והתלמיד נשאר תמה ומסוקרן...

היום תם, והבחור נשכב לישון, לאחר שעברו עליו שעות רבות של עיון בכל צדדי הסוגיא כדי לנסות להבין מדוע חזר בו ראש הישיבה מהתירוץ. לפתע באמצע הלילה, נקישות נשמעות על דלת חדרו. התלמיד התעורר, הביט בשעונו, 'ארבע בבוקר!! מי נוקש בשעה זו על הדלת?'. והנה נקישה נוספת, ועוד אחת...

התלמיד קם, נוטל את ידיו ופותח את הדלת. לתדהמתו רבי ברוך בער, ראש הישיבה הנערץ בפתח, פניו שמחות ומאירות כלפיד...

"התירוץ..." - קרא רבי ברוך בער - "התירוץ שאמרתי לך נפלא... הוא מצוין... בדקתי אותו מכל צדדיו והוא אמת לאמיתה של תורה...".

"אם כן" - שאל התלמיד - "מעיקרא מאי קסבר והשתא מאי קסבר?. מחמת איזו קושיא חזר בו הרב מהתירוץ, ואיך היא תורצה?".

"מהרגע הראשון" - הסביר לו הראש ישיבה - "היה התירוץ נראה נפלא ביותר, אך לאחר כמה רגעים חשבתי: איך אפשר להגיד תירוץ אמיתי על קושיא חמורה כל כך ברגע אחד, מבלי לעמול עליו, להתאמץ ולהתייגע. משוכנע הייתי שתירוץ שנקנה בלא עמל אינו יכול להיות אמיתי, כי תורה נקנית בעמל וביגיעה ולא בהבזק של רגע... לכן, למרות שנהייתי מאוד מהתירוץ, לא יכול הייתי להשלים איתו מבלי שנתקיים בו התנאי של 'עמל התורה', עתה לאחר שעמלתי עליו כדבעי, יכול אני להעיד על התירוץ בבטחה כי אמיתי הוא...".

וַיִּתֵּן אֶל מֹשֶׁה כְּכֹלֹתוֹ לְדַבֵּר אֵתוֹ בְּהָר סִינַי (לא, יז)

אמר רבי יוחנן: בתחילה היה משה לומד תורה ומשכחה עד שניתנה לו במתנה שנאמר 'ויתן אל משה ככלותו לדבר איתו' (נדרים לח.).

כך היא דרכה של תורה, לומדים, משכחים, ומקבלים במתנה... כי התורה היא אלוקית, וכדי שתתחבר לגוף גשמי צריכים לקבלה במתנה מנותן התורה, והדרך לקבלה במתנה היא ע"י לימוד ביגיעה למרות חוסר ההבנה הראשוני והשכחה, ואם 'יגעת', תהיה בטוח שלבסוף - 'מצאת'.

* * *

בישיבת 'כנסת בית יצחק', ישיבתו של הגאון רבי ברוך בער ליבוביץ זצ"ל בעל ה'ברכת שמואל', נאמר השיעור כללי באימה וביראה. דממה מוחלטת שררה שם, התלמידים רוצים לקלוט כל מילה, כי יודעים הם שלפני שהיא נאמרה היא נשקלת בפלס בידי גאון הגאונים, ויותר מששקל מה לומר, שקל גם מה לא לומר...

בגלל ידיעה זו לא נשאלו שאלות כמעט כל השיעור, כי התלמידים ידעו שהתירוץ, הקושיא או הראיה שנאמרו, עברו שבע בדיקות ושבע חקירות, והשאלה שעלתה במוחם, עלתה בוודאי אף במוחו הגאוני של ראש הישיבה והיא נשללה. "א"כ אין טעם להפריע לרצף השיעור, והשאירו את השאלה לליבון הדברים עם ראש הישיבה לאחר השיעור.

פעם אחת התעוררה לאחד התלמידים שאלה חמורה באמצע השיעור, אך ידע הוא כחבריו שבשיעור מקשיבים ולא שואלים, הוא רשם את השאלה לעצמו ולאחר השיעור ניגש לר' ברוך בער והציע את שאלתו.

"שאלה טובה" - אמר ר' ברוך בער - "לא חשבתי עליה כלל, אעיין בה..."

הבחור הוחמא מתגובתו של ראש הישיבה וחיכה למוצא פיו, ואכן לאחר כמה דקות של עיון, אורו פני הרב, הוא הרצה לפני השואל תשובה נפלאה שהאירה את הסוגיא

וְנִפְלֵינוּ אֲנִי וְעַמִּי מִכָּל הָעַם אֲשֶׁר עִלָּ

פְּנֵי הָאֱלֹהִים (לג, טז)

העם היהודי הוא העם הנבחר, העם שה' מתהלך עמו ובקרבו. תחושה זו צריכה ללוות כל יהודי במשך כל ימי חייו, בעלויות ובמורדות, בצער ובשמחה - 'כי עמנו א-ל' (ישעי' ה, י).

* * *

סיפר הגאון ר' יחיאל מאיר צוקר שליט"א: "בנו של אחד משופטי בית המשפט העליון חזר בתשובה וכיום הוא משמש כמרצה בכיר, ר"מ בישיבה, ותלמיד חכם גדול. אותו יהודי מספר סיפור מדהים על הגורם המרכזי לחזרתו בתשובה.

היה זה כשהוא החליט לצאת לטיול בהודו, קצת להתאוורר. כידוע, בהודו יש חוק שאסור לאדם שבא לחוף הים להביא עמו משקאות חריפים מהבית, אלא - אם ברצונו לשתות - עליו לקנות זאת בקיוסק הממוקם על חוף הים. כך יכולים הזכיינים, שזכו במכרז על ניהול הקיוסק, לגבות מחיר מפולפל על כל פחית בירה... אדם שנתפס כשהוא מוציא בחוף הים פחית בירה מתיקו - צפוי לקנס כספי גבוה.

אבל, הרי כל העולם יודע ש'ישראל' הוא שם לוואי לטיפוס חצוף, לא ממושם לשום כלל או חוק, משום ש'כשהם יורדים - הם יורדים עד התהום', וגם מיודעיני החליט לא להיות 'פרייאר', ולא הסכים בשום פנים לשלם חמישה דולרים על פחית בירה שעולה חצי דולר בחנות רגילה, וכמובן הביא אתו פחית מהבית בתוך התיק.

דא עקא, שבאותו רגע ששלף את הפחית מהתיק, קפץ לעברו הודי אחד, והחל לצעוק עליו באנגלית: "גנב! חצוף!", כשהוא ממשיך לסנן לעברו עוד כמה נאצות ו'ברכות'... אולם לפתע - אותו הודי נעצר בבת אחת ופנה אליו ושאל: "רגע! אתה יהודי?", ומשהשיב הלה בחיוב, החל ההודי להתנצל: "סליחה! לא התכוונתי! לא התכוונתי לפגוע ביהודי...".

ההודי מיהר להסתלק, אך לאחר כמה דקות חזר, ופנה אל אותו ישראלי ושאל: "האם תוכל לעשות לי טובה, ולבוא איתי אל הכפר שלי? יש לי ווספה, ואני מבטיח לך שבדרך לכפר, אקח אותך לכל מיני אתרים מעניינים, שתינה מהם מאד. הרי באת לכאן כדי ליהנות - סמוך עלי, אתה תיהנה!".

הבחור דן לא כ"כ התלהב להצטרף לאותו הודי, אבל הוא לחץ עליו מאד עד שלבסוף הסכים. ובאמת, ההודי עמד בהבטחתו ולקח אותו לכל מיני מקומות מדהימים ביופיים, שאמנם האריכו את משך הנסיעה, אבל היה זה שווה בהחלט... בסופו של דבר הגיעו לכפר. לפי התנהגותם של התושבים, שהתייחסו ליהודי בהדרת כבוד, מסתבר שהוא היה המוכתר של הכפר. הוא הורה לאורח לשבת על ספסל

הסברו של ראש ישיבה, היה עבור הבחור שיעור חי ומוחשי בענייני 'עמלה של תורה'...

[מתוך 'לקראת שבת מלכתא-הרב ישראל ליוש']

סיפר הגה"צ רבי חזקיהו מישקובסקי שליט"א: "היה פעם בחור כישרוני מאוד, בעל זיכרון מופלא, שיכול היה לעבור על דף גמרא שלם בחמש דקות. לאחר מכן היה ניתן לערוך לו 'מבחן סיכה' על כל מה שלמד. בוקר אחד, לאחר שהתעורר משנת הלילה, גילה לתדהמתו שאיבד את כל זה... הוא רץ לכל הגדולים שיברכוהו, ויתנו לו עצות מה לעשות. כל אחד מהם אמר לו משהו אחר, כל אחד לפי דרכו ולפי שיטתו.

אבל תגובת מרן הסטייפלר זצ"ל היתה שונה. הוא אמר לו: "אני בשום פנים ואופן לא אקלל אותך... מצלמות בראש אינן ברכה! אדם לא בא לעולם כדי לצלם. יש בעולם מספיק מצלמות... באנו לכאן כדי לעבוד, כדי לעמול!".

עם כל מה שהבחור הוסיף לבכות ולהתחנן - הסטייפלר נותר בשלו: "בשום פנים לא אברך אותך שיחזור לך הכוח כבתחילה... זו קללה ולא ברכה!".

* * *

בחור אחד בא למרן ראש הישיבה מרן הגראי"ל שטיינמן צצוק"ל וסיפר לו שיש לו בעיות בישיבה בה הוא לומד, והוא מבקש לעבור לישיבה אחרת.

נענה ראש הישיבה והשיב לו: "יש לך בעיות? יש לך קשיים? דע לך שזה לכתחילה! כשלא הולך הכל חלק - זוכים לקנות תורה, כי תורה נקנית ביגיעה, ביסורים! רק בצורה כזאת אדם עולה וגדל בתורה". הוא הורה לו, הלכה למעשה, לא לעבור ישיבה!.

הדור שלנו - כבר אמר מרן ה'חפץ חיים' זצ"ל - הוא דור מפונק. משום כך מעטים הם הזוכים לתורה. אנו גדלים בדור שהכל צריך ללכת כמו שרוצים וכל בעיה - ולו הקטנה ביותר - מוציאה אותנו מן הלימוד. בצורה כזאת אי אפשר לגדול!.

ממשיך הרב מישקובסקי ומספר: "ישיבת 'אורחות תורה' בתחילת דרכה היתה מעל מאפיה. היה קשה מאוד ללמוד שם. היה הרבה עשן וריח שהקשו על הלימוד. באנו למרן ראש הישיבה זצ"ל ושטחנו באוזניו את הקשיים.

נענה ראש הישיבה ואמר כשהוא מגביר את קולו: "וכי סבורים אתם שהבריאה השתנתה?! מאז ומעולם כך היתה דרכה של תורה: פת במלח תאכל, ומים במשורה תשתה. אם הכל היה טוב - אי אפשר להצליח, כדי להצליח - חייבים שיהיו קשיים! תשמחו שאלו הם הקשיים שלכם... תורה בלי עמל ויגיעה, בלי השקעה ומסירות - לא הולכת!".

[מתוך 'דורש טוב']

שעמד במרכז הכפר, ולהמתין. הוא בעצמו נסע עם הווספה, ועבר מבית לבית, לקרוא לכל תושבי הכפר להתאסף ולבוא אל הספסל עליו ישב הבחור.

כעבור דקות ספורות התאספו כל תושבי הכפר, הודים כפריים תמימים, סביב מיודענו הישראלי. ההודי ירד מעל גבי הווספה, השתיק את כולם, ואמר להם: "האיש שיושב כאן על הספסל הוא מהעם הנבחר! הוא יהודי! הוא חלק מהעם שהאלוקים בחר בו!".

כל הכפריים החלו להתרגש... להזיע... חלקם מיהרו להביא פרחים, וחלקם מיהרו לבתיהם להביא לו שקדים ואגוזים... מרוב התרגשות הם פשוט לא ידעו מה לעשות עם עצמם...

"אני מבקש שתבינו", המשיך הלה לספר את סיפורו האישי, "שבתאי שם, חילוני גמור, עם קוצים ועגילים, ואמרת לעצמי: על מה הוא מדבר? על מה התרגשות הקהל? מה זה עם נבחר? במה אני שונה מהם? הרגשתי כל כך לא טוב עם זה ונדרתי בליבי: הדבר הראשון שאני עושה כשאחזור לארץ, הוא לברר מה המשמעות של להיות חלק מהעם הנבחר? ממה הם כל כך מתלהבים ומתפעלים?".

ואכן כששבתאי ארצה ביררתי על מקום בו אוכל ללמוד על משמעות היותי בן העם הנבחר. שלחו אותי לסמינר של 'ערכים', וכך החל תהליך חזרתי בתשובה... עד כאן הסיפור שסיפר.

כל אומות העולם מכירים במעלתו של העם הנבחר. כולם יודעים שהיהודי הוא 'בן האלוקים'. הבעיה המרכזית היא שאנחנו לא יודעים את זה! אנחנו לא מכירים בייחודיות שלנו! אנחנו לא מתהלכים עם התחושה הזאת שאנחנו 'בני האלוקים'! כמה חבל... [מתוך 'דורש טוב']

וְרֵאִיתָ אֶת אֲזוּרֵי וּפְנֵי כֹּהֵן יִרְאוּ (לג, כג)

מבאר מרן ה'חתם סופר' זצ"ל: "וראית את אחורי ופני לא יראו", כלומר, אם רצונך לראות את השגחת ה' יתברך, אל לך לצפות לראות בכל מקרה מהו פשרו ומטרתו מיד, היות ו'פני לא יראו'. רק לאחר שהגיעה תכלית הדבר, פעמים שאז נשזרים ומשתלבים למול עינינו כל הפרטים בשלימותם, וניתן לראות ולהבין למפרע לאיזו כוונה היו הסיבות והעניינים שסובב הבורא - בבחינת 'וראית את אחורי'.

* * *

מספר הרה"ח ר' זלמן לייב גוטליב שליט"א מירושלים: "מאחר שזכינו ברחמי ה' יתברך, לזכות את הרבים בהוצאת החומשים 'רש"י כפשוטו' ועוד, וברוך ה' לספרים יש ביקוש רב, ועלינו להדפיס כמות גדולה, באתי בדברים עם יהודי שמבצע את תהליך ההדפסה בסין. כך אני משיג הדפסה

מצוינת באיכותה במחיר זול משמעותית, למען ישמח לב מבקשי ה'.

כבר כמה שנים שאני עובד עם אותו יהודי, שגם מארגן את ההובלה באנייה מסין ארצה. בחודש טבת בשנת תש"פ היה מזג אויר חורפי ביותר. בזמן שכאן בארץ ירדו גשמים עזים, בים השתוללה סערה. האנייה ובתוכה הקונטיינר היקר של ספרי ההוצאה עשתה את דרכה הנה והגיעה לנמל חיפה. דא עקא, שמחמת הסערה והגלים הגבוהים לא היה שייך להטיל עוגן ולהעמיד אותה כדי לשחרר את הסחורה שעליה.

היינו מוכרחים לחכות עד שמזג האוויר יתייבב, אלא שהשהייה בנמל חיפה עולה כסף רב, לכן הוחלט להפנות את האנייה לחוף טורקיה. שם היא עגנה במשך כמה שבועות עד שנרגע מזג האוויר באזור. רק ביום ראשון, בערב ר"ח שבט נכנסה האנייה לנמל חיפה, ואני הוזמנתי לבוא ולחתום על הניירת במשרדי הנמל, כדי לאפשר את שחרורו של הקונטיינר.

עשיתי חשבון, שכיוון שיום ראשון הוא ערב ראש חודש, וממילא אני חייב להימצא ביום זה בחיפה, אצפין עוד קצת ואשתטח על קבר רשב"י במירון.

בסייעתא דשמיא, השחרור של הקונטיינר עבר ללא תקלות, יצאתי מהנמל, ונאמן להחלטתי להצפין למירון הוריתי למכשיר הניווט שברכבי שיורני את הדרך למירון.

המכשיר הגיב שלא כצפוי. הוא סירב לשתף עמי פעולה... על הצג הופיעה הודעה שאין קליטה. חשבתי לעצמי שאין זה נורא כל כך, אין זו הפעם הראשונה שאני עושה את הדרך מחיפה למירון. אסתדר בכוחות עצמי, ואסע דרך כרמיאל.

התחלתי בדרכי, אבל הכביש הלך והתעקל באופן שלא הכרתי. לפתע מצאתי את עצמי סמוך לבית החיים 'צור שלום'. זהו בית עלמין גדול שמיועד לכל תושבי האזור, ביאליק, מוצקין, קרית חיים ועוד. תוך כדי הנסיעה אני נזכר שבעצם כאן טמונה סבתא רבה שלי, הסבתא של אמי, שנפטרה לפני 39 שנים. למרבה הצער רוב צאצאיה אינם שומרי מצוות, ומי יודע אם מישהו מהם פקד את קברה. אמרתי לעצמי, אם הקב"ה טובב שאגיע עד לכאן, אכנס ואעלה על קברה.

נכנסתי לבודקת של השומר ובקשתי ממנו שיבדוק היכן טמונה האשה דבורה רחל גולדשטופ. הוא חיפש את שמה במחשב, שהפליא אותי ברשימות המדויקות והמסודרות שלו, אך לא מצא אותה. לפתע נזכרתי שהיה לה בן שנפטר בהיות בחור, ויתכן שהוא קבור לידה. בקשתי שיחפש את גבריאל גולדשטופ. אכן, החלוקה של הבחור נמצאה, ולידו קבורה גם אמו - דבורה רחל, אלא שהיא רשומה בשם גולדשטויפ, ולכן לא נמצאה בחיפוש הראשון.

השומר שמח שהצליח לעזור לי, והוא הדריך אותי: "תלך ישר בשביל, תכנס ימינה, ותראה שהחלקה השלישית והחלקה הרביעית הם הקברים של דבורה רחל וגבריאאל".

הלכתי לשם, וכשנגשתי הייתי בהלם. על המצבה של הסבתא היה רשום שיום הפטירה שלה הוא כ"ח בטבת תשמ"א. דהיינו, שבשבת היה היארציט, ועתה - יום ראשון, הוא היום שנהוג לעלות לקבר כאשר יום הזיכרון חל בשבת!

אמרתי קצת משניות ותהלים, והתקשרתי לאמי לספר לה שאני נמצא על הקבר של סבתא שלה ביום היארציט. אמי התרגשה ביותר ובקשה שאתפלל עליה אצל הסבתא.

"איזו זכות! איזו זכות!" היא התפעלה. להיות שם בדיוק בזמן, וזאת בשעה שהנכדים אינם זוכרים את היום הזה ואינם טורחים לעשות את המאמץ להגיע.

סיימתי את תפילתי, יצאתי מבית הקברות, נכנסתי לרכב, הפעלתי את הווייז, והנה, הכל בסדר. הקליטה עובדת, והדרך למירון פשוטה וחלקה. ראיתי בחוש איך הונהגתי משמים אל בית העלמין. הרי אין לזה כל הסבר אחר. רק השגחה פרטית מופלאה, לזכות אותי, צאצא ישר, לגמול עם סבתי ע"ה חסד של אמת. יהא פרסום המעשה לעילוי נשמתה. **[מתוך 'השגחה פרטית']**

* * *

אחד מקורבנות הציבור שעלו על גבי מזבח הקורונה, הוא - הרב משה גרינוולד זצ"ל. רבי משה היה חסיד אמיתי, ירא שמים ובעל חסד גדול. הוא שרד את השואה והחדיר בצאצאיו את האמונה בה' יתברך בכל מצב, שהוא הוא העושה את הכל לבדו בצורה מופלאה וצודקת, למרות שלעיתים קצר שכלנו מהכיל.

המעשה המדהים שאירע בפטירתו, הוא עדות לאמונה ששידר כל חייו, כי ה' הוא המנהל את הכל בצורה הטובה ביותר, ועל כך מספר נכדו: "כשסבא נפטר, היתה זו אבידה לכל הקהילה. היה מתאים שרבים ילוו אותו ויכבדו אותו בדרכו האחרונה, אבל בגלל מגיפת הקורונה נשארו כולם בבית. הודיעו לנו שבשעה 10:00 בבוקר תיערך ההלוויה.

קבוצה קטנה הורשתה להשתתף במעמד, על מנת לכבד את סבנו היקר בדרכו האחרונה. אמרנו כמה פרקי תהלים ו'קל מלא רחמים'. לא הרשו לנו להאריך. השהיה המשותפת מסכנת אותנו, ולכן מוכרחים לעשות הכל במהירות ככל האפשר. אפילו לבכות בקושי יכולים.

האבלים ניגשו לארון כדי לבקש סליחה מאביהם, כנהוג, והלוויה החלה.

כשהלוויה עמדה להסתיים, לקח הקברן את הארון שבו נשאו את הנפטר ונתן בו מבט חד.

"זה לא זה", הוא אמר לעצמו, ואחר כך לנו. "אני מצטער, זה לא היה אבא שלכם".

"מה???", הזדעזענו כולנו.

הקברן היה נבוך מהטעות הטראגית ואמר: "הוצאנו את הארון הלא נכון. ליוויתם נפטר אחר. אני הולך להחזיר את הארון וכבר מביא לכם את ארונו של אביכם".

היינו המומים. הרעיון נשמע נורא. איך יתכן שקרה דבר כזה בימינו, שיש כ"כ נפטרים רבים עד שהם מתערבבים ביניהם, ומתקשים למצוא את הארון הנכון לפני הקבורה... מלבד החמצה של לוויה גדולה ומכובדת כפי שהיה ראוי לעשות לאיש שכיבד כל כך כל אדם.

המלווים נכנסו למכוניות וחיכו שהקברן יביא את הארון של סבי, הפעם אחרי בדיקה חוזרת ונשנית שאכן הוא הנפטר ולא אחר. הלוויה התחילה שוב, והפעם ביתר התעוררות. תהילים, קל מלא רחמים, בקשת סליחה, המצא מנוחה נכונה... בלי טעות, בלי החלפה, מנוחה נכונה כראוי לסבנו הדגול, שריד לדור דעה, שלא ביקש טובות לעצמו אפילו בדרכו האחרונה.

היה לי קשה נורא עם הסיפור הזה וניסיתי לחשוב - 'ריבוננו של עולם, הרי אתה מחשב הכל עד פרט האחרון. הרי לא מספיק שאנו בצער שסבא הגדול לא זכה להלוויה המונית ומוכבדת, אך זאת אנו מבינים, שהרי כל חייו ברח הוא מהכבוד ולא רצה זאת. אך מדוע נעשה דבר שכזה, שהחליפו את הארון של סבא בנפטר אחר?...

עד שגילינו מי אותו נפטר שהביאו במקום סבא שלי, ואז התברר הכל כהשגחה מופלאה ומיוחדת במינה ועל גדלותו של סבי אף אחר מותו.

הנפטר שהוציאו במקום סבי, אותו ליוויו עם כל הלב, היה בכלל... מת מצווה. היה זה אדם גלמוד וערירי אשר נפטר בביתו בלי שאיש ידע מכך. ארבעה ימים הוא היה מוטל בבית עד שגילו אותו ללא רוח חיים.

בימים כתיקונם לפני הקורונה, היו מכריזים על אדם כזה כ'מת מצווה', והוא היה זוכה ללוויה. אך במצב הנוכחי, אם לא הטעות של הקברן, הוא היה מגיע לקבר ישראל בדרך, ללא מלווים וללא מניין. משמים סובבו שילוו אותו בכבוד, במניין עם תהלים ו'קל מלא רחמים', כשכל זה נזקף והתגלגל משמיים לזכותו סבי שעשה הכל למען השני. גם אחר מותו הוא נתן שיכבדו את השני הגלמוד על חשבוננו...

בעיקר מה שראינו מכאן כי גם באותה תקופה קשה ומבלבלת, תקופת הקורונה, בשמיים אין בלבולים - הכל כתוב ומסודר ומנוהל בצורה מופלאה, ומה שדורשים מאתנו הוא - לעשות את המוטל עלינו ברוחניות ובגשמיות, והקב"ה מרחם וירחם על עמו ישראל. **[מתוך 'טוב לחסות בה']**

איש לרעהו

לקט אמרות חז"ל
דעיונות, עובדות
והנהגות מגדולי
ישראל,
על מדות טובות
שמביאות לאהבת
הזולת הנלמדות

מפרשת השבוע

מכון אהבת אמת - המרכז להעמקת ערכי אהבת הזולת

ע"ש ר' צבי יהודה דומוביץ ז"ל - רח' אבן עזרא 2 ירושלים 9242402
טל: 02-5671812 פקס: 077-7671812 דוא"ל: paypal: ahavemet@012.net.il

ליקוט ועריכה: יצחק בן אהרן
כל הזכויות שמורות למכון אהבת אמת
אסור להעתיק, לנצל ולהפיץ בלי רשות בכתב

לע"נ
אמריד
רבי
יששכר
בן הרב
מנחם
הצ'רזני
הציל

שבת קודש כב אדר א' תשפ"ד: הדלקת נרות: ירושלים: 5:01 תל-אביב: 5:16 חיפה: 5:07 מוצאי שבת: ירושלים: 6:15 תל-אביב: 6:16 חיפה: 6:15 ר"ת: 6:54

פרשת כי תשא

צדקה תציל ממות

**טוב וראוי לכל אדם להרגיל עצמו
בנתינת צדקה [המגינה מפני הסכנה]!**

נלמד מהפסוק: "ונתנו איש כופר נפשו... ולא יהיה בהם נגף
בפקוד אותם" (פרק ל-יב)

וכתב רש"י: "שהמנין שולט בו עין הרע". ומבאר שפתי חכמים: לא שהוא מצווה
למנותם מחצית השקלים, כדי שיעשו האדנים, אלא תחבולה שלא ישלוט בהם עין
הרע... "ולא יהיה בהם נגף" - הבא לעולם. ועל דרך "וצדקה תציל ממות" עכ"ד.
וכן פירש רבי יצחק אברבנאל זצ"ל הטעם שציונה תורה לתת שקלים - "ולא יהיה
בהם נגף" שהשקלים נועדו להיות כופר נפשם לצדקה ולהצילם ממות וממגיפה.

אמרו חז"ל (תנ"א זוטא - כא): גדולה צדקה שמצלת את האדם מדרך
מיתה. גדולה צדקה שמארכת ימיו ושנותיו של אדם. ומנין שהצדקה
מארכת ימיו ושנותיו של אדם שנאמר "כי חייד ואורך ימיו".

והטעם שצדקה מצילה ממות, לפי שכל מדותיו של הקב"ה הם מדה
כנגד מדה. וכשם שהוא לא חס על ממונו וקיים כמה נפשות מישראל,
וכאילו קיים עולמות מלאים, כך גם הקב"ה פורע לו ואינו מדקדק לבוא
עמו בחשבון על עוונותיו אעפ"י שחטא כנגדו. נמצאנו למדים, כי בכוחה
של נתינת הצדקה לעמוד כתרס בפני הפורענות.

ומאידך, עד כמה מסוכן להתעלם מליתן צדקה, ניתן ללמוד ממה
שמספרים חז"ל על רב פפא שעלה במדריגות סולם לפתע נשמטה רגלו
של הסולם וכמעט שנפל רב פפא, נפילה כזו שיש בה סכנת מיתה רח"ל.

ואמר אז רב פפא אמר אז על עצמו שאילו היה נופל, היה מתחייב
בעונש כזה שנענשים בו מחללי שבת ועובדי עבודה זרה שדינם בסקילה
[כמבואר בגמרא (כתובות ל:) שבזמן הזה שאין סנהדרין, מי שמתחייב
סקילה נופל מהגג ומת].

אמר לו חייא בר רב מדפתי לרב פפא: שמא עני בא לידך ולא פרנסתו
ולכן כמעט נענשת בסקילה. וראיה לכך מאמרת רב היושע בן קרחה
ש"כל המעלים עיניו מן הצדקה כאילו עובד עבודה זרה".

ומפרש המהר"ל זצ"ל (בחיידושי אגדות למסכת כתובות סח.) לפי שהקב"ה
מקור השפע והחיים, ואילו העבודה זרה נקראת (בירמיה ב-יג) "בורות
נשברים" שאין מהם כל השפעה. לפיכך המעלים עיניו מן הצדקה, ועי"ז מונע
עצמו מלהשפיע משלו לאחרים, הרי בזה מנתק עצמו מחיבורו להשי"ת מקור
החיים וההשפעה לכולם, ומחבר עצמו לע"ז שאינה משפיעה מאימה לזולתה.

במעשה זה שאירע עם רב פפא, תמה הגר"א מוילנא זצ"ל, מנין ידע חייא
בר רב מדיפתי שמעשה זה שאירע לרב פפא קשור לחטא הזה של המעלים
עיניו מן הצדקה? ואמר הגר"א שיש לרמוז לכך מן הטעמים המופיעים תחת
המלים "פתח תפתח" (הנאמר במצות הצדקה - דברים טו, ט) שטעמים
אלו נקראים "דרגא תביר" לרמוז לנו שמי שאינו פותח ידו לעני ומתעלם
מהצדקה עלולה המדרגה להשבר תחתיו.

"נתינת הצדקה מוסיפה חיים"...

הצדיק המקובל רבי יוסף שלמה דיין זצ"ל אושפז
פעם בבית החולים בגלל התקף לב שלקה בו רח"ל. הוא
שלח את אחד מתלמידיו הנאמנים ללכת לביתו ולקחת
שטר של 100 ל"י (סכום נכבד באותם ימים) המונח
במקום פלוני, ואת כל הכסף לתת לצדקה ליד קברו של
כ"ק האדמו"ר מגור בעל האמרי אמת הנמצא בחצר ישיבת
שפת אמת בירושלים ולבקש ממנו בזה הלשון: "אדוני
הרב, תלמידך יוסף נמצא בצער גדול ושרוי בסכנה, אנא
תעמוד ותהיה מליץ יושר בעדו".

ואכן התלמיד הנאמן קיים את פקודת רבו בשמחה, וכך
מידי יום ביומו שלחו רבי יוסף לביתו לקחת סכומי כסף
הנמצאים שם ולחלקם לצדקה.

יום אחד לא יכל עוד התלמיד להבליג בידעו את מצבו
הכספי הקשה של רבי יוסף שהוא דחוק ביותר, ואיך הוא
מחלק סכומי עתק כאלו לצדקה. הביע התלמיד את הרהורי
לבו לפני רבי יוסף. הסביר לו הרב בשלוה כדברים הבאים:

"דע לך, כי בכל פעם שאדם נותן כסף לצדקה, הריהו
פורע מעט מן החובות שיש לו כלפי שמיא ומכרית בכך
את המקטרגים. וככל שהסכום גדול יותר, כך הוא מועיל
ופועל יותר ומוסיף חיים לאדם... לכן אל תתמה כי אני
מקדיש סכומים כאלו לצדקה. עוד יוסף חי

הגביר שהפסיד את "חבל ההצלה"...

הגאון רבי חיים קרייזוויט זצ"ל היה מפורסם
בהתרמתו הרבה במיוחד להכנסת כלה במשפחות יתומים
ואלמנות. פעם נכנס לגביר פלוני וביקש להתרימו.
באומרו לו שברצונו לזכותו עובר עניי ירושלים. הגיב
הגביר בזלזול: "אני לא זקוק לזכויות"...

רבי חיים יצא מבית הגביר כשהוא מזועזע כולו:
"מילא אם אדם טוען שאין לו כסף או שתורם למטרות
אחרות אפשר להבין. אבל מי יכול להעיד על עצמו
שלא חסרות לו זכויות!!"

אחרי תקופה קצרה נהרג אותו גביר ל"ע. רבי חיים
נרעש וטען שזה לא עונש "אלא נגזרה עליו מיתה
מקודם לכו, אלא ששלחו אותו משמים להצילו ע"י
צדקה המצילה ממות, אך לדאבונו לב הוא לא רצה
להתנס כחבל ההצלה הזה"!!! הלמות עמלים

עלון "איש לרעהו" פרשת כי תשא הקודש לעילוי נשמות
מרת חיה רבקה בת ר' שלום אלימלך הלוי ז"ל (י"ג אדר)
ור' גדליה בן ר' יוסף זיינשטיין ז"ל (ט"ו אדר)
ת.נ.צ.ב.ה.

לכבד את לומדי התורה. לעמוד לפני תלמידי חכמים ולהתבטל בפניהם!

נלמד מהפסוק: "והיה בעצת משה אל האהל יקומו כל העם" (פרק לג-ה)

ודרשו חז"ל (בתנחומא): מכאן שצריך אדם לעמוד לפני הזקן ומלפני חכם ואב בית דין ומלך, והוא עומד עד שיכוסה מעיניו. ואמרו חז"ל (במד"ר טו-יג): אמר רבי אבא הכהן בר פפא: כשהייתי רואה סיעה של בני אדם, הייתי הולך בדרך אחרת שלא להטריח עליהם, שלא יהיו רואים ועומדים מלפני, וכשאמרתי זאת לפני רבי יוסי בן זבדא, אמר לי: צריך אתה לעבור לפניהם והיו רואים אותך ועומדים לפניך ואתה מביאם לידי יראת שמים וכו'.

אמרו חז"ל (קידושין ל): "בראתי יצר הרע, בראתי לו תורה תבלין". והיינו שיש לכל אדם יצר הרע שמכשילו בחטאים, והעצה להנצל ממנו היא לעסוק בתורה. מעתה נשאלת השאלה: מה דינו של אדם שאינו יכול לעסוק בתורה, וממילא נכשל בחטא, שהרי אין לו את הגנת לימוד התורה, היאך ימלט עצמו מן הדין ובמה יוודע אם כשלונו זה היה מחמת אונס, שאינו יכול ללמוד ולא יענש או היה ברצון ח"ו?

הגאון רבי שלמה קלוגר זצ"ל נתן לנו את אמת-המדה בו יבחן האדם לאיזה צד הוא שייך. משל למה הדבר דומה? למלך ששלח שר צבאו למלחמה, אך השר כשל והובס. שלח המלך שר אחר והלה ניצח. כעת רוצה המלך לבחון ולברר מה גרם לכשלונו של הראשון, האם מחמת שנאתו ומלך התרשל ולא הנהיג את המלחמה כראוי, או שבאמת אוהב הוא את המלך ורצה לנצח, אלא שמחמת חסרון ידיעתו בתכסיסי המלחמה לא ניצח.

מה עשה המלך? שלח לבדוק האם השר הראשון שמח בנצחונו של השר השני, או לא, והיה אם שמח ומרוצה מכך שהשני הנחיל נצחון למלך, אות הוא כי אוהב למלך וחפצו היה בניצחון, ורק מחמת חולשתו הפסיד. אך אם אינו שמח בניצחון אות הוא כי שונא למלך ובכוונה תחילה גרם להפסד.

והנמשל: מלך מלכי המלכים שולח כל אדם למלחמת היצר, להלחם בו ולנצחו ע"י לימוד התורה, והיה אם נכשל במלחמתו ואינו לומד, במה יבחן אם היה זה במרד ובזדון ח"ו, או מחמת חולשתו שרצה והשתדל ולא הצליח. המבחן יהיה, איפוא, לפי מה שהוא מכבד את הלומדי תורה וחכמיה, שאם הוא מכבד את אלו שכן לומדים, שמח בהצלחתם, מהנה אותם מנכסיו, מסייע להם ככל האפשר, אות הוא שאוהב למלך, אוהב את התורה ולומדיה, וכשלונו היה רק מחמת חולשתו ואונסו.

עפ"י? ביאר רבי שלמה קלוגר בטוב טעם את הפסוק (תהלים לד-כב) "תמותת רשע רעה ושונאי צדיק יאשמו". אשר לכאורה לא מובן: מדוע רוע העבירה תמותת רשע ומדוע יענש על הרעה שעשה? אולי ניסה והשתדל ומחמת חולשתו לא עמד בנסיונות ולא יכל להתגבר על יצרו? אלא המשך הפסוק משיב על כך: "ושונאי צדיק יאשמו" - אשמתו מוכחת מכך שהוא שונא את הצדיק. שינאתו לצדיק היא הראיה שבמרד ובכוונת זדון הרשיע, ובזה יאושם.

שאלה מעניינת הביא הגאון **רבי יצחק זילברשטיין** שליט"א (בחשוקי חמד - עירובין): היאך הדין ברב שפסק בטעות להתיר לאכול דבר שלדעת רוב הפוסקים אסור לאוכלו ואילו חלק מהפוסקים התייר. ולהלכה אסור לאכול אבל בהפסד מרובה יש לצדד להקל. האם צריך הרב לחזור מהוראתו בטעות, או שמא כיון שגורם לו בושה ויפגע כבוד התורה שלו לא גרע מ"הפסד מרובה" שבזה התייר לאוכלו. **והביא** מספר "דעת תורה" שכתב בשם שו"ת "עטרת חכמים" שאם הרב הורה כבר להקל, אין צריך לחזור בו, משום שכבוד תלמידי חכמים שקול כהפסד מרובה,

מכבד התורה ולומדיה

סיפר הגאון רבי חיים פלאגי זצ"ל: "מעיד אני שמים וארץ אם לא ראיתי את הגאון הגדול מרן זקני אור הירח זצ"ל, הגם שהיה גדול בתורה ואביר הרועים, כאשר היו באים לפניו תלמידי חכמים בחורי חמד, היה קם בפניהם והיה מהדרם ומחשיבם".

"היו הבחורים מתבהלים מפני הכבוד שעשה להם והיו מצטערים על הכבוד שהיה עושה להם, והיו מבקשים ממנו מחילה שלא יעשה להם כל כך כבוד שבעולם".

"היה הגאון משיב להם: אם יבוא איזה עשיר וממונה מהקהל שהוא שוה בשנים כמותכם, אני עושה לו כבוד והידור ומסביר לו פנים, ואיך אעשה הרעה הגדולה הזאת וחטאתי לאלוקים לכבד לבעלי בתים כבוד והידור והסברת פנים, ואילו לתלמידי חכמים העוסקים בתורה לא אחשיבם! חלילה לי מעשות כדבר הרע הזה, כי ח"ו אהיה נענש על זה. ועוד דאדרבה, אם יראו העשירים הגדולים שבעיר שאני מכבד התורה ולומדיה, יקחו מוסר גם המה, וממני יראו וכן יעשו".

תוכחת חיים - פרשת קדושים

כבוד המרא דאתרא...

הגה"צ רבי שמחה זיסל זיו זצ"ל - הסבא מקלם השתתף בחתונת תלמידו **רבי אליהו דוב ליזרוביץ** בעיר לנדברובה. לפני החופה העלה לדיון דבר הלכה על טבעת הקידושין והתלקח ויכוח ער בין הנוכחים, והנה באותו זמן הגיע אל המקום רב העיירה.

כאשר נודע לרבי שמחה זיסל שזהו המרא דאתרא, הפסיק מיד להשתתף בויכוח ההלכתי ולא הוציא כל הזמן הגה מפיו, עד שהתקבל הרושם כאילו אינו כלל בן תורה. כל זאת מפני חששו שמא יפגע פגיעה כלשהו בכבודו וערכו של הרב...

תנה"מ

"ראוי לקום לכבודו"...

כאשר התארח פעם הגאון **רבי משה פינשטיין** זצ"ל בבית מלון והשתתף שם בתפלה, התבקש אחד האורחים שהיה סוחר וגם תלמיד חכם, למסור את השיעור. ואכן לאחר מנחה צעד האיש ממקומו שבצד מערב של בית הכנסת, ופסע לכיוון ארון הקודש כדי למסור את השיעור.

האדם היחיד שעמד לכבודו של הדרשו, בעת שעשה דרכו לעבר ארון הקודש היה רבי משה, באומרו: "אם אדם זה דורש בתורה ברבים ראוי לקום לכבודו".

הלמות עמלים

ויתור למען כבוד התורה...

זהירותו של **רבי שמחה בנימין במברגר** זצ"ל (ממייסדי הכולל בגייטסהד ומוסדות התורה בזכרון יעקב) בכבוד התורה וחכמיה היה להפליא. סיפר **הגרש"מ יונגרמן** זצ"ל:

לרבי שמחה היתה ספריה גדולה בה היו ספרים עתיקים מאוד שאספני עתיקות היו מוכנים לשלם עבורם סכומי כסף גדולים. מדי פעם היה מוכר ספר, ואת התמורה היה מחלק לצדקה או להחזקת מוסדות תורה.

"פעם אחת התקשר אלי וסיפר שיש לו ספר יקר מאוד עתיק יומין שבו חילופי מכתבים בין הגאון **רבי יעקב עמדין** זצ"ל לבין הגאון **רבי יהונתן אייבשיץ** זצ"ל. סוחר עתיקות מוכנים לתת עבורו כסף רב מאד. אולם מסתפק מה לעשות, הואיל ויש שם ביטויים חריפים שנכתבו נגד רבי יהונתן אייבשיץ (כידוע, היתה בשעתו מחלוקת גדולה בין רבי יעקב עמדין ותלמידיו לבין רבי יהונתן אייבשיץ ותלמידיו). וממילא ודאי שהיום אין זה לכבודו של רבי יהונתן אייבשיץ שיופץ הספר בין הוגי התורה, וביקש שאשאל את גדולי התורה מה ראוי לעשות.

תשובת גדולי התורה היתה: לא למכור את הספר! והוא אכן ציית ולא מכר. שכן כיצד אפשר לפגוע בכבודם של גדולי ישראל שהיום כולם יודעים שגב גדלותם. ויתר, איפוא, רבי שמחה על הון רב, ובלבד שישמר כבוד התורה....

ממגד שמים

המשך - נשיאה בעול

"שמא היתה פגיעה בכבוד התורה..."

מעל עשרים שנה קודם פטירתו, חדל הגאון **רבי גרשון אדלשטיין** זצ"ל מלערוך סידור קידושין. מה שגרם לכך היה מקרה מסויים, כאשר פנה אליו תלמיד מהישיבה שנמנה על מקורביו, וביקש ממנו שיסדר אצלו חופה וקידושין. רבי גרשון הפנה אותו, כדרכו, לבקש מראש הישיבה השני הגאון **רבי ברוך דב פוברסקי** שליט"א.

אך אותו תלמיד השתוקק מאוד שדווקא רבי גרשון יסדר קידושין אצלו. הוא ביקש לדלג על הויכוח ואי הנוחות ולכן נקט בדרך של רמאות, הוא אמר לרבי גרשון כי בירר ושמע שרבי ברוך דב אינו פנוי באותו ערב.

ואולם כעבור ימים ספורים, הזדעזע רבי גרשון לשמוע כי היתה כאן רמאות. ומכיון שחשש שמא במידה כלשהי גרם כאן סרך של פגיעה בכבוד תורתו של רבי ברוך דב, על כן גמר בלבו החלטה נחרצת שלא לסדר יותר קידושין לשום תלמיד. וכך נמשך הדבר מאז ועד ליום פטירתו.

ואכן היה רבי ברוך דב פוברסקי נוהג לומר לפני מרביצי תורה וראשי ישיבות: "הנה רבי גרשון ואני משמשים כראשי ישיבת פוניבז' כבר קרוב לשבעים שנה ומעולם לא היה ביננו שום סרך של קנאה או מריבה אלא תמיד רק אהבה, אחוה, שלום ורעות, כל אחד מאתנו רוצה לראות רק את טובו גודלו, תפארתו וכבודו של חברו".

עפ"י אדיר במלוכה

ובמקום שמותר בהפסד מרובה, מותר גם כשטעה תלמיד חכם. והביא בדעת תורה ראייה לדבריו מהמבואר ב"חלקת מחוקק" (סימן קכו ס"ק כד) עיי"ש. וכן בשו"ת **פאת שדך** (ח"ג ס' כא) הביא ראייה לכך ממש"כ **השו"ע** (וי"ד סי' עג ס"א) ו**בש"ך** (שם סק"ט).

ואולם בעל הפאת שדך הציע את השאלה לפני המשגיח הגה"צ **רבי יחזקאל לוינשטיין** זצ"ל, והשיב לו כי יש יותר כבוד התורה, כאשר הרב מבקש את האמת ואינו מתבייש אם יאמרו עליו שאינו ראוי להורות, ואולי בזה יש יותר כבוד התורה.

ופסק הרב זילברשטיין שהכל לפי מה שהרב מכיר את בני העיר. אם הם בני דעת ומבינים שגם הרב יכול לטעות, לא יחוס על כבודו, ואדרבה, בזה יתגדל שמו. אך אם בני העיר הם עמי ארצות, ואם יודע להם שרבים טעה, יזולזל כבודו בעיניהם, אזי לא יחזור בו משום שאז נחשב כשעת הדחק, כאמור.

הכנסת כלה ושמחת חתן

בכל גיל לשמח חתן...

בשמחת נישואין של הגה"צ **רבי נתנלי אמסטרדם** זצ"ל (בזיווג שני) כאשר הגיע לגיל שיבה, הפליג רעו הגה"צ **רבי יצחק בלזר** זצ"ל, שגם היה הוא בגיל שיבה, לשמח את ידידו החתן כדרכו בקודש, כשהוא מתנשא, כעלם צעיר, ומרקד למעלה מעל גבי השולחן וחורז מחרוזות של שירה לכבוד החתן והכלה.

מקורביו שתמהו בפניו: "רבינו עד כאן?! ענה להם בפשטות אופיינית: "בדיני שמחת חתן אין הבדל בין בני שבע עשרה לבני שבעים.

עפ"י כוכבי אור ותנה"מ

"מנהג טוב והגון הוא..."

פעם ניגשו תלמידים אל המשגיח הגה"צ **רבי יחזקאל לוינשטיין** זצ"ל, שהיה איש אמת הסולד מכל שקר ותנופה, וביקשו רשותו לבטל את המנהג שבמסיבות אירוסין ושבע ברכות נושאים דברים בשבח החתן ומכבירים במעלות שאין בו לא מהן ולא מקצתן, עד שנהיה לגיחוך ולשחוק...

השיב להם המשגיח מיניה וביה: "אדרבה, מנהג טוב והגון הוא! לצערינו, לא מסוגלים כיום להגיד דברים טובים על הזולת, וכאשר ישנה הזדמנות לדבר בשבחן של אדם, כמו מצוה זו לשמח את החתן ואת הכלה בדברים, [שעל זה אמרו חז"ל "אגרי דבי הילולא מילי"] מבקשים אתם לבטלה?!".

עפ"י "המשגיח דקמניץ"

"בקש כסף..."

סיפר הרה"ג ר' חנן כהן שליט"א: "יהודי טוב-לב גידל יתומה בתוך ביתו. כאשר בגרה ובאה בקשרי שידוכין, התחייב הלה עבורה, סכום של עשרים אלף דולר להוצאות הנישואין והדירה (סכום גדול לפני עשרות שנים).

"יהודי זה ביקשני לבוא עמו אל ביתו של הגאון **רבי שלמה זלמן אויערבאך** זצ"ל כדי לקבל ממנו מכתב המלצה. לאחר שביקש את המכתב, אמר לו רבי שלמה זלמן בתנועת ביטול: "וכי אם תהיה לך המלצה, האם יתנו לך כסף?! מדוע שיתנו לך?! כלום הקבלן יתן לך הנחה בגלל המכתב שלי?! עד שאתה מבקש ממני מכתב המלצה, בקש כסף!".

קיבל הלה את דברי רש"י וביקש ממנו נדבה להכנסת הכלה היתומה לחופה. שאלו רש"י מהו הסכום שהתחייב לו, ואחר כך הורה לו: "תבוא אלי בעוד שלשה ימים".

כעבור שלושה ימים, נקש הלה על דלתו של רש"י. הוא קיבלו בחמימות וסר לחדר הסמוך. כעבור רגעים ספורים שב אליו רש"י עם סכום של לא פחות מעשרים אלף דולר!

חכו ממתקים - קח

לגמול חסד עם חתן וכלה, לסייע להם בממון ולשמחם ביום חופתם!

נלמד מהפסוק: "ויתן אל משה ככלתו" (פרק לא-יח)

וכתב רש"י: "ככלתו, כתיב חסר, שנמסרה לו תורה במתנה כלה לחתן"... ומובא בצוואת רבי אליעזר הגדול: "בני, הוי זהיר בהכנסת כלה לחופה ולשמח חתן, שכל המשמחו כאילו קיבל תורה מהר סיני שנאמר "ויתן אל משה ככלתו" - כלתו כתיב, ודאי יום שנתנה תורה, כיום שנכנסה כלה לחופה". ב' עניני חסד, הנעשים עם החתן והכלה כלולים כאן: א) חסד בגופו, ע"י שמשמח את החתן והכלה. ב) חסד בממונו, ע"י שמשפק להם את הוצאות החתונה ושאר צרכיהם ההכרחיים.

כתב הש"ה הק': הרוצה להיות חסיד ולאחוז בדרכי הקדמונים, יגמול חסד עם חתנים לשם שמים ויכבדם וישבחם ומהקב"ה תהא משכורתו שלימה וירבה בתחבולות ביותר לשמח חתן, וישבח את הכלה בפניו. וכשמשמחים לשם שמים ולא לתשלום גמול, עדיפה מצוות חתן וכלה משאר חסדים.

בגמרא (כתובות יז.) מפרשים בית שמאי ובית הלל כיצד מרקדין לפני הכלה? [רש"י: מה אומרים לפניה]. בית שמאי אומרים: כלה כמות שהיא, ובית הלל אומרים: כלה נאה וחסודה [ישבחוה אף במעלות שאין בה]. כמובן, בדברים אלו שמקלסין ומשבחין את הכלה על מעלותיה יש בהחלט כדי לשמח את החתן.

הקשה רבינו יוסף חיים מבגדד זצ"ל (בספרו **בן יהודע**): מדוע שאלו חז"ל בלשון "כיצד מרקדין" ולא בלשון "כיצד מקלסין"? הרי העיקר כאן קילוס הכלה על מעלותיה?!

ותירץ: ל"קילוס" קוראים בשם "ריקוד" מלשון "הרקדת" הקמח שכן בפעולה זו מנפה הסולת הנקיה מן הפסולת, כך גם כאן, יש לעשות "הקילוס", ב"הרקדה", דהיינו להזכיר המעלות ולהעלים החסרונות.

שאלה נוספת מקשה הבן יהודע: מדוע מקלסין את הכלה לפני החתן ולא את החתן לפני הכלה? ותירץ: מכיון שאמרו בגמרא (קדושין מא.) "טב למיתב טן דו מלמיתב ארמלו" [מעדיפה האשה לשבת עם בעל שיש בו חסרונות ובלבד שלא תשב בודדה]. לכן יותר ממה שצריך החתן למצוא חן בעיני הכלה, צריכה היא למצוא חן בעיני החתן.

ומי כעמך ישראל

בין איש לרעהו – סיפורים בני זמננו

חבר'ה, להירגע!

שהחליט שמגיע לי דו"ח!"

פניו של השוטר הכעסן התמלאו באדום, והוא צרח בגרון ניחר:

"אני זה שנותן!"

"אני מחליט פה!"

וכדי להוכיח זאת גירש אותו בלי דו"ח...

נו, האמנם "הכעסן – אינו רחוק מן המשוגעים"?

* * *

אסיים בסיפור שמהווה עצה נפלאה להתגבר על מידת הכעס:

"אני לא מסוגל!" התאונן חסיד בפני רבו. מידת הכעס שולטת עלי ואינני מוצא לעצמי עצה.

"תמתין בבקשה בחוץ. אולי בינתיים יזמנו לי משמים עצה טובה עבורך"

עודו ממתין והוא שומע את הרבי ממתיק סוד עם הגבאי: "לך תנסה אותו במידת הכעס!"

ואכן, לא חלפו כמה דקות ולגבאי "נשפכה" צלחת סלט ירקות הישר מעל ראשו של החסיד.

בימים כתיקונם היה עושה מהגבאי סלט ירקות – אבל כאן, הוא הרי שמע את לחישת הרבי לנסות אותו...

הגבאי בקושי התנצל, וחזר למקום עם כוס תה. גם הוא נשפך עליו "בטעות"...

התאונות המשיכו להתרחש בקצב, ובעודו אבל וחפוי ראש נקרא אל הרבי.

"נו?!" התפלא הרבי "אתה שולט היטב במידת הכעס! מה הגבאי לא עולל לך, ואתה כלל לא יצאת מכליד!"

רבי – הודה החסיד – שמעתי את הלחשה. שמעתי שכל מה שאירע לי "נשלח" אלי על ידי הרבי כדי לנסות אותי, אז הכיצד אכעס?!

זו בדיוק העצה! – סיכם הרבי – תזכור תמיד שכל מה שמתרחש "נשלח" אליך ע"י הבורא יתברך כדי לנסות אותך. אז הכיצד תכעס?

וזה, בעצם, מונח באותו משפט קצר שהושמע באוזני הנהג מהסיפור הקודם: "אלץ מאכט בורא-עוילם!"

לפני שנים רבות – אומר שולח הסיפור – ראיתי בספר 'ארחות צדיקים' משפט חריף מאוד: "הכעסן – אינו רחוק מן המשוגעים" ברגע הראשון (וגם ברגע השני...) זה היה נראה לי "מוגזם" משהו. מה? האמנם עד כדי כך?

לאט לאט נחשפתי להתנהגויות של כעסנים, והבנתי שהדברים כפשוטם. בהמשך נוכחתי לדעת שהכלל הזה כבר הוכח, מאז ומקדם, ובשורות הבאות אני מבקש לשתף אתכם, קוראים נכבדים, בכך.

* * *

בין מושל הכפר ובין שכנו פרצה מחלוקת. הריב החל על דברים של מה-בכך, והסתבך עד למלחמה גלויה וקולנית.

באחד העימותים הקשים איים האיש על ראש הכפר כי ילך להעיד בפני השלטונות על מעשים לא חוקיים שעשה המושל בתוקף תפקידו – ובעיקר על ניצול מעמדו לצורך שחרור כמה מבני הכפר מגיוס צבאי בשיטות בלתי כשורות.

כאשר סיפר זאת לאשתו ניסתה להניא אותו מכך וטענה בפניו: 'הלוא בכך תכרה בור לעצמך ולמשפחתך, שכן המושל שיחרר בדרך זו גם את בנינו מגיוס. אם תסגירהו לשלטונות המדינה, נסבול גם אנו מכך ויאסרו גם את בנינו – ומה תרוויח?!'

הבעל הזועם לא הסכית לדבריה והשיב לה ברוב כעסו: "הכל כדאי! כדאי לאסור אותך! לאסור גם אותי! וגם את בנינו! ובלבד שאוריד את זה מגדולתו!"

נו, אז האמנם "הכעסן – אינו רחוק מן המשוגעים"?

* * *

שוטר-תנועה עצר נהג והתכוון להנחית עליו דו"ח תנועה.

הנהג היה מאוד מתוסכל.

לצידו ברכב ישב הגאון רבי מרדכי דרוק זצ"ל, אשר ניסה להרגיע את הנהג בעזרת מרגלית שהייתה שגורה בפיו: "האלץ מאכט בורא-עוילם!" (-את הכל עושה בורא עולם!) "אלץ מאכט בורא-עוילם!"

שמע אותם השוטר מתלחשים עליו "באידיש" וראה בכך משום "פגיעה בעובד ציבור" [חוק העונשין, התשל"ז-1977 סעיף 288...]

"מה דיברתם?" צרח השוטר בכעס.

הנהג – שבלאו הכי חשש מתוצאות הדו"ח – הסביר לו בנועם: "הוא אמר לי שאת הכל עושה הקדוש ברוך הוא – הוא זה

היית מעורב בסיפור שקשור לבין אדם לחבירו? שמעת ממקור ראשון?
ספר לנו עכשיו! פקס: 077-7671812 דוא"ל: ahavemet@012.net.il

מה ששנא עליך אל תעשה לחברך – וגם חייך אליו

אדר

מייל המערכת

(לתגובות, הערות, הארות וסיפורים):

alon7148454@gmail.com

...

טלפון: 052-7148454

...

קו החידות: 077-4103900

...

פקס: 08-9941870

העלון מופץ ברבבות עותקים בארץ ובעולם • מוקדש לע"נ מור אבי רבי משה אלפסי בן עישה ז"ל

דיון הלכתי בשולחן השבת הרב יוסף אביטבול שליט"א

לא טבל את התבניות של התנור האם יכול להניח עליהם תבניות אלומיניום

שאלה: אדם שלא רוצה לטבול את התבניות של התנור האם יכול להניח עליהם אלומיניום.

תשובה: אפשר להניח אף אם התבנית לא טבולה.

מקור: אף שהאריכו הפוסקים שאם מניח נייר אפייה מעל התבנית הרי הוא בטל לתבנית, [וכמו שהארכתי בספרי שערי יוסף הל' טבילת כלים עמ' 673], מ"מ בתבנית אלומיניום הרי הוא כלי אחר, [שגם עליו דנו הפוסקים אם חייב בטבילה, ואם רוצה להשתמש בו שוב להרכבה פוסקים צריך טבילה] ואף שהוא מעמיד, ובמעמיד כתב בשו"ע יו"ד סי' ק"כ ס"ז שצריך טבילה, מ"מ היינו דוקא אם באותו כלי, אבל אם הוא בכלי אחר, סו"ס אינו כלי סעודה החייבים בטבילה, וכמו שמורים שצלחת של מיקרוגל אין צריכה טבילה, אם לא מניחים את האוכל עליה אלא על גבי צלחת או כלי אחר וה"ה הכא, והרי הוא כמו חצובה שפטורה מטבילה. וכן הסכים לדינא מו"ר הגר"ע פריד שליט"א, וכן אמר לי כעת הגאון רבי אליהו אדלשטיין שליט"א, שכיון שהתבנית חשובה אינה בטלה, ואמנם למעשה יש להתיר בזה וכמ"ש.

ומ"מ אף המקילים שלא לטבול את התבניות של התנור אין למחות בידם, א' כי רבו המתירים אף בהפסק נייר אפייה, ב' כי יש אומרים שאין צריכים טבילה כמו כלי העומד לנחת כדין מדפי מקרר מזכוכית, וכמו שהשיב הגר"ע יוסף צוק"ל בשו"ת מעין אומר (ה"ד עמ' תכד) ע"ש, והארכתי בדבריו בשערי יוסף שם, ואמנם לכתחילה דעת הפוסקים שצריך טבילה לתבניות של התנור כמו שהו"ד הגר"צ אבא שאול זצ"ל בשו"ת אור לציון חיו"ד פרק לט תשובה י', ע"ש, וכן האריך ידידי הגרי"א סקוצילס שליט"א בספר אהל יעקב טבילת כלים עמ' דש, וכן כתב לי הגאון רבי אברהם צבי הכהן שליט"א גאב"ד הלכה ערוכה, מי לא מטביל כשהתוצרת חוץ, ושלא רואה שום צד להקל בזה עכ"ל. וכן כתב לי הגאון רבי יהודה דינר שליט"א רב בית הכנסת דברי שיר בני ברק, וז"ל: אצלינו נוהגים כולם טובלים תבניות אפפייה של תנור עם ברכה, עכ"ל.

נקודת מבט

לוחמי הצללים

"מדוע אינך מתגייס לצבא", שאל אותי השבוע יהודי רחוק מתורה ומצוות. השאלה הגיע מצד של תמימות ולא של התרסה, משכך בחרתי להשיב לו תשובה אחת ולתמיד, שאותה הוא תמיד יעלה בזיכרונו ברגע שעולה לו התהיה של השויון בנטל".

"תגיד האנשים שיושבים ביחידות הסייבר, או ביחידות המודיעין על המחשבים, הרי אינם עושים הקרבה גופנית ונפשית מהותית, מדוע אינך פונה אליהם עם השאלה ששאלת אותי", השבתי לו.

"הם גלחמים, הם עושים מאחורי הצללים", הוא משיב לי. "מה הם בדיוק עושים שאפשר להגדיר אותם לוחמים?", אני שואל שוב. והוא עונה לי: "הם מביאים מודיעין מדויק ועושים ועושים...", שהבנתי להיכן הוא חותר מיד הצלתי בפניו את השאלה אליה חתרתי: "ומה בדיוק הם עושים אתה יודע? כיצד בפעולות שלהם הם בעצם כביכול 'מגנים' עליך?", הוא חשב כמה שניות ולאחר מכן הוא ענה לי שהוא לא יודע בדיוק באיזה פן הם בדיוק מסייעים, וגם אם כן הוא לעולם לא יבין בדיוק היכן נקודת ההגנה נתונה, בידיהם או בידי מי שמבצע את הפעולה.

"ככה הם לומדי התורה", השבתי לו בנחרצות. "כשאנחנו לומדים תורה, אנחנו פשוט מגנים על עם ישראל. כיצד ובאיזה דרך בדיוק? את זה אולי אנחנו לא יודעים לחלוטין. אך זה התפקיד של בני התורה כשהם יושבים ולומדים, הם פשוט מורידים את ההגנה שבורא עולם שולח הישר מהשמיים ועד לאדמת ארץ ישראל. ומשכך, הרי שיש לכבד את לומדי התורה יותר מכולם, הם לוחמי הצללים האמיתיים, עליהם צריך להצביע ולומר: כל ההגנה של עם ישראל נתונה בידיהם שלהם", אמרתי לו. לאחר שהוא שמע את דבריי כבר לא היה לו מה לומר, היום הוא כבר מבין היטב מי דואג ומי שומר על ארץ ישראל, כיצד ובאיזה אופן זה מתבטא בפעולות - את זה כנראה אנחנו לא נדע לחלוטין, רק אנשים שיש להם ראייה רוחנית.

וזה מה שפרשתנו גם עוסקת. "כי תשא את ראש בני ישראל", מה פירוש המילה 'תשא', מדוע לא נאמר 'תמנה', 'תספור'? אלא, קוראינו היקרים, כאן תמונה התשובה שהיא תכלית לכל המושג שנקרא בן תורה. את עם ישראל לא סופרים, את עם ישראל נושאים. הם ברמה אחרת, הם בדרגות והשגות גבוהות, ומשום כך צריך לישא אותם ולא לספור אותם כפי שסופרים כל דבר פשוט.

אור התורה

תשובות למדור ניתן לשלוח
נדיר יום שלישי בשבוע
לבקס: 08-9941870
או לר"ל: 7665190@GMAIL.COM

תשובות לידיה ניתן להשיב גם בקו 'אור התורה' במס' גולפו - 00-39-410-077 שולוח 2, (הזכרים מתפרסמים אחת לחודש בשולוח 3).

חידה: איזה עיר בישראל היא על שם חכם?

חידה מגיליון קודם: היכי תמצוי ישראל שאוכל מתנות כהונה?
תשובה: תשובה אם נשוי לבת כהן היה מקבלת והוא אוכל (רמבם זרעים הלכות ביכורים פרק ט הלכה כ)

אזניות
בלוטוס

כוס כים
מתנת 'מורשת'
אשדוד

כרטיספר
מתנת 'מורשת'
אשדוד

שובר
ברשת 'פרסטרי'

החודש א"ה
יגדלו הפרטים
כדלהלן:

סיפור מיוחד לחודש אדר!

הטנדר המרקד

הסתיים העניין. בחודש הבא הוא כבר הסתפק בכרכה קצרה, ולאחר מכן כל כך התרגל שכבר לא עמד לברך את הגביר והסתפק בלהנהן לכיוונו את ראשו. ראוי לציין שהגביר הנכבד לא בא בתלונות על ר' דוד, הוא הבין שכך טבעו של עולם, וגם לדברים טובים וגדולים מתרגלים...

לאחר כשנתיים עמד ר' דוד לקראת נישואי ביתו הבכורה, כסף מיותר לא היה לו ושאלת ה"כסף מנלן" הדהדה חזק ככל שקרב יום ה"קידושין". בראש חודש הקרוב הגיע ר' דוד עם הזמנה לכבוד הגביר הנכבד, כשהוא מוסיף ומציין שישמח לפגוש אותו בחתונה. כששמע הגביר שר' דוד עומד לחתן את ביתו הוא הגיש לו מעטפה גדולה יותר, וכשפתח ר' דוד את המעטפה הוא היה המום לגלות שיש בתוכה לא פחות מאשר: עשרת אלפים שקלים עובר לסוחר... כעת ניגש ר' דוד אל הגביר והודה לו במילים נרגשות ובברכות חמות וארוכות כשהוא מוסיף ואומר לו: "איך לך מושג כמה עזרת לי כעת, דע לך שהתשע אלף שקל האלה יעזרו לי מאוד, תודה רבה לך". הגביר ששמע את הדברים ניסה לתקן את ר' דוד ואמר לו: "כדאי שתספור שוב את הכסף כי יש עשר אלף ולא רק תשע", אך ר' דוד הגיב באדישות: "אלף שקל, זה אני מקבל כל חודש, זה דבר רגיל, אבל התשע הנוספים זה כבר חידוש, ועל זה אני מודה". כששמע הגביר את דבריו האדים מכעס והתפרץ בעצבים על ר' דוד כשהוא קורא לעומתו: "תתבייש לך! אתה כפוי טובה גדול". ר' דוד לא הבין על מה המאומה - "מה אתה כועס? הרי הודיתי לך כעת מעל ומעבר". "תקשיב טוב" אמר לו הגביר, "זה שכל חודש אתה לא מודה על האלף, זה הגיוני יחסית, כך דרכו של עולם, מתרגלים לטובות מהר. אבל כעת שקיבלת עזרה כפולה ומכופלת, זו בדיוק ההזדמנות להודות גם על המעטפה החודשית, אם גם כעת אתה לא רואה צורך להודות על זה, אם גם כעת זה אצלך מובן מאליו, זה אומר שאתה ממש כפוי טובה!".

המסר מגערתו של הגביר כל כך מהדהד: הקב"ה לא בא בטרוניה על כך שהתרגלנו לכל הדברים הטובים שהוא נותן לנו, הן כך דרכו של עולם, מתרגלים ולא זוכרים להודות. אבל ביום שאנו מקבלים פתאום דבר גדול, ניצילים מאיזו סכנה, מקבלים עזרה כלכלית לא שגרתית, או זוכים להצלחה מיוחדת באיזה עניין, זה הזמן להודות לא רק על הדבר הגדול אלא גם על כל חיי היום - יום, כי באמת שום דבר לא מובן מאליו והכל זה השגחה פרטית, ניסים ונפלאות. אם גם אז מודים רק על הדבר המיוחד ושוכחים מהדברים ה"רגילים" זה עצוב מאוד.

מספר מגיד המשרים הרב שמעון גוטסמן את הסיפור המדהים הבא:

לאחרונה פגשתי תלמידים מאחת הישיבות בדרום שביקשו לספר לי סיפור מופלא אשר התרחש עם שניים מהם ממש לאחרונה. בחצר הישיבה שלהם עמד טנדר ישן שכבר לפני זמן רב יצא מכלל שימוש אך משום מה לא פינו את הטנדר מהמקום, והנה יום אחד בשעת ההפסקה פתחו שני תלמידים את הדלתות האחוריות של הטנדר ונכנסו לתוכו, ולפתע נטרקו הדלתות כשהם סגורים בפנים ולא מצליחים לפתוח מבפנים את אף אחת מהדלתות, השניים ניסו לצעוק לעזרה אך אף אחד לא שמע את צעקתם, כשעברו כמה דקות של מתח ושהיה ממושכת במקום ללא אוויר הם החליטו לרקוד וכך להעביר את הזמן בצורה שמחה... לא עברו אלא כמה רגעים ותלמידים שעמדו רחוק יותר התפלאו לראות את תעלולי ה"טנדר המרקד" ורצו לבדוק מה בדיוק קרה לטנדר, כשמיד פתחו את הדלתות לרווחתם של השניים. אמרתי להם שהסיפור הזה מזכיר לי את כוחה של השמחה בחודשי אדר ובכל ימות השנה, בבחינת "כי בשמחה תצאו", שעל ידי השמחה יוצאים מכל הצרות והייסורים. ואיך נזכה לשמחה? רק על ידי שנוכר ונשים לב להודות לקב"ה על כל חסדיו שעושה אתנו. וכפי שקראתי לאחרונה סיפור בשם גיליון "דברים טובים", ואספר לכם אותו בלשון שלי.

ר' דוד מרכסים אברך כולל שתרנו אומנותו חי במשך שנים בדחקות נוראה, אך הוא שמח תמיד על הזכות לעמול על התורה במסירות נפש. והנה בראש חודש אחד הוא פספס את המניין המרכזי של "חניכי הישיבות" ונאלץ להתפלל בבית כנסת קטן שבפאתי השכונה. כשהסתיימה התפילה ניגש אליו אחד המתפללים אשר חזתו העידה עליו שהוא אמיד והפקיד בידו מעטפה, כשפתח אותה הופתע לגלות אלף ש"ח! ר' דוד ניגש אל הגביר שאפילו את שמו לא ידע והודה לו באריכות על התרומה הגדולה שתכניס אורה ושמחה בביתו, "תודה רבה, תזכה למצוות, בריאות ונחת, כל הישועות, ירבו כמותך בישראל" כל אלו היו רק חלק מהברכות שהמטיר ר' דוד על ראשו של הגביר אשר הגיב ואמר לו: "אני מציע לכבודו לבוא אלינו בכל ראש חודש ובעזרת השם אשתדל לתת לך מעטפה". ר' דוד שב והודה וברך הלל ושבח את הגביר ויצא בשמחה אל עבר ה"כולל". מיותר לספר שבראש חודש הבא ר' דוד לא היסס ומראש בחר להתפלל בבית הכנסת הנ"ל, ואכן היה זה משתלם, שוב ניגש אליו ה"גביר הקבוע" והעניק לו מעטפה עם אלף ש"ח, ר' דוד הודה וברך אותו. בחודש הבא ר' דוד כבר התחיל להתרגל למחווה והסתפק בהודיה קצרה, "תודה רבה תזכה למצוות", ובזה

לא עברו אלא כמה רגעים ותלמידים שעמדו רחוק יותר התפלאו לראות את תעלולי ה"טנדר המרקד"

מעולמו של בן הישיבה

אתגרים נליות ומורדות בחיי בן הישיבה הרב ברוך חורש שליט"א

מרבין בשמחה

משנכנס אדר מרבים בשמחה וכבר הארכנו במעלת השמחה אך עתה נתמקד כיצד ניתן להסיר את הדאגות המטרידות את שמחתנו, אך בראשית עלינו לדעת שלחץ ודאגה זה דבר מאוד שלילי ולמרבם הצער זהו אחד מהדברים שהתאפיינו בו דורנו והדבר ניכר גם בזה שהמחלות שהיו שייכות אי פעם למגזר המבוגר הפכו למנת חלקם של צעירים ובני תשחורת.

וכבר בשנת 1996 העניק המגזין "טיים" ללחץ והדאגה את התואר "המגפה של שנות השמונים" והוסיף כי חוקרים מעריכים כי בין 75% ל-90% מן הביקורים אצל רופאי משפחה הם בגלל סיבות הקשורות ללחץ ודאגה.. כמו"כ 80% מאבאי הראש מקורם בלחץ ודאגה..

ונבאר זאת בקצרה כיצד זה עובד. הנה הקב"ה ברא בגוף האדם הורמון הנקרא "אדרנלין", הורמון זה הוא הנותן חיוניות לאדם ומפעיל את מערכות גופו. כאשר ירצה האדם לפעול, יופרש הורמון מתא זה והוא אשר יספק לו את החיוניות ואת היכולת להתניע את עצמו.

כאשר האדם שרוי במתח ובלחץ, הורמון האדרנלין מופרש ומטפף ללא הפסקה אל תוך גופו וככל שהמתח יגבר, הוא יזרים לגוף עוד ועוד מחומר האדרנלין. אלא שכמות האדרנלין ככל שתתרבה ותצטבר בגופו היא הופכת להיות רעל מסוכן ביותר הקיים עלי אדמות. וכפתגם החכם: יותר מאשר תיזהר ממה שהנך אוכל, תזהר ממה שאוכל אותך... וזה גם מוכח בצילומי אם. אר. איי. בהם נראה בבירור שכאשר מספרים לאדם דבר מרגיז, מוחו מגיב בהתאם ושולח חומרים הרסניים אל הגוף מה שכאמור עלול לגרום למחלות ר"ל.

וכבר קדם לזה בספר הקדוש אורחות צדיקים (שער הדאגה) שכתב: "הדאגה והיגון הם מכלים הלב והם חולי הגוף". ויתירה מזו כתב בספר דרך פיקודך (מצוה ל"ת ל"ד אות ד') וז"ל: המצער עצמו ודואג שלא במקום מצוה הנה הוא ממעט החיות שלו והוא בכלל "אביזרייהו של לא תרצח" דמה לי קטלא כולא ומה לי קטלא פלגא".

ומעניין לציין דברי הרמב"ם שכתב על ימות המשיח שיבא בב"א וז"ל: ויארכו חיי בני האדם גם כן, לפי שכשיסורו הדאגות והיגונות יארכו הימים" (פיה"מ סנהדרין פ"י)

ולהיפך השמחה יש בה כח ריפוי וכדברי שלמה בחכמתו במשלי י"ז כ"ב "לב שמח ייטיב גהה" ופירש המצודות דוד השמחה תטיב לגוף כדבר רפואה. וכן פירש הגר"א במשלי י"ח, "יד רוח איש יכלכל מחלתו ורוח נראה מי ישאנה!!?" וז"ל "כשהאיש תמיד בשמחה הוא יכלכל מחלתו אף כשתבא עליו מחלה בשמחתו יבטלנה". ולהבדיל גם המדע הרפואי כיום אפי' הקונבנציונאלי מכיר בכוחה של השמחה כגורם פעיל בהבאת מזור ורפואה. ומידי יום מתרבים השיטות של "ריפוי ע"י צחוק" ליצן רפואי וכדו' ועדויות נאמנות על תוצאות טובות מדברות בעד עצמן. גם יש הוכחות רבות שמצב רוח מרומם מביא לחיזוק מערכת החיסונית ועניק לה כח להילחם בחיידקים אלימים ולהשמידם ולהיפך - העצבות תחליש את המערכת החיסונית ותקשה עליו להתמודד מול החולי.

לא מסוגל להרדם ללא מעשה חסד?

חסד זה ישועות

מספר בעל המעשה: "עברנו לבית חדש בעפולה, והיינו זקוקים לערוך בו כמה שיפוצים חשובים. ידענו שמעטפה מארצות הברית עם המחאה של שנים עשר אלף דולר נמצאת בדרך אלינו, וחיכינו לה בכיליון עיניים. כל פעם שיצאנו מהבית בדקנו מה קורה בתבת הדואר. זהו סכום לא קטן, וכמה וכמה דפיקות לב ליוו את הציפיה הזאת.

"לא היינו בטוחים שהמשלוח בדואר מספיק מוגן בשביל סכום כזה. כל יום כאשר יצאנו מהבית בדקנו את תיבת הדואר. זה הפך לפעולה אוטומטית. יוצאים, בודקים, רואים שעוד לא הגיע וממשיכים הלאה.

"יום אחד אנחנו שומעים ששכנים שלנו נכנסו לבידוד מחמת חשש 'קורונה'. יש להם בבית ילד שהוא חולה מאומת, וכל המשפחה עם ההורים, העוללים, הפעוטות, הילדים והטף, מסתגרים יחדיו בתוך ביתם. בעפולה גם אנשים שגרים במרחק של כמה רחובות זה מזה עדיין נקראים שכנים.

"אשתי רצתה לעזור להם בכל ליבה, והיא החליטה להביא להם דיסק מעניין לילדים וכמה חוברות יצירה שיעסיקו את ילדי המשפחה ויאפשרו קצת מנוחה להורים. היא יצאה בשעות הבוקר, וכמוכן בדקה בתבת הדואר אם הצ'ק הגיע, וכמו תמיד, גם הפעם הוא לא נמצא. גשם שוטף ירד בחוץ, והיא מיהרה להביא לשכנים את התעסוקה המאווררת. ובדרך חזור היא הייתה עם הרגשה נעימה ומרוממת שהצליחה לעזור קצת.

"כשהיא מתקרבת לבניין שלנו היא מבחינה בשביל הכניסה לבניין במעטפה מקוממת. היא מרימה את המעטפה ורואה שהיא ממוענת אלינו. מאיפה? מכתובת בארצות הברית כן כן, זו אותה המעטפה המיוחלת לה אנחנו מחכים כבר כמה שבועות בדיוק היום היא הגיעה, בגשם השוטף, בדיוק היא נפלטה מתיק הדואר או מהתיבה ונחתה על השביל ביום כל כך סוער

"לתומנו חשבנו שאנו עושים חסד עם הזולת, אך למעשה חסד גדול נעשה עימנו אותה שעת בוקר שאשתי יצאה בה, לא הייתה השעה שבה היא רגילה לצאת. אם לא החסד לידידים, היא לא הייתה יוצאת, ואני הייתי מגיע הביתה רק בצרהיים. המעטפה הייתה עלולה להמשיך להתגלגל בחוץ ולהירטב בגשם עד אובדנו של

הצ'ק החשוב כל כך. ברוך השם שזכינו לראות את השגחתו הפרטית."

היה זה בשעת לילה מאוחרת. הגאון רבי שמואל צבי קובלסקי זצ"ל עלה זה עתה על יצועו. בתום יום ארוך ועמוס, מייגע וגם מעייף, לבש את בגדי השינה ועמד לתת תנומה לעפעפעי. אך לפתע, בשוכבו על מיטתו, מצחו נחרש קמטים. הוא נזכר במשהו שהעיק עליו, לא נתן לו מנוח...

הוא מיהר לקום ממיטתו, ניער את קורי השינה שכבר התלבשו על עיניו, ואזר כח. התלבש בזריזות ויצא את הבית, בואכה בית הכנסת 'בעלזא' בבני ברק, הסמוך לביתו. השעה היתה אחרי חצות הלילה, הרחוב כולו כבר היה שקט, ורק הוא - מתרופף ומחפש, שואל ודורש... לפתע, צדה עינו דמות של אדם זר ומוזר, יהודי אומלל שהיה מהישנים בבית הכנסת. פניו הוארו באחת, הוא שאלו כמוצא שלל רב. 'רבי יהודי, בוודאי טרם אכלת ארוחת ערב. התואיל לבוא עמי לביתי

ולסעוד סעודה דשנה?"

המסכן, שהיה נראה גם מאוד רעב, נענה על אתר להזמנה החמה. באחת בלילה עלו שניהם הביתה, רבי שמואל צבי העלה את האור במטבח, פרס לחם על השולחן, והחל מביא ביצה וסלטים, ירקות ומגדנות מכל אשר מצא. שעה ארוכה עמד רבי שמואל צבי ושימש לפניו אותו יהודי זר, נותן לו לאכול ולשבוע ביד רחבה ובנפש חפיצה, עד שהלה אכל ושבוע ודשן וכירך, ונפרד בתודה חמה ובברכת 'לילה טוב' חגיגית...

הלה אמנם לא שאל שאלות, שכן היה רעב ומזה זמן לא אכל ארוחה טובה. אך בני הבית - המה ראו כן תמהו: מה ראה רבי שמואל צבי לקום ממיטתו בשעת לילה מאוחרת, לחפש אדם זר, ולהזמין לשולחנו? הרי השעה כבר מאוחרת, ורבי שמואל צבי כלל לא ידע על קיומו של אותו יהודי בבית הכנסת באותה שעה - מה טעם טרה כל כך לחפשו ולהזמין? נענה להם רבי שמואל צבי בחיוך: 'שכבתי על משכבי, והעברתי את היום החולף בראשי. לפתע נחרדתי: הן לא עשיתי חסד היום! מיהרתי לקפוץ בבהלה, שהרי איך יתכן ללכת לישון בלי לעשות חסד? אזרתי כח, וחיפשתי מישוהו לעשות עמו חסד. עכשיו אני יכול ללכת לישון בצורה רגועה...' - הסביר בפשטות.

חדרי הנפש

רצונות, רגשות והשגת מטרות הרב מלאכי כהן שליט"א

האמת הסובייקטיבית

לתמיד יש אמת בכל משפט שאדם אומר גם אם הוא לא נכון אובייקטיבית.

האדם מבטא את רוחו באמצעות מילים. למילים שהוא אומר יש משמעות עבורו ויש גם סיבה מדוע הוא בחר דווקא אותם. ולכן, יש למילים שהוא אומר יש אמת סובייקטיבית נסתרת - היא המשמעות של המילים האלה עבורו. לדוגמה (מהשיעור): כולם לא עוזרים בבית הזה, יש פה אמירה, כנראה שהיא לא נכונה אובייקטיבית, כי יש בה הכללות ומסקנות שכנראה הבסיס העובדתי שלהם דל, אבל אי אפשר להתעלם מכך שעבור האומר של המילים האלה יש ביטוי לחוויה הפנימית שלו.

לא תמיד אנחנו יודעים מהי האמת הסובייקטיבית שמאחורי המילים, בדוגמה הנ"ל ייתכן ואשתו לא עוזרת כמה שחשוב לו שהיא תעזור ולכן מבחינתו אין עזרה בבית. ייתכן שהיא חש שבאופן כללי יש חוסר איכפתיות בבית גם מצידו אבל מפריעה לו תחושת הניתוק הזו איך שכל אחד חי בבוועה. כדי להבין מהי המשמעות עבור האומר של המשפט אנחנו צריכים לתשאל אותו עליו ולמצוא קצת דוגמאות או הבהרות שיפשוט עבורנו את מה שהוא מרגיש.

אחרי שהבנו מה הוא מרגיש, נוכל לנסח משפט יותר מדויק עבורו, ועל ידי זה ליצור הכלה ריפוי ואולי גם שינוי. בדוגמה: חשוב לי שאשתי תעזור לי בדברים שבאמת חשובים לי. (-אולי קצת אפשר לדבר עם האשה). מפריע לי שאין איכפתיות בין בני הבית (ואולי אני יכול לעזור ולתת כדי לייצר אותה?) ועוד

המטרה של הכלי הזה הולכת עם המפה של המטופל רק מבינה אותה יותר לעומק, בכך היא נותנת למטופל הכלה גבוהה מאוד, וגם הבנה מהותית יותר של מצבו בצורה שאפשרת ניסוח מחדש וגם בחירה מסויימת.

(כל הכלי הזה לא מתייחס לאמת האובייקטיבית. שכן היא עדיין לא יצאה לאור, וכאן נכונות שאלות מטא-מודל אחרות: האם תמיד לא עוזרים בבית? מי כן עוזר בבית? האם זה הגיוני שיעזרו בבית כמו שאתה מצפה? איך ועד כמה צריך לעזור בבית? ועוד כאן אנחנו 'לחמים' באמת הסובייקטיבית של המטופל על ידי הצמדתה לאמת האובייקטיבית).

הבהרה: אמת אובייקטיבית וסובייקטיבית כאן היא לצורך התנסחות והפשטה בלבד, נא לא להיתפס על (המילים):

עשו והצליחו.

מלאכי

***

הרב מלאכי כהן הינו מטפל רגשי על פי השקפת התורה והחכמה בעלי המוסר והמחשבה. מוסמך בשיטת נל"פ. מודריך חתנים ויועץ נשואין. לתגובות ולהתייעצות 086173528@gmail.com

האזינו לקו התוכן של מכון מלאכי. הקו שיעשה לכם הכי פשוט להצליח הרבה יותר. ללא עלות. חייגו עכשיו: 08-617-3528.

נפלאות מתורתך

פרפראות, חידושים וצימוקים הרב צבי וינברג שליט"א

האם מותר לענות על שאלון של מיפקד אוכלוסין?

(ל,יב) כי תשא את ראש בני ישראל לפקדיהם ונתנו איש כפר נפשו לה' בפקד אתם ולא יהיה בהם נגף כפקד אתם.

וברש"י ולא יהיה בהם נגף - שהמנין שולט בו עין הרע.

וביזמא (כב): כל המונה את ישראל, רב נהמן בר יצחק אמר עובר בשני לאוין שנאמר לא ימד ולא יספר. ברמב"ם (פ"ד מתמידין ומוספין ה"ד) כ' שאסור למנות ישראל אלא על ידי דבר אחר, כמ"ש ויפקדו בטלאים, (והעירו עליו מדוע לא כ' את הפ' בפרשה זו). מרן הסתייפלר צוק"ל (מובא ב"קריינא דאגרתא" ח"א תשובה רמ"ד), נדרש להשיב האם מותר לענות על שאלון של מיפקד אוכלוסין שבו מונים את תושבי המדינה ובני משפחותיהם.

האם חשיב כמניין ע"י דבר אחר, או שיש בזה משום איסור מנין בני ישראל.

ומעלה שם בתחילה צד להיתר דאולי תקנתם קלקלתם דהם הרי מונים בחשבון היהודים גם בני תערובות שאמותיהם נכריות והולד גוי גמור וכן גרים שאינם גרים ע"פ ד"ת,

נמצא שהם אינם מונים מי שע"פ דין תורה"ק הוא יהודי אלא מי שע"פ חוקי הממשלה וע"פ התעודות זהות הוא יהודי ואולי כה"ג אינו נקרא מנין.

וכ' שם שהעירוהו שלכא' גם כשאין המנין מדויק ממש ג"כ הוי בכלל האיסור, דאם לא כן לא משכחת לה שום איסור כזה, דהא המנין של כל ישראל נמשך זמן חשוב ובנתיים ודאי מתו קצתם ונולדו קצתם, אך יש לחלק בנד"ד.

ומסיק שם להלכה שהוי איסור דאורייתא להשיב על שאלון זה.

האם יש קשר בין שבירת הלוחות לשבירת הכוס בחופה?

(לב,יט) ויהי כאשר קרב אל המזבח וירא את העגל ומחלות ויחר אף משה וישלך מידו את הלוחו תשא ופרהת וישבור אותם תחת ההר.

בבית יוסף (אבהע"ז סי' סה) הביא שיש מנהג לשבור כוס אחר שבע ברכות, וכן כ' הרמ"א (שם סעי' ג), והטעם לזה הוא כדי להעלות את ירושלים על ראש שמחתנינו.

ובים של שלמה (כתובות פרק א סימן יז) כ' טעם נוסף, שנראה שהוא רמז לזכור קדושין הראשונים, שמשה שיבר הלוחות, שהיה של סנפירנון, וביטל קצת קדושין, על ידי עון העגל, ואותו עוון הוא פקוד עדיין, לרוב קושין. [וכ"כ הרוקח סי' שנג]

ועי' בס' כתר שם טוב (ח"ב עמ' תריז) שראה בס' רשומות (אודיסא תרע"ח דף שנד אות מ) שטעם השבירה הוא לסימן שהחתן בא בחזקת בעלים, כי כן היה החוק באשכנז לחזק פסוק הדין ע"י שבירת מקל.

«פרשת דרכים» סיפור, חידוש ומסר מפרשת השבוע

כי עם קשה עורף הוא!

"יִלֶךְ נָא ד' בְּקִרְבְּנוּ כִּי עִם קֶשֶׁה עֹרֶף הוּא וְסִלַּחַת לְעוֹנָנוּ וּלְחַטָּאתָנוּ וְנַחֲלַתְנוּ"

המגיד מדובנא הסביר פסוק זה על ידי משל:

לרוכל עני אשר היו ברשותו קצת כפות ומזלגות פשוטים עשויים מעץ.

חשב הרוכל: כדאי לי לעמוד ברחוב העשירים, שם בוודאי יקנו ממני את סחורתי הרי עשירים הם ואינם חוסכים בהוצאות.

עמד המוכר יום תמים ברחוב העשירים ולא מכר אף לא כלי אחד.

חבל על זמנך - אמר לו אחד העוברים והשבים - הן כפות עץ לך, העשירים אינם משתמשים בכלים פחותרים כאלה. העשירים אוכלים בכלי כסף. לך אל רחוב העניים, שם אולי תמצא קונה למרכולתך.

בדומה לזה - אמר המגיד - טוען משה רבנו לקב"ה, "יִלֶךְ נָא ד' בְּקִרְבְּנוּ" - שלוש עשרה מידות שלך מקומם בין בני האדם ולא בין המלאכים.

"כי עם קשה עורף הוא" - בני האדם חוטאים מפעם לפעם, "וסלחת לעווננו ולחטאתנו" - הם אלה הזקוקים לסליחה ומחילה!

הקשה קושיה עצומה, והנה משה הצביע לומר את התשובה, והרב רצה לעודדו והזמין אותו לידו לומר את התירוץ, ותירץ חלק מהתירוץ ואז הרב אמר להם בואו אסביר לכם את תירוצו, (שרצה לעודד אותו) והסביר להם את הדברים בטוב טעם ודעת, ואמר לו מהיום והלאה אתה יושב כאן בשורה הראשונה, ובזכות שבכה להקב"ה עלה ונתעלה עד שנהיה שרם של ישראל, והיום בספרים שלו יש את התשובות הכי חשובות, והספרים שלו לא זזים משולחננו, כי ה' יתן חכמה מפיו דעת ותבונה, ומשום כך אסור לאדם להתייאש אלא להרבות בתפילות ובתחנונים לקב"ה,

מעשה בשלושה גויים שבאו לרב העיירה ואמרו לו יש איתנו שלושה יהודים ובאמרם זאת הצביע עליהם שהרב יראה אותם. ואמרו לרב יש לך שעתיים לפדות אותם כל אחד מהם עשרת אלפים דולר ואם לא תביא תוך שעתיים אנו שוחטים אותם. הרב אמר להם אני הולך להשיג את הכסף אלא אל תיגעו בהם. והרב רץ במהירות לאנשים באזור התעשייה וביקש מהם בתחנונים שיעזרו שזה פיקוח נפש ממש והנה תרמו לו בעין יפה אלפי דולרים ובתוך פחות משעה הרב מחזיק שלוש אלף דולר.

אבל הרב הלך לשיבה שלו ואסף איזה עשרה בחורים חזקים ואמר להם בואו אתי והביא אותם לשם ואמר להם תרביצו גם לגויים וגם ליהודים בלי לרחם על היהודים, וכך עשו. והנה רואים שהיהודים שהיה עליהם זקן ופיאות זה התעופף מיד מהפנים שלהם וראו כולם שזה סתם תחפושת ובאמת כולם גויים שרצו לעשות תחבולה לגרוף כסף, ואזי שאלו כולם את הרב איך ידעת? אמר להם הרב כשאני הולך לבקש מאנשים תרומה לשיבה עשר דולר לחודש אני צריך להזיע עד שאני מצליח. ואילו כאן אספתי סכום אדיר בפחות משעה והבנתי שאת הכסף שרוצים לתת לשיבה זה מצוה מאוד גדולה ולכן זה קשה. אבל כאן שנתנו בלי לחשוב וכל כך מהר הבנתי אין כאן מצוה.

ישיבה חשובה מאוד בירושלים, המונה מאות בחורים, זקוקה בדחיפות לתרומה של מכשירי חימום אוכל (אפשר גם יד שניה) ניתן להקדיש שם על המוצר, לפרטים ניתן לפנות: 052-7148454 | בברכת להגדיל תורה ולהאדירה

אזור חזקיה

לע"נ רבי חזקיה זרובבלי בן נוריאל זאסתר, זמאיר בן אליהו זמיכל ז"ל

זי"ל ע"י כולל ערב וגמ"ח "דרכי חזקיה" ע"ש רבי חזקיה זרובבלי בן נוריאל זאסתר זצ"ל
ת.ד. 5711 י-ם לפרטים ותרומות: 050-4120812

העלון לעילוי נשמת
זהבה בת רחל ורחל בת שמחה

704

**ניתן לתרום באשראי
בנדירים פלוס:** כולל ערב
המרכזי גילה, עבור כולל דרכי
חזקיה.

**ניתן לקבל קבלה
להחזר מס סעיף 46**

לע"נ הרב מאיר זאב בן משה זצ"ל

סיפור לשבת קודש

זכות שבת קודש

סיפר מורנו הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א סיפור ששמע מפי אחיו של בעל המעשה:

כמו רבים מן הצעירים בני גילו, יצא אחי לטייל ברחבי העולם, המסע החל באוסטרליה והיה אמור להסתיים ביפן, לאורך זמן של כשנתיים ומחצה. כשהגיע ליפן התעוררה לו בעיה קשה, בכיסו לא נשאר כסף לבד ממאתיים דולרים, שבהם אי אפשר לעשות מאומה ובוודאי שלא לטייל ברחבי המדינה. עלותו של חדר קטן להשכרה מגיע לכדי חמש מאות דולרים וכיון שהוא התכונן להישאר ביפן לפחות חצי שנה, הוא חיפש עבודה אך לא הצליח למצוא ונאלץ ללון ברחובות, והרגיש תחושת בושה שגברה מיום ליום.

משחלף שבוע ומקום עבודה לא נראה באופק, הוא החל לחשוב על מר גורלו, ומה הביאו עד הלום כשעזב את בית הוריו שומרי המצוות וגרם להם צער רב כשראו אותו הולך ומדרדר מדחי אל דחי. מה שהציק לו ביותר היתה העובדה שכל הצעירים הגויים שהגיעו עימו ליפן באותו פרק זמן מצאו עבודה באופן מיידי והשתכרו משכורת מכובדת, ורק הוא נשאר ללא עבודה וגם הכסף שבכיסו הידלדל לגמרי. יתירה מכך, כשהלך לראיון בכמה מפעלים ובתי עסק, והיה נראה כי החוזה עומד להיחתם, הוא בוטל ברגע האחרון מסיבות לא מובנות. כיהודי שלא שמר מצוות לא עמדה לו השבת כמחסום, וכאשר הודיעו לו בעלי העסק כי העבודה במפעל היא עשה ימים בשבוע, חוץ לבד מיום ראשון שהוא יום חופש גוי, הוא הביע נכונות לעבוד ואעפ"כ הוא לא מצא עבודה. מרוב ייאושו החל לחשוב על מהלכים שמימיים המכוונים את דרכו ודווקא בכך מצא נוחם.

בוקר אחד, לאחר שעוד חוזה התבטל ומאיךך באותו בוקר השיגו כמה מחבריו הגויים עבודות מצוינות, הוא החליט לעשות חשבון נפש נוקב עם עצמו וכך התגלגלה במוחו המחשבה שהעבירה הראשונה שעבר עליה בבית הוריו היתה חילול שבת, ומזה נפתח הפתח להידרדרות הכללית שלו עד לפריקת עול מצוות מוחלטת בו הוא שרוי. רוח טהרה החלה מנשבת בתוכו, והוא החליט לשמור שבת, יהיה מה שיהיה. הוא לא יחלל יותר את השבת. הוא ידע שהניסיון הראשון שיעמוד בפניו יהיה כאשר יציעו לו עבודה ויום השבת יהיה כלול בימים אלו, אבל ההחלטה היתה כל כך חזקה עד שהוא קיבל על עצמו שהוא יוותר על מקום העבודה גם אם יציעו לו משכורת מכובדת. והנה לאחר חצי שעה ניגש אליו אדם ברחוב ושאל אותו: "אינך מכיר אותי?"

הוא התבונן בו ואמר: "בוודאי שאני מכיר אותך, נפגשנו פעם בחנות ספרים בתל אביב". השיחה התגלגלה כשהוא מספר לו את מה שעבר עליו ובעיקר על כך שאין לו כסף ומקום לינה. בן שיחו הרגיע אותו ואמר: "אני אדאג לך", וכבר באותו מעמד שכר לו חדר לשבועיים באחד המלונות בטוקיו ואמר כי אין לו מה להילחץ ושיחזיר רק כשתיאפשר לו, לאחר שתהיה לו עבודה.

עצם העובדה שיהודי ניגש אליו והציע את עזרתו, מה שלא עשה אף גוי, הצית בליבו את הקשר לעם היהודי והוא ידע שהקשר הזה מגיע רק דרך שמירת המצוות. במשך שבועיים הוא המשיך לחפש

עבודה כשהוא זוכר כל הזמן את ההחלטה בדבר שמירת שבת, אך עדיין לא הזדמנה ליחו הצעת עבודה טובה.

והנה ביום האחרון בו היה צריך לעזוב את החדר במלון ניגש אליו מנהל המלון ואמר לו: "עקבתי אחר הנהגותיך ואני רוצה לומר לך שמצאת חן בעיני, ואם הנך מחפש עבודה טובה, אני יכול לתווך בינך ובין קרוב משפחתי שפתח זה עתה מפעל והוא מחפש אנשים צעירים שיעבדו אצלו".

אחי הביע את הסכמתו לבדוק את העניין ונפגש עם מנהל המפעל שציין בפניו כבר בתחילת הפגישה את ימי העבודה שהם עשה ימים מלבד יום ראשון ואת השכר שהיה גבוה מאוד ביחס ליפן, והיה בטוח שהוא יקפוץ משמחה לשמע גובה המשכורת, אך מה רבה היתה הפתעתו שהוא סימן לו בידו לאות שלילה. מנהל המפעל הרגיש שהסירוב לא בא בשל העבודה אלא מסיבה אחרת וכיון שאחי מצא חן בעיניו שאלו: "יש לך משהו לשאול?" אחי נשם עמוק והשיב: "אני יהודי", המנהל זקף זוג עיניים תמהות: "נו, אז מה זה אומר?" שאל.

"אני לא יכול לעבוד בשבת, שהוא יום המנוחה של העם היהודי", באה התשובה.

הוא ביקש הבהרות נוספות, ואחי החל להסביר לו במילים פשוטות את עברו של העם היהודי מהיותו משועבד לפרעה במצרים עד למעמד הר סיני וקבלת התורה. "ובתורה כתוב שאסור לעבוד בשבת".

המנהל היפני היה המום: "ואתה רוצה לומר לי שאתה שייך לעם הזה?" שאל בהתפעמות.

"כן", ענה אחי בגאווה ביישנית. שקט השתרר ואחר כך הוא אמר: "אף פעם לא עשיתי דבר כזה, לקבל אדם שלא יעבוד ביום השבת של היהודים, אבל מכיון שמצאת חן בעיני אני מוכן שתעבוד מיום ראשון ועד יום שישי".

אחי שמח מאוד וראה בכך נס משמים על שהחליט לשמור שבת. המנהל הוסיף לשאול: "אתה זקוק לעוד משהו?"

"לא נעים לי אבל אם שאלת, הייתי רוצה להשיב חוב לחברי ששילם עלי מכספו ולכן אם אפשר אבקש שבשבועיים הראשונים תשלם לי את המשכורת בסוף כל שבוע כדי שאוכל להחזיר לו" הוא הסכים. "רגע מהיכן באת לכאן? שאל.

"מרחוב פלוגי", השיב.
"ואיך הגעת?" ברגל.
"משם באת ברגל? אין לך כסף לרכבת?" צעק ושלף חבילת שטרות. היו שם אלף דולר.

"קח לך את זה על חשבון המשכורת הראשונה, גם את זה אני לא עושה לאף אחד, רק לך. כי מצאת חן בעיני" חזר ואמר.

אחי יצר קשר עם יהודים דתיים באזור שלימדו אותו תורה, עבד וצבר סכום כסף מכובד ושב ארצה וכיום הוא לומד בכלל בבית שמש. (24/7)

השומר שבת, השבת מצילה אותו ואת כספו

יצחק ואלברט פרחי - הינם אחים יהודים מבני הקהילה החלבית בניו יורק, המנהלים יחדיו חנות תכשיטים גדולה, שהסחורה בה מוערכת בשווי של מאות אלפי דולרים ויותר. והנה, בעיצומה של אחת השבתות האחרונות הם שומעים לצלול טלפון. השניים שהיו בעיצומה של סעודת השבת, וכמובן שלא ענו מפני קדושת השבת.

לע"נ שרה בת פנח

ועל פי המידע שלנו הם התכוונו אף ליטול את חייכם". מסיים יצחק פרוי ואומר: "התרגשנו מאד וראינו בחוש כי השבת שמרה עלינו וגם על הכסף שלנו, תודה לה' הגדול".

נזכה להתחזק בשמירת השבת הקדושה על כל פרטיה ודקדוקיה, השבת היא הברית הנצחית של הבורא יתברך עם עמו ישראל, יותר משמרו ישראל את השבת, השבת שמרה עליהם, השבת היא הברכה והשמירה של היהודי בכל הדורות כולם. על ידה נזכה לראות בגאולה השלימה והאמיתית במשיח צדקנו ובבניין בית מקדשנו ותפארתנו אמן. (יוצא עמו בששון)

כל דברי שמירת השבת מכל מלאכה ופרטי כל העניינים שנקטבו על אזהרת שבת מחללו בשום דבר, הנה הכל מפרש במקומו בארון העדות. אבל נזכיר בכאן בכללי ובכבודו ובשכרו ובהוסיפו מחול על הקדש, כדי להישיר לבות בני אדם לדרך ישרה. ויהיה לבם תמיד מוכן לידע, שהוא יתברך ברא הכל עד כלות בהכנסת שבת.

ולזכר השבת בכל ימי השבוע, הסכימו ישראל לקרות לכל ימי השבוע בזכרון השבת, באמרו: באחד בשבת, בשני בשבת וכן לכלם. ולא בשמות שקראו להם האמות כשמות המשרתים.

ולא עוד, אלא שקורין אפלו האמות ליום השבת בלשון שביתה, להודות על כרחם בשביתתו, אף-על-פי שאינן נוהגים כן. כי מינינו, שבני אדם קורין ליום השבת "שבת" וכן ימי השבת "שבת" וכן ימי השבת "שבת" וכן ימי השבת "שבת". נמצא שהוא עדות לכל באי עולם בחדוש העולם, וביום השבת שהוא יום שביתה.

וגם, על כרחם, יש מופת בדבר גלוי לכל באי עולם והוא: נהר סבטיון, שהשביתה ביום השבת [אף-על-פי שאינן מודים בו, עד שיבוא הקץ ויודו במלכותו] להקדוש ברוך הוא ושמון, כדגריסין במסכת סנהדרין, פרק ארבע מיתות (ו, ב): שאל טורנוסרפוס את רבי עקיבא. אמר לו: מה היום מיוחדים? אמר לו: מה גבר בגוברין? אמר לו: דמרי צבי. שבת נפיי דמרי צבי. אמר לו: הכי קאמינא? מי יסר דהאידינא שבת? אמר לו: נהר סבטיון ויכתי, בעל אוב ויכתי (שאינו עולה בשבת), קברו של אביו ויכתי, שאין מעלה עשן בשבת וכו'.

ואם נושבו רוחות וזוריד גשמים בשבת, עולם כמנהגו נוהג לצרף העולם. וגריסין נפיי בבראשית רבא: טורנוסרפוס שאל את רבי עקיבא: אם כדבריה, שהקדוש ברוך הוא חפץ בכבודו של שבת, אל ישיב בה רוחות ואל יוריד בה גשמים ואל יצמיח בה אדמה. אמר לו: אמשול לך משל, למה הדבר דומה? לאדם שהוא מטלטל בחצר של ארבע אמות.

וגם לזכר תמיד יום השבת היה בזה, שאם נזדפן לו חלק יפה בימי השבוע מזמינו לשבת. ובריתא זו שניה במכילתא: רבי אלעזר בן חזקיהו בן גוריון אומר: "זכור את... השבת לקדשו" (שמות כ, ח), תהא זוכרו מאחד בשבת, שאם נזדפן לך חלק יפה תהא מתקנו לשבת.

ואף-על-פי שהיה חולק בזה הלל הזקן עם שמאי הזקן, כדגריסין במסכת ביצה, פרק יום טוב (טו, א): תניא, אמרו עליו על שמאי הזקן, שכל ימיו היה אוכל לכבוד שבת. כיצד? מצא בהמה נאה אומר: זו לכבוד שבת. מצא אחרת נאה הימנה, היה אוכל את הראשונה ומניח את השניה. אבל הלל הזקן מדה אחרת היתה בו, שכל מעשיו היו לשם שמים, שנאמר: "ברוך ה' יום יום" (תהלים סח, א). תניא נמי הכי: בית שמאי אומרים: מחד בשבין לשבתיה. ובית הלל אומרים: "ברוך ה' יום יום". ובמכילתא אחרתי כתוב: שמאי אומר: זכירה עד שלא תבא שמירה משתבא.

ומעשה בשמאי הזקן, שלא היה זכרון שבת זז מפיו, לקח חפץ טוב אומר: זה לשבת [כלי חרס טוב אומר: זה לשבת], הלל הזקן היתה בו מדה אחרת, שהיה אומר: כל מעשיו יהיו לשם שמים. אל יתדמה בלב שום אדם, שלא היה מודה ללל הזקן במצות ענוג שבת, אבל דברו היה כאשר היה בזמן דחקו ואמר, שאם יזדפן לו לאדם דבר נאה, והוא צריך לו בחול, שלא ישמרנו לשבת וישאר דחוק כל ימי השבוע, אלא יאכל וישתה בחול לשם שמים וישים פטונו באל יתברך, שיזדפן לו בטובו בכל יום ויותר שלם לכבוד השבת. כי מי שצוה לו לשבות ולענוג בו והיה נותן בחדר ביום הששי לחם יומים, יזדפן לו כל צרכיו. ואם חס ושלום, יגרע לו בשבת אחת, הוא יוסיף לו בשבת אחרת כשיבטח בו.

(מנורת המאור)

אלא שאז, בסיום הצלצול, השמיע הטלפון הודעה קולית המוקראת ברמקול הטלפון שאמרה: "הגיעו מהר לחנות כעת. ברגעים אלו נשדדת החנות". יצחק ואלברט השתתקו לרגע, והביטו זה בזה בהלם רב. בעיצומה של שמחת השבת, הם שומעים את הבשורה הקשה כי שוודים פורצים ברגעים אלו לחנות ומנסים לגנוב חפצים יקרי ערך בשווי אדיר.

החנות אינה נמצאת במרחק הליכה, וכדי להגיע אליה במהירות, יש לנסוע ברכב. מבולבלים ונדהמים מהבשורה, הם נעמדו איש כנגד רעהו והכריזו: "למרות שקוראים לנו להגיע מיד אל החנות על מנת להציל את כל רכושנו - לא נחלל את השבת. לא ניסע לשם ברכב ובטח לא נצעד רגלית זמן רב. נמשיך לשמור את השבת הקדושה ולדבוק בבוראנו בשמחת השבת, והקב"ה יעשה ברכושנו כטוב בעיניו".

בכוחות על טבעיים, דחקו הם את דאגתם וצערם הצידה, והחליטו בכל כח להמשיך לחגוג בשמחה את השבת הקדושה, אשר בכל הדורות שמרה והצילה את עם ישראל, כאמור בפיזוט: 'כי אשמרה שבת - קל ישמרני'.

הם המשיכו להוציא את המנה השנייה, שרו בערגה ובשמחה שירי שבת, אמרו דברי תורה, והכל כאילו לא קרה כלום. לא רק שהם לא חיללו את השבת ונסעו למקום, אלא הם התאמצו להסיח דעתם מכל הפוגרום המתרחש בחנותם. הם השתדלו ליהנות מהשבת עד תומה. והנה, מיד עם צאת השבת, עלו השניים בחופזה אל הרכב ונסעו במהירות אל חנות התכשיטים על מנת לגלות את גודל הנזק וההפסד.

אלא, שכאשר הגיעו לשם חיכתה להם הפתעה גדולה עד למאד. "המנעולים היו שבורים", סיפר יצחק פרוי. "פחדנו קצת להיכנס, אבל לא היתה ביררה. החלטנו כי אני אכנס לחנות, ויצחק אחי ימתין בחוץ. פתחתי את הכספת, ולהפתעתי לא היה גבול... לא היה חסר שם דבר, כל התכשיטים נותרו במקומם. לאחר מספר דקות הגיעה נידת משטרה והשוטרים שאלו אותנו למה לא הגענו לביל שבת, כשקיבלנו את ההודעה. "אנו שומרים שבת ולא היתה לנו אפשרות להגיע", השבנו. השוטר הסתכל עלינו בתמיהה ואמר: "אלוקים בשמיים אוהב אתכם. דעו לכם, כי הרווחתם את החיים שלכם. השבת הזו שלכם שמרה עליכם, זה אני בטוח".

"מה זאת אומרתי?" שאלנו. והלה השיב: "השוודים פרצו לחנות, ולקחו מעט מהתכשיטים שנותרו פה ושם בתצוגה, כשהם זוממים על עיקר הרייוח הגדול, והוא הכסף והיהלומים הרבים הנמצאים בכספת שלכם. הם רצו לפתוח את הכספת, אך לא הצליחו.

הם חשבו מה לעשות ועלה בליבם רעיון - הם החליטו להתקשר אליכם ולהודיע לכם בטלפון כי הם מדברים מחברת האבטחה, וכי עליכם להגיע במהירות לחנות. כשהם מתכננים שכאשר תגיעו לחנות, הם יתנפלו עליכם עם אקדחים שלופים, ויאלצו אתכם לפתוח את הכספת תחת איומים, ובכך יקרו את השלל הגדול".

"השוודים חיכו שעות רבות לביל שבת לבואכם, אך אתם לא הגעתם", מספרים השוטרים, "הם התייאשו אחר כמה שעות והלכו עם כמה תכשיטים בודדים שהיו בתצוגה. רק עכשיו נודע לנו על כך ומיהרנו להגיע. אם הייתם מגיעים בשבת, את כספכם בכספת בוודאי היו נוטלים,

אנו פונים לציבור הקוראים היקר, אנא תנו לנו כח יכולת להמשיך החזקת הכולל, הגמ"ח והעלון 'ירכי חזקיה', אנו משתדלים שההכנסות יהיו קודש למטרות הללו ואין לנו הוצאות מזכירות, ניקיון וכדו'. תבורכו מפי עליון!

<p>נא לבקש רחמים על ליליאן בת פאני לרפואה שלימה!</p>		<p>לידיו הרבים: בית הוראה יחווה דעת - מענה הלכתי 24 שעות, *6730</p>	
<p>לרפואה שלימה: מיכל בת שמחה, משה בן רוזה, אלעזר בן משה, שולמית בת שושנה, יעקב בן מיכל, תמר בת שרה, אילה בת מרים, יעל בת דבורה, יחזקאל בן ג'ונג'ון, רות בת בתיה</p>	<p>אנא התפללו על זוגות שלא זכו להפקד בזרע של קיימא יחזקאל בן מהין ורעייתו כרמית בת שרה, מנשה בן טובה ורעייתו, הרצל בן כחן ורעייתו, ששון בן רעיה, יצחק בן תמר ורעייתו, דוד בן חנה ושושנה בת אסתר, ירון מנשה בן פנינה ורעייתו, ענבל ג'מילה בת מרגלית לבנים זכרים, דניאל בן מהין ורעייתו, יוסף חיים בן שרה ורעייתו, דבורה בת מרגלית ובעלה</p>	<p>העלון לע"נ: עזרא בן מזל ואברהם בן רחל להצלחת: שמואל בן דונה, מרגלית בת ג'מילה</p>	<p>שדכנית (בלחורים מגיל 30+): א-ה: 21:00 - 22:30 טל: 03-676049 שידוכי "חסדי חיי שרה" בימים ג', ד' ה' בשעה: 21:00-22:00 058-3297225 שידוכים לשם שמים למגור החרדי לנשים: 053-4163681 לגברים: 053-4110655 ניתן לפרסם בתוכנת אורז החכמה ועוד 09595@okmail.co.il</p>
<p>לילי נשמת: עמנואל בן אירן, זוהר עליזה עיישה בת אסתר, אליהו בן גוהר, רחמים בן חנום בשי, מרדכי בן רבקה, שבתאי יששכר בן דב, דבורה בת צבי, רחל בת זוליקה, רותם בן טליה, חנה בת נושא, מרים בת יוכבד, צפורה בת אסתר, ככב בת גוהר, זמן שרה בת סלטת, סלטת בת טאווס, יהודה בן ויקטוריה ראוני בן נעמי, משה אהרון בן אסתר, משה בן זוהרה</p>	<p>נא להתפלל לרפואת פנחס בן שמחה</p>	<p>העלון להצלחה בכל העניינים, לפרנסה ברווח ולזווה הגון ליוסף בן שולה</p>	<p>מוהל מוסקר לשם שמים (בחינם) בהמלצת הגר"ש מחפוד שליט"א 0559260027. מוהל מוסקר לשם שמים, תלמידו של הרב און: 058-3207037. אברך מוהל מוסקר לשם שמים 052-7646963.</p>

סגולה מרבי נחמן ליש"ק

"אור שרה"

ע"ש האישה הכשרה שרה בת לולוה ז"ל

עלון מס' 979

פרשת כי תשא - "מעלת אמירת פיטום הקטורת"

אחרא (כוחות הטומאה) לשלוט עליו. בוא וראה, אדם שדינים רודפים אחריו (כל הבעיות והצרות שיש לאדם הם בגלל הדינים שיש עליו, (מהעוונות) צריך לקרוא את הקטורת ולשוב בתשובה שלמה לפני ה', שהרי הקטורת גורמת שיסתלקו הדינים ממנו. ובדבר זה וודאי יסתלקו ממנו: אם יהיה רגיל לקרוא את פרשת הקטורת בכל יום בבוקר ובשעת בין הערביים. וכך מובא בזוהר הקדוש בשם אליהו הנביא זכור לטוב: בזמן שיקרה מוות בבני אדם (כגון מגיפה או מלחמה חלילה וחס), ברית נגזרה וכוזו עבר על כל צבא השמים להכריז על כך, שאם ייכנסו לבתי כנסיות ובתי מדרשות ויאמרו בכוונת הלב את פרשת הקטורת – יתבטל המוות מהם! המקור לכך הינו בספר הזוהר הקדוש פרשת וירא – שם מובא מעשה מופלא ונורא, על גודל מעלתה של קריאת פרשת הקטורת ומעשה הקורבנות, וזה תוכנו בלשונו: **רב אחא הלך לכפר טרשא, ובאותו הזמן היתה שם מגיפה, אך רב אחא לא ידע על כך. בני המקום אמרו זה לזה: אדם גדול בא לכאן, בואו ונבקש ממנו עיצה מה לעשות. באו וסיפרו לרב אחא, שמגיפה קשה פרצה בכפרם זה שבעה ימים. אמר להם רב אחא: נלך מיד לבית הכנסת ונערוך תפילה גדולה לפני הקדוש ברוך הוא, שיבטל את הגזירה. בעוד הם הולכים לבית הכנסת, באו אל רב אחא ואמרו לו, שעוד שני אנשים מתו ועוד שניים נוטים למות. אמר רב אחא: אין השעה מתאימה עכשיו לעריכת תפילה, השעה דוחקת ביותר ויש לעשות דבר שבכוחו לעצור את המוות מיד, ומהו? יש לבחור ארבעים איש, את היותר זכאים מבני המקום ולחלקם עשרה עשרה בכל פינה מפינות הכפר, ויאמרו בכוונת הלב את פרשת הקטורת ומעשה הקורבנות. מיד עשו כן שלוש פעמים. לאחר מכן הורה להם רב אחא לעשות כסדר הזה גם בבתיהם של הנוטים למות ולהוסיף הפסוקים: "ויאמר ה' אל משה קח את המחתה ותן עליה אש וגו' ויקח אהרן וגו' ויעמד בין המתים וגו'". אומר הזוהר הקדוש, שבני המקום עשו כדברי רב אחא, ומיד התבטל המוות והמגיפה פסקה. באותו הזמן שמעו בת קול שיצאה מהשמים ואמרה לגזרות "העצרו למעלה! שהרי דין שמים לא שורה כאן, כיוון שהם יודעים איך לבטל אותנו". מעשה זה, המובא בספר הזוהר, בא ללמד אותנו ולהורות לנו את החשיבות האדירה של פרשת הקטורת ומעשה הקורבנות אשר בכוח קריאתם לבטל את המוות וכל גזירות קשות. ובפרט אם יתארגנו מניינים של קוראי פרשת הקטורת ומעשה הקורבנות בכל קצות הארץ, ובכל עיר ועיר בארבע פינות העיר – לא תשרה באותו המקום מידת הדין ויתבטלו בעזרת ה' יתברך כל הגזירות הקשות!! כמו כן נלמד מכאן את החשיבות העצומה שיש לקריאת פרשת הקטורת ומעשה הקורבנות לרפואת חולים ואף אותם אלו שכבר נוטים למות רחמנא ליצלן. ומה טוב אם יתמיד החולה עצמו בקריאת פרשת הקטורת פעמיים ביום – בבוקר ובין הערביים – בכוונת הלב ובהתעוררות. ומצווה גדולה וזכות עצומה לכל אדם שיזכה לארגן מניינים של קוראי פרשת הקטורת בכל אחד מבתי החולים בארץ, כמה רפואה וישועה עשויות להימשך על ידי פעולה זו, ואשרי מי שישתדל בכך! (גם אם זה עשה באופן חד פעמי, יש לדבר חשיבות גדולה ביותר). עבור**

על הפסוק בפרשתינו "ועשית אתה קטרת" (שמות ל, לה) כתבו המפרשים כי פרשתינו חושפת בכמה פסוקים לא ארוכים, את אחד הכלים העוצמתיים והסגוליים ביותר, בהם זכה העם היהודי והוא מעשה הקטורת.

הקטורת בבית המקדש הינה אחת ממצוות ה' יתברך, המתקיימת בכל יום פעמיים – בבוקר ובין הערביים, וחביבה היא לפני ה' יתברך יותר מכל מעשה הקורבנות ומן התפילה וסודותיה ומעלותיה עצומים ונפלאים עד מאוד מאוד. המדרש מספר שכאשר עלה משה רבינו עליו השלום למרום לקבל התורה, באו מלאכי השרת לפני ה' יתברך ואמרו לפניו שהתורה צריכה להישאר בשמיים – "מה אנוש כי תזכרנו ובין אדם כי תפקדנו... תנה הודך על השמיים". אמר הקדוש ברוך הוא למשה: "החזר להם תשובה". ומשה רבינו ענה על כך, שבתורה מדובר על קיום מצוות גשמיות וכן על שיעבוד מצרים וכו' – דברים שאינם שייכים למלאכים כלל ועיקר! מיד חזרו בהם המלאכים והודו לו ואף העניקו לו מתנות, שנאמר: "עלית למרום שביט שבי לקחת מתנות באדם". ואף מלאך המוות העניק מתנה למשה רבינו עליו השלום, בכך שגילה לו את הסוד האדיר והנורא הטמון במעשה הקטורת, שבכוחה לעצור את המוות מן העולם!!! ובאמת הוצרך משה רבינו עליו השלום להשתמש בסגולה אדירה זו כמו שכתוב בפרשת קורח (במדבר פרק יז): **ויאמר משה אל אהרן קח את המחתה ותן עליה אש מעל המזבח ושים קטרת והולך מיתה אל הצדה וכפר עליהם, כי יצא הקצף מלפני ה' החל הנגף ויקח אהרן כעצור דבר משה וינץ אל תוך הקהל והנה החל הנגף פעם, וייתן את הקטרת ויכפר על העם: ויעמד בין המתים ובין החיים, ותעצר הנגפה: וישב אהרן אל משה אל פתח אהל מועד והנגפה נעצרה: מה כתוב באהרן? ויעמד בין המתים ובין החיים ותעצר הנגפה, היינו שאהרון כפת את מלאך המוות ולא יכול היה לשלוט כלל ולא לעשות דין בעם ישראל. סימן זה נמסר בידינו – שבכל מקום שאומרים בכוונה ובהתעוררות הלב את פרשת הקטורת, לא ישלוט מוות באותו מקום ולא ייזק ולא יכולים שאר העמים לשלוט על אותו המקום.**

התנא האלוקי רבי שמעון בר יוחאי זיע"א מבאר באריכות, במספר מקומות בספר הזוהר הקדוש, עד כמה מועילה ומסוגלת הקריאה של פרשת הקטורת לבטל את המוות ואת כל הגזירות. נביא בקצרה מעט מדברי קודשו, כפי שהובא (זוהר הקדוש פרשת ויקהל דף רי"ח): **אמר רבי שמעון בר יוחאי זיע"א: אם בני האדם היו יודעים כמה עליון הוא מעשה הקטורת לפני הקדוש ברוך הוא, היו לוקחים כל מילה ומילה ממנו ושמים אותה על ראשם ככתר של זהב! וכל מי שעוסק בפרשת הקטורת, צריך להתבונן בדעתו במעשה הקטורת, ואם יקרא את פרשת הקטורת בכל יום ויכווין בה, יש לו חלק בעולם הזה ובעולם הבא ויסתלק המוות ממנו ומהעולם, וייצל בכל הדינים של העולם ומכל רע ומדין גיהנום ומדין של מלכויות אחרות.**

דבר זה גזירה עומדת וקיימת לפני הקדוש ברוך הוא, שכל מי שיתבונן ויקרא בכל יום את פרשת הקטורת ייצל מכל דברים רעים וכשפים של העולם ומכל פגעים רעים ומהרהורים רעים ומדין רע וממוות, ולא ייזק כל אותו היום, ולא יכול הסיטרא

במתניות ובכוונה, כדי להתפלל את התפילה כולה כסדרה מידי יום בקביעות. זו ההנהגה הטובה היחידה החריגה בה אני נוהג, וכנראה שהיא זו שזיכתה אותי במלוא חופניים נחת יהודית אמיתית, טהורה ומזוקקת...". ולא הבאנו סיפור זה אלא כדי להאיר לנו פן נוסף: לא רק בריאות, לא רק פרנסה, לא רק הצלה ממזיקים. כשיהודי זוכה להתפלל באופן מושלם, עם פרשת הקורבנות והקטורת – הוא זוכה גם בנחת מהילדים, באותה שאיפה יקרה ונדירה שכולנו שואפים לה. הבה נאמץ את אמירת פרשת הקטורת בסבלנות, כדאי להשקיע כמה דקות ביום כדי לזכות למלוא חופניים נחת!

ועוד מגלה לנו רבי שמעון בר יוחאי, בזהר הקדוש בסוף פרשת ויקהל, כי אמירת הקטורת בכוונה מזכה את האדם בחלקו בעולם הזה ובחלקו בעולם הבא. אך לא זו בלבד. אמירת הקטורת היא גם שכבת הגנה עוצמתית, כפי שקובע הזוהר הקדוש שם, וזה לשונו בתרגום: "גזירה היא בשמים, שכל מי שמתבונן בקריאת הקטורת מידי יום, הוא מוגן מכל פגע רע ומזיק וממוות, וכל כוחות הרע לא יתקרבו אליו!" צריך לחזור כדי להבין מה כוחו של מפתח המאסטר – פרשת הקטורת: לפתוח את כל שערי השפע בעולם הזה ובבא ולהוות שכבת הגנה חזקה מפני כל צרה וצוקה ומפני כל פגע ונוק! בעידן של היום, כשהעולם מלא התמודדויות ויהודים מחפשים כל דרך להיושע, כשיהודים מחפשים סגולות שונות מכל העולם ומוכנים להתאמץ, לשלם הון תועפות, להיטלטל בדרכים או לעשות פעולות חריגות, חשוב לזכור כי כל אותן סגולות אהובות ורצויות, אבל מפתח המאסטר לישועות הוא פרשת הקטורת. ולפיכך, העניקו לנו רבותינו מתנה יקרה וקביעו את פרשת הקטורת בתוך סדר התפילה, כחלק בלתי נפרד ממנה. כדי להכניס לנו את מפתח המאסטר לשיגרת יום, להעניק לנו את שכבת ההגנה הזו באופן קבוע, כדי שלא נחמיץ אף הזדמנות להתהדר במתנה המסוגלת והמיוחדת הזו, במפתח המאסטר הפותח עבורנו את כל שערי הישועות. אנחנו צריכים רק לגשת, לומר בכוונה את פרשת הקטורת ובכך לפתוח לנו את השערים כולם ולהרעיף שפע טללי טובה וברכה. זה לוקח 4-5 דקות, אפשר לעשות זאת בכל מקום, נוסח פרשת הקטורת מופיע בכל סידור, בכל הנוסחים, ומצוי בכל בית כנסת. אין צורך להמתין יותר לישועה, אין צורך לחכות, אפשר פשוט לגשת עם המאסטר ולפתוח... הבה נאמץ אם כן את מפתח המאסטר הזה לחיינו ונופתע לראות כיצד מתגשמות כל משאלותינו, במידה טובה ישועה ורחמים. הסיפור הבא שלפנינו ימחיש לנו דברים אלו היטב. בית הכנסת הקטן ברמת גן, הוא מקום שיגרת ונטול הפתעות. כל יום, בשעה הקבועה, מתחיל המניין הקבוע. אותם יהודים, באים באותה שעה, בדרך כלל אפילו אותו חזן. כולם מכירים את כולם, המתפללים אינם משתנים, גם לא הקצב. הכל הכי רגיל בעולם. ביום מן הימים, נקלע לבית הכנסת אורח זר, שחזותו ומבטיו התוהים הסגירו את העובדה כי הוא לא מבאי בית הכנסת בימי שיגרה וכלל לא מכיר את הלך הרוחות וסדר התפילה. האיש היחיד אותו הכיר היה ידידו רבי יהושע אחד המתפללים הקבועים בבית הכנסת, ולכן האורח ניגש אליו והסביר כי מהיום עם תום השבעה על פטירת אביו הוא רוצה לבוא לבית הכנסת בשנה הקרובה, לומר קדיש על אביו ז"ל מידי יום ביומו. רבי יהושע קיבלו בסבר פנים יפות, הציע לו מקום ישיבה ולימד אותו לומר קדיש. ואכן, מאותו יום, החל רוני מבקר בבית הכנסת באורח קבע, אומר את הקדיש הראשון – לפני תחילת התפילה, ומשתהה עד אמירת הקדישים שבסוף התפילה, אז היה שב ונעמד ואומרם בכוונה ובמתניות, לעילוי נשמת אביו. לאחר כמה שבועות שנהג כך בקביעות, התחיל רוני גם להתפלל עם הציבור. לאחר שעשה היכרות עם הקהל וסדר התפילה, החליט

יהודי שיש לו מצוקת חולי בביתו, המתמודד עם בן משפחה חולה או חלילה הוא עצמו – חושף ה"אמרי אמת" סגולה יקרת ערך שכדאי להכירה: להתחזק באמירת הקטורת, כי היא זו שתפתח שערי רפואה פלאיים משמיים ותעניק לו את הישועה הרפואית לה הוא נצרך. ורמוזים הדברים בסגולת רבותינו, שאמרו שמי שיש לו חולה להתפלל עליו – ילך אצל חכם שיבקש עליו רחמים. חכ"ם – סופי תיבות של המילים "קח לך סמים", המילים שפותחות את פרשת הקטורת, כלומר, שהחכם אליו נלך לבקש שיתפלל עליו, הוא פרשת הקטורת, שזכותה גדולה וכבירה לעורר רחמי שמים לרפואה וישועה.

על פי המקורות אדם שמתמיד באמירת 'פיטום הקטורת' זוכה לדברים הרבה כך מובא בשם הרב סגולות ישראל:

- א. מבטלת מגפה וחלאים רעים.
- ב. ינצל משעבוד מלכויות.
- ג. הברכה מצויה במעשה ידיו.
- ד. ינצל מדינה של גיהנום.
- ה. מבטלת הקליפות והיחיצונים וסטרוא אחרא.
- ו. מבטלת הכישופים.
- ז. מבטלת הרהורים רעים.
- ח. נוחל שני עולמות עולם הזה והעולם הבא.
- ט. מסלק הדינים מעליו.
- י. ימצא חן וחסד בעיני כל רואיו.
- יא. מסוגלת לעושר.

בספרו הנפלא "פניני פרשת השבוע" כתב הרב אשר קובלסקי שליט"א כי אמירת פיטום הקטורת היא כלי ייחודי ונדיר, שרבותינו מעידים על עוצמתו החזקה ויכולתו לשנות סדרי עולם וליצור תהפוכות תבל. כולנו מכירים את צרור המפתחות שלנו. יש בו מפתח של הבית, של תיבת הדואר, לפעמים של בית הכנסת או מקום העבודה, אולי הרכב, בית השכנים או בית ההורים. צרור מפתחות, הכי פשוט, מכיל קובץ של מפתחות, שכל אחד מהם פותח את המנעול המותאם לאותו מפתח. לכל מפתח תפקיד משלו, מנעול משלו, צורה משלו ופעולה משלו. ויש מפתח "מאסטר". מפתח בסיסי, מפתח הפותח את המנעולים כולם. נוכל להיתקל בו, בצרור של מנהלי בניינים גדולים, כמו מוסדות ותעשייה. כל עובד מחזיק את המפתח לחדר שלו או למשרדו, והמנהל מחזיק מפתח מאסטר, שפותח את הדלתות והשערים כולם, באותו מפתח אחד. כזה הוא המפתח "מאסטר" לחיים, מפתח הפותח לכל מה שאנו צריכים והוא אמירת פרשת פיטום הקטורת. הסיפור הבא שלפנינו ימחיש לנו דברים אלו היטב. בשכונת מגוריהם של משפחת ק. הכל מביטים בילדי המשפחה בקנאה בלתי מוסתרת, "קנאת סופרים" מבורכת. משפחה גדולה בלי עין הרע, עשרה ילדים, וכולם נחשבים לטובי המוחות והכשרונות במוסדות הלימוד ונקראים העילויים שבמחזור הלימודים. אלה שבישיבות כבר יצא שמם למרחוק כבחורים הכי טובים בישיבה וגם בנות הסמינרים – הכל שחים בשבחן ובמעלתן... ראש המשפחה, רבי פנחס, אינו רב גדול או דמות מופת. יהודי רגיל, ממש כמונו, שפשוט זכה בפיס – בשאיפת החיים של כל אחד ואחד מאיתנו לראות זרע ברך השם ולרוות מהם רוב נחת. כשנשאל פעם כיצד זכה לכך, משך כתפיו בסתמיות כאומר: "זה לא משלי, זה ברכת שמים ממש!". "כן", השיבו לו, "אבל גם ברכת שמים לא נופלת סתם בבית מסויים, שכל הילדים הם ככה לתפארת... כיצד זכית בכזו ברכה עצומה, בילדים טובים ומחונכים ונפלאים? האם יש לך איזו הנהגה טובה שאתה מקפיד לקיימה, ואולי בזכותה זכית בכך?". "אין שום דבר מיוחד", השיב רבי פנחס, "מלבד דבר אחד: מנעורי אני מקפיד להגיע לבית הכנסת רבע שעה לפני התפילה ולומר את פרשת הקורבנות והקטורת

להצטרף למניין ולהתפלל בקביעות. לאחר אמירת הקדיש הראשון כבר לא התיישב להמתין לקדישים שבסוף התפילה, אלא החל להתפלל עם הציבור, מילה במילה, כשהוא חש כי התפילה מאפשרת לו רגעים של חיבור עם אביו שבשמים וממלאת אותו באושר וסיפוק רוחני. רבי יהושע הביט ברוני וראה כיצד התפילה מאירה את פניו ואת חייו. הוא ראה כיצד רוני נהנה מכל מילה, מתמלא אושר, חייו קיבלו טעם חדש. לפיכך, ניגש אליו והסביר לו בנועם, כי התפילה בנוייה קומה אחר קומה, נדבך מעל נדבך. פותחים בברכות השחר, ממשיכים לפרשת העקידה, אומרים קורבנות וקטורת, וכך בונים את המשך התפילה כסדרה. "אם עכשיו אתה כבר מרגיש על כך טוב מהתפילה, שווה בנפשך מה יקרה כשתתפלל כראוי, מההתחלה עד הסוף ותפילתך תיבנה נדבך אחר נדבך לפי הסדר הנכון..." אמר רבי יהושע והזמין את רוני להגיע קצת יותר מוקדם, כדי שיוכל להתפלל עמו את החלק הראשון שבתפילה. רוני התקשה להיענות להצעה והשיב כי שעות הבוקר לחוצות לו במיוחד, ויתקשה לעמוד בכך. ידיו רבי יהושע לא לחץ, אלא הסביר בנועם עד כמה הקטורת מגינה מכל המזיקים ופותחת לאדם שערי שפע וברכה, ועד כמה בארבע דקות ביום אפשר לפתוח במפתח מאסטר את כל מנעולי החיים וליהנות מאפיקים חדשים של שפע וברכה בזכות הקטורת! רוני שמע והחליט לנסות. "אני כבר מתפלל ונהנה מזה כל כך" הרהר, "כנראה באמת כדאי להתפלל בשלמות ולזכות במפתח המאסטר – פרשת הקטורת, שתפתח לי שערי שמים ותעניק לי שפע של אושר וברכה במלוא חופניים!". על אתר סיכם עם רבי יהושע כי מהיום ואילך אכן יקדים בכמה דקות, כדי שיהא סיפק בידו לומר את פרשת הקטורת במתינות ובכוונה. יום רביעי בשבוע, היה יום הראשון בו החל רוני באמירת פרשת הקטורת. הוא אמר את פרשת הקטורת מידי יום, גם בחמישי ושישי ושבת, ובכל השבוע שאחר כך. ביום ראשון בבוקר, שבוע וחצי – 11 ימים מהיום בו החל באמירת פרשת הקטורת, הגיע לבית הכנסת נרגש מתמיד, מלא התפעלות... מיד לאחר התפילה, גילה את אוזנו של רבי יהושע: "הרי כידוע לך, אני מתפרנס מציורים, שרעייתי מצוירת ואני אחראי על שיווקם ומכירתם. כמו כל אדם העוסק לפרנסתו, יש תקופות טובות יותר ופחות... אבל בשבוע האחרון, בשבוע האחרון..." רוני עצר, בקושי הצליח לכלוא את התרגשותו, והמשיך בקול סדוק: "בשבוע האחרון, מאז התחלתי לומר את פרשת הקטורת, מכרתי כמות ציורים כמו שמכרתי לאורך כל השנה האחרת החולפת! אני לא מאמין אמר בהתרגשות, אבל אלו העובדות: בשבוע אחד מכרתי ציורים כמו שמכרתי בשנה שלימה!". רבי יהושע הניח יד רכה על כתפו של רוני וטפח על שכמו בחום. אבל רוני לא נרגע, עודנו המום מהנס הכלכלי שהתרחש לנגד עיניו: "לא ייאמן", שב ואמר, "עד כמה גדול הכוח של פרשת הקטורת. הרגשתי שכל השערים נפתחו בפני, זכיתי בשפע פרנסה אדיר ובלתי צפוי, שמה שהרווחתי בשנה שלימה שעברה הרווחתי בשבוע האחרון בלבד!". רבי יהושע הופתע ושמוח בשמחתו של רוני, והגיב מיד: "האמת שכך כתוב בספר 'סדר היום', שאמירת פרשת הקטורת פותחת את כל שערי הפרנסה ומעשירה וההוכחה לכך היא מהכהנים שהקטירו את הקטורת פעם אחת בלבד בחייהם, כי כל מי שהיה עוסק בקטורת היה מתעשר מיד, ושוב לא הוצרך להשתמש בסגולת הקטורת להתעשר... והיום, כשהקטורת היא באמירה בלבד, ניתנת הזדמנות סגולת הקטורת גם למי שאינו כהן, ולפיכך אין ספק כי אמירת הפרשה אכן השפיעה להזניק את מכירות הציורים כלפי מעלה, בלי שום השוואה לכל מה שהכרת!".

כן, פרשת הקטורת מביאה בכנפיה ניסים וישועות, ברמה שלא תיאמן. כל מה שנדרש מאיתנו לעשות, הוא להקדיש כמה דקות ביום לאמירתה ולפתוח לעצמנו שערי חן וחסד ורחמים, שערי שפע וברכה. כל כך הרבה יהודים מתקשים בפרנסה, מתאמצים כל כך להגדיל את הכנסתם, מוסיפים שעות עבודה או מפעילים קשרים כדי להוסיף אי אלו אחוזים למשכורתם. יש גם הרבה שמעיק עליהם מצב רפואי מורכב, ממתנינים לשמחה המבוששת מלבוא, מחפשים את המפתח שיפתח עבורם שערי שמים. הם הופכים את העולם בחיפוש סגולות, אך הסגולה הטובה ביותר נמצאת בהישג יד: פרשת הקטורת. הבה נאמץ את הפרשה הזו אל ליבנו, לאומרה מידי יום במשך כמה דקות, ברוע, במתינות, בכוונה. כך נזכה לסובב את המפתח הנכון, ונזכה לפתוח לנו שערי שפע ורחמים משמים עד בלי די!

ועוד כתב רבי משה בן מכיר בעל "סדר היום" כי "החושש עליו ועל נפשו, ראוי הוא להשתדל בכל עוז בענין הזה, ולכתוב כל ענין פיטום הקטורת בקלף כשר בכתבה אשורית, ולקרות אותו פעם אחת בבקר ובערב בכוונה שלמה ואני ערב למי שמדקדק בקריאתו בכל יום כראוי בבוקר ובערב, יזכה בלי ספק להרווחת מזונותיו. וכן הוסיף רבי חיים פלאגי בספרו "רוח חיים" כי אמירת פיטום הקטורת מתוך כתב אשורית ככתיבת ספר תורה, היא סגולה לזכות לעושר ויהיה מוצלח בכל עסקיו וכו'. ועוד מובא בסידור "ישועות ישראל" כי "בכל עת שצריך האדם לאיזו ישועה והצלחה בעניניו, סגולה היא בידינו שיאמר את סדר פרשת פיטום הקטורת, וישאל בקשתו מהשם יתברך בלב נשבר ובלשון הקודש אחר תיבת "לדורותיכם" קודם תיבת "תנו רבנן", ויאמר אחר כך את כל סדר פיטום הקטורת בכוונה גדולה ועצומה ובדקדוק התיבות, והעת עת רצון שימלא השם יתברך כל בקשותיו לטובה ולברכה".

העולה מהדברים לעיל מלמד כי לפעמים יהודי נתון בצרה, אובד עצות, מחפש פתרונות, מחשב חשבונות. הוא מנסה לפעול בכל דרך, בכל צורה, להגיע לישועתו, להשתחרר מהמעיק עליו. כל מה שצריך הוא לקחת ביד את מפתח המאסטר, את פרשת הקטורת! מתנת פרשת הקטורת ניתנה לכולנו, לכל יהודי, בכל מצב, בכל יום, וגם לנשים – הזכאיות לומר את פרשת הקטורת ולזכות סגולותיה המיוחדות והנפלאות.

הבה ונראה מהסיפור שלפנינו, המוביל אותנו לתובנה, כי פרשת הקטורת הנאמרת מידי יום, בדקות, בכוונה, במתינות, היא מפתח עוצמתי במיוחד – אשר בכוחו לפתוח לנו שערי שפע ורחמים, שערי טובה וברכה...

הכל החל כרעם ביום בהיר, ממש כך. חמישה חודשים קודם לכן, סיים רבי שמעון לשלם את התשלום האחרון עבור ביתו החדש, קיבל את המפתח ונכנס להתגורר בדירה היפה והמרווחת שרכש למשפחתו. שוב לא הוצרכו בני הבית להצטופף, הדירה הייתה רחבת ידיים ומרחיבת דעת, ובכל יום ויום היה רבי שמעון מסתובב נרגש בבית ומודה לה' על חסדו הטוב. נכון, הוא נדרש להתאמץ, הוא גייס הלוואות, מכר את הדירה הקודמת ונטל על עצמו חוב תשלום משכנתא לא קטן, אותו ישלם מידי חודש בחודשו. אבל התוצאה בהחלט משביעת רצון – בית יפה ונוח, שיש בו מקום לכולם והשלווה שוררת בין כולו. עד אותו יום, בו נחתה הבשורה על שולחנו וליבו והכניסה אותו למירוץ מטורף... בתיבת הדואר, מצא רבי שמעון מעטפה יפה והדורה, שלוגו של אחד ממשרדי עורכי הדין המובילים בישראל מתנוסס עליה. תחילה לא האמין כי הוא הנמען, מה לו ולמשרד עורכי דין מהשורה הראשונה? הן מעולם לא התעסק עימם ולא בא עימם במגע. מה הם יכולים לבקש ממנו? התברר, כי חששו

עליי חמת זעמם של נוכלים, שהחליטו לרדת לחיי באמצעים חוקיים ולא חוקיים... הימים אינם ימים, הלילות אינם לילות, הכל מסכת אחת של רדיפה בכל אמצעי אפשרי, על לא עוול בכפי!". רבי שמעון הופתע מהתשובה, שנראתה לו כאינה קשורה לעניין, אך הוא האמין בה בכל ליבו ופעל על פיה. "תקבל על עצמך להתחזק באמירת פרשת הקטורת בכוונה ובמתינות מידי יום מתוך הקלף. פרשת הקטורת הינה סגולה גדולה להרחיק כל רודף ומזיק, החזק בסגולה זו אל תרף והתחזק בביטחון בה' יתברך כי בזכות זאת ישמע לשוועתך ויושיעך מכל הקמים נגדך!". סגולה זו, נחשפת בספר "כף החיים", שם כתוב: "יכתוב פרשת הקטורת על קלף... ויקרא בו ויעשה לו סגולה שהקטורת מעשירה ומבטח לו שלא יופסק פרנסתו ותמיד יהיה לו פרנסה טובה וכלכלה, ברווח ולא בצמצום!". עוד באותו יום החל רבי שמעון לומר את פרשת הקטורת מתוך קלף, בכוונה ובמתינות. את המשך הסיפור מספר לנו רבי שמעון בעצמו, וכך הוא מעיד: "להפתעתי הרבה, באותו יום, פסקו הרדיפות וההטרדות. שנה וחצי חלפו, ולא שמעתי מהם מילה וחצי מילה, לא מהרודפים אחריי ולא מבתי המשפט. וכל זאת – בלי שדיברתי עימם, בלי ששילמתי להם כלום, בלי שהתפשרתי ובלי משא ומתן. באופן מפתיע לחלוטין, הוסרה הדאגה הזו מראשי ולא נותר ממנה זכר ואני יושב שקט ושאנן ושלינו בביתנו, בלי צר ומציק, בלי עורכי דין ובלי משפטנים...!".

היה הרבה יותר ממוצדק. במכתב קצר ותכליתי, מורה לו עורך הדין לפנות את הדירה החדשה, משום שהיא שייכת למישהו אחר ולא לזה שמכר לו אותה באמתלאות שונות ובזיופי מסמכים. באותו רגע חש רבי שמעון כי השמים נופלים עליו, ליבו צנח בקרבו, קול פנימי לחש לו כי הסתבך בהונאה מתוכננת, כאשר אין לדעת מי מהצדדים בסיפור הוא הנוכל. מה שבטוח – שהוא, רבי שמעון – הקורבן... הוא מיהר לשכור ייעוץ משפטי בהון תועפות והגיש בקשת דחייה לקיום הצו. במשך כמה חודשים נשלחו מכתבים הלך וחזור ותיק עב כרס מלא במסמכים כבר הגיע לבית המשפט בתביעת פינוי ופיצוי. בני ביתו של רבי שמעון לא ידעו לאן להוליך את דאגתם והוא הסתובב ביניהם בפנים נפולות ומבטו כמו מסגיר את עומק התהום אליה הידרדר, באין לו כל מוצא מהסבך... אלא שהפן המשפטי, היה רק פן אחד ולא נעים... עד מהרה גילה רבי שמעון צד נוסף, אפל ומטריד לא פחות: המערערים על קניינו בדירה, החלו להציק לו בשליחת הטרדות טלפוניות מסביב לשעון ועוד סוגים שונים של הטרדות, שחלקן חצו כבר את הרף הפלילי ונעשו ללא טביעת אצבעות. רבי שמעון לא ידע לאן להוליך את יגונו, משום מקום נפלה עליו מצוקה שכזו, ששיבשה את שיגרת חייו והשביתה את שלוותו... בצר לו, החליט רבי שמעון להיוועץ באחד מצדיקי הדור שליט"א. הוא נכנס אליו ומיד פרץ בבכי מר והתאונן במר ליבו: "רכשתי את הדירה כדת וכדין, בהון תועפות ותוך מכירת הבית הקודם וגיוס הלוואות כבדות. כל מה שרצייתי, הוא להתגורר בשלווה בבית מרווח, אך קפצה

אחים יקרים!

כן, "פרשת פיטום הקטורת" הינה סוד גדול ואוצר אדיר ונפלא של ברכה, שצו השעה לפרסמו בקרב כלל ישראל. קריאתה היא ערכת המגן האמיתית של עם ישראל והנשק הסודי שלו, אשר בכוחה להשבית את אויבנו. והיא ההגנה הטובה ביותר של עם ישראל בעיתות צרה חלילה. כמו כן כל אדם איש או אישה שיקרא בה (גם נשים היו מביאות קורבנות בבית המקדש ולכן גם כיום הן שותפות בקריאתה), יזכה לראות ברכה במעשיו, ישא חן וחסד בעיני כל רואיו, פרנסתו תתברך ויזכה לעשירות, כוחות הדין יתבטלו מעליו ואיתם הצרות ובעיות החיים השונות, כל המקטרגים עליו יתפכו וילמדו עליו רק זכות, לא יינזק כל אותו היום שקוראה, יזכה לבריאות איתנה ולרפואה שלימה, ועוד. ללא כל ספק בזכות הקריאה של פרשת הקטורת ומעשה הקורבנות, יבטל ה' יתברך מעלינו כל גזירות קשות ורעות ויפלו אויבנו תחתינו, וכל אחד ואחת יזכה לישועות גדולות ולברכת ה' בכל הנצרך לו, ונזכה בקרוב לגאולה השלימה בביאת משיח צדקינו, לבניין בית המקדש ולתחיית המתים בקרוב, אמן.

בברכת התורה
הרב יואל ארזי

העלון מוקדש

לרפואת

התינוק דויד אריאל בן יונתן יצחק ותמר

לרפו"ש בתוך שאר חולי ישראל

"שמעו ותחי נפשכם"

העורך: הרב יצחק עידו וובר ארליך שליט"א

מתורתו של הגאון הצדיק רבי משה וובר זיע"א

גליון מס' 1155

שבת פרשת כי תשא - כ"ב אדר א' תשפ"ד - נא לא לעיין בעלון בשעת התפילה ובקריאת התורה

ח"י אדר תש"ס - ח"י אדר תשפ"ד

כ"ד שנים להסתלקותו של הגה"צ המשפיע רבי משה וובר זיע"א

הוראות למעשה על פי השל"ה הקדוש

הוראה למעשה

האדם צריך לשוטט במחשבתו בסודן ובטעמן (של המצוות) בחכמה ובתבונה ובדעת".

המקור בפרשה: "לחשוב מחשבות לעשות". (שמות לא, ד)

הוראה למעשה

האדם צריך לפשפש במעשיו ולזכור עוונותיו ואז יתאבל ויבכה וישב על הארץ ויסיר בגדי החמודות

וילבש שק ואפר ובבכיה והספד על אשר המית נשמתו, אולי ירחם.

המקור בפרשה: "יתאבלו ולא שתו איש עדין עליו". (שמות לג, ד)

הוראה למעשה

"צריך האדם לגלות בכדי שילמד תורה" (בעל הטורים).

המקור בפרשה: "והיה כל מבקש ה' יצא".

(שמות לג, ז) עוד יש סימן לדבר על פי דברי רז"ל: "צא ולמד."

הוראה למעשה

האדם צריך לטהר עצמו ולקדש, לטהר טומאת העוונות להיות סור מרע ולקדש עצמו בקדושת"ועשה טוב" וטוב לו.

המקור בפרשה: "ויראו מגשת אליו". (שמות לד, ל) אמרו רז"ל: "ראה כמה כוחה של עבירה, קודם שחטאו ראו פני השכינה ולא נרתעו ועתה לא יכלו להסתכל בפני סרסור (משה רבינו).

נקיי הדעת שיברושלים

דברי צדיקי הדור הקודם על הגה"צ רבי משה וובר זיע"א

ובר את השם "חיים", כפי שמקובל לעשות לחולים שנשקפת סכנה לחייהם. ואכן, לאחר אותו יום התפילה, חל שיפור במצבו של הרב ולבסוף, בחסדי שמים, הוא חזר לאיתנו.

הצדיק המקובל הרא"ז מרגליות זיע"א:

מספר בנו, הרה"ג ר' שלמה אליעזר מרגליות שליט"א: "אבי אמר ואף כתב על הגה"צ הרב משה וובר זיע"א: "אילו הוא היה חי לפני חמישים שנה, הוא היה כבר אז נחשב ל"חידוש" גדול בדור". יש לציין שאת הדברים הללו אמר וכתב אבי, בהיות הרב וובר אברך צעיר לימים".

כ"ק האדמו"ר מנחם מנדל מליובאוויטש זיע"א: "מספיק להסתכל על הפנים של הרב משה וובר, בכדי לקבל יראת שמים".

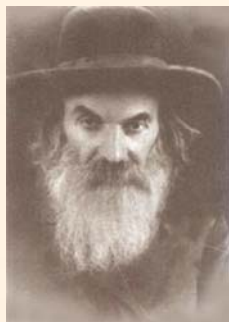
מכתב, בו הוא כותב לו את הדברים הבאים: "לכבוד ידידי הנכבד ור"ח, אי"א מו"ה חיים משה שיחי' וובר: הריני ממנה אותך למשפיע בישיבת "תורת אמת" שבירושלים. עליך ללמד את התלמידים את ספר התניא ושאר ספרי החסידות על דרך הפשט ובדרך קצרה..."

הגאון הגדול רבי יוסף צבי דושינסקי זיע"א, גאב"ד ירושלים.

מספר הגאון י. ג. מירושלים: כשנה לאחר חתונתו של הגה"צ רבי משה וובר זיע"א, הוא חלה בדלקת

ריאות. בתקופה ההיא, מחלת דקלת הריאות היתה בבחינת סכנה של ממש. מחצית מהחולים נפטרו ל"ע. מצבו של הרב וובר היה חמור מאד. הרופאים ממש נואשו מחייו. כששמע על כך הגאב"ד רבי יוסף צבי דושינסקי זיע"א, הוא נחרד. "ר' משה חולה! ר' משה בסכנה!" הוא זעק בפני תלמידיו. ואז הוא הכריז על חצי יום תענית ותפילה עבור רפואתו של הרב משה. באותו יום התפילה, הוסיפו להרב

האדמו"ר רבי שלמה מזוועהיל זיע"א:

מספר נכדו של האדמו"ר, הרה"ג רבי משה כץ שליט"א: הייתי נוהג ללמוד מידי יום בשעה קבועה עם הרב משה וובר

זיע"א. יום אחד באותה השעה הקבועה, ביקרתי את סבי. כשהוא הבחין בי, מיד הוא שאל אותי: "מדוע אינך לומד כעת עם ר' משה וובר?" השבתי לו שבגלל סיבה מסוימת, הייתי היה צריך לבטל את הלימוד אתו. הגיב סבי האדמו"ר: "לא כדאי לבטל אפילו פעם אחת את הלימוד עם ר' משה וובר. בנוסף לתועלת מהלימוד אתו, זה מביא גם יראת שמים".

האדמו"ר רבי יוסף יצחק שניאורסון זיע"א מליובאוויטש:

בשנת תש"ו כשהיה הגה"צ רבי משה וובר בן שלושים שנה, כתב לו האדמו"ר

לעילוי נשמת הגאון הגדול רבי מרדכי אהרן בן רבי יוסף חיים שיינברגר זצ"ל נפטר י"ח אב התשע"ט ת.נ.צ.ב.ה.

העלון יוצא לאור לעילוי נשמת 1400 הנרצחים, להשבת השבויים בשלום, לרפואת הפצועים ולשמירת כוחות הביטחון ועם ישראל מכל פגע

שאלות על הפרשה ותשובות בצידן:

1. צריך להביא: מדוע המילים "בפקוד אותם" מוזכרים פעמיים בפקוד הפותח את פרשתנו "כי תשא... בפקוד אותם... ולא יהיה בהם נגף בפקוד אותם"?

תשובה: ניתן לתרץ קושיה זו על פי דברי בעל הטורים שכותב: "ונתנו. אם תקראנו למפרע יהיה גם כן - ונתנו, לומר לך: כל מה שאדם נותן לצדקה, יחזור אליו ולא יחסר לו בשביל זה כלום". לכן איפוא מוזכר פעם שניה "בפקוד אותם" - לרמז שהצדקה תחזור חזרה לנותנה.

2. למה פרשת "כי תשא" מתחילה באות כ'?

תשובה: האות כ' במספר קטן - זה 2. ומכאן רמז שלאחר שבפרשה הקודמת - פרשת תצוה, שמו של משה רבנו לא מוזכר, בפרשה הסמוכה לה - פרשת כי תשא שמו ונוכחותו מודגשות כפליים. (2א), כי הרי המדרש אומר שאמר הקב"ה למשה "בכל פעם שיקראו פרשה זו, תעמוד שם ותרים את ראשם של ישראל".

3. "העשיר לא ירבה והדל לא ימעט"... שאלה: מובן מדוע הדל לא ימעט, אך לא מובן לכאורה מדוע העשיר לא ירבה, הרי "כל המרבה - הרי זה משובח"?

תשובה: בכדי שהעשיר לא ירגיש גאוה על כך שנתן הרבה, מצווה הכתוב שלא ירבה ואפילו שרובי הצדקה טוב לו ולעולם, אך הגאוה כל כך רעה ומאוסה - שבגללה אסור לו להרבות לתת.

4. "מבן עשרים שנה ומעלה"... למדך כאן שאין פחות מבן עשרים שנה יוצא לצבא" (רש"י). שאלה: מדוע דוקא בגיל עשרים יוצאים לצבא?

תשובה: כתוב בפרקי אבות (פרק חמישי משנה כ"א): בן שמונה עשרה לחופה, בן עשרים לרדוף". מובא שחתן מוחלים על כל עוונותיו, ולכן צריך קודם להתחתן בכדי שיהיו לחייל יותר זכויות מעבירות, ואז יוכל לצאת למלחמה ולחזור לשלום מבלי שעוונות ילדותו יקטרגו עליו.

שכינתי "פן אכלך בדרך".

והפסוק "לא אסלק שכינתי מבינך" נאמר בהמשך למה שנאמר קודם "ושלחתי לפניך מלאך". ולפי התרגום אונקלוס פירושו, אפילו כשאשלח מלאך, מכל מקום לא אסלק את שכינתי. והוא על דרך שאמרו חז"ל כל מקום שישראל גולים שכינה גולה עמהם (מגילה כט, א).

ומשום זה כתוב אחר כך (פסוק ד) "וישמע העם את הדבר הרע הזה ויתאבלו וגו'", שהתאבלו על גלות השכינה.

על כך מבאר הכתוב, שלא יעסקו במלאכת המשכן בשבת, כי אות היא ביני וביניכם. ומלשון הכתוב נראה דמה שנאמר כי אות ברית, הוא הטעם על שלא לעשות המשכן בשבת.

והיינו, כמו שאסור להניח תפלין בשבת ויום טוב, "מפני ששבת ויום טוב הם עצמם אות, ואם מניחים בהם אות אחר היה זלזול לאות שלהם" (כדאיתא בשולחן ערוך אורח חיים סימן לא), כמו כן בעניין מלאכת המשכן, לא מפני המלאכה נאסרה, אלא מצד זלזול בשבת, שלא לעשות אות וזכרון אחר ליציאת מצרים, שלא יהיה זלזול לאות של שבת.

ואתה דבר אל בני ישראל וגו' אך את שבתותי תשמרו וגו'

ובפרשת ויקהל על הפסוק (לה, ב) "ששת ימים תעשה מלאכה וגו', פירש רש"י: "הקדים להם אזהרת שבת לצווי מלאכת המשכן, לומר שאינו דוחה את השבת".

יש לדקדק: למה נכפל בתורה פעמים דבר זה, כאן ובפרשת ויקהל.

ואפשר לומר על פי דברי הזוהר הקדוש, שהצווי על המשכן ועל השבת נאמר לפני עשיית העגל, ופרשת ויקהל אחרי העגל, ולהיות שענין המשכן הוא כפרה על חטא העגל כדפרש רש"י (שיר השירים א, ג), אם כן הוה סלקא דעתך אמינא שעכשיו אחרי חטא העגל נשתנה ההלכה, ובכדי למהר כפרתן של ישראל ידחה מלאכת המשכן את השבת.

קמשמע לן שאין דוחה את השבת, והטעם, כדאיתא באור החיים הקדוש (פרשת ויקהל) שלאחר שפגמו בחטא העגל, דווקא על ידי שמירת שבת נעשו מוכשרים שישכון ה' בתוכם.

ושלחתי לפניך מלאך וגו' כי לא אעלה בקרבך כי עם קשה ערף אתה פן אכלך בדרך (לג, ב-ג)

תרגום אונקלוס: "ארי לא אסלק שכינתי מבינך ארי עם קשה קדל את דילמא אישיצין באורחא". ולכאורה דברי התרגום תמוהים, כי לפי פשוטו של מקרא הפירוש שלא ישרה שכינתו בקרבך.

אפשר לומר, שהתרגום אונקלוס מפרש אעלה לשון סילוק, וכמו (בראשית יז, כב) "ויעל אלהים מעל אברהם".

ולפי זה, מה שאמר אחר כך "כי עם קשה ערף", צריך לפרש שהוא טעם על כך שלא אסלק שכינתי לגמרי. שאם חס ושלום אסלק שכינתי מבינך, אז חס ושלום יהיה מה שכתוב בפקוד שאחר זה "רגע אחד אעלה בקרבך וכליתך", ותרגום אונקלוס, שעה חדא אסלק שכינתי מבינך ואשיציןך. וזהו שאמר כאן הטעם, שלא אסלק

כי תשא את ראש בני ישראל וגו' (ל, יא)

במדרש תנחומא (ג): "אמר משה לפני הקדוש ברוך הוא, ריבוננו של עולם, משאני מת אין אני נזכר, אמר לו הקדוש ברוך הוא חייך בכל שנה ושנה שקוראין אותה (פרשת שקלים) לפני, כאילו אתה עומד שם באותה שעה וזוקף את ראשך".

אפשר לבאר על פי מה דאיתא במסכת מגילה (יג, ב): "תנא, כיוון שנפל פור בחודש אדר, שמח המן שמחה גדולה, אמר נפל לי פור בירח שמת בו משה".

וזהו מה שאמר משה רבינו עליו השלום, משאני מת אין אני נזכר, שלא יתקיים חס ושלום זכותי בימי המן. על זה השיב לו הקדוש ברוך הוא שזכותו יעמוד לישראל גם לאחר מותו, ובפרט בחודש אדר שמשמיעין על השקלים. וכדאיתא במסכת מגלה שם: "אמר ריש לקיש, גלוי וידוע לפני מי שאמר והיה העולם שעתידי המן לשקל שקלים על ישראל, לפיכך הקדים שקליהן לשקליו".

העשיר לא ירבה והדל לא ימעט ממחצית השקל (ל, טו)

כתבו התוספות (מגילה טז, א דיבור המתחיל ודחי): "שמעתי שעשרה אלפי כיכר כסף (ששקל המן) עולין חצי שקל לכל אחד מישראל".

לפי זה יובן מאמר הכתוב העשיר לא ירבה והדל לא ימעט ממחצית השקל, והתורה בעצמה מפרשת את הטעם על זה "לכפר על נפשותיכם", שיהיה החשבון מדיק כשקלי המן.

ואתה דבר אל בני ישראל וגו' אך את שבתותי תשמרו וגו' (לא, יג)

פירש רש"י: "ואתה, אף על פי שהפקדתך לצוות על המשכן, אל יקל בעיניך לדחות שבת מפני אותה המלאכה".

צריך ביאור, דהלא כמו שנצטוונו על המשכן כמו כן נצטוונו לא לעשות מלאכה בשבת, ואם כן מהיכתי שיהי שבת תידחה מפני מלאכת המשכן.

אפשר לבאר זה בהקדים מה שנאמר בטעם מצוות השבת (בפרשת ואתחנן): "זכור את יום השבת וגו' וזכרת כי עבד היית בארץ מצרים וגו'". נמצא שענין השבת בא להזכיר יציאת מצרים.

וכן המשכן בא גם כן למטרה זו, כמו שכתוב בסיום פרשת המשכן (שמות כט, מה) "ושכנתי בתוך בני ישראל וגו' וידעו כי אני ה' אלקיהם אשר הוצאתי אותם מארץ מצרים לשכני בתוכם".

אם כן, ברור שבזמן שעוסקים בעשית המשכן זוכרים על ידי זה יציאת מצרים. ועל פי זה, כאשר עוסקים במלאכת המשכן לכאורה אפשר לעבוד גם בשבת.

לעילוי נשמת האשה החשובה מרת שרה גולדה קופמן ז"ל בת הרה"ג רבי אלימלך וובר ז"ל

לעילוי נשמת הרבנית הצדקנית שהייתה מפורסמת במעשי חסדיה הכבירים - מרת יהודית רובינשטיין בת רבי נחום ז"ל - נפטרה בו' ניסן תשע"ג

בגחלתו של אליהו הנביא

ששחק למראהו. למרות שלא ידעתם שאלהו הנביא הוא זה, יש לקבל בחיבה כל יהודי, לתת לו 'שלום עליכם' נלבב ולהציע לו מאכל ומשקה ומיטה לישון עליה. בוודאי שלא לשחוק למראהו".

החתם סופר עמד שם עדיין כשפניו להבים, שקוע בשרעפיו, והתלמידים עומדים סביבו דרוכים. ואז נענה בהתרגשות: "אלו שניגשו אל ההלך בברכת שלום מובטחני שיהיו מורי הוראה בישראל, רבנים חשובים יושבי על מדין."

"אלו שהתעלמו מהאורח, חלפו על פניו בלא לתת לו 'שלום', איבדו מעתה את משרתם עוד בטרם קמה והייתה. למרות שיש ביניהם תלמידים מובחרים המוכשרים לכך מאוד, לעולם לא יזכו במשרה רבנית, על אשר לא כיבדו את מלאך ה' בלחם ובמים. ומי יודע, חלק מהם אולי אף יסבלו צער גידול בנים. מדקדקים בכס עתה כחוט השערה".

"ואלו ששחקו ממנו", ה'חתם סופר' הגביה את קולו מעט והתלמידים הבחינו כי קולו מרוסק והוא אומר את הדברים בכאב, "אלו ששחקו למראהו של אליהו הנביא המחולל והמיסר מפשעינו, אלו יסו בוודאי מדרך הישר".

דממה מתוחה עמדה באוויר. היו אלו בשורות קשות ולימוד מאלף בהלכות שבין אדם לחברו. ה'חתם סופר' פנה אל חדרו, והתלמידים התפזרו בשקט לעיסוקיהם.

וכאשר אמר גאון הדורות – כן היה. בני הקבוצה שהעניקה 'שלום' להלך שהתברר כאלהו הנביא – גדלו ועשו פרי והתמנו לרבנות קהילות נכבדות וחשובות בכל הגלילות. אלו שהחרישו והתעלמו – לא עלה בידם לתפוש משרה של רבנות.

רבי יהודה מודרן היה אחד מאותם שהתעלמו. כבר עשרות שנים חלפו מאז. הוא נחשב לגאון בעל שם, מכל עבר התייעצו עימו בענייני תורה והלכה, ורק לשמש כרב בפועל לא עלתה בידו.

ולפתע התרגשה עליהם צרה נוראה: רבי משה הצעיר נפטר בדמי ימיו בהותירו אחריו קהילה מיוותמת, שבורה ורצועה

קשה יותר היה גורלו של תלמיד אחר, רבי זעקיל פולק. אף הוא כרבי יהודה מודרן לא העניק שלום להלך. כל ימיו לא נבחר לרב למרות שהיה ראוי לכך. במשך השנים נבחר בנו הצעיר רבי משה לשמש רבה של בניאד שבהונגריה. הבן שימש רב, ואביו סייע לו במשרתו בלומדו עם תלמידים צעירים בעיירה. ולפתע התרגשה עליהם צרה נוראה: רבי משה הצעיר נפטר בדמי ימיו בהותירו אחריו קהילה מיוותמת, שבורה ורצועה. "ידעתי", מירר רבי זעקיל בבכי בהלוויית בנו הרב, "ידעתי שמשוהו יתרחש עם בני, כי מרן ה'חתם סופר' אמר לנו: לא ניבחר לרבנות וייתכן שנסבול אף צער גידול בנים".

ושמעון שפיצר, מן המגחכים היה...

רבי יהודה לא ביקש עתה משמעון לספר לו מה התרחש עימו מאז נפרדו דרכיהם אחרי הסתלקותו

המשך בעמוד 4

ומראהו כשל עשיו מבקש להיכנס. הרב ניגש אל הדלת, וקריאת הפתעה נמלטה מפיו. זהו שמעון שפיצר, ומראהו אכן כאחד מגויי הארץ הנכבדים.

שמעון נכנס בחיוך מנומס הביתה בלא שייגע אפילו במזוזת הבית לנשקה, נענה לתקרובת המוגשת ברצון ולא ברך על המזון. התנהג כגוי.

המעשה התרחש עשרות שנים קודם לכן כשלמדו השניים ברוב התמדה בישיבת החתם סופר בפרשבורג. תלמידי הישיבה שוחחו ביניהם מדי פעם על גדולתו העצומה של רבם ועל העובדה המפורסמת שהוא זוכה רבות ל'גילוי אליהו'. נמנו וגמרו שראוי להם לתלמידים להיות כרבותיהם, ומה רבם ה'חתם סופר' רגיל לפגוש בתשבי – כך אף הם. עמדו חשובי התלמידים, פנו אל ה'חתם סופר' וביקשוהו לזכות לראות את המלאך המבשר פנים אל פנים, לפחות פעם אחת.

וה'חתם סופר' נענה להם. הבטיח להם נאמנה שלא ירחק היום והם יפגשו בו, באליהו הנביא. התלמידים, זרחו פניהם. וכי קלה היא? הבטחה ברורה שמעו עתה.

חלפו עברו להם כמה ימים ואל היכל הישיבה נכנס, בעיצומו של יום, הלך עני ומסכן. בגדיו קרועים, גבו מעוקם, זקנו מדובבל ומראהו משונה ומגוחך. הוא הניח את עצמו על ספסל מזדמן באנחה והביט סביבו בהתעניינות. כמה מן התלמידים שהיו אלופים במידות טובות ניגשו אליו, הושיטו לו את ידם לשלום בחיבה והציעו לו עזרה ככל שיבקש.

אחרים רק הביטו בו בתימהון והמשיכו לעסוק בענייניהם, והיו כמה תלמידים בודדים שחייכו אל מול צורתו של המסכן. לא שביקשו לעגו לו, חלילה, אלא שמתוך ילדות שהייתה בהם עדיין רגילים היו לגחך אל כל מי שלא נראה כאחד האדם.

אך חיוכם נמחק באחת כשלתע נכנס ה'חתם סופר' לבית המדרש, נתן את ידו לשלום אל ההלך במאור פנים, ויחד הסתגרו השניים בחדר סמוך לבית המדרש לשעה ארוכה, מתוקת סוד.

כעבור זמן מה נכנס החתם סופר לבית המדרש כשפניו מתוחות. הוא נעמד בצד ההיכל כשהתלמידים מתקבצים סביבו במורא ובדרך ארץ, מבינים שדבר מה התחולל כעת, מחכים למוצא פיו של הגאון הקדוש.

"הראיתם את העני שישב כאן ביניכם?"
 "הן", השיבו הכל בניע ראש.
 "הנתתם לו שלום?"

חבל על מי שהתעלם ממנו וחבל עוד יותר על מי ששחק למראהו. למרות שלא ידעתם שאלהו הנביא הוא זה

לא כולם השיבו, שהרי חלקם התעלמו ממנו, מה להם להתייחס לכל אורח פורח שמופיע בהיכל.

"חבל, חבל", הניע החתם סופר את ראשו בצער. "חבל על מי שהתעלם ממנו וחבל עוד יותר על מי

מש יוקדת ליהטה את שבילי רחובותיה של העיר סיגעט, בירת חבל מרמורש שבין רומניה להונגריה. זו שעת צהריים ועבור נערי ה'חדרים' אלו רגעים של הפסקה יקרה מפז. הם מילאו את רחובותיה היהודיים של העיר בקול צהלה והביטו לכל עבר בניסיון לאתר דבר מה שיוסיף להם אתגר ועניין לעסוק בו.

מעולם לא פגשו כזאת: גוי לכל דבר שמדבר ביהודית והוגה את שמו של אחד מגדולי סיגעט כאילו היה החברותא שלו

ומבוקשם עלה בידם. מהרחוב הראשי פרצו בדהרה סוס ורוכבו. הפרש משך במושכות בכל כוחו, הכריח את הסוס לעצור ושאל את חברות הנערים באידיש מקומית:

"שמא תדעו היכן מעונו של רבי יהודה מודרן?"

הנערים קפאו תחתיהם בתדהמה: מדבר הוא בשפתם ה'שייג'ן' הזה. ביידיש צרופה ללא כל צליל זר. זו אינה שפה שרכש, זו שפתו שלו. מעולם לא פגשו כזאת: גוי לכל דבר שמדבר ביהודית והוגה את שמו של אחד מגדולי סיגעט כאילו היה החברותא שלו, או בן כיתתו למצער.

חיוך קל ניכר בזווית פיו של הרוכב המוזר. "מי אתה?" התעשת אחד הילדים.

הילד לחש כמה מילים נרגשות באוזני חבריו, והזר הבין מיד. הם חוששים שהוא מבקש להתאנות לרבי יהודה מודרן. עליו להסביר את עצמו.

"אה, אני, שמעון שפיצר", החליק יד על תסרוקתו הרעננה והמשיך במבוכה: "אני חברו של רבי יהודה מודרן. יחד למדנו אצל ה'חתם סופר'".

הנערים בהו בו בחוסר אמון. תלמיד של רבנו ה'חתם סופר' רוכב על סוס ונראה כגוי גמור! משהו מוזר מתחולל כאן. הם התנדבו יחד להוליכו לביתו של רבי יהודה, אולי שם תיפתר התעלומה...

בחלון ביתו של רבי יהודה מודרן עמדה באותה שעה הרבנית של רבי יהודה מודרן. היא מצמצה בעיניה למראה השיירה המזוהה. רוכב הנראה כנכרי נכבד מלווה אל ביתה קבוצת ילדים עליזה.

למרות זאת, לא עלה בידו להיבחר כמרא דאתרא באף אחד מהמקומות שהוצעו עבורו

רבי יהודה מודרן היה מחשובי תלמידיו של מרן ה'חתם סופר' ומגאוניה של סיגעט. דא עקא, מעולם לא הצליח להתקבל למשרת רב בעיר או בקהילה כלשהי. חרף היותו חריף ובקי בלמדנות ובהלכה. אמרו עליו שכישיונותיו ואישיותו מתאימים להפליא לדמותו של רב בישראל, ולמרות זאת, לא עלה בידו להיבחר כמרא דאתרא באף אחד מהמקומות שהוצעו עבורו. כאילו יד נעלמה הניחה את כובד משקלה ועצרה בעדו.

רבי יהודה עצמו ידע את סוד הדבר. ברור היה לו פשר העניין. הוא נצר את הדברים בליבו ונזכר בהם עתה, כשהרבנית לחשה שאי מי שקולו קול יעקב

לעילוי נשמת הבחור החשוב שמואל סגל ז"ל בן רחל שתחי'

החודש אשר נהפך להם

להתעמק בתורה שמשולה למים מתוך שמחה וטוב לבב ובזכות כך נשרוד את התקופה הקשה הזאת ונזכה להתעלות רוחנית שתביא אותנו לגאולה השלימה.

ויהי רצון שעוד באדר חודש שבו חל יום ההילולא של מורינו הרב משה וובר זיע"א (בח"י באדר) נזכה כבר שיתמתקו מעלינו הדינים ונקבל את משיח צדקנו במהרה בימינו. אמן.

138 / 21 אדר א' / תשס"ח

שאותם המתנגדים ללימוד התורה של בחורי הישיבות, ישנו את דעתם ועוד יסייעו בידינו להגדיל תורה ולהאדיר.

וכדי שזה יקרה אי"ה בהקדם, עלינו ללכת בדרכיו של מרדכי הצדיק ולהקהיל את התינוקות של בית רבן שיתפללו עבורינו וגם שיזרזו את ביאת הגאולה השלימה.

חודש אדר מאופיין במזל דגים. התכונה הבולטת של הדגים, היא בעובדה שהם מצליחים לשרוד בתוך המים כך גם אנו צריכים

ידוע המן הרשע ביקש להשמיד, להרוג ולאבד אל כל היהודים ביום אחד בחודש אדר. אולם השם יתברך סיקל את מזימתו הזדונית והפך את יום האבל לשמחה ולששון. לדאבונו הלב אנו עדים בדורינו לאוייבים מבית שמבקשים לעקור את יסודות התורה ולהביא עלינו שואה רוחנית. אך אל לנו להיכנס לדאגה משום שמובטח לנו בחודש אדר שעליו נאמר "משנכנס אדר מרבין בשמחה" שכל הגזירות הללו תתבטלנה ויקויים בנו בעזרת השם ונהפוך הוא, היינו

בגחלתו של אליהו הנביא - המשך מעמוד קודם

שכך יהיה. איש לא שב מפרמישלאן קשה עורף. שבועות רבים חלפו. רבי יהודה מודרן ישב בביתו ולמד כדרכו. דפיקות עדינות באו מדלת הבית. משנפתחה הדלת שוב עמד רבי יהודה והביט בתימהון אך הפעם הייתה תמיהתו פחותה. עמידתו של שמעון שפיצר הייתה כפופה במעט, משל הכניע את ליבו, הוא נשק למזוזה ואת בלוריתו הסרוקה כיסה כובע. הוא ברך על המזון, הסכים לתאר את אשר ראה ושמע בפרמישלאן, אך סירב בעדינות לספר מה אמר לו הצדיק וכיצד גרם לו להתחיל הכל מחדש, לשנות אורחותיו. רבי יהודה לא הפציר בו. וכי מה תועלת יש בזה? לא יעלה ולא יוריד. העיקר שלא ידח ממנו נידה, וזכותו של ה'חכם סופר' ותורתו עמדה לו לשוב אל כור מחצבתו.

בנו של החתם סופר זיע"א רבי שמעון סופר זיע"א בעל "המכתב סופר"

ומאז המעשה הזה ועד עולם הקפידו תלמידי החתם סופר ותלמידי תלמידיהם עד מאוד בכל עובר אורח או הלך או אורח פורח מוזר ככל שיהיה, לכבדו כהוגן, כי מי יודע מי הוא האיש, מה טיבו ומה סודו...

ויותר מכולם היה זה שמעון שפיצר עצמו ששינה אורחותיו בין אדם למקום ולא פחות מכך בין אדם לחברו.

לאחת".

הם נפרדו, ורבי יהודה מודרן ביקש ממנו רק זאת: "הבטח לי שמעון, בשם ידידתנו הישנה, שכשתשוב משם, מחצרו של רבי מאיר מפרמישלאן, תעבור שוב דרך סיגעט ותספר לי מה ראית".

"אני מבטיח", היה שחוק של לעג בקולו, "אבל אל תצפה לשינוי באורח חיי, רבים וטובים ניסו ולא עלתה בידם".

רבי יהודה מודרן ברכו שזיק יהדותו ישוב ויוצת אל מול פניו הטהורות של הצדיק המפורסם. בטוח

של רבם הקדוש. וכי מה תועלת יש בזה? לא מעלה ולא מוריד. היטב זכר את שמעון בן גילו. יחד הגו בתורה ושמעון זה עבר אותו בחריפות ובגאונות. בעת שהיה אומר שיעור משל עצמו כפי שהנהיג ה'חכם סופר' היו חבריו בולעים בצמא כל משפט וכל סברה. שכלו ישר, ידיעותיו רחבות ואמרי פיו מתוקים מדבש. הוא היה חורז באותה עת פניני סוגיות אשר זכר מאת הרבי בזיכרונו הנדיר והביא הנאה תורנית צרופה לכולם.

והנה התקיימה לה הנבואה במלואה. הוא כלל אינו מתחרט. לא מנסה אפילו להיראות כתלמיד חכם לשעבר.

"עברתי בסיגעט ונזכרתי בך", הסביר שמעון את פשר ביקורו הפתאומי. רבי יהודה האיר לו פנים ושוחח עמו על דא ועל הא. "ולאן תמשיך מכאן?" שאלו בטרם עזב את הבית מהביקור החטוף. "לא תאמין", חיכו עיניו של פורק העול, "אני נוסע לפרמישלאן אל הצדיק רבי מאיר".

"אהה", צהל רבי יהודה, "כך ראוי. נביא הוא ובוודאי יידע כיצד לעורר את ליבך".

"לא ולא", צחק שמעון במלוא פיו, "אינני נוסע כי הוא ברך על המזון, הסכים לתאר את אשר ראה ושמע בפרמישלאן, אך סירב בעדינות לספר מה אמר לו הצדיק"

הרהורי חרטה תקפו אותי ואני מחפש לי דרך תשובה. פשוט שבעתי את כל תענוגות העולם, ביקרתי בכל אתר מעניין במדינה, אך בפרמישלאן טרם הייתי. אומרים שמעניין שם. רבי מאיר עושה נפלאות הוא, וכל תהלוכות חצרו מרתקות עד

איזרת השבוע
מהבעל שם טוב הקדוש

כל אדם עוטה אור הבוקע ועולה השמימה, וכשנפגשות שתי נשמות אשר זו לזו נועדו מתלכד אורן לאלומה אחת וקרן אור גדולה שבעתים מבהיקה מהוויתן האחת.

הודעה משמחת:

העלון מופיע בחוברת "טועמיה" המופץ חינם במיילים. ניתן להצטרף במייל m025004569@gmail.com

המעוניינים להתפלל על ציונו של המשפיע הגה"צ רבי משה ובר זיע"א - אוהבם של ישראל בכדי לזכות בישועה (ובמיוחד בנוגע לזיווגים וילדים) יגיעו לחלקת הרבנים שבה המנוחות ובשביל שמוליך לציונו של מרן החיד"א זיע"א ימשיכו להלך עד שימצאו שלט מצד ימין שמציין את מיקום הציון. רבים זכו שם בסייעתא דשמיא לישועה

הודעה חשובה לקוראי העלון: המעוניינים לקבל את העלון למייל שלחם ישלחו הודעה למייל: nafshechem@gmail.com

לעילוי נשמת מורי הדיין הגאון האדיר רבי זלמן נחמיה בן רבי אברהם גולדברג זצ"ל. נסתלק לגנזי מרומים בל' אב - א' של ראש חודש אלול התש"פ ת.ג.צ.ב.ה. לעילוי נשמת דודתי עפרה רכלין בת ישראל ז"ל נפטרה ל' סיון ה'תשע"ט ת.ג.צ.ב.ה.

אופק חדרה

כניסת שבת	17:08	ציאת רבינו תם	18:52
לוח מקומי	17:08	שבת	18:15
אור החיים	17:19	שבת	18:11
	18:51		

יהודי בשם רובי הביא את אביו הקשיש לבקר את הנכדה. במהלך היום פגש שם הסבא יהודי זקן שאף הוא בא לבקר את נכדתו. הוא בירך אותו לשלום ושוחח עימו שיחה קלה, וכעבור זמן קצר הם נפרדו לשלום וכל אחד שב אל בני משפחתו.

שאל רובי את אביו: "מיחיה היהודי שפגשתי?" אמר הסבא: "זה חברי הטוב מימי ילדותי ברומניה, לפני השואה".

תמה הבן: "היה לך חבר ילדות שלא נפגשתי עימו שנים רבות, ולבסוף כאתה פוגש אותו באקראי - אתה מסתפק באמירת שלום ובשיחה חטופה של שתי דקות?!"

הסבא ניסה להתחמק, אך התחמקותו רק הגבירה את סקרנותו של רובי. כשראה הסבא כי בנו לא יניח לו, אמר לו: "אם אתה מתעקש כל כך - אספר לך..."

וכך סיפר: "גרנו ברומניה. כשהנאצים עלו לשלטון ורוחות מלחמה נשבו בכל אירופה, אבי החליט לעשות מעשה, לעזוב את האזור ולהגר לארצות הברית. תמורת הון עתק הוא השיג ויזה לכל בני המשפחה, רכש עבורנו כרטיסי נסיעה באוניה, אסף את מעט חסכוניותי ומטלטליו, וכולנו המתנו בקוצר רוח ליום ההפלה.

"חברי הטוב בא לבקר אותי בביתנו. סיפרתי לו כי בעוד יומיים אנו עוזבים את רומניה ונוסעים לארצות הברית. חברי תמה: "איך השגתם ויזה?!" אמרתי לו שאבי שילם סכומי כסף גדולים לשחד פקידים כדי להשיג את הויזה לכל בני המשפחה. הוא התלהב מכך ושאל אותי: "היכן הויזות?!" אמרתי לו: "אבי החביא אותן במגירה בחדרו". הלכתי איתו לחדר של אבי, שלפתי מהמגירה את הויזות ואת כרטיסי הנסיעה ונפנפתי בהן בגאווה..."

"עברו יומיים, הגיע יום ההפלה. התיקים והמזוודה כבר ארוזים, כולנו מוכנים ליציאה מהבית. כשפתח אבי את המגירה כדי לקחת את הויזות ואת כרטיסי הנסיעה - חשכו עיניו: המגירה ריקה, הויזות והכרטיסים נעלמו.

"עד היום חקוקה בזיכרוני זעקת השבר שהשמיע אבי. חיפשנו את המסמכים בכל הבית, חיטטנו בכל מקום אפשרי, אולם לא מצאנו אותם, כאילו בלעה אותם האדמה.

"שבועות רבים של מאמץ, סכומי עתק ששולמו להשגת הויזות ולרכישת הכרטיסים - הכל ירד לטימיון. כל התקוות והחלומות שלנו התנפצו ברגע אחד.

"ואז נזכרתי בביקור של החבר שלי בביתנו יומיים קודם לכן. חשבתי בליבי: החבר שלי הוא האדם היחיד שידע היכן מוחבאים הויזות והכרטיסים, אולי הוא יוכל לעזור לי. הלכתי לביתו, אך איש לא היה בבית. ביררתי אצל השכנים היכן חברי והיכן בני משפחתי, והם סיפרו לי זמן קצר לפני כן הם עזבו את הבית.

"ואז התגלתה לנו האמת המרה במלוא כיעורה: חברי הטוב גנב מהמגירה של אבי את הויזות ואת כרטיסי הנסיעה ונתן אותם לאביו. האב החליט לעשות בהם שימוש לעצמם והם הפליגו לארצות הברית. "עולמנו חרב עלינו. נאלצנו להישאר ברומניה. כעבור זמן פרצה מלחמת העולם. הנאצים הגיעו לעירנו ולקחו את כולנו למחנות ריכוז. כל המשפחה נעקדה על קידוש ה', אני היחיד ששרדתי מהשואה.

"הזקן שפגשתי ב'קמפ' הוא אותו חבר שגנב את המסמכים מהמגירה של אביו!"

הסבא סיים את סיפורו המזועזע. הבן רובי היה המום, הוא לא היה מסוגל להוציא הגה מפיו. לאחר שהתעשת, אמר בזעם: "אבא, לאדם הזה אתה אומר 'שלום'?! הוא נושא באחריות למותם של הורייך ושל כל בני משפחתך?!"

אמר לו הסבא: "בני יקירי, דע לך שבתקופה ההיא כמעט יצאתי מדעתי מרוב צער, ליבי היה אכול מרוב כעס כלפי חברי. בכל פעם שהציפו אותי געגועים אל הוריי ובני משפחתי והרגשתי בודד בעולם, התמלאתי עליו כעס נורא. הרי הכל בגללו! אמרתי לעצמי: לא אנוח ולא אשקוט עד שאמצא אותו ואעשה בו שפטיים!"

"בינתיים חלף זמן, הקמתי משפחה, נולדו לי בנים ובנות. עם הזמן התחלפו מחשבות הזעם והקנס במחשבות אחרות. אמרתי לעצמי: ה' הציל אותי ממוות ונתן לי את החיים במתנה, האם אבזבז את החיים היקרים האלה על כעס ומרירות? מה יצא לי מזה? מה ארוויח? וכי אקבל בחזרה את ההורים שלי, את אחיי ואחיותיי? החלטתי למחוק הכל, להשאיר הכל מאחורי ולהתמקד בטוב. וברוך ה'

"ויאמר הראני נא את כבודך" (כב, יח)

לאחר שחטאו ישראל בעגל, משה רבינו מדבר עם הקב"ה פנים אל פנים "כאשר ידבר איש אל רעהו", ומבקש ממנו שישלח לעם ישראל על חטא העגל. ואז אומר משה: "ועתה אם נא מצאתי חן בעיניך הודיעני נא את דרכיך ואדעך... הראני נא את כבודך".

פירש רש"י: "ראה משה שהיה עת רצון ודבריו מקובלים, והוסיף לשאול לראותו מראית כבודו".

והדבר צריך ביאור, כשמשה רואה שזו עת רצון ודבריו מקובלים - שיודה לה' על שטובו הגדול הוא מתרצה על החטא שחטאו ישראל ומוכן למחול ולסלוח להם. איך עולה בדעתו של משה לנצל את שעת הכושר הזו כדי לבקש מהקב"ה בקשות נוספות?

למה הדבר דומה, לאדם שפגע בחברו והזיק לו, ובא המזיק לחברו ומבקש ממנו סליחה על מעשהו, וכשרואה שהוא סולח לו, הוא מוסיף ואומר לו: "אני זקוק להלוואה, אודה לך אם תתן לי הלוואה..." ואומר לו חברו: "תגיד תודה שסלחתי לך ולא תבעתי אותך על הנזק שעשית לי, ואתה עוד מעז לבקש ממני הלוואה?!"

אומר המשגיח רבי יחזקאל לוינשטיין זצ"ל: אין עת רצון גדולה בשמיים כמו הזמן שאדם שב בתשובה או הרגע שבו אדם מתעלה על עצמו ומתגבר על יצרו. אדם שמתגבר על עצלותו הטבעית וקם בבוקר בזריזות לעבודת הבורא, אדם כעסן שבולם את כעסו, אדם שמתגבר על יצרו ושומר על עיניו - ערכה של ההתגברות הזאת לא יסולא בפז. הרגע הזה הוא שעת רצון גדולה, שערי שמים פתוחים לרווחה ותפילותיו נענות מן השמים.

אומר דוד המלך: "ואני תפילתי לך ה' עת רצון" (תהילים סט, יד).

"ואני תפילתי לך ה'" - כשאתה בא להתפלל ולבקש בקשות מהקב"ה, תדאג שתהיה זו "עת רצון", כי תפילה בעת כזו ממהרת להתקבל. וכשיש עת רצון, אפשר לבקש ולהוסיף ולבקש, והקב"ה שומע את כל הבקשות ונענה - "בעת רצון עניתיך" (ישעיהו מט, ח).

איך יוצרים "עת רצון"?

בספר **"כתר שם טוב"** מובא בשם הבעל שם טוב זיע"א: המקטרגים בשמיים יוצרים מחיצה של ברזל בין עם ישראל לאביהם שבשמיים. אך כשיהודי נמצא בצרה וחברו נאנח על צרתו - מחיצת הברזל הזו נופלת ויוצרת "שעת רצון" גדולה בשמיים. אנוחה אחת של יהודי על צערו של חברו מחוללת גדולות ונצורות בשמיים.

אך לא פחות ממעלת ההשתתפות בצער הזולת, גדולה מעלתו של מי שמשתתף בשמחתו של חברו. כשהשני שרוי בצער - קל לאדם להשתתף בצערו, כי מצבו שלו טוב לעומת חברו. הקושי הגדול יותר הוא לשמוח בשמחת הזולת כשהוא עצמו שרוי בצער. וקשה מזה - לשמוח בשמחת חברו כשחברו נושע בדבר שהוא עצמו מייחל לו ועדיין לא זוכה להיושע.

למשל: יש לו בת בשידוכים בגיל מתבגר וה'עסק' תקוע. הדבר משפיע על כל החיים, בבית שוררת אווירת נכאים. והנה, בשעות הערב, עולים מדירתם של השכנים קולות שירה וצהלה. מה קרה? מתברר שהערב בת השכנים התארסה. ה'ווארט' בעיצומו, חבריו של החתן מהשיבה גודשים את הדירה ושירים בקול גדול. בדרך הטבע, השירה הזו צורבת את נשמתו, קשה לו לחשוב על כך שאצלו בבית יש בת מתבגרת ושוררת אווירת נכאים. אך הוא מתעלה על עצמו וליבו שמח בשמחת שכנו כאילו זו שמחתו שלו. באותה שעה הוא יוצר "שעת רצון" גדולה בשמיים, ותפילתו היא כתפילת הכהן הגדול בקודש הקודשים ביום הכיפורים!

כשימשהו פגע בך והזיק לך, בדרך הטבע אתה אמור לכעוס ולהקפיד עליו. אך אם אתה מתעלה על עצמך וסולח לו, אתה יוצר "שעת רצון" גדולה בשמיים, ובזכות זו תזכה לסליחה ומחילה מן השמיים. מי יודע איזו קפידה אתה מסיר מעליך!

רבי דוד ברוורמן שליט"א מ"ערכים" סיפר סיפור שריגש אותי מאוד:

בחודשי הקיץ מתקיימים בהרי ה"קאנטרי" בניו יורק מחנות קיץ לבנות הסמינרים. בגלל ניתוקן של הבנות מהבית למשך כל תקופת המחנה, יום שלם ב'קמפ' מוקדש ל'יום משפחה'. ביום זה באים ההורים, האחים והאחיות, לבקר את הבת ב'קמפ' ושוהים עימה במשך כל היום. לעיתים מצטרפים לביקור גם הסבים והסבתות שרוצים להשתתף במפגש המשפחתי החוויתי.

הפכות

דיני ברכת העץ - המשך

- פירות העץ שטובים בין אם הם חיים בין אם הם מבושלים, יברך עליהם "בורא פרי העץ", בין אם אוכלם חיים בין אם אוכלם מבושלים. ואם אין דרך לאוכלם חיים אלא מבושלים, אם אוכלם חיים יברך "שהכל", מבושלים יברך "בורא פרי העץ".

- דברים שהם טובים יותר כשהם חיים מאשר כשהם מבושלים, שהבישול מגרע אותם, אין מברכים עליהם כשהם מבושלים אלא שהכל נהיה בדברך.

- בברכה אחת של "בורא פרי העץ" פוטר כל מיני פירות העץ אחרים שרוצה ובדעתו לאכול, ואפילו שהם אינם מונחים לפניו, ואם לא היתה דעתו עליהם כלל ואחר כך נמלך לאכול עוד, צריך לחזור ולברך. ואם בירך בסתם, נכנס למחלוקת ולחילוקי דינים אם בירך, וספק ברכות להקל.

ולכן, לכתחילה טוב ונכון לכוון בדעתו בעת הברכה על כל הפירות שיביאו לפניו אחר כך. (והוא הדין לכל הברכות שברכותיהם שוות).

- אם הפרי שהיה בידו ברכתו "בורא פרי העץ", וחשב שהוא פרי האדמה ואמר "ברוך אתה ה' אלוהינו מלך העולם", על דעת לומר "בורא פרי האדמה", ונזכר וסיים "בורא פרי העץ" - יצא, יען שאם בירך על דבר שברכתו "העץ" "בורא פרי האדמה", יצא.

(אורות ההלכה)

פנינים

"כי תשא את ראש בני ישראל לפקדיהם ונתנו איש לפי נפשו" (י, יג)

כתב "בעל הטורים" תיבת "ונתנו" אם תקראנה למפרע יהיה גם כן "ונתנו", לומר לך כל מה שאדם נותן לצדקה יחזור אליו ולא יחסר לו בשביל זה כלום, ע"כ.

וכ"כ בטור (יו"ד סי' רמ"ג) הדבר בדוק ומנוסה, כי בשביל הצדקה שנותן לא יחסר לו, אלא אדרבה תוסף לו עושר וכבוד.

מחצית השקל בקדש (ל, יג)
צריך להבין מה טעם לגזרתו יתברך לתת דווקא מחצית השקל, ולא שקל שלם?

מבאר החיד"א בשמו של רבי שלמה אלקבץ, ללמדנו על אחדות בני ישראל. בל יעלה על הדעת כי יכול האדם להיפרד מחברו ולחיות לעצמו, אלא כל אחד בפני עצמו אינו אלא מחצית ואינו יכול להגיע אל השלימות רק בהתחברו עם חברו. (אוצרות התורה)

מצת האדומים

"התפלל ונכה כל הלילה"...

סיפר הגאון רבי שלמה זלמן אויערבאך זצ"ל: "בשנות רבנותו של אבי הגאון רבי חיים ליב אויערבאך זצ"ל, הגיעה פתאום אשה לביתו בשעה מאוחרת בלילה בבכיות נוראות, וצעקה: "רבי, רבי, תעזור לי, הבת שלי עתה מקשה לילד ונמצאת בסכנת חיים, והרופאים רוצים לנתח. אני שואלת האם לעשות ניתוח ומבקשת שהרבי יתפלל עבור ביתי". כאשר שמע זאת אבי, רבי חיים ליב, מגודל מידת הרחמנות שהיתה טבועה בו, ובראותו את גודל צערה, נפלט מפיו: "תגידו לביתך שלא תעשה את הניתוח, עליה לבטוח בה' שיעזור שתלד בנקל ובשלום". האשה יצאה מאושרת מבית המדרש ורצה לבית החולים לומר לרופאים שלא ינתחו". "אולם אחרי שהלכה האשה, התחיל אבי להתבונן שוב בדבר, וראה שבלי לחשוב הרבה אמר לה דבר שעלול להיות מסוכן חס ושלום, כי הוא יעץ לה שלא תעשה ניתוח כזה שהרופאים מחייבים שהמצב מסוכן, אולי כדאי שכן תעשה את הניתוח. אולם לצערך לא הצליח למצוא אותה". "הוא חזר הביתה בשברון לב והעיר את כל בני המשפחה, והורה לכולם לומר תהילים כל הלילה! מעולם לא ראיתי את אבי זצ"ל בוכה כל כך, כמו שראיתו באותו הלילה. והנה למחרת באה האשה ואמרה לו בשמחה רבה: "תודה רבה לך כבוד הרב, ביתי אכן ילדה בנקל בזכות עצתך ובירכתך"...

שבת שלום ומבורך

לעילוי נשמות: שושנה שירה ח' בי בת אברהם, מיכאל ח' בי בני סעדיה, לזכות אריה ח' בי בני שושנה, טלעת בת טאוס, צדוק בני סעדיה הינדי, ציון נר בני סעדיה, אסתר תומיה בת סעדי, דיקלה בת אסתר וישראל, חנה מנצור בת יוסף, רחל שגן בת שולמית, כלנית בת אסתר ורפאל, אביבה אסתר בת שלום, עופר בני רוזה, חיים בני דוד בני ארי, בני ציון בני יפת וימימה יששכר, אייל בני ניסים ורחם, משה כהן בני יעקב, קמור (שושנה) נגרי בת עוואד, בנימין חיים בני יהודית, צדוק סאלח בני ג'וליס, נבריאיל נגרי בני זכריה, מנשה ג'יבלי בני שלום, שקד דהן בני סיגלית.

לרפואת: אריה בני סעדיה, נוי בת הילה, עלמה בת מור.

להצלחת ורפואת עם ישראל ולעילוי כל נשמות ישראל.

יש לי הרבה טוב: משפחה טובה, עסקים פורחים...
"לכן" - הוסיף הסבא - "כשפגשתי אותך ב'קמפ' אמרתי לך 'שלום'. למה לא? אם החלטת לשים הכל מאחוריך, עלי לומר לך 'שלום'. ברגע הראשון הוא היה בהלם, הוא לא האמין שכך אתנהג כלפיו. שוחחנו מעט וכל אחד הלך לדרכו".

אמר לו הבן: "אבא, איך אתה מסוגל לסלוח לו?!"
אמר הסבא: "אמרתי לך שזכיתי בהרבה טוב. זכיתי לבנים ובנות, נכדים ונכדות, כולם שומרי תורה ומצוות והולכים בדרך ה'. ה' הצליח דרכי וראיתי ברכה בעסקי. אתה יודע בזכות מה זכיתי לכל הטוב הזה? אני מאמין שהכל בזכות זה ששלחתי לו! זה לא קל, זה ממש על-אנושי. כשהקב"ה ראה כיצד אני מתגבר ומתעלה על עצמי ושם את הכל מאחורי - הוא השפיע עלי את כל השפע הזה!"

הימים הקשים - המפתח לישועה

לעיתים באים על האדם ימים קשים. הוא לא מבין על מה עשה ה' ככה, מדוע כל זה מגיע לו. הוא נפסע מיואש מוחלט, לא רואה שום תקווה באופק. והנה, לימים מתברר לו שאותם ימים קשים היו הסיבה והמפתח לישועה הגדולה שבאה אחריהם. אילו היה יודע זאת מראש, הוא לא היה נופל ברוחו, אדרבה, הוא היה שמח בהם שמחה גדולה ומודה לה' על שהביא אותם אליו.

רבי יהודה אריה דינר שליט"א סיפר, כי התקשר אליו יהודי מארגנטינה וסיפר לו סיפור מרגש שאירע לו.

היהודי הזה עוסק לפרנסתו ביבוא סחורות קטנות מסין ומכירתן בארצו. לפני שנים עלה חשש למגיפה כלשהי, ומישהו יעץ לו לקנות מסכות לפניו. הוא רכש כמות של חצי מיליון מסכות, בסכום כולל של מאה אלף דולר, אך עד שהסחורה הגיעה אליו נמצא פיתרון למחלה.

הוא מצא את עצמו עם חצי מיליון מסכות שאין להן שום דורש, ועם הפסד כספי של מאה אלף דולר!

חלפו חמש שנים, מגיפת הקורונה התפשטה בעולם במהירות, ובכל מקום היה ביקוש גדול למסכות. הוא מכר כל מסכה בשבעה דולרים - בשעה שהוא עצמו קנה אותה בעשרה סנט בלבד. תוך שבועות ספורים הרוויח שלושה מיליון דולר!

היהודי סיפר: בשנים הקשות שלי צעקתי לה': ריבונו של עולם, אני מקפיד על מעשרות, ונוטל ידיים בהידור, אני לא מגסי הרוח שהגמרא מונה אותם בין הגורמים לאדם לאבד את נכסיו - למה עשית לי את זה?

הקב"ה ענה לי: כי אני רוצה שתהיה עשיר. אך אני לא שומע אותך, וממשיך לצעוק: למה? הוא אומר לי: כי אני עוזר לך.

ואני - אוזני אטומות, איני מסוגל לשמוע את תשובתו של הבורא יתברך!

רבי יעקב גלינסקי זצ"ל הגיע פעם למשפחת נדיבים המתגוררת במקסיקו, לאסוף כספים לטובת ישיבתו. באותה עת ערכו בני המשפחה חנוכת הבית לווילה החדשה שלהם, וכשראו אותו בפתח, הזמינו אותו להיכנס ולהסב עימם.

הוא נכנס לחצר כשכולו אחוז תימהון למראה הווילה הגדולה. הוא לא הכיר דברים כאלה... כך הוא המשיך ללכת עוד מספר פסיעות, ולפתע מעד ונפל הישר אל בריכת השחייה הגדולה!

בני המשפחה מיהרו אליו והוציאו אותו מהבריכה, והוא יצא כשבגדיו נוטפים מים. הם ניסו לחפש עבורו בגדים חילופיים, אך מפני שהיה נמוך ביותר, לא נמצאו כאלה עבורו, והתוצאה הסוריאליסטית היתה שהוא עמד עם הפראק וההמבורג, בחברת המיליונרים בתוך הווילה המפוארת שלהם, כשכולו נוטף מים...

"רבתי, זו הפעם הראשונה שאני טובל במקווה לפני הדרשה", אמר בבדיחות. מה קרה בהמשך? הם הרגישו אי נעימות גדולה על מה שאירע, ונתנו לו תרומה כפולה ומכופלת!

לאחר מכן אמר הרב גלינסקי: "כאשר נפלתי לבריכה, חשבתי לעצמי: נסעתי במסירות נפש עד סוף העולם כדי לאסוף כסף עבור עמלי התורה, ומה אני מקבל בתמורה? ביזיונות נוראים!"

ומה האמת! הקב"ה רצה לחסוך לי ביזיונות גדולים הרבה יותר, ובמקום לכתת את רגליי במשך חודש ולקושש נדבות, קיבלתי ברגע אחד סכום שלא חלמתי כלל לקבל!"

גם בשעת הנפילה יהודי צריך לדעת לא להתייאש, כיוון שהיא רק נדמית לו כנפילה. גם אם המצב נראה לו שחור משחור, עליו לדעת שכשם שלאחר חטא העגל זכינו למתנות נפלאות, כך דווקא לאחר הנפילה ניתן לזכות לדברים נפלאים!

(שש באמרתך/נאה דורש)

המשגיה

שיחות, דרשות ומאמרים למגידי שיעור, ולכל דורש ברבים

גליון מס' 128

ערוך מתוך שיעורי לב ארי - ב"ב

פרשת כי תשא - תשפ"ד

עניין של חינוך

האדם יכול לבחור כיצד ייראו חייו!

סח מרן הגר"ר אלבו שליט"א: הנה הגמרא (שבת לג:) מספרת, כי כאשר יצאו רבי שמעון בר יוחאי ובנו מן המערה וראו אנשים החורשים וזורעים את אדמתם, אמרו: "מניחים חיי עולם ועוסקים בחיי שעה?!!" הם לא הבינו כיצד יכול האדם לעזוב את נצחיות החיים שלו – העולם הבא, ולעסוק בחיי שעה – חיי העולם הזה. מעתה נבוא ונשאל: אם אכן עיקר החיים הם בעולם האמת, מדוע קשה בעיני הקב"ה סילוקם של צדיקים? מה טעם "יִקָּר בְּעֵינֵי ה' הַפְּוֹתָה לְחִסְדֵיךָ", אם לאחר פטירתם הם באים אליו יתברך לעולם האמת? אלא, תכלית הבריאה שברא הקב"ה אינה רק כדי שאדם יגיע לגן עדן. לשם כך לא היה צריך לברוא עולם מופלא שכזה. תכלית הבריאה היא שהאדם יחיה בעולם הזה, יעסוק בתורה ובמצוות, ובכך יקדש את גופו וחיינו בעולם הזה ויהפוך אותם מגשמיים לרוחניים. ולכן, כאשר הצדיק שהגיע למעלות נשגבות אלו נפטר מן העולם, קשה הדבר על השי"ת. כשהספיד מרן הרב שך זצ"ל את המשגיח של ישיבת פוניבז', הגאון הצדיק רבי יחזקאל לוינשטיין זצ"ל, אמר כי מי שמבין את משמעות החיים יודע שישנן שתי אפשרויות: באפשרות לחיות חיים חולפים, וגם אם יחיה מאה שנה ויותר – בסופו של דבר ימיו קצובים, ועם פטירתו מן העולם חולפים החיים והכול נגמר, אבל באפשרות לחיות חיים נצחיים כאן, בעולם הזה, חיים שאינם מסתיימים לעולם. ההכרעה הגורלית הזאת בין שתי צורות החיים נתונה בידי האדם. הוא המכריע כיצד לחיות כאן בעולם. הוא בוחר אם הוא משקיע בחיים החולפים, הזמניים,

או בחיים הנצחיים. (מתוך "משכני אחריד")

פְּנִינִים מִשְׁלַחַן מַלְכִים

חטא העגל ותיקונו!

סח מרן הגר"א נבנצל שליט"א: הנה ישראל סבורים היו שמשה, מנהיגם המקשר בינם לבין ה', נעלם ואיננו, והם נותרו בלב המדבר הנורא בלי לדעת מה לעשות. הלא נקל להבין את חרדתם העצומה מפני הבלתי נודע: ייתכן שכתוצאה מהיעלמותו של משה יפסק המן לרדת כבר למחרת בבוקר (עי' תענית טו): "מן ירד בזכות משה", אולי הבאר לא תיתן מימיה, וענני הכבוד הלא גם הם לא הובטחו לעולם. ובכלל, אם אפילו במשה נגעה מידת הדין, מי יודע מה עומד לקרות להמון העם? כיצד ניתן לבוא בטענה אל אנשים מבוהלים החרדים לגורל ילדיהם הרכים ועושים הכול כדי שתשרה שכינה עליהם במהירות המרבית? והנה, למרות חוסר אונים זה שלאחר היעלמות משה, ראינו שאלפים מישראל נידונו למיתה על חלקם בחטא העגל. ולכאורה, מדוע נידונו כמוזידים בעוד שמצבם היה קרוב מאוד לאונס גמור? והתשובה היא שאכן היה שם גם זדון, מפני שקודם עלייתו להר אמר משה לישראל במפורש: "וְהִנֵּה אֶהְרֶן וְחֹר וְעַמְכֶם, מִי בַעַל דְּבָרִים יִגַּשׁ אֵלַיְכֶם" (כד, יד) היה להם את מי לשאול! אלא שבמקום לשאול הם הרגו את חור, שְׁמֻקָּה על כוונתם לעשות את העגל, ואחר כך הלכו לאהרון, וגם אותו לא שאלו אלא אמרו לו מה לעשות. וזהו: "וַיֵּרָא אֶהְרֶן וַיִּבֶן מִזְבֵּחַ לְפָנָיו". אהרון הבין את המצב מן הזבוּחַ לפניו. אומר המדרש, שכאשר ראה את חור הזבוּחַ לפניו, הבין אהרון שאין טעם להוכיח אספסוף שכזה, ולכן עשה את העגל כדבריהם (לב, ה; שמות רבה מא, ז). ובנקודה זו נחשבו ישראל כמוזידים, כי כיצד זה עומדים לבנות צורה ומשערים שתשרה עליה השכינה?! מנין לכם שכך ראוי לעשות? לכו ושאלו את גדולי הדור! חז"ל אומרים שישראל, שעמדו למרגלות הר סיני, פסקה מהם זוהמת הנחש. באותה שעה שבה ניתנה התורה תוקן חטאו של אדם הראשון והאנושות שבה לנקודה הבראשיתית הזכה והטהורה, ואילו כאשר חטאו בעגל חזר הקלקול לקדמותו, ושוב חייבת האנושות לתקן את פגם האכילה מעץ הדעת (שבת קמו; זוהר ב, קצד): היכן הוא מקום התיקון? כמקובל, בנקודת הקלקול. ואם עיקרו של חטא העגל, כפי שפתחנו, היה באי ציות לגדולי ישראל, הרי שנוכל אנו לחדש ימינו כקדם ולטהר את האנושות, בראש ובראשונה באמצעות חיזוק נקודה זו של קבלת מרות גדולי ופוסקי הדור. ואם במקום הקרבת הקורבנות יש בידינו כיום שיח שפתותינו, ייתכן שבמקום אפרה המטהר של הפרה האדומה יש בידינו להיטהר כיום בכח אמונת החכמים שבלבנו. אותה טומאה, אותו מסך אטום ששב והבדיל בין הבורא לברואיו בעקבות חטא העגל, יכול להיעלם בכוחו של ציות עקבי לגדולי ישראל גם כשאיננו יורדים לסוף דעתם, שכן אותה יגיעה לשמה בתורה מעמידה אותם על יסודות הוויית העולם, שהרי התורה הייתה כתוכנית לו, ובעזרתה ניצבים הם כמגדלור הניצב בפרשות הדרכים של הדורות. ורק לאור תורתם המאירה למרחוק, יכולים אנו, הנבוכים בכל צומת מצומתי הגלות, להמשיך דרכנו בבטחה בנתיבות הגאולה השלימה.

ערוך בקיצור מתוך 'שיחות לספר שמות' - הופיע בגליון משכן שילה 747

מעשה שהיה...

במדת הבטחון!

ספורים על רבנו המשגיח רבי יחזקאל לוינשטיין זי"ע

הילולא דצדיקייא

הילולת רבנו
המשגיח הרב
הצדיק ר'
יחזקאל
לוינשטיין
זצ"ל (ט' אדר)

הגאון המשגיח הרב יחזקאל (חצקל) לוינשטיין זצ"ל, נולד בורשה שבפולין בשנת תרמ"ה לאביו ר' יהודה ע"ה. התייתם מאמו בגיל חמש. מחכמי פולין וארץ ישראל ומגדולי המשגיחים ובעלי המוסר בדורנו. שימש כמשגיח בישיבת פונוביז'. מנעוריו למד ולימד דעת אמונה ושתל בלב התלמידים יראת שמיים טהורה במשך חמישים שנים. גילה אהבה רבה לתלמידים. היה לומד באולם הישיבה עם חברותא, אך מדי שעה היה עושה סיבוב באולם כדי לסקור את הבחורים, ולפעמים היה עוצר כדי לדבר עם מאן דהוא ואף מלטף את ידו להראות חיבה. בהגיעו לגיל בר מצווה שלחו אביו לעבוד מחמת קשיי הפרנסה והרב החל לעבוד כשליח במסחר. פעם אחת נגנבה כל משכורתו בהיותו בבית-המרחץ, וזה עורר אותו לחשוב על "אפסיות ענייני העולם הזה". לכן עזב הכל ונסע ללמוד בישיבת ראדין. לאחר מכן נסע לקלם ושם התחתן. בקלם סבל מעוני ובעיות בריאות. בתלמוד תורה שם, המשיך בעבודת הלימוד והמוסר היה ר"מ בישיבה לצעירים. בימי מלחמת העולם הראשונה נתבקש להחליף את ר' ירוחם כמשגיח במיר עד חזרתו. במלחמת העולם השנייה נדדה ישיבת מיר כששנים וגלתה ליפן ושנחאי בשנת ה'תש"ז נסע לארה"ב ובשנת ה'תש"ט שב לארץ. התגורר בירושלים כחמש שנים, ואמר שיחות בביתו ובישיבת מיר. לאחר פטירת הרב אליהו דסלר, הזמינו הרב יוסף כהנמן למלא את מקומו. בפוניבז', הרביץ תורה ויראה קרוב לעשרים שנה. נפטר ב-י"ח אדר תשל"ד. חי ופעל כ-89 שנים. ציונו בבני-ברק בחלקת פוניבז'. ת.נ.צ.ב.ה. וזכותו העצומה תגן עלינו אמן.

בספר 'שאל אביך ויגדך' הובא ספור מפלא על המשגיח הגה"צ רבי יחזקאל לוינשטיין זצ"ל, שהיה פידוע עוטה תמיד ארשת רצינית, פעוּמֵד לפני המלך. על כן מה מאד נדהם אחד התלמידים כאשר נכנס אליו פעם וראה שבת שחוק מרחפת על פניו. תופעה נדירה זו שהמשגיח מחיך הפליאה אותו מאד. הוא אָזַר עוזו ושאל את המשגיח לפשר הדבר. נענה רבי יחזקאל ואמר: "אכן, דבר גדול ומשמח התרחש אצלי. התוסף לי מעט בטחון בהי' יתברך, ומפני כך אני שוחק ונהנה. ומעשה שהיה כך היה: בהיותי משגיח בישיבת מיר בחו"ל, קרה פעם שנוצרה מצוקה כספית גדולה וכמעט שלא קבלתי את משכרתי החודשית מן הישיבה, ובמצב הזה חייתי כל יום עם בטחון שהנה מחר יזמין לי הקדוש ברוך הוא אוכל כדי צרכי משפחתי, והנה כאשר נכנסתי לכהן כמשגיח בישיבת פוניבז', העמידו לי משכרת חדשית קבועה די גדולה, ומפני כך הרגשתי רפיון במדת הבטחון, לעמת מה שהיה לי בישיבת מיר. אבל עכשוי" - הפטיר המשגיח בשמחה - "כבר שמונה חדשים איני מקבל משכרת מהישיבה, בגלל שהיא שקועה בחובות כבדים, וכך זכיתי להתחזקות במדת הבטחון!"

מספרים על מרן המשגיח זצ"ל: שפנה אליו אחד מתלמידיו ושאל: "נהוג שפשםספרים ספור שארע, מגזימים מעט בתאור העובדות ולעתים קרובות מוסיפים פרטים. רציתי לשאול את כבודו כיצד להגמל מזה?" ענה הרב, שאינו מבין את השאלה. חזר התלמיד והסביר. שסע הרב את התלמיד ואמר בהתרגשות: "הלזה אתה קורה גזמא? הרי זה שקר! אם כן אתה מבקש יצא איך לא להיות שקרן..."

(מתוך העלון פניני הצדיקים בשינויים קלים).

כיצד מחנכין?

עלון מס' 62

לקראת השלושים לראש ישיבת בית מתתיהו הרה"ג ברוך ויסבקר זצ"ל

שאינך נוסע בטרמפים, תקפיד על תפילות, על כשרות ולינה במקום מסודר.

חתנו, רבי ישראל מאיר מן שליט"א מספר: כאשר נודע לרבי ברוך שהוא חולה במחלה, שלח לבקש ממרן הגר"ח קניבסקי זצ"ל שיברכנו ויתפלל עליו. הוא העביר לו מכתב בו כתב את שמו והוסיף: מלמד ואחראי בישיבת בית מתתיהו...

הוא אכן ראה את עצמו כאחראי על הבחורים ועל מצבם.

מספרת בתו תחי': אבא שאל פעם בחור מדוע הוא מאחר לתפלה בבקר. הבחור סיפר שהוא רגיל לשתות חלב חם לפני השינה, ובישיבה אין לו חלב חם וזה מקשה עליו להרדם. אבא פתר את בעייתו מיידית. חלב - ישימו במקרר של הפנימיה, ובנוסף דאג שיקנו עבור הבחור כף חשמלית לחמם את החלב.

סיפר בחור מסוים שיום אחד שאל אותו רבי ברוך: מדוע אחרת לתפלה. השיב: שהרב ידון אותי לכף זכות.

הגיב רבי ברוך: וכי אני "דן" אותך??? אני דואג לך!

עד כדי כך הגיעו הדברים, שבחור אחד אשר הוריו חזרו לארץ מולדתם רוסיה, נגש למשרד הישיבה ובקש לשנות את כתובתו. כשנשאל מה כתובתו החדשה, השיב: ביתו של ראש הישיבה...

פעם יצר בחור לטיול עם חברים שלא מן הישיבה, בימי חנוכה, והסתיר זאת מצוות הישיבה, כמובן. באותו טיול נהרג רח"ל אחד הבחורים שלא היה מתלמידי הישיבה. הבחור הנ"ל שב לישיבה מדוכא ומפוחד, שבור ורצוף. ביותר חשש שיתגלה קלונו ברבים.

רבי ברוך קרא לו, ישב איתו זמן רב, השתתף בכאבו וסח לו שגם הוא איבד חבר בימי בחרותו, והוא מבין את הקושי ומשתתף בצערך... אך לא אמר לו מילה על שהפר את סדרי הישיבה.

להלן שביבי אור ממשנתו החינוכית, מפי בנותי שתחי'

היה בישיבתו בחור שבמשך תקופה לא קצרה התקשה ללמוד כראוי ולשמר את סדר יומו ואף אחר לתפלות. בשיחה שערך עמו, הבחין שבחור זה זקוק לפורקן נפשי. אמר לו רבי ברוך: מהיום כל בוקר בשעה 4 אתה קם, נוסע שעתיים על אופניים לחוף הים, ומשעה 6 מקומך בבית המדרש. חק ולא יעבור! זה ישחרר אותך וכך תצליח לשמור את סדרי הישיבה.

כך היה, והבחור עלה על דרך המלך... עד שביום בהיר אחד חזר למצבו הקודם. קרא לו שוב רבי ברוך ושאלו לפשר הדבר. השיב הבחור: נגנבו לי האופניים...

רבי ברוך הוציא כסף מכיסו הפרטי ושלח אותו לרכוש אופניים חדשות...

גישתו הייתה - חנוך לנער על פי דרכו. הוא הבין לנפש האדם וידע להתאים לכל בחור את היחס המיוחד לו. מטרת העל שלו הייתה לגדל בחורים יראי שמים ותלמידי חכמים. הכל התגמט והתגמד כדי להגיע למטרה הנעלה.

עוד מעשה: הוא התנגד לטיול באמצע הזמן. פעם באמצע הזמן הוא נסע לצפת ולתדהמתו פגש שם את אחד מתלמידיו, מטייל להנאתו...

הוא התעניין אצל הבחור איך הגיע לצפת, היכן הוא ישן ומה אוכל וכו'. אותו בחור נאלץ להודות שנסע בטרמפים, מתעתד לישון בשק שינה, ועדיין לא יודע מה יאכל והיכן...

רבי ברוך הגיב: אם אתה חש שאתה צריך לטייל ולהתאוורר באמצע הזמן, גש אליי... ואכן, לאחר פרק זמן כאשר נגש אליו אותו בחור וסיפר על צורך כזה, הוציא רבי ברוך מכיסו כסף, ואמר לו: סע לשלום, אך הבטח לי

להמשך קיומו של העלון, למי שמכיר בערכו וחשיבותו, מתקבלות תרומות לע"ג, או לשמחות וכדו'

לתרומות/הנצחות, או לקבלת העלון באימייל, וכן לתגובות: blu.israel@gmail.com

פתגם של ראש הישיבה

נכדו רבי משה, מחנך בת"ת תפארת טבריה, סח: הרב דוד לאו למד בישיבה, כאשר הייתה עוד בראשית דרכה. הוא נותר אחרון מהשיעור שלו וחפץ לעבור ללמוד בפוניבז', אך חשש שהדבר יגרם נזק לישיבת בית מתתיהו.

אמר לו סבא: אני רוצה שתעבור לשם - אתה זקוק לחברה.

ומשראה שרבי דוד מתפלא, אמר לו: **הישיבה קמה כדי לגדל את הבחורים! הבחורים לא נועדו לגדל את הישיבה!**

והוסיף: הדבר היחיד שצריך לעמוד מול עיני המחנך: רק טובת החניך. לא שום שיקול אחר, יהיה אשר יהיה.

כאשר נכנסתי לעסוק בחינוך לפני כמה שנים אמר לי: כאשר אתה בא להעיר לתלמיד, עשה זאת על בסיס של מחמאה ומילה טובה. תן לו להרגיש שאתה מעריך אותו, שאכפת לך ממנו, שהוא חשוב לך כבן - ואז תוכל להעיר לו.

וציין דוגמא: בחור מזלזל חלילה בתפלה. תחמיא לו שהוא לומד היטב, תן לו לחוש שאתה מעריך את השקעתו ומאמציו והשגיו בתחום הלימודי, ואז תעיר לו: מכיון שאתה מצטיין בלימוד, הבה תצטיין גם בתפלה...

יחס לבחור יתום

אחד מבני הישיבה, בחור יתום, נגש אליו אחרי שיעור כללי לשאול על הנאמר בשיעור. ראש הישיבה הרגיש שמשהו מפריע לבחור. הוא שאלו לפרש הדבר אך לא נענה. משהפציר בו שוב ושוב, פתח הבחור את סגור לבו ואמר: מעולם לא קבלתי חיבוק אוהב של אמא ונשיקה של אמא...

רבי ברוך לקחו לביתו, חבקו ונשקו בחום ואמר: מהיום אני אמא שלך. כל אימת שתצטרך משהו, גש אליי...

וכשנסע רבי ברוך לחו"ל, התקשר לאותו בחור לדרוש בשלומו ולהתעניין במצבו, ואף הוסיף להתעניין אם חסר לו משהו.

[מתוך 'קטיפה', גליון 607]

ללמדך: כאשר בחור נמצא בצער ובקושי - יש לתת לו את מלא התמיכה.

אחד מיסודות החינוך שהנחיל: על המחנך להיות כמלאך המכה על קדקדו אומר לו: גדל!

הוא היה עקבי ומתעניין בכל חריגה מסדרי הישיבה. בחורים שחרגו מן הסדר, תמיד מצאו תירוצים להסביר את עצמם. פעם נשאל אם הוא מאמין לכל התירוצים הללו? תשובתו הייתה: אני לא מאמין לתירוצים. אני מאמין לבחורים!...

כלפי הדור של היום

רבי ברוך הבין את הדור, והתאים את מערכת הישיבה לכך. הוא דאג שלבחורים יהיה אוכל על רמה גבוהה, שישביע אותם לא רק מבחינת אוכל...

אחד הנכדים הביא לו פעם עלון על הפרשה שהוא עצמו הוציא לאור. בסוף העלון הופיעה בדיחה בלי קשר לפרשה. רבי ברוך החמיא לו מכל הלב. לאחר שהנכד הלך, נשאל מדוע לא העיר לו על הבדיחה שהופיעה שם? והשיב: היום בכדי שילד יקרא עלון תורני על הפרשה, צריך להכניס שם גם בדיחה או שתיים...

ויהי אחרי

בנו של אחד מבוגרי הישיבה חלה ונזקק לטיפול רפואי יקר בחו"ל. אתו בוגר לוח מגמ"ח את הסכום הגדול, אך נדרש להביא ערב.

הנ"ל עלה למעונו של רבי ברוך, ורבי ברוך כמובן חתם.

שאלוהו: איך אתה לוקח ערבות על סכום כה גדול?

והשיב: זו דאגה טבעית של אב לבנו. וכי יש לי ברירה אחרת?

פעם פגש אברך שהכיר, והלה סח כי בכולל בו הוא לומד לומדים גם פלוני ופלוני מבוגרי ישיבת בית מתתיהו. מיד הגיב רבי ברוך: נמצא שם גם פלוני הבוגר שלנו... - עד כדי כך זכר את כולם והם היו בראש מעייניו.

אשמח לשמוע רעיונות והצעות ייעול - הכל יתקבל בברכה.

ישראל חיים בלומנטל.

לתרומות/הנצחות, או לקבלת העלון באימייל, וכן לתגובות: blu.israel@gmail.com

לעילוי נשמת ר' אלעזר ז"ל ב"ר אברהם פינחס הי"ד איזדורפר
נלב"ע כ"ה אדר א' תש"ס. ת.ג.צ.ב.ה.

פנינים

ופרפראות נבחרים לפרשת השבוע "פרשת כי תשא"

*****

עורך: הרב יוסף ברגר

לתגובות והנצחות – לשיעורים והרצאות: pninim16@gmail.com 054 - 8455798 - ניתן לקבל את העלון במייל.

כמובן שכל הקהילה היהודית החלה מיד לחפש אחריו, אך הם העלו חרם בידם, ולא מצאו אפילו קצה חוט שיוכל ללמד היכן הוא הוחבא.

כך נמשכו החיפושים, עד שבאחד הימים בא שומר "בית התיפלה" לאחד מפרנסי הקהל וסיפר לו דברים כהווייתם, איך שתפסו את אותו יהודי בעת שעלה אל הגג ושבר את הצלם, ואף סיים ואמר שכבר נשפט הוא על ידי הכמורה – ונידון לשריפה.

השומר הוסיף וסיפר, שהיהודי נמצא במקום סתר בתוך "בית התיפלה", וכי הוא יודע היכן הוא, ולפיכך הצעה בפיו: הוא מסכים להבריהו ממקום מסתורו אל החופש – אך תמורת זאת הוא דורש שלושת אלפי זהובים, אפילו לא זהוב אחד פחות!!

אנשי הקהילה ששמעו את הסכום – נרתעו מעט, אבל מה לא עושים כדי לפדות יהודי מבין הגויים? ובפרט שמדובר בתלמיד חכם, וידוע שנגמר דינו לשריפה!! מיד יצאו היהודים לאסוף תרומות בכדי לשהררו.

כשהגיעה השמועה לרבי יהונתן – השש פן יועבר חבירו ממקומו קודם שיאסף הסכום הגדול, או שיוציאו אותו להורג בינתיים, ולפיכך נכנס אל ביתו, לקח את כל הנדוניא שהיתה לו בסכום של שלושת אלפי זהובים, הלך לשומר ומסר לו את הכסף – ואכן השומר הבריהו את היהודי למקום מבטחים.

מכיון שהדבר נעשה בחשאיות גדולה – לא ידע איש מהנעשה, המתרימים המשיכו במלאכתם, אך כאשר באו אל ר' יהונתן לתת בידו את סכום הכסף שהצליחו לאסוף – אמר להם ר' יהונתן: כבר אין צורך, אני בעצמי נתתי את כל הכסף, השכוי כבר נפדה ושחרר, ואין צורך בכסף שנאסף.

מששמעו הגבאים שר' יהונתן נתן את כל הסכום, מענו כלפיו שיקח לכל הפחות את מה שהם כבר אספו עד עתה, אף על פי שאין זה אלא חלק קטן מהסכום, באמרו: "גם אנו – בני הקהילה – הפצים לקחת חלק במצוה הגדולה של פדיון שבויים!!". אך ר' יהונתן השיב שהוא כבר נתן מה שנתן, ואין הוא רוצה לקחת ממון אחרים.

הגבאים יצאו את ביתו בעצב על כך שלא זכו הם והתורמים להשתתף במצוה רבה זו של פדיון שבויים, ובפרט כאשר היה מדובר בשבוי ת"ח גדול כזה, אך אם הרב פסק כפי שפסק – מה הם יכולים לעשות? עבר זמן מה, ור' יהונתן מתחיל לחשוב מה יקרה כאשר אשתו תגלה שהוא נתן את כל הנדוניא למצוות פדיון שבויים... הלא ודאי תקצוף היא עד מאד, והוא לא יוכל לרצותה, שכן אין מרצין לאדם בשעת כעסו!

מה עשה? עמד והחליט שיסע מביתו לכמה ימים, כדי שעד שיהזור – מן הסתם תגלה אשתו את חסרון הכסף, וכבר תספיק להירגע, ואז – כשישוב – יוכל לרצותה ולהסביר לה את השיבותה של מצות פדיון שבויים, ואת הסיבות שמחמתן החליט לתת את כל הסכום ולא להמתין עד שיאספו התרומות מכל בני העיר.

בינתיים התגלה דבר הבריהו, הכמרים גילו שהנידון למוות נמלט, עד מהרה הגיעו למסקנה שבדאי ידו של השומר במעל והוא זה שהבריהו את היהודי אל מחוץ לכלאו וכרוכז ועמם החליטו אנשי הכמורה לעשות לשומר את מה שזממו לעשות ליהודי.

השומר, שהבין שטבעת החנק הולכת ומחדתק סביב צוארו – החליט שעליו למהר ולברוח מהר ככל האפשר, אך מכיון שהיה שומר וותיק בכנסיה במשך עשרות שנים, והספיק במרוצת הזמן לגנוב הרבה כסף ויהלומים מרכוש "בית התיפלה" – לא ידע מה יעשה עתה בכל רכושו הרב... הרי לא יוכל לסחוב עמו את כל רכושו...

בצר לו הלך ולקח את כל רכושו, כסף זהב ויהלומים – ושלושת אלפי הזהובים שקיבל זה עתה בכלל, הכניסו לחבית אחת, נכנס לביתו של ר' יהונתן, ושאל

זה יתנו כל העבר על הפקדים מהצית השקל בשקל הקדש. (ל, יג) פירש רש"י ומקורו בחז"ל (שקלים ד): "הראה הקב"ה למשה כמין מטבע של אש, שמשקלה מהצית השקל, ואמר לו, כזה יתנו". ולכאורה צריך להבין:

א. למה היה צריך הקב"ה להראות למשה 'מטבע של אש', וכי משה לא ידע איך נראה מטבע. אמנם בעשיית המנורה מובן למה משה נתקשה בעשיית המנורה, עד שהקב"ה היה צריך להראות לו מנורה של אש כמובא בחז"ל (מנחות כט:), כי שם בעשיית המנורה היה קושי מיוחד כי היא הייתה צריכה להיעשות מקשה אחת ולכן נתקשה אז משה, אבל כאן במחצית השקל מה היה הקושי בזה.

ב. למה הקב"ה הראה למשה דווקא מטבע של אש, היה יכול להראות לו מטבע רגילה.

הסביר ב"ק מרן אדמו"ר ממישקולין שליט"א על פי דברי חז"ל (פסחים קד). מיהו בנן של קדושים, מו שלא הסתכל בצורה של מטבע. ולכן משה רבינו שהיה קדוש מרחם ובנן של קדושים, לא הסתכל בצורה של מטבע, ובמילא הוא לא ידע איך נראה מהצית השקל, לכן היה הקב"ה צריך להראות לו מטבע. ולמה הראה לו דווקא מטבע של אש ולא מטבע רגילה, כי הקב"ה לא רצה להוריד אותו מדרגתו של בנן של קדושים שעד היום לא הסתכל בצורתו של מטבע, לכן הראה לו מטבע של אש דווקא שזה לא יפגום בדרגתו.

העשיר לא ירבה והדל לא ימעט ממהצית השקל לתת את תרומת ה' לכפר על נפשותיכם (ל, טו)

אמר המגיד הירושלמי הנודע הגה"צ רבי שלום שבדרון זי"ע בדרשתו: ידוע מה שפירשו המפרשים, שהעשיר לא ירבה בממונו כל כך למצוה עד שלא ישאר לזולתו להשתתף בה, והדל לא ימעט בטענה שאין לו, כי המצוה צריכה להתחלק בין כולם, כדי שיוכזו בה הכלל – ולא רק הפרט, ולכן כל אחד ואחד צריך להשתתף בה כפי יכולתו.

ואם חלילה העשיר הומף לעצמו את כל המצוה ואינו מניח מקום לזולתו להתגדר בו – אזי טורפין לו את מצוותו על פניו, וכמו שנראה במעשה הנשגב שהיה עם הגה"ק רבי יהונתן אייבשיץ זי"ע:

בעת נישואיו של רבי יהונתן, הבטיח לו הותנו – שהיה נגיד – נדוניא של שלושת אלפי זהובים, כדי שיוכל לשבת באהלה של תורה ללא מפריעים. כך ישב לו ר' יהונתן על התורה ועל העבודה יומם ולילה עם החברותא שלו, בקדושה ובטהרה.

אכן כידוע, בעת שהקדושה מתפשטת – המומאה אינה סובלתה, ותיכף היא באה ללחום כנגדה, וגם כאן: קדושתו וטהרתו של רבי יהונתן אשר השפיעו על כל סביבתו הפריעו לכה הטומאה, ונפסדו העניין שהחליטו להקים "בית תיפלה" בדוקא על יד בית מדרשו של ר' יהונתן.

החלטה זו כמובן הרעיושה את ליבות כל המתפללים ואת הלומדים שם בבית המדרש, אולם היה אחד שלא היה יכול להתאפק. היה זה החברותא של ר' יהונתן, אשר ראה כמה מפריע הדבר לר' יהונתן, ולפיכך לבש קנאות, קם – ועשה מעשה: בחצות הלילה, בחסות העלטה – עלה לגג "בית התיפלה", וניתן את הצלם שניצב שם...

אך דא עקא – הגויים ידעו שהמתם של יהודים עלתה למעלה ראש, והבינו שבמוקדם או במאוחר יקום אי מי ויעשה מעשה, ואשר לכן החביאו שומרים ב"בית התיפלה", וכאשר עלה החברותא של ר' יהונתן אל הגג וניתן את הצלם – מיד נתפס בידי השומרים – ונעלם.

את אשתו: איפה האישה?

האשה ענתה שהוא לא יהיה בבית כמה ימים, ולכן בלית ברירה, מכיון שפחד השומר להשתהות אף לרגע – עמד וסיפר לה כל מה שקרה, ושעליו למהר עתה ולהימלט על נפשו, ואמר: "אינני מוכן בשום אופן להשאיר את רכושי לכמרים שרוצים להרוג אותי! לא ולא!! לא אשאיר להם מאומה מכל זה!!"

ובאן התחיל להרעיק שבהים על ראשו של ר' יהונתן, והמשיך: "גילתי יהודי אציל כזה – המוכן לתת מכספו שלושת אלפי זהובים בשביל להציל את חברו!! אני בטוח שהוא אדם ישר ונאמן, ולפיכך: דבר ראשון – אני מחזיר לכם במתנה את שלושת אלפי הזהובים שנתן לי בעלך, ומלבד זאת – אני מפקיד בידכם את כל שאר רכושי שנמצא בביתו הזה, והיה אם אהזור בשלום – בודאי יחזיר לי בעלך הצדיק את כל הכסום, ואם לא – אזי מעדיף אני שיישאר כל הכסף אצל אדם כמותו, אשר לבטח יודע לעשות בכסף דברים טובים!!"

כך קרה שהאוצר הגדול נותר בביתו של ר' יהונתן, ואילו שומר "בית התיפלה" יצא לדרכו, וברח הרחק מהכנסיה. אכן לאחר זמן מה הגיעה השמועה שהכמרים שלחו אחריו שליחים להשיגו, אלה רדפו אחריו ותפסוהו, ותיקף ומיד הטביעוהו בנהר.

עתה כבר ממיילא ידעה אשתו של ר' יהונתן את כל סיפור המעשה, והבינה שהקב"ה שילם להם על המעשה הטוב והנאצל שעשה בעלה הגדול, כאשר לא זו בלבד שכספם הושב להם – אלא אף זכו לעושר שהוא עשרות מונים רב יותר ממה שהיה להם קודם.

היא כמוכן התמלאה ששון ושמחה, והכתה בצפייה דרוכה שר' יהונתן – אשר לא ידע מאומה מהנעשה – יהזור, בכדי שתוכל לברו את הבשורה הגדולה.

בינתיים ר' יהונתן יצא לדרכו חזרה אל ביתו, ומשהגיע סמוך לביתו הוגיע את מחשבתו: מה יאמר לאשתו. כיצד יגלה ויספר לה מה קרה עם שלושת אלפי הזהובים? וכך כשהוא הולך תפוס במחשבותיו – יוצאת אשתו לקראתו, שמחה וצוחלת, וקוראת לעומתו: "אני כבר יודעת הכל! הקב"ה כבר גמל לנו בכפל כפלים!!", כך עמדה וסיפרה לו את כל הסיפור, כשהיא בטוחה שבדאי ישמח גם הוא על כל הטובה שבאה להם מן השמים.

אבל לא כך היה. מששמע ר' יהונתן את דבריה – פרץ בכני עזו!! הוא בוכה ומייל – והאשה עומדת ותמהה: "למה זה תבכה? הלא הרבש"ע כבר שילם לנו שכר גדול עבור המצוה!!"

ענה לה ר' יהונתן ואמר: "דוקא מפני כך אני בוכה!! מכך שרואה אני שמיהרו לשלם לנו על המצוה – מכין אני שמשלימים לי את המצוה בפנים!! אילו היו מרוצים בשמים ממצוה זו – היו מניחים לי אותה לעולם הבא, שכן ידוע שאין מתן שכרן של מצוות בעולם הזה!! רק מצוה שאינה נרצית משתלמת בעולם הזה, כביכול אומרים לו לאדם: קח לך!!"

רבי יהונתן עמד ובכה ללא הפוגה בלא שהיה מסוגל להירגע, עד שהחליט לצום שלושה ימים רצופים – ואחרי כן לעשות שאלת הלום, ולבקש לדעת על מה ולמה לא רוצים את המצוה שלו.

ואכן כך עשה, ומן השמים השיבו לו: "אמנם כן, צדקת בכייך, לא הפצו בשמים במצוותך! והכל מפני שלא זיכית גם את הגבאים ואת שאר הציבור, ולא איפשרת להם ליטול חלק במצוה הזו!! רצית את כל המצוה לבד – בכקשה, קח לך!!"

סיים המגיד רבי שלום זצ"ל את דרשתו ואמר: הנה כל בעל לב ונפש יבין וירגיש כי הסיפור הזה הוא נורא, להתבונן עד כמה צריך האדם להיזהר ולדעת שהמצוה אינה רק שלו, אלא צריך הוא לשתף את כל מי שיכול, ורק בכך תהיה זכותו שלימה ונרצית!!

ונתנו איש כפר נפשו לה' (ל, יב)

אמר הגה"ק רבי יחזקאל טויסיג ממטרסדורף ז"ע – רמז נאה יש כאן! דאמרו חז"ל (שבת קי"ג): "כל העונה אמן בכל כוחו, קורעין לו גזר דינו" וכו', ר' חייא בר אבא אמר ר' יוחנן: "אפילו יש בו שמץ של עבודת אלילים, מוחלין לו" וכו'.

ואיתא בגמרא (ברכות ו'): אמר ר' יוחנן "בשעה שהקב"ה בא לבית הכנסת ולא מצא בה עשרה, מיד הוא כועס, שנאמר: מדוע באתי ואין איש, קראתי ואין עונה" (ישעיה נ"ב).

יש לדקדק, איך מוכח מהפסוק הזה, שהכוונה על עשרה, דלמא הכוונה כשאין איש ממש, דהיינו שאף אחד לא נמצא?

ומפרש המהרש"ל בספרו "חכמת שלמה" וזה לשונו הק': "סמך לדבר שמעתי, "איש" הוא נוטריקון: "אמן יהא שמייה" דהיינו בעשרה – שהקב"ה אומר: מדוע באתי ואין עשרה מתפללים, שיוכלו לומר "אמן יהא שמייה".

ועל פי זה יש לרמז באופן נפלא את הפסוק שלפנינו: "ונתנו איש כופר נפשו לה'" – "איש" נוטריקון: "אמן יהא שמייה", וזה כופר נפשו לה', כי כל העונה אמן בכל כוחו, קורעין לו גזר דינו, ואפילו יש בו שמץ עבודה זרה, מוחלין לו.

ועל פי זה אפשר להסביר את דברי המרא (בבא בתרא י'): "אמר ר' אבהו, אמר משה לפני הקב"ה: רבוננו של עולם! במה תרום קרן ישראל? אמר לו: ככי תשא". ויש לרמוז, "ככי תשא" נוטריקון: "ככל כוחכם תענו אמן יהא שמייה". ומשה רבינו שאל: במה תרום קרן ישראל, כשהיו צריכין הרמת ראש דהיינו כשיחטאו ח"ו, מאי תקנתה? אמר לו הקב"ה: "ככי תשא" הרימו לעניית "אמן יהא שמייה", וכל העונה אמן בכל כוחו, קורעין לו גזר דינו, ומוחלין על כל עונותיו...

אחים יקרים: קחו עמכם סגולה זו שאינה עולה כסף, וצעקו בכל כוחכם "אמן יהא שמייה רבא", ובכך נוכח להמליך את הקב"ה ולהנאל במהרה מתוך שמחה, כפי שכבר כתב הגר"א מוילנא זי"ע בהקדמה ל"תיקוני הוזהר": ועל ידי אמירת "אמן יהא שמייה רבא" יצילו מהבלי משיח...

וירא העם כי בשש משה לרדת מן ההר ויקהל העם על אהרן ויאמרו אליו קום עשה לנו אלהים אשר ילכו לפנינו כי זה האיש משה אשר העלנו מארץ מצרים לא ידענו מה היה לו (לכ, א)

בספר "ליקוטי מהר"א" להרה"ק רבי אלעזר מקאזניץ זי"ע מובא: לכאורה קשה, למה זה אמרו "עשה לנו אלהים", הלא משה רבם היה, ולא אלהים. וכעת שנחסר להם רבם, למה מבקשים אלהים?

אך יש לומר, כי מדרך החסידים, כשרבם או ה"גדול" אשר היו נוסעים אליו, שבק להם היים ונלקח מאתם ר"ל, אין ביכולתם עוד לקבל מרות מצדיק, ולנסוע ולהדבק לצדיק אחר, מחמת שהיצר מסיתם, באמור להם, שרבים אשר נסעו אליו היה בחינת אלהים. ורבי כזה, לא יהיה, ואין עוד בעולם.

אבל באמת, זהו עצת היצר, בכדי שילכו בחושך בלא מורה, ויתעו בתוהו לא דרך. ויש בכל דור ודור צדיקים גדולים. וכמאמרם ז"ל (ב"ר נ"ח ב') עד שלא ישקיע הקב"ה שמשו של צדיק, הוא מזריח שמשו של צדיק הבירו. ובוודאי כשישפיל עצמו, ויקבל עליו מרות מצדיק, ידריך אותו בהעבדות, כמו הצדיק הראשון. ומי חכם וישמר אלה, ויתבוננו חסדי השם.

וזה נרמז בפסוק הנ"ל, שכאשר היה נדמה להם שמשח רבם נסתלק, לא יכלו לקבל מרות מצדיק אחר, כי אמרו שזה משה היה בחינת אלהים, ולא האמינו שישנם עוד צדיקים אחרים ולכן דייקא אמרו "קום עשה לנו אלהים אשר ילכו לפנינו כי זה האיש משה אשר העלנו מארץ מצרים לא ידענו מה היה לו". כלומר, אנו צריכים עוד כזה רבי איש אלהים, ואין אנו מאמינים שישנם עוד כאלו צדיקים. אבל ראה ראינו מה יצא ממחשבה כזאת!...

ויפן וירד משה מן ההר ושני לחת העדת בידו וכו' (לכ, טז)

דיוק נפלא בכתוב כאן וברמב"ם (הלכות בית הבחירה) דייק הגה"ק הגרי"ז מבריסק זי"ע – מה שמראה לנו עד כמה התורה מדודה ולא חסרה או יתרה שום אות – "פקודי ה' ישרים משמחי לב"!!... דהנה המתבונן יראה, שלעיל בפרשת יתרו (יט. יד), לא נאמר כי אם "וירד משה מן ההר אל העם". הלשון "ויפן שנזכרה כאן לא הוזכרה שם. מה פשר חילוק לשונות זה?

אלא החסבר הוא כך: דהנה הרמב"ם (הלכות בית הבחירה פ"ז ה"ד) כותב, וזה לשונו הק': "כל שהשלים עבודה (במקדש) ונסתלק לו, אינו יוצא ואחוריו להיכל, אלא מהלך אחורנית מעט מעט, ומהלך בנחת על צדו, עד שיצא מן העזרה. וכן אנשי משמר והלויים מדוכנן כך הם יוצאים מן המקדש, כמי שפוסע אחר תפילה לאחריו. כל זה לירא מן המקדש" עד כאן לשונו.

ואולם, דקדק הרמב"ם לכתוב, כי דין זה אינו אלא במי שהשלים עבודה ונסתלק לו. ומשום כך, כאשר ירד משה מן ההר אל העם לפני מתן תורה, הרי עדיין לא השלים את עבודתו, ומשום כך לא נאמר "ויפן", שהרי ירד כדרכו. לא כן עתה, לאחר שהושלמה כתיבתן של הלוחות, והשלים משה את עבודתו, היה עליו להלך לאחוריו, כדרך הכהנים ביציאתם מן המקדש, ומשום כך נאמר כאן "ויפן וירד"...

וישמע יחושע את קול העם ברעה ויאמר אל משה קול מלחמה במחנה "כד מיבבין בחדווא קדם עיגלא". (תרגום יונתן בן עוזיאל) ותמוה, היבבה (הבכיה) למה? אלא הסביר הגה"צ רבי ירוחם ממיר זי"ע יסוד גדול!

בן ישיבה – בחור או אברך שטעם את טעם התורה, אפילו אם יעווב ח"ו את הישיבה, יתרחק ממנה, ולו גם, חם ושלים, יקדיה את תבשילו ויתרחק מן הדרך המסורה לנו. תדע לך, שטעם עבירה ניטל הימנו! כבר לא ישבע נחת מתענוגי העולם הזה. מוסר הכליות לא ירפה ממנו, ומצפוננו יעיק עליו, כי זהו התבלין שיש בתורה שברגע שטעמת ממנו, הוא כבר לא יתן לך מנוח...

אף כאן: מכיון ששמעו בני ישראל דברי אלקים היים במעמד הר סיני וקיבלו עליהם עול תורה ומצוות, לא היתה שמחתם שלימה שעה שפרקו עול לפני העגל. "מיבבין בחדווא קדם עיגלא"...

אותה בקשה של "דבר נא באזני העם שלא יאמר אותו צדיק וכו'..."

מצוה לפרסם!

**בעינו ראינו ניסים ונפלאות וישועות גדולות לאלו
שפקדו ואמרו תהילים בציון קודש הקדשים של
משיח ה' דוד מלך ישראל חי וקיים
אמירת תהילים במקום זה מביא ישועות!**

לתגובות והערות: שגי'א 054-6868199

זמני ת"א:

פְּנִימַת הַשָּׁבֶת: 17:18

יְצִיאַת הַשָּׁבֶת: 18:16

ר"ת: 18:53

לקבלת העלון במייל-

שלחו הודעה ל:

sagif_@walla.co.il

בס"ד עלון מס' 641 1.3.2024 - כא' אדר א' תשפ"ד

וְהַחֲמוֹר הַחָמוֹר לֹא תִפְדֶּה וְעַרְפָּתוֹ (לד, כ)

פְּרִשְׁת - כִּי תִשָּׂא

וְהַחֲמוֹר הַחָמוֹר לֹא תִפְדֶּה וְעַרְפָּתוֹ (לד, כ)

בזמן ה'בן איש חי' זיע"א, היה בחור אחד שעסק במקצוע הגניבה, יום אחד הופיע בחדרו של הבן איש חי זיע"א ובקשתו בפיו: אני גנב גדול ועכשיו ברצוני לחזור בתשובה, יתקן לי רבינו דרך תשובה, ענה הבן איש חי: קבל על עצמך שלא תשקר יותר, הבחור התפלא, מה עניין שקר אצל גניבה? אבל הבן איש חי התעקש שזו תקנתו, והבחור קיבל על עצמו שלא יוציא מפיו שום דבר שקר, ויצא.

עברו ימים מועטים והתעוררה בלבו תאוות הגניבה, הוא נזכר שיש בעירו אשה עשירה שגרה לבד ללא בעל וללא משפחה, כשראה שאינה בבית נכנס לביתה ומילא שקים עם כלים ותכשיטים יפים וממון רב, כשבא לצאת חשב פתאום אם יפגוש בי מישהו בדרך וישאלני מה אני סוחב? מה אענה לו? הרי איני יכול לשקר, ולומר את האמת שזה עתה גנבתי - גם איני יכול, ובלית ברירה עזב את כל השלל ויצא מהבית בידיים ריקות.

כשחזרה האשה לביתה נבהלה, ומיד באה אל ה'בן איש חי' ובקשתה בפיה: היות שהיה גנב בביתה והוא לא לקח כלום, אבל היא מפחדת שהוא יבוא שוב, ולכן היא מבקשת שהרב יציע לה שידוך כדי שלא תהיה לבד, קרא הבן איש חי לבחור הידוע והציע לו להתחתן עם העשירה הזו, הבחור נבוך וסיפר לרב את כל אשר קרהו, ענה לו הבן איש חי: הנה ראה, כל העושר הזה היה מגיע לך משמים, והיצר הרע ניסה לפתותך לקחתו בגניבה, ומכיון שהתגברת זכית בכך ביושר.

התורה מצוה לפדות פטר חמור, 'וְאִם לֹא תִפְדֶּה וְעַרְפָּתוֹ', מסביר רש"י 'הוא הפסיד ממון כהן, לפיכך יופסד ממונו', כלומר: היה עליו חיוב מהתורה לפדות את החמור אבל הוא ניסה להרוויח ולחסוך את הממון הזה, ולבסוף הוא הפסיד גם את המצוה וגם את החמור, וזה מלמדנו לכל התחומים, מה שמגיע לנו נקבל ביושר, ומי שמנסה להרוויח מה שלא מגיע לו - מפסיד כפליים, אבל מי שמתגבר - מרוויח כפליים!
(ע"פ טיב התורה-כי תשא)

נִשָּׂא עֹן וּפְשַׁע וְחַטָּאָה וְנִקְהָה (לד,ז)

"נִשָּׂא עֹן וּפְשַׁע וְחַטָּאָה" – עוון ופשע אלו עבירות שנעשו במזיד, וחטא זה עבירה שנעשתה בשוגג. שואל התורה אבות' מסלונים, מדוע נכתב שהקב"ה סולח על עבירות במזיד – "עֹן וּפְשַׁע", ורק אחר כך נכתב שהוא סולח על שגגות – "וְחַטָּאָה", הרי סליחה ומחילה על עבירות שנעשו במזיד זה חידוש ודבר גדול יותר, והיה ראוי ללכת מן הקל אל הכבד?! מבאר התורה אבות: מה שנכתב כאן "חַטָּאָה", אין פירושו עוון בשוגג, אלא עבירה במזיד שהאדם מתייחס אליה כמו לעבירה בשוגג. מה הכוונה? אומרים חז"ל (ערכין ל, ב) "כיון שאדם עבר עבירה ושנה בה, נעשית לו כהיתר" – אדם שעובר עבירה כמה פעמים, אפילו שעושה אותה במזיד, בעיניו זה נחשב כמותר ונדמה לו שזה בסך הכל שוגג, ובאה התורה לומר חידוש שאפילו על עבירות כאלה שהאדם לא מתחרט עליהם כראוי ומתייחס אליהם כהיתר, ואם כן אין כאן חרטה גמורה כמו בעבירה של מזיד שברור לו שהוא לא בסדר, בכל זאת הקב"ה מכח מידת "וְנִקְהָה" – דואג שגם בעבירות כאלה חמורות האדם יגיע בסוף לידי תיקון. (דרך הבעש"ט)

וּמִשָּׂה יִקַּח אֶת הָאֱהָל וְנָטָה לּוֹ מִחוּץ לַמִּצְחָה הַרְחֵק מִן הַמִּצְחָה וְקָרָא לוֹ אֱהָל מוֹעֵד וְהָיָה כָּל מִבְקֵשׁ ה' יֵצֵא אֶל אֱהָל מוֹעֵד אֲשֶׁר מִחוּץ לַמִּצְחָה (לג,ז)

סיפר הגרי"ש אונגר זצ"ל: בעלותי ארצה ביקרתי את הרה"ק ה"אמרי חיים" מויז'ניץ זצ"ל שהתגורר באותם הימים בתל אביב, ובביקורי אצלו אמר לי האמו"ח: "בהיותי במחנה העקורים ווינדסהיים ביקרתי אצלכם כעת הנני מוזמין אתכם לשבות שבת קודש אצלנו". ואכן, לאחר זמן, כשכבר העתיק את משכנו לשיכון ויז'ניץ ההולכת ונבנית בפאתי עיר הקודש בני ברק באתי לשבות אצלו.

לאחר השבת בעת הפרדי ממנו, פנה אלי הרבי מויז'ניץ זצ"ל ואמר: הרב אונגר! הנני מיצר וחושש על כך, שיצאתי להתגורר במקום מרוחק מחוץ לעיר, ואני מטריח יהודים לבוא עד הנה".

אמרתי לו: אם יתן לי הרבי רשות, אגיד דבר תורה משמיה דמרנא ה"חתם סופר" זצ"ל. נענה לי הרבי: א' ודאי (בטח) אמרתי לו: כתיב "וּמִשָּׂה יִקַּח אֶת הָאֱהָל וְנָטָה לּוֹ מִחוּץ לַמִּצְחָה הַרְחֵק מִן הַמִּצְחָה וְגו' וְהָיָה כָּל מִבְקֵשׁ ה' יֵצֵא אֶל אֱהָל מוֹעֵד אֲשֶׁר מִחוּץ לַמִּצְחָה".

מקשה החתם סופר על כך, היעלה על הדעת כי משה רבינו, העניו מכל האדם אשר על פני האדמה, יוצא אל מחוץ למחנה ומטריח את העם לבוא אליו?

אלא, מיישב ה"חתם סופר", כל זמן שהיה משה רבינו מתגורר בישוב, כשהיה אדם מבקר אצל חבירו שהתגורר בסמוך למשה רבינו, היה מעלה על לבו, בהזדמנות זו שאני נמצא בקרבת מקום, אלך לבקר גם אצל רבן של ישראל – משה רבינו לשמוע ממנו דבר מה. אולם כוונתו לא היתה רצויה כל כך, יען כי לא בא במיוחד אל משה רבינו לדרוש אלוקים. אך לאחר שנטה משה אהלו מחוץ למחנה, לא היה בא אליו, כי אם אדם כזה שרצה באמת ובתמים לשמוע לקח מפה קדשו. עד כאן דברי ה"חתם סופר".

אמרתי להרבי מויז'ניץ: "אם כן, אין הרבי מטריח איש לבוא אליו, כי בזאת מתברר שאותם הבאים אליו אין כוונתם כי אם לשמוע את דברי ה' באמת ובלבב שלם. נהנה הרבי מויז'ניץ ממאמר זה, נענה ואמר לי: "נחמתני". (מתוך עלון 'מחברים' – 'דשומים בשמך' עמ' תיד)

וְשָׁמְרוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת הַשַּׁבָּת (לא, טז)

סיפר יהודי יקר: גרנו באחת הערים הגדולות, בדירה גדולה, ללא שכנים. היה זה בשבת השבע ברכות של אחותי, שהתקיימה בעיר בה התגוררנו. באותו יום חמישי סגרה אשתי עסקה גדולה, בסייעתא דשמיא, וקיבלה סכום גדול במזומן, ביום שישי היינו טרודים, ולכן תכננתי להפקיד את הכסף בבנק לאחר שבת, ובינתיים הוא שכן במגירה אחר כבוד. קפצתי למכולת לקנות כמה מצרכים שחסרו לשבת.

במכולת פגשתי את מנהל החנות, שהוא ידידי הטוב, והוא צעק אלי מקצה החנות, מול טוב, האחות התחתנה או שאני טועה? נו נו, הוא אף פעם לא טועה. "אז השבע ברכות פה בעיר?" הוא המשיך לצעוק. שוב הוא לא טעה. "באולם של בית הכנסת?" שוב אני מאשר. "אז באיזו שעה מתחילה הסעודה?" הוא שואל. אמרתי לו את השעה המדויקת. "וגם אתה מוזמן". צעקתי לו ושנינו צחקנו. "אתה יודע איך זה", הוא אמר. "בשבע ברכות הסעודה נגמרת באחת עשרה לפחות, ולי כבר נמאס לראות אוכל כל הזמן, בהתחשב בעובדה שבימות החול אני טובע בים כזה", הוא הצביע סביבו על המדפים.

שוב צחקנו ונפרדנו לשלום. לקחתי את המצרכים והלכתי, שוכח לחלוטין מהשיחה הזו. דבר אחד לא שמתי אליו לב – הפועל הערבי עמד מן הצד והקשיב קשב רב לשיחתנו... שבת נכנסה, ואחרי תפילת ערבית פגשתי באולם את אשתי והילדים. "אתה לא מבין מה קרה", היא אמרה. "שכחת להוציא את התקע של הסטריאו וביתנו הקטנה הפעילה אותו על הווליום הכי גבוה". מסתבר שבת השנתיים הפעילה את מערכת הסטריאו, והשירים מתנגנים בביתי בעיצומה של השבת.

הודיתי לקדוש ברוך הוא שאנחנו לא אוכלים בבית בשבת זו, הסעודה הסתיימה בשעה מאוחרת יחסית, ואנו חזרנו הביתה עם הילדים, כבר מרחוק שמעתי את קול הניגונים והסמקתי מבושה. כשהגענו הביתה, הבנתי שאי אפשר לישון כשברקע יש שירים בווליום כזה, כעסתי אז על בתי כמו שלא כעסתי זמן רב. "אסור". הזהרתי אותה. "למה הדלקת?" והמבוהלת ענתה בשפתה: "רציתי לה לה". היא רצתה מוזיקה והחליטה 'לענג' לנו את השבת. לא ישנתי כל הלילה. בבוקר הגעתי עצבני ועייף לתפילה ולסעודה. סיפרתי לאבא שלי את הקורות, והוא צחק, "הכל לטובה". הוא אמר. "כפרת עוונות".

השבת חלפה, והעניין נשכח מליבי. בערך שנה אחרי אותה שבת, מתקשר אלי מפקד המשטרה המקומית. "שמע, אל תשאל מאיפה יש לי את הפרטים שלך, אבל אתה מוכרח להגיע לתחנת המשטרה לשמוע סיפור מדהים". מבולבל, ניתקתי את השיחה ויצאתי לתחנת המשטרה המקומית. הכניסו אותי לחדר החקירות, שם ישב הפועל הערבי. "תספר לו".

פקד המפקד על הערבי. והוא פתח את פיו: "יום אחד שמעתי אותך מספר למנהל המכולת שיש לך שמחה, ובשש בערב אתה הולך לסעודה, וחוזר באחד עשרה, ידעתי שאתה עשיר, אז לקחתי חבר ובשעה שמונה הלכנו לבית שלך, רצינו לסחוב משם כסף, אבל כשאני עולה עם חבר שלי במדרגות שבחצר שמענו רעש של מוזיקה חזקה, חבר שלי עצר אותי בכעס: "אתה נורמלי? זה לא שבת שם עכשיו, בשבת אסור להם להדליק מוזיקה".

ניסיתי לשכנע אותו שזה שבת, אבל גם אני כבר לא הייתי בטוח, הרי באמת יש שם מוזיקה. בסוף החלטנו לעשות אחורה פנה וללכת, כי אם לא שבת עכשיו, אתם בטח נמצאים בבית, ולא נוכל לגנוב". יצאתי מהחדר והמפקד סיפר לי שהערבי נתפס בגין גניבה אחרת שהוא ביצע, ובמהלך החקירה הוא סיפר להם גם את הסיפור הזה.

אמרתי למפקד: "אתה לא מבין עד כמה הסיפור הזה מדהים! באותה שבת היה בביתי סכום גדול במזומן, אם הוא היה גונב את הכסף הזה, לא יודע איפה הייתי היום, זה פשוט נס".
"תגיד" ביקש המפקד, שהיה מוקסם לא פחות ממני, "איך באמת יכול להיות שבביתך דלקה מוזיקה בשבת?" "אה, זה?" שאלתי. "הבת שלי רצתה 'לה לה', לך תתווכח איתה...
אז היא פשוט עשתה לעצמה 'לה לה', והקב"ה דאג שכולנו נהנה מכך". ('ברינה יקצורו')

על הלחת הראשנים אשר שבת (לד,א)

אמרו חז"ל (שבת פז, א) "יישר כח ששברת". ויש להבין איך נרמו זה בפסוק שהודה לו על כך? ושמעתי בשם הצה"ק ר' מוטל סלונמער זי"ע שאמר דהנה אחז"ל שתלמיד חכם שעבר עבירה בלילה אל תהרהר אחריו ביום כי וודאי עשה תשובה. ואסור להזכיר לבעל תשובה מעשיו הראשונים, וא"כ אם היה שבירת הלוחות מעשה עבירה, א"כ איך הזכיר לו זאת הקב"ה באמרו לו 'אשר שבת', אלא על כרחך שהודה לו על כך. ('בישישים חכמה')

כי תשא את ראש בני ישראל.. ונתנו איש כפר נפשו (ליב)

כותב האלשיך, כשאתה בא למנות ראש ומנהיג על בני ישראל, 'ונתנו איש', ונתנו איש כזה "כפר נפשו", שמוכן למסור נפשו עבור עם ישראל. משה רבנו היה הראשון שהראה דוגמה אישית של מנהיגות אמיתית, כשאמר: 'ועתה אם תשא חטאתם ואם אין מחני נא מספרך אשר כתבת'. מסירות נפש כזאת מצאנו גם אצל מרדכי היהודי. (ברוב השנים שאינן מעוברות פורים חל בשבוע של פרשת כי תשא). מרדכי היהודי לא כרע ולא השתחוה להמן בשושן הבירה. מדוע היה צריך להפגין כך במפגיע לעיני כל, היה מספיק שהיה יושב בביתו וממילא היה מונע מעצמו את הצורך לכרוע ולהשתחוות. אומר ר' שלמה לוינשטיין, מרדכי ידע שהמן שונא יהודים, וכל מטרתו היא להרוג אותם, לכן בכוונה תחילה נמנע מרדכי לכרוע ולהשתחוות לו, וחשב, אולי כשהמן יראה שאני לא משתחוה, יתרגז, ואז הוא יהרוג אותי, וכשיגיע למלך עם תכנית להרוג את היהודים, הדבר ייראה מוזר בעיני המלך, האם מידי יום יהרגו יהודים בממלכתו? וא"כ, מרדכי התכוון למסור את עצמו על כלל ישראל כדי להצילם, אלא שהמן הבין שמרדכי טומן לו פח, הוא ביקש 'להשמיד את כל היהודים אשר בכל מלכות אחשורוש עם מרדכי'. המן הבין שרק אם ישאף להרוג את כולם יחד ולא בשלבים, אז יש לו סיכוי להוציא לפועל את זממו. וכמו מרדכי, גם אסתר פעלה במסירות נפש ממש למען עם ישראל, כשנכנסה למלך בלי שהוזמנה, ידעה שהיא מסתכנת בנפשה. ואמנם, מובא במדרש, שכשבאי הארמון ראו את אסתר נכנסת למלך, החלו לחלק את הירושה שלה - "חלקו בגדי להם ועל לבושי פילו גורל" (תהילים כב, יט) אלו דוגמאות של מנהיגים אמיתיים, שמוכנים למסור את נפשם על כלל ישראל. ('מדשן ביתך')

זכות דברי התורה בעלון יעמדו:

בע"ה זיווג הגון: עוז בן מרים, נועה בת יעל, קרן בת רחל, עדן שירה בת גילה, אלינה בת אירנה, מואי בת מאירה, מילנה בת סבינה, ספיר שמחה בת חנה.
לזרע בר קיימא: מורן בת רותי, לירז בת מרים.
לפרנסה בשפע: שגיא בן מרים, מורן בת רותי, לירון בן פנינה.
לרפואה שלמה: מרים בת ציפורה, שמואל בן דבורה, לרפואת כל הפצועים.
לעילוי נשמת: ציפורה בת מורוור ז"ל, בנימין בן סולי ז"ל, חביב בן סולי ז"ל, בתיה בת סולי ז"ל, גבריאל בן מורוור ז"ל, מיכאל בן מורוור ז"ל, רחמים בן מורוור ז"ל, יחזקאל בן יהודית ז"ל, דבורה בת טובה ז"ל, יוסף מיכאלשילי בן רפאל ז"ל, שרה רוסיקו מנשרוב בת תמרה ז"ל, לעילוי נשמת חיילנו והנרצחים ב7 לאוקטובר.

קוראים וקוראות נכבדים, נפתח אצלנו בשכונה כולל אברכים, על מנת לסייע להחזיק אותם מי שרוצה לקנות ברכה בעלון, ולהחזיק תורה על הדרך, כל שם לברכה 250 ₪ למשך שנה. ניתן להעביר בביט למספר 054-6868199. מי שרוצה לתרום לכולל גם בלי קשר לברכה, מצורף לינק:

<https://paypage.takbull.co.il/212sH>

כי תשא

בעלון זה נעסוק בתוכן שיעור מס' 779 במדרשת "ברינה יקצור", מיסודו של מו"ר הגאון רבי יעקב אדלשטיין זצ"ל השיעור נמסר ברמת השרון ברחוב הקוצר 2, השבוע יתקיים השיעור ביום ב' בשעה 19:00.

עלון מס' 664 שנה י"ד העלון מוקדש לע"נ מרת אימי שרה שמחה בת סרח ז"ל אדר א' תשפ"ד

999 פ' 1099

המשק 999 פ' 1099

תחילת פרשת כי תשא עוסקת בַּמִּצְוֹת מחצית השקל, בהוראות נוספות הקשורות למשכן וקדושת השבת, אך רוב הפרשה עוסקת בחטא העגל ובהשלכותיו. שחז"ל אמרו על כך (שמות רבה מג, ב) "א"ר אסי: אין דור ודור שאינו נוטל אוקיא ממעשה העגל". ובמדרש (איכה רבה א, כח): "א"ר אחא: קול קילוס עבודת כוכבים אנכי שומע, רבי יהודה בשם רבי יוסי אומר: אין לך דור ודור שאינו נוטל מחטאו של עגל". וכן פסיקתא זוטרתא (שמות פרק לב): "ועתה לך נחה את העם וגו' - וביום פקדי ופקדתי עליהם חטאתם. אין לך כל דור שאין בו אחד משישים ברוטל ממעשה העגל".

בעומדו על הר הזיתים לפני קברו הפתוח של רבי משה מרדכי, הוסיף בהספדו את הדברים הבאים: "רבנו הקדוש, אתה עולה עתה השמימה לשבת בישיבה של מעלה, אולם כאן בישיבה של מטה, בישיבת חברון בירושלים עיר הקודש, עומד להכנס היום לחופה אחד מהחבורה, וחלילה לנו לגרום למעט בכבודו, להפר את שמחתו. על כולנו החובה להשתתף בכלולותיו, ביום שמחת לבו, בחדוה, באהבה, באחווה וברעות, כי זוהי הדרגה הגבוהה של מצות גמילות חסדים".

ובגמרא (מסכת סנהדרין ק"ב) מובא: "אמר רבי יצחק: אין לך כל פורענות ופורענות שבאה לעולם שאין בה אחד מעשרים וארבעה בהכרע ליטרא של עגל הראשון". למרות החטא הנורא אנו מוציאים בפרשה הרבה חמלה ורחמים כפי שאומר הפסוק (לא, יח): "וַיִּתֵּן אֶל מֹשֶׁה פְּכֻלְתּוֹ לְדַבֵּר אֶתוֹ בְּהַר סִינַי שְׁנֵי לַחַת הַעֲדָת לַחַת אֶבֶן כְּתָבִים בְּאֶצְבַּע אֱלֹהִים". וברש"י: "ככלתו, כתיב חסר, שנמסרה לו תורה במתנה ככלה לחתן, שלא היה יכול ללמוד [לכך מסרה לו ככלה כלומר שהיא קנויה לו - שפתי חכמים] כולה בזמן מועט כזה. דבר אחר, מה כלה מתקשטת בכ"ד קשוטין, הן האמורים בספר ישעיה (ג, יח-כד), אף תלמיד חכם צריך להיות בקי בכ"ד ספרים".

התרגשות רבה אפפה את המלווים לשמע הדברים, ונדמה היה כאילו ראש הישיבה מנענע בראשו למספיד מתוך הקבר הפתוח ומשיב לו: "שישו ושמחו, בני אהובי. תשמחו כדת לרעים האהובים כשמח יצורים בגן עדן מקדם".

בחורף תשכ"א, הוכתה ניו יורק שבארה"ב בסופת שלגים אשר כיסתה את העיר במעטה לובן בגובה רב. באותו ערב נועדה להיערך חתונה במלון במרכז מנהטן, אליה הוזמנו הגאון רבי משה פיינשטיין זצ"ל ובני משפחתו. באותו ערב, בוססו חתנו הגאון רבי אליהו משה שיסגל זצ"ל ורעייתו בשלג הכבד עד לביתו של רבי משה, שם הייתה מכונית אמורה לאוספם למקום החתונה, אך המכונית לא הגיעה. מישהו מהנוכחים אמר לרבי משה: ראש הישיבה אינו יכול ללכת לחתונה במזג אויר שכזה, אף אחד אחר גם לא ילך! ענה לו רבי משה מיניה וביה: "אף איש לא ילך? אם כך, אנו חייבים ללכת"!!!

מכאן עלינו לדבוק במעשיהם של גדולי ישראל לאורך השנים איך הם חשבו על הזולת בכל עת ובכל זמן, כי תורה בלי חסד היא חסרה.

אלה מאה

כי תשא - תוכן ענייני הפרשה

- א. מניין ישראל ע"י מטבעות "כסף הכיפורים" (ולא ע"י ספירת בני ישראל).
- ב. מִצְוֹת תרומת מחצית השקל (ל).
- ג. מצות עשֵׂת הכיור וכונו ורחיצת הכהנים את ידיהם ורגליהם לפני העבודה בבית המקדש (ל, יז-כא).
- ד. מצות הכנת שמן המשחה וקטורת הסמים, ואיסור לזרים לעשות כמתכונתם (ל, כב-לח).
- ה. מינוים של בצלאל ואהליאב לעשיית מלאכת המשכן וכליו.
- ו. אזהרה מיוחדת על קדושת השבת (לא, יב-יח).
- ז. מעשה העגל (לב, א-ו).
- ח. משה יורד מן ההר ושובר את הלוחות, העונש לעובדי העגל (מיתה בחרב, ובידי שמים ובשתיית המים) (לב, טו-לח).
- ט. משה עולה להר סיני בפעם השנייה, שם הוא מתפלל ומבקש את סליחת ה' על חטא העגל (לג, א-כג).
- י. משה עולה להר סיני בפעם השלישית. הגילוי של י"ג מידות של רחמים והסליחה על חטא העגל (ביום הכיפורים).
- יא. הברית עם בני ישראל, ומצוות זהירות מהגויים עובדי עבודה זרה, שמירת שבת ומועדים, מצות בכור אדם ובכור בהמה, ואיסור בשר בחלב.
- יב. לאחר רדתו מן ההר "קָרַן עֹר פָּנָי מִשֵּׁה", ולאחר שהיה מלמד את ישראל תורת ה', שם מְסֹוֹה על פניו.

"ושמרו בני ישראל את השבת" (לא, טז) -

שירה בשבת תענוג - סיפור

סיפור יהודי יקר: גרנו באחת הערים הגדולות, בדירה גדולה, ללא שכנים. היה זה בשבת השבע ברכות של אחותי, שהתקיימה בעיר בה התגוררנו. באותו יום חמישי סגרה אשתי עסקה גדולה, בסייעתא דשמיא, וקיבלה סכום גדול במזומן, ביום שישי היינו טרודים, ולכן תכננתי להפקיד את הכסף בבנק לאחר שבת, ובינתיים הוא שכן במגירה אחר כבוד. קפצתי למכולת לקנות כמה מצרכים שחסרו לשבת. במכולת פגשתי את מנהל החנות, שהוא ידידי הטוב, והוא צעק אלי מקצה החנות, מזל טוב, האחות התחתנה או שאני טועה? נו נו, הוא אף פעם לא טועה. "אז השבע ברכות פה בעיר?" הוא המשיך לצעוק. שוב הוא לא טעה. "באולם של בית הכנסת?" שוב אני מאשר. "אז באיזו שעה מתחילה הסעודה?" הוא שואל. אמרתי לו את השעה המדויקת. "וגם אתה מוזמן". צעקתי לו ושנינו צחקנו. "אתה יודע איך זה", הוא אמר. "בשבע ברכות הסעודה נגמרת באחת עשרה לפחות, ולי כבר נמאס לראות אוכל כל הזמן, בהתחשב בעובדה שבימות החול אני טובע בים כזה", הוא הצביע סביבו על המדפים. שוב צחקנו ונפרדנו לשלום. לקחתי את המצרכים והלכתי, שוכח לחלוטין מהשיחה הזו. דבר אחד לא שמתי אליו לב - הפועל הערבי עמד מן הצד והקשיב קשב רב לשיחתנו... שבת נכנסה, ואחרי תפילת ערבית פגשתי באולם את אשתי והילדים. "אתה לא מבין מה קרה", היא אמרה. "שכחת להוציא את התקע של הסטריאו וביתנו הקטנה הפעילה אותו על הווליום הכי גבוה".

מסתבר שבת השנתיים הפעילה את מערכת הסטריאו, והשירים מתנגנים בביתי בעיצומה של השבת. הודיתי לקדוש ברוך הוא שאנחנו לא אוכלים בבית בשבת זו, הסעודה הסתיימה בשעה מאוחרת יחסית, ואנו חזרנו הביתה עם הילדים, כבר מרחוק שמעתי את קול הניגונים והסמקתי מבושה. כשהגענו הביתה, הבנתי שאי אפשר לישון כשברקע יש שירים בווליום כזה, כעסתי אז על בתי כמו שלא כעסתי זמן רב. "אסור". הזהרתי אותה. "למה הדלקת? והמבוהלת ענתה בשפתה העילגת: "רציתי לה לה". היא רצתה מוזיקה

והחליטה 'לענג' לנו את השבת. לא ישנתי כל הלילה. בבוקר הגעתי עצבני ועייף לתפילה ולסעודה. סיפרתי לאבא שלי את הקורות, והוא צחק, "הכל לטובה". הוא אמר. "כפרת עוונות". השבת חלפה, והעניין נשכח מליבי. בערך שנה אחרי אותה שבת, מתקשר אלי מפקד המשטרה המקומית. "שמע, אל תשאל מאיפה יש לי את הפרטים שלך, אבל אתה מוכרח להגיע לתחנת המשטרה לשמוע סיפור מדהים".

מבולבל, ניתקתי את השיחה ויצאתי לתחנת המשטרה המקומית. הכניסו אותי לחדר החקירות, שם ישב הפועל הערבי. "תספר לי". פקד המפקד על הערבי. והוא פתח את פיו: "יום אחד שמעתי אותך מספר למנהל המכולת שיש לך שמחה, ובשש בערב אתה הולך לסעודה, וחוזר באחד עשרה, ידעתי שאתה עשיר, אז לקחתי חבר ובשעה שמונה הלכנו לבית שלך, רצינו לסחוב משם כסף, אבל כשאני עולה עם חבר שלי במדרגות שבחצר שמענו רעש של מוזיקה חזקה, חבר שלי עצר אותי בכעס: "אתה נורמלי? זה לא שבת שם עכשיו, בשבת אסור להם להדליק מוזיקה". ניסיתי לשכנע אותו שזה שבת, אבל גם אני כבר לא הייתי בטוח, הרי באמת יש שם מוזיקה. בסוף החלטנו לעשות אחורה פנה וללכת, כי אם לא שבת עכשיו, אתם בטח נמצאים בבית, ולא נוכל לגנוב". יצאתי מהחדר והמפקד סיפר לי שהערבי

נתפס בגין גניבה אחרת שהוא ביצע, ובמהלך החקירה הוא סיפר להם גם את הסיפור הזה. אמרתי למפקד: "אתה לא מבין עד כמה הסיפור הזה מדהים! באותה שבת היה בביתי סכום גדול במזומן, אם הוא היה גונב את הכסף הזה, לא יודע איפה הייתי היום, זה פשוט נס". "תגידי" ביקש המפקד, שהיה מוקסם לא פחות ממני, "איך באמת יכול להיות שבביתך דלקה מוזיקה בשבת?" "אה, זה?" שאלתי. "הבת שלי רצתה 'לה לה', לך תתווכח איתה... אז היא פשוט עשתה לעצמה 'לה לה', והקב"ה דאג שכולנו נהנה מכך".

"קח לך סמים" (ל, לד) - מעלת פרשת קטורת

ב'סדר היום' כתב במעלת אמירת פרשת הקטורת על קלף בכתב אשורית: "ועניין הקטורת הוא לבטל כל נגע ופגע רע החושש עליו ועל נפשו, וראוי להשתדל בכל עוז בזה, ולכתוב כל ענין הקטורת בקלף כשר בכתיבת אשורית ולקוראו פעם בבוקר ובערב בכוונה גדולה ואני ערב".

אחד עשר סגולות בקטורת - אמירת פרשת הקטורת על קלף כתב אשורית, מסוגל לישועות ורפואות, לברכה והצלחה, וב'סגולות ישראל' (מערכת ק-כ) אסף וקיבץ ומנה 11 סגולות שיש באמירת הקטורת, ואלו הן: א. מבטלת מגיפה וחולאים רעים. ב. ינצל משעבוד מלכויות. ג. הברכה מצויה במעשה ידיו. ד. ינצל מדינה של גיהנם. ה. מבטלת קליפות וחיצונים וסיטרא אחרא. ו. מבטלת כשפים. ז. מבטלת הרהורים רעים. ח. נוחל ב' עולמות, עולם הזה ועולם הבא. ט. מסלק דינים מעליו. י. ימצא חן וחסד בעיני רואיו. יא. מסוגלת לעשירות. [אוצר פלאות התורה]

הזמנים לאמירת פרשת הקטורת - נוהגים לומר פרשת הקטורת בשחרית מנחה וערבית. הטור בהלכות תפלה (או"ח סי' קל"ג) אחר שהביא המנהג לומר פרשת הקטורת בתפילת שחרית, כתב: "וכן בערב, לאחר שיגמרו תפילת ערבית, נוהגין לומר פיטום הקטורת".

וכן פסק הרמ"א (או"ח סי' קל"ב ב) וב'שער הכוונות' (ברכות פ"ה אות ט"ו) הביא מהאר"י לאומרו גם במנחה (מג"א ובבאר היטב סי' רל"ד סק"ב) ובמשנה ברורה (סי' קל"ב סק"ג) פירש שמה שכתב הרמ"א בסימן קל"ב לומר פיטום הקטורת בערב, היינו - לאחר תפילת מנחה או קודם לה.

ובאמירת קטורת בשחרית - יש לאומרה לפני התפילה. ה'חכם צבי' נהג קודם תפילת שחרית, ואחר התפילה אמר ברייתא (כריתות ו.) 'פיטום הקטורת כיצד'.

וביאר בנו היעב"ץ מנהג אביו, שלכאורה היה צריך לומר פרשת הקטורת אחר התפילה, כי סדר העבודה היה להקדים התמיד לקטורת. על כן עשה פשרה וקרא פסוקים קודם תפילה והברייתא אחר תפילה (וכן היעב"ץ בסידורו).

אמירת פיטום הקטורת בסעודה - ה'בן איש חי' (פרשת בהר אות א) כתב: "יזהר לומר בסעודה פיטום הקטורת. וה'פרי עץ חיים' (שער עולם העשיה פ"ד) מעיד על האר"י, שנהג במגיפה לומר פרשת הקטורת אחר חצות לילה, ומסוגל מאוד אם יאמרו ביחד עשרה יראי ה'.

וה'אבודרהם' (מוצ"ש) כתב, נהגו בפרובינציא לומר במוצאי שבת אין כאלוקינו ופיטום הקטורת, למען נתעשר ונצליח בדרכינו.

וב'ארחות חיים' (מוצ"ש) כתב: לפי שהשבת נקראת כלה ודרך ל'בשם הכלה, ובשבת שהוא יום חופתה לא צריכה בשמים ששמחת חופתה משמחה יותר מבשמים, ובמוצאי שבת מבשמים אותה בפיטום הקטורת.

"וַיַּעֲבֹר ה' עַל פְּנֵיו וַיִּקְרָא ה' ה' " (לד, ו) -

יהודי נשאר יהודי - סיפור מרגש

חז"ל דרשו על פסוק זה "אני ה' קודם החטא ואני ה' לאחר החטא". סיפור בעניין זה: כבכל שנה ושנה בחג הפסח, היה הבעל קורא הוותיק עולה על הבימה, פורס את מגילת הקלף המהודרת, ופותח בקולו הערב בקריאת שיר השירים. אנשים רבים, שזו אינה השנה הראשונה לתפילתם בבית כנסת זה, כבר ציפו לבאות, והפנו את עיניהם אל כותל המזרח, שם ישב הגאון רבי חיים ברלין זצ"ל וכולו אומר התרגשות דקדושה. גבינו התקשתו בציפיה דרוכה, וכשהחזן סלסל בקולו "אֶשְׁפֵּל הַכֶּפֶר דּוֹדִי לִי בְּכַרְמֵי עֵין גְּדִי" (שיר השירים א, יד) דומה היה נפשו כבר אינה עומדת בהמתנה, ואכן בפסוק הבא "הַיְהֵךְ יֶפֶה רַעֲיָתִי הַיְהֵךְ יֶפֶה עֵינַיִךְ יוֹנִים" (שיר השירים א, טו) חדל הבעל קורא מקריאתו, והתייפחותו החרישית של רבי חיים ברלין נשמעה בכל פינות בית הכנסת. כך, בכל שנה היה המחזה חוזר על עצמו, בכל פעם שהגאון היה שומע את הפסוק "הַיְהֵךְ יֶפֶה רַעֲיָתִי הַיְהֵךְ יֶפֶה עֵינַיִךְ יוֹנִים". איש מהמתפללים לא הרהיב עוז בנפשו לשאול את הרב לפשר הדבר.

היתה זו עת רצון, סיפר הצדיק רבי אריה לוי זצ"ל, שניצל את שעת הכושר כדי לבקש מהרב ברלין לגלות לו מה טומנות בחובן אותן דמעות שלישי. מששמע הרב את השאלה, נקשרה דמעה קלה בזווית עינו, והוא החל לספר: היה זה במוסקבה בעת ששימשתי בקודש בעיר זו. יהדות היתה בבחינת בל יראה ובל ימצא, ומלבד זקנים אחדים לא שמר איש תורה ומצוות בפרהסיא.

יום אחד הוזמנתי להתייצב בפני פקיד רוסי בכיר, אשר חקר אותי חקירת שתי וערב על מעשי, מי הם האנשים שנימולו על ידי ולמי אני מגיש שירותי דת. משראה שאיני פוצה פה ומסרב לספר לו דבר, קם, הילך סביב השולחן וניגש אליי. בטוח הייתי בליבי שהוא עומד להכותני או לחוקרני בגסות, אך להפתעתי התקרב אלי החוקר ואמר לי בלחישה: "רואה אנוכי שהנך איש סוד. מחר בשעה 8:00 בבוקר בוא לביתי, שם יהיה בני התינוק. ודאי תדע מה לעשות עמו".

או-אז מסר לי את כתובת ביתו, ובספר פנים חמורות קרא לפקיד, והורה לו להנפיק עבורי הזמנה לחקירה נוספת בשבוע הבא. למחרת עם בוקר הגעתי לכתובת שניתנה לי, כשבאמתחתי חבוייה סכין המילה. במקום המתינה בחרדה אם הקצין, סבתו של התינוק, יהודיה זקנה וצדקנית, ומסרה לי את הרך העולל בידים רועדות. לעיניה מלתי אותו בזריזות, ובצל הפחד ניקרה בליבי שאלה אחת: "מה ראה קצין כופר זה למול את בנו".

בשבוע שלאחר מכן הופעתי לחקירתי השניה. הקצין ערך חקירה צולבת למראית עין, ותוך כדי הפגישה אמר "תודה לך, על שמלת את בני". מששמעתי את דבריו הרהבתי עוז ושאלתי: "הלא התנהגותך סותרת את היהדות הינך לוחם בכל דבר שבקדושה, ואת בנך אתה מל"?...

הקצין לא היסס וענה לי בקצרה: "בילדותי, אבי היה לומד תורה בבית, כדי שאני, בנו, אראה אותו עוסק בתורה ואספוג את האווירה הקדושה של לימוד התורה. משנולד בני הרהרתי רבות אם למולו. אולם, משצפה מולי דמות אבי העוסק בתורה, החלטתי כי לא אנעל את הדלת בפניו. אמנם אחנכו כפי שיטתי, אך רוצה אני למולו, כדי שאם יחליט לחזור לדרך של סבו לא תהא דרכו חסומה בפניו, ואף שהדבר כרוך בסכנה, החלטתי להסתכן מעט כאבי המנוח".

"חז"ל אומרים", הוסיף רבי חיים ברלין וסיפר לרבי אריה לוי הנרגש, "כי היונה אינה מתרחקת מן הקן, אלא עד למקום שממנו תוכל לחזור אליו. בכל פעם ששומע אני את הפסוק 'עֵינַיִךְ יוֹנִים' נזכר אני בכך שכנסת ישראל נמשלה ליונה. גם אותו קצין ק.ג.ב. יש בו משהוא מעדינות אורחותיה של היונה ההומיה, ובנפשו פנימה כמה הוא אל אלוקיו, אף כי מעטה עב ומחוספס מכסה על רגשותיו ומאוייו הנסתרים. זהו יחודנו כעם, זוהי גדולתנו. בנקודת אור פנימית וחבוייה זו מסתתרת מהות הנפש היהודית, שבסופו של דבר תחזור לכור מחצבתה, גם לאחר דורות, ועל אף יסורים וגלגולים רבים. זכה אותו סב זקן, והתורה שלמד ליד בנו הפעוט, שהפך לימים לקצין ק.ג.ב. קשוח ומנוכר, ריככה את לב האבן ששכן בקרבו, שלא ירחיק את נכדו מקרב עם ישראל".

לא ימיש מתוך האהל" (לג, א)

את המשל הבא סיפר מרן הגר"ש אלישיב זצ"ל, ויש לו מסר חשוב מאוד הקשור ללימוד התורה.

בעיירה אחת התגורר יהודי עשיר, אשר כספו לא היטיב עמו בכל מה שקשור לאינטליגנציה מחשבתית. ידוע היה אותו גביר כאדם לא חכם במיוחד. יום אחד ניגש אליו אחד משכניו וביקש ממנו הלוואה על סכום כסף גדול בסך חמשת אלפי רובל. העשיר, שהתפרסם בטוב לבו ובידו הנדיבה, לא ידע האם להיענות לבקשה, שהרי מדובר בסכום גדול מאוד. הוא התייעץ עם חבריו, שאמרו לו שאם ההלוואה תתבצע בשטר ממשלתי והפרעון יהיה בטוח, אפשר להלוות לו.

כך עשה, ומסדר הלה את השטר, העניק לו העשיר את ההלוואה הגדולה, למשך שלושה חודשים. כעבור חודשיים הגיע הלווה ובידו מחצית הסכום, דהיינו אלפיים וחמש מאות רובל, ואמר למלווה העשיר שהוא אינו זקוק כבר לסכום זה, ולכן החליט להחזירו. אולם מכיון שההלוואה היתה על סך חמשת אלפים רובל, הוא מבקש ממנו להחזיר לו בינתיים רק את מחצית השטר, והחצי השני ישאר בידו, עד שיחזיר את מחציתה השניה של ההלוואה...

המלווה, ברוב 'חכמתו', נאות להצעתו של הלווה, קרע את השטר, ונתן את חציו לידי הלווה. לאחר שבוע נוסף, הלווה הגיע שנית לביתו של המלווה, ואמר לו: 'עשיתי חשבון שבעצם אני כן זקוק לאותם אלפיים וחמש מאות רובלים שהחזרתי לך בשבוע שעבר, וכיון שההלוואה המקורית ניתנה לי לשלושה חודשים. ועד הפרעון יש שבועיים תמימים, אבקשך להשיב לי את הסכום, ובתום הזמן אשיב לך את כל הכסף. ולבטחון אשיב לך את חציו של השטר המצוי בידי, ואתה תצרפו לחצי שכבר נמצא אצלך, וכך יהיו בידך שני חלקי השטר... המלווה ה'לא חכם', בלשון המעטה, הסכים. נקל לשער מה קרה כשהגיע זמן הפרעון, כשהמלווה הציג בפני הלווה הערמומי את השטר הקרוע לשניים, וביקש שישלב לו את כספו...

כל מי ששומע את המשל הזה צוחק... אבל זה בדיוק מה שקורה למי שלומד תורה, ומפסיק באמצע לימודו, תורתו נעשית קרעים קרעים! בדיוק כפי שהמלווה לא יוכל כבר לעשות שימוש בשטר הקרוע שבידו, כך גם מלימוד קרוע שכזה לא נשאר הרבה. אדם הזוכה לשקוד על התורה, ומוצא את ספוקו והנאתו בלימודה, זוכה גם שכל טרדות העולם הזה יסורו ממנו. יש בה, בתורתנו הקדושה, כל סממני האושר לאדם, ומי ששקוע בה - אכן לא מש מתוך האוהל.

[ברכי נפשי]

"וְחַנְתִּי אֶת אֲשֶׁר אָחַן וְרַחַמְתִּי אֶת אֲשֶׁר אֲרַחֵם" (לג, יט) - לרחם על בריותיו - סיפור

אל מעונו של מרן הגאון ר' שמואל וואזנר זצ"ל הגיעו בעלי מושבים דתיים המגדלים לולי תרנגולים כששאלה בפייהם: "כל בעל לול יודע כי כאשר מגיעה התרנגולת לזקנותה היא מפסיקה להטיל ביצים. אלא שלאחרונה גילו החוקרים שיטה מיוחדת כיצד לגרום אף לתרנגולות הזקנות לשוב ולהטיל ביצים בכמויות נכבדות, הנקראת "נשירת הנוצות". ומדוע? שיטה זו מגלה כי אם יעצרו את נתינת המזון למשך 10 ימים לתרנגולת הזקנה שהפסיקה להטיל ביצים, ויתנו לה רק מים, יקרה דבר מעניין: הנוצות שעל גופה נושרות לחלוטין ותחתיהן יצמחו נוצות חדשות, ואז מיד מקבלת התרנגולת הזקנה כוחות חדשים כבצעירותה וחוזרת היא להיות להטיל ביצים כאילו נולדה מחדש.

כך נהנים בעלי הלולים מייצור רב וכפול של ביצים, אלא, שהרעבת התרנגולות למשך זמן של עשרה ימים גורמות להם צער רב והם נעשות חלשות, ואף ישנן כאלה שלא שורדות ומתות.

כעת, שאלתם היא האם מותר להם לעשות כדבר הזה? מרן הרב וואזנר ענה להם ואמר: "דעו לכם, כי כל דבר שיש בו צורך הכרחי לאדם הינו מותר ואין בו צער בעלי חיים, כמו לשחוט הבשר על מנת לאכול, להעמיס משא על החמור וכדומה. אלא, שאם מדובר בצער כזה שיש בו אכזריות לבהמה, כמו במקרה הזה - אסור לחלוטין! ומדוע?... מפני שכתב הרמב"ם: "אין האכזריות והעזות מצויה אלא בעכו"ם עובדי עבודה זרה, אבל עם ישראל, זרעו של אברהם אבינו, אשר השפיע עליהם ה' את התורה, רחמנים הם על הכל, ועל כן ציוונו ה' לרחם על בריותיו".

סיפר בעל 'קב הישר' (פ"ז) בשם 'חרדים': "היה זה בתקופת האר"י הקדוש. אחד מהיהודים החשובים בקהילה, אשר היה איש תם וישר, שמע על בואו של האר"י הקדוש לעיר וביקש ממנו לשהות בביתו.

הסכים האר"י הקדוש, והלה כיבדו בכבוד גדול כראוי לאיש אלוקים קדוש. לאחר כמה ימים, כשסיים האר"י הקדוש את שליחותו, הודה לבעל הבית מקרב לב ואמר לו: "אמור נא לי בבקשה, כיצד אוכל להשיב לך טובה על כל מה שעשית בעבורי?" בעל הבית חיך ואמר: "רבנו כל זאת עשיתי מאהבה ולשם שמיים, איני חפץ בתמורה".

אך האר"י, הפציר בו שייבקש. או אז, השפיל את פניו לקרקע ואמר לאר"י בצער: "ישנו דבר שמעיק עליי מאוד. לאחר החתונה נולדו לנו כמה ילדים טובים ובריאים ב"ה. אך מאז, הפסיקה אשתי לפתע ללדת ונעשתה עקרה. הרופאים אמרו לנו כי עלינו להסתפק בילדים שחנן אותנו ה', וכי לעולם לא יהיו לנו יותר ילדים. קשה לנו מאוד מכך ואנו משתוקקים לדבר זה..."

האר"י הקדוש עצר לכמה רגעים, ואמר לו: "בוא ואגלה את הסיבה שמשמיים עצרו לך ולאשתך את האפשרות לזכות בעוד ילדים. כידוע לך, כי לכל מאורע שמתרחש בחיינו, יש סיבה רוחנית שנגרמה ממעשינו.

בתחילת חייכם גידלתם בחצר לול תרנגולים לצורך פרנסה, כשאתם דואגים להם לאוכל ושתיה. והנה, לפני כמה שנים ראתה אשתך כי הסולם הקטן המונח לאפרוחים הקטנים על מנת שיוכלו לעלות בו ולשתות מקערת המים, גורם לבלאגן ולכלוך רב, והוציאה אותו משם.

מאותו רגע, האפרוחים הקטנים לא הגיעו לכלי המים והחלו להיות בצער רב, וסובלים מצימאון. דע לך, כי באותו יום עלה צפצופם של האפרוחים השמימה לפני הקב"ה, ובשמיים החליטו כי בעקבות הצער שגרמה רעייתך לאפרוחים - עליה להיות עקרה, למרות שלא עשתה זאת בכוונה. מאז ועד היום, זעקת וכאב האפרוחים עומדת בשמיים ועוצרת את הילדים הנוספים הצריכים לרדת לעולם לביתכם".

שמע זאת היהודי והזדעזע: "כיצד נוכל לתקן זאת ולהסיר את הקיטרוג מעל ראשו?" אמר בדמעות שלישי.

"רק אם תחזירו את הסולם אל קערת המים שבלול - יפתח צינור השפע בחזרה לחייכם", אמר לו האר"י הקדוש ופנה לדרכו. רץ מהר בעל הבית אל סולם המים הקטן והישבו למקומו הקודם.

והנה, מיד ראה כיצד האפרוחים שהיו באותה העת בלול החלו לקפץ באושר ולשתות מים.

לאחר פחות משנה חבקו הזוג בת ראשונה אחר שנים רבות של עקרות, כשאלה התלוו אחים נוספים, שנה אחר שנה. מסיים בעל 'קב הישר' את המעשה וכותב: "ללמדך כי ה' יתברך פוקד ומשגיח על כל בריה שבעולם, ואף על בעלי החיים ומרחם עליהם, ועל כן הוא מעניש את המצערים אותם". [ופריו מתוק' שמות]

וזה מה שאומר הספורנו: "וְחַנְתִּי אֶת אֲשֶׁר אָחַן וְרַחַמְתִּי" - אודיעך מדותי כיצד אני חונן ומרחם.

ללמדך, כל המרחם על בריותיו מרחמים עליו משמים. הרי ה' יתברך הוא בעל הרחמים, ואין הקב"ה חפץ במי שמתאכזר על בניו ואף על בריותיו.

בברכת התורה

רזן ברינה

"לְאֲדָם מַעֲרַכִּי לֵב וּמַה' מַעֲנֵה לְשׁוֹן" (משלי טז, א)

לעילוי נשמת מו"ר אבי: יעקב בן רחל וצדוק מרת אמי: שרה-סרח בת שמחה ויוסף - כ"ז אדר א' מרכוס מרדכי בן רבקה ויוסף: דינה בת שרה נפתלי בן רוח: סמי בן שמחה: גורג' בן שמחה רבי מאיר בן אשר: יוסף חיים בן לאה: יהודה בן טובה שלמה בן זוהרה: יעקב בן סאלם: חיים בן דוד ורחל אשר מסעוד בן זוהרה: רחמים בן חאורו אברהם: רפאל בן תמו אפרים בן ציון ורבקה: עופר בן חיי: דוד (רז"ה) בן שמחה משה אהרן בן מאיר יצחק: מאיר בן שמחה: שמעון בן רחל בן זינו מינה בת מרדכי שמואל: יפה נדרה בת נעמה: רוחה בת שמשון הגר בת אהרן והרטה: כחון בת חביבה: אהובה (ד"ח) בת טובה רחל בת חנה: חנינה בת כמיסה: ורד בת אידה: חנה בת אביבה וראובן

הלצחה: אליעד יעקב, הדס-הודיה, תמר, יעל, מיכל שרה בני פאולה: בנימין בן צילה **זיווג הנזיר:** ג'מי שמואל בן אסתר: אליעד יעקב בן פאולה: יצחק בן חיה: אליהו בן אילנה רחלי בת זהבה: עדינה בת שמחה: לאה רחל בת אריז: בתיה בת אסתר זהבה בת אטו: נעמה בת אסתר: תמר בת פאולה

לרפואת: הרב מאיר נסים בן כמסאנה שליט"א יעקב ישראל בן גלית: אריאל בן אביגיל מנחם בן עליזה: שמעון בן רחל: אברהם בן אנט עודד בן הגר: גולן בן דינה: אסתר בת שושנה אורטל בת גלית: ויקטוריה בת שרה: זוליס בת חנה פאולה בת דינה: גלית בת רות: מרים קרן בת רבקה אילה לאה בת ציפורה: שושנה בת שדרה רחל בת נוארה: רות בת לינה: נטריה בת רחל לימור יהודיה, ושרונה בנות תורן יפה

זרע של קימא: יהודה יחזקאל יוסף בן רחל מרים נפתלי שלמה בן לאה שושנה ריזל בת מינה שמחה צביה בת רחל: חן בת דלילה (בן זכר) יובל בן שלומית: אורש בת אורנה הודיה בת ציפורה: ורחל בת חיה יעל ברכה בת אביגיל: עדי בת מלל

להזמנות, להקדשות ולתרומות בסלולרי - 050-3828752
או במייל: Ronbarina@gmail.com

מצוה לתרום מכספי מעשר לזיכוי הרבים
ניתן לשלוח צ'ק לכתובת: רח' הקוצר 2 רמת השרון

טען משה רבינו לפני הבורא: נכון שעם ישראל חטאו באופן גורא אך הרי ייצא מכך חילול ה' גדול, שיאמרו המצרים: אלו התוצאות מהעם שבחר הקב"ה להוציאם בניסים מעבדותם (ע"פ טיב התורה).
לפינו סיפור גורא בענין מניעה מחילול ה'!

סיפורי השגחה פריטי
שנשלחו לעזרת ע"י הקוראים

הקול קול אריה

שנה שעברה לקראת ראש חודש ניסן התקשר אלי חבר וידיד ותיק, וביקש שאטוס עמו על חשבוננו לצינו של ר' ישעי' בן ר' משה מקרעסטיר מאחר ויש לו בת באמצע הצעת שידוך מיוחד מאוד, והם אינם יודעים כיצד להכריע בדבר, וליבו אומר לו שיקבל את הישועה אצל ר' ישעי'...

חבר מבקש ואני נענה לבקשתו. הסיבה שהוא פנה אלי הוא שמעבר לחברות שלנו, אני מארגן נסיעות לקבוצות בתשלום כאשר כל הנסיעה מאורגנת מראש עם אכילה, שתיה, לינה, רכבים, אכסניות וכל מה שצריך בשביל נסיעה למהדרין כאשר הדגש החשוב ביותר אצלי זה התפילה בציבור. עקרון אצלי שאין לטוס לשום מקום מבלי שיש לנו את התפילה בציבור מאורגן מראש שאם לא כן, מה לו לאדם לטוס להתפלל במקומות הקדושים בזמן שעובר על רצון קונו, וכי כך ישיג את ישועתו?! ובגלל הדבר הזה הוא פנה אלי בידועו שבעזרת ה' לא נפספס ולו תפילה אחת במניין.

התארגנו וטסנו לצינו של ר' ישעי'. הוא סיים להתפלל ולשפוך את ליבו ויצאנו חזרה לשדה התעופה. בדרך הצעתי שנתעכב להתפלל בצינו של תלמיד החתם סופר ה'קול אריה' שצינו נמצא בעיר בשם 'מאד' במרחק של עשר דקות מקרעסטיר. ידידי התפלא ושאל מי זה הצדיק? הוא לא שמע עליו מעולם! אבל אני התעקשתי שנוסעים אליו ואמרת לי: "את הבת הזו פעלת עכשיו אצל ר' ישעי' והבת השנייה שאף היא כבר בגיל שידוכים תפעל אצל הקול אריה!!!"
הוא חיך והסכים לדבר. הגענו ל'מאד' והתפללנו על הציון של הצדיק. ידידי עיין בספרים של הקול אריה והתעניין בצדיק הזה שמעולם לא שמע עליו והתפלל בהתעוררות לב.

בדיוטי פרי הוא שאל אותי אם לקנות לחיים, אמרת לי שישקנה שני בקבוקים, אחד לכלה ואחד לאחותה!!!

הגענו ארצה ובמוצאי שבת הזמנתי לשבירת צלחת במזל טוב.

לפני יומיים אני מקבל טלפון מידידי בקול רועד מהתרגשות: "אתה זוכר מה היה בעיר מאד אצל הקול אריה לפני פחות משנה?!
אנחנו עכשיו סוגרים ווארט עם נין של הקול אריה בן אחר בן!!! תבוא אלי ואם יש לך תמונות תביא לי כי אבי החתן נרגש ומתקשה להאמין לסיפור שלי!!!"
כך זכה ובתוך השנה השתדך לנין הקול אריה ופתח את הבקבוק לחיים שכבר קנה מראש בדרכו חזרה לארץ!!!
בעל המעשה:מ.ש.

הפענוץ לזכות את הרבים בסיפור של השגחה פריטי
פוזין לשלוח אל ר' שפחה ספואלס
בפס: 15326517922
או ל: o.y.wines@gmail.com

על אתר אחרו כמה עשירים בבית ישראל, שהיו מוכנים תיכף להביא את כל הסכום הנדרש אל הטידה ולהוציא לחירות. אבל המהר"ם עצמו לא הסכים לכך בשום אופן, וטעמו ונימוקו עמו, שברוך זו יתגלו שונאי ישראל לחבוש את הרבנים בבית האסורים ולדרוש תמורה גדולה בפדיונם.

המלך אדלוף התעקש על המחיר המופרז, וכך ישב רבינו מאיר בהר"ד ברוך מרוטנבורג ז"ל במבצר אותו מגדל שבע שנים תמימות! - כשהוא ממשיך מתוככי בית הסוהר להנהיג את כל ישראל כמקדמת דגאן הן בהרצת תשובות ואגרות לכל מקום כאשר נדפסו ממנו הרבה תשובות שנשלחו משם. והן בהרצת תורה לתלמידים מיוחדים שהורשו לבוא לפניו לשמשו, ולקבל תורה מפיו באותו מבצר.

כעבור שבע שנים נפטר המהר"ם באותו מגדל זקן ושבע ימים. אך מה מאוד תמרו ונחרדו התלמידים כשבאו לערוך את לווייתו כדת וכדין ולהביאו לקבר ישראל, שלא הניחום עוד השומרים להיכנס פנימה. התברר שהמלך העקשן עדיין עומד בתקיפתו על דרישתו הראשונה ובגדל רשעותו ואכזריותו ציוה שלא להניח להביאו לקבורה כי אם בתמורת פדיון הון עצום.

ובכן נשאר גופו הטהור מונח בארון שבחדר קדשו באותו מבצר, במשך כארבע עשרה שנה! - עד שהערה ה' רוח ממרום על אחד מנגידי ישראל, ה"ה הקצין רבי אלכסנדר בהר"ד שלמה ז"ל אשר שם נפשו בכפו לגאול את גופו הטהור ולהביאו לקבר ישראל, ובמסירות נפש גדולה ופיוזון הון רב עלה בידו להביא את הצדיק לקבר ישראל. וכבוד גדול מאוד חלקו לו כל ישראל ביום קבורתו, והכל הללו ושבוחו את הנגיד ר' אלכסנדר על מעשהו הגדול.

ויהי ממחרת ותהום כל העיר, כאשר באופן פתאומי שבק הר"ד אלכסנדר חיים לכל חי במיתת נשיקתו: הלווייתו נערכה באותו היום והובא לקבורה בסמיכות לציון הקדוש של המהר"ם מרוטנבורג, שזה אתמול הביא ר' אלכסנדר לקבורה במסירות נפשו!

פטירתו הפתאומית של ר' אלכסנדר - ממשיך הרבי מד'יקוב בסיפורו - גרמה לחילול השם שהיו הרביות מרגנים בדבר, כיצד יתכן לאחד מסירות נפש כזו לכבודו של צדיק, שימות האיש בחטף?

והנה לאחר כמה ימים התגלה ר' אלכסנדר בחלום לרב העיר מרא דאתרא ואמר שנשלח אליו במיוחד מן השמים לספר סיבת פטירתו, כדי שלא ירגנו הבריות. וגילה לו, שבאותו יום לאחר שהביא את המהר"ם לקבורה, בשכבו לישון בלילה הופיע אליו המהר"ם זצוק"ל בחלום, והודה לו על טרחתו הגדולה שטרם בקבורתו, שבזה הביאו למקומו ונחלתו. והציע לו שיבחר בשכרו אחד משני דברים: או שיזכה הוא וזרעו אחריו עד סוף כל הדורות אריכות ימים בעושר ובכבוד, או שימות תיכף ויזכה לחיי עולם הבא לישב עמו במחיצתו.

ר' אלכסנדר בחר את חיי הנצח והעדיף את חיי הנפש על חיי הגוף ובוחר לישב בחופתו של המהר"ם. ולכן תיכף באותו הלילה מת בחטף, ואכן זכה שניתן לו מקום במחיצתו של המהר"ם למעלה בגן עדן.

[וראה כל ענין המעשה לאשור, בספר סדר הדורות (חלק ו) ושלם האף השישי, שנת ה' אלפים מ"ו] ובספר מעשה ניסים (ס' י"ד) ועוד רבה בספרים.]

הרבי הקדוש סיים את סיפורו, ושקע בהרהורים.

חסידי ד'יקוב-רופשיץ אשר נודעו בחריפות שכלם ופקחותם הבינו תיכף שהרבי הקדוש איננו מספר מעשיות בעלמא... ובדאי שלא בעיצומו של יום הגדול והקדוש זמן מתן תורתנו, ונפלאו להבין למה ירמוז 'טיב המעשה' אשר שמעו: הן עתה קולה מפי רבם.

הרבי שתק קמעא וישב בדבקות עילאה זמן מה אחוה שרעפים פני קדשו בערו כלפידים ולפתע יראה כמו 'שאגה' מפי קדשו, וברעש גדול והתלהבות דפק בעוה על השולחן, והפטיר: "אבל אצל ר' אביגדור הערש' שלנו, לא יאה חלילה חילול השם!!!".

כהלוי רעם הפנו הכל את ראשם באחת, לעבור של ר' אביגדור הערש' שישב בהשקט בצדי שולחן הקדוש, ולא ידע את נפשו מרוב מבוכה... מה רוצה ממנו הרבי? מדוע מזכיר כך את שמו ברבים בתוקפו של טיש חג השבועות? ובאיזה 'חילול ה' מדובר? - השאלות ניקרו במוחו ללא הרף.

אולם כעבור זמן מה משהחל לחשוך במחנה, ולעשות 'חזרה' על כל התורה הארוכה שדיבר הרבי הקדוש זה עתה החל פתאום להבין את כל ההתרחשות לאשור, פניו נהרו בשמחה מיוחדת, כאשר הבין היטב למה ירמוז הרבי הקדוש בטיב אותו מעשה, שסיפר בשולחנו הטהור! - הכל היה מכוון

טענת משה היתה - החילול ה' שייצא

וחל משה את פני יחיה אלהיו ויאמר למה ה' יחיה אפך בעמך אשר הוצאת מארץ מצרים בכח גדול וביד חזקה: למה יאמרו מצרים לאמר ברעה הוציאם להרג אתם כהדים ולכלתם מעל פני האדמה שוב מחרון אפך והנחם על הרעה לעמך: וינחם ה' על הרעה אשר דבר לעשות לעמו: (ל"ב - י"ד)

כמבואר בפירושי המשניות להרמב"ם ז"ל שלחי מסכת מכות (פ"ג ס"ו) וז"ל: "מעקרי האמונה בתורה, כי כשיקיים אדם מצוה מתר"ג מצוות כראוי וכרוג, ולא ישתף עמה כוונה מכוונת העולם בשום פנים אלא שיעשה אותה לשמה מאהבה, כמו שביארתי לך. - הנה זכה בה לחיי העולם הבא".

ביסוד זה מפרש הרמב"ם ז"ל בהמשך דבריו שם את מאמרו המפורסם של רבי חנניא בן עקשיא (בסנה"א שם): "רעה הקדוש ברוך הוא לזכות את ישראל, לפיכך הרבה להם תורה ומצוות, שנאמר (ישעיה ס"ב כ"א) ה' חפץ למען צדקן יגדיל תורה ויאדיר". ומפרש הטעם בזה: "כי מחמת ריבוי המצוות, אי אפשר שלא יעשה האדם אחת בכל ימי חייו בשלימות ויזכה להישארות הנפש באותו המעשה".

ומוכיח הרמב"ם יסוד זה: "משאלתו של רבי חנניה בן תרדיון (עב"ז יח.): 'מה אני לחיי העולם הבא, וענוהו העונה 'לכולם בא לידך מעשה'. כלומר, האם נודמן לך עשיית מצוה ראויה ענה לו שנודמנה לו מצות צדקה בתכלית השלמות האפשרית, וזכה בה לחיי העולם הבא. ופירוש הפסוק ה' חפץ לצדק את ישראל, למען כן יגדיל תורה ויאדיר" עכ"ל הזהב.

הוסיף הרבי בשיחת קדשו וביאר, שלפעמים יתכן לאחר שזכה האדם באותה 'מצוה שלמה, וקנה בה את עולמו בגן עדן, שכמעט נשלם תיקונו נפשו. ויתכן שיעטרך לאחר מכן להסתלק מן העולם להביאו למקומו ונחלתו בעולם שכולו טוב כדי ששוב לא ילקלח חלילה את מה שתוקן. - ובמצב שכזה צריך להמציא דרכים להשתקף הקטרוג כגון על ידי שימציא לעצמו ייעוד מחדש שצריך עוד לחקן בעולם ותכלית מחודשת להוסיף בה נחת רוח ליוצרו. וכן מצונו אצל כמה וכמה צדיקי עולם כידוע והאריך בזה כדרכו בקדשו.

בין הדברים סיפר הרבי סיפור מעשה עתיק יומין, כשהוא מאריך בתיאור פרטיו ועניינו. - מתחילה לא הבינו החסידים מה ענין האריכות בספור עובדא ישנה, בעיש הגדול של חג השבועות...

וכה סיפר הרבי, בהמשך לדברי קדשו:

המהר"ם מרוטנבורג זצוק"ל היה בזמנו (לפני כשמונה מאות שנה) רבן של כל בני הגולה, הוא היה מגדולי רבותינו הראשונים כמלאכים, והעמיד תלמידים הרבה.

לאחר העלילה השפלה הידועה שטפלו לו שונאי ישראל, נתפס הרב הגדול בהיותו על אם הדרך, בעת שניסה לברוח ולעבור את הים הוא וביתו בנותיו וחנניו, ובעברו נמל לומברדי"ש תפסו בפתאום ההגמון הרשע שנשלח במיוחד לרדוף אתו ולאסרו. הוא נאזק על אתר באזיקים, והובא לרומי בפני המלך 'אדלוף הרשע, אשר חרץ את גור דינו להושיבו בבית האסורים במבצר הנורא הנקרא 'מגדל וורשבור"ק. כשהתפרסם דבר מעצרו של גדול הדור, רעשה הארץ, אחינו בית ישראל די בכל אתר ואתר נחרדו מאד, ושלחו תיכף רצים ומשולחים בניסיון לפדות את הרב ממאסרו. - אך המלך האכזר כראותו את גדל החרדה שהורדו ישראל לקראת מעצד רבם הבין שיכול לדרוש תמורתו סך הגון ומפופל, והעלה והפקיע את מחיר פדיונו עד מאוד.

טיב החינוך

כרך ב: דרכי החינוך

כרך א: תורת החינוך

המחנה המשותף למורים למשולחנות מנהלים ומעורבות

מאוצרו המנוצח של

הגה"צ רבי גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א

להשיג בחנויות הספרים המובחרות

הפצה ראשית מרכז הספרים בהנהלת הרב יצחק פרידמן 05-6194114

שלנו הוא לא יתן שיהיה חילול השם חלילה! – החל להבין את אשר לפנינו... כנראה – הבין ר' אביגדור הערש – גם במקרה שלו אמרו מן השמים לקחת אותו לעלמא דקשוט, אחר מסירות נפשו הגדולה במצות 'הכנסת אורחים' שקיים בתג הפסח. וכדילפינן מזה המעשה שהביא הרבי מסדר הדורות על הנגיד ר' אלכסנדר, שאחר שקיים מצוותו הגדולה במסירות נפש נצרך להסתלק תיכף מן העולם כדי לבוא מיד לחיי העולם הבא שלא יתקלקל שכרו הגדול חלילה. והוא הדין והוא הטעם כלפי עצמי – הבין ר' אביגדור הערש – כנראה ראה הרבי ברוח קדשו את הקטרוג שקטרג המקטרג בבית דין של מעלה, שבהיות שזכה כבר לחיי עולם הבא במצוותו הגדולה ומסירות נפשו בה, הרי צריך מיד לנטול מן העולם ולהביאו לעולם שכולו טוב, שלא יתקלקל אותו והשכר באונו שהיא עבירה חלילה בעולם הזה.

ספר מיוחד לכל הורה ומחנך

הנהיג בחנויות הספרים המובחרות

– לפיכך ניצב כאן הרבי הקדוש בעת, וחפשי דרכים ואופנים להשתיק אותו קטרוג בדיוק כדרך שהתווה בדברי תורתו זה עתה שצריך להמציא אופנים ותחבולות בזה. ועל כך טען כלפי שמיא שהרי הדבר יביא לידי חילול השם חלילה, כאשר יתמחו הכל ויתפלאו, כיצד יתכן שאחרי מצוות עצומות שכלאו, שמפור הרבה לצדקה ומכנים אורחים בכבוד גדול תמיד, שבבת אחת יגדע בפתאום פתיל חייו? והרי מצוה מוגינת ומצלא! (סוטה כא) – לפיכך פסק הרבי בנחרצות, שאל ר' אביגדור הערש שלנו לא יתן חלילה שיהיה חילול השם!

[צריך לומר, דמשה מר"ם מרונבנבורג שאני, שבדורות קדומים היה מדרגת אומנות גבוהה יותר, וניתן להשתק החילול ה' על ידי שבא ר' אלכסנדר בחלום חלילה אל הרב ונילה לו סיבת המהלכות הפתאומית שבה נתחפר הדבר ונעשה קידוש השם. לא כן בדורותנו אנו, שיש יותר לחוש מצד חילול ה', וכן התרחק לבטל אותו קטרוג כן נראה לעצמי, הדין.]

לאחר החג כשנכנס ר' אביגדור הערש עם הפתקא ופ"ן בקדוש פנימה האירו פני הרבי לקראתו, ובחיוך הנסוך על שפתי קדשו, אמר: "דיין הכנסת אורחים לייכס אין הימעלי! [הכנסת אורחים שלך מאירה למעלה בשמים] ואל לך לחשוש מחמת הקטרוג שנדברנו בביש של חג השבועות כשזוכה אדם לקיים מצוה בשלמות. שכבר יצאת ידי חובתך בייסורים ועגמות הנפש שעברו עליך בתקופה האחרונה!

הרבי קם ממקומו, וניגש אל הארון שבצד החדר, הוציא מתוכו פרוסת 'לה' גדולה, שהיתה שמורה אצלו משיירי סעודות שבת ויום טוב, כסגולה לפרנסה. [כמנהג כמה צדיקי עליון כיתו]. והושיטה לחתך ידיו של ר' אביגדור הערש, תוך שהוא מוסיף ופוסק: בחרתי אפוא עבורך את האפשרות השניה שהציע המהר"ם מרונבנבורג להנגיד ר' אלכסנדר... ומעתה תזכה בעזרת' אתה וזרעך באריכות ימים ועושר וכבוד בהרחבת הדעת ובמנחת הנפש, ויהיה ביתך ובית זרעך מלא ברכה ה'.

למותר לציין שברכתו של הרבי התקיימה במלואה, שערה אחת מדברי קדשו לא נפלה ארצה, ותיכף לאחר החג עלו עסקיו של ר' אביגדור הערש פי כמה מונים קרנו עלתה ונתעלה עד שנעשה לאחד מן העשירים הגדולים בארץ.

ברכתו של הצדיק – שכולה מצד הקדושה – כמונבן לא הויקה כהוא זה לחיי נשמתו הרוחנית, והוא המשיך בתורתו ועבודתו ובפיזור הון רב לצדקה ובעיקר במצות הכנסת אורחים בהידור רב, הוא הודיע אחריו לטובה ולברכה.

את מזלו בעסקיו, שהיו בעיקר בסחר עצים. הוא שם פעמיו אל אחד היערות שבבעלותו, וצויה תיכף על עשרות הפועלים החוטבים שבמקום לחטוב עבורו כמות עצומה של עצים טובים ויקרים, כדי לשולחם דנציגה, על פי הזמנה שקיבל מן היריד המפורסם שם.

מלאכת חטיבת העצים נמשכה מספר שבועות וכשבוע לפני חג השבועות עמדו כל העצים המשובחים ארוזים וקשורים בקפידה, ומוכנים למשלוח על גבי הרפסודות לדנציג, כמנוג בימים ההם.

והנה לפתע באותו שבוע החלו גשמים עזים ניתכים ארצה, ובתוך כמה שעות של מטר סוחף ללא הפסקה היתה כל סחורת הענק למאכלת המים, גידי העצים שעמדו באלפיהם חשופים למטר השמים התקלקלו ונרקבו לגמרי ויצאו מכלל שימוש.

המכה היתה קשה עד מאוד, הנה כבר נראתה קצה ישועה במסחר העצים, ועתה אף תקוה זו נגזרה, המצב נעשה קשה וחמור ביותר קרוב לפשיטת רגל [באנקאט] רח"ל. – אך לא איש כר' אביגדור הערש יפול לזרועות הייאוש והעצבות חלילה, כחסיד דזיקוב אדוק בלב ונפש יצא לקראת חג השבועות אל 'הנסיעה' הרגילה אל הרבי כדרכו, כבש את צערו ואבלו בלב, ושם גזלתו על פניו. [כאשר הביא רבינו בחי ז"ל בספרו חובת הלבבות (שער ט פ"ד) בשם 'קצת החסידים ע"ש]. בהגיעו דזיקובה לא סיפר על צרתו הגדולה לחבריו כדי שלא לצערם, ושלא להשביט את שמחת הרגל, וחשב להיכנס ביחידות אל הרבי לאחר החג ולבקש על צרתו הגדולה.

ברם עתה בעת יושבו בשולחנה הטהור של הרבי, ושמעו כמו כולם את המעשה שסיפר הרבי על הנביד שפדה במסירות נפש את גופו הטהור של המהר"ם מרונבנבורג ז"ל, ובעיקר את המשפט המצמרר שהפטייר הרבי בלשון קדשו, שאל ר' אביגדור הערש

- לעילוי נשמת -
מה נעבא סאסא בת ר' יהושע הכהן ע"ה
ולביע כ"ג אדר א' תש"ס - תנצבה.
• התנצח ע"י חתמה מודת ודבנו שליט"א •

על הברכה יעמדו

לקבלת העלון כפייל (דוא"ל) נא לשלוח לפייל המצ"ב | ינתן להנציח את העלון לשפחות, לברכה והצלחה או ליאריצייט | רה' ישעיהו 7 ירושלים טל: 05276-10455 078-3331109 | shivti11@gmail.com

לע"י יעקב צבי בן ישראל	לע"י מרת הינדל בת משה וירמיהו ובלומה	לע"י רבי שבתי זצ"ל בן הגה"צ רבי גמליאל הכהן זצ"ל נלביע ח' שבט תשל"ז תנצבה.	לע"י מרת חיה סאסא בת לאה נלביע י' סיון תנצבה.	לע"י הרב יחיאל מאיר ז"ל בן הרב אברהם עקשטיין ז"ל נלביע י"ב טבת תשס"ח תנצבה.	לע"י מרת גרפצ'יק סל: 02-5002321	קשת הרשת מיינז י"ב ויקום מבידו 02-6257948 info@keshet-hareshet.co.il	גרפצ'יק סל: 02-5002321	לע"י הבחור שמואל מאיר ז"ל בן יבלחטי"א רבי ישראל יצחק נלביע י"ח נסלו תנצבה.
------------------------	--------------------------------------	--	---	---	---------------------------------	--	------------------------	--

יהודי יקרו! אל תחזיק טובה לעצמך, הנך פוזמן להדפיס ולהפיץ את העלון באזור פגורניך ולהיות שותף לזיכוי הרבים. הפענוניניים יקבלו את העלון כפייל (אפשר גם ישירות לדפוס) בקובץ בהדפסה. Anyone Interested in receiving Tiv Hakehila weekly in Hebrew or English should Email - Sheldon@hpins.net Or | zelig@gmail.com or text 718-249-7173

מאוצרות הפרשה

זו היתה טענתו של משה רבנו, רבש"ע, אתה צודק, חטאנו לפניך ומגיע לנו עונש, אבל מה אומרים על כך האומות, הלא אתה האבא שלנו ואנחנו ה"בן יקר" שלך, ולכן "שוב מחרון אפך והנחם על הרעה לעמך", למענך אלוקינו עשה, ולא לנו. (מדשן ביתך)

וירא משה את העם כי פרוע הוא כי פרעה אהרן (לב, כה)

מדוע עשה אהרן את העגל? פירש הרב "שפתי כהן" זצ"ל: משל למה הדבר דומה, לאדם החש בשיניו. הלך לרופא השיניים והרופא איתר נקב זעיר בשן. ערך לו צילום, וגילה מכתש שלם בפנים, חור ענק שהגיע לעצב והעלה מוגלה. מיד הכין הרופא זריקות הרדמה, מקדח ובקבוקי תרופות, והנידון מסב על הכורסה ומתכווץ מפחד: "דוקטור, כל זה בשבילי?" "כן", עונה הרופא. "דוקטור, כל זה בשביל חור קטן כל כך?" "לא", עונה הרופא, "מבחוח זה נראה נקב זעיר, אבל בפנים יש חורבן שלם. צריך להרחיב את החור כדי להגיע לשורש הנגע, לנקות את המוגלה ולרפא את הדלקת. שאם לא כן, לא זו בלבד שהכאבים יתחזקו, אלא שהדלקת תתפשט, ומי יודע לאן תגיע!".

כך, כאשר באו ותבעו מאהרן לעשות עגל, הוא ראה שפשה בהם ריקבון של דעות כוזבות, עד כדי נטיה לעבודה זרה. ואמר: אם אסיח את דעתם, הריקבון יכרסם בהם מבפנים ומי יודע לאן יגיעו! מה עשה, פעל כמו רופא השיניים "והרחיב את החור" כדי להגיע לשורשו ולנקות את המוגלה. ואז יכול היה להוכיח מיהו עובד העגל, והרגוהו. ומי שלבבו נטה אחרי העגל ראה למה גרם הדבר, הצטער ושב בתשובה, והפצע נרפא. לכך נאמר: "וירא משה את העם כי פרוע הוא", גלוי לעין, כפצע פתוח. "כי פרעה אהרן", פתח את הפצע כדי לרפאותו.

והראיה שלכך התכוון אהרן, ולא לעשיית העגל חלילה, כי הבכורות נדחו מעבודת הקודש בעיקבות חטא העגל, ואילו אהרן נבחר לכהונה גדולה! מוכח מכאן שכוונתו היתה זכה וטהורה, לרפא את העם מהנטיה שקיננה בהם! (מעין השבוע)

ויעבר ה' על פניו ויקרא ה' ה' קל רחום וחנון וגו' (לדו, ו)

פרשה זו של י"ג מידות של רחמים מסתיימת באזהרה "ראשית ביכורי אדמתך תביא בית ה' אלוקיך". וצ"ב מה הקשר ביניהם. מחדש ה"משך חכמה" (דברים כו"א) יסוד גדול דבפרשת ביכורים נזכר י"ג פעמים שם ה' כנגד שלש עשרה מידות של רחמים, ולכן בסמוך ל"ג מידות נכתב הציווי "ראשית ביכורי אדמתך תביא".

מבאר הגאון רמ"צ ברגמן שליט"א את דברי המש"ח ע"פ מה שדרשו חז"ל בבר" (א,ד) שבזכות ג' דברים נברא העולם, בזכות חלה ובזכות מעשרות ובזכות ביכורים. ומה הטעם? "בראשית ברא אלקים" ואין ראשית אלא ביכורים שנאמר "ראשית ביכורי אדמתך".

מבארים המפרשים (האלישיך פ' "כי תבוא" ועוד) שיסודו תכלית בריאת העולם היא הודאה והכרת טובה לבו"ת, וזו מטרת מצות ביכורים. דבר נוסף מצינו במצות ביכורים שהיא המצוה היחידה בתרי"ג מצוות שיש בה השתחויה ליפול על הארץ בפישוט ידים ורגלים, ושכך מובטא האדם שהוא כביכול אינו כלום והכל מגיע מיודו של הקב"ה.

וזו כונת ה"משך חכמה" שבזמן שאדם מכיר טובה לבו"ת והיא פורצת מלבו במעשה של הודאה, באותה עשה מתעוררים בבחינת מידה כנגד מידה רחמי שמים מרובים המגיעים ע"י י"ג מידות של רחמים. (משילח נבחר)

העשיר לא ירבה והדל לא ימעט (ל, טו)

שאל הגאון רבי דוד פוברסקי זצ"ל מאימתי העשיר רוצה להרבות? והרי תמיד צריכים לעשות כמה מצדקי כדי שהוא יסכים לתת משהו בכלל... וענה מינייה וביה: כשהדל והעשיר באותה דרגה שווה, העשיר מוכן לתת את כל ממונו ובלבד שלא יהיה במחיצה אחת עם הדל, שהרי אחרת במה הוא עשיר.... (גליון א ישיבישעיר חומש)

לכפר על נפשותיכם (שם)

בירושלמי שקלים (פ"ב ה"ג) כתוב, לפי שחטאו בעגל במחצית היום, יתנו מחצית השקל. שואל רבי חיים קניבסקי זצ"ל, למה דווקא מחצית השקל ולא מטבע אחר? ומתרץ בספרו "טעמא דקרא", משום שנאמר "ויתפרקו כל העם את נזמי הזהב אשר באזניהם", ומשקל נזם מצינו שכתוב בפרשת חיי שרה "נזם זהב בקע משקלו", ובקע הוא מחצית השקל כמו שכתוב "בקע לגלגלת מחצית השקל", נמצא, שכל אחד נתן לעגל מחצית השקל, ולכן הוצרכו כפרה דווקא במחצית השקל.

אשר העלוך מארץ מצרים (לב, ז)

כיצד אפשר לומר על עגל שנעשה זה עתה, שהוא שהעלה ממצרים? אלא, פירש רבינו הרמ"ע מפאנו זצ"ל, יציאת מצרים התעכבה כנודע עד שימצאו את ארונו של יוסף, שהשביע את ישראל להעלותו עימם בצאתם, והמצרים השקיעוהו בנילוס. הלך משה וכתב שם קדוש על טס זהב וכתב עליו: "עלה שור, עלה שור", שנמשל יוסף לשור, והארון צף ועלה, ונטלו משה. עתה השליכו טס זה לערימת זהב העגל. ועליו אמרו "אלה אלהיך ישראל" – זהו השם הקדוש – "אשר העלוך מארץ מצרים" – שעל ידו התאפשרה היציאה ממצרים... (מעין השבוע)

למה יאמרו מצרים לאמר ברעה הוציאתם אותם בהרים ולכלתם מעל פני האדמה" (לב, יב)

משה רבנו משתמש בטענה של חילול ה', כדי שהקב"ה יסלח לישראל על חטאם, שאם הקב"ה יעניש את עם ישראל, יגרם מזה חילול ה'. בספר "עולמו של אבא" מביא משל נפלא, המאיר את טענתו של משה רבנו. היה סוחר גדול ועשיר שהיה לו בן "יקיר" ששנא את החיידר, את הלימודים ולא רצה ללמוד תורה. כמה שהמלמד ניסה להשפיע עליו, לא עזר. גם פניותיו של המלמד להוריו לא עזרו. יום אחד, פנה האב לבנו ואמר לו, רואה אני שכל מה שמסבירים לך לא עוזר, להכות אותך אין טעם, אבל דע לך, אם תמשיך במעלליך ולא תלמד, אעניש אותך בעונש חמור ביותר - כל שנה לקראת הפסח, כל הילדים מקבלים בגדים חדשים ונעליים חדשות והילדים מתפארים בהם, לך השנה אני לא אקנה שום דבר, ובפסח תלך לבית הכנסת עם הבגדים הישנים שלך, ואז תתבייש בפני כל חבריך. גם אזהרה זו לא הועילה, והוא המשיך בתעלוליו. אביו מימש את איומו ולא קנה לו בגדים חדשים, וכשהגיע החג, הלך הבן לבית הכנסת כבגדיו הישנים ובנעליו הקרועות. כשחזרו מבית הכנסת, פנה הבן לאביו ואמר לו, אם אתה חושב שפגעת בי על ידי העונש שלך, יש לך טעות חמורה. שמעתי שהסוחרים בבית הכנסת אמרו אחד לשני, מה קרה לאבא שלו, כנראה הוא בפשיטת רגל, והראיה, אין לו כסף לקנות לבנו בגדים חדשים ונעליים חדשות, ומהיום נפסק לתת לו הלוואות, ולא ניתן לו לקנות באשראי. אמנם אני התביישתי, אבל אתה נפגעת באופן חמור ביותר.

היכן מופיע המספר הגדול יותר של צוי הריסה בפסוק אחד?

חידה

שלוחי מצוה – רק לשם שמים!

יְעַמְד מִשֶּׁה בְּשַׁעַר הַמִּצְוָה וַיֹּאמֶר מִי לֵה' אֵלַי וַיֵּאָסְפוּ אֵלָיו כָּל בְּנֵי לֵוִי (ל"ב, כ"ו) לכאורה עלינו להביך: הלא רוב בני ישראל לא עבדו עבודה זרה, שהרי מציינו מפורש כי העובדים – נהרגו בחרב על ידי בני לוי, ואילו מרבית העם נותרו בחיים! אם כן, מדוע כל אותם יהודים שלא נמנו על החוטאים שעבדו לעגל – לא נענו אף הם לקריאתו של משה להצטרף אליו?

את התשובה, נבין על פי המעשה הבא: היה זה בשנת תרפ"ט, בעיצומם של מאורעות הדמים, אשר החלו ביום שישי, י"ז באב, והגיעו לשיאם למחרתו – ביום השבת – בו נטבחו קרוב לשישים יהודים בעיר חברון, ובהם עשרים ושבעה מבני הישיבה הקדושה, ישיבת 'כנסת ישראל' - חברון. באותו יום שישי, עם תום תיפלת יום השישי במסגד כיפת הסלע, יצא המון אשר מנה אלפי ערבים מוסתים וצמאי דם, אל עבר שכונת מאה שערים ובית ישראל, בצווחות פראיות ובקריאות: "איטבח אל יהוד" – במטרה ברורה וחד משמעית: לטבוח ביהודי מאה שערים ובית ישראל. נקל לתאר את הפחד הנורא שלפת את ליבותיהם של יושבי השכונות הללו. הגברים – ניסו לתפוס כלי נשק מאולתרים בידם, מקלות וגרזנים, בכדי לקדם את פני הפורעים. אנשי ההגנה המעטים שהתרכזו על הגבול – עמדו אובדי עצות מול ההמון צמא הדם, אשר הלך והתקרב לרחוב 'סנט ג'ורג' (שבטי ישראל דהיום), כשבראשם ראש הפורעים המלהיב את ההמון בקריאות קרב ברבריות. בשלב זה, הופיע בחור יהודי מטחנת הקמח שהיתה ממוקמת בקצה הדרומי של שכונת מאה שערים, ובראותו את ההמון המתקרב, ואת שאגות הקרב של ראש הפורעים – שלף את אקדחו וירה במנהיג ההמון, אשר נפל על מקומו מתבוסס בדמו. באותו הרגע, החלה מנוסת בהלה של ההמון הפרוע, ובקריאות יאוש הם נסו המומים על נפשם בעודם רומסים איש את רעהו. גם לאחר שחלפה הסכנה המיידית, ברור היה לכל כי המצב מסוכן ונפיץ עד מאד, ובכל רגע עלולות הפרעות להתחדש. ברור היה כמו כן, כי ההמון המוסת יחפש כל הזדמנות בכדי לפרוק את תסכולו על ראשו של כל יהודי שייקרה לפניו. והנה, ביום השבת, למחרת אותו יום שישי – היה הגאון רבי יוסף חיים זוננפלד זצ"ל מוזמן לשמש כמוהל אצל יהודי שהתגורר ברחוב מאה שערים. לבני משפחתו ברור היה, כי בנסיבות שנוצרו, לא יצא הגאון מביתו ובוודאי שלא אל רחוב מאה שערים המועד לפורענות... אולם לתדהמתם, מיד לאחר שקידש הגאון על היין וסעד במהירות את סעודת שחרית, קם ממקומו, לבש את לבושו העליון, והתכונן לצאת לדרכו אל הברית... כל תחנוניהם של בני המשפחה לא הועילו, הגאון עמד על דעתו, והיה נחוש שלא לוותר על המצוה, אשר די בה כדי להגן על שלוחיה.

בסופו של דבר, משנוכחו בני המשפחה לדעת כי הגאון עומד על דעתו, החליטו כמה ממקורביו ללוותו, שכן באותם ימים כבר היה הגאון הישיש כבן שמונים שנה, וחששם היה רב, כי עלול הוא להוות טרף קל לפורעים. אלא שרבי יוסף חיים עצמו, הניאם מכך. לא נותר להם אלא להביט מאחור בדמותו המתרחקת, כשהיא פונה אל עבר רחוב השלשלת, בדרך המובילה אל שער שכם, אשר אף בימים כתיקונם נחשבה כמועדת לסכנה... כך, באותה הדרך עצמה בה התגודדו אך אתמול אלפי פורעים צמאי דם, צעד כעת הגאון הישיש לבדו, כשהוא מעוטף בטלית ודמותו נוראת הוד. בצעדים בטוחים ומאושישים הוא עשה את דרכו, שליח מצוה להכניס עוד יהודי בבריתו של אברהם איבנו. כך, להפתעתם של יושבי מאה שערים, שלא האמינו למראה עיניהם בראותם את דמותו מופיעה בשערי השכונה – הגיע רבי יוסף חיים אל מקום הברית, שימש כסנדק, ולאחר מכן – פנה לצאת לדרכו בחזרה... בשכונת מאה שערים, התגוררו כמה מנכדיו של רבי יוסף חיים, ואלו הפצירו בו להמתין בשכונה עד יעבור זעם, ולא להסתכן שוב ביציאה לדרך אשר היא בחזקת סכנה. "הא ניחא עד כה, מסר הסבא את נפשו בכדי לזכות במצוה! אולם מדוע ישוב כעת ויסתכן לשוא? הלא אין סומכין על הנס במקום בו שכיח היזק!" טענו בפניו, אך הוא בשלו: "שלוחי מצוה אינם ניזוקין, לא בהליכתם ולא בחזרתם!" הבהיר, ויצא לדרך. תהלוכה רבת משתתפים ליוותה אפוא את רבי יוסף חיים בצאתו ממאה שערים אל העיר העתיקה, אולם בהגיעם אל בית החולים האיטלקי – הפנה אליהם הגאון את פניו, בירכס בברכת 'גוט שבעס' במאור פנים, והיה זה יותר מרמז כי עליהם לשוב על עקבותיהם... ואכן, מיד לאחר מכן שב רבי יוסף חיים לצעוד בצעדים בטוחים, בשלוה גמורה, בדרכו אל שער יפו, בעוד עיני הקהל מביטות אחריו עד שנעלמו עקבותיו... לאחר מעשה, נשאל רבי יוסף חיים: "ממה נפשך... אם סבר רבינו כי מדובר במקום בו שכיח היזק, ואין לסמוך על הנס – מדוע סיכן את עצמי? ואם סבר כי שלוחי מצוה אינם ניזוקים גם באופן זה, ואין מקום לחשש, מדוע לא הניח למקורביו ללוותו?"

אכן, הסביר הגאון ואמר: "לאמיתו של דבר, סבור הייתי כי מדובר במקום בו ההיזק שכיח, ובאופן זה אין לסמוך על ההיתר 'של שלוחי מצוה אינם ניזוקין'. ובכל זאת, כלל נקוט בידך, כי הסכנה הנשקפת לשלוחי מצוה במקום בו שכיח היזק – אינה אלא כאשר אין כוונתם לחלוטין לשם שמים... אולם אם כוונתם לשם שמים באופן מוחלט – לא ייזקו גם כאשר ההיזק שכיח! מעתה, ביחס לעצמי, יכולתי לומר בוודאות כי אינני הולך אלא לשם שמים, ומשכך לא היה בדבר כל סיכון... אולם כאשר לאחרים – לא יכולתי לקבל אחריות על עצמי, ולפיכך סירבתי לאפשר להם ללוותני!"

ומכאן, על פי יסוד דבריו של רבי יוסף חיים, תשובה לשאלתנו, על פי דרכו של הנצי"ב מוולאדין המבאר כך: משה רבינו חיפש יהודים אשר יצטרפו אליו בכדי להרוג את עובדי העגל. אולם היתה זו משימה הכרוכה בסיכון בלתי מבוטל! הלא בהחלט היה מקום לחשוש שעובדי העגל ילחמו וינסו לפגוע במבכשי נפשם, ואפילו להרגם! היה זה בגדר מצב בו שכיח היזק, ולפיכך לא היה תקף במקרה זה הכלל של 'שלוחי מצוה אינם ניזוקין', ובכל זאת, ביחס לאותם אשר יכולים היו לעשות את מעשיהם לשם שמים בלבד – לא היה כל סיכון, שהרי לגביהם אין מקום לחשש גם במקום בו ההיזק שכיח! לפיכך, כאשר קרא משה: "מי לה' אלי" – הוא התכוון לאותם אשר כוונתם אינה אלא לשם שמים באופן מוחלט, והיינו "מי לה" – מי שכוונתו אינה אלא לשם ה'! לקריאה זו – לא יכולים היו להענות כל אלו אשר לא עבדו לעגל, שהרי עדיין לא היתה ערובה לכך שביכלתם להצטרף אל משה לשם שמים בלבד... רק בני לוי הם שנענו אפוא לאותה קריאה, משום שרק הם יכולים היו להעיד על עצמם כי כוונתם אינה אלא לשם שמים, ומשכך, כל סכנה לא נשקפת להם אם יצטרפו אל משה... (ללמדך מאוצרותיו של הרב מרדכי פרידליך זצ"ל)

פינת ההלכה

לענות לשיחה ממתנה באמצע שיחה עם אביו

שאלה: רציתי לברר האם כשאני באמצע שיחה עם אבי שליט"א בפלאפון, והנני רואה שאחד מצלצל לי באמצע השיחה, האם מותר לי לעבור לשיחה המתנה ולהשאיר את אבי המתין ולחזור אליו אחרי גמר השיחה? **תשובה:** הדבר תלוי במדת הדבר תלוי במדת נחיצות השיחה השניה, כי אם הדבר נחוץ לו בשעתו ואינו ניתן לדחותה, יתנצל לפני אביו בדרך כבוד על זה ויבקש ממנו רשות טרם שעובר לשיחה השניה, אבל אם זהו שיחה שניתן לדחותה, לא יפסיק באמצע השיחה עם אביו. ויוכל הבן לשער עצמו בדבר, האם כשהיה מדבר עם איזה איש חשוב, גם היה מפסיק משיחתו מחמת גודל נחיצות השיחה השניה, אז יוכל להפסיק מחמת כן גם בדיבורו עם אביו. אמנם וודאי פשוט דמקום הפסד מומן וכיוצא, הלא לא נתחייב לכבד את אביו מממונו של בן. על כן יתנצל בפניו ויוכל לעבור אל השיחה השניה בכדי שלא יבוא לידי הפסד. (הרה"ג יואל רובין שליט"א)

חידה שבועית

מאפסנה י' 4 אחיות ולכל אחות י' אח אחים הם בסך הכל?

תשובה לחידה פר"ש: "וחטאת על המזבח" (כט,לו) מפורש רש"י: "לשון מתנת דמים הנתונים באצבע קרי חטוי". תשובה לחידה השבועית: בכל מטבע של 10 אג.

מזל טוב

מרכז העיר: משפחת מרקוס לנשואי הבן משפחת בלומנטל לנשואי הבת משפחות פיטרמן – מושקוביץ להולדת הבת הנכדה משפחות נאה – קליין להולדת הבן והבת הנכד והנכדה **גני הדר-עמישב:** משפחת כץ להולדת הבן משפחת הרה"ג רבי בנימין אטיאס שליט"א לנשואי הבן משפחת בוטרמן לאירוסים הבת משפחת לוונשטיין לאירוסים הבת משפחת דיקשטיין לאירוסים הבת

הודעות לשמחות ניתן לשלוח עד יום שני בפקס: 037608833 או למייל a7608833@gmail.com

היחידה לתרבות חרדית
מינהל שירותי קהילה

"איש כופר נפשו" – מטבע של אש!

עצרת מספד עשו בירושלים על הרה"ג לייב חפץ שנתפרסם בקנאותו. כתום המעמד הזמין המהרי"ל דיסקין את שמש בית הכנסת ונתן לו מטבע כסף באומרו: "זה לעילוי נשמת המנוח עבור כל הקהל שהיה נוכח כאן". תמחו הנוכחים על מה ולמה... נתברר כי רבינו שמע את החזן בעת תפילת "קל מלא רחמים" אומר "בעבור שכל הקהל ינדרו צדקה", לפיכך ראה חובה לעצמו להבטיח שלא יכשל הציבור בה! (עפ"י "עמוד האש")

סיפר הגאון ר' ישראל זינגר, רבינו ה"חזון איש" שאל: "מדוע חז"ל לא חייבו במעשרות את מי שמכניס את תבואתו דרך גג, כפי שחייבו באופנים אחרים?"

וענה: "אדם שעושה מאמץ גדול להפטר ממעשרות, הניחו לו חז"ל ולא נתנו לו את הזכות לתת מעשרות." ("אש ישראל")

גם המציאות מעידה מכמה עשירים, שכל מה שהיו נותנים יותר מתעשרים יותר! (ערוה"ש רמ"ז ו)

מעשה שארע השתא כאן בעיר התורה והחסידות בני ברק. אישה יקרה שהקימה מפעל חסד של חלוקת בגדים וכדומה לנזקקים, מסרה למשפחה אחת בגדים ושאר אביזרים. להפתעתם, גילו בני המשפחה ארבעת אלפים חמש מאות דולר בתוך אחד התיקים!!!

מיד התקשרו לבעלת הגמ"ח וסיפרו על המציאה. היא ומשפחתה ניסו להתחקות אחרי בעלי התיק, חלק ניכר מן הבגדים מגיע מחו"ל, חיפשו וחיפשו בכל דרך אפשרית, אך בסופו של דבר לא מצאו את בעלת התיק.

פנו לרב לדעת מה יעשו. הרב פסק שהכסף שייך למשפחה שמצאה את הכסף בתיק.

משפחה זו עמדה לפני חתונה, אין לתאר את העזרה השמיימית שהגיעה להם בה! איזו שמחה! ("נר לשולחן שבת" מידידי הר"ר י"ז)

האותיות שאחרי 'חסד' הן 'טעה', לרמוז שיעשה חסד גם אם יטעה בנתינתו. או שמכפר על מה שטעה. ("מעיל צדקה" אלק תרס"ו)

הגאון רבי חיים פאלאג'י ביאר זאת על פי מה שארע עימו: "בדידי הוי עובדא, כמה פעמים באו לפני בני אדם וחשבתי שבאו לבקש צדקה בדרך כבוד, כאילו באו לשאול שאלה, וטעיתי בהכרת פניהם והוצאתי גרוש או חצי גרוש ונתתי להם... והצטערו באומרו: 'איני מהמקבלים צדקה ולא באתי ליטול', עד כדי שלפעמים הוצרתי לפייס אותם שהיו מקפידים עלי, וביני לבין עצמי אמרתי, ודאי שלא יחשוב לי הקב"ה עוון, אדרבה, כי חסד חפצתי ויחשב לי כאילו נתתי.

בזה יבוא הרמז על נכון, שאחר אותיות 'חסד' באו אותיות 'טעה', כדי לרמוז שאפילו טעה שחשב לתת צדקה ואותו אחד אינו נצרך, אפילו הכי יקרא לפני ה' לחסד, כאילו נתן לאביונים." ("נפש חיים" 'חסד' נב. את הספר "מעיל צדקה" חיבר רבינו אליהו הכהן בעל ה"שבט מוסר").

"ונתנו איש כפר נפשו... זה יתנו כל העבר על הפקדים מהצית השקל". מהצית השקל לא רק...

השיעור הקטן ביותר לנתינת צדקה הוא נתינת שלישיית השקל בשנה – שיעור זה הוא רנ"ו פרוטות, שהם נכון ליום ט"ז אדר א' תשפ"ד עשרים ושלושה שקלים בערך – סכום זה כולם חייבים לתת, אפילו עני המתפרנס מן הצדקה, ואם נתן פחות מזה לא קיים מצוות צדקה. (יו"ד רמ"ט ב) מדרבנן. ("דרך אמונה" מתנו"ע)

כתב הש"ך, לכן נהגו בארצות הללו שהגבאי צדקה הולך בבית הכנסת, שני וחמישי, לגבות מעות צדקה מכל אחד ואחד, כדי שאפילו אם הוא נותן בכל פעם את המטבע הכי נמוך, יצא שבשנה יתן יותר משלישית השקל והוא מנהג נכון. (שם ד')

"יוסף אומץ" כתב: שיעור זה הוא מיוחד לעניים שהוא מועט מאוד. ונראה שעשיר לא יוצא בנתינה זו ידי חובת מצות צדקה.

ה"חזון איש" תמה על חשבון זה של רנ"ו פרוטות, שבגמרא מוכח ששקל של פרשה זו הוא מאה סלעים. אם כן 'שלישית השקל' הוא שלושים ושלושה סלעים ושליש! ונשאר בקושיה. (חזו"א י"ד קפ"ב ו' עיי"ש ועיין "דרך אמונה" מתנו"ע ז' ל')

עולה מדבריו: סלע יש בו 768 פרוטות, אם כך 'שלישית השקל' הם 25600 פרוטות, שווים היום 2328 שקלים! זה כבר סכום...

מידה בינונית לתת לצדקה אחד מעשרה. (יו"ד רמ"ט א) אמרו חז"ל "עשר תעשר, עשר בשביל שתתעשר", מותר לנסות את הקב"ה בנתינת מעשר כדי להתעשר. (תענית ט.)

נחלקו הפוסקים אם גם במעשר כספים וצדקה מותר לנסות את ה', או רק מעשר ממש. הרמ"א הביא שתי דעות בזה. (רמ"ז ד') ה"חפץ חיים" ו"ערוך השולחן" כתבו, נקטינן שגם בצדקה ומעשר כספים מותר לנסות את ה'. ("אהבת חסד" ב' י"ח הגה, ערוה"ש רמ"ז ו')

"ומשרתו יהושע בן נון נער לא ימיש מתוך האהל". (ל"ג י"א)

פעם הצדיק רבי אלעזר אבוחצירא דיבר על מעלתו של המכבד תלמידי חכמים ושכרו, והביא את דברי חז"ל בזה. בדרך אגב העלה את התופעה המצויה של אנשים שנדחפים לראות אדם גדול, שהוא בכלל "מוקיר רבן".

הוסיף וסיפר, שפעם היה אצלו ברית של נכד, ואנשים רבים נדחפו לברך אותו במזל טוב ולהתברך ממנו, והיו שם דחיפות רבות מעל המקובל. בין הנוכחים היה פרופ' אחד שהוזמן לשמחה, וכשבא אצלו היו לו טענות רבות על ההתנהגות הזו של האנשים. ראשית, הם מבבלים את סדר האירוע. ובעיקר, הדוחפים מזיקים לאחרים את גופם ובגדיהם.

אמר רבי אלעזר, שמן השמים נצנצה בו תשובה ניצחת... אמר לאותו פרופ' שהתנהגות זו אינה חדשה, כבר היו דברים מעולם, מימות משה רבינו היה כן. תמהה איש, מה המקור לזה. אמר לו רבי אלעזר, כתוב בחז"ל 'שהזכות שעמדה ליהושע להיות ממשיכו של משה רבינו, שהיה נער לא ימיש מתוך האהל, שיהושע היה מסדר את הספסלים בבית המדרש'. יש להבין, מדוע מעשה זה עמד ליהושע לזכות בכזו זכות עצומה, וכי בשביל סידור ספסלים מזמן לזמן יקבל כזה פרס?!

אלא כנראה סידור הספסלים הזה אינו סידור הספסלים המקובל אצלנו לצורך סדר ונקיון. כיון שמשה רבינו היה רבן של ישראל, כאשר היה בא לבית המדרש ללמוד תורה, בכל פעם שנכנס או יצא, הלומדים רצו לראותו מקרוב ולהתברך על ידו, זה גרם לדחיפות ולהזזת הספסלים ממקומם, וכשהמזבזב חזר לתיקנו היה יהושע מחזיר מחדש את הסדר לבית המדרש. אף שתופעה זו היתה חוזרת ונשנית מדי יום ולעיתים כמה פעמים ביום, יהושע לא התלונן ולא רטן על אותם העושים כן, אלא קיבל את הענין בעין טובה, הבין לרוחם כי רצונם להתענג בזיו פניו של משה, וזה מרוב ענווונותו, לכן זכה למה שזכה!

הרי לנו שמנהג זה הוא מנהג ישראל קדום ומקובל. דבר זה יישב את דעתו של אותו פרופ'... (פקודת אלעזר" ערך תלמידי חכמים)

הוסיף ותיאר מרן את סדר אמירת שיעורו של משה רבינו (עירובין נ"ד): משה למד מפי הגבורה, נכנס אהרן ושנה לו משה פירקו... נכנסו בני אהרן... נכנסו זקנים... נכנסו כל העם ושנה להם משה פירקו. והאופן בו נשמע קולו של משה לכל העם (תדב"א ח' ט') משה נכנס וישב בבית המדרש הגדול שלו, וכל ישראל יושבים לפניו שנים עשר מיל ובכל צד שמעו את קולו, עד תחום שנים עשר מיל. (מזקנים אתבונן - בטחון ואמונה" ועיי"ש וכן הערת מרן מקרבן פסח וצ"ע)

אומר ה"אור החיים" הקדוש: השפעתו של משה רבינו לא הסתיימה אחר מותו, אלא היא ממשיכה עד עצם היום הזה.

חז"ל היו קוראים זה לזה משה - "משה שפיר קאמרת" (סוכה ל"ט. שבת קא): כמובא בזוהר "כל תלמיד חכם יש לו ניצוץ מנשמת משה, כי הוא זה המדבר בבחינת נפש הלומדת תורה". (כ"ז ע"י"ש)

"שני לוחות האבנים כתובים באצבע אלקים" - השל"ה הקדוש ביאר כי השפעתו של משה על תלמידי החכמים שבכל דור ודור מביאה לכך שתלמיד חכם יכול לחדש ולהתעלות בלימוד התורה, מכח נשמתו הגדולה של משה שניצוץ ממנה יוקד בו. זהו מה שמצינו פעמים בתלמוד "משה שפיר קאמרת" - כלומר שפיר קאמרת מכח הניצוץ של משה רבינו שנתפשט בק!

זו כוונת הירושלמי (פאה ב' ד') שפירש את הפסוק "ויתן ה' אלי את שני לוחות האבנים כתבים באצבע אלקים ועליהם ככל הדברים אשר דבר ה' עמכם". דרשו חז"ל "הדברים" - אלו מקרא, משנה, תלמוד ואגדה, ואפילו מה שתלמיד ותיק עתיד להורות לפני רבו כבר נאמר למשה בסיני... כבר היה לעולמים". כלומר, כל חידוש תורה כבר נאמר למשה בסיני והתלמיד הותיק מגלה אותו. ביאר השל"ה כי נפשו של משה יוקדת וניצוץ ממנה נמצא באותו תלמיד חכם ומכוחו של ניצוץ זה מגלה התלמיד את חידושו! ("תורה אור" שבעות ועיין "לאור החיים" תצוה)

"מזה ומזה המה כתובים". (ל"ב ט"ו)

פעם פנה סוחר יהודי עשיר אל הגאון רבי חיים אלעזר ווקס, ה"נפש חיה", שהרב יואיל לשבת בדין שיש לו עם גוי אחד, דין על עשרות אלפי רובל.

ה"נפש חיה" הבין שאין זה סכסוך רגיל, אלא מדובר בתרמית וסירב לדון בדין זה. הגביר רתח, בכה, התחנן ושידל את הרב, הלא זו "עיסקה" שמקובל לעשותה ומה עוד נגד לא יהודי...

"דווקא משום שמדובר בגוי אני מסרב" השיב הרב "אם הגוי מסכים להתדיין אצלי, מן הסתם הוא סומך על ישרי, אסור למעול באמונו, זהו חילול ה'".

ועוד הוסיף הרב: "בלוחות כתוב "מזה ומזה המה כתובים" הדבר בא ללמד אותך, איזו טענה שלא תמציא, הלאו מזהיר אותך "לא תגנוב!" (גנוזי אבות" תולדות ה"נפש חיה")

במקנס היה לו לגאון רבי יוסף טולידנו מסחר עם גוי אחד שלא ידע קרוא וכתוב, אפילו לחתום את שמו לא ידע. כל אימת שהיה בא לסגור איזו עסקה היה מתייעץ עם רבי יוסף וכשהיו מחליטים על סגירת העסקה היה רבי יוסף חותם את שם הגוי.

הדבר התחיל כאשר פעם אחת עמד הגוי לעשות עסק עם כמה ערבים בדרך של עורמה וגזל, עמד על תחבולה להרוויח בה הון. בא אל רבי יוסף ואמר לו: 'רבי יוסף תחתום'. רבי יוסף אמר לו: 'איך אני יחתום על גזל?! בשום פנים ואופן לא אחתום'. אמר לו הערבי: 'אלה לא יהודים, הם ערבים, מותר לך'. אמר לו רבי יוסף: 'זה גזל הגוי ואסור'. ניסה לשכנעו ולא הסכים 'אסור לי'.

הגוי הזה ראה את ישרותו וצדקותו של רבי יוסף. מני אז לא עשה דבר קטן וגדול מבלי להתייעץ עמו. לימים נעשה אותו גוי עשיר גדול אודות לעצותיו של רבי יוסף. זכה לכך מפני שהיה מכבדו ומנשאנו. (קונטרס יוסף הצדיק מידידי הרה"ג רבי אברהם דבדה)

ומה היה השיעור של משה?

מתורת מרן הגאון רבי אהרן לייב שטיינמן: במשניות בפרק "איזהו מקומן" לא כתוב אף תנא, דבר כזה אין בכל הש"ס, יש הסוברים שפרק זה הוא ישירות ממשנה רבינו מסיני, איש מפי איש.

דהיינו, אף שכל התורה שבעל פה ניתנה למשה מסיני והועברה בצורה מדויקת איש מפי איש, אבל לאו דווקא מילה במילה כמילים של משה רבינו, עיקר הדגש בהעברה ממשנה רבינו הוא שתהיה ההבנה מדויקת, אבל לא דווקא לשונו, אבל "איזהו מקומן של זבחים" כתוב מדויק את הלשון של משה רבינו, למה דווקא משנה זו מילה במילה לא ידוע, אבל משנה זו למדו איש מפי איש מדויק המילים מפי משה מסיני, עד רבי יהודה הנשיא.

חזיק רבי אהרן לייב "הרגש" בדברי: ה"חפץ חיים" אמר, אם היו מוצאים את הפרי הראשון שהקב"ה ברא בעולם, כמה היו מייקרים את הפרי הזה, הרי זה ממש הפרי שהקב"ה ברא, לכן כמה צריך לייקר את התורה שבכתב, שנשארה בדיוק כנתינתה.

אמר רבי אהרן לייב בהתרגשות רבה: יש פרק בתורה שבעל פה שנשאר בדיוק, זאת אומרת "דבר נורא, א-מוריעדיקא זאך, שומעים אנו ממש את השיעור של משה רבינו!!!"

ומדי יום בתפילה, כשאומרים פרק "איזהו מקומן" אפשר להתעורר על דבר זה. וזה לשון הגר"א שהועבר לרבינו הגר"ז: "בראשונים הובא טעם למה אומרים קודם התפילה דווקא פרק "איזהו מקומן של זבחים" ולא משניות אחרות, משום שבכל פרק זה אין שום מחלוקת תנאים, ומפני מה אכן פרק זה נעדר מכל מחלוקת, משום שלהבדיל משאר כל המשניות, פרק זה נשמר בדיוק כלשון שנמסר על ידי משה בסיני בלא שינוי. מעתה מובן מדוע נאמר במשנה "לפנים מן הקלעים", כיון שפרק זה נכתב ממש כמסירתו מסיני ובדור ההוא היה המשכן על מכוננו עם הקלעים". (ועיין "פנינים משולחן הגר"א" קמ"ד ו"תפארת ישראל" מכות כ"ג ג')

שומרי משמרת הקודש

גיליון ק"ט

אדר א' תשפ"ד

גיליון חודשי לחיזוק והתעוררות בענייני 'מורא מקדש' וענייני תפילה

מלב אל לב

התבוננות לאור התקופה

חבר יקר!
שלום וברכה

נמצאים אנו בחודש שמרבין בו שמחה. ישנם מתחבטים בשאלה האם מרבין בשמחה כבר בחודש אדר א' או שמשהים זאת לאדר ב'. לכאורה ניתן להוכיח ראיה לשאלה זו. מכח ההלכה שגם ב'ד ובט' באדר ראשון יש עניין של שמחה, אין בו הספד ותענית ויש אומרים שחייב להרבות במשתה ושמחה (עיין ס' תרצ"ז). לא באתי לעסוק כאן בצד ההלכתי, מכל מקום, שמחה היא מצרך חיוני לעבודת ה' בכל ימות השנה, זו דעה ברורה שאין חולק עליה. בכל עת שמדובר אודות השמחה, מתעוררת השאלה, מהו הגורם לשמחת האדם וכו'.

שים לב, כשאדם רעב או צמא, הוא חש במחסור ומצטער על המצוקה בו הוא נתון, ברגע שששת לרוויה ואכל כדי שביעה, התחושה הקשה שהייתה לו באה לקיצה, כעת הוא רגוע יותר, הוא בא על סיפוקו ומרוצה, אלא שכל סיפוקו היא השלמת מחסור וצורך גופני באותה שעה בלבד.

כמו כן, אם יהיה מדוכדך ובמצב רוח ירוד, נפשו כמהה לצאת מהמרידות בו הוא שרוי, שירי שמחה וחזיון יעודדו אותו להשתחרר מעט מסגירותו, גם כאן המטרה להשלים את החסר, למלא את נפשו העצבה. אלו תחושות שמן הסתם הזדמנו לפניך מעת לעת.

לעומת זאת, כשאדם מתכנן להשקיע באיזה נושא, הוא עמל ויגע להוציא את מחשבתו מן הכוח אל הפועל, לבסוף הצליח להגיע אל המטרה והיעד כרצונו וכשאיפתו, התוכנית קרמה עור וגידים והפעולה עומדת בשלימותה, תחושות הסיפוק והשמחה בשעה זו גוברים במיוחד.

כל זאת כשעדיין מדובר בנושאים גשמיים, אולם היות ותוכנה של מידת השמחה נפשית ורוחנית, לבטח תתרומם ותתייצב מידה זו הרבה יותר בשעה שאנו עוסקים בעניינים רוחניים.

נסה לרגע להיזכר מה הן התחושות האופפות אותך לאחר לימוד טוב בתענוג רוחני, תפילה יוקדת ברגשי קודש וכוונת הלב, תחושת הסיפוק והשמחה הם בלתי ניתנים להשוואה כלפי הנושאים שהזכרתי למעלה. ביותר, כאשר עמך בפניך ניסיון כלשהו, היצר דחף לעשות כך וכך, בתוככי לבך ידעת היטב כי לא זו הדרך הרצויה בעיני השי"ת, לאחר שבעזרת ה' הצלחת לעמוד בניסיון ולהתגבר על אותו פיתוי היצר, השמחה והסיפוק הרוחני מתרוממים במידה גבוהה מאוד.

נסכם בקצרה, שמחת האדם נובעת משליטה עצמית על נטיותיו הטבעיים, למען המטרה העילאית לקיים רצון הבורא.

כך תרגיש במוחש כאשר תיגש לתפילה מתוך החלטה נחושה לקדשה ולרוממה בשמירה ובהקפדה מוחלטת שלא לדבר כלל מתחילתה ועד סופה, יתכן ויצוצו ניסיונות פה ושם, באותם רגעים יהיו תחושות קושי, אך לאחר שתצליח לעמוד בזה תחוש שמחה בלב מהי.

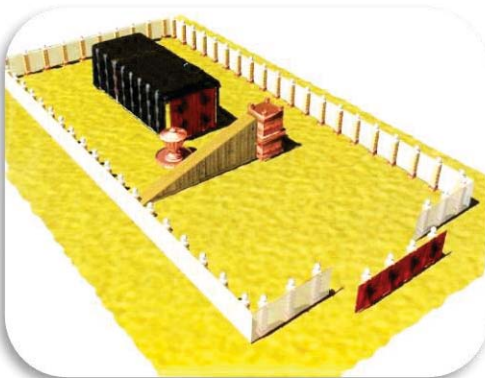
מאחל מכל הלב שתוכל לעמוד בכל ניסיון שהוא למען כבוד השי"ת, לעבדו בשמחה ובלב שלם.

עלה והצלח

מאחל בכל לב
ידיך ומוקירך

דברים אחדים

עד אמצא מקום לה'

שמחה רבה והתרגשות מיוחדת שררה בקרב החסידים כשנולד חנניה.

חנניה נולד לאחר שנים רבות של ציפייה, כבן יחיד לאביו כ"ק האדמו"ר שליט"א, נצר לשושלת חסידות ידועה בת מאות שנים מגזע צדיקים קדושים מצוקי ארץ ז"ע, תפילות נרגשות נישאו מפי כולם בתקווה ויחול, מתי נזכה לילד שיאיר את הבית וימשיך את שושלת הזהב המעטירה לשם ולתפארת.

עיני הכל היו צופיות אל חנניה לראות כיצד יגדל, האם יהיה ראוי לאותה איצטלה, האם יוכל להמשיך כהוגן את מסורת אבותיו, בתחילה היה נראה כי תקוותם אינה לשוא, חנניה היה ילד פיקח באופן מיוחד במינו, כישורים נדירים התגלו בו מקטנותו, אולם משגדל יותר התהפך הגלגל, מצב העניינים השתנה לחלוטין.

חנניה עבר בשנותיו הצעירות תחלואים ומכאובים שונים ומשונים, יסורי הגוף והנפש היו מנת חלקו, גופו היה פצוע וחבול, נפשו העגומה הייתה מיוסרת בעקבות מקרים כאלה ואחרים שתקפו אותו, בעקבות כך גם מצבו הרוחני ירד פלאים, כבר לא היה מסוגל ללמוד כבעבר, התפילות היו במצב נחות עד שבקושי היה מתפלל מעט במשך היום.

אביו הגדול האדמו"ר לא ידע את נפשו מרוב צער ודאגה, בחצר החסידות שרר מתח כבד, האם כל מאוויים ומשאת נפשם יורדת לטמיון חלילה, או שמא עדיין יש תקווה וחנניה יגיע בסופו של דבר אל הדרך אליה הוא נועד, בכל לבם נשאו תפילה לבל ייבוש המעיין ולא יקצץ האילן ח"ו.

הרבי השקיע את מירב המאמצים ועשה ככל יכולתו ביגיעה עצומה להשיב את בנו אל דרך המלך, מיטב הרופאים מכל העולם טיפלו במסירות בחנניה, לצד מורים ומחנכים מעולים ומנוסים שעמדו על חינוכו מחדש, אט אט ניכרו התוצאות, לאחר תהליך ארוך ומייגע פרץ חנניה, עלה ונתעלה והגיע למצב מצוין ומעולה הן בחלק הרוחני הן במישור הנפשי, גם מצב בריאותו גופו היה מושלם.

האדמו"ר התעקש למצוא עבורו שידוך הגון, בת מושלמת בכל מידה נכונה כלילת המעלות ותהיה גם היא בת קדושים מיוחסת, הפלא העצום שלאחר כל הקשיים והסיבוכים שעברו על חנניה בשנותיו הצעירות, הצליח ומצא את זיווגו כלה נאה וחסודה בכל מעלה ומידה בתכלית השלימות מיוחסת לגדולי וצדיקי הדורות, אין לשער את גודל האושר והשמחה על פני החתן והכלה, המחוננים, החסידים והאוהדים משני הצדדים, התקיימו בהם המקראות שמתנו כימות ענינתו, חננה ה' חננה כי רב שבענו בזה, ויאכלו וישתו לפני ה' ביום ההוא בשמחה גדולה, השמחה העצומה הרקיעה שחקים, בלב כל החסידים שררה התרוממות הרוח להודות להשי"ת על כל רחמיו וחסדיו עד הנה. עבור מגורי הזוג הצעיר סוכם כי בתקופה הראשונה יהיה בוסר מייכות לבית האדמו"ר, שם הוקצה עבורם דירה עד שיגיעו אל מעונת הקבוע.

בתום ימי השמחה המרוממים הזמין הרבי את מקורביו ועסקני החצר, בתחילה הודה להם נרגשות על השתדלותם ומאמצם הרב להצלחת ימי השמחה שהיו

מעל ומעבר למשוער, האדמו"ר הרעיף עליהם ברכות לרוב להם ולכל בני ביתם.

בהמשך הבהיר להם הרבי שליט"א - כינסתי אתכם היום למטרה נוספת, הנכם מודעים היטב לכל מה שעבר על בני היקר הרב חנניה, בחסדי שמיים הוא השתקם והגיע לפסגה, עלה והתעלה במעלות טובות ויקרות מכל הבחינות, זיכה אותו הקב"ה בזיווג הגון בת גדולים כלילת המעלות והתשבחות, ימי השמחה היו מרוממים ונעלים כפי שראיתם בעיניכם, אולם כעת הגיע הזמן לשכן את הזוג החדש במדור קבע, בית גדול ומרווח כראוי וכיאה לבני מלכים, מקום שאוכל גם אני לבקרם מעת לעת, לצורך כך יהיה עליכם להתרים את בני הקהילה שיתנו מנדבת ליבם הטוב, אבקש מכם בכל לשון של בקשה, עשו ככל יכולתכם שבזמן הקרוב יוכלו בני הזוג היקרים שיחיו להגיע אל המנוחה ואל הנחלה במשכנם הקבוע.

ציור זה בא לתאר ולו במעט את קורות בני ישראל בראשית דרכם, התלאות הרבות שחוו על בשרם בשעבוד מצרים, יציאת מצרים באותות ומופתים, היציאה ממ"ט שערי טומאה, עד שזכו לאחר הכנה רבה למעמד הגדול והנשגב על פני תבל - מעמד הר סיני וקבלת התורה.

הרמב"ן ז"ל בתחילת פר' תרומה מבאר שלאחר שקבלו ישראל עליהם תורה ומצוות ראויים הם להשראת שכנתו במקום קבוע, משם ידבר ה' עם משה לצוות את בני ישראל, עוד כתב הרמב"ן שכבוד ה' ששכן על הר סיני במעמד קבלת התורה הוא הכבוד ששכן בסתר במשכן, יעו"ש. התכלית היתה שיהיה בית קבוע להקב"ה וזו המצוה הקבועה לדורות 'וְעָשׂוּ לִי מִקְדָּשׁ וְשִׁכְנָתִי בְתוֹכָם'. כך נשמר בקרבנו לעד את רוממות הרוח והנפש מיציאת מצרים לחרות עולם ואת מעמד הר סיני.

בעוונותינו נותר לנו מקדש מעט בלבד, הדברים פשוטים ומובנים לכל, שאנו צריכים לשמור על מקום המקדש שיהיה קדוש ללא שום תערובת חולין וזרות, בפרט בעת התפילה שהיא שעת הקרבת הקרבנות - 'ונשלמה פרים שפתנו', נשמור על המקדש ועל הקודש (ראה עוד מאמר בנושא 'וְעָשׂוּ לִי מִקְדָּשׁ' בגיליון זה), כה יתן ה' ויעזרו להיות תמיד שומרי משמרת הקודש והמקדש.

חזקו ויאמץ לבבכם

הארכת

רננו צדיקים

עבודת התפילה בצל צדיקי הדורות זי"ע

שיח יצחק

אמרות טהורות מעוררות להליהב לב ונפש בענייני תפילה וביאורים על סדר התפילה, מאת

כ"ק אדמו"ר הרה"ק רבי יצחק מאיר זי"ע

בעל 'חידושי הרי"ם' מגור

ליומא דהילולא - כ"ג אדר - תרכ"ו

מפרשיסחה זצ"ל שיעור שני פתחים קודם התפילה, אחד לצאת מן העולם הזה ואחד לכנוס לעולם העליון, וב' פתחים אלו הם יציאת מצרים וקריעת ים סוף.

ברכת אבות

אדם צריך להזכיר עצמו לפני הבורא שהוא מבני אברהם יצחק יעקב, תוך געגועים לחזור למקום המיועד לבני ישראל - היינו געגועים להשי"ת כמו שהשי"ת זכר את ההמשכה מישאל שנמשכו אחריו במדבר בארץ לא זדועה, כמו"כ עלינו להזכיר את החיבה הראשונה של בני ישראל להיות לו לעם סגולה, וכך לעורר רחמי שמים מרובים ולהפוך כל עת לזמן רצון.

מגן אברהם

השי"ת הבטיח לאברהם אבינו ע"ה כי ישאיר מאתו נקודה בפנימיות ישראל בניו, ואת הנקודה הזאת לא יקלקל אדם לעולם, ועל הנקודה הזאת השי"ת מגן תמיד, וזהו מגן אברהם, ומ"ש בך חותמין, כי מדתו של אברהם אבינו ע"ה היתה חסד ואהבה, ומדה זו קרובה יותר אל האדם שיוכל לדבוק על ידה בהשי"ת, והיתה זאת הבטחה, בך חותמין, שמדתו תמיד תשאר בלב ישראל כנ"ל.

תשובה שלימה

השיבנו אבינו לתורתך, וקרבו מלכנו לעבודתך, והחזירנו בתשובה שלמה לפניה, השיבנו אבינו לתורתך - בתחילה צריכין לעשות תשובה כדי לזכות בתורה, וקרבו מלכנו לעבודתך - ואח"כ אורייתא מודעת ליה חוביה, שיוכל לחזור בתשובה שלימה - והחזירנו בתשובה שלמה לפניה.

בכל יום מציל השי"ת את ישראל מקטרוגים

המעביר בְּיָוֵנוּ בִּין גְּזָרֵי יָם סוּף וכו' (תפילת ערבית). בפר' יתרו וְאִשָּׁא אֶתְכֶם עַל כַּנְפֵי נְשָׁיִם, פירש"י - כנשר הנושא גוזליו על כנפיו שכל שאר העופות נותנים את בניהם בין רגליהם לפי שמתייראין מעוף אחר שפורח על גביהם אבל הנשר הזה אינו מתיירא אלא מן האדם שמא יזרוק בו חץ לפי שאין עוף אחר פורח על גביו לכך נותנו על כנפיו אומר מוטב יכנס החץ בי ולא בבני, אף אני עשיתי כן ויסע מלאך האלקים וגו' ויבא בין מחנה מצרים וגו' והיו מצרים זורקים חצים ואבני בליסטראות והענן מקבלם. ורש"י בפר' בשלח כתב עה"פ ויסע מלאך האלקים וגו', וילך מאחריהם - להבדיל בין מחנה מצרים ובין מחנה ישראל ולקבל חצים ובליסטראות של מצרים. בכל מקום הוא אומר מלאך ה' וכאן מלאך האלקים אין אלקים בכל מקום אלא דין מלמד שהיו ישראל נתונים בדין באותה שעה אם להנצל אם להאבד עם מצרים, ע"כ. והקטרוג נקרא חצים, והקב"ה הציל אותנו בקריעת ים סוף באמרו בני הם כמו האב שמציל את בנו אע"פ שאינו הגון, וזה פעול לדורות שבכל יום יש נגדנו מקטרוגים והשי"ת עוזר לנו, וזהו המעביר בְּיָוֵנוּ בִּין גְּזָרֵי יָם סוּף, בניו דוקא, המעביר - לשון הווה, וזהו מוטב שיכנס החץ בי.

לקבל הנגור עליו בשמחה

וְאֶתְחַנֵּן אֶל ה' בְּעַת הַהוּא לֵאמֹר וגו'. משה רבינו התפלל תקט"ו תפילות והוא להורות שצריך לעשות מה שאפשר, ולאחר שעשה מה שביכולתו צריך לקבל הנגור עליו באהבה ובשמחה כי אין לו מקום אחר כי הוא חייך ואורך ימך.

בתפילות על עבודת ה' יהיה מובטח על סייעתא דשמיא

אֲשֶׁר־יֵאָדָם עוֹז לוֹ בְּ מַסְלוֹת בְּלָבָב, על כל ענייני צרכי האדם אין ברור אם שוועתו תשמע בשמים, אבל על מסילות בלב' להגיע לעבודת ה' באמת, על זה יהיה לבו עוז' שיייעו לו.

אמונה שהכל מאת ה' ממתק הדינים

יִקְרָאנִי וְאֶעֱנֶהוּ עִמּוֹ אֲנֹכִי בְּצַדֵּךְ אֶחְלָצֶהוּ וְאֶכְבְּדֶהוּ. שעי' ישאדם יודע שהכל מהקב"ה ומקבל עליו היסורים באהבה ע"ז נמתק הדינים וזהו אֶחְלָצֶהוּ וְאֶכְבְּדֶהוּ.

הודאה והלל להשי"ת בכל לב מעורר כל הלבבות

הִלְלוּ-ה-אוֹדֶה ה' בְּכָל לֵבָב. מי שמהלל להשי"ת בכל לבו יכול לעורר כל הלבבות להלל להש"י, כי אודה ה' בְּכָל לֵבָב - אכניס הודיה לכל לב.

השפל בעיני עצמו מקבל מאוצר מתנת חנים

וְאֶתְחַנֵּן אֶל ה' בְּעַת הַהוּא לֵאמֹר וגו'. משה רבינו פעל בתפילתו לדורות ליתן מתנת חנים, כדאי' במדרש שאמר משה לפני הקב"ה שתראה את בניך בצער ואין מי שיבקש רחמים עליהם ומיד ענה להם, ומאחר שיש אוצר מתנת חנים למה לא ישיג כל אחד ממנו, אלא זה שידע שאין לו באמת מעצמו כלום וכל מה שמשגי' יתור כך נהיה שפל בעיני עצמו יותר זה יכול לקבל מאוצר מתנת חנים, אבל מי שמשגי' ונדמה לו שיש לו מה, לאחד כזה נפסק האוצר מתנת חנים, ועכ"פ צריך לראות שלא יהי לו גסות הרוח ממה שמשגי'.

יתחזק לתפילה בשמחה על שהשי"ת קרבו לעבודתו

כשהולך האדם לעשות מצוה ובפרט לתפילה ילבש חרדה ואימה ופחד לאמר, מי הוא זה וכו' אשר בא להתקרב אל מלך מלכי המלכים הקב"ה ולומר שהוא מעבדיו ואוהביו, וממילא מחמת פחד ואימה לא יוכל לנוע בשפתיו כמו שאומרים בתחילת שמונה עשרה ה' שפתי תפתח וכו', אולם יתיישב בדעתו הלא מצוה היא והבורא ציוה זאת וזכה לציווי הלז, אז ילבש עצמו זריזות ושמחה רבה על שהשי"ת קרבו לעבודתו.

יעקב אבינו רצה את הישועה מצד התפילה

וַיִּקְרָא יַעֲקֹב מֵאֵד וַיֶּצֶר לוֹ וגו'. הגם שהבטיחו הקב"ה, רק יעקב רצה להיות נושע מצד התפילה שבזה יש שייכות לאדם בזה הישועה ולא מצד הבטחת הנס.

שכל להבחין ב'ברכה'

הַנּוֹתֵן לְשִׁכּוֹי בִּינָה. בפר' ראה - רָאָה אֲנֹכִי נִתָּן לְפָנֶיךָ הַיּוֹם בְּרָכָה, פי' שנקבע בכל איש ישראל בכוח שיוכל להבחין ולבחור רק בה' ברכה, וע"ז מברכין בכל יום הַנּוֹתֵן לְשִׁכּוֹי בִּינָה.

מתי יגיעו מעשי למעשי אבותי

בכל יום אנו אומרים אֶבְרָתָנוּ עִמָּךְ בְּנֵי בְרִיתְךָ, בְּנֵי אֲבְרָתָךְ אֲהַבְתָּ שֶׁנִּשְׁבַּעְתָּ לֹא בְּהַר הַמּוֹרִיָּה, זָרַע יִצְחָק וְחִידוֹ, שֶׁנִּצְטַקְדָּ עַל גְּבֵי הַמִּצְבֹּת, עַד־תָּ יַעֲקֹב בִּגְדָ בְּכוֹרְךָ, אנו מזכירים את כל אחד מהאבות עם מידותיו ובאמת אין לא נבוש להזכיר את זה, מבלי שיהיה לנו איזה נגיעה במעשיהם.

גם את החלק שלנו, גם יעשה הקב"ה

אֶלְקִים יִחַנְנוּ וַיִּבְרְכֵנוּ יְאֹר פְּנֵינוּ אֲתָנּוּ. היינו שיהיה החינוך והארה אתנו, כמו שאמר הרבי מלובלין זי"ע עה"פ השיבנו ה' אליך ונשובה, השיבנו ה' אליך - שהקב"ה יעשה זאת, ואם כן מה הפירוש 'ונשובה', הלא זה יהיה נחשב כ'שובו אלי'. אלא אנחנו מבקשים מהקב"ה שהכל ביכולתו, שיהיה הוא העוזר ומכל מקום יקרא 'ונשובה', וזה הפי' יאר פניו אתנו.

שיר ושבח על שזוכים לסדר שבחי הקב"ה

עניין פסוקי דזמרה קודם ברכות קריאת שמע ותפילה, שהוא ליתן שיר ושבח ע"ז שזוכין לסדר שבחיו של הקב"ה.

ולא אנחנו - ולו אנחנו

ב'מזמור לתודה' כתיב 'ולא אנחנו' וקרי 'ולו אנחנו', והכל אחד, פי' שכפי מה ש'לא אנחנו' ומבטלין עצמנו כן 'לו אנחנו' עמו וצאן מרעיתו.

אמונה גם אחר ראייה

וַיִּרְא יִשְׂרָאֵל אֶת הַיָּד הַגְּדֹלָה וגו' וַיֶּאֱמִינוּ בָהּ וַיִּמְשָׁה עֲבָדָיו. הנה אחרי שכתוב וַיִּרְא יִשְׂרָאֵל נאמר וַיֶּאֱמִינוּ, היינו שגם אחרי ראייה צריכים לאמונה (כמ"ש הרמב"ם ז"ל בהקדמתו שהאמונה היא מבוררת יותר מהראיה).

געגועים לשורר להקב"ה

אָז יִשְׁרַח מִשָּׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל וגו'. שהיה להם געגועים להיות משוררים תמיד לכן נשאר לעולם, וזהו וַיֶּאֱמִינוּ לֵאמֹר - לתמיד.

יהודי נברא לקדש המחשבה

אָז יִשְׁרַח מִשָּׁה וגו'. ברש"י ז"ל הו"ד על שם המחשבה נאמרה, היינו שכל היהודי לא נברא אלא כדי לקדש את המחשבה.

חיות כל הבריאה מהתורה

הַמְּחַדֵּשׁ בְּטוּבוֹ בְּכָל יוֹם תְּמִיד מְעֻשָׁה בְּרָאשִׁית, כי 'בטובו' הוא התורה - לקח טוב נתתי לכם', והיינו שחיות כל מעשה בראשית הוא מהתורה - עשרה מאמרות.

ולך לבדך מודים'

איתא ב'נשמת כל חי' השבחים וְבָרַךְ וְבָרַךְ נַפְשָׁהּ וגו', דרשו חז"ל בְּכָל נַפְשָׁהּ - אפילו הוא ישנים וכו' פוקח עורים וכו' ואח"כ אומרים 'זאילו פינו מלא שירה כים אין אנחנו מספיקים וכו', ואח"כ אומרים 'ולך לבדך אנחנו מודים' - אף בלא כל השבחים שאנו אומרים מקודם ג' כ' ראוי להודות לך.

עול מלכות שמים קודם התפילה

לכל ישראל יש נקודה פנימית מה, רק שהיא מכוסה ומעורבת לכן אינו יכול להתפלל עד אחר קריאת שמע, שמקבל עליו עול מלכות שמים ודוחה את הפסולת.

עבודת ה' גם כאשר לבו בל עמו

וְאֶהְבֶּתָּ אֶת ה' אֱלֹהֶיךָ בְּכָל לֵבָבְךָ וּבְכָל נַפְשָׁהּ וגו', דרשו חז"ל בְּכָל נַפְשָׁהּ - אפילו הוא נוטל את נפשו, ע"פ ז"ל בְּכָל לֵבָבְךָ - אפילו הוא נוטל את לבבו, היינו שלפעמים אין לו לאדם לב כלל לעבודת הבורא, אע"פ צריך אדם לעבוד את השי"ת כמו שהוא.

יצ"מ וקרי"ם - ב' פתחים שקודם התפילה

תקנו זכירת יציאת מצרים וקריעת ים סוף קודם התפילה, בשם הרה"ק הרב ר' בונים

יְשׁוּמַח ה' בְּמַעֲשָׂיו

מבט אל התפילה

זוויות ראייה שונות על ענייני התפילה

כספיות לא היה כל קושי, ירחמיאל עמל לפרנסתו במשך שנים רבות. קצבת הזקנה והסכונותיו שצבר במשך השנים אפשרו לו את השהיה במקום בהרחבה גדולה.

סדר יומו של ירחמיאל מתנהל על סדר קבוע, בבוקר השכם קם לתפילה בבית הכנסת המקומי, לאחר התפילה נמסר שיעור ב'חוק' מאת מגיד שיעור אברך צעיר ומרדף שמטביר את הדברים בטוב טעם, זמני הארוחות בשעות קבועות, ירחמיאל קבע להגיד את ספר תהלים כולו בכל יום, אינני יודע ללמוד, לכל הפחות אומר תהלים - הסביר לשואלים, במשך

היום נערכים לקשישים פעילויות מגוונות, בשעות הערב שוב פונה לבית הכנסת לתפילת מנחה וערבית, שם הוא נוכח גם בשיעור משניות שמתקיים בין מנחה למעריב. המצב החדש העיקר מעט על ירחמיאל, בכל השנים היה פעלתן במלוא המרץ מבוקר עד ערב, בעת הזאת כוחותיו בל עמו, כמה קינא בחבריו הישישים שישבו ולמדו במשך היום, ההנאה הרותנת ניבטה מבין עיניהם, מה יעשה כעת לאחר שבמשך השנים היה רחוק מלימוד עם כי לא באשמתו, אך אלו הם הנתונים, כך שבמשך היממה היו כמה שעות שירחמיאל לא מצא במה להתעסק, נסיבות אלו העכירו את מצב רוחו.

בני משפחת שטיינמייסטר מתוך ערנות למצבו של אביהם, העלו את הנושא ודנו כיצד ומה לעשות לשפר ולהיטיב את מצב רוחו של האב-הסב הקשיש, הוחלט כי בשום אופן אין משאירים את אבא לבדו בכל שעות היממה, בני המשפחה יסודרו לראשיתו על פי תורו לבקר ולשחות בקרבת ירחמיאל בשעות הפנויות, ההחלטה התקבלה על דעת כולם בהבנה ובשמחה.

במשך השנים נשמר קשר אדוק ביותר בין ירחמיאל ורעייתו יענטא רייזל למשפחת האח-הגיס שמחה מאיר קלמינסקי - קרוב המשפחה היחיד שנתנו לאחר החורבן לבני הזוג שטיינמייסטר, שמחה מאיר זכה להקים משפחה ענפה, שלושה עשר ילדים נולדו לבני הזוג קלמינסקי, כל ילד יהודי שנולד הוא נקמה בגרמנים הארורים י'ש - היה שמחה מאיר נוהג לומר, הקרבה והקשר בין המשפחות היו עצומים, בקיורים לעתים תכופות מבני משפחה זו אצל זו, סיוע ועזרה במסירות הדדית זה אל זה, היחס של האחיינים אל הדודים היתה הרבה יותר מהרגיל, גם הקרבה בין בני הדודים היתה הרבה מעבר לבני דודים רגילים, אך טבעי היה כי בשעה שהוחלט ע"י בני המשפחה לעמוד לצד ירחמיאל ושהייה תדירה בקרבתו, בהיות שירחמיאל לא היתה לו משפחה רחבה כ"כ, בנו הרב מיכאל שטיינמייסטר גר בארץ ישראל, גם חלק מנכדיו וניניו בני משפחת זילברמן אינם גרים באר"ב, כדי להקל ולהרחיב את התורנות התבקשו גם בני המשפחה קלמינסקי ליטול חלק בתפקיד החדש, הם קבלו את המשימה בשמחה, גם שמחה מאיר קלמינסקי עודד בחום את בניו ונכדיו ליטול חלק בתוכנית, היוזמה החדשה יצאה לדרך, כל אחד קיבל את תורו על פי השעות הנוחות יותר עבורו, אחת לשבוע ישהה כל אחד מהם במשך שעות לצדו של ירחמיאל.

הרה"ג ר' שמעון קלמינסקי בנו של שמחה מאיר, מגיד שיעור נודע בדף היומי, ר' שמעון ניהן בהסברה ברורה וקולעת, מוסר כל ליו כחמשה שיעורים, שלשה מהם בצורה פשוטה יותר לבעלי בתים עמלי יום המשתוקקים לשיעור תורה במשך היום, שיעור נוסף נמסר בעיון רב בבידור שיטות הראשונים עד לביאורי האחרונים, השיעור האחרון ביום הוא לאסוקי שמעתתא אליבא דהלכתא עד לפרטי דינים הנוגעים למעשה.

גם על ר' שמעון הוטל התפקיד לבוא ולשהות אצל הדוד הזקן ירחמיאל, על פי בחירתו נקבע תורו בכל יום ראשון בין השעות 12.00 עד 2.00 בצהריים, ר' שמעון קבע את הביקור בזמנו הפנוי בין השיעורים אותם מוסר במשך היום, בשעת הביקור משוחח עם ירחמיאל מעט דברי תורה קלים להבנה, כשרואה ר' שמעון שרוחו של דודו בל עמו מנסה לבדח אותו בבדיחה טובה עסיסית בניחוח של פעם - 'אלטע יודישע ווערטלעך' שמכין מראש, ביום שמוז האוויר נוח מוציא ר' שמעון את ירחמיאל בעזרת עגלת הנכים לעבר החצר או למפרסת החדר.

אחת מתרבויות הספורט המקובלות באר"ב - המרתון, אלפי אנשים רצים יחד במשך עשרות קילומטרים, לטובת המרוץ נסגרים כבישים רחבים לתנועה עד שתעבור השיירה, לקיים מה שנאמר 'הם רצים... מסופר על יהודי תמים עובר אורח שנתקל פעם בשיירה זו, מבטי ומתבונן ואינו מבין מה ההסבר לריצה משונה זו, 'נכראה עליהם להגיע ליעד מסוים' - חשב, שאל את חברו לתומו, 'למה הם רצים כל כך, מדוע לא הקדימו את יציאתם מביתם ולא יצטרכו לרוץ ולהתנשף כל כך...'

הרב שמעון קלמינסקי שכל כולו שקוע בתלמודו ואינו מודע להבלי העולם, לא ידע שבאותו יום ראשון נקבע הזמן למרוץ זה, ר' שמעון מיהר לבקר את דודו הזקן ירחמיאל שטיינמייסטר, הוא הגיע סמוך לבית האבות בו שוכן הדוד, כעת עליו רק לחצות את הכביש ולהגיע אל המקום, אולם בהתקרבות אל הכביש קרא לעברו השוטר בקול פסקני - 'עצור!!!', ר' שמעון לא הבין איזה עוול עשה ומה רוצה ממנו השוטר.

אין מעבר כעת, ריצת המרתון תעבור כאן ברגעים אלה ממש, אי אפשר להפריע להם, אלא! סליחה אדוני השוטר, ממתיני לזקן שעבר את שנתו התשיעים, נא להתחשב, - אלא! אולי שאתה ממתין כמה שעות עד שהשיירה תעבור, או שתקף כמה רחובות ותגיע לבית האבות מהצד האחורי.

ר' שמעון חוכך בדעתו מה יעשה כעת, גם עקיפה תגזול מהזמן 20 דקות יקרות, היא תעכב את קודמו בתפקיד, אינו יודע מה עדיף.

השוטר פנה אליו - 'יש לי הצעה עבורך', ביכולתך לרוץ עמהם יחד, - מה...? שאני אשתתף בריצה המשונה הזו, ומה ארויח מכל זה, הלא דודי הזקן ממתין לי, - לא הבנת נכון, התכוונתי לומר שתנסה לרוץ איתם יחד וכך תתאמץ לעבור נתיב ועוד

עיד הסחר הבין לאומית - מנהטן שבניו יורק, הרה"ג ר' שמעון קלמינסקי מתכוון לחצות את הכביש, בעוד מספר דקות הוא יגיע אל יעדו.

- עצור מיד!!!
אדוני! אתה לא שומע מה שמדברים אליך? לרגע נבהל ר' שמעון, שוטר חמור סבר ניצב לנגד עיניו.

- שלוש פעמים קראתי לך ואינך מתייחס!
- סליחה אדוני, באמת לא שמעתי אותך - ר' שמעון התעורר מהרהוריו, מה יסביר לשוטר הערל שמוחו עסוק כרגע בסוגיה עמוקה בעניין 'דבר שאינו מתכוון' ובהכנת השיעור שאמור למסור בעוד כמה שעות.

- לא פניך מועדות?
- ברצוני לחצות את הכביש לכיוון המושב זקנים בצד השני של הרחוב.

- מצטער אדוני, אין מעבר בשעות הקרובות, בדקות אלה ממש, המרוץ עובר ברחוב זה, אינך יכול להפריע להם.

- בבקשה, בן אדם מבוגר מחכה לי שם, תן לי ואחצה את הכביש במהירות.
- צר לי, אך לא אוכל לעזור לך, בידך החליט אחת מהשתיים, או שהנך עוקף כמה רחובות כדי להגיע ליעדך, או שתמתין כאן כשעתיים עד שהכביש יתפנה.

ירחמיאל שטיינמייסטר - יהודי פולני, הגיע לארצות הברית לאחר שנות הזעם בחורבן יהדות אירופה, הותיר מאחוריו את כל בני משפחתו ה"ד שעלו על המוקד במעלות קדושים וטהורים, במשך כמה שנים רצופות סבל ירחמיאל תלאות וייסורים קשים מנשוא, טלטולים רבים היו מנת חלקו, רק בכוח האמונה התמימה שבלבו שרד את התופת האכזרית.

שבור ורצוף היה ירחמיאל בתום המלחמה, בודד על פני תבל התרוצץ ממחנה פליטים אחד למשנהו, התנווד ממקום למקום בארצות אירופה, בלבו קבע נחרצות כי אין מקומו כאן, האדמה רוויה מדם יהודי שנשפך כמים ה"ד.

התלבטות רצינית הייתה לרבים בימים ההם, האם להסדיר עליה לאר"ק או שמא עדיפה הגירה לאר"ב, ידיד קרוב מאותם ימי נדודים שידל את ירחמיאל לעבור לארצות הברית שבאמריקה, בתחילה סירב ירחמיאל בתוקף, עוד מלפני המלחמה שמע רבות אודות מיתת הזהב שעשירה בשמיות ודלה ביותר במצבה הרוחני, אולם אגותו חבר הסביר שכיום מתחזק מצבה הרוחני של המדינה, כמה מגדולי ישראל קבעו את מגוריהם במקום, בעקבותיהם ילכו הציבור, עוד תראה שבעוד שנים ספורות תהיה אמריקה כפולין שהכרת בטרם המלחמה, השכנוע פעל בלבו וירחמיאל הכריע לעבור לאר"ב.

עם כל השבר הגדול, לא נתן ירחמיאל לעצמו להישבר ולפול לדיכאון, מנעוריו היה יהודי סדיק ליהוה, אמונו על דברי תורה וסיפורי צדיקים מדורות קודמים, ירחמיאל החליט בעוז רוחו לחלחל חיים חדשים.

המלחמה האינדיאנית תפסה את ירחמיאל בשנות בחרותו הצעירות, כך שמלבד שאיבד את כל משפחתו, אבדו לו גם שנות הבחורות הישיבתיים, מושגיו התורניים היו דלים מאוד, בסיום המלחמה עברו על ירחמיאל יותר משני עשורים בחייו, להיכנס באותה עת ללמוד בישיבה לא היה בר ביצוע בעיניו, בכל זאת התפקיד ביותר על שיעור בחק לישראל' כל בוקר לאחר התפילה, כמו כן שיעור בעין יעקב ומשניות לעת ערב.

באותם שנים הקים ירחמיאל שטיינמייסטר את רעייתו יענטא רייזל שעברה גם היא את השנים הנוראות במצב דומה לירחמיאל, ההבדל בין השניים היה שבעוד ירחמיאל נשאר גלמוד ובודד מכל בני משפחתו, יענטא רייזל נותרה אח אחד מכל בני משפחתה - שמחה מאיר קלמינסקי שמו, בתום המלחמה שמחו האח והאחות לפגוש זה את זה, יחד החליטו להגר לאר"ב.

מבית אביו רכש ירחמיאל מעט התמצאות בשיפוש ובנייה וכדו', הוא חיפש את המקור לפרנסתו בתחום זה, אכן היה זה תחום מנוקש למדי באותם ימים, ירחמיאל התקבל לעבודה במפעל גדול לייצור מרצפות, שיש ועוד, הוא הוכיח את עצמו כעובד חרוץ ומסודר למלאכתו, בעל המפעל הרמן סלוצקוביץ היה יהודי שהיגר לאר"ב כמה שנים בטרם פרצה המלחמה, שמח למצוא פועל נמרץ וזריז כירחמיאל, הרמן אומנם לא היה שומר שבת אך בערב שבת הראשון לבואו למפעל ניגש ירחמיאל והבהיר שאינו עובד בשבת, הרמן לא הביע קשר התנגדות - 'אמנם אני מתנהג איך שאני, אך לא אמנע מיהודי לשמור שבת', תקופה קצרה לאחר מכן לקנה מופלגת, רוח נחת מצאצאיו נכדים ונינים שומרי ירחמיאל הודה להשי"ת על מצבו הכלכלי שהיה מעולה.

במשך השנים נולדו לירחמיאל בן ובת, ירחמיאל רצה בכל מאודו כי בנו מיכאל ישלים את החסר, את השנים שהוא עצמו החסיר ולא למד בישיבה, ירחמיאל שלח את בנו ללמוד בישיבה בארץ ישראל, מיכאל לא הכזיב ועשה חיל בלימודו, בהגיעו לפרקו מצא את זיוונו בארץ ישראל, שם קבע את מקומו מגוריו.

גם לבתו בתור ירחמיאל חתן תלמיד חכם מופלג הרב ברוך ישעיה זילברמן, בהיות היכולת בידו התחייב ירחמיאל זירה לבני הזוג, בנוסף רצה ירחמיאל כי חתנו ישקוד בלימודיו לאחר נישואיו והסיר מעליו את עול הפרנסה, ר' ברוך ישעיה ישב על תלמודו וכל מחסורו היה על חותנו, על אף שירחמיאל עצמו לא היה בן תורה וללא ידיעות נרחבות בלימוד, שמח מאוד כי צאצאיו הן בנו הרב מיכאל היושב באר"ק, הן חתנו הרב ברוך ישעיה, שניהם שוקדים ועומלים על תלמודם ונחשבים לתלמידי חכמים מופלגים.

השנים עתירות, ירחמיאל זכה לקנה מופלגת, רוח נחת מצאצאיו נכדים ונינים שומרי תורה ומצוות, בשנים האחרונות, אומנם ברוחו נשאר צעיר כבימים עברו, כוח זכרונו ומוחו בתוקפם ואונם, אולם כוחות גופו נחלשים, הוא זקוק לסיוע ולתמיכה, בני משפחתו המסורים נטלו על עצמם את התפקיד במסירתו לעמוד לצדו של הסב הקשיש ר' ירחמיאל, לאחר שרעייתו יענטא רייזל ע"ה נפטרה לבית עולמה, הביע ירחמיאל את דעתו כימצד אחד אינו רוצה להיות מוטל כעול על בני המשפחה, מאידך זקוק הוא לחברת בני אדם, משכך, תקופה קצרה עברו בית אבות מופלגים, שם יבאנו לכל מחסורו, מבחינת הוצאות

ועשו לי מקדש

ילד קטן, כל עולמו הוא הממתק שקיבל או הצעצוע הקטן בו הוא משתעשע. אתם הוא נהנה ובהם מתגלה שמחתו ואושרו. עליהם ישמור מכל משמר, יצטער מאוד אם יילקח ממנו.

הילד גדל, הממתק הפשוט והצעצוע הקטן שוב אינם מעסיקים אותו, כעת הוא זקוק למשהו גדול ומכובד יותר.

משנהיה לאיש, אינו פונה אל צעצועים ושעשועי ילדות, ביתו וחפציו היקרים חשובים בעיניו, אך עדיין אינו דומה איש דל אמצעים לאדם אמיד, דירתו של איש פשוט והחפצים החשובים בעיני אדם רגיל, פעוטי ערך אצל עתיד נכסים. ככל שישגדל רכושו, אף חפצים יקרי ערך יהיו פחותים ומזולזלים בעיניו, הוא ישתוקק וישאף אך ורק לדברים גדולים וערכיים ביותר.

נשווה בעינינו, האדם העשיר יותר על פני תבל, הדבר החשוב בעיניו לבטח יהיה דבר ערך רב ועצום מאוד.

יהודי בעל תוכן רוחני, אינו רואה כל חשיבות ומעלה ערכית בממון ובחפצים גשמיים, בעיניו חשובים מושגים רוחניים ופנימיים בלבד, גם כאן ככל שתגדל מעלתו, כך יתרחבו ויגדילו שאיפותיו ומאוויי הרוחניים יותר ויותר.

אם נתקדם בהשוואה כלפי המלאכים ושרפי מעלה, אין בידנו היכולת לתאר כלל מהו ערך עליון בעיניהם ובהשגתם, אולם זאת נדע כי היקר בעיניהם הוא בהחלט משהו יקר ערך, נשגב ונעלה לאין ערוך ולאין שיעור, שאינו בר השגה כלל במוחנו ושכלנו הדל. לאחר פתיחה זו, נתבונן מעט בפסוקי התורה במצוות הקדוש ברוך הוא מלכו של עולם לבניו אהוביו בני ישראל.

הקב"ה מצווה את משה: **דַּבֵּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְיִקְחוּ לִי תְרוּמָה מֵאֵת כָּל אִישׁ אֲשֶׁר יִדְבְּנֶה לְבוֹ אוֹ, רֹצֵה אֲנִי אֶת נִדְבַת הַלֵּב שֶׁל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, כֹּל זֹאת בְּמִטְרָה אַחַת, לְקִיַּם אֶת שְׂאִיפֹתֵי וּרְצוֹנֵי, אֶת הַדָּבָר הַחֲשׁוּב וְהֵיכָר בְּעֵינַי: 'עָשׂוּ לִי מִקְדָּשׁ וְשִׁכְנָתִי בְּתוֹכְכֶם', לֹא נֹאמַר וְעָשׂוּ מִקְדָּשׁ, אֲלֵא 'עָשׂוּ לִי מִקְדָּשׁ, כְּלוֹמַר עָשׂוּ מִשְׁהוּ עֵבוּרִי, לְמַעַן, כֹּל זֹאת בְּשִׁבְלִי - וְשִׁכְנָתִי בְּתוֹכְכֶם'.**

והלא זו מטרת הבריאה מראשיתה כמו שאמרנו חז"ל: 'בשעה שברא הקב"ה את העולם נתאוה שיהא לו דירה בתחתונים כמו שיש בעליונים' (תנחומא נשא פט"ז).

אין בכוח שכלנו הדל והשפל להבין כלל וכלל, על מה ולמה חשוב כל כך הדבר בעיני הקב"ה, מדוע משתוקק בכיכול שדווקא אנחנו בני האדם דלים וריקים בני תמותה נבזים ושפלים, נבנה עבורו בית המקדש, שיהיה בשבילו מקום להשראת שכנתו.

נשוב לרגע לאותו ילד קטן שמשתעשע במיני מתיקה ובצעצועים דלי ערך, אם יבחין באדם מבוגר נהנה מיהלום יקר וכדו', היניק אינו קולט מה יש באבן קטנה זו, משחקיו גדולים ויפים פי כמה מאבן זו, אולם אם מעט שכל בקדקודו, יודע כי גם אם אינו מבין בחשיבות ערך אותו חפץ, אך מזה שהמבוגר כל כך מעריך ומחשיב את האבן הקטנה, סביר להניח שאכן יקרת ערך היא עד מאוד.

נדייק את לשון הפסוק, לא נאמר 'ויבנו' לי מקדש, אלא 'ועשו', בנייה היא מצווה חד פעמית, כאשר הסתיימה הבנייה הושלמה המצווה, 'עשייה' היא גם מלשון עריכה ותיקון, שיעמוד הדבר על מתכונתו ושלמותו.

מצוות 'ועשו לי מקדש' אינה מצווה לאותה שעה בלבד, היא מצווה לדורות, בפשטות המצווה לדורות לבנות בית ה', כך פסק הרמב"ם בתחילת הלכות בית הבחירה 'מצות עשה לעשות בית לה'... שנאמר 'ועשו לי מקדש', אך במשמעותה הפנימית יש בה עשייה תמידית בכל עת.

כיצד נקיים מצווה זו משחרב הבית בעוונותינו, זה קרוב לאלפיים שנה ועדיין לא נושענו. חז"ל דורשים את הפסוק **וְאֶהְיֶה לָהֶם לְמִקְדָּשׁ מַעֲטַי** אמר רבי יצחק אלו בתי כנסיות ובתי מדרשות שבבבל (מגילה כ"ט), הרי לנו מצוות 'ועשו לי מקדש' גם בזמן הזה.

אם באנו להבנה כי 'עשייה' אינה הבנייה בלבד אלא גם תיקון ועריכה, יש בידנו אפשרות לקיים זו בכל עת ובכל שעה.

הא כיצד, כמובן בכל תוספת תיקון גשמי בפועל בדבר הנוזק לכבוד בית ה', אך גם כשביית הכנסת עומד על מכוננו בשיא השלימות והפאר, בשמירה ובזוהר על כבודו, מקיימים אנו בפועל ובתמידות מצווה רבה ויקרה זו של 'ועשו לי מקדש'.

כל שכן שלא נזלזל חלילה בכבוד בית ה' בכל זלזול שהוא, הן בהנהגת דברים שאינם ראויים לבית ה', הן בשמידת הפה מדברי חולין, מי יתן ולוואי שנוכל לעמוד בכך בכל שעה, אך לכל הפחות נחסום בהקפדה יתירה את פינו בשעת התפילה, כך נזכה לקיים את דבר ה', לעשות חפצו ובקשתו במה שחשוב ויקר ערך בעיניו כמו שציווה לנו בתורתו 'ועשו לי מקדש, ע"י כך יקיים בנו המשך המקרא 'ושכנתי בתוכם', כן יהי רצון.

המשך מבט אל התפילה

נתיב עד שחצליח לעבור לצד השני, אך עליך להיזהר שבריצתם המהירה הם לא יפגעו בך. גם הצעה זו נראית רחוקה מאוד ולא מעשית בעיני ר' שמעון, כיצד ואיך בדיוק ישתלב בריצה מהירה בין צעירים חסונים ומוכנים היטב, הוא אינו צעיר וגם משקל גופו מכביד עליו, מה עושים...? הוא עלול גם להיחבל כהוגן, מאידך, ההמתנה של הדוד הזקן דחקה בו וזו האפשרות היחידה שעומדת בפניו, הוא החליט לנסות ויהי מה...

היותו לצד השני, מפעם לפעם נחבט בידי הרצים וברגלם, נחבט מכאן ונחפץ משם, ר' שמעון לא שת לבו לכל אלו, מטרה אחת ניצבה לנגד עיניו - להגיע אל הדוד במהירות האפשרות, חיזק את עצמו במחשבה כי הפעם מקיים מצוות חסד מתוך ייסורים, בעוד דקות ספורות הקושי יעבור והוא יצליח לעבור לצד השני של הכביש כך יוכל להיכנס אל ירחמיאל, אכן לאחר כמה דקות בחסדי שמיים הצליח לעמוד במשימה, התרגיל ההזוי היה מאחוריו והוא ראה את עצמו בשער הכניסה לבית האבות, הוא הצליח להגיע באיחור קל בלבד.

המחזה שראה כשנכנס לחדר של ירחמיאל הישיש לא ראה ר' שמעון מעולם, הדוד הזקן ירחמיאל התגלגל מצחוק בלתי נשלט ונראה שאין ביכולתו להירגע, ר' שמעון השתומם לנוכח המראה הבלתי שגרתי, גם הנכד מנשה זילברמן שנכח במקום לא היה לו הסבר מספיק לתופעה המשוונה.

- סיפירתי לסבא שהיום תיערך ריצת המרתון ויהיה ניתן לראות את השיירה מחלון החדר, לשאלתי אם הוא מעוניין לראות אותם מהחלון השיב בחיוב, קירבתי את הכסא לחלון החדר, סבא התבונן בנעשה על הכביש, אלפי אנשים רצים ורצים, לפתע פתאום לפני כמה דקות, סבא החל לצחוק בצחוק מתפקע, אינני זוכר אם ראיתי אותו אי פעם במצב כזה, הוא קרא לי והצביע לעבר נקודה מסוימת על הכביש, לא הצלחתי להבין למה הוא מתכוון, בקושי הוציא מפיו שברי מילים שגם אותם לא הצלחתי להבין, נמתין מעט עד שסבא יירגע.

לאחר מספר דקות נרגע ירחמיאל מעט, דמעות בעיניו מרוב צחוק, עדיין מתנשף מההתפרצות שתקפה אותו, הוא ביקש מר' שמעון לשבת.

- מה אומר לך שמעון, המחזה המבדח שראיתי היום לא אשכח לעולם, יהודי חסיד, זקנו האפור יורד על פי מידותיו, מגבעת גדולה לראשו, לבוש חליפה ארוכה עם גארטל אדוק מסביב, שני ספרים בידו, יהודי שההליכה המהירה אצלו מסתכמת כשהוא מאיץ מעט את הליכתו בשעה שממחר למקום מסוים, כעת לא פחות ולא יותר משתתף בריצה יחד עם ערלים צעירים חסונים, מורגלים ומאומנים היטב, בנוסף לכך, ממדי הגוף שלך לא נתנו לך יתרון בריצה המשונה שלך בלשון המעטה, כך נזרקת ימינה ושמאלה, מנסה בכל כוחך לעבור את הנחיתים בכביש.

לסיכום, אגדיר זאת כך, אני מעריך ומוקיר מאוד בכל פעם שאתה מגיע לבקר, אני יודע שזה לא הולך לך בקלות אולם היום, כל מה שתנסה לשמח ולבדח אותי בשעתיים הקרובות, לא יתקרר כהוא זה למראה המשעשע אותו ראיתי היום...

בסיום השיעור מסרה באותו ערב, סיפר הרב שמעון קלמינסקי על ההתרחסות באותו יום.

- לימדונו רבותינו לקחת מכל העובר על האדם, להפיק לקחים לעבודת ה'. למדתי היום נקודה חשובה ביותר, הלאו באותם רגעים שהייתי למטה על הכביש, הנכס מבינים בעצמכם שאלה היו רגעים מאוד לא נעימים, תחושות מציקות בגוף ובנפש וברוח, כל מחשבותי היו נתונים כיצד אצליח לעבור את המשבר ואוכל להשיג את המטרה והיעד, להגיע לשמח את הדוד הקשיש, במחשבה הלי רחוקה לא העליתי בדעתי שברגעים אלו ממש אני משמח ומבדח אותו בצורה הטובה והמושלמת ביותר, כל מה שעשיתי לאחר מכן לשמחו עמד בצל לעומת אותם רגעים משעשעים.

כל יהודי חפץ ומשתוקק לעשות נחת רוח לבורא ית"ש, בעינינו נראה כי הנחת רוח הגדולה ביותר בעיני הקב"ה כשאנו נמצאים בתחושות עילאיות ומרוממות, כשאנו עוסקים בתורה ומתענגים על הלימוד, תפילה לוהטת ככוונה ובהתלהבות, שרויים בדבקות בשיר ושבח להש"ת, אין ספק כי אלה ודאי גורמים נחת רוח רבה לפניו, אולם כשעומדת בפני האדם שעת ניסיון ועליו להתאפק מלדבר דברים שאינם ראויים, לשמור על עיניו מראייה שאינה רצויה, לעצור עצמו ממעשה שאינו נכון וכו' וכו' כל אחד לפני עיניו, באותה שעה עוברת בלבו מחשבה אחת - מתי יעבור הקושי ואמשיך לסדר יומי לעסוק בתורה ובתפילה וכדו', בזמן זה אין הוא מתבונן מספיק כמה נחת רוח הוא עושה ברגעים אלה ממש לבורא יתברך, היום למדתי שעל האדם להשכיל להתבונן שבדיק באותו זמן בו הוא מנסה ומשתדל להתקדם אל היעד והתכלית לעשות נחת רוח לבורא, אם כעת הוא שומר על עצמו ומתאפק מלעשות נגד רצונו, יתכן מאוד והנחת רוח שהוא גורם כעת בשמיים עולה בהרבה מאם עוסק בתורה ובמצוות מתוך מנוחה ורוגע.

סיפור זה יעמוד לנגד עינינו בעת שאנו נצבים בשעת התפילה, לפתע הגיעה שעת ניסיון, על לשונו עומדים כמה מילים 'חשובות ודחופות מאוד' לאומרם, ברגעים אלה מופיע היצר ודוחף ומסית אותנו בצדדי היתר כאלה ואחרים כי לא נורא אם נאמר כמה מילים ספורות בלבד, זה הזמן לחזק את רוחנו ולזכור מה גדולה קורת רוח שנגרום לאבינו שבשמיים אם כעת נשמור על פינו למען כבודו יתברך, יה"ד שנוזח לעשות תמיד נחת רוח ליצרנו. הערה: עיקר הסיפור מבוסס על דרשה מפי רב חשוב שליט"א - בדידיה הוי עובדא.

גיליון זה נתרם ע"י ידידנו ומכובדנו בנש"ק הרב **יוסף גולדמן שליט"א** לכבוד יומא דהילולא רבה דרבינו הרה"ק רבי **אלימלך בן הרב אליעזר ליפמן זי"ע מליזענסק** בעל 'נועם אלימלך' נלב"ע כ"א אדר שנת ת.נ.צ.ב.ה.

יו"ל ע"י מערכת 'שומרי משמרת הקודש' לחיזוק והתעוררות בעניין שמירת הדיבור בשעת התפילה
קט: 03-6180410 • דוא"ל: shmh5775@gmail.com

צידה לדרך

...הנה האדם אינו מדבר עם עצמו אלא עם אחר ונמצא תיכף הריהו מכשיל אחר עמו, ואחרים הרואים שנים המדברים, אז בין אם הם מצטרפים בפועל לשיחה ובין אם לאו, אך על מחשבתם ודאי משפיעה עובדה זו לרעה, וכבר כמעט נכנס זה המדבר בגדר חוטא ומחטיא רח"ל, ודברים אלו צריך כל אחד לשים על לבו, לדעת נאמנה שיש לו אחריות לגבי כל הציבור, כי היחיד אינו חי כשלעצמו אלא חי בתוך הציבור.
כ"ק אדמור"ה באר יעקב מנדבורנא זי"ע - יומ"ד אדר

מתיקנות הדרך היומית

בס"ד | פנינים מתוך שיעורי הדף היומי של הרה"ג אברהם ישעיהו קובלסקי שליט"א

יומא דהילולא קדישא

ליומא דהילולא של הרבי הקדוש רבי יצחק מאיר ה"חידושי הרי"ם" מגור זצוק"ל בנו של הגאון רבי ישראל רוטנברג אב"ד גור נסתלק כ"ג אדר (תרכ"ו)

תלמידו הגדול הרבי הקדוש רבי העניך מאלכסנדר זצוק"ל, ערך פעם נסיעה אל רבינו החידושי הרי"ם, הוא שכר בעל עגלה שישיע אותו מעירו פרושניץ עד גור. כשהגיעו לגור, נדהם הרבי ר' העניך לראות, שצרוור הכסף הגדול שהיה בכיסו נעלמה ממנו.

כשנכנס לקבלת שלום אצל רבינו החידושי הרי"ם, הוא סיפר בצער רב על האבידה הגדולה של הכסף. אמר לו הרבי, "אל דאגה, הכסף יוחזר אליך בשלימות". אמנם הרבי ר' העניך לא היה יכול להירגע, ואמר שוב לרבי, את הכסף הפקידו אצלי שני נכבדי העיר פרושניץ, ואני בעל חוב גדול, אם הכסף לא יוחזר לי, לא יהיה לי שום אפשרות איך להחזיר להם את כספם. אמר לו הרבי בתמיהה, הרי כבר אמרתי לך, כל הכסף יוחזר אליך בשלימות.

הרבי ר' העניך שהה בגור באכסניה יחד עם עוד אנשים שהגיעו לרבי, אחרי חמשה ימים להגיעו בגור, נכנס פתאום לאכסניה הבעל עגלה שהשיע אותו לגור, והוא הוריד על השולחן צרוור גדול של כסף והתחיל לצאת. הרבי ר' העניך ביקש מהאנשים ששהו באכסניה, שהם יעבדו אותו ולא יתנו לו לצאת, ואכן הם עיכבו אותו על ידי שאלות שונות, מהיכן הכסף, ולמה אתה נותן את זה לאיש הזה. בנתיים ספר הרבי ר' העניך את צרוור הכסף, וראה שאכן כל הכסף הוחזר לו בשלימות, לא חסר אפילו פרוטה אחת.

הוא פנה אל הבעל עגלה ושאל אותו היכן הוא מצא את כספו הנאבד. פרץ בעל עגלה בבכי גדול ואמר, באמצע הנסיעה כשהרבי ירד לרגע מן העגלה, נפל הכסף מכיסו, והיות שיש לי בת בגורת בית, לא הייתי יכול לעמוד בניסוק, ולקחת את הכסף בכיסי.

אחרי שהגענו לגור, דהרתי בסוסים וחרזתי במהירות לביתי בפרושניץ, כשהגעתי לביתי הייתי עייף ויגע מאד מטורח הדרך, ונרדמתי מיד. אחרי זמן קצר הופיע אלי בחלום איש זקן בעל צורה נהדרת, וצעק עלי שאני יחזיר לך את כל הכסף במהירות. הקצתי ולא שמתי לב לדברי החלום, ומיד נרדמתי בחזרה. שוב הופיע אלי האיש הזקן וצעק עלי בשנית, שאני יחזיר את כל הכסף מיידית. כשראה שאני לא מתייחס, הוא הרים את מקלו והתחיל להכות אותי מכות נמרצות.

אמרתי לו, אני מביטח שאני יחזיר את הכסף, אך למה מיידית, אני יחכה עד שהוא יחזור לעירנו פרושניץ, אז אני יחזיר לו מיד את הכסף, למה אני צריך לנסוע כעת בחזרה לגור, הרי הדרכים מושלגות וקשה מאד לנדוד כעת בדרכים. אך האיש הזקן לא וויתר, תסע מיד בחזרה לגור ותחזיר את הכסף, ואם לא, מרה תהיה אחריתך.

נפחדתי מאד, קמתי מיד ונסעתי במהירות לכאן, והחזרתי לך את כל הכסף במלואו. הרבי ר' העניך הודה לו, ואמר לו שישאר קצת באכסניא לנו מעמל הדרך. והציע לו להיכנס בקודש פנימה אצל רבינו החידושי הרי"ם מגור, כי לא יתכן להגיע פעמיים לגור ולא להיכנס לרבי.

הבעל עגלה הסכים, אך כשרק ראה מרוחק את רבינו, הוא נפחד וכמעט נפל מתעלף, כי הוא הכיר שאותו צורה הוא ראה בחלום. אך כשרבינו הושיט לו ידו בחביבות, הוא נרגע מפחדו, ולבש אומץ ושאל, רבי קדוש, למה הכיתני מכות נמרצות? ענה לו הרבי, וכי אתה באמת חושב שהעולם הפקר, אני מזוהר אותך מכאן והלאה לא לגעת ברכוש של אחרים, ובזכות זה תצליח. ואכן מאז התחיל הבעל עגלה להצליח מאד על ידי ברכת הרבי. הרבי ר' העניך היה אומר על סיפור מופת זה של רבו החידושי הרי"ם, שהוא ממש כמו מופתי מרן אור שבעת הימים הבעל שם טוב זצוק"ל.

מה הדבר החשוב בבחירת מרא דאתרא

מה הויכוח בין הגוף והנשמה

הבוקר ראיתי סיפור נפלא על הדף היומי שלנו. עיר מסוימת פנו אל הרבי הקדוש בעל הצמח צדק מליובאוויטש זצוק"ל, בבקשה שישגר להם רב. הפנה אותם הרבי אל אחד ממכיריו ואמר להם שיבקשו ממנו בשמו לשאת בתפקיד. אותו יהודי נתן את הסכמתו העקרונית, אך הוא טען שהוא לא יצליח למלא את התפקיד בפועל, כי הוא לא מספיק חכם ופיקח.

המשלחת חזרה אל הרבי הצמח צדק, והרבי אמר להם, ער וועט מאכן זיין תפקיד בעסער ווי אסאך חכמים - הוא ימלא תפקידו יותר טוב מחכמים אחרים. דברי הרבי הצמח צדק פעלו על האיש, והוא נענה להצעה.

אחרי שבוע שהוא נהיה רבה של אותה עיר, הגיע אליו אחד התושבים עם טענת ממון של מודה במקצת. הרב הורה לו, מודה במקצת הטענה חייב שבועה. הבן אדם הסכים מיידית להישבע. כשהרב ראה שהוא מוכן להישבע מיידית, הוא לא מפחד משבועה, הוא הבין שבדאי היראת שמים שלו חלשה ורועה.

אמר לו הרב, תחכה קצת עם השבועה, והתחיל להקריא לו את הגמרא בדף היומי שלנו (ב"מ ג.), **דאמר רבה, מפני מה אַמְרָה תוֹרָה מוֹדָה מִקְצַת הַטְעָנָה יִשְׁבַּע? חֲזָקָה, אֵין אָדָם מַעִיז פְּנֵיו בְּפָנָיו בְּעַל חוּבוֹ, וְהָאִי בְכוּלֵיהּ בְּעֵי דְנִכְפְּרִיהּ, וְהָאִי דְלֹא כְּפָרְיָהּ, מִשּׁוּם דְּאֵין אָדָם מַעִיז פְּנֵיו, וְהָאִי בְכוּלֵיהּ בְּעֵי דְלוּדֵי לֵיהּ, וְהָאִי דְלֹא אוּדֵי אֶשְׁתְּמוּטֵי הוּא דְקָא מִשְׁתַּמֵּי מְנִיהּ.**

הרב שאל ליהודי שהיה מוכן להישבע, למה הגמרא נוקטת במילה 'האי' כמה פעמים, "והאי" בכוליה בְּעֵי דְנִכְפְּרִיהּ, "והאי" בכוליה בְּעֵי דְלוּדֵי לֵיהּ, "והאי" דְלֹא אוּדֵי, וְהָאִי דְלֹא יוֹאֲרֵט 'האי' - מה יש במילה הזאת. הבן אדם לא ידע מה לענות, והוא משך בכתיפו.

הסביר לו הרב, שהגמרא מציגה את הויכוח של הגוף עם הנשמה, שניהם שונים בשאיפות שלהם מן הקצה אל הקצה, ולכן כתוב כמה פעמים "והאי", כי מדברים על שתי דברים, על הגוף והנשמה. **וְהָאִי בְכוּלֵיהּ בְּעֵי דְנִכְפְּרִיהּ**, הגוף רוצה לכפור בכל הפעולות של הנשמה, **וְהָאִי דְלֹא כְּפָרְיָהּ, מִשּׁוּם דְּאֵין אָדָם מַעִיז פְּנֵיו**, הגוף יודע שכפירה מוחלטת נובע מעזות מצח כלפי הנשמה שסוף סוף שוכנת בקרבו של כל יהודי. **וְהָאִי בְכוּלֵיהּ בְּעֵי דְלוּדֵי לֵיהּ**, הנשמה שואפת

לעבוד רק את הקב"ה, בלתי לה' לבדו, **וְהָאִי דְלֹא אוּדֵי, אֶשְׁתְּמוּטֵי הוּא דְקָא מִשְׁתַּמֵּי מְנִיהּ**. העדר העבודה נובע מהשתמטות של הגוף, הגוף מונע לפעול כרצון הנשמה.

ההסבר של הרב פעל על אותו יהודי שהיה מקודם מוכן להישבע מיד, והצהיר מיד באותו רגע, שהוא מוותר על הטענה כלפי רעהו, העיקר שלא להישבע.

(מתוך הפתיחה לשיעור - במחזור הקודם ב"מ דף ג, כ"ו אלו תשע"ו)

החידוש של הרבי בדבר שבמנין

פעם נסע הרבי הקדוש החידושי הרי"ם מגור זצוק"ל [ראה עליו גם במדור יומא דהילולא] בדרך יחד עם אנשי שלומו. באמצע הבחינו שלידם עומד גוי איכר, והוא מצביע בידו על הסוסים הנוסעים וסופר אותם, אחד, שנים וכו'. אמר החידושי הרי"ם, הגוי עושה אותנו זה לדבר שבמנין שאינו בטל. וחיידש הרבי, שמטעם זה ציוה הקדוש ברוך הוא כמה פעמים בתורה למנות את ישראל, כדי שיהיו דבר שבמנין מדאורייתא, וכך לא יבטלו חס ושלום בין האומות, למרות שהם מעורבים בגלות בין הגויים, כי דבר שבמנין "מדאורייתא", אפילו באלף לא בטל.

ועל פי זה תירץ החידושי הרי"ם קושיית התוספות על הגמרא בדף היומי שלנו (ב"מ ו:), שההלכה הוא לגבי מעשר בהמה, שאם אחד מהטלאים שכבר עבר תחת השבט, קפץ בחזרה לתוך הטלאים

המרוכים שעוד לא עברו ונתערב ביניהם, כולם נפטרים ממעשר בהמה. והקשו התוספות (ד"ה קפץ), למה לא אומרים שהטלה היחיד בטל ברוב הטלאים שעוד לא נעשרו. והגם שהטלה שנתערב הוא דבר שבמנין, אך מה שדבר שבמנין אינו בטל הוא רק מדרבנן.

ותירץ החידושי הרי"ם על פי הנ"ל, שאם התורה בעצמה ציוותה למנות איזה דבר, זה נחשב לדבר שבמנין "מדאורייתא" ואינו בטל מדאורייתא. והיות שהתורה ציוותה למנות את הטלאים עשרה עשרה תחת השבט, כדי להפריש מהם מעשר, הוי הטלה שנמנה כבר דבר שבמנין "מדאורייתא", ולכן אינו בטל אפילו בתוך אלף טלאים, רק כולם נפטרים על ידו ממעשר בהמה.

הנשמה
שואפת
לעבוד
רק את
הקב"ה

כמה רגעים לפני השיעור, בורא עולם עזר לי להוציא את הדברים מן הכח אל הפועל, דברים שחשבתי בזמן מסירת השיעור אמתול בחמלת ה' עלי ובסייעתא דשמיא. למדנו שם לשון בגמרא (ב"ק טו): **דנתא דבי רבי ישמעאל, כל פרשה שנאמרה ונשנית, לא נשנית אלא לדבר שנתחדש בה.** בורא עולם האיר לי בזה חידוש עצום, שלמעשה זה חיזוק עצום לכל יהודי באשר הוא, למה כדאי לו לשנן את ההייליגע לעכטיגע תורה – התורה הקדושה. טבע האדם, שהוא שואב ללמוד דבר חדש, דבר של חידוש, אך לשנן חומר שהוא כבר למד, זה יותר קשה. אומרת הגמרא לאדם, האסט נישט ונאס צו מוֹרָא האָבן – אל דאגה, תשנן ותזכה שיתחדש לך חידושים חדשים גם בפעם השנייה והשלישית שתלמדו, בכל פעם תמצא דבר של חידוש, וכלשון הגמרא, **כל פרשה שנאמרה ונשנית, לא נשנית אלא לדבר שנתחדש בה.** לפני השיעור דיברתי עם מרביץ תורה חשוב, הגאון רבי אברהם משה רוט, והוא הביא אסמכתא נפלאה לדברים, מגמרא במסכת עירובין (נד): וכך לשון הגמרא, דדיה ירווך בכל עת (משלי ה, יט), למה נמשלו דברי תורה כד? אומרת הגמרא, מד ד זה, כל זמן שהתינוק ממשמש בו מוצא בו חלב, אף דברי תורה, כל זמן שאדם הוגה בהן, מוצא בהן טעם. מורי ורבותי, התורה הקדושה זה אין סוף, יש בה פשט, רמז, דרש, סוד, ובכל דבר גם בפשט וגם ברמז וגם בדרש וגם בסוד, אנוחנו יכולים להתחדש כל פעם כשאנוחנו משננים את זה. וכבר אמרנו בעבר בשם הרבי הקדוש מרן רבי ישכר דוב מבעלזא זצוק"ל, שיש בצד ימין ובצד שמאל ברש"י ותוספות לפני הגמרא, ארבע שורות, למה ארבע שורות, כי המיינום לשנן את מה שלומדים זה ארבע פעמים. שזכה למצוא תמיד טעם טוב בלימוד ושינון התורה הקדושה, אמן.

בצילום של גדולי ישראל שליט"א כ"ק מרן אדמו"ר מזוטשקא שליט"א

לשון קדשו של מרן הרבי הקדוש בעל הנועם אלימלך מליזענסק זי"ע בפרשת שמות, "סימן טוב לאדם, כשהוא שומע מספרים ממעלות הצדיקים ועבודתם בקדושה לשמו יתברך באמת, אם באותו הפעם לבו חושק ומתלהב מאד מאד, שיזכה גם הוא לעבוד השם יתברך באמת, זה הוא סימן טוב שהשם עמו, וזה דבר ה'".

הרבה מאד זמן אני משתוקק לבוא למרן הרבי שליט"א ולא זכיתי, השבוע בכ"ח שבט יומא דהילולא קדישא של מרן הרבי בעל הנזר דוד מזוטשקא זצוק"ל, זכיתי לבוא לטיש יארצייט, אצל בנו ממלא מקומו בקודש, הוד כבוד קדושת מרן הרבי שליט"א. די לחזות בפניו הקדושים של הרבי שליט"א להתמלא ביראת שמים טהורה. הרבי שליט"א מתנה טובה לכלל ישראל, הרבה מאד למדתי בטיש, הדרך ארץ קדמה לתורה, אהבת ישראל, ביטול היש.

מי שלומד חומש רש"י, מכיר את הרש"י הקדוש בשירה בפרשת בשלח (שמות טו, ב), זה קלי ואנוהו אלקי אבי וארומננהו, אומר רש"י, לא אני תחילת הקדושה, אלא מוחזקת ועומדת לי הקדושה ואלקותו עלי מימי אבותי. הרבי שליט"א זכה רבות בשנים להיות יד ימינו של הסבא הקדוש מרן הנחל יצחק מזוטשקא זי"ע, ויד ימינו של אביו מרן הנזר דוד מזוטשקא זצוק"ל.

אתמול בלילה זכיתי לשמח יתום חשוב בבר מצוה, ביקשו ממני להגיד כמה דברים, אמרתי בדרשה בשם אבי מורי הצדיק רבי שמואל צבי בן רבי בנימין קובלסקי זצ"ל, יראה אל עבדיך פעליך והדרך על בנייהם (תהלים צ, טו), לפעמים רואים עבדי ה' שהם יגיעים בתורה בתפילה ובעבודת ה', אבל אין לנו הבנה מי הם באמת, 'והדרך על בנייהם', את ההדר, הפרי עץ הדר, רואים על הצאצאים.

הרבי שליט"א ברוב ענווה כיבד את גיסו מרן הרבי מטעמשוואר שליט"א לדבר, את אחיו מרן הרבי מזוטשקא מאנסי שליט"א לדבר, ואת המגיד שיעור הרב הצדיק רבי ישראל לייפער מחוסט שליט"א לדבר, וכולם התעכבו בדרשה על הענווה והצניעות של הרבי זצוק"ל, שכל המושג הנקרא באידיש ס'פֿאַסט נישט – לא מתאים, לא היה קיים אצלו. מצד אחד הוא היה בבחינת סולם מוצב ארצה, ומאידך ראשו מגיע השמימה, בקריאת התורה, בתפילה, בצדקה, במסירות נפש פֿרייליך מאַכן אַ איד – לשמח יהודי.

הרבי זצוק"ל היה חתנו של מרן בעל היקרא דמלכא מזוועהיל זצוק"ל, שחיבב מאד את חתנו, והיומא דהילולא קדישא חל באותו יום, הרבי מזוועהיל ביום כ"ח שבט שנת תשל"ט, והרבי מזוטשקא ביום כ"ח שבט שנת תשע"ט, הבדל של ארבעים שנה, והם עלו בסערה השמימה באותו מספר שנים, ע"ב שנים. בסוד קדושים מי יעמוד. מסתיים הטיש, הציבור הקדוש עובר להגיד לחיים, הרבי שליט"א כמונה מעות, מברך כל יהודי מיט אַ נוארימקיט – בחמימות גדולה.

אחרי זה זכיתי לשיחה נדירה וממושכת בקודש פנימה. חזרתי הביתה והתבוננתי על הזכות, הגעתי למסקנה שזה רק בזכות אבות. באיזה ברוך הבא הרבי מקבל אותי, הרבי אומר, "הודו לה' שמתראים על עם זה", וואו בין איד און וואו אין דער רבי – איפוא אני ואיפוא הרבי שליט"א. סיפרתי לרבי שליט"א על הגליון "מתיקות הדרך היומיו", אומר הרבי, ראיתי את זה יותר מפעם אחת, ס'איי פול מתיקות – זה מלא מתיקות. ואז זכיתי להעניק לרבי את ספרי מתיקות הדרך היומיו חלק א', הרבי אומר גענוואלדיג, מאד יפה, זה קלי ואנוהו. סיפרתי לרבי על ההשקפה הכספית הגדולה מאד שהושקע בספר, אומר הרבי שליט"א, ס'איי נוערך – זה שווה.

אחרי שהגבאי המסור ידידי רבי משה קורץ שליט"א כיבד אותי לשבת, ניצלתי את העת רצון לשאול כמה שאלות לזיכוי הרבים. פתחתי בענין ימי השובבים הקדושים, כידוע המשנה ביומא (פ"ח מ"ט), האומר אחטא ואשוב אחטא ואשוב, אין מספיקין בידו לעשות תשובה. בא המלך זקן וכסיל היצר הרע לבן אדם, והוא מייאש אותו מלחזור בתשובה, ונאס קען מען טוהן אַ עצה – מה ניתן לעשות.

ענה הרבי תשובה, שרק בשביל זה היה שוה כל המאמץ להגיע לרבי שליט"א. שמובא ממרן הרבי הקדוש בעל הבאר אברהם מסלונים זצוק"ל, המעביר בניו בין גזרי ים סוף, יש הרבה אנשים שגוזרים את ים התאווה, אבל הים מתמלא בחזרה, הוא גוזר עוד פעם ושוב זה מתמלא, והבן אדם לא עליכם מתמלא ביוש, הוא מרגיש שכל היגיעה זה לריק. אָבְּער ס'איי נישט אַזוי – באמת זה לא ככה, בורא עולם מלקט את כל הגוזרים שגזר, והוא מצרף את זה אחד לאחד, ועל ידי זה הוא "מעביר בניו בין גזרי ים סוף", יוצא שבסוף הוא זוכה לעבור את הים בשלום ובשלימות על ידי כל הפעמים של היגיעה.

(מתוך הפתיחה לשיעור – ב"ק דף צח, כ"ט שבט תשפ"ד)

מאצרות הפרשה

אך את שבתתי תשמורו (לא, יג). באמת אם היו כל זרע ישראל יכולין לקיים מצוות שמירת שבת כהלכתו מה טוב. אך באמת לאו כל אדם זוכה לזה, רק מעט, ואם כן באיזה זכות יהיו ישראל שמורין בהגלות. אשר על כן הבטיחה לנו התורה, שעל ידי הצדיקים שבכל דור דור, אשר הם שומרים שבת כראוי, בלתי לה' לבדו לעשות בזה נחת רוח ותענוג להשי"ת, על ידי זה יהיו כל ישראל נשמרין בגלות.

וזהו שאמר הכתוב **אך** הוא לשון מיעוט, כלומר, אך אם יהיו מקיימי מצוות שמירת שבת כראוי רק מיעוטא דמיעוטא, עם כל זה **את שבתותי תשמורו**, על ידי הצדיקים שבדור הנקראים **שבת, תשמרו**, יהיה לכל ישראל שמירה מכל דבר רע.

(אוהב ישראל כי תשא)

דבר ה' אל משה פנים אל פנים כאשר ידבר איש אל רעהו (לג, יא). אין הקב"ה שורה אלא כשיש אחדות בין ישראל. וזהו **דבר ה' אל משה פנים אל פנים**, אימתי דיבר, **כאשר ידבר איש אל רעהו**, כאשר יש אחדות בין ישראל והם מדברים איש אל רעהו בחיבה ובאחדות, אז הקדוש ברוך הוא משרה שכירתו עלינו, ומדבר עם עם משה רבינו פנים אל פנים.

(בת עין כי תשא)

נקודה למחשבה:

הדברי תורה לע"נ הרב החסיד רבי עקיבא יוסף בן הגאון רבי מרדכי דוד זצ"ל • לרפואת מרת לאה בת מלכה • לזכות מרדכי דוד בן לאה לזיווג הגון וטוב במהרה

לשמיעת שיעורי הרה"ג אברהם ישעיהו קובלסקי בקול הלשון חייג: 073-295-1340 | לקבלת העלון בדוא"ל: a0548470661@gmail.com

להרצאות | לשיעורים | להנצחות | לתגובות | לתרומות, ולכל ענין אחר בנוגע לגליון: 054-847-0661

פניני קודש

לאור תורתו של כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

יוצא לאור על ידי מערכת "מסילות באור החסידות" שע"י מכון אור הצפון דחסידי בעלזא

לעילוי נשמת הרבני הסייד המפואר מוה"ר ר' מנחם שמואל חיים בן הרה"ח ר' אפרים ז"ל פריעדמאן

א ווארט אויף די פרשה

לבדם!?! "אמר לו" הקב"ה: "בכי תשא את ראש", אתה צריך לרומם ולנשא אותם ולדרוש מהם את ה"ראש" - ראשית והתחלת עבודתם, ואילו ההמשך כבר ייעשה בידי שמים. (סעודה א' תשמג)

ההתעלות בבת-אחת בשבת קודש היא התעלות שמורה - ללא חשש נפילה

ואתה דבר אל בני ישראל לאמר אך את שבתותי תשמורו כי אות היא ביני וביניכם לדורותיכם לדעת כי אני ה' מקדשכם (שמות לא, יג).
במתן תורה זכו בני-ישראל להתעלות בבת-אחת ממדרגה שפלה ביותר תחת זוהמת מצרים למדרגה נעלית ביותר של "ויחזו את האלקים" (ועל אף ההכנה בימי הספירה, עדיין היה האור רב ועצום מכפי מדת ההכנה בתקופה קצרה כ"כ), ובעקבות כך אירע החטא רח"ל, כי כשאדם עולה בבת-אחת שלא בהדרגה, גם הצד שכנגד מתגבר ומתעצם כנגדו בבת-אחת, ומשום כך לא היו יכולים לעמוד כנגדו, ונפלו רח"ל.
ואם אמנם שהנפילה השפיעה עליהם לגריעותא לכל הדורות, עם זאת, זהו רק בימי המעשה, אבל בשבת קודש הם חוזרים ומתעלים, מעין ההתעלות במתן תורה. לאור זאת, ההתעלות בכל שבת היא התעלות בבת-אחת מהמדרגה הנמוכה בימי המעשה (שהיא תוצאה מהנפילה הגדולה בשעת חטא העגל) למדרגה הגבוהה והנעלית של שבת קודש (שהיא מעין מתן תורה).
הנה כי כן, מאן ימר שהצד שכנגד לא יעלה גם הוא בבת-אחת להתנפל על האדם ולהפילו כלפי מטה ח"ו כמו אז לאחר מתן תורה!
ואמנם, הבורא ב"ה ברוב רחמיו וחסדיו סלל דרך לעם קרובו לקבל את מתנת השבת מבלי לחשוש מנפילה:

א. דייקא משה רבינו נצטוו להורות לבני-ישראל את השבת, כי אצל משה רבינו לא היתה ההתעלות במתן תורה בבת-אחת, כי לא הושפע מזהמת מצרים כמו כל בני-ישראל, ולכן גם ההתנגדות לא היתה אצלו בבת-אחת, וממילא לא נפל לזוהמא לאחר מתן תורה, וממילא הוא משומר מנפילה מחמת ההתנגדות המתעוררת לעומת ההתעלות, וגלל כן יש בכוחו להשפיע שגם בני-ישראל יהיו שמורים מנפילה.
ב. השבת היא "מילתא דלא עבידא לגלויי" (ביצה טו, א), כי אורה וקדושתה הנשגבה מוסתרת ומלוכשת במסווה של "רוחב לב למנוחה ולשמחה... ויאכל וישתה ואין נפשו קצה עליו" (רש"י ביצה טו, א), וכל זה בכוונה תחלה, כדי שכוחות ההתנגדות דקדושה לא יידעו מכך, וממילא לא יוכלו להביא את האדם לידי נפילה ח"ו.

זהו ביאור הכתובים: "ואתה" דייקא "דבר אל בני ישראל לאמר אך את שבתותי תשמורו", כי מאחר שאתה משומר מנפילה, תוכל גם להשפיע שמירה והגנה על ישראל שלא יפלו ח"ו מחמת כח ההתנגדות דקדושה המתגברת לעומת הקדושה.
"כי אות היא ביני וביניכם... לדעת כי אני ה' מקדשכם", יש להודיעם את דבר המתנה הנפלאה ששבת שמה (ביצה טו, א), ולמה צריך להודיעם על כך? כי היא מתנה "דלא עבידא לגלויי" (כי במתנה דעבידא לגלויי אין צריך להודיע שם), ולמה היא "לא עבידא לגלויי"? כדי שכוחות ההתנגדות דקדושה לא יידעו מזה, וממילא לא יהיה חשש נפילה מצד ההתנגדות דקדושה המתעוררת לעומת הקדושה המתגלית בבת-אחת.
מתוך כך, ישישו וישמחו בני-ישראל במתנת השבת, כי יש בה רק טיבותא של התעלות גדולה בבת-אחת, ואין בה ריעותא של התנגדות דקדושה לעומת הקדושה.

יומתק לחיך לבאר בזה את דברי רז"ל (דבר"ג א, א): "את סבור שמא לרעתך נתתי לך את השבת" מחשש נפילה ע"י ההתנגדות המתעוררת בבת-אחת לעומת ההתעלות בבת-אחת?! לא ולא!!! "לא נתתי לך אלא לטובתך", בשבת-קודש יש רק טיבותא ולא ריעותא - התעלות בבת אחת ולא התנגדות בבת אחת, "כיצד, את מקדש את השבת במאכל ובמשתה ובכסות נקיה ומהנה את נפשך", וממילא קדושת השבת מוסתרת בתוך האכילה והשתיה הגשמית, ולא שלטא בה עין ההתנגדות דקדושה, ומתוך כך הינך משומר מנפילה.

(סעודה א' תשלח)

סליחה וכפרה לחוטאים - ע"י אחדותם וחיבורם עם הצדיקים

כי תשא את ראש בני ישראל לפקודיהם וגו'. זה יתנו כל העובר על הפקודים מחצית השקל בשקל הקודש וגו' (שמות ל, יב-ג).

דרשו רז"ל (ב"ב י, ב): "אמר משה לפני הקב"ה, רבונו של עולם, במה תרום קרן ישראל, אמר לו בכי תשא את ראש".

יבואר עפ"י דברי המדרש שוח"ט (תהלים כב), שכאשר נכנסה אסתר לבית הצלמים נסתלקה הימנה שכינה, ואמרה "א-לי א-לי למה עזבתני", א-לי בים א-לי בסיני, וביאר בספר "תכלת מרדכי", שאסתר המלכה נכנסה אל אחשוורוש לבית הצלמים, דהיינו, שראתה את הקטרוג של "השתחוה לצלם" שבגיגו נתחייבו ישראל כליה רח"ל, ולא מצאה פתחון פה להליץ יושר על בני-ישראל.

ברם, לאחר מכן נתיישבה בדעתה, כי הנה בקריעת ים סוף מציינו (במדרש שוח"ט תהלים קיד) שרק נחשון בן עמינדב ועוד כמה יחידים מסרו נפשם לקפוץ לתוך הים, וזכותם עמדה לכל ישראל שיקרע הים בפניהם, והרי מזה שאחדותם של בני-ישראל גורמת שזכות יחידים תעמוד עבור הכלל כולו.

כמו כן במתן תורה אמר הקב"ה לישראל (שמות כ, ב) "אנכי ה' אלקיך" בלשון יחיד, להורות על אחדותם של ישראל כאיש אחד בלב אחד.

ולכן צעקה מקירות לבה: "א-לי בים", שם עמדה זכותו של נחשון ועוד יחידים עבור הכלל כולו - מחמת האחדות, "א-לי בסיני" שם נאמר "אלקיך" בלשון יחיד להורות על אחדותם של ישראל, "למה עזבתני", למה בפעם הזאת לא יזכו בזכות האחדות שזכות הצדיקים תמשיך ישועה גם עבור רוב הכלל שהשתחוה לצלם רח"ל?! עתה"ד.

בדרך זו יש לפרש גם כאן, שלאחר חטא העגל אמר משה לפני הקב"ה: "במה תרום קרן ישראל?!" איך יזכו לכפרה לאחר שנכשלו בחטא חמור כזה?!

והשיב לו הקב"ה: "בכי תשא את ראש בני ישראל לפקודיהם וגו'. זה יתנו... מחצית השקל בשקל הקודש", כי נתינת "מחצית השקל" באה "להורות בני ישראל יחוס אחדות", שכל אחד לחוד אינו בשלימות רק בהתחברותו עם אחרים (כמבואר באלשיך הקדוש בשם רבי שלמה אלקבץ ז"ע), ומחמת אחדות זו יש חיבור ואיגוד בין הצדיקים הרמוזים ב"ראש בני ישראל" לבין החוטאים הרמוזים ב"לפקודיהם" (מלשון חסרון - אלו שנחסרו ונפגמו ע"י החטא), וממילא תעמוד זכות הצדיקים לכלל כולו לסליחה וכפרה גמורה על חטאם, ומתוך כך "לא יהיה בהם נגף בפקוד אותם".

(קידושא רבה תשמח)

"כי תשא את ראש" - ראשית העבודה היא בידי אדם

כי תשא את ראש בני ישראל לפקודיהם וגו' (שמות ל, ב).

דרשו רז"ל (ב"ב י, ב): "אמר משה לפני הקב"ה, רבונו של עולם, במה תרום קרן ישראל, אמר לו בכי תשא את ראש".

בני-ישראל חטאו לפני הקב"ה רח"ל, ומתוך כך נכפף קומתם, והיה עליהם להתעורר בתשובה ולשוב ולהתרום ולהתקרב לפני הקב"ה.

אמנם, כשהתבוננו בגודל עבודת התשובה הנדרשת מהם, חלשה דעתם, כי הרגישו שאינם מסוגלים לזכות לכך בכוחות עצמם, והיתה שאלתם בלבם ובפיהם: איככה נוכל להתעלות ולהתרומם משפלות מצבנו?!

ברם, האמת היא, כי אין הקב"ה בא בטרונאי עם בריותיו (ע"ז ג, א), והקב"ה דורש מאתנו רק את ההתחלה ואת הראשית, ואילו ההמשך ייעשה בידי שמים, כפירוש ה"חתם סופר" זי"ע במשנה (אבות פ"א מ"ד): "אם אין אני לי מי לי", אם לא אתחיל בכוחות עצמי להתרומם ולהתקרב אל קוני, מי יעשה זאת בשבילי?! "וכשאני לעצמי מה אני", אם אשוב שאני יכול בכוחות עצמי להתקרב להש"ת, הרי "מה אני"? ולכן ההכרעה ברורה, שההתחלה היא בידי אדם, והקב"ה יגמור בעדי.

זהו פירוש הגמרא: "אמר משה לפני הקב"ה במה תרום קרן ישראל?!" איך יוכלו בני-ישראל להתרומם משפלותם בכוחות עצמם?! הרי כבד מהם המשא לא יוכלו לעשותו

הצדקה - כפרה על חטא העגל

כי תשא את ראש בני ישראל לפקודיהם ונתנו איש כופר נפשו לה' בפקוד אותם וגו' (שמות ל, יב).

נתנית מחצית השקל היתה בתורת "צדקה" ("ונתנו" אם תקראנה למפרע יהיה ג"כ 'ונתנו', לומר לך, מה שאדם נותן לצדקה יחזור אליו", בעל הטורים שם), ובכח הצדקה זכו לכפרה על חטא העגל ("רבתינו אמרו, הם חטאו מחצי היום ולמעלה, יביאו מחצית השקל ויתכפר להם", פסיקתא רבתי פרשה ז).

וצריך להבין, מדוע היתה כפרתם דייקא ע"י מצות צדקה!?

אמנם, יבואר הענין בס"ד עפ"י שתי הקדמות נפלאות מספר "פרשת דרכים":

א. איתא במדרש (ילקוט שמות רמז רלד) שכאשר עמדו ישראל לפני הים, טען הס"מ לעומתם: "הללו עובדי עבודה זרה והללו עובדי עבודה זרה", והשיבו הקב"ה: "שוטה שבעולם, והלא לא עבדוה אלא מתוך שעבוד ומתוך טירוף דעת, ואתה דן שוגג כמזיד ואונס כרצון!?"

וביאר באופן נפלא, עפ"י העולה מדברי רז"ל, שיש חילוק בין שוגג לאונס, כי באונס אמרינן ד"ישראל שעבד עבודה זרה באונס חייב מיתה לשמים", ואילו בן נח אינו חייב, ואילו בשוגג אמרינן להיפך, שכן נח ההורג בשוגג נהרג, ואילו ישראל אינו נענש על השוגג.

והנה, יש ספק אם בני-ישראל במצרים נידונו כישראל או כבני נח, ולכן התחכם הס"מ וטען לחייבם על עבודה זרה שעבדו במצרים, ממה נפשך, כי אם הם נידונים כישראל, אם כן נימא שעבדו עבודה זרה **באונס**, וישראל שעבד עבודה זרה באונס חייב מיתה, ואילו אם הם נידונים כבני נח, אם כן נימא שעבדו עבודה זרה **בשוגג**, וכן נח נהרג על השוגג.

ברם, הקב"ה ענה לעומתו, שבאמת היה בהם תרתי, כי היו גם אנוסים מחמת טירוף הדעת, והיו גם שוגגים מחמת אימת המלכות, ואם כן אם נימא שדינם כישראל באה הטענה "אתה דן שוגג כמזיד!?" (וישראל אינו נהרג על השוגג), ואם נימא שדינם כבני נח באה הטענה "אתה דן אונס כרצון!?" (ובן נח אינו מתחייב על עבירה באונס) (פרשת דרכים' דרוש א).

ב. במצות צדקה, יש חילוק עצום בין ישראל לעכו"ם, כי בני-ישראל הם בבחינת בנים למקום, והעכו"ם הם בבחינת עבדים למקום.

ולכן גוי אינו רשאי לתת צדקה למי שאין לו, כשאלת טורנוסרופוס לרבי עקיבא (ב"ב י, א): "מלך בשר ודם שכעס על עבדו וחבשו בבית האסורין וצוה עליו שלא להאכילו ושלא להשקותו, והלך אדם אחד והאכילו והשקהו, כששמע המלך לא כועס עליו!?" ואילו יהודי רשאי וצריך לתת צדקה למי שאין לו, כתשובת רבי עקיבא (שם): "מלך בשר ודם שכעס על בנו וחבשו בבית האסורין וצוה עליו שלא להאכילו ושלא להשקותו, והלך אדם אחד והאכילו והשקהו, כששמע המלך לא דורון משגר לו!?" ("פרשת דרכים' דרוש ז).

עתה יובנו הדברים היטב הפלא ופלא, דהנה כשחטאו ישראל בעגל לא היו במצב של "אונס", כי לא היו במצב של טירוף הדעת כמו במצרים, ואם אפשר לדרוש בזכותם הוא רק מחמת טענת "שוגג", שנגררו אחר פיתויי הערב-רב.

הנה כי כן, אם דינם כבני-נח, עליהם להענש, כי בן נח נהרג על שוגג, ואם דינם כישראל, אינם צריכים להענש כ"כ, כי ישראל פטור בשוגג (כנ"ל בהקדמה א).

לכן דייקא מצות צדקה באה לכפר על חטא העגל, כדי להוכיח בכך שדינם כישראל (כנ"ל בהקדמה ב), שאם היה דינם כבן נח לא היו רשאים לתת צדקה, וממילא על ידי זה "לא יהיה בהם נגף", כי לא יצטרכו להענש על העגל, מחמת שהיו שוגגים.

(סעודה א' תשל)

נתינת פדיון לצדיק

מובא ב"שם משמואל" (פר' ויקהל תרעו):

ראיתי כד הוינא טליא מכתב הרה"ק רבי אהרן מטשערנאביל זצלה"ה שנתן ביד שלוחו לחזור בערי ישראל לקבץ ממון, וכך כתב:

"לא ממון אני צריך, כי הכסף בביתי מצוי כאבנים, אלא שאני צריך להעלות תפילת ישראל לאביהן שבשמים, ולדבר הזה נצרך לי כסף מקובץ מכל ישראל".

(שיחת קודש - סיון תשסו)

מסופר על חסיד גור מעיר קובנא שלא זכה להפקד בזרע של קיימא, והלך כמה פעמים להזכיר את עצמו בפני רבו הרה"ק ה"שפת אמת" זי"ע ולא נושע.

פעם עבר דרך עירם הרה"ק המגיד מטריסק זי"ע שהיה ידוע כפועל ישועות, והאשה החלה להפציר בבעלה לגשת אליו ולבקש את ברכתו. החסיד הלך לא רצה בשום אופן לבקש ברכה מרבי אחר, אולם, לאחר הפצרות חוזרות ונשנות לא היה יכול לסרב והלך להתברך מפי קדשו.

הרה"ק מטריסק זי"ע ביקש ממנו פדיון נכבד (כפי שהיה נהוג בטשערנאביל), אולם, לא הוה בידיה סכום גדול כזה, וקבע עמו הרבי, שיתן עכשיו מה שיש לו, והשאר ישלים בפעם אחרת. החסיד הסכים לכך, והרבי ברכו בזרע של קיימא, וכעבור שנה זכה לחבוק פרי בטן.

מיני אז, היה מפחד לנסוע לרבו ה"שפת אמת", כי חשש שרבו ישאל אותו "מנין לך בן?", ולא יוכל להשיב. לאחר תקופה החליט להתגבר על הפחד ונסע לגור ונכנס אל הקודש עם קויטל.

כשקרא ה"שפת אמת" את הקויטל, שאלו: "מנין לך בן!?" והשיב את האמת.

נענה ה"שפת אמת" בפליאה: "א פלא, אז אן געלט גייט נישט, און מיט געלט גייט אלעס".

(שיחת קודש - אייר תשס)

פעם, באמצע עבודת בניית בית הכנסת הקדוש, היה כ"ק מרן מהר"ש זי"ע זקוק בדחיפות לסכום כסף, ובאותו עת הגיעה אשה עשירה גדולה לבעלזא, כדי לבקש את ברכת הקודש עקב היותה חשוכת-בנים רח"ל.

כאשר שמעה שכ"ק מרן זי"ע זקוק לכסף, הניחה על שלחנו מאה רענדלעך (סכום עצום בימים ההם), וביקשה מכ"ק מרן זי"ע שיבטיח לה בן זכר. כ"ק מרן זי"ע היה זקוק מאד לסכום זה, אולם, אמר לה: "אונז זאגן נישט צו, אונז וועלן בעטן" (-אינני מבטיחים, רק אנו נתפלל עבורכם). הניחה האשה מאה רענדלעך נוספים, וגם אז אמר כ"ק מרן זי"ע: "אונז זאגן נישט צו, אונז וועלן מיר בעטן, וועט ג-א-ט ב"ה העלפן".

אז הניחה מאה רענדלעך נוספים, כדי שכ"ק מרן זי"ע יבטיח לה בן זכר, ואולם, כ"ק מרן זי"ע אמר לה: "אונז זאגן מיר נישט צו, אונז וועלן זיך מתאמץ זיין בתפילה".

כשהניחה מאה רענדלעך נוספים, אמר לה: "אונז וועלן מיר זיך מתאמץ זיין בתפילה, און ווען אונז זענען מיר זיך מתאמץ בתפילה, העלפט ג-א-ט ב"ה", אולם, לא רצה להבטיח לה בפירוש.

מאחר שלא קבלה הבטחה, לקחה את הכסף מעל השלחן, והלכה לה.

בצאתה אמר כ"ק מרן זי"ע: "הנשמה כבר היתה כאן על השלחן, והיא הורידה אותה"...

(שם)

השפעת הצדיק לעתיד

אחד מחסידי בעלזא נחמץ ויצא לתרבות רעה ל"ע, ועלה לגדולה עד שנעשה לאחד מראשי העיר לעמבערג. פעם הוצרכו חסידי בעלזא בלעמבערג לפעול אצלו איזה טובה, ופנו אליו לבקש ממנו סיוע.

כשמעו שהם חסידי בעלזא אמר להם: "לא, לא אעזור לכם בשום אופן, כי תמיד כשאני ניגש לעשות עבירה, ואני נזכר בשלום עליכם של הרבי מבעלזא, קלאפט מיר מיין הארץ, ואני מתאמץ לעשות העבירה עם ייסורי נפש ונקיפות מצפון, ולכן איני מוכן בשום אופן לסייע לבעלזא".

(סעודה ב' פ"ר תבוא תשנט)

מדור זה נובע ע"י יחידיו הרה"ח ר' יצחק אייזיק פריעד שלישי"א

לעילוי נשמת אביו החסיד הנפלא המפורסם הבלתי נשכח, אש קודש לבעלזא ר' אליכסנדר ב"ר אברהם צבי זיל פריעד

(שטייענדיגע תורה)

"בישתי והזרחתי כבר כמה וכמה פעמים, שלא לדבר בשעת התפילה וקריאת התורה כי זהו עוון פלילי ועוון זה טענב את האלוה". (שטייענדיגע תורה)

בס"ד
מזן 666 תשפ"ד

פרשת כי תשא

צדקה מברכת את ממונו ומצילה מחוללים

ונתנו איש כופר נפשו תחילת הפרשה מדברת על כך שצריך לתת מחצית השקל, בכסף זה ניקנו קורבנות ציבור, קורבן התמיד מוספים ועוד, כך שעל ידי מחצית השקל, כל ישראל יש להם חלק בכל קורבנות הציבור, כיום נוהגים לתת זכר למחצית השקל שהוא סכום של שלוש דירהם כסף טהור שהוא כ- 9 ג, מנחה אשכנז לתת שלוש חצאים ממטבע הקיים בשוק, "בעל הטורים" כותב (שמות ל, יב) על הפסוק ונתנו איש כופר נפשו וז"ל **"ונתנו: אם תקראנה למפרע [הפוך] ניתן לקרא ונתנו. לומר לך מה שאדם נותן לצדקה יחזור אליו. ולא יחסר לו בשביל זה כלום.** עד כאן לשונו

כותב הטור יורה דעה סימו רמז **"וכל הזהיר בה [בצדקה התורה] מעידה עליו כי הוא זרע ברוך ה'... ועוד כי הדבר בודק ומנוסה כי בשביל הצדקה שנותן לא יחסר לו אלא אדרבה תוסיף לו עושר וכבוד "**

רש"י (במדבר ה, י"ג) בענין הנותן מעשרות מסביר את הפסוק **שם לו יהיה. ממון הרבה: שאם יתן מעשר יהיה לו הרבה ממון** כתוב בפרשת תרומה **"ויקחו לי תרומה"** קשה היה צריך לומר ויתנו לי תרומה שהרי אדם הרי נותן כך שואל האלשיך ומתוצאים שבעצם האדם התורם מכספו רק לוקח לעצמו ברכה בממונו בעולם הזה ממנו מתברך חוץ משכרו בעולם הבא, מידה כנגד מידה הוא תרם מכספו ולכן הקב"ה יעשיר את כספו והוזהו שכתוב יש מפזר ונוסף עוד לכן רתבו ויקחו לרמוז להאדם רק לוקח לעצמו טוב עושר בעולם הזה ושכר עצום לעולם הבא

צדקה שומרת את ממונו כמו שמובא במסכת כתובות סו: **"מלח ממון חסד" רש"י שם מסביר "מלח ממון חסר" - הרוצה למלוח ממונו כלומר לגרום לו שיתקיים יחסרנו לצדקה תמיד ויחסרנו זהו קיומו:**

כלומר אדם הרוצה שממונו יתקיים **"ימלח אותו "** בזמנם שלא היו מקררים כשרצו לשמור בשר שלא יתקלקל היו מולחים אותו, הוא הדין הרוצה שישמר ממונו יעשה צדקה וכך ישמר ממונו ומשמע שאם לא נותן לצדקה ח"ו יאבד את ממונו לבסוף כמו הבשר שאם לא מולחים אותו בודאי יסריח ה"ה אם אדם עשיר ולא מפזר לצדקה, יאבד את ממונו הצדקה היא הקיום לממון, זהו ה"מלח" לממון כמובא במסכת כתובות (דף ס:) מעשה ברבן יוחנן בן זכאי שהיה רוכב על החמור והיה יוצא מירושלים והיו תלמידיו מהלכין אחריו ראה נערה אחת שהיתה מלקטת שעורים מבין צואת בהמה של ערביים כיון שראתה אותו נתעטפה בשערה ועמדה לפניו אמרה לו רבי פרנסי אמר לה בתי מי את אמרה לו בת נקדימון בן גוריון אני [שהיה מהעשירים הגדולים של ירושלים] אמר לה בתי ממון של בית אביך היכן אבד אמרה לו רבי לא מושלים משל בירושלים מלח ממון חסר ויש אומרים מלח ממון חסד שיעשה עם ממונו חסד הגמרא שואלת האם נקדימון בן גוריון לא תרם לצדקה הרי מובא בברייתא שאמרו עליו על נקדימון בן גוריון כשהיה יוצא מביתו מציעין תחתיו שטיחי משי ובאין עניים ומקפלין אותו על צוהריו ולוקחים אותם לעצמם מתרצת הגמרא שלא הגן עליו שדקה זו כיון שעשה את הצדקה לכבודו תירוץ שני שלא נתן מספיק צדקה כמו שהיה צריך לתת

המאירי (שם) כותב חייב אדם לפרנס את העניים שהם בניו של הקב"ה, שהרי הקב"ה נתן לו את הכסף ואם כן מחובתו להחזיר לקב"ה וכיצד יחזיר על ידי שיתן לעניים שהם בניו של הקב"ה שעליהם נאמר **"אבי יתומים ודיין אלמנות וכותב המאירי ויהא בטוח שאם יחסר ממונו לכבודו הוא משלימו כפלים ... ומה שהוא עושה יעשה לשם שמים שהעושה גם בדרך של תוספת כבוד לעצמו אף על פי שהוא תועלת לעניים אינה צדקה גמורה עכ"ל:**

הגמרא (בבבא מציעא דף י"ד) אומרת אפילו אם רואה אדם שמוזננותו מצומצמים יעשה מהן צדקה וכל שכן כשהן מרובין שעל ידי כך זוכה להנצל מדינה של גיהנום ואפילו אם הוא עני המתפרנס מן הצדקה יעשה צדקה שוב אין מראין לו סימני עניות מובא במסכת (תענית ט.) אמר רבי יוחנן עשר תעשר עשר בשביל שתתעשר ומותר בזה לנסות את ה' כתב הריקנטי: וטעם עשר תעשר (שם כב) כבר פירשתי, ואמרו רבותינו ז"ל (תענית ט.) עשר תעשר בשביל שתתעשר, והטעם כי במדה שאדם מודד בה מודדים לו, סימן לדבר ואבנה גם אנכי ממנה [ביראית ל, ג], ואמרו רבותינו ז"ל [שבת קטא

הקל"ה תת"ח
5:10
הש"ש תת"ח
6:17
הש"ח תת"ח
6:53

סימן זה יהיה בידך, כל זמן שאתה מרחם על אחרים יש לך מרחם, שנאמר ונתן לך רחמים ורחמך, וכבר הזכרתי זה. ואמרו רבותינו ז"ל [תענית שם] **כי מותר לנסות במעשר, שנאמר [מלאכי ג, ו] ובחנוני נא בזאת, וכן פסק הרמ"א [שו"ע יו"ד סי' רמז סי' ז] וז"ל הצדקה דוחה את הגזירות הקשות, וברעב תציל ממות, הגה: והיא מעשרת, ואסור לנסות הקב"ה כי אם בדבר זה [בצדקה], שנאמר: ובחנוני נא בזאת וי"א דוקא בבית מעשר מותר לנסות הקב"ה, אבל לא בשאר צדקה.**

דעת הבית יוסף (שם) שבצדקה אסור לנסות את ה' אבל במעשר מותר וכן כתב להדיא בשו"ת אבקת וכול סימן ג' שמותר לנסות את ה' במעשר ולכל הדעות צדקה מביאה ברכה ועשירות מעשה (מובא במדרש רבה שמות פרשה לא פסקה יז) באדם אחד שהיה מוציא מעשרותיו כראוי והיה לו שדה אחת והיתה עושה אלף מדות ומוציא ממנה מאה מדות למעשר ומן המותר היה מתפרנס הוא ובני ביתו בשעת פטירתו קרא לבנו ואמר לו בני תן דעתך על שדה זו כך וכך מדות היא עושה כך וכך מדות למעשר ממנה הייתי מתפרנס אתה ימי כשנפטר מן העולם שנה ראשונה זרע אותה הבן עשתה אלף מדות והוציא ממנה מאה למעשר שנה שניה נכנס בו עין רעה פחת עשרה ופחתה היא מאה וכן שלישית וכן רביעית וכן חמישית עד שמעדה על מעשרותיה כיון שראו קרוביו כך עמדו ולבשו לבנים ונתעטפו לבנים ונכנסו אצלו אמר להן לא באתם אלא לשמוח עלי אמרו לו ח"ו לא באנו אלא לשמוח עמך לשעבר היית בעל הבית והקב"ה כהן ועכשיו נעשית כהן והקב"ה בעל הבית הוי ולא ידע כי חסר יבואנו

מעשה ברי אליעזר ורי' יהושע ורבי עקיבא (מדרש רבה ויקרא פרשה ה פסקה ד) שהלכו לחולות אנטוכיא לצדקה לחכמים והיה שם אדם אחד ששמו אבא יודן ונתן צדקה בעין טובה פעם אחד ירד מנכסיו וראה רבותיו שם והתבייש מהם הלך לו אצל אשתו אמרה לו אשתו מפני מה פניך חולנית אמר לה רבותי כאן ואיני יודע מה לעשות אשתו שהי' צדקת ממנו אמרה לו לא נשתייר לנו אלא שדה פלוני בלבד לך מכור חציה ותנה להן הלך ומכר חציה ונתנה להן נתפללו עליו ואמרו המקום ימלא חסרונך לאחר ימים הלך לחרוש בחצי שדהו עם כשהוא חורש נפתחה הארץ לפניו ונפלה פרתו שם ונשברה רגלה ירד להעלותה והאיר הקב"ה עינו ומצא שם סימא אמר לטובתי נשברה רגל פרתו בחזירת רבותיו לישן שאלו עליו ואמרו מה קורה עם אבא יודן אמרו להם אבא יודן מי יכול לראות את פניו עשיר גדול מאד אבא יודן כיון ששמע שבאו חכמי ישראל יצא לקראתן אמר להן עשתה תפלתכם פירות ופרי פירות אמרו לו חייך אף על פי שתנו אחרים יותר ממך כתבנו בראש נטלוהו והושיבוהו אצלו וקראו עליו זה הפסוק מתן אדם ירחיב לו

סיפר חייל שראה זקן בוכה שאלו מדוע אתה בוכה אמר לו שאיבדתי את הקצבת הזקנה שלי ואין כסף לתרופות ראייתי כך נתתי לו את כל הקצבה הצבאית שלי כחייל יומיים לאחר מכן מצאתי 14,000 ₪

מעשה באדם שהיה עשיר גדול שהסתבך עם מס הכנסה והיה עליו לשלם מס הכנסה שהעלים במשך שנים ואם ישלם את הסכום שהוטל עליו יסא עני מרוד הוא ראה כך אף שמאז הבר מצווה לא הניח תפילין נסע לבני ברק לבית הכנסת איצוביץ והניח תפילין והתפלל במנין והתחיל לבכות לקב"ה שיעזור לו ולקראת סיום התפילה הוא רואה אברך בוכה שאל אותו מדוע אתה בוכה ואמר לו שיש לו ארבעים וחמש אלף ₪ חוב ואין לו מהיכן לשלם אמר לו קח ציק [מס הכנסה עדין לא עיקלו לו את כספו] על סך ארבעים וחמש אלף ותתפלל עלי בשלוש תפילות ותכוון בלימוד תורה עלי בצהרים מת הצריח לעשיר ואומרים לו שמוזמן השקעת בחברת סטרט-אפ והחברה קצליחה ומגיע לו 7% משווי החברה וזה מגיע לעשרות מיליונים וכך כיסה את כל חובותיו צדקה מצילה אפילו ממות שנאמר צדקה תציל ממוות. זוכה לאריכות ימים מעשר כספים שומר על כספו. **מעשה באברך שנקלע** לעניין מסובך של משפטים כספיים בסכום גדול מאוד, כשהלך למרן הסיטיפלר נשאל האם הוא נותן מעשר מכל רווח, ולאחר שנה בחיוב אמר הרב זצוק"ל אם הוא נותן מעשר לא יאירע לו כל רע ושום נזק לא יהיה. וכך היה. כל עניין המשפטים ארך 7 שנים ובאופן בלתי טבעי חזר לו כל רכושו כמו שאמר מרן ז"ל. בנוהג שבעולם אדם שמרוויח אלף שקל ומפריש למעשר מאה שקלים הרי הוא רושם בפנסקו שירדו לו מאה שקלים ונשארו לו תשע מאות ש"ח. אבל אליבא דאמת ההיפך הוא הנכון צריך הוא לרשום בפנסקו שירדו לו תשע מאות ש"ח, שהרי מאותם תשע מאות ש"ח שמוציא לפרנסתו לא נשאר לו מהם כלום, ואילו את המאה ש"ח שפריש למעשר הרי הם קיימים לו לעולם. אוכל פירותיהם בעולם הזה והקרן קיימת לו לעולם הבא. **סיפר הרב יגאל כהן** על אדם שהיה מרוויח כל חודש 10,000 ₪ ונתן חומש כיון שהרב יגאל כהן אמר שאם נותנים מעשר וחומש זוכים לברכה גדולה ונתן להרב יגאל כהן שיחלק את הכסף כלבבו ואמר לו הרב יגאל כהן שבספרים מובא שזוכה לכך תוך שנה וסיפר שבאותו שנה עשה עיסקת נדלן והרוויח 300,000 ₪ קיבל כמעט פי 12 מהסכום שנתן לצדקה

התחשבות בקריאת השם לא לצער את השכן

הרה"ג זילברשטיין שליט"א סיפר את המעשה הבא. זוג שנולד להם בן, וסיכמו בניהם לקרוא "יהונתן" ע"ש אבי האישה שנפטר. רק דא עקא שיום לפני הברית נפטר ילד בבנין בשם "יהונתן" ב"מ. מיד התעורר חשש בלב הורים אם כדי לקרוא בה הזה ואולי "סימנא מילתא" שהדבר חלילה יסכן את בנה וירע על מזלו! מצד שני כוונתם בשה"כ לקרוא ע"ש אבי האישה ואין לה שום קשר לילד הנפטר. כך שאולי אין סיכון בדבר. עלו ההורים הנבוכים לביתו של הגאון רבי שלמה זלמן אוירבך זצ"ל ושטחו את שאלתם. הגרש"ז אוירבך שמע את השאלה ופסק באופן חד משמעי שלא לקרוא לילד בשם יהונתן!!! האבן נגולה מעל ליבם של ההורים, שבלאו הכי כבר הספיקו להילחץ מהשם, וכל שאלתם נבעה מפני המנהג לכבד ולקרוא ע"ש ההורים שנפטרו. כעת שהורה להם הגרש"ז שלא לקרוא "יהונתן", נרגעו. כאשר יצאו ההורים שאל אחד הנוכחים את הרב - וכי כבודו חושש למזל רע לתינוק אם יקרא בשם זה? "לא ולא" - השיב הרב - "הסיבה לכך לא קשורה לא הורים, וגם לא לתינוק הנולד". הסיבה שהורתי להם לא לקרוא בשם זה קשור בכלל ל- שכנה!!! אותה שכנה בבנין שאיבדה את בנה. בכול פעם שתשמע את האמא של התינוק קוראת לו בשם "יהונתן" הדבר יזכיר לה את בנה שנפטר, ויעורר בכל פעם את הפצע מחדש. ריחמתי על השכנה המסכנה שבנוסף להתמודדות עם השכול, תתקשה להתרפאות ממנו השם של התינוק. במקום זה הכי חשוב הוא לא לצער את הזולת. רגישות נפלאה זו. צריכה להיות נר לרגלנו בכל מה שקשור ליחסי אנוש. לדעת מפריעים לנו, אולי אצל הסובבים אותו הדבר כן מפריע, ועלינו להתחשב יסוד נפלא זה לא למדד כאשר אנו מקבלים החלטות

להזהר על לדרב על שום תלמידי חכם - זכות לחינוך הבנים

מסופר, שבא פעם יהודי תלמיד חכם להגאון רבי שלמה זלמן אוירבך זצ"ל ושאל אותו: "רבי למה בני לא גדלו תלמידי חכמים, ולעומת זאת שכני החלבן - בניו גדלו תלמידי חכמים" שאל אותו רבי שלמה זלמן: "אמור לי, כשהיית אומר איזו דרשה ולא היה מוצא חן בעיניך מה שהרב דרש, מה היית אומר" שמוע לו: "רבי, אגיד לכבודו את האמת - הייתי מיה אומר, שאינו יודע לדרוש ואני לא מבין למה הלך לדרוש". המשיך לשאול אותו רבי שלמה זלמן: "מה עשית אם היה לך שאלה והרב פסק משהו שלא היה נראה לך" אמר לו אותו יהודי: "הייתי אומר, שהרב אינו יודע ללמוד וכדומה". אמר לו רבי שלמה זלמן: "זה ההבדל בינך לבין אותו חלבן. שכנך החלבן - לעומתך - כשהיה שומע את הדרשה, היה באמת ובתמימות אומר שדרש יפה מאוד ללא שום ביקורת, ומקבל את האמת ממי שאמרה, וכן כשהלכתם לשאול את הרב שאלה היית מבטל את דברי הרב כשראו הבנים איך שהנך מבטל את התלמידי חכמים והרבנים, גם הם ביטלו אותם בלבם, ולכן גדלו עמי הארץ... ואילו החלבן היה מקבל את פסקו ללא עוררין, ועל כן, כשבניו ראו איך שאביהם מכבד את התורה את התלמידי חכמים בכל אתר ואתר, זה המריץ אותם להיות תלמידי חכמים." ("מ"א הליך יעקב")

הכרעת מרן הרב אוירבך ומרן הרב עובדיה לגבי מקוה טהרה

לפני שנים רבות הגיעה למשרדי "המרכז לטהרת המשפחה" בקשה לא פשוטה, משפחה אחת המתגוררת בבקעת הירדן ביקשה לשמור טהרת המשפחה, ולשם כך פתחו עבורם מקווה טהרה בישוב, מקווה טהרה עבור משפחה אחת!-אנשי המרכז התלבטו מאד האם ראוי להקים מקווה שלם בעבור אדם אחד! הן מוזכר במשאבי כף לא מבטלים! יצר להם, הניחו את ההכרעה אל פתחם של גדולי פוסקי ההלכה שבדור, מי שכינהו במשך שנים רבות כמורי דרכו של הארגון, הלא הם: מרן פוסק הדור זיע"א, והגאון רבי שלמה זלמן אוירבך זצוק"ל...תשובת שניהם הייתה זהה ומפתיעה, שניהם התבטאו בסגנון אחד: "גם עבור משפחה אחת ראוי להתאמץ ולהקים מקווה טהרה!!". שניהם הוסיפו וציינו: "בעזרת ה', עוד יהיו משתמשים רבים במקווה זה...". (משוש בבל).

הרב אוירבך תעשי חסד ובשמים יעשו איתך חסד ותזכי לבנים

מסופר על אשה שהלכה לרב אוירבך כיוון שלא זכתה לפרי בטן והוא אמר לה לא כל אחד זוכה לילדים אבל אם עושים חסד אזי מידה כנגד מידה כמו שהיא עושה חסד עם אחרים יעשו איתה חסד בשמים אף שלא מגיע לה ואכן היא התנדבה לבקר בשלושה בתי חולים באופן קבוע לעזור לחולים ובני משפחותיהם וזכתה לשלושה ילדים כנגד שלושה בתי חולים שביקרה

להאיר פנים בכל מצב

מסופר שנפטרה ל"א אשת רבי שלמה זלמן אוירבך זצ"ל כשירד במעלית פגשו תלמידי שאל ידע מפטירתה של אשת הרב והודיע לרב שנולד לו בן במזל טוב הרב אוירבך ברכו בלבויות גדולה ובמאור פנים)

תכתוב בפנקס את כל טובות ה' ותכוון במודים ותעניין בפנקס כל יום והכל יסתדר מעשה באדם שהחזיק כולל ולא היה כסף לשלם עד שהיה מאד לא רגוע ודואג ולכן הרופאים אמרו לו, לסגור את הכולל מחשש לבריאותו, הוא שאל את הגאון הרב אוירבך זצוק"ל, הרב אמר לו שהרופאים צודקים אבל אם אתה רוצה עשה פשוטה תקח פנקס ותכתוב בו את כל הטובות שהקב"ה עושה לך וכל המקרים המיוחדים שראית שיעצא דשמיא וכשאתה מתפלל תכוון במודים תיזכר בכל מה שכתבת וכל מה שהקב"ה נותן ועוזר לך ותעניין בפנקס כל יום ואזי לא יהיה לך בעיה להחזיק את הכולל הוא עשה כך והכל הסתדר

הנזהר מאיסור בישוילי גויים - שמירה על בניהם שלא ירעו בשדות זרים

וחכמינו ז"ל אסרו עלינו כגון: פת גויים, בישוילי גויים, יין חלב ועכו"ם ועוד, שכיון שהם ז"ל ראו שאילו הדברים יוכלו להביאנו לרע, חלבו עליהם עם הגויים, (או שמא יאכילנו דבר טמא) לכן אסרום, כדאייתא בגמרא ע"ז (לה) כ"ע"ש. ולכן הרב אוירבך זצ"ל במיוחד לאנשי חו"ל הזהיר אותם מאד לשמור ולא להקל בבישוילי עכו"ם שזוהי שמירה על בניהם שלא ירעו בשדות זרים

להפקיד את הכסף בגמ"ח ולעשות איתו חסד

יננס גמ"חים הישועה המלויים לעניים בשעת דחק, הפקד את כספך שם (לכל היותר בסכום השווה לדולר) בערבונות ובהבטחות הראויות, ובמקום שכספך ישהה בבנק שיהיה אצל אותו גמ"ח. ועל כך היה אומר הגאון רבי שלמה זלמן אוירבך זצ"ל, אדם שמלוח את כספיו או שמפקדם בגמ"ח יכול להוריד מחשבון כספי מעשר את סכום אחוזי הרוח שהיה מרויח לו היה

מפקיד כסף זה בבנק. וכה היו דבריו לאחד שבא לשאלו האם כדי להפקיד כספיו בגמ"ח פלוני, ישבר את תכנית החסכון שיש לו: "לשבר ותעביר, אני מבטיח לך שהקדוש ברוך הוא ישלם לך את כל הכסף שישלם להרויח בכל תכנית חסכון אחרת. תשאר להקדוש ברוך הוא לדאג לכלכל אותך בצורה שהוא רוצה, ואל תשקיע בשום דבר אחר חוץ מצדקה".

הרב אוירבך לבש שטיימל גדול עליו כדי להשכין שלום בית

היה זה לפני כמה עשרות שנים בירושלים העתיקה. בחור ישיבה חסידי התחבר לחברים אל טובים שגרמו לו לרדת מעט מהדרך. היה החל להתבייש בכובע היסטריימלי הגדול העשוי מעור שועל ובשאר המלבושים והחליפם. אחר זמן קצר, כשהחל לחפש שידוך, החליט לשוב ללבוש את בגדי החסידות, מלבד כובע היסטריימלי הגדול, אותו לא היה מוכן ללבוש שוב. לאחר כמה פגישות, נשברה צלחת בשעה טובה ונקבע מועד לחתונה. והנה, לאחר החתונה, אחר שעזב החתן את מרעיו השלילים, שב אל דרך הישר והחליט לחזור לחבוש את היסטריימלי המפואר לראשו, כמנהג אבותיו. שמח ומאושר החליט להפתיע את אשתו. הוא נכנס לחנות מגבעות ובחר 'שטיימל' מפואר בשווי של 7,000 ₪. הוא הניחו על ראשו ויצא מהחנות בגאווה גדולה. "וודאי אשתי תהא מאושרת מהחזרה שלי לדרך הישר", חשב לעצמו. "שלום!!!", הכריז בשמחה בכניסה לביתו, תוך כדי שהוא מנענע בכובע שעל ראשו בשמחה. אשתו הטריה נבהלה מהמראה השועלי החדש של בעלה ואמרה: "מה זה על הראש שלך?". החלטה לחזור לדרך הישר", הודיע בשמחה, אך היא סירבה: "אני שמחה בהתחזקותך, אך התחנתני איתך בלי שטריימל וקשה לי לראות אותך איתו". "אבל זה עלה הרבה כסף?", ניסה לשכנעה אך היא סירבה והתקשתה לקבל את המראה החדש. בצר לו, עשה את דרכו למרן הרב שלמה זלמן אוירבך זצ"ל וסיפר לו את כל המעשה. ר' שלמה זלמן שמע את המעשה ואמר לו: "ישבר כח על התחזקותך, אך אמור נא לי, הרי אשתך הינה צדיקה ויראת ה', רק שקשה לה עם המראה החדש שלך, מדוע אינך מוכן בינתיים להתפשר ולא ללבוש את הכובע עד שבמשך הזמן תסכים?". "איך אדבר, הרי הכובע עלה לי 7,000 ₪", תמה החתן. שמע זאת ר' שלמה זלמן והוציא מהמגירה מטעפה, ממנה הוציא 7,000 ₪ ואמר לו: "ראה ידידי, אם זו כל הבעיה לך, הרי שהכובע שלי מאד יטן ואשמח מאד לקנות ממך את הכובע החדש". החתן שמח מההצעה ונתן לרב את הכובע. לאחר מכן התברר כי הכובע גדול מאד מראשו של הרב. כשראו בניו של הרב שאביהם לובש את הכובע בשבת, פנו אליו ואמרו: "אבא, כל הכבוד שאתה רוצה לעשות שלום בית ולשם כך קנית את הכובע שלו, אך מדוע ללבוש אותו כשהוא גדול מראשך בכמה מידות ונראה מצחיק בעיני הבריות?". ר' שלמה זלמן זעזע אותם ואמר בזה הלשון: "כובע כזה שעשה שלום בית, אני רוצה ללבוש אותו כל חיי ואף להיקבר איתו, כי הוא שווה הכל!". נר איש וביתו מלמד אותך להאיר את ביתך ומשפחתך גם בזמני חשיכה. אתה השמש של הבית ודע לך ששלום בבית יקר אצל ה'!

הכרת הטוב של הרב אוירבך

היו יהודים רבים שביטנו כיבוד, במיוחד ולא הבינו על מה ולמה הוא חורג מגדרו ומכבדם ביותרת הכבוד, עד שנאמר להם שהוא מכיר להם טובה על שסייעו לו פעם בדרך כזו או אחרת או לצאצאיו, הרשימה היתה אמנם ארוכה מאד, אך הכרת הטוב היא חובה גמורה והוא הכיר בה היטב. אחד מהם היה הרב יצחק חברוני (נשיא ישיבת חברון, תושב "שערי חסד") שיספר שכאשר היה נכנס לבית הכנסת הגר"א השכונתי ורבינו נחם שם, היה מכבדו בקימה, וכששאלו פעם על מה ולמה הוא נוהג כך, נענה רבינו, הלא בני רבי ברוך לומד בכולל "משאת משה" של ישיבת חברון מיסודכם, ממילא אני מחוייב בהכרת הטוב.

אפילו כלפי תלמידי חש הכרת טובה, ופעם אמר שלמעשה אנו היינו אמורים אפילו לשלם לתלמידים על הזכות שנתנו לנו להרביץ בפניהם תורה, אך מה נעשה שאנו צריכים לפרנס את בני ביתנו ואנו מקבלים על כך שכר, אבל על עצם הזכות, אין ספק כי אנו היינו צריכים לשלם להם על כך, ולא הם לנו על הלימוד שלנו איתם.

סיפר הרה"ג רבי יעקב גרשון ווייס: הזמנתי את הרב, לאירוסי בתי הבכורה ואמר לי שאין לו זמן לבוא למסיבות אירוסיין ואף לקרובי משפחה כבר איננו מגיע מטעם זה. לאחר מכן התקשר ואמר שהחליט בכל זאת להשתתף, וזאת משני טעמים. קודם כל הסביר מדוע זו אצלו שמחה מיוחדת מסיבה מסויימת, ובנוסף לכך משום הכרת הטוב על שאני מסיעו מביתו לישיבה כל ערב יום כפור לפני הדלקת הנרות מה שכרוך בקושי מיוחד. אכן, היתה לו לרבינו הכרת הטוב מיוחדת לאלו שהסיעו אותו. מספר הגר"ר יצחק דרוזי שכמה פעמים שהתלווה לרבינו שמעו מכנה את הנהג "המנהיג" וכאשר הנהג היה אומר לו, אני בסך הכל נהג, היה משכנעו ואומר לו, הרי אנחנו יושבים ברכבך, ואתה ממש מנהיג אותנו.

פעם יצא רבינו מתפילת מנחה ב"שערי חסד" ובחוף המתינה לו קבוצת תלמידי חכמים מעיירת לייקווד שבארה"ב. תוך כדי שיחה נכנסו עימו לרכב שהיה עמוס על מנת להסיעו לביתו. אך כאשר בקשו לסגור את דלת הרכב, עזר רבינו בעדס ואמר להם, אני נוסע רק עם מנהיגי הקבוע. ולאחר יצא מרכבם אל רכב נהגו הקבוע, אף שכידוע היתה זו דרך קצרה מאד עד ביתו הסמוך. **פעם כששהה בימי בין הזמנים למנוחה בבית** תלמידו הגר"ר שמריהו ברזילי בבני ברק ולאחר מכן

רבונו נסע עם נהג מסויים. באמצע הדרך אירעה תקלה ברכבו והוא הזעיק עזרה ורבינו יצא את הרכב. נהגי הרכבים שראו את רבינו עומד על אם הדרך נעצרו ויצאו לקחתו, אך רבינו סרב ואמר שהוא נוסע רק עם מי שלקחו. רק לאחר שהנהג עצמו שכנעו שישע עם אחרים, בפרט שמיהר למסור שיעור בירושלים, ולמרות זאת עשה זאת רק כשביירר היטב שלנהג לא תהיה שום קפיידא ואז הסכים שיקחהו.

כך מספר גם הגר"ר אליעזר טורק רב קהל פרושים במודיעין עילית: ליויתי פעם את רבינו ואחד המתפללים זירז את השני שיחזיק בידי רבינו לעזור. אחר כמה דקות עזב רבינו את ידו והעבירה לילד אחר, לפליאת הילד הבהיר רבינו: "הילד הזה יש לו קביעות לסייע לי בדרך, יש אליו הכרת הטוב!". [הסיפורים על הכרת הטוב מתוך גאון ישראל]

הגאון הרב מצליח מזוה זצוק"ל הציל את החייל שנשא דף מכתביו

מ' יהודי יקר המקורב לרבני הישיבה, ישיבת כסא רחמים תכבי"ץ, קיבל לאחרונה צו מילואים. הוא שירת באוגדת עזה, והוצב במקומות מסוכנים בשטח האויב. מטבע הדברים היות וחשש על חייו, פנה מיועדינו למרנו הגאון הגדול רבי צחמ מאזוז שליט"א. מורנו הרב בירכו בחום, ולאחר התייעצות עם מרן ראש הישיבה רבנו מאיר מאזוז שליט"א, נתן בידו דף שבו כתב אביהם מרן הדיין המצוייח הגאון רבנו מצליח מאזוז זצוק"ל וזע"א והי"ד, 'האיש מצליח' בכתב ידו הקדוש והטהור. את הדף הוא שמר היטב, והכניס אותו עמוק בבתוך השכפ"ץ שעליו. "באחת הלילות היותר חשוכים וסוערים בתקופה הזאת" מספר מ' כשהוא מעט נרגש, "כאשר אני וחילי נוסף עורכים שיחור שטח בסימטה צפופה וצדדית, אני רואה לגנד עיני את האיש מצליח! עומד ואומר לי: 'סתכל למעלה'. אוטומטית הרמתי את העיניים, ובגג שמעלי אני רואה מחבל שמניף בלוק ענקי מתוך מטרה לפגוע בנו. חיסלנו אותו בצרורות ובאותו רגע צעקתי: "בזכות רבי מצליח ראינו את ישועת ה'!!!!" הרגשתי באופן ממשי כיצד הצדיק מגן עלי בכל מקום בו אני הולך. מאז" הוא מספר, "את הדף אני שומר בתוך יומן המשימות שלי, והדף הולך איתי לכל מקום". תודה להשם יתברך! (עלון בית נאמן ויגש תשפד).

זרקו סיר המחבלים נכנעו

החיילים הי"ו, בזמן הלחימה כידוע אוכלים מקופסאות שימורים טונה וכיוצא, ישבו כמה חיילים והחליטו בסי"ד להכין שקשוקה, קילפו עגבניות ושברו ביצים וכו', והכינו את הארוחה, וכשהם חשבו שהם יכולים לשבת לברך ולאכול את הסעודה, הם מקבלים קריאה לצאת לפעילות מיידי, הפעילות ארכה כחמש שעות, וכשהם חזרו לראות מה עם האוכל הם מגלים שכל הסיר התמלא אבק מהטנקים, ולא ניתן לאכול אותו. הם תפסו את הסיר והעיפו אותו לכיוון בית שהיה בסביבה שם. הסיר פגע בחלון ושבר אותו, פתאום יצאו מהבית מספר מחבלים עם ידיים על הראש שיצאו נכנעים, והתברר שהם חשבו שנוזק רימון לבית. ולכן הם נכנעו. תודה להשם יתברך!

קיבלה עליה לשמור שבת וניצלה מהטבח היא ובעלה

סיפר הגאון הגדול הרב פנחס הכהן שליט"א נר"ו (רב העיר נתיבות יע"א): בבוקרו של יום השלישי למלחמה לערך, קיבלתי שיחת טלפון מאשה המתגוררת בתל אביב יע"א, ואחר שאמרה רצונה וחפצה, סיפרה לי סיפור שמעמה מכלי שני של אחת הניצולות מהתופת האיום. וכה דברה: אחד הקיבוצים שבהם נכנסו מחבלים ימשי"ו, ולא הצליחו לרצוח אף אחד מהיושבים בו, תהילה לה' יתברך, הוא קיבוץ עלומים, שאגב כלל בוודעת הקבלה של הקיבוץ (כפי שמספרת) הוא שלא מקבלים מחללי שבת להתגורר שם, אחת מבנות הקיבוץ אשר משמשת היום מורה לספורט, ירדה קצת מדרך ה' הרצופה והפסיקה לשמור שבת. לאחר נישואיה עברה להתגורר עם בעלה בקיבוץ הסמוך נחל עוז, מחמת שכבר לא התאימה לכללי קיבוץ עלומים. כיאות למורה ספורט הייתה רצה מידי בוקר לאורך כל כביש הקיבוצים, כביש הדמים המדובר במלחמה שלנו, והנה בערב שבת שמחת תורה התארחו הזוג ובתם אצל ההורים בעלומים, ולפתע בלי כל הכנה פנתה האישה בבקשה לבעלה, כנראה אחר ההתעוררות בערב שמחת תורה: אני רוצה להתחיל לשמור שבת! בעלה, איש אציל מידות שמייחס חשיבות רבה לדברי אשתו, ראה כמה רצינות יש בדבריה והסכים להם. איך נלך הביתה לישון? שאל. ענתה לו, אמר מורה לספורט: לא! אני ארוץ עד הקיבוץ עלנו, ואתה תדדה אחרי עם הילדה בעגלה... וכך עשו. עייפות הלילה נתנה את אותותיה, והאישה בטרם עלתה על יצועה אמרה לבעלה: זהו, עשיתי כבר את הריצה שלי של מחר, אין צורך לעשות ריצת בוקר. למפרע זה התברר כנס גלוי שלא רצה באותן השעות, שבלי הספק הייתה נתקלת במחבלים שם, ה' נישמור. להפתעתה התעוררו לקול רעמי הנפץ העזים שהדהדו ברחבי העוטף מחר מאוד הבינו שבה לא תם העניין. יריות נשמעו מכל עבר, ולא די בזה שכמה דקות אחרי כן ראו בחלון אנשי חמאס ארוזים. בלי מחשבה תפסה את בתה וקפצה איתה לתוך הארון ברעדה. הבעל רץ אל עבר הדלת, ומיד כשהגיע לשם נעקרה הדלת ממקומה על ידי הרשע המרצחים. בלי הבנה החל משחק איתם משחק כוחות, הוא הודף את הדלת קדימה והם משיבים אותה אחורה, כך כמה פעמים בכוחות לא לו!!! לפתע בלי שום סיבה מובנת עזבו את ביתם ועברו לכל הבתים האחרים שבהם ביצעו את זממם השפל, שחטו, שרפו, טבחו וירו. פיתחו לי פתח כחודו של מחט ואני אפתח לכם פתח הצלה, פתח הגנה ופתח שמירה! תודה להשם יתברך! (משכן שילה מקץ תשפד).

סגרו את השער בשבת וכך נצלו

קיבלו עליהם לשמור שבת וניצלו מהטבח סיפר הגאון הגדול הרב חננאל הכהן שני בחורים מבני ברק הי"ו, היו והשתתפו במסיבה ברעים. כשהגיעו המחבלים ימשי"ו, הם הרגישו שעומד לקרות משהו, הם מיד רצו לוואדי ונשכבו שם ועשו עצמם כמו מתים. הם אמרו אחד לשני שהם יחד יקבלו על עצמם בס"ד לשמור שבת כדי שהשבת תשמור עליהם. ואכן המחבלים ימשי"ו ירו והרגו במי ששכב לפניהם, וכן ירו והרגו גם במי שהיה אחריהם, ואילו אותם הם דילגו, ולא בדקו אם הם חיים או מתים. תודה להשם יתברך!

ברך ברכות השחר וברכות התורה בקול כדי שיענו אמנו וזכות זה ניצלו סיפור על משפחת ישרון הי"ו המתגוררת באופקים למעלה מעשור. ככול תושבי העיר נתונים היו בבוקרו של חג שמחת תורה תחת מתקפת הטורר שהחלה בסביבות הזריחה, כשהחלו הרוצחים בהתקפת טילים מאסיבית לעבר ערי ישראל, שבהמשך התבררה כתרגיל הסחה שבחסותו נכנסו אלפי רוצחים לארץ הקודש באין מפריע. באותה שעה בדיק עמד אבי המשפחה עמד אבי המשפחה לצאת עם שני ילדיו לכיוון בית הכנסת כדי להתפלל את תפילת החג. משפחת ישרון שנוגרת על גבול שכונת 'מישור גפן', שעליה השתלטו המחבלים שרצחו עשרות מתושביה. מסלול הליכתם חולף על פני רחוב התמר, שבו התמקמו המחבלים. כשוך האזעקות עמדו האב וילדיו לצאת לבית הכנסת, ואז אמרה הרעיה לבעלה: "בלאו הכי בבואך לבית הכנסת, אתה מברך ברכות השחר עם הילדים לזכות ולזכות בעיני 'אמן'. אני מבקשת ממך שתעשה זאת היום בבית יחד עם כל בני המשפחה, הרי כולם התעוררו מוקדם בגלל האזעקות. לאחר שהיחנה בידלו זכות האמן, אהיה רגועה יותר כשתצא". לטענה הזו לא יכל האב לסרב. כל בני המשפחה נעמדו בסלון והחלו לברך ברכות השחר בזה אחר זה. האב, האם, ולאחר מכן ששת ילדיהם בירכו את ברכות השחר כשאחר כל אחד מהם עונים כל בני המשפחה אמן. קדימו ארוכות ארך המעמד, ובסיומה זכה האב מאת זוגתו ולברכת הדרך. כשידיו נתונות בידו שני בניו הגדולים עמד האב לצאת לדרך, אולם באותו רגע החלו להישמע מבחוץ קולות מחירדים של ירי וצעקות בהלה. שכן נכנס לבניין בריצה ועדכן את בני המשפחה על המצב, והזהירם לבל ייצאו מביתם משום שמחבלים חמושים מסתובבים ברחובות. אב המשפחה מסיים לספר: "יקל לשער היכן היינו אמורים, אני וילדי, להיות באותן דקות גורליות, אלמלא כוחה של אמירת ברכות השחר בחברותא. ידעתי על סגולותיה של הנגה זו להציל מכל צרה, ועתה זוכני ה' לראות זאת בחוש. הודו לה' כי טוב כי לעולם חסדו". תודה להשם יתברך!

הבטיחה לשמור שבת וכל הזמן אמרה שמע ישראל וזכות זה ניצלה

שומר ישראל: מספרת יעל: "השבוע הגיעה אלינו פניה, שבתחילה הייתה נשמעת פניה שגרתית, מלאת רצון להתחזקות. הרמתי טלפון לאותה אישה ובקשתי להכיר קצת ולגשש מולה בליזה תחום חשובה לה להתחזקות הרוחנית. האישה מעבר לקו רצתה להתחזק בשמירת שבת, וסיפרה: "הייתי בקיבוץ רעים בשבת של שמחת תורה. מיד ששמענו שיש מחבלים רצנו כמה חברות למגונית שהייתה באזור על מנת למצוא שם מחסה מפני המרצחים. הצטופפנו בתוך המגונית זו עם זו ושמענו בחוץ את המחבלים והיריות היינו בפחד גדול. במשך כל השעה במגונית נאחזתי בפסוק אחד שרק אותו ידעתי ואותו אמרתי שוב ושוב בדבקות, בעיניים עצומות: 'שמע ישראל ה' אלוהינו ה' אחד'. 'יששתי שלא נצא מהמגונית בחיים, אבל הבטחתי לה' שאם אזכה ואצא בחיים אני אשמור שבת! ובאמת זכיתי ואחרי שהייה ארוכה בת 12 שעות במגונית באו חיילים לחץ אותנו, ואני רוצה להתחיל לשמור שבת כהלכה". (אם הדרך) תודה להשם יתברך!

אמרו שמע ישראל וניצלו

סיפר לי ידידי רבי אברהם ימין הי"ו מעי"ת אשדוד יע"א, ששני בחורות שהיו במסיבה ברעים בשבת שמחת תורה, בזמן שהמחבלים ימשי"ו התחילו את הטבח, הם התחבאו מאחורי עץ, ואחת אמרה לשנייה, בואי נקרא פסוק שמע ישראל ה' אלוהינו ה' אחד, ורק הקב"ה יכול לשמור ולהגן עלינו. והמחבלים עברו מטר לידם ולא ראו אותם והמשיכו ללכת, וכך הם ניצלו בס"ד, תודה להשם יתברך! וסופר גם בתקשורת, ושם שאלו את אחת הבחורות הנזכרת, כיצד הם הצליחו להינצל, והיא אמרה כיון שהיא האמינה שרק הקב"ה יכול לעזור ולשמור עליהם. אשריהם ישראל! תודה להשם יתברך!

היה עם ספר תורה ליד המחבל ולא קרה לו כלום

מתפללי בית הכנסת באופקים לאחר התפילה העבירו את הספר תורה לבית הכנסת השני כאשר סיימו להתפלל ולערוך הקפות בבית הכנסת צעד אחד המתפללים עם ספר התורה חבוק בזרועותיו על מנת להחזירו לבית הכנסת הגדול. "בתוך כדי הילוכו הוא מבחין באדם הנראה מעט מוזר, כשהוא ללא חולצה, והוא צועק: 'תוך איפה כוחות הביטחון... מי ראה שוטרים, חיילים...' המתפלל לא שת ליבו אליו, והמשיך ללכת עם ספר התורה עד לבית הכנסת והחזיר את הספר התורה כפי שסוכם. "לאחר החג, כאשר התחורר ממדי הטרורדיה הנוראה, ראו במצלמות האבטחה של בית הכנסת כי "המוזר" שהסתובב שם ותר אחר כוחות הביטחון היה מחבל ששלח ידו בנפשות רבות הי"ד, ובאורח פלא, כשעבר ליד המתפלל שהחזיק את ספר התורה, עצי החיים שמרו עליו מכול רע. אכן, עץ החיים היא לחזיקים בה, כפשוטו" מסיימת חני את הסיפור המרגש. (אם הדרך) תודה להשם יתברך!

הורי השביה אורי מגדיש החזיק אברכים שילמדו כל הלילה אור החיים בשבוע הרביעי של המלחמה הצליחו בס"ד חיילי צה"ל הי"ו, לחלץ שבוייה את החיילת אורי מגדיש מנשים באוהל תבורך, מהעיר קרית גת יע"א, הם הרגו בס"ד שנים מחוטפיה, הוריה הי"ו השתדלו קודם לכן בעשיית מצוות גדולות לזכותה, הם שכרו בכסף מלא אברכים הי"ו שילמדו כספר אור החיים למרן גאון רבנו חיים בן עטר זצוק"ל וזע"א, במשך לילה שלם בתענית לדיבור, האימא תחיה, עשתה מצות הפרשת חלה ברבים, עם קריאת תהלים רבתי להצלת בתה, האבא שיחיה, קנה מזווה מהודרת לפתח חדרה. ותודה להשם יתברך הם עשו אחרי השי חרור סעודת הודיה גדולה, ושיבחו והודו לה' יתברך על הנס הגדול שבימים תחיה, חזרה משבי החמס שלמה, תודה להשם יתברך. (סופר בתקשורת). קיבל עליו לשמור שבת וניצל אחד הי"ו, סיפר: שהוא קיבל על עצמו לשמור שבת מיום כיפור, בשבת השנייה של המבצע בעזה, היה בתוך העיר עזה, פגע בו קליע בראשו וחדר את הקסדה, וגרם לו דימום קל, אולם בחסדי ה' יתברך בזכות שמירת השבת, הכדור בחסדי ה' נעצר לבד. תודה להשם יתברך! (הרב יוסף הכהן שליט"א קונטרס חרות ברזל]

אמרי חז"ל: כידוע, מרן רבינו החזון איש זצוק"ל הזהיר ביותר לתת מעשר כספים. החזו"א אמר כי נתינת מעשר כספים גורמת להרבה פחות אסונות, מחלות ופגעים בבית. "אנשים לא יודעים כמה צרות, מחלות ולידים וביקורי רופאים הם מונעים מעצמם בזכות הפרשת מעשרות כספים ונתינת דבקה הגונה", אמר מרן החזון איש זע"א. דברים אלו מופיעים כבר במדרש רבה, ש"תת הפתוח צדקה - לא יפתח לרופא". על נתינת צדקה ישנם אף ספור התסוחות וברכות דבקה חז"ל ויתר צדמונינו, החל מילדים וכלה בכסף, מראיתו יספר ברוח ובגשם, וגם על מעשר כספים ישנן הבטחות רבות, מלבד הבטחת העושר המובטחת בדברי חז"ל הקדושים, כפי שציטטתם אחת לאחת מרן רשכבה"ג על התורה זצוק"ל וספר דרך אמונה [מ"י הלכות מתנות עניים] כתב החפץ חיים זצוק"ל בספרו אהבת חסד שמצוות המעשר היא גדולה יותר ממצוות צדקה בזה שאלו הנותנים צדקה יש להם רק מצוות צדקה. אבל אלו הנותנים מעשר בזה עושים שותפות עם הקב"ה שכל הרווחים שיש לאדם הם משותפים לו ולהקב"ה ומה יפה חלקם ומה נעים גורלם של אלו

"פרקו נזמי הזהב אשר באזני נשיכם" (לב, ב)

כדי להפך את מחשבתם ציווה עליהם אהרון להביא את "נזמי הזהב אשר באזני נשיכם ובנותיכם". הוא ידע שהנשים לא יוותרו במהרה על תכשיטיהן. ואכן, הנשים לא נתנו זהב בעבור העגל, אבל בני ישראל הביאו את נזמי הזהב שלהם, "אשר באזניהם" – שלהם עצמם – הגברים, וכן כתב רבינו בחיי וזה לשונו: וזאת מעלה גדולה בנשים כי במעשה העגל לא רצו לתת תכשיטיהן שכן כתיב (שמות לב) ויאמר להם אהרן פרקו נזמי הזהב אשר באזני נשיכם בניכם ובנותיכם, וכתיב ויתפרקו כל העם את נזמי הזהב אשר באזניהם ולא אמר באזני נשיהם כי לא רצו הנשים בכך.

אלשיך הקדוש, רבנו בחיי

א נקודל'ה

"ועשית כבוד נחושת וכנו נחושת" (ל, יח)

מדוע לכיור התורה לא רשמה מידות? אלא כתוב שאת הכיור עשו מ"מראות הצובאות" - מראות - זה התייפייפות ותאוה והתורה באה ללמד אותנו ולהגיד לנו שכשמתגברים ומתאפקים - אין מידה בזה כלל - אלא כל התגברות היא הרבה לפני הקדוש ברוך הוא.

צדיקים

"העשיר לא ירבה והדל לא ימעט" (ל, טו)

"העשיר" - המתגאה בעושרו - "לא ירבה" - ככתוב "משפיל גאים", "והדל לא ימעט" - ככתוב "מגביה שפלים".

דברי ישראל

"זה יתנו... מחצית השקל" (ל, יג)

אמר רבי מאיר, כמין מטבע של אש הוציא הקדוש ברוך הוא מתחת כסא כבודו והראהו למשה, ואמר לו: זה יתנו, כזה יתנו (ירושלמי שקלים ו, א). כשם שהאש יכולה להניע ולחמם אך היא יכולה גם לשרוף להחריב, כך המטבע יכול לשמש לדברים טובים ונעלים, לצדקה ולמעשים טובים, אך הוא עלול גם להיות שורש כל תקלה.

נועם אלימלך

"ומשה לא ידע כי קרן עור פניו" (לד, כט)

אומר המדרש: "מהיכן זכה משה לקרני הוד? משיירי דיו שנשתיירו בקלמוס וקנחה בציציות ראשו" לכאורה איך יתכן לומר שה' לא ידע כמה דיו צריך בדיוק לכתיבת התורה? ניתן לענות על כך, שה' כמובן ידע בכמה דיו יש להשתמש לאורך כתיבת התורה, אך מתוכנן היה לכתוב גם את שמו של משה בפרשת תצוה, ולבסוף לא הוזכר שם שמו של משה, משום שביקש בעקבות חטא העגל: "מחני נא מספרך". מכיון ששמו של משה לא נכתב על כי התכנון, נותר דיו בקלמוס, ודיו זה האיר את פניו של משה.

חנוכת התורה

"ושמרו בני ישראל את השבת לעשות את השבת" (לא, טז)

מפרש האוה"ח הק', "ושמרו" - ויצפו, כמו "ואביו שמר את הדבר". שלא יהיה השבת עליהם לטורח, אלא ישמחו בו ויהיו תמיד ממתנינים ומצפים בכליון עיניים, מתי יבוא.

אוה"ח הקדוש

"מזה ומזה הם כתובים" (לב, טו)

חסיד אחד בא לרבי שלו בשאלה: האם מותר לו לרמות בדבר קטן, כי זה יציל אותו ממצבו הקשה. ענה לו הרבי: משום כך היו הלוחות כתובים משני הצדדים, לרמוז לך, שאיך שלא תהפכם, יהיה כתוב "לא תגנוב".

צדיקים

"זה יתנו... מחצית השקל" (ל, יג)

"כמין מטבע של אש הראה לו". משה תמה כיצד מטבע פשוטה יכולה להוות כופר נפש. הראה לו שאין זו מטבע פשוטה אלא של אש - שרק אם הנתינה תהיה מתוך התלהבות של אש, תהווה כפרה. אחרת, היא באמת סתם מטבע.

צדיקים

הגיליון לזכות ולבריאות אדונינו מורינו
ורבנו ר' ישכר דוב בן מרים שליט"א

בס"ד מסופר על רב אחד שביקר פעם את הרה"ק רבי מרדכי מנדבורנא זיע"א. נתגלגלה השיחה ביניהם על המצב החומרי של היהודים, והרב שאל את רבי מרדכי מה לעשות עם העולם? בני ישראל צריכים פרנסה והדור הולך הלך וחסר, והפרנסה לקויה מאוד. השיבו הצדיק אין עצה אלא לעשות תשובה, כי תחת כסא הכבוד יש אוצר גדול של כסף, והראיה ממחצית השקל כמו שנאמר במדרש תנחומא (כי תשא סימן ט) אמר רבי מאיר כמין מטבע של אש הוציא הקב"ה מתחת כסא הכבוד והראהו למשה, ואמר לו "זה יתנו" כזה יתנו, ועל התשובה הרי אמרו בגמרא (יומא פו) גדולה תשובה שמגעת עד כסא הכבוד, וכשכבר יהיו אצל כסא הכבוד יוכלו בנקל לקחת גם מהכסף של האוצר הגנוז שם.

"קראתי בשם בצלאל וגו', ואמלא אותו רוח אלקים בחכמה ובתבונה ובדעת וגו', לחשוב מחשבות לעשות בזה ובכסף ובנחשת" (לא, ב)

לכאורה, הלא כל כלל ישראל נתנו זהב, אם כן מדוע חלק מהזהב עשו כפורת וכרובים ושלחן ומנורה, והזהב התעלה לקדושה גדולה, ובחלק אחר של זהב עשו ציפוי הקרשים, טבעות ובריחים שקדושתם קטנה יותר. אלא זה היה תלוי במחשבות המתנדבים, מי שהביא את הזהב שלו בלב שלם ובהתלהבות ובשמחה גדולה בלי שום פניה, רק לשם מצוה, נתעלה הזהב שלו לקדושה גדולה, ומי שלא הביא את הזהב שלו בשמחה ובהתלהבות, אלא רק מחמת בושה והכרח, נעשו מהזהב שלו דברים שקדושתם קטנה יותר. ואם תשאל - איך ידעו להבחין בין נותן לנותן, לכן אומר הפסוק, ראה קראתי בשם בצלאל וגו' ואמלא אותו רוח אלקים בחכמה וגו' לחשוב מחשבות לעשות בזה ובכסף ובנחשת, בצלאל קיבל את הכוח לדעת את המחשבה של כל אחד ואחד מהמתנדבים, ומזה ידע מה לעשות עם התרומה של כל אחד.

כנפי נשרים בשם הג"ר חיים מולוז'ין זצ"ל

"אך את שבתותי תשמורו" (לא, יג)

בפסוק זה כתוב "שבתותי" בלשון רבים, ובפסוק שלאחר מכן נאמר "ושמרתם את השבת", בלשון יחיד. מה פשר השינוי? אלא כידוע ישנם שני טעמים עיקריים לשמירת השבת - האחד, זכר ליציאת מצרים, והשני, זכר למעשה בראשית והנה, הטעם הראשון שייך גם בשאר המועדים, ואילו הטעם השני, זכר למעשה בראשית, שייך דווקא בשבת ולא במועדים. ועל פי זה מובן היטב שינוי הלשון

בפסוקים: בפסוק הראשון, הדגש הוא על הטעם של זכר ליציאת מצרים (שהרי נאמר בסוף הפסוק "לדעת כי אני ה' מקדשכם", וקדושה זו היא בהוצאת ישראל ממצרים ע"י הקב"ה והפיכתם לעם), ולכן נאמר בו "שבתותי" בלשון רבים, לכלול את השבת ואת המועדים, שאף הם נקראים "שבתות", ואילו מהפסוק השני ואילך, הדגש הוא על זכר למעשה בראשית לכן נאמר שם "שבת" בלשון יחיד, כי טעם זה אינו שייך בשאר מועדים.

הגרי"ז סולובייצ'יק

א ז י ס ווארט

"וישב משה אל ה' ויאמר אנא חטא העם הזה חטאה גדולה וכו' ואם אין מחני נא מספרך" (לב, לא)

לכאורה הפסוקים האלו לא מובנים - משה רבנו האבא של כלל ישראל - במקום לסגור על עם ישראל - הוא עוד מוסיף ומגביר את החטא "חטאה גדולה"? וכן מה יועיל לכלל ישראל זה שיימחו את משה רבנו מהתורה? מעיון בפרשת פרה אדומה אנו רואים שם כמה דברים הקשורים לעניינינו א. רש"י שם כותב "לעולם היא נקראת על שמך" שמצוות פרה אדומה נקראת על שמו של משה רבנו, ולכאורה למה המצווה נקראת על שמו של משה רבנו? ב. שמצוות פרה אדומה באה לכפר על חטא העגל. ג. כתוב ש"למה נסמכה פרשת מרים לפרה אדומה? לומר מה פרה אדומה מכפר אך מיתת צדיקים מכפרת. על כל השאלות הנ"ל מתרץ הדברי ישראל כך ודבריו נפלאים ביותר: חטא - הוא מלשון "חיטוי" כמו שכתוב בפרה אדומה "תחטאני מאזוב" - משה רבנו אומר להקב"ה - אנא חטא העם הזה חטאה גדולה" - אנה הקב"ה העם הזה צריך חיטוי וטהרה גדולה, ואם אין - ואם שום דבר לא יעזור - מחני נא מספרך - קח אותי מהעולם הזה - שהרי מיתת צדיקים מכפר - ולכן המצווה נקראת על שמו של משה רבנו.

דברי ישראל

"ביני ובין בני ישראל אתה היא לעולם כי ששת ימים"

אצל היהודים שבת זה לא עוד יום - אלא זה שבת, אבל אצל הגויים זה סתם עוד יום מימות השבוע, וזה מה שמרומז בפסוק "ביני ובין בני ישראל - אות היא" - זה אות ויום מיוחד, אבל "לעולם" - לכל העולם - "כי ששת ימים" - זה יום שמגיע פשוט אחרי שישה ימים.

נתיבות שלום

הבנינו ואלמדה

אוצרות דעת, נספי וזיוק ופיקי הדרכה מלוקטים מאוצר שיעוריו של הגדו"ח רבי שמעון שפיצער שליט"א

הזהירות מכוחו ועוצם ידו של הגביר...

אל תבטחו בנדיבים!

הזה ואינני צריך לדאוג יותר מכלום", הלא בוודאי יזדעזע מדיבוריו ויברח ממנו שלא לשמוע דברי מינות כאלו. אך הוא עצמו כאשר יעמוד לפני נישואי אחד מצאצאיו, אם ישמע שאפשר לקבל סיוע לצאצאי הילדים מפלוני העשיר, יעשה כל מיני טעדיק וממש יצא מגדרו בהשתדלותו, ואף ישלח אנשים לדבר בשבחו באזני העשיר, והכל בכדי שבבואו אליו יתן לו סכום הגון. והלא **אדם זה לאו השתדלות הוא עושה, אלא שם את כל מבטחו באדם.**

הודיע לנו רבינו בעל חובת הלבבות, שמי שחי באופן כזה הוא עבד כנעני ממש, כי הוא עסוק בכל עת ובכל שעה במחשבות היאך להתחנף לעשירים ולזכות לקרבתם. אך **מי שיש לו בטחון אמיתי, אף פעם אין לו מחשבות אלו; הוא סומך ובוטח אך ורק באלוקיו ואין זקוק כלל לקרבת בעלי הממון!**

היאך יוכשר בעיני לקבל לטותא דנביא

זה לשון מרן ה'בית הלוי' זצ"ל בקונטרס שלו על מצות הבטחון בדברו על השם מבטחו באדם: "ומה מאוד גדלה הסכלות, והיאך יוכשר בעיני עצמו לקבל עליו לטותא מפי נביא אשר היזקו ודאי וברור בשביל בטחונו של בשר ודם שהוא הבל, ובוודאי לא יועיל מאומה. ונמצא מפסיד בשתיים, אשר בעולם הזה לא ישיג מבוקשו, וכמואמר הכתוב (איוב י"א, כ): "ועיני רשעים תכלנה ומנוס אבד מנהם ותקותם מפח נפש", וגם יענש בעולם הבא על העבירה שעשה, ונמצא הרע לנפשו בשני העולמות בשביל דבר רוח ובלתי מועיל!"

המזותר לקבץ נדבות?

אין אנו נכנסים כאן לסוגיא אם מותר ואם ראוי לכתת רגלים בין נדיבי העם (דבר שרבינו המחבר מזדקק לו בהמשך דבריו בהקדמה ובפיק רביעי), אבל זה ברור שגם מי שהולך לכתת רגליו, אסור שיבטח לבו בנדיבי העם,

שכאשר יאמר לו אחיו שאין לו מה לדאוג כי הוא יספק לו את כל צרכיו, מיד תנוח נפשו ויפסיק לבטוח בה, והרי זה הוכחה גמורה שאין בטחונו בה, אלא באחיו העשיר, וכל מה שדיבר עד כה שהוא בוטח בה, היה רק מן השפה ולחוץ.

ודבר זה נכון לא רק לגבי מי שיש לו אח עשיר או קרוב עשיר, אלא גם לגבי מי שיש לו אב או חותן עשיר התומך בו, כי סוף כל סוף הוא חושב בכל עת: "ב"ה אני מסודר כי יש מי שמספק לי כל צרכי ובי"ה אין לי דאגות של פרנסה", ועל זה אמר ירמיה: "כה אמר ה' ארור הגבר אשר יבטח באדם ושם בשר זרעו ומן ה' יסור לבו".

האמת שקצת יש בזה שהוא מקולל באופן ממילא גם מבלי שתחול בו קללת הנביא, כי בו ברגע שהאדם בוטח בזולתו הוא מתנתק מבוראו, וממילא הוא נמצא במקום סכנה.

על כגון דא אמר הרה"ק רבי משה לייב מסאסוב זיע"א, שבטחונו של העשיר גדולה מבטחונו של העני, כי לעני קל מאוד לבטוח בה, וכי ברירה אחרת יש לו? אבל העשיר הלא ממון הרבה יש לו ואילו היה רוצה היה יכול לבטוח בממונו, וכיון שהרגיל את עצמו שלא לבטוח בממונו אלא בה' אלוקי ישראל, שכרו הרבה מאוד.

הבוטח בזולתו כבוטח בכוחו ועוצם ידו

הרה"ק רבי צדוק הכהן מלובלין זיע"א כתב בקונטרס ספר הזכרונות (מצוה ראשונה) שהבוטח בזולתו כמוהו כבוטח בכוחו ועוצם ידו, וזה לשונו: "כי מה נפקא מינה אם בוטח בכח עצמו אם בוטח בכוחו של אדם אחר".

אם ישמע ירא שמים את חבירו העשיר מתגאה בממונו באומרו: "כחי ועוצם ידי עשה לי את החיל

בגליונות הקודמים הבאנו את מה שכתב רבינו המחבר בעל 'חובת הלבבות' בענין בעל הבטחון, שבגלל בטחונו בה' לא יתלה את קיומו בממונו וממילא יוכל לעבוד את ה' ולחיות חיים טובים ומאושרים מבלי שהממון יעמוד לו במרכז חייו!

והנה בסוף דבריו כתב רבינו בלשונו: "וישמח בחלקו, ואיננו מבקש היזק זולתו, ולא יחמד אדם בממונו". ולפי הפירוש הפשוט כוונת סוף דבריו היא, שבעל הבטחון לא יחמוד שום אדם אחר בממונו, וכאילו אמר שמחמת בטחונו בה' לא יחמוד ממונו של שום אדם.

אל תבטחו בנדיבים!

אולם בפירוש "פת לחם" פירש: "ולא יחמוד - אדם בממונו, שהחמדן יחמוד אדם, כלומר חומד אדם אחר שיהיה שלו, דהיינו קרובו או גואלו או רעהו, כדרך הממונים שאומרים מי יתן ויהיה פלוני קרובי, הוא חומד אותו לא מצד עצמו, רק בשביל ממונו שיש לו!"

ואכן דבר זה חשוב מאוד להאירו ולהרחיב בו מעט, כי לדאבון לב רבים מאלו שעוסקים באמונה ובטחון נכשלים בו. והנה ירמיהו הנביא אמר (י"ז, ה): "כה אמר ה' ארור הגבר אשר יבטח באדם ושם בשר זרעו ומן ה' יסור לבו". והרי הוא מדבר כלפי מי שאומר: "בוודאי בוטח אני בה' ללא שום נדנדוד של ספק, אך בכל זאת אם לא אשיג את צרכי, הלא יש לי את פלוני אחי שהוא איש עשיר ובוודאי יתן לי את מה שאבקש ממנו".

אדם זה בדרך כלל מרמה את עצמו, כי בטוח הוא שבטחונו שלם בה, ושכל מה שהוא מפנה את מחשבתו אל אחיו העשיר, הוא רק כדי לעשות השתדלות בדרך הטבע שהרי אסור לסמוך על הנס, אך למען האמת הוא בוטח באדם. והלא תראה

הרבונונות

אמר הרה"ק רבי משה לייב מסאסוב זיע"א: בטחונו של העשיר גדולה מבטחונו של העני!

כי לעני קל מאוד לבטוח בה' - וכי ברירה אחרת יש לו? אבל העשיר הלא ממון הרבה יש לו ואילו היה רוצה היה יכול לבטוח בממונו, וכיון שהרגיל את עצמו שלא לבטוח בממונו אלא בה' אלוקי ישראל, שכרו הרבה מאוד!

והלא זה מה שמביא לאדם צער ועגמת נפש וגורם לו לזקנו שילבין בטרם עת. והאמת שמעצם זה שרואה האדם שהוא מצטער בכנתו את רגליו ושמפח הנפש הוא מנת חלקו על כל צעד ושעל, יכול הוא להבין מזה שסטה מן הדרך הישרה, כי תורת ה' לעולם לא תגרום לאדם צער וסבל.

ואכן דבר זה לא רק לגבי ממון נאמר, אלא גם לגבי כל דבר שהאדם זקוק לו, כמו צורך רפואי או איזו עצה שהוא צריך לענין מסוים. לעולם לא יבטח באדם מסוים ולא יצא מגדרו כדי להשפיע על פלוני, אלא יתפלל לה' שישלח לו את העצה הראויה יהיה על ידי מי שיהיה, וכשתגיע אליו העצה על ידי אדם מסוים, יודה לה' ויודה לו על רצונו הטוב ועל שזכה שהזכות התגלגלה על ידו וימשיך הלאה, אך לעולם לא יתרפק עליו ולא יחנף לו, שהרי מעולם לא בטח באדם זה אלא בהש"ת לבדו.

אמנם כן, מי שמכתת רגליו בשביל צרכי צדקה ובשביל מוסדות תורה, יש לו לעמול לילות כימים כדי להתרים את נדיבי העם ולהביאם לחיי העולם הבא, אבל אף הוא, אסור לו בשום אופן לבטוח בנדיבי העם!

אנו עושים את שלנו

זה שאנו רואים לפעמים שד"ר המקבץ נדבות בשביל מוסדות תורה ונדבק בכל רמ"ח אבריו ושס"ה גידיו לגביר אחד מבלי להרפות ממנו, ועושה כל טצדקי כדי להוציא ממנו תרומה, יש בזה כדי להוכיח שסטה מן הדרך הישרה, כי רוב ההשתדלות שהוא עושה כדי להוציא כסף מגביר זה דווקא, מוכיח עליו שהוא בוטח בגביר זה מתוך מחשבה שהוא יוכל להושיעו.

יראי השם מהדורות שלפנינו היו מכתתים רגליהם ועובדים לילות כימים, אבל מעולם לא נדבקו בגבירים מסוימים, אלא אמרו: "אנו עושים את שלנו וכל הזוכה זוכה". הם אמנם דיברו על לב הגבירים ועוררו אותם בדרכי נועם כדי להביאם לחיי העולם הבא, אבל לא חתרו מעולם למצוא דרכים מדרכים שונות ומשונות כדי להוציא מגביר פלוני דווקא או מגביר פלוני דוקא.

ועל זה אמר דוד המלך ע"ה (תהילים קיח, ט): "טוב לחסות בה' מבטוח בנדיבים". טוב פירושו חיים טובים ונעימים. מי שחוסה בה' יכול לעבוד אותו בטוב ובנעימים, אך מי שבוטח בנדיבים מושלל מכל זה. והרי זה ככל מה שנתבאר עד כה, שהאבן הבוחן לראות אם האדם בוטח בה' או שהוא בוטח בנדיבים, הוא לראות אם יש לו חיים טובים ונעימים או שיש לו חיים של צער ומפח נפש.

אל תתלה יחך בגביר

הנה מפיצים על פני כל הארץ סיפורים של השגחה פרטית. אנשים שולחים סיפורים אירעו עמהם והסיפורים נפוצים על פני תבל, ודבר זה גדול הוא עד למאד, כי על ידו מקיימים "שיחו בכל נפלאותיו", ורבים אף מתחזקים באמונתם על ידו, באמרו: "אם לפלוני אתרחיש ניסא, מדוע לא יתרחש גם לי".

אכן יש לזכור, שמלבד העיסוק המבורך ב"עשה טוב", יש להדגיש גם את ה"סור מרע", והיינו להימנע מלדבר בצורה מגושמת כשמדברים על הנדיבים ועשירי ארץ, שהרי דיבור מעין זה מושך את האדם כלפי מטה ומרחיק אותו מאוד מהקב"ה.

וכמו שאנו יודעים שאין אנו מדברים ניבול פה ויהי מה, וכמו שאנו מונעים את עצמנו מדיבור מיותר על

אודות אכילה כדי שלא נתגשם (וכמו שהיה מרגלא בפומיה דהנה"ח רבי אהרן יוסף ברזיל זצ"ל בשם צדיקים קודמים: "הדיבור סביב האכילה מגשם את האדם יותר מן האכילה עצמה"), כמו כן צריכים אנו להזהר שלא להכביר בדיבורים איך אנו הולכים להשפיע על פלוני או על אלמוני שיפתח את כיסו וכדומה.

לא יתכן שמצד אחד נספר סיפורים של השגחה פרטית, ומצד שני ננסה להריח איך למצוא איזה עשיר שנוכל להוציא ממנו, איך נוכל לדוג איזה דג שמן... איזה מהלך מחשבה הוא זה? הלא זה מקלקל את נפש האדם! והרי זה כאומר: אמנם בוטח אני בה', אבל את צרכי מוכרח אני להשיג בעצמי.

אל תבטח בעושרם

ולדאבוננו דיבורים מעין אלו מרובים כל כך עד שכל הדיבורים על אודות השגחה פרטית בטלים בהם ברוב. והרי בנוסף לכך אנו חיים בעולם שבו מעניקים כבוד בלי סוף לנדיבים ולכספים, והכל כדי להוציא מהם עוד דולר ועוד דולר, ומחמת כן נוצר הרושם אצל המון העם שצרכי האדם תלויים בעשירים, וכאילו הכסף הנמצא ברשותם שלהם הוא. ודבר זה גורם להמון העם להתרחק ח"ו מן האמת, כמו שרבינו מבאר בפרק רביעי.

וכאמור, העצה היעוצה היא לעבוד הרבה מאוד עד שנתרגל שלא לבטוח כלל בעשירים ובממונם, כי אם בה' אלוקי ישראל. זה עתה סיפר לי יהודי: הייתי לקראת סגירת שידוך אך לא היה לי פרוטה לפרוטה. אנשים שאלו אותי איך אני יגיש אל השידוך והלא גם לשתיית לחיים אין לי, ועניתי ואמרתי שאין עוצרים

שידוך בגלל כסף. סגרנו את השידוך מבלי שיהיה לי שום צל של מחשבה מאין יהיה לי לשלם לשדכן, והנה לא עברו שעות מועטות ויהודי נקש על דלתי והושיט לי שלוש וחצי אלף שקלים אותם לווה ממני לפני כמה שנים...

הנה יהודי זה לא היה צריך להתחנן על נפשו שיתנו לו לשתיית לחיים ולא היה צריך לנסות למצוא חן בעיני אחרים כדי שירחמו עליו, אלא בטח בה' והוא שלח לו את כל הכסף שהיה צריך על לפתח ביתו.

גם באופן שהאדם צריך לבקש מפלוני, אין לו להשתדל במעשים או בעקימת שפתיים למצוא חן בעיניו (רק יבקש מהקב"ה: הנמצא חן בעיני אלוקים ואדם), אלא יגיש אליו ויעשה את המוטל עליו כשכל מעייניו נתונים בה' ודיו.

מאי שוא מרמיצא מציאה?

אכן הסיבה שרבים טובים וכשלים בזה (ואף יאמרו עליו שהפלגנו בדיבורנו בחומרת הדבר...) היא מפני שהם אומרים לעצמם: באמת אנו בוטחים בה' בביטחון גמור, אך היות שבוודאי לא ימטירו לנו כסף מן השמים, אלא הכסף יבוא אלינו באחת מדרכי הטבע, על כן אנו פועלים כבר מעכשיו לתקן את הצינור שדרכו יבוא אלינו הכסף, ומאחר שעשיר פלוני ממילא מחלק צדקה לרוב, מדוע לא נבחר בו כצינור עבורנו?

הללו רואים כסף המונח אצל העשיר כמטבע המונחת על הארץ, והושיבים שכמו שמותר לו לאדם להגביה מטבע המונחת על הארץ ואינו נחשב מחמת כן כמחוסר בטחון [והו אמת שהצדיקים הגדולים, אף לא התכופים המשך בעמוד ד' ←

מה לומר לגביר? – סיפור נפלא

סיפור לי יהודי מה ששמע מבעל המעשה: בעל המעשה היה אוסף כספים לצורך חשוב, ויהי היום ועלה בידו לקבל תור אצל עשיר גדול מאוד, ואמרו לו שיוכל להיות אצל העשיר למשך דקה אחת בלבד, דקה אחת של שישים שניות ולא יותר, ולפי מה שיתרשם ממנו – יתן לו.

היהודי ישב במשך שעות ארוכות וחשב מה יוכל לומר לעשיר אשר יכבוש את לבו ויגרום לו להוציא מכיסו סכום גדול. ולאחר כל אותן שעות, אשר לפי סברתו נקראו השתדלות, אבל למען האמת היו שעות שבהן טרח בהגברת בטחונו בבני אדם ובהכנסת עצמו לעולמו של הסטרא אחרא, אמר לעשיר בעת ישבו לפניו: "אני רוצה ליתן לך את ההזדמנות להציל את העולם". עוד לפני שהמשיך לדבר, אמר לו העשיר: "הלא בזה אני עוסק כבר עשרים שנה... מה עוד יש לך?" באותו רגע נעלם לו ליהודי דיבורו ויצא מן העשיר בפחי נפש.

יהודי זה בטוח היה שמוצא דיבור חדש מוחץ לקופסא אשר יכבוש את לב העשיר, וכשראה שלא נתקיימה עצתו, נאלם דום מרוב צער. כך חושבים להם בני אדם שיוכלו לגרום שימצאו חן בעיני בני אדם, אך שקר וכזב במחשבתם, כי מעולם לא יוכל האדם לגרום לכך על ידי השתדלותו, שהרי נשיאות חן היא מתנת שמים. הדבר היחיד שיוכל האדם לעשות כדי למצוא חן בעיני בני אדם, הוא להתפלל על כך, וכשתפלל, יתפלל באופן כללי למצוא חן בעיני אלוקים ואדם, ולאחר שהתפלל, יעשה את המוטל עליו ויגש לפלוני לבקש ממנו תרומה, והיה אם יתן לו – ידע שהיה שליח טוב, ואם לאו – יזכור שהרבה שולחים למקום ושיקבל את צרכיו ממקום אחר.

מפח הנפש מביא לחסות בה'

הנה בספר הקדוש "תפארת שלמה" (ראש חודש) כתב בפירוש הפסוק "טוב לחסות בה' מבטוח באדם", שהאדם מגיע לבטוח בה' על ידי הבטחון באדם, כי לאחר שבטח באדם וראה שלא הועיל לו בטחונו מאומה, מבין הוא מזה שעליו לבטוח בה'.

וזה לשון קדשו: "טוב לחסות בד' מבטוח באדם, יש לדון שהיה צריך לומר מלבטוח באדם, כי כן הוא על פי דקדוק לשון הקודש בכל מקום. ועוד הא אין הענין של שני הבטחונו בגדר השינוי כלל, כי כבר אמר הכתוב ארוך הגבר אשר יבטח באדם ואשרי הגבר אשר יבטח בד', ואין אמר כי טוב לחסות בד' מבטוח באדם כאילו הם שני דברים שוים אך זה טוב מזה, הלא זהו הוא בארור וזהו בברוך.

אך הפירוש הוא שהאיש אשר ישים את לבו לבקש השתדלות רב מוטובות בני האדם ולא ישיגם, הנה על ידי זה ישוב ממילא לבטחון בהש"ת כי טוב הוא, וזה פירוש טוב לחסות בד', וזה ידע וישגיח מן הבטחון שיבטח בהאדם ולא ישיג מהם הטובה כלל, ידע כי אין טוב רק לחסות בד'!"

בעוד בגליונות הקודמים הרחבנו את היריעה על פי דברי רבינו בעל חובת הלבבות בענין האנשים המשופעים בממון, ואמרנו שאם יעלו במדרגות הבטחון, יכירו בעצמם שאין הממון שלהם ואינם אלא כשומרים על הממון, בגליון זה אנו מדברים בענין אלו שאין הממון מצוי להם, כי אף הם עלולים לחשוב בראותם את הממון אצל זולתם, שהממון הוא שלהם.

ואף עליהם דיבר רבינו ואמר: הרפו! אל תחשבו שהממון הוא של המחזיקים בהם עד שתצטרכו! תכירו בכך שהעשירים אינם אלא שומרים והממון של הקב"ה הוא, כי אז תוכלו לפנות אל הקב"ה בעצמו ולבקש ממנו שישפך לכם כל צרכיכם, הוא ולא אחר!

פירותיהם בעולם הזה!

למען יאריכון! סדרת מצות 'כיבוד אב ואם' בראי התורה וההסידות - חלק ה'

שנה מיד נושע בבן זכר, וסיפר את המעשה כלשונו קבל כל הנאספים בשמחת הברית!

ירידת השפעת תלוייה בכיבוד בלב

יקומו כמה וישאלו במוחם: מה נעשה ואנו אין רואים זאת בעינינו. רבי חיים פלאגי' אכן כותב שראה זאת בעיניו, מאמינים אנו לו, אבל אנו לא זכינו. וכי נוכל לקבוע שכל אלו שיושבים בבית המדרש ועיניהם בורקות מאושר מכבדים את הוריהם בהידור גדול?!

אכן התשובה לשאלה זו תלויה במה שהבאנו בגליונות הקודמים מבעל החרדים, שעיקר **כיבוד אב הוא בלב**, והיינו שהמצוה היא לכבדו בלב ולהתבטל בפניו ולכסות על כל חסרונותיו, וכל הפרטים, כגון מאכילו ומשקהו וכו' הם רק יוצאי פועל.

הוי אומר: **שורש השפע המובטח למכבד את אביו ואמו, נמצא בכבוד שהוא רוחש להם בלבו** ולא דווקא במעשים הגלויים לעין. צא ולמד מלשון החרדים: "ועל זה אמר שלמה (משלי ל, יח): "עין תלעג לאב ותבזו ליקהת אם יקרוה ערבי נחל ויאכלוה בני נשר", ומעשה היה בימינו באיש שהיה זן את אמו, רק שהיתה קלה ובזויה בעיניו, לפי שנשאת לאיש אחר אחרי מות אביו, והאיש הזה הלך דרך ים ונהרג והושלך לים, וחפשו היהודים לקברו ומצאוהו על שפת הים ועין אחת מנוקרת, שנקרוה העורבים!"

הא לך שאפילו מי שבמעשיו מכבד את אביו ואמו, אלא שבליבו הוא בז להם, הגם שהוא מתגבר על יצרו ומקפיד שלא להראות להם אפילו פנים זועפות, כיון שהוא בז להם בליבו, הרי הוא מביא חורבן על עצמו. **ומוזה אתה למד שהכל תלוי בלב הן לטוב והן למוטב**, ולכן הרוצה שתקיים בו הבטחת למען יאריכון ימך, עליו בראש ובראשונה לכבד את אביו ואמו בלב, ואם יש לו קושי לכבד בלבו מאיזו סיבה שהיא, עליו ללכת לחכם כדי ללבן את הנושא ולראות מה יעשה ויחיה.

זאת התורה לא תהא מוחלפת

יש לך בן אדם שיש לו אב זקן והוא מקדיש לו שעות ארוכות כדי להיות עמו בצוותא ולהוליכו ממקום למקום, ואעפ"כ אביו מחמת זקנותו מתלונן עליו ללא הרף ואפילו מרים עליו את קולו. ידע הבן שזאת התורה לעולם לא תהא מוחלפת, ועל כן אם הוא מכיר איזה מעשה גדלות על אביו, ישנן אותו שוב ושוב ולא ירפה ממנו, והכל כדי שלא ישכח אף לא רגע אחד מלכבדו בלב.

ואיך שיהיה, כמו שיש מחשבות פסולות בענין אחדות הבורא שאנו נזהרים שלא להעלות אותם במוחנו, כדי שלא יטרידו אותנו מן העולם, **כן אנו צריכים להזהר מכל אותן מחשבות הגורמות לנו לזלזל בהורינו**, כמו חוסר בקיאותם בענייני חינוך וכדו', שלא להעלות אותן במוחנו. **ועל ידי שנדחה מחשבות אלו ממוחנו ונביא תחתיהן מחשבות של כיבוד, תשתנה מהותן ותקייים בנו ההבטחה למען יאריכון ימך ולמען ייטב לך!**

דבר הנראה בחוש

וכן כתב הרמב"ן (יתרו כ, יב) להדיא: "ועל דעת רבותינו (קידושין לט, ב) ענין הכתוב למען יאריכון ימך ועל האדמה, **יבטיח כי במצוה הזאת יהיו כל ימותינו ארוכים, כי ימלא השם ימינו בעולם הזה, והיהו ארוכים בעולם הבא שכולו ארוך, ותהיה שיבתנו לעד על האדמה הטובה שיתן לנו!**"

יותר מפורש הוא בספר "כד הקמח" לרבינו בחיי ז"ל, וזה לשונו (כבוד אב ואם): "גדול כוח מצות כיבוד אב ואם, והיא מצוה בחונה כזהב, והבריות רואים לעין כי יש בשכרה פירות בעולם הזה, או בשלווה והצלחה שיוסיף לו השי"ת בכל מעשיו, או באריכות ימים, והוא השכר הקבוע במצוה הזאת!" הנה מבואר מדבריו, שאין צריך לזה לאמונה, אלא **דבר נראה בחוש הוא, שהמכבד את אביו ואמו זוכה לאכול פירות בעולם הזה**. ועוד הודיע לנו רבינו בחיי שאפשר שאינו בהכרח שתהיה האריכות ימים בשנים, אלא אפשר שתהיה במילוי הימים, דהיינו שיהיו ימי חייו מלאים וטובים על-ידי שלווה והצלחה שיוסיף לו השי"ת בכל מעשיו.

מחמת זקנותו מתלונן עליו אביו ללא הרף ואפילו מרים עליו את קולו...

מעשה פלא!

זה לשון הגאון רבי חיים פלאגי' זצ"ל בספר 'תוכחת חיים' (פרשת תולדות): "מזקנים אתבונן ואבותינו סיפרו לנו וגם ראינו בעינינו, הרבה בני אדם שהיו מכבדים את הוריהם כראוי, וזכו לכבוד גדול, עושר ובנים ואריכות ימים ושנים!"

לפנינו סיפור שהתפרסם אך לאחרונה: מעשה באחד שהיה מסוכסך זמן רב עם אחיו שהיה דר בחוץ לארץ, ואמו התחננה אליו שישע אליו כדי להשלים עמו. הלה היתה לו רק בת אחת שנולדה לו לאחר נישואיו ומאז המתין אחת עשרה שנים ולא זכה לפניו בטן. אמרה לו אמו: "אם תשמע אלי ותסע להשלים עם אחיך, תיושע!" קם האיש ונסע.

אכן במשך כל ימי שהותו במדינת מגורי אחיו, לא עלה בידו לגשת אל אחיו, ורק ביום האחרון, משהבין שאם לא עכשיו אימתי ושואם לא יקום ויעשה מעשה לא יוכל להסתכל בעיני אמו, אזו כגבר חלציו וניגש להשלים עם אחיו. והנה באותה

הקב"ה אמר לבני ישראל: "כבד את אביך ואת אמך למען יארכונו ימך על האדמה אשר ה' אלהיך נתן לך", והרי זה דבר שאינו מצוי, כי ברוב המצוות הקב"ה לא גילה בפירוש מתן שכרן. וכבר אמרו בירושלמי ריש פאה ובמדרש רבה (כי תצא) שממה שהודיעה התורה מתן שכרה של מצוה זו ושל מצוות שילוח הקן, למדים לכל המצוות.

מתן שכרה בעולם הזה

זה לשון המדרש: "לא תהא אומר הואיל והמצוה הזו גדולה, אני עושה אותה, ששכרה מרובה, והואיל וזו מצוה קלה, איני עושה אותה. מה עשה הקב"ה? לא גילה לבריות מהו מתן שכרה של כל מצוה ומצוה, כדי שיעשו כל המצוות בתום... למה הדבר דומה, למלך ששכר לו פועלים והכניס אותן לתוך פרדסו סתם ולא גילה להן מהו שכרו של פרדס, שלא יניחו דבר ששכרו מועט וילכו ויעשו דבר ששכרו מרובה... כך לא גילה הקב"ה מתן שכרן של מצוות, חוץ משתי מצוות, החמורה שבחמורות, והקלה שבקלות, כיבוד אב ואם חמורה שבחמורות ומתן שכרה אריכות ימים, שנאמר כבד את אביך ואת אמך למען יאריכון ימך, והקלה שילוח הקן, ומהו שכרה? אריכות ימים, שנאמר שלח תשלח את האם וגו'."

איך שיהיה, אנו רואים שבשונה מכל המצוות, מתן שכרה של מצות כיבוד אב ואם מפורש בתורה. ומכאן למדו הראשונים ששכר כיבוד אב ואם שונה במהותו משכר שאר כל המצוות, ובעוד כל המצוות אין להן שכר נגלה בעולם הזה (אם כי במידה מסויימת אפשר לראות גם שכר שאר המצוות בעולם הזה) שכר מצות כיבוד אב ואם, גלוי ביותר בזה העולם. וכן איתא במשנה ריש פאה: "אלו דברים שאדם אוכל פירותיהן בעולם הזה והקרן קיימת לו לעולם הבא, כיבוד אב ואם וכו'."

אריכות ימים לאחר תחיית המתים

והנה לכאורה יש להקשות על זה ממה דאיתא בסוף מסכת חולין, ברבי יעקב שראה איש אחד שאמר לו אביו: "עלה לבירה והבא לי גוזלות!" ועלה, ושלח את האם ולקח את הבנים, ובחזרתו נפל ומת. שאל על כך רבי יעקב: "היכן אריכות ימיו של זה? והיכן טובתו של זה?" והשיב: "אלא: "למען יאריכון ימיר" - בעולם שכולו ארוך, "ולמען ייטב לך" - לעולם שכולו טוב!"

אמנם נראה פשוט, שבוודאי גם רבי יעקב מודה שלמען יאריכון ימך הוא בזה העולם, אלא נתכוון לומר שאם נראה אחד שכיבד את אביו ואעפ"כ מת בקוצר ימים, נדע שאריכות ימיו תהיה בעולם שכולו ארוך. והרי זה כמי שהבטיחו ליתן משכורת תמורת עבודתו, ובבוא עת תשלום, אמרו לו לעבור לחדר אחר כדי לקבל שם את משכורתו. אף כאן, אם נראה מאן דהו שלא האריך ימים בעולם הזה, נבין מכך שמסיבה כל שהיא עליו לעבור כעת לעולם אחר, כגון מפני שכבה הגיע אל תיקונו, ועל כן תתקיים אצלו הבטחת 'למען יאריכון ימך' לאחר תחיית המתים.

הבנה - למעשה

לימוד היוצא מידי מעשה

אהבת השי"ת לעם ישראל - בכל מצב!

מעשה

מעשה ביהודי חשוב העוסק בקירוב אותם בחורים שמטים ליפול מן הדרך הסלולה וזקוקים לתמיכה ומשענת, שהזמן לשאת את דברו בכנס השנתי של 'אגודת ישראל' באמריקה. היהודי עלה על הבמה, הרים בקבוק של מים בידו ושאל: "מי יודע איזו ברכה מברכים עלי?"

שאלתו אל נוכח גדולי אמריקה, רבנים ואדמו"רים, היתה תמוהה, שכן מי לא יודע איזו ברכה מברכים על המים. לצידו ישב הגאון רבי שמואל קמינצקי שליט"א, שאל אותו אם הוא מתכוון לשאול מה דינו של מי ששותה אותו שלא לצמא. "לא לא", השיב היהודי, אני מתכוון למי ששותה אותו לצמא. אמרו נא איזו ברכה מברכים עלי?". כיון שהתחנן שוב ושוב, ענו כולם פה אחד: "שהכל".

ביקש היהודי מאחד מהמשתתפים שיעלה על הבמה. הלה עלה על הבמה והיהודי פתח את הבקבוק והושיט לו להריח. הלה הריח ומיד עיקם אפו. המשקה שבתוך הבקבוק היה חומץ אשר לפי ההלכה אין מברכים על שתייתו!

פתח היהודי ואמר: אתם הסתכלתם על מה שכתוב על הבקבוק ולכן הייתם בטוחים שהמשקה הנמצא בפנים הוא מים, ולכן עניתם כולכם - שהכל. אילולא הייתם מסתכלים על מה שכתוב, הייתם שואלים אותי מה יש בפנים והייתי אומר לכם - חומץ. דעו לכם שהבחורים האלו שנראים מבחוץ פושעים וחסאים, אינם אלא נשמות טהורות החצובות מתחת כסא הכבוד, ובעוד רבים עסוקים בלצעוק עליהם ולבוזתם ברבים, יושב הקב"ה ומכין להם ניסים ונפלאות, כדי שינצלו מכל צרה ומצוקה ובבוא העת ישונו לצור מחצבתם!

הבנה למעשה

יסוד זה למדנו מאגירת המגילה והוא קיים לנצח נצחים.

עומדים אנו בחודש אדר, אמנם אדר הראשון, אך 'אין בין אדר ראשון לאדר השני' כי אם אותם המנויים במשנה, והוא אינו כולל את ההודאה על הגס וההתבוננות עליו ועל דרכי השי"ת!

וכך מביא החת"ם סופר בספרו "תורת משה" והוא מלמדנו רבות יסוד זה: 'זיהי בימי אחשוורוש' - נראה לי שעיקר הגס הוא הסיפור על המשתה שהכין אחשוורוש, אשר על ידה נהרגה ושתה. כי מה שמע ה' את תפילתם וצעקתם, אינו נס כל כך, שהרי אפילו תשובת נינוה שהייתה עיר מלאה גוים קיבל ולמה לא יקבל צעקת ישראל.

זה שהקב"ה מושיע לאדם הטב בתשובה, אינו חידוש, שהרי כל מה שהביא עליו ייסורים היה כדי שיפשפש במעשיו ויחזור בתשובה, ואם אכן חוזר בתשובה, מדוע לא יסלק ממנו הייסורים! וגם הגס שנעשה "ונהפוך הוא אשר ישלטו היהודים המה בשונאיהם" בפקודת אחשוורוש לא היה כל כך חוץ לטבע, כי המלך אהב את המלכה וגם היה הפכפך, כדאינא במסכת מגילה (טו, ב) "אמר רבן גמליאל אחשוורוש מלך הפכפך היה".

אך ההכנה לגס הזה היתה הריגת ושתה, וזה היה ממש חוץ לדרך הטבע, כי קפ"ו יום עשה משתה כרצון איש ואיש ולא נשתגע בכל אותם ימים, וביום האחרון דווקא נשתגע בשיגעון, וגם ושתה המלכה היתה משוגעת שהרי הפריזה בדברים כנגדו ושלחה לומר לו: "שומר הסוסים של בלשאצר אבי שתה יין כנגד אלף אנשים ולא נשתכר, ואתה שתית מעט יין ומיד השתכרת". וגם משפט אחשוורוש להעביר את המלכה ממלכותה היה מעוקל, והכל היה חוץ לדרך הטבע רק בהשגחה עליונה להיות הכנה לגס האחרון! ואז הרי לא היו ישראל טובים, שהרי נהנו מסעודתו של אותו רשע, ולא היו ראויים לגס אלא להתחייב כליה ר"ל, ובאותה שעה שמרדו בה, ריחם עליהם והכין את הגס הגדול הזה. להורות נתן, שאפילו בשעה שהבנים משחיתים, בנים חביבים הם לה'!

לימדנו החתם סופר, שמכל אגירת המגילה עלינו להוציא יסוד זה, שהקב"ה אוהב את עמו ישראל בכל מצב שהם נמצאים בו, ולכן גם בשעה שהם מורדים בו ועוברים עבירה ומשחיתים, הוא מכין עבורם ניסים ונפלאות. זהו היסוד שאנו צריכים להפנים ביותר, ולהודות ולהלל על מה שהקב"ה אוהב אותנו באהבה שאינה תלויה בדבר, ומשדד בעבורנו מערכות הטבע בכל עת ובכל מצב אע"פ שאיננו ראויים. יש ואנשים נשברים בקרבם מפני שנפלו באיזה עוון, וסבורים שמעתה הם אבודים ואין יותר תקווה לאחריתם. ידעו שגם אם הקב"ה הצטער על מה שעשו, עדיין הוא אוהב אותם באהבה עזה שאינה ניתנת להשגה! נורא למתבונן!

ליטול מטבע מן הארץ, וכך מסופר על הרה"ק רבי מנחם מנדל מרימנוב זיע"א, שפעם מצא מטבע מושלכת ברחוב ולא הגביהה, באמרו לעצמו: "אם מטבע זו מיועדת עבורי, הקב"ה יזמינה לידי ולא הצטרך אפילו להתכופף". ואכן, יהודי אחר שפסע מאחוריו הגביהה, ומיד חשב לעצמו: "הלא מטבע זו ראוי שתיתן לרבי". ניגש אל הרבי ושלש אותה לידו, אולם מדריגה גבוהה היא, כך מותר לו לאדם לעשות כל טצדקי כדי להוציא כסף המונח אצל העשיר.

אך האמת שאין הנידון דומה לראיה ולא קרבו זה אל זה, כי בעוד מי שמזדמן לו מציאה ברשות הרבים ודינה הפקר הרי הקב"ה אינה לידו שמצאו ובזה יודע שהיא מיועדת לו, ועל כן מותר לו להתכופף ולהגביהה, מי שרואה כסף אצל אחרים, אינו יכול לדעת כלל אם כסף זה מיועד לו, כי אפשר שהכסף המיועד לו נמצא במקום אחר ולא אצל פלוני. ולכן, בו ברגע שעלתה המחשבה בלב האדם שיוכל - בכוח ועוצם ידו - לעשות פעולות להוציא כסף זה הנמצא אצל פלוני, מיד סטה מן הדרך הישרה, כי איך העלה במחשבתו שיוכל ליטול דבר שאינו שלו?

כל עוד הכסף מוטל לפני האדם והוא יכול לקחתו בהושטת יד (דוגמת המן שהגיע עד לפתחי הבתים והיו צריכים רק להושיט את היד ולקחתו), סימן הוא שהכסף מיועד לו. אבל אם הכסף נמצא אצל העשיר וכדי להוציאו ממנו זקוק האדם לשכנע אותו, הא תינח אם יבוא אליו ויבקש ממנו במילה אחת ויתננו לו, שפיר דמי. אבל אם יעבוד קשה כדי להוציאו ממנו, אזי בדרך כלל יעלה לו במחשבתו לומר: "הן אמת שכסף זה אינו שלי, אבל אפעל בכוחי לעשותו שלי". ואז ממה נפשך אם לא יתן לו תבוא לו לחלקו עגמת נפש מרובה מחמת כן, ואפילו אם יתן לא יהיה לו ברכה בזה, שהרי לא תתכן תוחלת למי שמשתדל ליטול דבר שאינו שלו.

השתדלות מיותרת - מזיקה!

וכפי האמור, גם מי שמבקש עבור אחרים, עבור ארגוני צדקה או מוסדות תורה או נצרכים יחידים ולא עבור עצמו, המהלך הנכון הוא שירשיש הוא עצמו בלבו ללא הרף את גודל הזכות של ההולך לזכות את הרבים בהחזקת תורה, וכמו שאמרו (ב"ב ט, א) "גדול המעשה יותר מן העושה", ואז יאמר בלבו: "כל הזוכה וזכה; מי שיתן, הרי זה מפני שיש לו זכות ליתן, ומי שלא יתן, הרי זה מפני שאין לו זכות ליתן". וכן ראו אצל צדיקים ואנשי מעשה.

האמת שגם המחזר על הפתחים בעבור משפחתו יחשוב כן: "מי שיזכה יזכה, ומי שלא יזכה לא יזכה". ויזכור בכל עת שחוץ מבקשה פשוטה אין לו לעשות שום השתדלות מיוחדת כדי להוציא כסף מאחרים, שהרי ממילא לא יוכל להוציא כסף שאינו מיועד לו מאחרים, והרי אם יעשה השתדלות מיוחדת להוציא כסף מאחרים, רק זיק לעצמו, כי בזה יגרום לעצמו לבטוח בבשר ודם ויתרחק מבוראו ח"ו!

(מתוך סדרת השיעורים על 'שער הביטחון שבספר 'חובות הלבבות', שיעור ל"ו. לשמיעת השיעור המלא, חייגו לקו השיעורים (באי"י), לחצו בכניסתכם למערכת 2 (-) שיעורי חובות הלבבות, ובחזר שיעור 36. שמעו וביטחו!)

אין שמחה כשמחת התורה!
 בחדש שמורים בו בשמחה - זה הזמן להתחזק בשמחת התורה ורוממותה.
 מבחר שיעורים בענין זה יסייעוך
 בדרך העולה בית ה' בשמחה!
 טלפון ישיר שע"י 'קול הלשון': 0732.95.1.337
 קול הבינני ☎
 718.686.8300 - ארה"ב | 072.2577726 - א"י
 03.300.0223 - בלגיה | 0204.586.2115 - בריטניה

האם לפתע הרגשת שאתה מתחבר להשי"ת - דבק בו, מאמין בו ובוטח בו?
 זכה עוד יהודי להתחבר ולהתענג על ה' בעבודתו אותו מיט הבנה!
בעת שמחה או בעת שמצפים לישועה או הנצחה וכדומה, פנה אלינו בדרכים אלו:

- בעמדות 'גדרים פלוס', בקופת 'הבינני' ואלמדה.
- בדרך נציגנו הנאמן במס' פלאפון: 0533191594
- בשליחת הודעה לדוא"ל המערכת.
- המעוניין להפיץ באזור מגוריו ובשכונתו - נא ליצור עימנו קשר.

משמעות

דבר האירה

"כי תשא" מתוך שבח והערכה

ידועה אמרתו של אחד הצדיקים, שגם אם יבוא סתם אדם מן השוק ויאמר לו כמה מילות שבח והערכה, יינה מזה מאוד, וזה ממש יחיה אותו... המסר אותו רצה לומר היה, שכל אחד ואחד זקוק למילה טובה והערכה. גם איש צדיק וקדוש זקוק לכך. ונקודה נוספת, שאת הערכה אפשר לקבל גם מאיש פשוט שלא בהכרח מכיר באמת בגדולתו. כללו של דבר: כל אדם ובכל גיל, זקוק שיתפעלו ויתרשמו ממנו לטובה, וגם ירוממו ויוקירו אותו. חשוב לאדם שתהיה לו תחושה טובה וירגיש חשוב ומרומם.

ישנן שני דרכים כיצד להפיק את המירב מילדינו. א. שיטת הביקורת הדישיות והתובענות. ב. שיטת השבח והערכה. וזאת צריך לבדוק כל פעם כאשר הילד מתנהג טוב, האם עושה כן מפני שהוא מפחד ומבקש לרצות אותנו, או שנוהג כך בגלל שטוב לו וחש שהוא מוערך.

מעלה יתירה יש, כאשר הילד מתנהג טוב מפני שמרגיש מרומם וטוב לו, כי אז הריהו עושה כן באופן טבעי מתוך פנימיותו, ולא בגלל אילוצים חיצוניים.

וכענין שמביא הרבינו בחיי בפרשתנו שאמר הקב"ה למשה רבנו (ב"ב י, ב): **"כי תשא את ראש" - "אמר לו הקב"ה למשה: במה תרום קרנם של ישראל? ב"כי תשא". רבי יהושע אומר: "צדקה תרום גוי" (משלי יד, לד) - אלו ישראל, שנאמר (דבה"א יז, כא) "ומי כעמך ישראל גוי אחד בארץ"**, עכ"ל.

וכך צריכים אנו לנהוג להרים קרנם, ולהחזיר בילדינו כל הזמן שעם ישראל מרוממים מכל עם ולשון. עלינו להיות בידיעה, כי עשיית רצון הבורא היא המעלה הגדולה מכולן. כך ילמד הילד לשמוח בתורה וקיום המצוות, וירצה להתעלות ולהתקדם עוד ועוד.

ואכן, קיום התורה והמצוות מנשא ומרומם את האדם, על דרך שפירש הרה"ק רבי זושא מאניפולי זי"ע את הפסוק: **"כי תשא את ראש בני ישראל לפקודיהם" - "פקודים" אלו המצוות, אותם יקיים האדם כאשר רצונו להתרומם ולעלות במסילה.**

גם בשעה שיש להוכיח ילד על התנהגותו על מנת שישפר את מעשיו, מהראוי לנהוג כפי מה שכתב השל"ה הק', וז"ל (פר' מטות מסעי דברים): **"אל תוכח לץ וכו', הוכח לחכם ויאהבך"** (משלי ט, ח) - **העניין כשאתה רוצה להוכיח את אחד, אל תאמר לו: 'כך וכך אתה גרוע', כי אז ישנאך ולא ישמע לדבריך. והוה שאמר "אל תוכח לץ", שלא תוכיח אותו בדרך זלזול לומר לו: 'לץ אתה, רק אדרבה תאמר לו: 'חכם אתה, ואם כן חרפה היא לאיש כמון לעשות כה וכה', זהו "הוכח לחכם", כלומר: תעשנו לך לחכם, אז "יאהבך" וישמע לקול דבריך ויקבל מוסר**, עכ"ל.

ילד שמרגיש שמסתכלים עליו בעין טובה ובאופן חיובי, מחשיבים ומרוממים אותו, יתנהג אף הוא כן באופן חשוב ומרומם. ההסתכלות שלו על התורה והיהדות, תהיה באופן נעלה יותר, מה שיגרום לו לאהוב את התורה והמצוות, ואף למסור נפשו עליהם.

שבת שלום ומבורך
הרב אלחנן רייזמן

הנפש והחינוך

יסודות איתנים מפרשת השבוע

יתברך, וזהו אומרו לכפר על נפשותיכם, כי שוות הן.

כי הרי ה' מוריש ומעשיר משפיל ומרומם, ואיזה עשיר השמח בחלקו, והכסף הוא רק אמצעי ולא התכלית.

ההרגש מפעיל את האדם

"ועתה הניחה לי... ואעשה אותך לגוי גדול" כל פעולה שהאדם עושה, שורשה נובעת ומתחילה מרגשות הלב המנתבים את כלל מעשיו השונים. אמנם במיוחד פעולות של כעס ורוגז, הם תוצאה של תחושות ורגשות הלב שמתחולל בקרב האדם. הרגשות המשחקות בקרבו, מביאות אותו לידי מצב של עצב ויגון. הדברים מפורשים ב'אור החיים' הק' בפרשתנו (לב, י):

"כי שורש האף יהיה מהעלבון הנרגש בלב, כפי המעליבין והעלבון, ואחר שיגיע ההרגש לבחינת המרגיש יסובב העצבון והיגון".

רבינו האור החיים הק' ממשיך שם בדבריו לומר, שישנם שני אמצעים שביכולתם להרגיע את העצב והיגון. א. נקמה, היינו פעולת נקמה באדם שהרע לו שכתוצאה מכך בא לכלל כעס. ב. דברי ריצוי ונחמה בכמות כזו שישפיק להרגיע את רגש העלבון:

ותהיה תרופתו באחד משני דרכים, הא' בנקום נקם מהסובב, הב' בדברי רצוי לשיעור המספיק להרגש הקפדת העלבון.

וזהו יסוד עבורנו כאשר נרצה לטפל ברגשות החניך, שיש לגעת בשורש הרגש, וכך נוכל לנתבו באופן הנכון. ובמידה שרואים רגשות סוערים המביאות לעצב וכדומה, יש לנו להרבות בדברי נחמה כדי להרגיע את סערת הרגשות הללו. הטיפול הוא לא במעשים ובפעולות, שהם רק פועל יוצא. הטיפול הנכון הוא ברגשות, לטלטל נכון את הרגשות ולכוונם לדרך הטוב והאמיתית.

התאם עצמך לזולת

'ויכל משה מדבר אתם ויתן על פניו מסוה', רב הורה או מחנך שמתוקף תפקידו אמור להשפיע על זולתו, חייב לרדת מרום מודרגתו, ולהתאים עצמו לרמת תלמידיו. אחרת לא יוכל להשפיע עליהם כלל. דברותיו רעיונותיו, אמורים להיות מותאמים לפי רמת השומעים, ועליו לצמצם שכלו ודעתו, כדי להתחבר אליהם. הדברים מפורשים בספס"ק "מאור ושמש" בפרשתנו (ד"ה ואפשר) וז"ל:

"וגם כשדיבר עם בני ישראל את אשר יצוה, ירד קצת ממדרגתו, כי צריך הרב לצמצם שכלו כשלומד עם התלמידים, על כן גם כן דובר עם ישראל בטל קצת מן הבהירות שלו, על כן כתיב 'ויכל משה מדבר אתם ויתן על פניו מסוה', כי מיד שפסק מדבר אתם היה שורה הבהירות גדול עליו כנ"ל".

מקומו של הדאגה והיראה

כל אדם בריא שחפץ חיים הוא, מחפש את הסוד של אריכות ימים, ולשם כך אף מוכן לעשות סגולות שונות. אנשים רבים מייחלים לעצמם כיצד לשפר את איכות חייהם, לחיות בטוב ובנעימים לאורך ימים ושנים טובים. ואם כי בודאי הכל גזירת שמים, מצאנו דרכי חיים שיכולים להשפיע על אריכות ימים, כפי מה שביאר ה'רבינו בחיי' בהקדמה לפרשתנו וז"ל:

"כתוב במשלי (י, כז) 'יראת ה' תוסיף ימים ושנות רשעים תקצרנה'. שלמה המלך ע"ה למדנו כי שנות האדם מתארכים או מתקצרים לפי הזכות והעונש זה בדרך נס נסתר, וכן תוספת ימי הצדיקים וקצור ימי הרשעים הכל נס נסתר. ועל זה אמר שלמה יראת ה' תוסיף ימים לפי שהדאגה והיראה מחלישין כוח האדם בדרך הטבע ומקריבים ימי מיתתו".

כלומר הדאגה, היראה והפחד מחלישים כוחו. ולפי זה אל יחשוב אדם שהיראה מקצר ימים, ואולי בגלל כן יקצר ויפחית ממידת יראת שמים שלו ח"ו, על כך ממשיך הרבינו בחיי וז"ל:

"ואמר שלמה כי מי שיש בו יראת ה' ודואג על עונותיו יאריכו ימיו, והנה זה נס נסתר. ושנות רשעים תקצרנה לפי שהתענוגים מרחיבין לבו של אדם בדרך הטבע וממשיכין ומאריכין ימיו, על כן יאמר הרשע המתעזז והנמשך אחר תענוגי הגוף לא יעילו לו תענוגיו כי תקצרנה שנותיו וגם זה נס נסתר".

רצונו לומר, שחלילה וחס מלחשוב שאם יוריד את היראה והדאגות הרוחניות יוסיף חיים, אלא אדרבה הדאגות הרוחניות יוסיפו חיים. נמצונו למדים שהדאגה והיראה הכללית אינה טובה ומזיקה לחיים, אך הדאגה הרוחנית אינה מזיקה ואדרבה מוסיפה חיים.

שיון בין האנשים

"העשיר לא ירבה והדל לא ימעט" דרכו של עולם כי העשיר מסתובב כשהוא מנופח בגאוה ומתהלך בתחושה כאיש חשוב ונכבד מול העני הנחות ממנו. גם העני מסתובב לפעמים בתחושה זו, ומרגיש נחיתות מול העשיר. אמנם התוה"ק מלמדנו שאצל הקב"ה אין שום הבדל בין עשיר לעני, ושניהם חשובים בעיניו באופן דומה, וכפי שביארו רבינו ה'אלשיך' הק' בפרשתנו:

"העשיר לא ירבה והדל לא ימעט ממחצית השקל לתת את תרומת ה' לכפר על נפשותיכם" היותנו ערבים זה לזה על אחדות הנפשות ... ואל תתמה למה אעכב ביד העשיר שלא ירבה ואעמים על הדל שלא ימעט, כי הלא הכוונה היא לכפר על נפשותיכם, ואם הייתי מכביד על העשיר או מרשהו שירבה ומיקל על דל, הלא יראה כי נפש העשיר חשובה יותר ויקר פדיונה כי לא על חנם העשירו קונו. על כן הטבתי אשר דברתי העשיר לא ירבה והדל וכו', כי כלם שוים לפניו

האדם ייצור חברתו

האדם הוא הנברא היחיד שאינו יכול לחיות בודד לעצמו, והוא חייב לחיות עם חברת אנשים מסביבו. החברה עוזרת לו להסתדר גם בחלק הגשמי, אך גם בחלק הרוחני ובחלק הנפשי הוא נצרך לחברה. כך שמכל הבחינות האדם חייב חברה.

דברים מפורשים בענין מובא בספר 'מגדל עוז' ליעב"ץ וכן בספר 'מגן אבות' לרשב"ץ (פרק א) וז"ל:

"האדם מדיני בטבע, שאי אפשר לו להשלים צרכו בעצמו כמו הבעלי חיים, וצריך להיעזר באחרים. על כן נברא העולם לצוות השלם שבהם, להשלים צרכיו". (מגן אבות לרשב"ץ ז"ל)

וכך גם מבואר בהרחבה במגדל עוז **"החברה הוא דבר הכרחי בחיים האלה. אמר החכם מכל אדם (משלי יז, יז) 'בכל עת אוהב הרע'. ואמר (שם יח, כד) 'איש רעים להתרועע', ואמר (שם כז, י) 'רעך ורע אביך אל תעזוב'. לטוב שכן קרוב מאח רחוק' (שם). 'ברזל בברזל יחד ואיש יחד פני רעהו' (שם כז, יז). כי לא טוב היות האדם לבדו' (בראשית ב, יח). ואמר בקהלת החכמה (ד, ט) 'טובים השנים מן האחד אשר יש להם שכר טוב בעמלם'. (מגדל עוז יעב"ץ עליית הבדידות ועליית החברה)**

השפעת הסביבה

הצורך לחברה, הינו בבסיס טבע נפש האדם. לשם כך, אכן, נברא האדם תיכף מיום הולדתו במערכת סביבתית של אנשים וחברה. כך גם בהמשך חייו, התלות בסביבה גודלת והולכת. ואדרבה ככל שגדל כמות הסובבים את האדם, כך מתרבת השפעת הסביבה על האדם יותר ויותר. זהו נתון ועובד קיימת.

סביבה טובה

גלל כן, לפי שהשפעה החברתית עצומה מאוד, חובה על האדם להיזהר להתחבר אך רק לחברים טובים המתנהגים בדרך ארץ כראוי, חברים כאלו שניתן ללמוד ממעשיהם, ולהתרחק מחברים רעים שהשפעתם מזיקה לאדם. וכך כותב הרמב"ם בלשונו הזהב (הל' דעות פ"ו ה"א):

"דרך ברייתו של אדם להיות נמשך בדעותיו ומעשיו אחר רעיו וחבריו נוהג כמנהג אנשי מדינתו, לפיכך צריך אדם להתחבר לצדיקים ולישב אצל החכמים תמיד כדי שילמדו ממעשיהם ויתרחק מן הרשעים" וכו'.

הרמב"ם מבאר כאן את גודל ההשפעה של האדם על חברו. הסביבה יש לה השפעה גדולה, ביועצין ובלא יודעין, דהיינו במועד ובתנאי מודע.

וניתן להיווכח בכך באופנים וצורות שונות, כמו לדוגמא. אנשי המקום שמתחילים ללכת באופן מסוים, בצורת או בסגנון הלבוש, זה ידביק את כל הסביבה, ועד מהרה קוד לבוש זה ייפחך לסימן היכר של המקום. הצורך הבסיסי הטבוע באדם, לא להיות שונה ואחר מהחברה, מכריחו לחקות אותם בלבושו ובדיבורו, וכך זה נהפך למנטליות רשמית של המקום.

נשיאות חן בעיני החברה

זאת ועוד, האדם הפץ למצוא חן בעיני חבריו וידידיו. האדם מסוגל לעשות מעשים מרחיקי לכת, עדי למצוא חן בעיני הזולת. וזה מצוי גם בחברה טובה, שרוצים למצוא חן ולמצוא את עצמו בין החברים, וכבר אמרו חז"ל (כתובות יז, א) **"לעולם תהא דעתו של אדם מעורבת עם הבריות"**.

לא בכל מצב

אלא שלאמתו של דבר, אי אפשר למצוא חן בעיני כולם, כל אחד אוהב ומתחבר למשהו אחר, ואי אפשר לרצות את כולם בצורה שווה. כך שהמאמץ הגדול למצוא חן בעיני

כולם, יכול לגרום לתסכול אדיר. גם לאחר מאמצים והשקעה באיך נראה אצל השני, עדיין יתאכזב האדם בגלותו שלא כך הם פני הדברים, עד שיכול להיכנס ל'משבר' מכך.

וגם על זה מצאנו הסבר בחז"ל (ברכות נח, א; סנהדרין לח, א) **"אין דעתם דומים זה לזה"**, וכן ידוע המאמר **"כשם שאין פרצופיהן שוות כך אין דעתם שוות"**. כך שלעולם לא ישיג את מבוקשו, וכל עמלו לשוא. כל אחד מבסס את תפיסת חייו על פי הנתונים שלו, מה שגורם לכל אחד להיות שונה מהזולת, ואי אפשר יהיה להשוות ולרצות את כולם.

רצוי לרוב אחיו

אצל מרדכי הצדיק כתוב שהיה **'רצוי לרוב אחיו'** ומסבירים שהרצון להיות רצוי אצל כולם, עלול להיות מכשול רציני לאדם, שלא יוכל להגשים את מגמת חייו באופן הטוב ביותר, בגלל שעסוק בדברים אחרים כדי למצוא חן בעיני הזולת, ולא עושה את מה שמתאים לו באמת. רק איש בלתי יציב, המוכן להיכנע ולהתכופף לגחמותיו של כל אדם, ומוכן להשפיל את עצמו בפני כל אדם, הוא יוכל אולי להשיג חן בעיני כולם.

איזון נכון

עיקר העבודה הוא למצוא חן בעיני אלוקים, ולקיים את מאמר הכתוב (במדבר יד, ט) **"אך בה' אל תמרודו"**, וכמו שאמרו חז"ל (עדות פ"ה מ"ו) **"מוטב לי להיקרא שוטה כל ימי, ולא לעשות שעה אחת רשע לפני המקום"**. על האדם לדקדק עם עצמו להתנהג בדרך התורה וקיום המצוות ולהיזהר בקלה כבחמורה, זהו משימת חייו. בגלל חברים והסביבה אי אפשר לו לוותר על חיי תורה ומצוות. למרות שלא תמיד התורה והמצוות תואמים לרצון של החברה הקולקלת והמנוכרת, אסור לאדם להיגרר אחר החברה על חשבון התורה והמצוות.

אדם שחפץ לשאת חינו בעיני החברה כולה, יהיה חייב לפעמים לזלזל בכל מיני דברים ערכיים המונעים ממנו את המציאות המדומה של מציאת חן בעיני החברה. עליו להתכחש למציאות הרוחנית האמיתית שלו, ולנסות עם מעט סיכוי הצלחה לרדוף אחר כל רוח ואופנה חברתית כדי למצוא חן בעיני כולם, מה שברוב פעמים גם לא יצלח בידו בסופו של דבר.

תופעה זו של ריצה אחר הזרם, מונעת מהאדם את היכולת לקחת את האחריות על חייו ולקבוע כיצד יתנהג. אדם שלהוט לעשות את רצון החברה בכל מחיר, מהיכן יקח כוח להחליט מה טוב עבורו, וכיצד יצליח לקחת שיקולים נכונים על חיי האישיים, ללא הלחץ החברתי.

הדברים הללו, הם ממש מיסודי התורה. אכן, האדם צריך להיות דעתו מעורבת עם הבריות, אך לא בכל מחיר. בפירוש לא. במידה וידע האדם כיצד להתגבר על חייו ולהחליט לפי המבט התורני מה נכון לעשות כדי לחיות את החיים כפי שצריך באמת, וללא כמו שנראה לחברה שצריך, או אז לוקח האדם הנכון את האחריות על חייו בהצלחה, וחי חיים משוחררים מלחץ וכפייה חברתית.

החברה הכרחית

הרבה גופי תורה וכל המצוות שבין אדם לחבירו נעשים רק כאשר נמצאים בקשרים חברתיים, וכאמור אף הקב"ה ברא את טבע העולם שכל אדם יצטרך להגיע לזולתו בכדי שיהיה קשרים חברתיים מסופעים, וכמו שמבואר בספר מנורת המאור (אות שכז):

"לפי שצרכי בני אדם מרבין מצרכי שאר הבריות ורובם צריכין בתיקונם למלאכות רבות, בשארם וכסותם, ולאילו המלאכות צריכים פועלים רבים, יתחייב להיות שיתופם וחברת קצתם לקצתם דבר טבעי להם והכרחי במציאותם. וגם לזה רמזה תורה, באמרה: 'לא טוב היות האדם' וגו' (בראשית ב, יח).

וחכמי המחוקק אמרו: האדם מדיני בטבע."

איש לרעהו יעזור

כמו כן גם ההתעוררות הנפש לעבודת ה' נעשית על ידי החברה, כמו שמבואר בספר יסוד העבודה (חלק ב' פ"ו): **"כבוד חביריו שזהו ע"י אהבת חברים החרדים על דבר ה' ונותנים עצות וחיוק וגודל התעוררות הנפש בעבודת ה' וכמאה"כ (ישעיה מא, ו) 'איש את רעהו יעזור ולאחיו יאמר חזק'."**

להוציא מן הכוח אל הפועל

הנה לאדם יש כוח השכל והמחשבה לעומת כוח התאוה הגופנית. החכמה הוא מה שיש לאדם בכוח בפנים, והרגש ופעולות האדם על ידי גופו הוא מה שיוצא בפועל. והדרך להוציא את הדברים שבכוח אל הפועל, מגיע על ידי החברה, כך מבאר היסוד העבודה (שם) וז"ל:

"ועוד אמרו אין דברי תורה נקנית כי אם בחבורה. ואמרו חרב על הבדים על אלו העוסקים בתורה בד בבד ואמרו ולא עוד אלא שאלו הלומדים בפ"ע משכחין ומטפשיין. והטעם בכ"ז מפני שהאדם הוא חכמתו בכח ולא בפועל והכח התאוה הגופני הוא בפועל ובטבע גמור."

"המחשבה מה שאדם חושב איננה פועל גמור כ"א ציור דק כחני, כי המחשבה נתחלפת והלכה לה כמו התעופות עין כדרך המחשבה שהיא לובשת צורה ופושטת צורה ולובשת צורה אחרת והכל בהתעטפות רגע בבת אחת, ע"כ אחז"ל אין דברי תורה מתקיימין אלא למוציאם בפה שמוציאם בדיבור בפועל, והנה אפילו הדיבור מה שמדבר אל עצמו עדיין איננה פועל גמור."

לדבר מלב לבב

אמנם עיקר הכוח שבאדם שעל ידי כך יכול להוציא את כוחותיו הוא על ידי שמדבר ומשוחח עם החברים כמו שממשיך לבאר וז"ל:

"ועיקר הפעולה ניכרת היא ונחקקת היא בלב ע"י פועל גמור, וזה כשמדבר מלב אל לב חברו, וכמו בעיני עוה"ז אי אפשר לעולם בלא התחברות כי אדם אחד אי אפשר לו להשלים כל עניני הצטרותו ע"י עצמו לבד כ"א ע"י כמה חברים. וכמו דכתיב לא טוב היות האדם לבדו, וכי אין האדם כי אם כמו חצי דבר, ואין השלמת העולם כי אם על ידי השלמת האומה עם בני" שהם הבאים מצור אחד האבות שהיו אוהבים זל"ז כמו נפש ורוח אחד להם."

חברה בונה והורסת

יפה כוחה של החברה, שהיא מסוגלת לבנות, אך גם הרסנית כוחה, שיכולה לסתור ולהחריב. החברה ביסודה, יש לה שתי כוחות, ותפקיד האדם לדעת מה לקנות מהחברה, ומה לא.

וכדברי הרמב"ם (הל' דעות שם):

"ואם היו רעים וחטאים שאין מניחים אותו לישב במדינה אלא אם כן נתערב עמהן ונהוג במנהגם הרע, יצא למערת ולחוחים ולמדברות ואל ינהיג עצמו בדרך חטאים".

הרמב"ם מלמדנו שלפעמים עדיף לאדם לחיות לבדו ולהתנהג בבדידות, על אף הקושי שבדבר כמו שאמר חוני המעגל (תענית כג, א) **"או חברותא או מיתותא"**, מכל מקום אם החברים אינם טובים בשביל האדם עדיף לו לאדם שיחיה יחידי אפילו במערות וחוחים כדאי ללא להיות מושפע ממעשי יושבי המקום, שלא יגרום חולי לעצמו, שכן על ידי שיישב ויגור בחברת אנשים רעים הרי חלילה יוכל לדבוק במעשיהם וללכת בדרכם.

שאלות והארות - למייל ar3123499@gmail.com

זרע שמשון
רבי שמשון היים
ב"ר נחמן מיכאל נהמני זצ"ל
הבטיח למי שילמוד בספריו:
תשלומי חן וחסד ושלמא רבא
מן שמיא ועיניכם תראנה בנים
ובני בנים כשתילי זיתים סביב
לשולחנכם, חממים ונבונים
ובתים מלאים כל טוב, גם עושר
גם כבוד לא יוספו מזרעכם וכו',
בני חיי ומזוני טבי.

מלא העומר
רבי אריה לייב ב"ר משה
צינץ זצ"ל ביקש קודם
פטירתו שיתנו לו דף ורשם
בשארית מוחותיו:
מי שישתדל בהדפסת ספרי אהיה לו
למליץ, וכ"כ הגה"ק רבי צדוק הכהן
מלובלין ז"ל: הבטיח הגאון שיעשה
טובה לכל המשתדלים והמסייעים
בהוצאת חיבוריו לאור, וכן היה באמת
שעשה טובה לכולם.
(הקדמה למלא העומר)

אבני נזר
רבי אברהם ב"ר זאב
נחום בורגשטיין זצ"ל
הבטיח קודם פטירתו:
אם ילמדו בספרים שלי,
אהיה למגן ולעזר גם אחר פטירתי
ממש כמו בחיים.
(ארץ צבי להגה"ק מקודינגלוב עה"ת
עמוד רנ"ב) וכ"כ השם משמואל:
ובטח יהיה למליץ יושר
למיימנים בה

ילקוט סופר
רבי יוסף לייב ב"ר אליעזר
זוסמאן סופר זצ"ל
כתב בצוואתו למי שילמדו או יפרסם דבריו
אני אטיב עמהם להמליץ טוב בעדם
לפני אל חי, ואם יבואו על קברי
יתפללו ויאמרו איזה מזומרי תהלים
ג"כ אשתחוה גם אני לפני שומע
קול בכיות עמו ישראל ברחמים
ואצטרף תפילתי עמהם
לטוב להם כל הימים

לב העברי
רבי עקיבא יוסף
ב"ר יהואל שלעזינגר זצ"ל
כתב בצוואתו
בקשתי שטוחה שישתדלו
להדפיס ספרים שלי, ואני
תפילה להש"ת, צעק לבי אל ה'
בין בחיי בעוה"ב, ובעוה"ב אם
יהיה בכוחי, אקוה שלא להיות
כפוי טובה ח"ו, ובעולם האמת
אקוה כי לא יבישו בי תומכיי.

מלא העומר
רבי אריה לייב ב"ר משה
צינץ זצ"ל ביקש קודם
פטירתו שיתנו לו דף ורשם
בשארית מוחותיו:
מי שישתדל בהדפסת ספרי אהיה לו
למליץ, וכ"כ הגה"ק רבי צדוק הכהן
מלובלין ז"ל: הבטיח הגאון שיעשה
טובה לכל המשתדלים והמסייעים
בהוצאת חיבוריו לאור, וכן היה באמת
שעשה טובה לכולם.
(הקדמה למלא העומר)

אבני נזר
רבי אברהם ב"ר זאב
נחום בורגשטיין זצ"ל
הבטיח קודם פטירתו:
אם ילמדו בספרים שלי,
אהיה למגן ולעזר גם אחר פטירתי
ממש כמו בחיים.
(ארץ צבי להגה"ק מקודינגלוב עה"ת
עמוד רנ"ב) וכ"כ השם משמואל:
ובטח יהיה למליץ יושר
למיימנים בה

ילקוט סופר
רבי יוסף לייב ב"ר אליעזר
זוסמאן סופר זצ"ל
כתב בצוואתו למי שילמדו או יפרסם דבריו
אני אטיב עמהם להמליץ טוב בעדם
לפני אל חי, ואם יבואו על קברי
יתפללו ויאמרו איזה מזומרי תהלים
ג"כ אשתחוה גם אני לפני שומע
קול בכיות עמו ישראל ברחמים
ואצטרף תפילתי עמהם
לטוב להם כל הימים

מלליצי יין ושיר

אתוון דאורייתא
רבי יוסף
ב"ר יהודה ענגיל זצ"ל
העיד חתנו הגאון רבי יצחק
מנחם מארגענשטערן זצ"ל
בהספדו
רבינו בטרם עלה השמימה
החיבורים שלו יהיה לו למליץ
יושר בעולם העליון

מלא העומר
רבי אריה לייב ב"ר משה
צינץ זצ"ל ביקש קודם
פטירתו שיתנו לו דף ורשם
בשארית מוחותיו:
מי שישתדל בהדפסת ספרי אהיה לו
למליץ, וכ"כ הגה"ק רבי צדוק הכהן
מלובלין ז"ל: הבטיח הגאון שיעשה
טובה לכל המשתדלים והמסייעים
בהוצאת חיבוריו לאור, וכן היה באמת
שעשה טובה לכולם.
(הקדמה למלא העומר)

אבני נזר
רבי אברהם ב"ר זאב
נחום בורגשטיין זצ"ל
הבטיח קודם פטירתו:
אם ילמדו בספרים שלי,
אהיה למגן ולעזר גם אחר פטירתי
ממש כמו בחיים.
(ארץ צבי להגה"ק מקודינגלוב עה"ת
עמוד רנ"ב) וכ"כ השם משמואל:
ובטח יהיה למליץ יושר
למיימנים בה

ילקוט סופר
רבי יוסף לייב ב"ר אליעזר
זוסמאן סופר זצ"ל
כתב בצוואתו למי שילמדו או יפרסם דבריו
אני אטיב עמהם להמליץ טוב בעדם
לפני אל חי, ואם יבואו על קברי
יתפללו ויאמרו איזה מזומרי תהלים
ג"כ אשתחוה גם אני לפני שומע
קול בכיות עמו ישראל ברחמים
ואצטרף תפילתי עמהם
לטוב להם כל הימים

די שטערקסטע סגולה פאר אלע פראבלעמען

פארוואס האב איך פראבלעמען אין שטוב?
פארוואס גייט מיך אזוי שווער מיט פרנסה?
פארוואס האב איך צער גידול בנים?
פארוואס קען די דאקטער מיך נישט העלפען?
פארוואס האב איך נישט קיין מזל?

תירוץ

ווייל די מקטריגים לאזען נישט אז מיינע תפילות זאלען נתקבל ווערען
וואס איז די עצה? זיך איינקויפען מליצי יושר!

צדקת הצדיק
רבי צדוק
ב"ר יעקב רבינוביץ זצ"ל
אמר קודם פטירתו
שמבטיח כמו הבטחת בעל
מלא העומר שמי שידפיס
דבריו יהיה לו למליץ יושר

מלא העומר
רבי אריה לייב ב"ר משה
צינץ זצ"ל ביקש קודם
פטירתו שיתנו לו דף ורשם
בשארית מוחותיו:
מי שישתדל בהדפסת ספרי אהיה לו
למליץ, וכ"כ הגה"ק רבי צדוק הכהן
מלובלין ז"ל: הבטיח הגאון שיעשה
טובה לכל המשתדלים והמסייעים
בהוצאת חיבוריו לאור, וכן היה באמת
שעשה טובה לכולם.
(הקדמה למלא העומר)

אבני נזר
רבי אברהם ב"ר זאב
נחום בורגשטיין זצ"ל
הבטיח קודם פטירתו:
אם ילמדו בספרים שלי,
אהיה למגן ולעזר גם אחר פטירתי
ממש כמו בחיים.
(ארץ צבי להגה"ק מקודינגלוב עה"ת
עמוד רנ"ב) וכ"כ השם משמואל:
ובטח יהיה למליץ יושר
למיימנים בה

ילקוט סופר
רבי יוסף לייב ב"ר אליעזר
זוסמאן סופר זצ"ל
כתב בצוואתו למי שילמדו או יפרסם דבריו
אני אטיב עמהם להמליץ טוב בעדם
לפני אל חי, ואם יבואו על קברי
יתפללו ויאמרו איזה מזומרי תהלים
ג"כ אשתחוה גם אני לפני שומע
קול בכיות עמו ישראל ברחמים
ואצטרף תפילתי עמהם
לטוב להם כל הימים

זייט מקיים די צוואה פון די זרע שמשון, פלאצקע גאון, אבני נזר, ילקוט סופר, צדקת הצדיק, לב העברי, רבי יוסף ענגיל, רעננה רב, און ר' יהזקאל אברמסקי, ר' זבולון המבורגר זצ"ל וואס האבען מבטיח געווען צו זיין מליצי יושר פאר ווער עס וועט פארשפרייטען אדער לערנען זייערע ספרים.

לע"נ הרה"ק המקובל המלוב"ן ר' רפאל ב"ר אברהם ריס ז"ע

ויתן אל משה ככלותו וגו'. במדרש כאן: נאה היה לאבותינו לומר 'נעשה ונשמע', שמא היה נאה לומר 'אלה אלהיך ישראל', ע"כ. ואינו מובן מה בא המדרש לומר בזה, והלא פשוט שאמירת 'נעשה ונשמע' היה דבר נאה, ואילו 'אלה אלהיך ישראל' אינו נאה. ויש לפרש, שאע"פ שבפשוט 'נעשה ונשמע' הוא דבר נאה ביותר, מ"מ היה אפשר לומר שמכיון שאמר 'גדול המצווה ועושה ממי שאינו מצווה ועושה', משום שמי שמצווה יותר קשה לו לקיים את המצווה מחמת יצרו שתוקפו. וממילא היה אפשר לומר שישראל בדוקא הקדימו לומר נעשה לפני נשמע, וכוננתם היתה לומר שרוצים הם לעשות קודם שיצטוו בזמן שאין יצרם תקיף, ולא יצטרכו לטרוח כל כך בקיום המצוות. ואם אכן כך היתה כוונתם אין זה דבר יפה כל כך, שהרי מראים בכך שאין דעתם לטרוח עבור המצוות. וכן מה שאמרו בחטא העגל 'אלה אלהיך ישראל' ג"כ אפשר לומר שכוננתם היתה לטובה, שהרי במתן תורה כתוב 'חרות על הלוחות', ואמרו חז"ל חירות ממלאך המות ומיצה"ר, והיינו דבעת שקבלו את התורה נעקר יצה"ר מלבם, וכשעשו את העגל חזר יצה"ר למקומו. וממילא קיום המצוות שאחר חטא העגל יש בהם חשיבות יתר, לפי שהם ביתר טורח ועמל. והיה אפשר לומר דכל כוונתם של בני ישראל בחטא העגל היתה כדי להחזיר את יצה"ר בכדי שיוכלו להוסיף טורח במצוות, וא"כ נמצא עשיית העגל מעשה נאה לבני ישראל. ולכן הוצרך המדרש לומר שזה אינו, אלא נאה היה לאבותינו לומר 'נעשה ונשמע', ולא היה נאה לומר 'אלה אלהיך ישראל', כי כוונתם היתה לטובה במה שאמרו 'נעשה ונשמע', והיינו שמוכנים לקבל את כל מה שיצווה ה', ובלי תנאים כמו שעשו האומות, ואילו מה שאמרו 'אלה אלהיך ישראל' אינו נאה, כי אכן כוונתם היתה לחטא ולרעה. (זרע שמשון אות ז"א).

מליצי יושר מול מגיד פשע זייט מנדב פאר "מליצי יושר" 732-510-0560 gilyonmy@gmail.com

לע"נ הג"ר ברוך משה נחמיה ב"ר מנחם מענדל לאבל ד"ל י"א צ"א אדר

ושמרתם את השבת כי קודש היא לכם. לשון רבים [ושמרתם]. ויראה, כי בשבת יש לו תוספת קדושה - הנשמה יתירה, נמצא שבשבת עושה מלאכה בשתי נפשות, עם הנשמה יתירה ג"כ, וזהו 'שמרתם את השבת' לרבות הנשמה יתירה, 'כי קודש היא לכם' מרמז על נשמה יתירה (כמו שכתב האלשיך), וזהו 'מחלליה' - שני חילולין, שאתה מחלל שבת עם הנפש, ועם הנשמה יתירה, לכן 'מות יומת' מיתה כפולה, [דע"י חילול שבת מאבד בזה בין הנפש, ובין הנשמה יתירה]. ואם תאמר שאינו מאבד רק הנשמה יתירה, לכן אמר דזה אינו, 'כי כל העושה בה מלאכה' עם הנשמה יתירה, 'ונכרתה' אפילו 'הנפש ההיא', אפילו בחינת 'נפש' היינו הנפש שיש בו תמיד, ולא רק הנשמה יתירה נכרת מלפניו.

ששת ימים וגו'. נראה לפרש הכתוב 'ששת ימים יעשה מלאכה וביום השביעי שבת שבתון קודש לה', כל העושה מלאכה ביום השבת מות יומת', והכפולים רבו. [אך את שבתותי תשמורו], 'ושמרתם את השבת כי

קודש היא לכם מחלליה מות יומת', 'כי כל העושה בה מלאכה ונכרתה הנפש ההיא מקרב עמיה', 'ששת ימים יעשה מלאכה וביום השביעי שבת שבתון קודש לה', 'כל העושה מלאכה ביום השבת מות יומת'.

ויראה, כי אמר 'שמרתם את השבת כי קודש היא לכם', להורות נתן איך יוחשב יום השבת, לאפוקי שאת תעלה בדעתך שהלילה הולכת אחר היום, ולזה אמר כי ידוע כי לילה בחינת נוקבא, ובתחילה 'ושמרתם את השבת כי קודש היא לכם', [כלומר, תחילת קדושת שבת היא דוקא בלילה, והיום נמשך אחריו, ולכן פתח הכתוב ואמר 'אך את שבתותי תשמורו' בלשון רבים, והיינו ב' בחינות השבת - לילה ויום, וקדושת לילה היא 'קודש לכם', וקדושת יום הוא 'קודש לה', והסדר הוא מתחילה 'שמרתם את השבת כי קודש היא לכם', 'היא' דייקא היינו הלילה שהיא בחינת נוקבא, וזה היא 'קודש היא לכם', ואחר כך 'וביום השביעי שבת שבתון קודש לה', דהיום הוא אחר הלילה].

ואף שקדושת הלילה קילא מקדושת היום, אפילו הכי 'מחלליה מות יומת', כי כל העושה 'בה' מלאכה ראו לכתרה, [ד'בה' היא לשון נקיבה, וזה מורה על הלילה, דגם המחלל ליל שבת מות יומת].

לכן אמר אה"כ 'ששת ימים יעשה מלאכה', כי אחר שהיום נמשך אחר הלילה, א"כ כפי הנראה התחלת הבריאה היה ביום ראשון, [דהבריאה ביום הראשון התחילה ביום דייקא, ולא בלילה שלפניו, שהרי האור נברא ביום ולא בלילה], דכיון שנאמר 'וחושך על פני תהום', א"כ תחילת הבריאה התחיל מן האור **מיום** ראשון, וא"כ היה נראה שליל ראשון שקודם הבריאה היה שביתה

הופיע
כרך נוסף במסדרת
הידושי רבינו חיים הלוי
על הרמב"ם
עם מורשת הגר"ח
כרך שני

כילול סמאות, ציונים, עיונים, כיתרות, מקורות ומילואים
מורהרה מוסקפת ומורחבת
...
בסדר זה יופיע:
• הלכות חטין ומצה • נדרים • שביטוח
• יובל • ביאת מקדש • תגויף ומוסקפי
...
כרך שלישי - נמצא בשלבו עריכה
...
כמו כן יופיעו
בדפוסה שניה כרך הראשון
שנתקבל בחיבה יתירה בעולם התורה
כולל הלכות:
• תפילין • שבת • ימים וזמנים •
מאכלות אבות • תרומות • קרבן
פסח • בעילה

להשיג בכל חניית הספרים הטובות
הפצה ראשית
בארץ: ספריית - אחים נשלה • בחו"ל: עם הספר - לעווין
מכון מורשת הגר"ח • moresheshagrach@gmail.com

גם כן, [ולכן היה סלק"ד שיש לשבות ממלאכה גם במוצ"ש, והיינו ליל ראשון של הבריאה], לזה אמר שלא תאמר שגם ליל ראשון ראוי לשביתה אחר שבילה לא היה עדיין בריאה, כי החושך קדם, כמו שכתוב 'וחושך על פני תהום', לזה אמר 'ששת ימים יעשה מלאכה', ובכללם ליל של יום ראשון [יש לעשות מלאכה, ורק] 'ביום השביעי שבת שבתון'. ומה שמסיים 'קודש לה', ולא 'קודש לכם', הוא משום דשביתה ממלאכה שבבחינה זו, נקרא 'קודש לה', [דשמירת שבת בלילה היא קודש 'לכם', ושמירת שבת ביום הוא קודש לה].

וממשיך הכתוב 'כל העושה מלאכה ביום' השבת, אף שלא ניכרת שביתתו יתברך רק בליל שבת, [שהרי אז שבת הוא יתברך מן המלאכה שעשה מלאכתו עד הלילה ושב], מ"מ היום נמשך אחר הלילה, ואדרבא קדושתו חמורה ד'כל העושה מלאכה ביום' השבת מות יומת' בסנהדרין, שחמור מכתה, [דבבחינת הלילה כתיב 'כל העושה בה מלאכה ונכרתה הנפש ההיא', ובבחינת היום כתיב 'כל העושה מלאכה ביום השבת מות יומת'].

והטעם שחייב גם בלילה [מיתה בסנהדרין], היא מצד מידת לילה שכלולה ביום. [ומתפרש הכתוב כך 'שמרתם את השבת היינו ליל שבת, 'כי קודש היא לכם', בחינת נוקבא, 'מחלליה מות יומת' ע"י ב"ד. הגם 'כי כל העושה בה' מלאכה', היינו בלילה בחינת נוקבא, היה ראוי שרק 'ונכרתה הנפש ההיא מקרב עמיה', ולא בידי ב"ד, מ"מ אין להפריד בין מידת לילה ליום, והרי לגבי עשיית מלאכה ביום 'כל העושה מלאכה ביום השבת מות יומת' ע"י ב"ד במיתה החמורה מכתה].

לע"נ הג"ר לוי קרופעני ב"ר יהושע בנימין זצ"ל ר"י קמניץ י"א צ"א אדר

הסך את הקטן בשמן המשחה. באיסור סיכה בשמן המשחה כתיב 'על בשר אדם לא יסך'. והגמ' (כריתות ו): יליף מזה שהסך גוי פטור, דכל מי שמוזהר שלא יסך לא לעצמו ולא לאחרים, מצווה אחר עליו שלא לסוכו. וכתב האבני נזר (י"ד סי' ש"ב אות ז') דגם הסך את הקטן פטור מהאי טעמא, דהיות קטן אינו מזהר שלא לסוך, ה"ה אין אחרים מוזהרים שלא לסוכו, דומיא דהסך את הגוי שפטור. והוסיף (סימן ש"ג אות ט') וז"ל: דאין לומר דאסור למשוח קטן משום דאסור להאכיל לקטן דבר האסור, דזה אינו, דליכא איסור בשמן המשחה בניסך (בקטן שסכין אותו) אלא בהסך אותו, עכ"ל. אבל המקור חיים (כריתות שם) כתב, דקטן כיון דאתי לכלל חיוב כשיגדיל, מקרי 'ישנו בסך'.

אמנם האבני נזר כתב דנחלקו בזה התוס' והרא"ש אם קטן מיקרי משום כך 'ישנו בסך', דהנה אמרו בנוזר (דף נו:), המשחה מכתיבת סת"ם, דבכתיבת סת"ם כיון דבשעת כתיבתו פטור הוא ממצות תפילין, לא יועיל מה שיבוא אה"כ לכלל חיוב, דס"ס עדיין לא הגיע לכלל חיוב. אבל שמן המשחה דכתבו התוס' (כריתות ז. ד"ה מנין) דלא אמרינן דלאחר המשיחה כבר נעשית מצותן, משום דיש קיום מצוה גם אחר מעשה המשיחה בזה שהשמן מונח על ראשו, וכלשון הכתוב 'שמן משחת אלהיו עליו', דלא נעשית מצותו עד שיתייבש השמן, ע"ש. א"כ אם עדיין לא נתייבש השמן ונעשה גדול, הרי יתחייב עליו אם יסוך ממנו על בשרו, הלכך מקרי 'ישנו בסך'. [אבל הפנים יפות (בפרשתינו) כתב, דרק במשיחה של מצוה אמרינן דלא נתחלל שמן המשחה אחר המשיחה, אבל בסיכת איסור על הדיוט שפיר נתחלל קדושת שמן המשחה.

עשינו מה שגזרת עלינו אף אתה עשה מה שהבטחתנו!
פאר א נדבה פון \$250 פאר גליון מליצי יושר
וועט מען מודיע זיין ביי די ציונים פון די **פלאצקע גאון** - ווארשא, **אבני נזר** - סוכאטשוב, **צדקת הצדיק** - לובלין, **ילקוט סופר** - פאקש, **לב העברי** - הר הזיתים, **ר' יוסף ענגיל** - ויען, **בן לאשרי חזון יחזקאל שערי זבול** - הר המנוחות אז איר האט מקיים געווען די צוואה, און יעצט איז די צייט פאר זיי מקיים צו זיין זייערע הבטחה!
געדענקט "מקה בלייבט מקח"!
732-510-0560 gilyonmy@gmail.com

הגליון בארץ ישראל ננתבד ע"י הרב חיים מאיר בן עלקא שליט"א זכות הצדיקים מליצי יושר יעמוד לו ולמשפחתו ולכל יו"ח להתברך בכל מילי דמיטב

סגולה פאר ערליכע קינדער

סגולת אריה"ק כהדרת הרה"צ מ'אראד זצ"ל

אריינברענגען יראת חטא אין אייערע קינד דורך א שטיין ביי קברי צדיקים.

וואס טוהט מכן דורות ישרים:

- א ת"ח וירש וואס טוהט עס שוין אסאך יארן צו העלפן אידן. וועט עס טוהן פאר אייער ישועה פרייוואט, בנאמנות, קאנפידענצעל.
- יעדע נאמען איז א באזונדערע שטיין, באזונדערע עבודה און תפלות פאר א לענגערע צייט. אלעס ווערט געטוהן מיט גרויס איבערגעבענקייט, מיט כוונה, במתינות, אזוי האט עס די ריכטיגע כח.
- מ'שרייבט די גאנצע נוסח אויפן שטיין סיי פאר מען באקט די חלות און סיי נאכדעם אזוי ווי אלע שיטות. די שטיין בלייבט אין דעם אויווען פאר 2 וואכען.
- מ'זאגט די תפילה 18 מאל אויפן שטיין, ביי די ריכטיגע צייטען.
- מ'לאזט איין וויסען ווען די שטיין ווערט געבאקען, שווארע רצון להתפלל, כדי איר זאלט קענען מיט זאגען די תפילה.
- די ת"ח גייט אליין צום ציון און מתפלל, נאכדעם וואס ער רופט נשמת הצדיק אל קברו (המקובל מהישמח משם).
- די שטיין ווערט באראבען ווי די ריכטיגע וועג, און אזוי זעהט מען עס נישט.
- מען אויך אפגעבען די שטיין און עס אליין אראפלייגען ביי וועלכע צדיק איר ווילט.
- מען באשטעלן אפאר שטיינער כדי מזאל עס לייגען ביי אסאך צדיקים.

דוקא איין דעם מקובלדיגע אופן פון מכן דורות ישרים זעהט מען ווי עס ווערט מקיים די ווערטער פון אריה"ק אויפן ארץ יבנה הלב (אנגענומען זיין הארץ צו אריינשיקן) שיתפרץ לבו לשמים (טובה - ס'טוישט די גאנצע מענטש), ותראה מלאים (וועט זען אונזערע) מקטן עס געבען פון מעשה.

פאר פרטים וועט-קוקט מכן דורות ישרים

917-635-3883 dorosyesharim@gmail.com

צופרידענע עלטערען פון מכן דורות ישרים זאגן:

מיי קינד איז געווארען א אנדערע מענטש. ער לערנט מוסר, ער וויל ענדיגען א מסכתא

מיי זון בעהט מיר זעקס מין אויף 5 מינוט פאר סוף זמן קריאת שמע

מיי יצחק האט אריינגעלייגט א פילטער

איר האב נישט געבאט קיין מנוחה פארדעם נישט וויסנדיג וואס מיי בחור טוהט

כהאב אנגעהויבען זעהן הצלחה מיט מיינע קינדער נאכען מנדב זיין פאר מיי חבר'ס קינד

וראיה דהניסך אינו בכלל האיסור, דאס געניסך עובר איסור, א"כ גם אם עשה מעשה וסך בעצמו אין לחייבו חטאת, היות ואפשר לעבור את האיסור בלי מעשה ע"י שאחר יסוך אותו.

וז"ל: והקשיתי [דאס אמרינן דגם הניסך עובר, א"כ] גם הסך לא יתחייב חטאת, כיון שמשכחת [לעבור על איסור סיכה] בלא מעשה [ע"י שאחר יסוך אותו], דחד לאו וכתת הוא עם הסך.

והנה החלקת יואב (מובא באבנ"ז סימן קמ"ה) הוכיח דהניסך אינו עובר, דהנה לענין הקפת הראש של קטן, סובר רב אדא בר אבהו (נזיר נז): דפטור, "דאחד המקיף ואחד הניקף במשמע (בכלל האיסור), ואיתקש מקיף לניקף, כל היכא דניקף מיחייב מקיף נמי מיחייב", ואילו בכריתות (דף ז.) קתני דהסך גוי פטור ד"ל שישנו בסך ישנו בבלי ייך", ולא אמרינן דהילפותא לפטור היא דומיא דהקפת הראש - 'דאחד הסך ואחד הניסך

במשמע, ואיתקש סך לניסך, כל היכא דניסך חייב, סך נמי מחייב. אלא מוכח דהאיסור הוא רק על הסך, ולכן לא אמרינן דגם הניסך במשמע. אבל האבני נזר דחה את ראיתו, ע"פ דברי התוס' (בנזיר שם ד"ה ורב אדא) שכתבו דקטן שהקיף את הגדול, הניקף חייב, ולא מקשינן ניקף למקיף דאם המקיף פטור ה"ה הניקף, והטעם הוא, דעיקר האיסור האמור בפסוק "לא תקיפו פאת ראשכם" נאמר על הניקף, ולכן הניקף חייב אפי' אם המקיף פטור, עכ"ד התוס'. ולפ"ז בסיכת שמן המשחה אפי' אם גם הניסך בכלל האיסור, מ"מ עיקר האיסור "לא ייך" נאמר על הסך, ולכן אפי' אם הניסך פטור, היה הסך חייב.

וז"ל: ואשר כתב דבגמ' כריתות מוכח דאין חייב בניסך, דא"כ למה ליה לומר כל שישנו בסך כו', הו"ל לומר כל היכא דניסך חייב סך נמי חייב, כדאמר רב אדא בר אבהו (נזיר נז): במקיף את הקטן. הנה מלבד דלא ק"ל כרב אדא בר אבהו אלא כרב הונא, הא התוס' כתבו בניזיר שם דוקא כהאי גוונא, אבל קטן המקיף הגדול, הגדול חייב, ודוקא היכי דניקף פטור מקיף נמי פטור, משום דפשטיה דקרא דוקא בניקף. אבל הכא פשטא דקרא בסך דוקא, התם דכתיב 'ראשיכם' לנוכח פשטא דקרא בניקף, אבל הכא פשטא דקרא ודאי בסך, ועוד דכתיב 'אשר יתן'.

לע"נ הג"ר יהודה ב"ר מאיר זקס זצ"ל י"א ט' אדר

קח לך סמים. בפרשת הקטורת לא כתיב 'ואתה' דבר אל בני ישראל קח לך סמים, והוא מפני שעיקר מעשה הקטורת שהוא לתקן כל פושעי ישראל שיתנו ריח טוב כמו החלבנה שריחה רע, וכשנכלל בין עשר סממני הקטורת נותן ריח טוב, כן הרשעים גמורים ג"כ עתידין שיתנו ריח

הוא עבירה חמורה. משא"כ דין מלקות הוא תנאי בחיוב מלקות, דעונש מלקות ליכא בלי מעשה, לכן כל שעושה מעשה חייב וכל שאינו עושה מעשה פטור. ד אבל בצפנת פענח על הרמב"ם (ח"ב, השלמה דף לב:) כתב דברמב"ם בספר המצות (ל"ת פ"ד) נראה, דעיקר האיסור על הניסך, דכתב ברמב"ם, וז"ל: ומבואר הוא שהנמשח בו אם היה מיזד חייב כרת.

מקשים מקיף לניקף, א"כ בסיכת שמן המשחה דילפינן דהסך חייב רק אם סך את מי שמוזהר על הסיכה, יהיה הדין דסך את הקטן פטור. אך אם סברת רב הונא דקטן נחשב בר חיובא לכשיגדיל, ה"ה באיסור סיכה נחשב בר חיובא, והסך את הקטן חייב.

וז"ל: לכאורה במקיף את הקטן ק"ל כ"ה בניזיר (נז): דמחייב, ודלא כרב אדא בר אבהו דמקיש מקיף לניקף, ודעת הרא"ש (מכות פ"ג סי' ג') דמקיף את הגוי או את האשה אף רב הונא מודה דפטור, ודוקא קטן דאתיא לכלל מצות מחייב. וא"כ גבי סיכה אף דבגוי פטור משום דלא אתא לכלל מצות,

אבל הסך את הקטן חייב. מיהו הנמוק"י הביא דעת יש מסתפקים גם בגוי, ולדידהו דלא מחלקים בין גוי לקטן, דלרב אדא בר אבהו דמקיש מקיף לניקף הדין בשניהם שוה, ורב הונא לא ס"ל כלל להקיש מקיף לניקף, אף בגוי מחייב. אבל בסיכה דלכ"ע כל שאינו בסך אינו בכל ייך ובגוי פטור, הוא הדין בקטן נמי פטור.

הניסך בשמן המשחה אם חייב. בתוספתא (מכות פ"ג ה"א) איתא דבין הסך בשמן המשחה ובין הניסך חייב כרת. אבל להלכה כתב האבני נזר (יר"ד סימן ש"ג אות ט') וז"ל: אני לא מצאתי איסור בשמן המשחה בניסך, אלא בהסך אותו, עכ"ל. וכ"כ האבני נזר בחו"מ (סימן קמ"ד) דהניסך פטור, משום דהרמב"ם (פ"א כלי המקדש ה"ו) כתב לענין איסור סיכה "אחד הסך עצמו או אחרים", משמע שהניסך פטור אלא א"כ הוא סך את עצמו, ודלא כהתוספתא הנ"ל.

ב וראה במדור 'חזון יחזקאל', דברי התוספתא דהניסך חייב, תלוי בגדר איסור סיכת שמן על זה, אם זה איסור על הגברא, או דזה דין בשמן המשחה שלא יהיה ניסך, ע"ש. ג הנה כל זה הוא בנוגע קרבן חטאת, דאם יכול לעבור בלי מעשה, אז אף ע"י מעשה אינו עובר. אבל בנוגע מלקות תלוי בפועל אם עבר ע"י מעשה או לא. וביאר הגר"מ פיינשטיין (מובא במשנת אברהם כריתות עמוד ס"א), דדין מעשה חלוק בין קרבן מלקות, דבקרנ בעי עבירה חמורה והיינו עבירה שיש בה מעשה, לכן היכא שיכול לעבור על העבירה בלי מעשה שוב לא

אפשר להשיג הספר בחנויות הספרים המובחרות תפוצה בארץ: ניטלי, הפצה בת"ל לעו"ץ פ"ח ישרים: eytauber@gmail.com

תולדות האבני נזר זי"ע

סיפר רבי מנחם מנדל משעדליץ: בחורף האחרון לפני פטירתו של האבני נזר, אמר לי האבני נזר זצ"ל כך: כשנפטר הרבי מקוצק, היה בן שבעים ושתיים שנה, ובכה עליו ר' הירש מזומשוב נהרי דמועות. גם אני עתה בן שבעים ושתיים שנה! ואמר רבי מנחם מנדל: בשמעני דברים אלו, קפץ לבי מחזה שלי, והתחילו עיני זולגות דמועות. כשהרגיש האבני נזר ברושם הקשה שהדברים עשו עלי, הפנה מיד את השיחה לדברים אחרים. זה היה אהרי שמלאו לו שבעים ואחת שנה בחשוון תר"ע, ויום אחד בשנה חשוב שנה. (מראה הדשא).

מתן תורה. וכתב הלבוש דלכך תקנו בשבת לומר 'לנוח בו באהבה', משום דכל התורה לא קבלו ברצון, כי אם ע"י כפייה, משא"כ בשבת קיימו זה באהבה.

לכות מ.ב. ה.פ. לעשירות והצלחה בכל מעשי

ויחל משה. תפילת משה רבינו כאן היא על אורך הגלות האחרון הזה, דאמרו רז"ל משה לא מת אלא עדיין עומד ומשמש, וגדולים צדיקים במיתתם, ועדיין עומדים ומצלאין על עמו ישראל. וזה שאמר משה רבינו 'למה ה' יחרה אפך בעמך' בדור אחרון הזה, אשר אין חוזה מופת, כי נשכחנו כמת מלב, 'אשר הוצאת מארץ מצרים בכח גדול וביד חזקה', באותות ומופתים, ועתה אין מנהל ואין אות ומופת באורך הגלות הזה. 'למה יאמרו מצרים' היינו

הסט"א 'לאמר ברעה הוציאם', דכל יציאת מצרים לקבל תורה היה רק כדי להרוג אותם בהרים, כי ע"י כך שגגת תלמוד עולה זדון, והם עניים מרודים אשר אינם יכולים לקיים אפילו מצות בני נח להנצל מאבק גזל ואונאה, לבסוף נתן להם גם התורה אשר לא יכלו לקיים אותה מרוב עניים, ובגלות המר ויתערבו בגוים לענותם וכדי 'לכלותם מעל פני האדמה'. והתפלל משה רבינו 'שוב מחרון אפך והנחם על הרעה לעמך', וכמו שאמרו (סוכה נ"ב) ארבעה מתחרט עליהן הקב"ה שבראם ואלו הן גלות וכו' ויצה"ר דכתיב 'ואשר הרעותי', ע"ש, ועניות עולה על כולם, ואמרו (ב"ב קפ"ז וברשב"ם) שהוא מכריע נ' מכות של מצרים. וזה 'על הרעה', היינו העניות, אשר עשית לעמך, היינו עונש העניות דנגזר בשביל חטא העגל (כדאיתא בתנב"א זוטא פ"ד), דעונש זה מכריע את אשר עשית למצרים כמה וכמה. ולבסוף 'ינחם ה' על הרעה', לשוב מן חרון אף, וכגמ' סוכה ה"ל.

ערב רב. עיין בזוה"ק (בראשית כח): שמביא איך הזהיר הקב"ה למשה שלא לקבל את הערב רב, שאמר לו הקב"ה 'מגזעא בישא אנון תסתמר מנייהו' (תרגום: השמר מפניהם מגזע הרע ההוא). ומשה בניגוייהו אתתך מאתריה, ולא זכה למיעל בארעא דישראל. (תרגום: ומשה נגרש ממקומו מחמת הערב רב, כי לא נשמר מהם כמו שהזהיר אותו הקב"ה, ומשום זה לא זכה ליכנס לארץ ישראל, ונקבר בחו"ל). וכן בזוה"ק (תשא קצ"א): 'אמר ליה קב"ה לא תקבל לון'.

והנה מעולם לבי היה דוי, וכי סלק"ד שעי' צדיק זה יצא תקלה כזו תקלה לדורות שקיבל הע"ר ר"ל. והרהרתי דאולי כמה נשמות גדולות כנשמת דר"ע שהיה בן גרים נתברר מהם. ואעפ"כ לא נחה דעתי, עד שנתן לי ה' בדעתי בשעה שאמרתי בש"ק 'שמח משה', כי טעמו של משה היה כי ידע שעדיין לא מתוקן ישראל בשלימות, וכדי לעשות הביורור בשלימות, לכן קיבל הערב רב כדי שידבק צד הרע שיש עוד בישראל בהם, וישראל יקחו הטוב של אלו האומות. ועוד, דבשביל אהבת ישראל קיבל הערב רב, דבזה כל חטא של ישראל יתלו בערב רב, ובזה יסתלק כל מיני קטרוג מישראל, ולכן לא מחה כל כך הקב"ה.

לע"נ הג"ר מרדכי יהודה לייב זק"ש ב"ר שניאור זלמן זאב זצ"ל יא"צ ו' אדר

הסך עצמו משמן המשחה אם חייב גם משום ניסך. בתוספתא (מכות פ"ג): אחד הסך ואחד הניסך משמן המשחה חייב. וכתב הגר"י ענגיל (אתון דאורייתא כלל כ'), וז"ל: ולפ"ז הסך את עצמו משמן המשחה לכאורה לוקה שמונים, משום סך, ומשום ניסך, ולא מובא דין זה

(עירובין כא:), וכמו שלמדו מהחלבנה לצרף פושעי ישראל בתענית (כריתות ו:), וכתר כהונה שזכה אהרן לו ולזרעו אחריי, הוא במזבח הקטורת, הדכהנים מקטירין הקטורת, ועל כן לא כתוב 'ואתה', [כי הכח לזה לא היה ממש רבינו, רק מאהרן הכהן].

אבל מ"מ עיקר הכח לתקן הפושעי ישראל שיתבררו לעתיד שהכל היה כדי שיהיה טוב מאד, וכמו שאמרו בזוהר (ח"ב קפד) 'דלית נהורא אלא ההוא דנפיק מגו חשוכא, ולית טוב אלא ההוא דנפיק מגו בישא', זה הכח חידש משה רבינו במה ששיבר הלוחות, שביטל החיתון מכל וכל, ואמר 'מוטב שתדון כפנויה', מ"מ ע"י כן זיכה להם בלוחות שניות שיש בהן מדרש הלכות ואגדות כפלים לתושיה. וכן איתא (זבחים קב) 'לא פסקה כהונה אלא מזרעו של משה', ובמדבר היה משה רבינו ג"כ כהן גדול ומקטיר קטורת, ועל כן כתיב 'ויאמר ה' אל משה קח לך סמים', שענין החלבנה שיתן ריח, זה חידש משה רבינו בשבירת הלוחות כנ"ל. רק הכתר כהונה לדורות לזרעו אחריו שיקטירו קטורת, זה זכה אהרן ועל כן לא כתוב 'ואתה'.

ושמרתם את השבת כי קודש היא לכם. במדרש (שוחר טוב תהלים צ"ב): כל עיסקא דשבת כפול, עונשה כפול 'מחלליה מות יומת', שכרה כפול 'וקראת לשבת עונג ולקדוש ה' מכובד'. והנה מה שאמרו עונשה כפול מדכתיב 'מות יומת', אין הכוונה מה שנאמר לשון כפול 'מות יומת', שזה הלשון מורגל בתורה בכמה מצוות, רק המכוון מה שנכתב בתורה בפרשה זו העונש פעמיים, 'קודש היא לכם מחלליה מות יומת', ואח"כ כתוב 'ששת ימים וגו' כל העושה מלאכה ביום השבת מות יומת'.

ומה שאמרו 'שכרה כפול', כי ענין 'קודש היא לכם', היינו קדושת הגוף, על דרך שאמרו (פסחים סח:) 'עצרת תהיה לכם', לר' אליעזר או כולו לכם אוכל ושותה, ולר' יהושע חציו לכם לאכילה ושתיה, והכל מודים בשבת דבעינן נמי לכם, ואף דאמרינן בירושלמי (שבת פט"ו ה"ג) לא ניתנו שבתות אלא לעסוק בהן בדברי תורה, ומוקי לה בפסיקתא (פרשה כ"ג, ובב"י סימן רפ"ח) לפועלים, מ"מ גם הם חייבים בסעודת שבת. ואח"כ כתוב 'שבת שבתון קודש לה', והיינו הקדושה בנפש, שהוא זמן השפעה בדברי תורה, וכמו שאמרו (שבת פו:) דכולי עלמא בשבת ניתנה תורה והיינו תורה שבכתב, ואיתא (זוהר ח"א מ"ז): 'ביום השביעי דא תורה שבעל פה'. וזהו מה שאמרו 'שכרה כפול', ד'וקראת לשבת עונג' היינו קדושה בגוף, שגם הנאת הגוף בקדושה, ולקדוש ה' מכובד' היינו קדושת הנפש בדברי תורה, ועל דרך שאמרו 'אין כבוד אלא תורה'. והיינו שבשבת משפיע השי"ת דברי תורה בלב ישראל בלב חכם לימינו.

לע"נ הג"ר שמואל ב"ר פנחס לעווני זצ"ל יא"צ א' אדר

ושמרו בני ישראל את השבת לעשות את השבת. איתא במדרש (ילקוט פ"א רמז שצ"א): לעשות את השבת דבר שהברית כרותה לו, ואיזה זה, זו

מילה. ופירש בזית רענן להמג"א, דכונת המדרש לומר דמילה מותר לעשות בשבת. ויש לבאר הענין שמילה דוחה שבת, משום דשני מצות אלו שוים המה, דהנה נודע בספרים דעל כל המצוות יש טענת מודעא כיון שכפה עליהם הר כניגות, אמנם במצוות מילה לא שייך מודעא, דהרי כבר היו מחוייבים במצוה זו מימות אברהם ואילך, וכ"כ בארץ חמדה להמלבי"ם. וכמו כן הוא במצוות שבת, דלא היה כפייה על זה, דנצטוו על זה במרה קודם

ה ראה במדור 'אבני נזר' כאן.

הבטחת האבני נזר זי"ע 'אם ילמדו בספרים שלי, אהיה למגן ולעזר' גם אחר פטירתו ממש כמו בחיים'

מתכוננים אנו להוציא לאור עולם ספר
'הגדרות אבני נזר על התורה'
ליקוט מגליונות 'מליצי יושר'
מי שרוצה להנציח שמו בהספר,
או לזכות להבטחת בעל האבני נזר זי"ע,
יתקשר למערכת
732-510-0560 gilyonmy@gmail.com

הרה"ק בעל אוהב ישראל מאפטא זי"ע אמר:

כל מי שידליק נר לעילוי נשמתו - ר' אברהם יהושע העשיל ב"ר שמואל - אעשה לו טובה. (אוצר ישראל).

בשורה טובה

שוב יצא לאור הספר המבוקש ביותר
חלת לחם על הלכות חלה - ברכת הבית על טענת חלה
במהדורה טפוארית בתכלית ההידור והיופי

אשר להשיג הספר בחנויות הספרים המובחרות
הספר ראשית: עם הספר - ר"י בנימין לעווין
והרב יצחק טייטלבוים שלימ"א 0000-322-347

המים, ועל כן מראות הצובאות שהיה בהן רוח טהרה, גרם להעמיד צבאות ה' (רש"י לח:ח). והסוטה שנכנס בה רוח טומאה ושטות, נבדקת באותן המים. ג) קטורת נגד 'הנשמה', כאומרם ז"ל 'איזהו דבר שהנשמה נהנית ממנו, זה הריח'. ד) משכן נגד בחינת 'חיה', שהיא בחינת מקיף, כמו כן המשכן עיקרו היו מקיפין מבחוץ ועל גביו. ה) שבת נגד בחינת 'חידה', כדאיתא בזה"ק (ח"ב פח:): 'מהו שבת, שמא דקוב"ה'. וכדברי הפייטן 'חידה ליחוד'.

פסל לך. יש לפרש על פי אומרם ז"ל דלא היו ישראל ראויים לאותו מעשה של חטא העגל, אלא להורות תשובה לרבים, דהנה חילוק בין 'פסל' (העגל) ל'פסל', בכמה דברים, כי נקודות שני סוגל שב'פסל' גימטריה ששים, [דכל נקודה שבסוגל עולה י', ושוא וקמץ שב'פסל' גימטריה ל'ו, [דשני נקודות של שוא עולה עשירים, וקמץ עולה ט"ו, דנקודת הקמץ עולה י', ויש בו קו כעין ו' שמספרו ששה]. וההסבר בזה, שמשא רבינו בתפלתו הצליח להמתיק הכל'ד בתי דינין של מעלה, ונעשה מ'פסל' - 'פסל', וכל זה היה בכח 'לך' (פסל לך), שגימטריה נ', רומז לנ' שערי בינה שהוא עולם התשובה, היינו שבני ישראל באמת לא עלה על דעתם ח"ו לעבוד עבודה זרה, אלא שלא מוחו בערב רב, וזה היה כדי להורות תשובה לרבים, וזה מרומז ב'לך' - עולם התשובה. וידוע דעולם הבינה הוא עולם התשובה, ושם נמתקין כל הדינים, ועי"ד נשפע עשירות, כדכתיב 'מצפון זהב יאתה', והרוצה להעשיר יצפין (ב"ב כה:), וזהו שאמרו רז"ל 'פסל לך' מכאן נתעשר משה, מפסולת של לווחות, ד'לך' היינו עולם הבינה. והנקודות של 'לך' (קמץ ושוא), גימטריה 'לאה' מטרוניתא דמשה רבינו. וכל זה בדרך אפשר אם יסכים הקב"ה, ואם לאו יהיו מבוטלין, וכאילו לא נכתב.

לכות פ.ב. ע.י להצלחה בכ"ע

הניסך בשמן המשחה אם חייב. בתוספתא (מכות פ"ג): אחד הסך ואחד הניסך משמן המשחה חייב. וכתב בחזון יחזקאל שם, דדברי התוספתא דהניסך חייב, תלוי בגדר איסור סיכת שמן על זר אם זה איסור על הגברא, או על החפצא של השמן המשחה שלא יתחלל.

וז"ל: שאני איסור גילוח פאת הראש ואיסור טומאה בכהן ולבישת כלאים, שהאיסור הוא באדם שלא יגלח ושלא ליביש כלאים ושלא יטמא, אבל בשמן המשחה דין הוא בשמן המשחה שלא יהיה ניסך, כמשמעות לשון הכתוב "על בשר אדם לא יטמא". ולהכי בעינן קרא למעט דהסך את הכלים פטור, דאי נימא דאיסור סיכה בשמן המשחה הוא דין באדם, כמו גילוח וכמו

טומאה בכהן, אז אין צורך למעט בו דהסך בו את הכלים פטור, [דאם האיסור על הגברא שלא יסוך עצמו בשמן המשחה, פשוט דאינו עובר אם סך את הכלים, אבל כיון דהאיסור הוא שלא יתחלל השמן המשחה, לכן ה"א דגם אם סך הכלים חייב].

וכיון שאינו דין באדם כמו גילוח וטומאה וכלאים, אז אפי' אם הניסך מסייע אינו חייב. דכי אמרינן אם הלוש מסייע או אם המתגלח מסייע הוא חייב,

ברמב"ם (פ"א מכלי המקדש), ששם נתבאר דיני סיכת שמן המשחה, וגם לא הביא הרמב"ם שם כלל גוף דין התוספתא הנ"ל שגם הניסך חייב, וצ"ע למה השמיטו, ואדרבה מלשון הרמב"ם (שם ה"ו) כתב: אחד הסך את עצמו ואחד הסך את אחרים שנאמר ואשר יתן ממנו על זר עכ"ל, מוכח דשיון הן עבירת הסך את עצמו ועבירת הסך את אחרים, וזה שלא כדברינו, דלפי דברינו הסך את עצמו עובר שתיים, והסך את אחרים עובר רק אחת. ואולם ז"ל דהעבירה רק אחת הוא במה שמחלל קדושת השמן ע"י הסיכה על זר, ולכן גם הסך את עצמו אינו עובר רק עבירה אחת שמחלל את קדושת השמן ע"י סוך עצמו בו, עכ"ל. וכונתו, דאם האיסור של משיחה בשמן המשחה הוא דין על הגברא, אז אפשר לומר דלוקה שמונים. אבל כיון דזה דין על החפצא של שמן המשחה שלא יתחלל, לכן לוקה רק אחת.

וממשיך הגר"י ענגיל וז"ל: ובזה מיושב מה שיש להעיר בדברי הרמב"ם (פ"א ג אבל ה"ה) שכתב דהמטמא את הכהן לוקה. ולפי"ז כהן שטימא את עצמו ראוי שילקה שמונים משום מטמא ומשום מתטמא, וקשה ע"ז מש"ס נזיר (דף מז.) דיש שם פלוגתא דתנאי בכהן גדול ונזיר שפגעו במת מצוה מי מהם יטמא לו, הכהן גדול או הנזיר ע"ש, ואמאי, הא ראוי שיתמא הנזיר, דאצלו הוא רק לאו אחד, שהרי המטמא את הנזיר אין לוקה (ע' נזיר מד.), ואילו הכהן הרי יש בו משום מטמא ומשום מיטמא.

ונראה, דבכהן ליכא תרתי משום מטמא ומשום מתטמא, כי אם גם בכהן תמיד הלאו הוא רק משום מטמא לבד, וזה דמה שאסרה תורה לטמא את הכהן, וכן מה שאסרה תורה לכהן להתטמא בשניהם, ענין האיסור רק אחד הוא, דהתורה אסרה והזהירה מלחלל ולפגום קדושת כהונה ע"י הטומאה. וכהן המניח להתטמא מאחר, ג"כ עובר רק משום מטמא את עצמו במה שמניח עצמו להתטמאות ומחלל ע"י זה קדושת כהונה שלו, והאחר המטמא ג"כ עובר רק משום זה במה שמטמא אותו ומחלל ע"י כן קדושת כהונתו, ואיסור של שניהם איסור אחד הוא, שאסור לטמא ולחלל קדושת כהונה, ולכן גם בכהן שטימא את עצמו, אין כאן ג"כ רק לאו אחד משום מטמא ומחלל קדושת כהונה, ואין חייב דבר כלל משום מתטמא, ודו"ק היטב, עכ"ל.

וכונתו, דאם האיסור על הכהן לטמא את עצמו, הוא איסור גברא לחוד, אז יש לומר דכהן שטימא את עצמו לוקה שמונים, משום מטמא, ומשום מתטמא. אבל כיון דהאיסור הוא מצד שלא יתחלל קדושת הכהונה, א"כ אינו לוקה אלא אחת, כי חילל רק פעם אחת קדושת הכהונה.

לע"נ הג"ר נתן נטע ב"ר אשר נוסקין זצ"ל י"א צ"ט ט"ו טבת

פרשת כי תשא. בפרשת כי תשא מבוארים ה' ענינים, וזה נגד 'נפש, רוח, נשמה, חיה, יחידה'. א) שקלים נגד ה'נפש', כדכתיב 'כופר נפשו'. ב) כיון נגד ה'רוח', שהוא שוכן תמידי אצל המים, כדכתיב 'רוח אלקים מרחפת על פני

היינו דוקא אם האיטור באדם המתגלח או המתלבש בכלאים, אז אם הוא מסייע בגופו, הוא מסייע במעשה איטור הנעשה בו והוא חייב. אבל אם היא דין בשמן המשחה שלא יהיה ניסך, צריך שיעשה מעשה בעצם שמן המשחה, ומה שמסייע בגופו אין כאן מעשה בעצם שמן המשחה, ולפיכך יש מקום לומר שהניסך פטור אע"פ שהוא מסייע, עכ"ל. וכוונתו, דאע"ג דיש לומר להיפך, דכיון דהאיטור הוא שלא יתחלל השמן המשחה, לכן גם אם מסייע בגופו עובר, דסר"ס נתחלל השמן המשחה, אבל אם האיטור הוא על הגברא שלא יסוך עצמו, אז י"ל דמסייע אין בו ממש. לזה כתב החזון יחזקאל דאיכא סברא להיפך, דאה"נ דהאיטור הוא בגוף החפצא של השמן המשחה שלא יתחלל, אבל מ"מ צריך לעשות מעשה בגוף שמן המשחה ולנסכו, דאז מתחלל השמן המשחה, ולא במסייע לבד.

לכות מ.ב.פ.ר. להצלה בכ"ע

זקני תלמידי חכמים. אמרו (שבת קנב.): זקני תלמידי חכמים כל זמן שהם מזקינים חכמתם נתוספת עליהן. ואילו במשנה (קנים פ"ג מ"ו) תנן: זקני תורה דעתם מתישבת. ויש לדייק מדוע לא תנן במשנה הלשון זקני תלמידי חכמים. ואמרת דבר נפלא, הדנה אמרו בב"ב (דף פ.): רבי פתח אוצרות בשני בצורת, ואמר יכנסו בעלי מקרא בעלי משנה בעלי גמרא בעלי הלכה בעלי הגדה, אבל עמי הארץ אל יכנסו. וחזינו ממה שאמר שיכנסו בעלי מקרא, ולא עמי הארץ, דמי שאינו יודע כלום, רק יודע מקרא, אינו נחשב עם הארץ, דרק מי שאינו יודע כלום נחשב עם הארץ. ולפי"ז מיושב מה שתנן במשנה זקני תורה, דאף מי שאינו זקני תלמידי חכמים, דידוע רק תורה, והיינו זקני תורה, אפ"ה דעתם מתישבת. אבל לכאורה בגמ' שבת מבואר להיפך, דדוקא זקני תלמידי חכמים דעתם מתישבת, ולא זקני תורה.

אבל לענ"ד נראה שאין כאן שום סתירה, אלא שיש כאן שני מאמרים משני תנאים, וכל תנא אומר מאמר אחר, דהמשנה בקנים הוא מר' שמעון בן עקשיא, והגמ' בשבת הוא מר' ישמעאל בר' יוסי. ועוד חילוק מצינו דבמשנה בקנים תנן דעתם מתישבת, והיינו ישוב הדעת. ואילו הגמ' בשבת אמרה

מוסרי הג"ד אלחנן יוסף הרצמאן זצ"ל

'מבטיח אני להעושים לטובת נשמתו' אלחנן יוסף בן שמואל וצפוריה, להתפלל בעדם שיהיה נפקד בכל מה שצריך במהרה דידן'
 'אהבת לרעך כמוך זה כלל גדול בתורה', ע"י לימוד התורה באים לידי אהבת הזולת לשמוח בשמחתו של השני, או ח"ו להתייסר ביסוריו כמו בשל עצמו, וזה 'כלל גדול בתורה', וכמו שהאדם אינו משתבח בכך כשהוא נותן לעצמו לאכול או בגד ללבוש וכיוצא באלו, כך אין לו להתפאר כשהוא עושה זאת לאחרים, כי האחר אינו נכרי לי, הוא חלק מעצמי כמוני כמוהו, ואם כך ינהג אדם, אז אף פעם לא ירגיש סבל מאחרים, כמו שאינו מרגיש סבל מעצמו, וירווח לו בעולמו, וכל העולם יהיה כדאי לו, ביחוד אמורים הדברים לגבי חיי המשפחה וכמו שנרמז בפסוק 'היו לבשר אחד'.

חכמתם נתוספת עליהן, והיינו תוספות חכמה. והחילוק ביניהן כן, כשמדובר לגבי זקני תלמידי חכמים שהם גדולי תורה, אז חכמתם נתוספת עליהם, שהוא עוד מחדש ומתעלה בתורה וזהו 'נתוספת'. ואילו במס' קנים ששם תנן זקני תורה, שזהו בעלי מקרא, בהם דעתם מתישבת, היינו ישוב הדעת, אבל לא בתוספת חכמה, וא"כ אין שום סתירה.

'מעגלי צדק' על פרשת ראה מסוגל לעשירות

ר' ישראל וואלף מאנדעל היה עשיר, ונהפך עליו הגלגל ונעשה יורד ונצרך לבריות. ואמר לו הרה"ק בעל מעגלי צדק מדעעש: **תהגה בספרי מעגלי צדק פרשת ראה, ותוושע ממצוקתך ויהיה לך הרחבה גדולה בלי מצרים.** וכך היה, שאחר שלמד מעגלי צדק על פרשת ראה, נושע ויצא ממצר למרחב, והתברך בהשפעה מרובה בכל עניו.

ידין בגוים מלא גויות. שמעתי מפה קדוש בעהמ"ח ישמח משה זצוק"ל (ע' תפלה למשה ק"י) על מה שנאמר 'ידין בגוים מלא גויות מחץ ראש על ארץ רבה', דמחלק בין אומות העולם לישראל, דבאומות העולם כשחוטאין, נענשים בריבוי כמות מלא גויות, משא"כ בישראל - 'מחץ ראש', הקב"ה נוטל צדיק אחד מביניהם ומכפר על הדור. ומאי טעמא לחלק בזה, ונראה על פי מה שנאמר 'תבוא כל רעתם לפניך ועולל למו כאשר עוללת על כל פשעי', דקשה דלמה תחילה כתב 'רעתם', ואח"כ 'פשעי'. ותירץ הישמח משה, שהחילוק בין 'רע' ל'פשע', ד'רע' הוא רעה בעלמא, דודאי כל הברואים הם מחויבים לעבוד את השי"ת ולשמור מצותיו על כל הטובות שעושה עם כל אחד ואחד בכלל ובפרט, ואם ח"ו עובר את פי ה', הרי משלם רעה תחת טובה. אך היינו דוקא באומות העולם, דכל רע דעבדו, לגרמייהו עבדין (-כל דבר רע שעושים, לעצמם הם עושים), שהם רק מנפש מעולם הגלגלים, ואין מעשיהם עושה פגם למעלה, כי אין שרשם ממקום גבוה. משא"כ בישראל נשמתן חצובה מתחת כסא הכבוד חלק אלוקי ממעל, כשח"ו חוטאין, פגם גם לעילא (ע' ראשית חכמה שער התשובה פ"ב). וא"כ לפי זה ח"ו יותר גרוע בישראל החוטא מבאומות העולם.

אמנם בהיפוך נהפוך הוא, כי אף אם ח"ו אירע שישראל עושה עבירה, הוא מתחרט מיד, דאפילו הרשעים מלאים חרטות, וגם בשעת החטא אף שהוא ממש כמוכרח לחטוא בהתגברות התאוות, מ"מ לבו דוי עליו. וזה שאמר הנביא 'תבוא כל רעתם', אף שבאומות העולם הוא רק בגדר 'רעה', משלם רעה תחת טובה, מכל מקום ת'עולל למו כאשר עוללת' לי 'על כל פשעי', אף שאצלי נקרא בגדר 'פשע' ומרד ח"ו להכעיס שפוגמין למעלה, והטעם הוא כי באמת חטאי הם קטנים ביותר מחמת 'כי רבות אנוחותי אחר החטא, וגם בשעת מעשה 'לבי דוי', משא"כ באומות העולם שאינם מתחרטים על חטאם, וגם בשעת מעשה עוברין בשאט נפש. והנה תנן (גיטין מח:): דהניזקין שמין להן בעידיות ובעל חוב בבינונית, ולכן אם ח"ו ישראל חוטאין שנחשבין מזיקין ופוגמין למעלה, לוקחין מהן העידיות הצדיק הגדול שבדור, ואומות העולם שהם בגדר בעל חוב לוקחין בבינונית, ולכן 'ידין בגוים מלא גויות', עכ"ד, ופי חכם חן.

דרוש מהרה"ק רבי עקיבא יוסף שלזינגר זי"ע

שכתב על הלומד דרוש זה

'מסוגל להמשיך עליו זכות מטתו שלימה של יעקב אבינו זיע"א'

[אות ג]: ודע כי יש ראייה להרמב"ן דבחו"ל לא נהגו כי אם מצות בני נח, מגמרא (חולין צ"א) דאמרו: 'וטבוח טבח', פרע להם בית השחיטה, 'והכן', טול גיד הנשה בפניהם, וכמ"ד גיד הנשה נאסר לבני נח, ע"כ. וקשה, דהרי יש לומר דבאמת גיד הנשה לא נאסר לבני נח, ואפ"ה קיימו התורה, וכמו שמקשו בתוס' שם. אלא על כרחך מוכח כהרמב"ן דבחו"ל לא קיימו רק מצות בני נח, ולכן כיון דאמר להם יוסף 'טול גיד הנשה בפניהם', מוכח דגיד הנשה נאסר לבני נח (ע' תוס' פסחים כב. ד"ה ור"ש). והא דפרע להם בית השחיטה, צריך לומר דהיינו נחירה, כמ"ש בתוס' שם דבני נח נצטוו על הנחירה. הרי לפנינו ג' דעות בזה: א) דעת מהר"ש יפה דדינם הי' כבנ"י לגמרי אפילו להקל. ב) דעת הרא"ם דרק להחמיר הי' דינם כבנ"י. ג) דעת הרמב"ן כי בא"י דינם כבנ"י, ובחו"ל דינם כבני נח.

ומעתה זאת היתה המבוכה בין יוסף והשבטים בפלוגתא הנ"ל, דיוסף סבר שדינם כבני נח, כדעת הרא"ם דרק להחמיר היה דינם כבני ישראל. ולכן ויבא יוסף את דיבתם רעה אל אביהם שהם חשודין על אבר מן החי ומזלזלין בבני השפחות לקרותן עבדים ונותנין עיניהם בבנות הארץ, וכמו שכתב הפרשת דרכים שם, דהם אכלו מפרנסת דחשיב אבר מן החי גבי בני נח, ויוסף סבר שדינם כבני נח. אבל השבטים סברו שדינם כבני ישראל גם להקל, ולכן אכלו מפרנסת. [המשך בשבוע הבא].

מאור יוסף

גליון שבועי לע"נ מו"א חזקיה יוסף חיים בן שרה ברכה

פרשת כי תשא גיליון 283

מאור יוסף

לע"נ מו"א
חזקיה יוסף חיים
בן שרה ברכה

ממתק לטיולחן שבת

כ"ק מרן אדמו"ר מראחמיסטרייבוקא שליט"א

פרנסה משמיים!". יצא היהודי מחדרו של הרב רגוע, ובחובת ההשתדלות המשיך לחפש מקום עבודה. יום אחד פנו אליו ממאחד ממשרדי הממשלה וביקשו ממנו לבוא לראיון עבודה. התפלא האיש: כיצד אעבוד במשרד ממשלתי, כאשר איני מכיר את השפה כלל וכלל? איך אשרת את האזרחים הפונים? בכל זאת התייצב במשרד בשעה שנקבעה ושם התבקש להמתין בפינת החדר עד שיקראו בשמו.

עברו דקות ארוכות ולא קראו בשמו. הדקות התארכו ובעקבותיהם גם פליאתו גברה, לשם מה הגעתי לכאן? השפה זרה, ההמתנה ארוכה, לא נראה שייצא משהו מועיל מהפגישה הזו, אך בכל זאת המשיך להמתין, ואז זה קרה, הוא נקרא לחדר המנהל, שם הודיעו לו מיד, ללא שנשאל מיד הרבה שאלות, שהוא התקבל לעבודה, במסגרתה יהיה עליו לגרוס במגרסה ערמות גדולות של מסמכים. והמשכורת... לא רעה בכלל...! הוא שמח שמחה גדולה, ופליאתו העצומה התבררה רק כעבור כמה ימי עבודה... המסמכים הללו היו דפים סודיים של הצבא המקומי, וחפשו אדם שאינו מכיר את השפה, כדי שיוכל לגורסן, מבלי שיבין מה כתוב בהם, כך אין חשש שהסודות הצבאיים יתגלו... כאשר המתין בחדר ההמתנה ביום הראיונות, הניחו לפניו כתבי עת כתובים בשפת המקום, כדי לראות אם הוא יקח אחד מהם ויצליח לקרוא את הכתוב בהם, וכאשר גילו שהוא לא מעיף מבט לעברן, הבינו שמצאו את האיש הנכון לעבודה הרגישה...

אז נוכח האיש שדברי הרב נכונים, אן נגזר עליו להתפרנס בכבוד, הנה באה הפרנסה דוקא בגלל חסרונו... מרן ה'חפץ חיים' זי"ע הסביר את מאמרו של ר' יוחנן, שאילו מפתחות הפרנסה, החיה ותחיית המתים היו נמסרים לשליח, אזי לאנשים רבים לא היתה פרנסה, כי השליח היה מחלק פרנסה רק לפי זכויותיו של האדם. כמו"כ לא כולם היו זוכים לקום בתחיית המתים, כי רק מי שיש בידו אור תורה, זוכה לתחייה. עתה שנשארו המפתחות הללו בידי הקב"ה, הוא נותן אותם ברחמים, הוא מפרנס את כולם, ומחיה מתים ברחמים רבים.

אומר הגאון מוילנא זי"ע, דלית מילי דלא רמיזא באורייתא, ובכלל זה, מאמרו של ר' יוחנן: שלושה מפתחות בידו של הקב"ה ולא מסרן לשליח, מפתח של גשמים, מפתח של חיה ומפתח של תחיית המתים, רמוז בפסוק 'פתוחי חתם קודש לה', שהרי 'חתם' ר"ת חיה, תחיית המתים, מטר, א"כ 'פתוחי', המפתחות של אלו, 'קודש לה'. אלא שעיקר מאמרו של ר' יוחנן דורש ביאור, הרי כל הכוחות בעולם בידי הקב"ה, מה אפוא ההבדל בין מפתח שנשאר בידו למפתח שנמסר לשליח? בספר 'בן יהודע' ביאר שהשליח הלא הוא כח הטבע שטבע הקב"ה בעולם, והוא שליחו של הקב"ה לעשות את כל הפעולות בבריאה. ה'מפתח' הוא כח אחר שמעורר את כח הטבע לפעול. אלא שבכל העניינים בעולם צריך אותו כח הנקרא 'מפתח' להפעיל את כח הטבע, מלבד בדברים הנזכרים: חיה, תחיית המתים ומטר, בהם כח הטבע לא נדרש לכח המפתח כדי להפעילו, אלא הקב"ה בכבודו ובעצמו הוא אשר מפעיל בעצמו את כח הטבע, ברוך גוזר ומקיים...

אף המלבי"ם צועד בדרכו של ה'בן איש חי' שהשליח המדובר במאמרו של ר' יוחנן הוא כח הטבע, ומוסיף לבאר שבכל ענייני הבריאה, אם נזקק הטבע לשנות את הנהגתו הרגילה, 'צטרך' זכות גדולה כדי לשדד את מערכתיו, אבל בנושאים הללו: חיה, תחיית המתים ומטר, הנעשים ע"י הקב"ה בכבודו ובעצמו, שנינו דרכי הטבע אינו פלא כלל, כי הוא אשר הטביע את הטבע והוא גם צוה להופכו ולשנותו.

סיבות שונות הכריחו יהודי לעבור ממוקום מושבו הקבוע אל ארץ נכר, אשר את שפתה לא הכיר. ומשכך, לא מצא מקום פרנסה, וכי מי יעסיק אדם שלא מכיר את שפת המקום?! לימים, כאשר ביקר בארץ ישראל תינה את צערו לפני הצדיק רבי מאיר אבוחצירה זי"ע. "הסר דאגה מליבך" - הרגיעו הרב - "אם נגזר עליך להתפרנס, תמצא פרנסה גם במקום שאינך מכיר את השפה, ואם נגזר עליך שלא להתפרנס, גם אם היית מלומד ומכיר שפות רבות, לא תתפרנס..."

הטיבוע העליון מוקדש

יחה מבעס
סיפור לשבת עמ"ב 2'

לתת לקצו איסור
הלכה שבועית - הרב יוסף חיים שליט"א
עמ"ב 2'

הזיקיות עם נס קפה
אחת שאלתי ר' יצחק זילברשטיין שליט"א
עמ"ב 6'

החזיק השבועי
עמ"ב 4'

לרפואת הגאון רבי משה בן פרימה, והגאון רבי שלום מאיר בן צירל, רביי עקב בן גלדיס חתן, ולרפואת כל חולי עמו"ל, לזיווג הנו אורטל בת-זיווה, ולחופה במהרה סימה בת זיווה. להצלחה ברו"ז ענת נילה בת חביבה-אלין, שלום יהודה בן חנה ברכה, שמואל יצחק בן תהילה,

סיפור לשיבת

יחף מכעס

משם תפילין, טלית וכמה ספרים. אלכסנדר קצת נעלב כשאחד הבודקים שבלש בגופו של הנוסע הנובך, פוקד עליו לפתע "אדוני, נא להוריד נעלים". הוא חולץ נעליו, והללו נישאות בידי אחד הבודקים, לאן? לא ברור. "הם כנראה חושדים שיש לי יהלומים בסוליות? ממת'י בודקים בביטנה? בנעלים? איזו בושה?". שימו לב צופים חביבים כיצד עשרות נוסעים מביטים בחסיד המבוגר, מתלחשים... "הוא כנראה מבריא משהו... החרדים... כמו תמיד" אש הסתה בתקשורת מעלה גם כאן אש. אדם מבוגר גבה-קומה לבוש חליפה צבעונית לגופו, עם כובע קש לראשו ומשקפים על עיניו הביט במחזה מושגע וסקרן.

"עמוד בצד ותן מעבר לבאים אחריו", קיבל אלכסנדר פקודה נוספת. סומך של בושה עטה את פניו. כאשר כולם חלפו על פניו, מציצים בגרבי האפורות שלרגליו. ואיה הנעלים? בבדיקה בטחונות. הגבוה עם כובע הקש איפשר אף הוא לנוסעים שמאחוריו לחלוף, בעוד הוא נשען על עמוד שיש סמוך.

עשר דקות, רבע שעה, חצי שעה, ר' אלכסנדר פריליך ניצב יחף בגרבי, והופך לבדיחה של נמל התעופה. ילדים מצביעים לעברו. "מתי אקבל את נעלי? הטיסה בעוד חמש דקות...". "תמתין אדון, תמתין, הביקורת שלך עדיין לא הסתיימה...". "נא לעלות למטוס טיסה TWA מספר 704 לניו-יורק... ברציף 7". "אדוני אתה מושרר", מצחקק הבודק. "אבל תחזירו לי את הנעליים...". "מזטער הנעליים שלך עדיין נבדקות, אבל לך יש אישור לעלות...". "מה פרוש?" תמה אלכסנדר.

"זה הפרוש! מה לא ברור?! אתה מושרר והנעליים עדיין לא!". פרצי הצחוק מסביב עטפו את ר' אלכסנדר במעטה של קלון מרסק נפש. הוא שתק, בלע עלבוננו לבש חליפתו אסף תפיליו וספריו לתיק היד, רוץ יחף לרציף, ומושם לכבש המטוס. למטוס הוא כבר נכנס עם חיך קטנטן על שפתיו. הבדיחה על החסיד היחף הדהדה ברחבי הנמל. הוא התיישב בשורה השלישית כסא מספר 17, הדף את רגליו אל מתחת לכסא, והוציא ספר תהילים קטן.

"השאלח לי אדוני, אני יכול לשאול אותך משהו? השאלה באנגלית. האיש המבוגר הגבוה עם כובע הקש והחליפה הצבעונית הציג עצמו במאור פנים "שמי ריצ'רד קולינס מניו-יורק" אלכסנדר חיך לעברו בעיניים טובות. "כן, מה תשאל יידי, אגב שמי אלכסנדר פריליך...". "הסביר לי מיסטר אלכסנדר, איך לא רתחת מכעס מן ההשפלה שעשו לך הבודקים הבטחוניים? הם פשוט ביזו אותך! אחרי שעלית למטוס עוד נותרת שם ונזפתים בהם. חצופים שכאלה, ואתה שותק?! הסביר לי לאן נעלם לך הכעס...?" אלכסנדר גייס את כל הידע שלו באנגלית, והצליח לומר עם שיניים כמעט שבורות: "אנחנו יהודים, ורבותינו חינכונו כי כעס הוא עבודה זרה. הכעס הוא גאוותן ואפילו אפיקורס. מדוע? כי מי שכועס על בני-אדם חושב שהם אלה שמרעים לו ומשפילים אותו, ואינו מכניס לליבו את העובדה שבורא העולם הוא זה ששלחם למשימה זו. הם רק המקלות להכותני אבל ההשפלה באה משמים והיא בוודאי מגיעה לי. האדמו"ר שלנו תמיד אומר לנו בטיש, "לא עלתה לכעסן אלא כעסונתו, אבל הנוק שנגרם לעצמו בכעסו, מחירו כבד הן בעולם הזה, ובטוב בעולם הבא". אתה מבין מיסטר קולינס. אני מעדיף להישאר יחף ושמח, מאשר כועס עם נעלים".

הגבוה הנהן בראשו אף הוא נבוך משהו. "ומה כבודו מחפש בארה"ב?" שאל.

"נדונה לבת האחרונה שלי, שמה רחלי. הצלחתי להשיא תשע בנות בעזרת ה', היתה לי חנות אופניים דרכה הקב"ה הזרים לי פרנסה ונדוניות, אבל מה לעשות שחליתי וסגרתי את העסק והאדמו"ר הורני לנסוע לאמריקה לנדיבים ללקט שם נדוניה. אני איש תמים, האדמו"ר אומר, אני עושה".

"כמה כסף מיסטר פריליך צריך לאסוף לנדוניה של הבת?"

"200,000 ש"ח, פחות הסכום של מחיר הנעלים שאקנה בניו-יורק" והשניים פרצו בצחוק מתגלגל.

ועכשיו הביטו היטב קוראים נאמנים, איך מיסטר קולינס שולף מכיסו פנקס צ'קים ורושם המחאה ע"ס 50,000 דולר ארה"ב, ותוחב אותה עמוק עמוק לכיס חולצתו של החסיד היחף.

אלכסנדר פוער עיניו בתדהמה. "אני לא ביקשתי...".

"אבל אני נתתי לאלכסנדר, אני אמנם גוי, אבל דומני שתעריף הקורס שעשית לי בשעה האחרונה איך להימנע מכעס, שווה הרבה יותר מ-50,000 דולר".

למותר לציין שר' אלכסנדר פריליך קנה נעליים בנמל התעופה בניו-יורק, ומיזעל למטוס אל על, לישראל.

"לר" אלכסנדר פריליך נולדו עשר בנות, אך לא היה חסיד מאושר ממנו בכל רחבי החסידות המערבית, אשר הונהגה ע"י האדמו"ר, אותו אהב ר' אלכסנדר בכל נימיו נפשו.

הסקרנים שביניכם בוודאי זוקפים גבה אחת אם לא שתיים. מאושר? הכי מאושר? עשר בנות? ואפילו לא בן אחד לרפואה? איך יכול להיות? קורה. ייאמר מיד, כפי מאמר חז"ל שתינוק נולד וכיכרו בידו, אזי בת בטרם נולדת וביום הארבעים כבר מכריזה בת-קול, "בת פלוני לפלוני". רוצה לומר, שלכל אחת מצפה בן זוגה משמים, והוא בוודאי עמוס ככרות לחם, כמה ארגז ירקות ופירות וכמובן גבינות חלב וחמאה.

אך אם עסקינן בבנותיו של החסיד הנאמן ונעים ההליכות ר' אלכסנדר פריליך, לא נחטא לאמת אם נגלה לכם, שתשעת חתניו שיחיו, הם התפארת שבתפארת מגידולי ההוד וההדר של החסידות, ואין חתן שלא עבר את עינו הבוחנת של האדמו"ר, אשר אישר כל שידוך במילים "במזל וברכה, עם המון תורה ושמחה".

אז רשמו לפניכם כי כל תשעת החתנים (על העשירי נדבר עוד מעט, סבלנות לא תזיק) היו אברכי משי אחד אחד, צורבים מבריקים אשר נשאו חן וחסד בעיני כל רואיהם ומאזיניהם, וגם רשימות הנכדים הנכבדה העידה, כי מדובר פה בהצלחות מופלאות של זיווגים משובבי נפש. נדוניות? נו טוב, כותב השורות ידע שגם השאלה הזאת תגיע, והנה היא באה.

אם לא סיפרתי לכם, אזי ר' אלכסנדר חביבנו היה סוחר אופניים נכבד בעירו, ופירנס בכבוד רב את משפחתו, אך בהגיע עת דודים של כל בת בעתה ובזמנה, הוא שלף מן הבוידם ומן המרצפות כל שטר ירוק שחסף, ומימן בעין יפה ובנפש חפצה את מה שהשדכנים הטילו עליו לשלם. למותר לציין שהאדמו"ר, השם ישמרוהו ויחיהו, הנהיג שנותנים, אבל בגבולות הטעם הטוב, ור' פריליך נתן עם טעם טוב, ואף הוסיף כהנה וכהנה שיהיה למזל ולברכה.

בואו לא נהיה שאננים, הזמן עושה את שלו, והזיקנה על שלל לחץ דמיה וחולשותיה ואף מתיקות הסכרת המפעמת בה, קפצה גם על ר' אלכסנדר. הלה התעורר בדיוק בבוקר היום האחרון של השבע ברכות של בתו התשיעית רוחמק'ה, והרגיש ש"ה לא זה". לפתע גבו כאב עליו, ידיו בקושי נעו ורגליו במאמצים רבים בקושי נשאו את גופו. רופא המשפחה ד"ר אביגדור גולדרייך ביצע בו בדיקה זריזה, ומיד הבהילו לבית החולים. בוא נקצר כי זמנכם יקר. במחלקה הקרדיאלוגית גילו איזה שסתום או שניים במצב רעוע ומיד הוא הובהל לחדר ניתוח, וצונטר כמעט מכל כיוון אפשרי לבבו.

"אני אוסר עליך לעבוד, בטח לא להרים אופניים, זה פשע להעמיס על לבך החלש משאות כבדים" הבריר לו ד"ר שוקי מנצ'בסקי מנתח הלב, "אתה נח לפחות שנה ובעוד שנה ניפגש ונחשוב מה עושים הלאה", פסק הדוקטור.

"הרופא צודק אלכסנדר, אתה כבר בן 70, אופניים זה עסק לא רע, אבל לא בשבילך, תציע את החנות לאחד החתנים או הנכדים, ושב בבית מדרש ללמוד" הציעו חבריו האוהבים.

לא בן ולא נכד, אף לא אחד מצאצאיו קפץ על המציאה. אלכסנדר הודיע לבעלי החנות על סיום השכירות שנמשכה כ-40 שנים. הוא נעל את דלת הברזל בפעם האחרונה ושלש דמונת קטנות ביקשו לברוח מעיניו. "כבוד הרב, ומה עם הנדוניה של רחלי בתי העשירית, מאיפה אגד את הסכום? כל מה שהרווחתי כיהודי עמל-כפיים נתתי לבנותי, אין לי חסכונות ולא רכוש. עם קיצבת ביטוח לאומי, זה מבצע בלתי אפשרי לממן את נישואיה...".

האדמו"ר הביט בחסיד היקר וזהו הרהר. אחרי חמש דקות אמר האדמו"ר: "אלכסנדר סע לאמריקה, אתן לך כמה כתובות, ותחזור עם נדוניה".

"אמריקה?" תמה החסיד היקר "נולדתי בפולין במלחמה, ומיד בסופה עליתי עם הורי לישראל, ומאז אני כאן... מה לי ולארץ העמים?" "סע אלכסנדר, בשביל לסייע בהקמת בית יהודי, מותר. שיהיה במזל וברכה עם המון תורה ושמחה".

ר' אלכסנדר קנה חליפה חדשה, נעלים חדשות, וגם כרטיסי טיסה הלוך ושוב. פניו מועדות לשדה התעופה. בכיסו רשימה נכבדה של נדיבי-עם. "היו, היו ריבונ של עולם" מיללם החסיד הענו, "ברכני שזו תהיה נסיעה קצרה ביותר, שאזכה להצלחה בחו"ל למען הקמת ביתה של רחלי...".

ועכשיו יידי הביטו במשקפות, אלכסנדר מיועדנו ניצב בראש התור של הבדיקה הביטחונית בטרמינל, ומה מתרחש שם בדיוק?

"תוריד בבקשה את הכובע" מצווה הבודק הביטחוני, בקול קשוח. ממשמש לו בכיסים, בביטנה, בתיק היד של ר' אלכסנדר. אצבעותיהם ממשמשות את הכובע מכל צדדיו. הם פותחים את התיק ומוציאים

הלכה שיבועית

הרב יוסף דוד כהן שליט"א

אמירה לקטן לעשות איסור

אף אם אינו נותן את דבר האיסור לפיו של הקטן אלא מצווה עליו לאכול את האיסור או מצווה עליו לעשות מלאכה האסורה בשבת גם זה בכלל ספיית איסורה. וכן המוטעה את התינוק ואומר לו שמוותר לו לאכול מאכל של איסור, נחשב כמאכילו בידים, כיון שע"פ הוראתו הוא אוכלו.

להרשות לקטן לעשות איסור

קטן ששואל את הגדול אם מרשה לו לעשות דבר הכרוך באיסור, והגדול מרשה לו אינו בכלל ספיית לקטן, דהא אינו אומר לו לעשותו רק מרשה לו אם רוצה לעשות. אמנם אם הקטן הגיע לחינוך והוא בנו, אסור להרשות לו מדין חינוך.

רמיזה לקטן לעשות איסור

אף אם אינו מצווה עליו במפורש לעשות את האיסור אלא רק רומז לקטן לעשותו, גם זה בכלל ספיית.

הגשת מאכל איסור לפני הקטן

אסור ליתן לתינוק דבר מאכל של איסור אפי' לשחק בו, שמא יאכלנו דתנית מאכל לתינוק הוי כמאכילו בידים, אמנם בשבת מותר ליתן לקטן חפצים שיכול לעשות בהם מלאכה.

העמדת קטן סמוך למאכל איסור

איסור ספיית האמור הוא דוקא כשמעמיד האיסור ליד הקטן, אבל אם מעמיד הקטן סמוך לאיסור כדי שישלח ידו ויאכל אין זה כמאכילו בידים.

אמירה לנכרי לספות איסור לקטן

אסור לומר לנכרי להאכיל לקטן מאכלות אסורות, ואף שאין בזה משום ספיית יש בזה איסור דרבנן כשאר אמירה נכרי. ולכן התיירו לומר לנכרי להאכיל קטן מאכלות אסורות אם הקטן הוא קצת חולה.

איסור דרבנן

דעת הרמב"ם (מאכ"א פ"ז הכ"ז) שאסור לספות לקטן אף איסור דרבנן, וכן פסק השו"ע (או"ח סי' שמג.ג. אבל לדעת הרשב"א (יבמות ק"ד). מותר לספות לקטן איסור דרבנן ואפי' שיש לו עיקר מהתורה. וכל זה דוקא לצורך הקטן, אבל אסור לומר לקטן לעשות איסור דרבנן לצורך הגדול, שמא הקטן יבוא לעשות כן אף כשיגדל. וכן פסקו כמה מגדולי האחרונים.

-לרכישת ספרי ידי כהן ועוד ספרי
המחבר 052-764-4642

החיוך הסיבועי

מאיר פנחסי

נקלעתם לליניץ? ח"ו התקשרו 100 ואמרו
שתוקפים ערבי, המשטרה תגיע מיד.....

מעמד התרת נדרים לכל ראשי הערים יתיקים
.....2

בבני ברק בקיץ חוששים ללכת בשבת משום סוחט
ומבשל ועוד כמה מלאכות.....

נראה שעזה זה כמו 'אושר עד' כל אחד שם הוא מנהל או
ככיר.....

שאלות ותשובות

הרב דוד טהרני שליט"א

איסור בריה. וכעין מש"כ באור לצינן (תשובות ח"ה עמ' קצד) לגבי חומוס מתולע שנטחן טחינה גסה, שאסור הוא באכילה מפני שיתכן שיש שם בריה שלימה עדיין. וכ"ש הכא שקציצת העלים היא פחות מטחינת החומוס, ובבדיקות שנעשו נמצאו חרקים שלמים.

אם המאכל אינו מוחזק בנגיעות אלא רק בגדר מיעוט המצוי, יבדקוהו בדיקת מדגמית, ואם נמצא נקי מותר לטוחנו, שמכיון שאינו מוחזק באיסור אין כאן מבטל איסור לכתחילה. בדיקת המזון כהלכה (ח"א עמ' 139) בשם הגר"צ אבא שאול והגרי"ש אלישיב ועוד.

עבר וטחן מאכל הנוגע בתולעים בכדי לבטל את האיסור, נאסר המאכל על מי שטחן אותו אם הוא שלו, וכן נאסר המאכל למי שנטחן המאכל בשבילו, כדין מבטל איסור לכתחילה. ואם טחן את המאכל הנוגע בכדי למכור את המאכל לאחרים, קנסו אותו שיהיה המאכל אסור אף להם באכילה וכמ"ש כה"ח (או"ח סי' שיח אות יב) בשם שו"ת כת"ס (או"ח סי' נ). אבל אם לא היתה מטרת טחינתו בכדי לבטל את האיסור, אלא רק לרסק את המוצר לעשות ממנו מרקחת או מאכל טחון לתעשייה, והיה הדבר בשוגג שלא ידע שהמאכל מוחזק בתולעים, או שלא ידע שאסור לטחון מאכל שיש בו תולעים, המאכל מותר באכילה, כדין מבטל איסור לכתחילה בשוגג דשרי בשו"ע (יו"ד סי' צט ס"ו). ומכיון שהפרטים בזה רבים, יש לשאול חכם בכל מקרה לגופו. ויש לבדוק האם אכן נטחנו התולעים או שהם נשארו שלמים ורק המאכל נטחן, כאשר ראיתי בביצי דגים טחונים שהתולעים נשארו בשלמותם, כיון שהיה זה פירוק קרומים ולא טחינה ממש. וכן ראיתי ירקות עלים הנוגעים בטרפיסים וכד' שקצצו אותם דק דק, והתולעים נשארו בשלמותם.

תולעת שלימה היא בריה, ואינה בטלה בתערובת אפילו באלף. ולכן מאכל שנפלה שם תולעת ונאבדה, אסור הכל באכילה, כמבואר בשו"ע (יו"ד סי' ק ס"ג). ואף תולעת שנוצרה במים (או בשאר משקין) הנמצאים בכלים או בבורות או בשיחין ובמערות או בבריכות גדולות, שאינם מים נובעים, המותרת באכילה כל עוד שלא פרשה (כמבואר לעיל בפרק כה סט"ו ואילך), אם פרשה משם אסורה באכילה, ויש לה דין בריה. כמבואר בהליכות עולם (ח"ו עמ' רסב) ובשו"ת יח"ד (ח"ו סי' מז).

גם תולעת שאינה שלימה או חלקי תולעים, אסורים הם באכילה. אבל אם התולעת התרסקה היטב ונתערבה במאכל, ואי אפשר למצוא ולהפריד את התולעת מהמאכל, ויש רוב במאכל כנגד התולעת, מותר המאכל באכילה. אבל אם נתערבה התולעת במשקה, חייב לסנן תחילה את המשקה ברשת צפופה, ורק אז מותר לשותו, כמבואר בשו"ע (יו"ד סי' קג ס"ד). ומ"מ אסור לרסק מאכל מתולע כאשר יתבאר להלן.

אין מבטלים איסור לכתחילה. ולכן אסור לטחון פירות וירקות מתולעים או שהם מוחזקים בתולעים מבלי לבדוקם תחילה, כיון שאף אם יהיה בהיתר שישים כנגדם, דינו כמבטל איסור לכתחילה. וכמ"ש הש"ך ופר"ח (סי' פד ס"ק ט). וכ"כ בכה"ח (שם אות קלא) בשם האחרונים. וכן אסור לטחון ביצי דגים שיש בהם תולעים, או שהם מוחזקים שיש בהם תולעים, מפני שהוא מבטל איסור לכתחילה. וכל שכן שאסור לקצוץ כוסברה ושאר ירקות עלים שאינם מגידול מפוקח, בכדי לעשות מהם סחוג, ובפרט שבקציצת הירק חלק מהתולעים עדיין נשארים בשלמותם ועדיין יש בתערובת

אחת שיאלתי

מאוצרותיו של הרה"ג יצחק זילברשטיין

לקוח מתוך סדרת הספרים "אחת שאלתי" מאת המחבר הרב ארז חזני

צקצקיוותעם צס קפה

לא תבשל גדי בחלב אמו (ליד כיו)

בברכה (משנ"ב שם סק"כ).

ב) כמו כן, נפסק בשלחן ערוך (סי' קע"ז ס"ה), שאם לאחר שברך אדם על מאכלו, הגיע לביתו לפתע אורח, והביא לפניו פדורון מאכל מאותו מין ברכה שברך עליו, אזי צריך לברך על מאכל זה, שמפניו שלא צפה לקבלת המאכל ולא היתה דעתו עליו בשעת ברכתו, מפילא לא פטרו.

ג) עוד נפסק בשלחן ערוך (סי' קע"ט ס"ד), שאדם שנכנס לבית חברו, ויש שם כמה חבורות של אנשים שאוכלים, והוא אינו עומד להשתתף באכילתם ושתיתם, ומכל חבורה מושיטים לו כוס יין - הדין הוא שצריך לברך על כל כוס וכוס "בורא פרי הגפן", כי בכל פעם הוא נחשב ל"נמלך", שכן בשעה שברך על הכוס האחת, לא היתה דעתו על השנייה, כי הוא לא היה יודע שיושיטו לו כוס נוספת.

ד) למדנו אפוא, שקדי שברכת הנהנין תחול על מאכלים ומשקים נוספים שרוצה האדם לאכל, אך צריך שיהיה בדעתו בשעת הברכה לאכלם, אך אם חשב שלא לאכלם, ולאחר מכן נמלך והחליט לאכלם, הריהו צריך לברך עליהם. לנכח הדברים, נוכל ללמד אף לנדון שאלתנו, שהבעל צריך לחזור ולברך שהכל על הנס קפה החלבי, משום שברור כשמש שבשעת הברכה על הנקניקיה, שסבר שהיא בשרית, לא פון לפטר מאכלים חלביים, כך שהוא נחשב ל"נמלך" באשר לשתית המשקה החלבי, ואשר על כן עליו לברך עליו!

הבעל צריך לברך "שהכל" על הנס קפה החלבי.

מעשה ביהודי שהגיע לביתו, והבחין בנקניקיות שטגנה אשתו בפומבת. הוא ברח על הנקניקיות "שהכל נהיה בדרך", וכונן בדעתו לפטר את כל המאכלים והמשקים [שהוא עומד לאכל ולשתות] שברכתם "שהכל".

תוף כדי אכילתו פנתה אליו אשתו והציעה להגיש לו לשתות כוס נס קפה [קפה נמס עם חלב]...

הבעל היה מפתע מהשאלה - "הלא אני אוכל כעת מאכל בשרי, והיאך אוכל לשתות משקה חלבי?!"

ח"כ האשה והסבירה: "הנקניקיות הללו אינן בשריות, אלא פרוה..."

ובכן, כוס הנס קפה הגשה לבעל, ועכשו התעוררה אצלו שאלה:

האם עלי לברך שוב "שהכל" על הנס קפה, או שפא כבר נפטרת בברכת "שהכל" על הנקניקיה? מצד אחד, הרי כונתי לפטר את כל המאכלים והמשקים שברכתם שהכל. אך מאידך גיסא, בשעת הברכה על הנקניקיה, סבור הייתי שמדבר בנקניקית בשר, כך שלא העליתי על דעתי שאני עומד לשתות בזמן הקרוב משקה חלבי...

תשובה

א) ברכה ראשונה על מאכל או משקה, פוטרת את כל מה שהיה בכונת המברך לאכל מאותו מין של ברכה [ועין בשו"ע א"ח סי' ר"ו ס"ה]. אבל אם ברח אדם על פרי או כל מאכל אחר, ודעתו היתה לאכל אך ורק את הפרי הזה, ואחר כך נמלך - [חזור בו והחליט] לקח פרי נוסף ולאכלו - הדין הוא שצריך לחזור ולברך על הפרי השני, אפילו אם הוא היה מונח לפניו, כי בשעת הברכה על הראשון חשב שלא לאכלו, ומפילא לא פטר אותו

ניתן לקבל את העלון בכל שבוע במהדורת האיטיל בשליחה בקטנה לכתובת-025806335AA@gmail.com

החיזוק השבועי

מנטליות אחרת!! אבן אחרת... לא מומלץ לנולחיות ביחד כי אנתנו באמת שונים... עדיף שנאהב אחד את השני מרחוק או יותר נכון אבן אחת לצדי האבן השניה... אבל לדעת שחלק מהמקלדת נמצא בידיים של היהודי מהמגור השני!! חוץ מאבא ואנחנו... יש עוד כמה יהודים שמוותר להם ללחיות לפי החינוך שלהם... וחס לא פחות מכן כהוא זה!! יש כאלו שהמידע הזה לא לגמרי ידוע להם!!! סליחה שגרמתי להם להצטנף מחדש ביהדות... כעת כמה מילים קצרות על החיוך הנפלא משמים בגשמי רצון ברכה ונדבה... צריך לדעת שריבוי הגשמים והכנרת שממריאה ומזכירה את החיוך של שנת הקורונה שהיה כאויר לנשימה... בגדול אנתנו נמצאים בעידן ריתתא!! לפי החרב וההרג והחסור יציבות בטחונות אזורית... זה לא נקרא תקופת של עת רצון... אבל מה לעשות שגשמים!!! זה אחד מהחיוכים הסמליים והרשמיים ביותר שהתורה מודיעה לנו בצורה הכי מפורשת שכש"והיה" עם שמוע תשמעו אל מצוותי אשר אנוכי מצוה... ולעבדו בכל לבבכם ובכל נפשכם ונתתי מטר ארצכם בעיתו!! זה אפילו לא מגיע בתור פרס אלא מזין עדות!! כמו שמפורש בתחילת האזינו... אז נא לקבל את המחמאה... כמוכן שהיא גבתה מאיתנו חורף לא קל בכלל... חורף נקי מבילויים... חורף נקי מציאות מיותרות... ועל זה אומר המדרש: אני חבצלת השרון ושונת העמקים, אני היא וחביבה אני!! שנתונה בעמקי הצורה, ובשעה שאתה מעמיק בי אני מרסבת לפניך מעשים טובים כשונת והקב"ה ידלי מהצרות ואני אומרת שירה... כן... הקב"ה טלטל אותנו והבנו את המסר... הרטבנו מעשים טובים לפניו והנה החביבות שבה וחזור... ואכמ"ל.

תזכורת כמידי שנה ובפרט בימים אלו... בפרשת שמחייכת... תצווה כמידי שנה נערך היריד השנתי של המקלדת היהודית!!! לאהרן הכהן יש את חושן המשפט על לבו ועליה יש שתיים עשרה אבנים ששנים עשר שבטי י"ה רשומים עליו... וזה למעשה המקלדת!!! המקלדת שממנה אהרן הכהן מקבל את התשובות באורים ותומים... אהרן הכהן שואל שאלה באורים ותומים... ואו הוא מסתכל בחושן ו... והאותיות מתחילות להאיר!!! והיה: אם אחד משבטי י"ה לאחרונה התחיל לעצבן אותי... אני לא אוהזו ממנו... יש לי טענות קשות עליו... ויצאתי נגדו במלחמת קודש... ומחאתי אותו... מה לעשות... חייבים להעמיד את הדת על תילה... אדוני הדין!! ירית לעצמך ברגלים!! מחקת אותיות מהמקלדת... ניסית פעם להקליד על מקלדת שאת אחת "לא עובדת ש?? רק אות אחת!!! זה אויס מקלדת!!! אין מה לעשות איתה... ולא תגיד לי איזה אות ה' ש' א' מ', האותיות הדומיננטיות!!! גם האותיות הפחות שימושיות... אתה לא יכול לזוז בלי כל הכ"ב אותיות!!! ולא לחינם!!! לא לחינם הקב"ה פיזר את השמות בין כל אבני החושן... כדי ללמד כל שבת בעם ישראל!! גם אם יש לך את האבן שלך!!! ואתה משוקע בתוך הבית שלך... אתה לא יכול להתעלם ולמחוק את האבן השניה!!!

עֲרֵכִים

זמני השבת			
ר"ת	יציאה	כניסה	
18:55	18:15	17:01	ירושלים
18:52	18:16	17:16	תל אביב
18:53	18:15	17:07	חיפה
18:55	18:17	17:19	באר שבע

העלון טעון גניזה

בין היהודים לסינים למה מסוכן לספור יהודים?

מזמן נכנסים ליאוש. כמה כוח השפעה כבר יכול להיות בעם זערורי שכזה, המהווה רק חמישית אחוז מאוכלוסיית העולם? והרי הוא הרבה פחות מ'בטל בשישים'...

רב העיר סביון, הרב נחמיה רוטנברג שליט"א מחדד את הנקודה הזאת, בהשוואה שהוא עורך בין עם ישראל לבין 'גִּנְיִן', רפובליקה קטנה במערב אפריקה, המונה 13 מיליון נפש, בערך כמספר היהודים בעולם.

אם עד לרגע זה לא שמעתם על בנין, אינכם יוצאי דופן. סביר להניח שרוב האנשים בעולם לא שמעו עליה, והמתרחש בה גם לא מעורר אצלם ענין מיוחד. אם אינכם מומחים לגיאוגרפיה או עוסקים במסחר חוץ עם אפריקה, יושבי בנין אינם נוגעים לחייכם, לא השפיעו על העולם בשום דרך משמעותית, ולכן אינכם אפילו מודעים לעצם קיומם.

לעומת זאת, בסקר שנערך בקרב סטודנטים אירופאיים (לא יהודים) נמצא כי הרוב סברו שיש בעולם 'עשרות מיליוני' יהודים. היה אפילו מיעוט שנקב במספר של 'מאות מיליוני' יהודים. כפי שהסביר אחד הסטודנטים שנקב במספרים הפנטסטיים הללו: "אני יודע שבבריטניה חיים בסביבות ששים מיליון נפש. ישראל נוכחת בחדשות לפחות פי אחד וחצי מאשר בריטניה, ולכן סביר להניח שיש משהו כמו 90-100 מיליון יהודים בישראל"...

כאשר אמרו לו את המספר האמיתי, נותר הלה פעור פה מהפתעה. "אתה רוצה לומר לי שכל המהומה בעולם היא בגלל קבוצה כזו זעירה?" השתומם.

***

השאלה היא במקום, אבל אפשר שזה אחד הדברים שהאיסור על מנין בני ישראל בא ללמדנו. את היהודים אין למדוד לפי מספרים. מי שיעשה זאת עשוי להגיע למסקנה השגויה שהעם היהודי חסר חשיבות, או לחילופין שיש הרבה יותר יהודים מכפי שישנם במציאות.

אומרת פרשתנו: אם רצונך לבחון את כוחו של עם ישראל אל תספור אותו, אלא בקש מהיהודים לתת תרומה. שם תראה את הנתונים האמיתיים. היקף החסד והנתינה של עם ישראל הוא בהיקפים חסרי התאמה לגודלו המספרי. תרומתו והשפעתו על העולם הוא בהיקף חסר פרופורציה. וכמובן, העולה על כולנה, כוחו הרוחני של עם ישראל לא הפסיק לנבוע דור אחר דור, גם בזמנים הקשים ביותר, בהשפעה כבירה של תורה וקדושה.

לא המספר קובע - אומרת לנו התורה - אלא איכות התרומה, וזוהי, עם ישראל הוא מעצמת-על!

את עם ישראל אין לספור באופן ישיר, כי אם באופן עקיף. זאת למדים מהפסוק הראשון בפרשתנו: "כי תשא את ראש בני ישראל לפקדיהם, ונתנו איש כפר נפשו לה' בפקוד אתם, ולא יהיה בהם נגף בפקד אתם" (שמות ל, יב).

כאשר דוד המלך עורך מפקד של עם ישראל וסופר אותם ישירות, התוצאה היא אסון גדול. מגפה גדולה פרצה, ודוד המלך מודה: "חטאתי מאוד אשר עשיתי, ועתה ה' העבר נא את עוון עבדך כי נסכלתי מאוד" (שמואל ב, כד, ג).

בזמנים מאוחרים יותר, נראה שאכן נזהרו לבצע את הספירה רק באופן עקיף. "תנו רבנן: פעם אחת ביקש אגריפס המלך ליתן עיניו באוכלוסי ישראל. [לדעת מה מספרם] אמר ליה לכהן גדול: תן עיניך בפסחים. [תספור את קרבנות הפסח שהם מביאים] נטל כוליא [כליה] מכל אחד, ונמצאו שם ששים ריבוא זוגי כליות". (פסחים סד)

למה מסוכן לספור יהודים?

הסברים שונים ניתנו לכך במפרשים. רש"י אומר כי בספירה הישירה יש חשש לעין הרע.

הספורנו מסביר שכאשר עורכים מפקד, הדגש הוא על מה שהשתנה - מי חי ומי מת - שהרי אם לא חל שינוי, אין צורך בספירה חדשה. אלא שכאשר מתבוננים בשינוי, מתעוררת ביתר שאת השאלה: 'למה זכה פלוני לחיים, בעוד אחרים כבר אינם?' התבוננות זו מעוררת את מידת הדין, ולכן נדרש כופר נפש כדי להגביר את זכויותיהם של החיים.

המלב"ם מבאר באופן אחר. כל עוד העם מאוחד, ונחשבים כולם כאיש אחד - זכות הרבים גדולה והיא מסייעת לשמירה. אולם כאשר אנשים נספרים, מונים אותם כל אחד בנפרד, בנבדל מהציבור, קיימת סכנה. באותו רגע שהאדם עומד בפני עצמו, אפשר ולא יהיו לו די זכויות להצדיק את קיומו, ואז עלול לשלוט בו הנגף.

***

בדרך דרוש אפשר להציע, שקיימת בעיה יסודית בכל מפקד אוכלוסין.

ההנחה שעומדת מאחורי מפקד כזה היא, שיש כוח במספרים: ככל שהעם גדול יותר כך מתעצם כוחו הכלכלי, הצבאי והדמוגרפי. והנה, עם ישראל הוא בהגדרתו עם זעיר. למרות תוחלת חייו הארוכה, ההופכת אותו לעם העתיק בעולם, מבחינה מספרית הוא נותר קטן מאוד. האוכלוסייה הסינית הספיקה בתקופה זו לצמוח, עד שהיא מקיפה בימינו רבע מהאנושות, ואילו עם ישראל מונה רק 12-13 מיליון נפש - הרבה פחות מטעות הדגימה הסטטיסטית במפקד האוכלוסין הסיני...

מציאות זו אינה מקרית, אלא נחזתה כבר בתורה. "לא מרובכם מכל העמים חשק ה' בכל ויבחר בכם, כי אתם המעט מכל העמים" (דברים ז, ז). וכאן טמונה הסכנה: אילו האמינו היהודים שהכוח נמצא במספרם, היו כבר

**האוכלוסייה הסינית
הספיקה בתקופה
זו לצמוח עד שהיא
מקיפה בימינו רבע
מהאנושות,
ואילו עם ישראל
מונה רק 12-13
מיליון נפש**

ערכים לילדים
תפוזרת

ערכים מאחורי הקלעים
שבת מפתיעה

ערכים 4
הרב צביאל בן צור
בין ילד נצחי לילד חד פעמי

ערכים 2
הרב אהרון לוי
העקשנות משתלמת

אקטואליה בפרשת השבוע

הרב אהרון לוי

בו בשבט שנת תש"ז, חודשה ועידת לונדון, שדנה בעתידה של ארץ ישראל. בראש המשלחת הבריטית עמד ארנסט צ'וויץ, שלדעת חיים ויצמן "לא אהב במיוחד יהודים".

בווין נמנה על המתנגדים הבולטים והבוטים ביותר לרעיון הקמת מדינה יהודית, ואף התנגד בחריפות לתכנית החלוקה.

אפשר שטינה זו הייתה בעוכריו, וגרמה לו לטעות בהבנת אופיים העיקש של היהודים, כפי שהיטיב להגדיר זאת חבר הפרלמנט הבריטי, פטריק גורדון:

"בווין לא הבין שיגיעו ספינות מעפילים עמוסות אנשים נואשים, ובעקבות זאת תתעורר בעיה אנושית גדולה כל כך. הוא פשוט לא תפס את זה. הוא טעה במה שאחרים טעו. וזו תמיד טעות להפחית בערכם של יהודים, בפרט כשהם נחושים בדעתם. כשזה קורה, הם תמיד מצליחים להסתדר בדרך זו או אחרת".

בווין הבריטי לא העריך כראוי את העובדה שיהודים אינם ממהרים ליפול לזרועות הייאוש, שכן לעולם תמצא להם תקווה להיתלות בה. עובדה זו בלטה במיוחד בתקופת השואה, כאשר יהודים רבים לא איבדו תקווה, למרות ייסורים נוראיים שהיו מנת חלקם. וכך אכן כתב הלל זיידימן ביומן גטו ורשה, בקיץ תש"ג, בשעה שתושבי הגטו הורעבו:

"אחת מתופעות הלוואי המפליאות ביותר של המלחמה הזו היא ההיצמדות לחיים... הבריות מתים בהמוניהם מרעב וממגפת הטיפוס, הם מעונים ונרצחים על ידי הגרמנים, אבל הם אינם נמלטים מהחיים על דעת עצמם. נהפוך הוא, הם קשורים בחיים בכל חוש שהוא, הם רוצים בכל מחיר לבלות [לחזות בהפסד הגרמנים] את המלחמה".

בשפה דומה השתמש גם הסופר ניצול השואה, אלי ויזל, כשתיאר את הישרדותו של עם ישראל:

"העם היהודי הוא העתיק והיחיד ששרד את העתיקות. העם היהודי, שבמהלך כל ההיסטוריה שלו, סבל מגלות ודיכוי, אבל לעולם לא ויתר על התקווה לגאולה".

דברים אלה של גורדון וויזל, אף שתיארו נכון את פני הדברים, לא הסבירו מניין שואב העם היהודי

העקשנות משתלמת

כיצד טעה ארנסט בוין בהערכתו את עקשנות היהודים? מניין למדו יהודים שלא לאבד תקווה, ומהי ההוכחה לכך שאין קלוקל שאי אפשר לתקן?

את תקוות הגאולה ואת הכוח שלא להתייאש בשום מצב.

הסבר לתופעה ייחודית זו זה מופיע בפרשת השבוע.

פרשת כי תשא עוסקת בשני אירועים קוטביים המתרחשים בסמיכות זה לזה: הורדת הלוחות מן השמיים בידי משה רבנו, וחטא העגל של בני ישראל, הממתינים לחזרתו. אך הבדל מהותי

"וזו תמיד טעות להפחית בערכם של יהודים, בפרט כשהם נחושים בדעתם"

ועמוק יש ביניהם.

בעוד הורדת הלוחות נחשבת לאירוע המרומם ביותר בהיסטוריה היהודית, חטא העגל הוא ללא ספק נקודת השפל שלה. האם מדובר בסמיכות אירועים מקרית, או שיש דברים בגו?

על פי המדרש (תנחומא כי תשא, טז), הקב"ה נתן את הלוחות למשה רק ביום הארבעים, אחרי שבני ישראל כבר החלו בחטא העגל:

"רבי לוי אמר משעשו אותו מעשה נתן הקדוש ברוך הוא למשה את הלוחות, כמו שכתוב: ויתן אל משה ככלתו לדבר אתו".

וכאן מתעוררת שאלה עצומה: הואיל והתורה היא הדבר הנשגב והמרומם ביותר, האם לא היה נכון יותר לתת אותה למשה לפני החטא, ולא אחריו? הרי ייתכן שבזכותה לא היו חוטאים. מדוע אפוא לא נתנה הקב"ה למשה בטרם יחטאו?

בגלל התקווה.

מן המפורסמות היא שאדם קרוב אצל החטא, ולכן גם אם לעת עתה צדיק הוא - זהו עניין של זמן עד שיחטא.

כעת, שוו בנפשכם שהתורה הייתה ניתנת לפני חטא העגל. האם הייתה בידינו הוכחה שניתן לשוב בתשובה? האם לא היה הדבר גורם לנו להאמין שאפשר רק לקלקל, אך לא לתקן?

לכן ניתנה התורה לאחר חטא העגל, ללמדנו שאם לאחר החטא הלאומי החמור בהיסטוריה, בני ישראל מקבלים את התורה - משמעות הדבר שלעולם לא יפסיק אדם לקוות, ואין לך תהום שלא ניתן להיחלץ ממנה; אין חטא שאין לו כפרה, ואין לך אדם בעולם שאין לו תקנה.

ללמדנו כי בעזרת התורה ניתן להתרומם גם מהעמוקות שבתהומות.

רבי לוי, המצוטט במדרש, מלמד כי העובדה שהלוחות ניתנו לישראל רק לאחר שנכשלו בחטא העגל אינה מקרית: הדבר מלמד כי לכל אדם, בכל מצב, יש תקנה - ואין ייאוש בעולם כלל.

לא בכדי המילה "ייאוש" אינה מופיעה בתנ"ך למעט בספר קהלת, שנכתב עבור אומות העולם. הייאוש אינו חלק מן הלקסיקון היהודי.

מסיבה זו קדם חטא העגל לנתינת הלוחות: להודיע עוד לפני החטא כי הוא בר-תיקון, ולפיכך אין מקום לייאוש.

אם על חטא העגל החמור, שהיה כללי ולא פרטי, הקב"ה סולח - קל וחומר שיסלח לנו על חטאים חמורים פחות, גם כיחידים.

מכאן שואב עם ישראל העם את התקווה.

***

כדי להיות ראויים לכך שה' יסלח לנו על עבירות שבידינו, אין די בזכירת חטא העגל. יש לזכור גם את הלוחות שניתנו אחריו. לכן בווין לא הכיר בערכה של הנחישות היהודית. הוא כנראה לא למד תנ"ך. לפחות לא בעברית.

בואו לקבל כוחות וכלים מעשיים להתמודדות נכונה ויעילה, עם טובי המומחים ובעלי הנסיון

הרב שלום סרברניק | הרב דניאל נשיא | הרב שמואל רוטנר
הרב דוד ברוורמן | הרב יחיאל פליסקין | הרב נתן רוזן

העצמה לנשים הגב' פרי כהן

חמישי עד מוצ"ש
פרשת ויקהל-שקלים כ"ז-כ"ט אדר א' (7-9.3.24)
מלון ציפורי בכפר חפץ חיים

פרטים והרשמה: 072-3318244

סמינר להורים המסלול המקרב בין הורים ומתבגרים מתמודדים

לתגובות, הנצחות והערות - מערכת: 072-3303580 alon@arachim.org

כל הזכויות שמורות // העלון הופק ע"י מחלקת דיגיטל ערכים בשיתוף מחלקת בוגרים
עורך ראשי: הרב משה לנדאו // עורך משנה: יהודה פרידמן // עיצוב גרפי: ג. רובינשטיין

נקדת מבט

הרב משה לנדא

אופטימיות חסרת תקנה

גם כשאין סיכוי

לכאורה, עוד סיטואציה רגילה בחדר המיון של אחד מבתי החולים בארה"ב. אבל לא. "יום אחד", מספר ד"ר רמן, "בשעה 10 בלילה, התפרץ לחדר המיון אדם שנשא בזרועותיו מחוסר תינוק

הכרה. בתוך שניות צוות החירום החל לטפל בו. בעוד הרופאים הבכירים מטפלים בו, אני הייתי רופא צעיר, 'מתמחה'.

בעיקר התבוננתי מהצד. הצוות הרפואי לקח לתינוק בדיקות דם וחברו אותו לעירוי נוזלים. מכשיר הא.ק.ג. הראה חוסר איזון, ופעילות לב לא סדירות. מצבו של התינוק היה אנוש. תוך כדי הטיפול משהו צעק, 'הוא שוקע. אנחנו מאבדים את הילד'. בתוך שניות, ליבו של התינוק החל לפרפר. הזמן הלך ואזל.

לא הייתה ברירה, היו חייבים להשתמש במכשיר שמסדר את פעימות הלב במכת חשמל-דפּיבְּרִילטור (תודו שעכשיו סוף סוף תדעו איך קוראים לזה). הרופא הבכיר ביקש מכולם להתרחק, ונתן מכת חשמל. שום דבר לא קרה. הוא היכה בתינוק שוב. אבל ליבו של התינוק נדם. הרופא היכה בדפּיבְּרִילטור בשלישית. שקט שום דבר. הצוות הבכיר הסתכל זה על זה... מי היה האיש שיצא אל ההורים הצעירים ויבשר להם ש"עשינו הכל, אבל..."

על פי המידע הרפואי שהיה קיים אז, אחרי הפעם השלישית, אין עוד טעם להכות בליבו של החולה. אם זה לא עזר עד עכשיו, זה כבר לא יעזור."

ד"ר רמן ממשיך לספר, "בשעה שהצוות הבכיר יצא לבשר להורים את הבשורה הנוראה, עמדנו, אני ועוד שני רופאים מתמחים צעירים ליד התינוק חסר החיים. ואז אמרתי לעצמי, 'אולי רק עוד פעם אחת...'

לקחתי את הדפּיבְּרִילטור והכיתי שוב בלבו של התינוק, מסרב להאמין שאי אפשר להציל אותו. המוניטור הראה סימני חיים. ליבו של התינוק החל לפעום שוב."

נכון, לפי המידע הרפואי לא היה כבר שום סיכוי. אבל כשהלב שלך פועם, אתה מסרב לעמוד מן הצד ולהביט במצב נורא שכזה, מבלי לעשות משהו, ואפילו חסר סיכוי.

זה הזכיר לי את משה רבנו, שסרב להשלים עם גזירת עליון, שאין לכאורה סיכוי לשנות אותה..

אחרי שבני ישראל נפלו בחטא העגל, הקב"ה מבקש לכולות את עם ישראל. עכשיו גם דפּיבְּרִילטור לא יציל אותם. אם לומר את האמת, לשנות החלטה של מי שאחראי פה על כל העולם, זה חסר סיכוי. אבל משה, ליבו חם, והוא עושה הכל כדי להציל את בני ישראל, כדי שהלב של עם ישראל ימשיך לפעום. הוא מתפלל אל הבורא, ולא מוותר.

"מה יאמרו המצרים? שהוצאת אותם והרגת אותם במדבר?! זכור לאברהם יצחק ויעקב מה הבטחת להם". הוא מסרב להשלים עם הגזירה. הוא אפילו מעז ומבקש מהבורא שיגלה לו את הסוד, איך אפשר לשכנע אותו [את האלוקים] לבטל את הגזירה. והקב"ה משתכנע. הוא מגלה לו את הסוד של אמירת י"ג מידות של רחמים. משה משתמש בו, ואחרי 40 יום רצופים של תפילה, הבורא סולח.

כשהמורה שלי בכיתה א' החליט להעניש אותי, לא חשבתי לרגע שיש סיכוי שאשכנע אותו לבטל את העונש. גם בכיתה ד', כשניסיתי לשכנע את המורה שלי שיותר לי על העונש, עשיתי את זה כי ידעתי שהוא איש חלש, הוא מוותר לכולם. אבל לשכנע את הבורא לשנות החלטה?! במחשבה אובייקטיבית, זה חסר סיכוי. לפחות כמו להכות בדפּיבְּרִילטור בפעם הרביעית, אולי אפילו עוד פחות חסר סיכוי. ובכל זאת, משה לא מוותר.

כי כשהלב שלך חם ופועם, ואתה רואה משהו שליבו דועך, אי אפשר לעמוד מנגד. גם אם זה נראה חסר סיכוי, את תעשה הכל, כולל הכל, כדי שהלב שלו ימשיך לפעום...

"אתם אופטימיים חסרי תקנה", נזף בי פעם רופא, כשהוא מיהר לחרוץ את גורל בתי ע"ה מוקדם מדי. אבל כשהלב חם... אי אפשר לוותר, גם אם הכל חסר סיכוי.

תהיו אופטימיים חסר תקנה. מה אכפת לכם? החיים שלכם יהיו יפים יותר. אם תתנו סיכוי, ואפילו קלוש, יש מצב שזה יקרה, ותגלו הרבה דברים שאחרים מוותרים עליהם, בלי לדעת אפילו.

המילה האחרונה:

הלב הוא נסתר ויתודע ויתגלה, בסכלות או בחכמה. (ראב"ע משלי יח, ב)

3 מתוך הפרשה

הרב ישי וליס

שאלה: למה יצא לבני ישראל מתוך האש דווקא צורת עגל?

תשובה: רש"י מבאר על פי המדרש, שהעגל נוצר בכוח כישוף. הוא נוצר באמצעות טס המתכת עליו נכתב 'עלה שור', ששימש קודם לכן, במצרים,

כדי להעלות את ארונו של יוסף ממצולות היאור. הטס הושלך ליאור, ואז צף ועלה ארונו של יוסף. יוסף נמשל לשור, ככתוב: "בן פורת יוסף, בן פורת עלי שור". כעת פעל הטס ליצור צורת עגל מתכשיטי הזהב שאספו בני ישראל.

המלבי"ם מביא את דברי חז"ל, שצורת העגל הייתה העתק מצורת השור החקוק במעשה מרכבה, אותו ראו בני ישראל בעת מעמד הר סיני. יחזקאל הנביא מתאר את המרכבה כששור מופיע בצידה האחד, ופני אדם, אריה ונשר בצדדים האחרים. השור מסמל את הנהגת ה' בדרך הטבע ולא בדרך נס. עושי העגל ביקשו להגיע למציאות של הנהגת ה' בדרך הטבע, בה השגחת ה' הנסית תהיה נסתרת, במחשבה שבכך יגבירו את יכולת הבחירה.

2 "ויחר-אף משה וישלך מידו את הלוחות וישבר אתם תחת ההר" (שמות לב, יט). שאלה: משה ידע על החטא עוד בטרם ירד מההר. מדוע אפוא הוריד את הלוחות?

תשובה: הנצי"ב מבאר כי אינה דומה שמיעה לראייה. מראה העיניים חורט בנפש רושם עמוק יותר, שכדי לעוקרו נדרשת פעולה דרסטית יותר. החשיפה לרוע שוחקת את סף הרגישות, ולכן יש לבצע פעולה הפוכה מהרע ומהחטא, כדי לתקן בנפש את הרושם השלילי שנוצר בה. בדרך זו כתב הספורנו, כי הכתוב מדגיש ששבירת הלוחות לא הייתה על החטא, כי אם על המראה של 'העגל והמחולות'. הוא נחרד כשרבה שלא די בכך שבני ישראל חטאו, אלא שהם אף חוגגים את הדבר - על מראה נורא זה שבר משה רבנו את הלוחות!

3 שאלת בוגרי סמינר ערכים: כבעלי תשובה אנו משתדלים לדקדק בכל הלכה, ואילו הילדים בבית מקלים בדברים רבים בטענה שככה נוהגים בישיבות. כיצד יש להתמודד עם תופעה זו?

תשובה: בכל מקרה יש לדון לגופו, שכן יש דברים שהם הלכה ויש שהם בגדר חומרא. את החומרות שלנו אין להנחיל לילדים בכוח, ובפרט שהניסיון מלמד כי אין זה מקרב אלא מרחק. הדרך היחידה הקיימת להשפיע על ילדנו, ולגרום להם לרצות לנהוג כמונו, וללכת בעקבות הדרך שסללנו עבורם, היא באמצעות דוגמה אישית ומאור פנים.

(מתוך התוכנית 3 מתוך הפרשה עם הרב ישי וליס)

תורת החנוך

הרב צביאלי בן צור

בין ילד נצחי, לילד חד פעמי

מה מפנים הילד שלנו?

יש דברים עליהם אנו נדבר הרבה יותר, כדוגמת מידות, יחס לאחים, לחברים ולמלמדים בתלמוד התורה, ולו מהסיבה שהוא מבין יותר את הבעייתיות שבכך, וממילא מוכן לקבל הערות בעניין.

הסוגיא של 'פנימיות וחיצוניות' היא כל כולה דוגמא אישית, גם מפני שהיא בולטת מאוד, וממילא אין לי שום סיכוי לחנך אליה כשאני עצמי איני כזה, וגם מפני שבגיל צעיר אין לה רלוונטיות מעשית. ילד בכיתה ג' לא מחפש מותגים, אבל אם הוא יראה את אבא ובעיקר את אמא חיים את התחום, הוא יפנים, ימתין, ויתפרץ בגיל בוגר.

בכדי שנדע כהורים על מה לעבוד, נתמצת את התחום בכמה משפטים.

מוחצנות היא בסיפורי יתר על הצלחות, בפרסום גדול מדי על מה שאנו עושים, כמו גם בהתהדרות והתגדרות בביגוד, מכונות פאר, ריהוט ודירות יוקרה.

שילוב של כל הנתונים הללו עשוי להיות הרסני כלפי הילד מהבחינה החינוכית והרוחנית כאחת, ולו מפני שהיא מסיטה אותו מתפקידו בעולם.

ילד יכול להתבלבל בין העולם הזמני, החולף והנגמר, לעולם הרוחני הנצחי, והנשאר לעד ולעולמי עולמים.

בחינוך נכון, ועם דוגמא אישית מותאמת, אנו נהפוך בעז"ה ילד חומרי זמני, לילד יהודי נצחי שווה, לא?

העוזרים הנחמדים זורמים בעקבות הבוס, ומדברים איתו רק על חיצוניות, כשהם טוענים שזה מה שיקרה כעת, לכל הנשים שיבזו את בעליהן.

הפתרון הסופי מבחינתם הוא להעביר את ושתי ממלכותה, ושוב, כמובן, לפרסם זאת בכל העולם.

זה שאחר כך הוא מצטער על כך, אופייני למוחצנים שאינם מסוגלים לחיות עם עצמם ופנימיותם, זקוקים לאהדת ההמון ולא יכולים בלעדיה, ויום בהיר מגלים שאינם חיים עם ואת עצמם, והם פשוט עבדי תשומת הלב וההתייחסות החיצונית.

ילד שיגדל כך, חלילה, יהיה ילד אומלל.

אל ביתו של ידידי הגיע פעם אורח חשוב, הגה"צ רבי שלמה ברעווה זצ"ל. לפני צאתו, ביקש ממנו ידידי אמירה חינוכית שתנחה אותו בחיים. הרב זצ"ל אמר לו:

"תתערב כמה שפחות, תן לך לעשות את העבודה, אל תהרוס, רק תאהב אותם מאד, תנחה בחכמה, תן דוגמא אישית, ותתפלל כל העת".

בחינוך יש דברים שאנו ניתן להם לקרות לבד. למשל, אם ילד בגיל גבולי, שאינו ילד ואינו ממש בוגר, לא מתפלל כל כך, אנו נמתין בסבלנות, ונספר מעת לעת סיפורים בעניין התפילה. הפעולה המרכזית באירוע כזה, היא דוגמא אישית חזקה מאד.

אנחנו כבר בתוך ה-30 יום קודם החג... זהו הזמן לצלול אל תוך מגילת אסתר, ולדלות פנינים חינוכיות מכמה אנשים מאד לא חינוכיים, לדוגמא; אחשוורוש ושתי.

בעולם הגדול בכלל ובעולם הפוליטי בפרט, נפוצה האמרה: 'לא פרסמת - לא עשית'. ביהדות, דווקא להפך, אצלנו האמרה היא 'פרסמת, לא עשית'. קצרה היריעה מלתת דוגמאות מובאות והוכחות מהמקורות.

הורה שרוצה לגדל ילד יהודי בריא בנפשו, בדגש על שני חלקי המשפט, יהודי, ובריא, מוטב לו שיאחז באפשרות היהודית.

רגע לפני פורים, אנו מגלים מה סופם של המוחצנים, ואת זה אנו רואים בכל פסוק מהפרק הראשון במגילה. נעבור בסקירה מהירה על הדברים ומשמעותם.

בשמונת הפסוקים הראשונים אנו נתקלים בתיאור מלכותי חומרי וגאוותני, שמוצג לראווה לעיני כל העם, בהרחבה רבה, ימים ארוכים, תוך ירידה לפרטים הקטנים ביותר.

הפסוק התשיעי מדבר על העזר כנגדו, 'גם ושתי המלכה...' שלא נופלת ממנו במאום.

מהפסוק העשירי אנו מזהים את התוצאות המיידיות של הגאווה שמעבירה את האדם על דעתו, וגורמת לו לעשות שטויות. אחשוורוש מבקש להביא לעיני כולם את ושתי, שמסרבת.

הפסוק התשיעי מדבר על העזר כנגדו, 'גם ושתי המלכה...' שלא נופלת ממנו במאום.

מהפסוק העשירי אנו מזהים את התוצאות המיידיות של הגאווה שמעבירה את האדם על דעתו, וגורמת לו לעשות שטויות. אחשוורוש מבקש להביא לעיני כולם את ושתי, שמסרבת.

בדיקת דם רוחנית

מידת 'הכרת עצמו'

תורת הנפש פסיכולוגיה יהודית

הרב דניאל נשיאי

על שפת הנהר, אשר סכנתו ודאי עצומה ורעתו קרובה מהצלתי".

אז איך נדע מה עלינו לתקן? איך נבחין במידה שלילית המצויה בנו? התשובה היא: התבוננות ולמידה. ככל שנלמד יותר בספרי המוסר ותיקון המידות, נדע יותר על מצבנו. הלמידה לא רק תוסיף ידע, אלא תיתן לנו גם מוטיבציה לשינוי. זו הסיבה שכה הדגישו בתנועת המוסר את החיוב לקבוע כל יום לימוד קבוע בענייני המידות.

פעמים נדרש לקבל חוות דעת על מצבינו הרוחני מרב או חבר. כפי שידוע, שהגר"א שילל למגיד מדובנא שיוכיח אותו על "מגרעותיו במידות".

הרמח"ל כותב (דרך עץ חיים): "שיעמוד האדם בכל יום לפחות שעה אחת פנויה משאר כל המחשבות, לחשוב רק על העניין הזה", ומרן החפץ חיים כותב להלכה (משנה ברורה סימן א): "וצריך האדם לקבוע לו עת ללמוד ספרי מוסר בכל יום ויום אם מעט ואם הרבה".

את הדברים הללו נאה לסיים בסיפור הידוע: שאלו את רבי ישראל סלנטר. אדם שיש לו רק חצי שעה ביום מה ילמד באותו הזמן? והשיב שילמד מוסר, שאז יגלה וימצא שיש לו עוד חצי שעה ללמוד גמרא...

שאלה בפנינו הצעירים: איזו מידה אפשר ללמוד מדרכיו של מרן הסבא מנובהרדוק? קם תלמיד אחד והשיב: 'הכרת הבורא!' ענה לו ראש הועד: 'נכון, הכרת הבורא' היא מדה חשובה מאוד, אבל גדולה הימנה העבודה על 'הכרת עצמו'!"

כל בר דעת, אומר הרב וולבה, חייב לערוך לעצמו את תבנית מידותיו, שתהיה סדורה לפני עיניו, וידע כי זהו הצלם הרוחני שלו, וזאת תהיה צורתו בבואו ליום הדין, אם לא יתקן עד אז את הצריך תיקון.

אנו מומחים בלזהות פגמים אצל אחרים, אבל את עצמנו, אנו לא ממש מכירים. חז"ל לימדונו (נגעים פב, ה): "כל הנגעים אדם רואה - חוץ מנגעי עצמו". אף כי המשנה מלמדת במקורה, שעל הכהן לבדוק נגע צרעת ואין כהן רשאי לבדוק ולדון בנגעי עצמו, המשמעות הרווחת של הביטוי היא שאדם איננו מסוגל לראות את חסרונותיו.

כך מובא בשם רבי ישראל סלנטר על מה שכתוב בתורה: "הוכח תוכיח את עמיתך" - "את" - לרבות את עצמך.

הרמח"ל בביאור מידת הזהירות ('מסילת ישרים' פ"ב) כותב: "ההולך בעולמו בלי התבוננות אם טובה דרכו או רעה, הנה הוא כסומא ההולך

כולנו מכירים את הדו"ח של בדיקות הדם. במסגרת ספירת הדם אפשר לדעת בין היתר את תפקודי הכבד, את הכמויות של כדוריות הדם הלבנות, ואלו האדומות, וכן את ריכוזם של חומרים שונים בדם, כמו גלוקוז, סידן, כולסטרול

טרירגליצרידים, ויטמין B12 ועוד.

פעמים אני משתעשע באשליה שאילו היינו ממצאים מכונה היודעת לזהות את מכלול המידות הטובות והגרועות אצלנו, ממש כמו בדיקות הדם, היינו יכולים לשפר ולתקן אותן ביתר יעילות... אבל המציאות מורכבת יותר.

הגאון הרב שלמה וולבה זצ"ל סיפר: 'עלי שור' פרק שלישי, עמ' קמה" "זכורני שראש הועד הציב

פרק שלישי, עמ' קמה" "זכורני שראש הועד הציב

פרק שלישי, עמ' קמה" "זכורני שראש הועד הציב

פרק שלישי, עמ' קמה" "זכורני שראש הועד הציב

פרק שלישי, עמ' קמה" "זכורני שראש הועד הציב

ערכים לחיים

הרב דוד ברוורמן

הגדי שברח

לא בדיוק כפי שזה נראה

אלכס, המשמש כמאבטח בישיבה ברוסיה, היה בעברו מאלף חיות בקרקס במוסקבה. הוא היה מתרגש לתאר את ביצוע השיא שלו, כשהצליח לאמן להקת דובים ששיחקה בכדור תוך כדי החלקה על הקרח, כשאחד הדובים משמש כשופט, ושורק במשקוקת ברגע הנכון...

בעת רצון, גילה אלכס את הסוד, כיצד ידע לבחור את הדובים הטובים לקרקס. "הייתי נוסע לערבות סיביר, והייתי מתבונן בגורי הדובים היטב: הדובונים החמודים הרגילים... לא עניינו אותי. בהם חבל להשקיע. חיפשתי דווקא את הגורים הבעייתיים, השובבים, ההיפראקטיביים... אלו שלא מסתדרים עם הגורים האחרים, ומעורבים במריבות עם כולם. ידעתי שהם לא יוותרו וירימו ידיים. אם הצלחנו לצוד אחד כזה ולאמן אותו, נגיע איתו רחוק. הוא יוציא מעצמו את המיטב..."

התורה מספרת על רגע הבחירה של גדול המנהיגים שלא היה כמותו, "איש האלוקים"

הלא הוא - משה רבנו. מובא במדרש (מדרש רבה שמות ב, ב) על הרגע המכונן שבו בחר הקב"ה דווקא בו. וז"ל:

"אמר הקדוש ברוך הוא: מי שהוא יודע לרעות הצאן איש לפי כוחו, יבא וירעה בעמיו... ואף משה לא בחנו הקדוש ברוך הוא, אלא בצאן. אמרו רבותינו: כשהיה משה רבינו עליו השלום רועה צאנו של יתרו במדבר, ברח ממנו גדי ורץ אחריו, עד שהגיע לחסית, כיון שהגיע לחסית, נזדמנה לו בריכה של מים ועמד הגדי לשתות, כיון שהגיע משה אצלו, אמר: 'אני לא הייתי יודע שרץ היית מפני צמא, עייף אתה', הרכיבו על כתפו והיה מהלך. אמר הקדוש ברוך הוא: 'יש לך רחמים לנהוג צאנו של בשר ודם, כך, חייך! אתה תרעה צאני ישראל'."

השאלה המתבקשת היא, מהו הרגע המכונן שהסעיר עליונים ותחתונים? האם זה שמשה רץ אחרי הגדי? וכי מי מאתנו היה נוהג אחרת?!

ביאר זאת הרב אשכנזי שליט"א, שיתכן לומר שסוד הדברים נעוץ בלשון דברי המדרש: "אמר: לא הייתי יודע שרץ היית מפני שאתה צמא" למי אמר משה רבנו את הדברים? לגדי?... לכאורה, מתאים היה לכתוב 'חשב' או 'הרהר'?

אלא, משה רבנו לא נבחר למנהיג רק בגלל מה שעשה, אלא בגלל מה שלמד לעצמו. הנקודה המרכזית היא הגדי הקטן עצמו. משה רבנו תבע את עצמו איך לא שם לבו שהגדי הקטן עדיין לא הרווה את צימאנו. כאשר רץ אחריו, סביר להניח שראה בו גדי חצוף, שובב, מורד, וחסר גבולות, שעל התנהגות שכזו מגיע לו עונש. אך ברגע שהביט בגדי הקטן השתהה לצימאנו, למד משה רבנו, שכאשר לא ממהרים לשפוט, מגלים לעיתים שהמסקנות שהסקנו, מוטעות.

וז גם הסיבה שלאחר שנוכח בטעותו, משה רבנו 'הרכיבו על כתפו', הנשיאה על כתפיו לא הייתה רק כדי להקל

על הליכתו, אלא גם כפיצוי על עוגמת הנפש שנגרמה לו. כאומר לו: "הפנמתי את המסר, הכאב שלך כן נוגע בי, ואני נושא אותך על כתפי. אני אשים אותך על ליבי, לא רק כעת, אלא גם להבא, לאלו שכמותך שיבואו אחרייך."

זהו מסר חינוכי לדורות. חשוב לבחון את המניע למעשה, ולא רק את המעשה עצמו. בני אדם הם יצורים מורכבים, ולא תמיד יודעים לבטא במדויק את בקשתם. כשתלמיד מפריע בשיעור, ומגדיש את הסאה, ההורים מקבלים תלונה או סדרת תלונות על הילד... רגע לפני שמסיקים מסקנות שליליות על הילד, רגע לפני שמתנפלים עליו בשצף קצף על החוצפה, עלינו לשאול את עצמנו:

אולי כל זה נובע מחוסר תשומת לב בבית או בכיתה? יתכן שהוא מרעיש כי זו הדרך שלו להכריז: "אנא, תבחינו בי, אני קיים!" אולי הוא מוכשר ועמוק מחבריו, ולכן צריך את התיב הייחודי והעצמאי שלו בטיפוס בסולם העולה בית א-ל? אולי הוא נפגע בתוך או מחוץ לכותלי בית הספר? אולי הילד סובל מהפרעת קשב?

המסר הראשון שלמד משה רבנו בדרך להנהיגה הוא, שלא כל מי שנראה מורד - הוא אכן כך.

ערכים לבית היהודי

הרב מיכאל לסרי

סוד הדבק המתיק ומחבר

האם בבית יש 'אני' או 'אנחנו'?

לאחר הגאון הנודע, הרב יוסף רוזין זצ"ל, הידוע בכינויו 'הרוגאצ'ובר', ביקשה רעייתו הרבנית שהישיבה בראשה עמד, תמשיך לפרנס אותה כאילו עודנו בחיים. הלכו פרנסי הישיבה אל רבי חיים עוזר גרודז'נסקי זצ"ל כדי לשאול בעצתו.

"יש להמשיך לפרנסה" פסק הרב. הגבאים מחו: "אבל הרוגאצ'ובר נפטר! מדוע עלינו להמשיך לפרנס את אלמנתו?" הרב חייך ואמר: "הרבנית היא היא הרוגאצ'ובר בעצמו, לפי שזכו וזיכנו את עצמם עד ששבו להיות אחד ממש".

הסיפור הזה ממחיש את מה שאמרה תורה: "ודבק באשתו והיו לבשר אחד" (בראשית ב, כד). מדוע בחרה התורה לתאר את החיבור בין איש ואשתו כ'דבק'? והרי כאשר מדביקים שני עצמים זה לזה בדבק, הדבק חוצץ ביניהם, וכיצד הפכו לבשר אחד? ולהיכן נעלם הדבק החוצץ?

כדי להסביר זאת, עלינו לדעת כי ישנן שתי אפשרויות לחבר את הנפרדים:

- א. על ידי אמצעי המדביק אותם זה לזה.
- ב. על ידי התכתם ויצירתם מחדש, כישות אחת ממש.

כשאומרת התורה "ודבק באשתו", מכוונת התורה לאפשרות השנייה, להתכה וליצירה מחודשת. איש ואשה נבראו כשהם מחוברים זה לזו, דמות אחת שלמה ומושלמת. מה שהפריד ביניהם, היה נתינת ה'אני' לכל אחד מהם. קבלת ה'אני' הנפרד היא סיבת הפיכתם לשניים.

לעומת זאת, התכת ה'אני', האגואיסטי והנפרד, משיבה את האיש והאשה למצבם הראשוני-שלמות ואחווה. התכה זו אינה נעשית אלא על ידי עבודת המידות, מאמץ, השקעה, וזינוך עצמי של כל אחד מבני הבית. זהו "ודבק באשתו", שאין הדבקות באה אלא על ידי שבני הזוג מתיכים את אנוכיותם ומזככים אותה, או אז הם שבים למצבם הראשוני-"היו לבשר אחד".

כאשר אנו רואים את עצמנו רק כשתי ישויות החיות תחת קורת גג אחת, אנו מדביקים עצמנו בדבק, ודבק, למרות שהוא מחבר בין הנפרדים, עדיין הוא חוצץ ביניהם.

אם נבוא לראות את עצמנו כישות אחת, שוב אין כאן הדבקה, אלא התכה אמיתית. אם אני אומר "רעייתי פגעה בי", הפכתי אותנו לשניים, 'אני' ו'היא', ואז אין כאן דבקות אמיתית. השלום נעלם, והשכינה מסתלקת. אולם אם בעלך אינו מתנהג כראוי, ובכל זאת אינך קובעת ש"הוא לא בסדר", אלא זוכרת שאתם שני חלקים של גוף אחד, את מותירה את הדבקות ואת השלום ואת השכינה ביניכם, וכך אתם זוכים ומזדככים. בית ששכיחה בו המלה 'אנחנו' יותר מאשר 'אני', מעיד על כך ש"שכינה ביניהם".

לקביעת חברותא עם מתחזק, טלפנו עכשיו

050-4119468

הרב ארנון אלנבוגן

אברך יקר!
בוגרי ערכים מחכים לך

תורה שבכתב

הפצת ועידוד לימוד התורה הקדושה עם פירוש רש"י

פרשת כי תשא | אדר א' תשפ"ד | גיליון ט'

יו"ל לזיכוי רבבות אלפי ישראל ע"י קרן תרי"ג
לטובת נשמת הרבני הנגיד הנכבד הרה"ח ר' אריה (לייבל) בהרה"ח ר' יונה רובין ז"ל

שבת של תורה

במינה לשולחן השבת

בסכנת נפשות – כולם שווים

נאמר בפרשת השבוע (שמות ל, טו) **הַעֲשִׂיר לֹא יִרְבֶּה וְהִדָּל לֹא יִמְעִיט מִמַּחְצִית הַשֶּׁקֶל לְתֵת אֶת תְּרוּמַת ה' לְכַפֵּר עַל נַפְשֹׁתֵיכֶם.**

השאלה נשאלת: מדוע באמת העשיר לא יתן יותר מהעני, הלא יש לו יותר כסף! עוד יש להבין: מה הקשר בין סיום הפסוק 'לכפר על נפשותיכם' לבין חובת השוואת הנתינה בין העשיר לדל?

רעיון נפלא כותב הגה"ק רבי יהונתן אייבשיץ זי"ע בספרו מדרש יהונתן: הגמרא אומרת (ראה ב"ק קטז, ב; בב"ב ז, ב ובתוספות ד"ה לפי) שליסטים המתנפלים על קבוצת אנשים וגובים דמי כופר, כיצד מחלקים את הגבייה בין חברי הקבוצה? הדבר תלוי: אם כוונת הגולנים היא רק על עסקי ממון, גובים מכל אחד לפי הרמה הכלכלית שלו, העשיר משלם יותר והעני משלם פחות, אבל אם כוונת הגולנים היא על עסקי נפשות, אזי גובה מכולם שווה בשווה, עשיר כעני.

זו כוונת הפסוק 'העשיר לא ירבה והדל לא ימעט' והסיבה לכך - משום שמטרת הנתינה היא 'לכפר על נפשותיכם', להציל את נפשותיכם שלא יהיה בכם נגף ולא תמותו, וכיון שזה ענין הנוגע לעסקי נפשות, כולם נותנים שווה בשווה.

מתוק מדבש!

חיים של תורה

מעלת וחשיבות לימוד פרשת השבוע עם פירוש רש"י הק'

צריך זכות מיוחדת ללמוד בפירוש רש"י

"ומי שחשקו לחדש חידושי תורה, יראה כמה תועלת נמשך לקורא בפירוש רש"י מדי שבוע בשבוע. וישים אל לבו, דרש"י התענה תרי"ג תעניות כדי לפרש פירוש זה, ויש בו רזין עילאין, וסודות עמוקים, ובודאי דזכות בעי להיות לומד בפירושו הקדושים והטהורים"

(הגה"ק רבי חיים פלאגי זי"ע, כף החיים)

שערי תורה

מבט מסכם ומכונן לפרשת השבוע

מה בפרשה?

פרשתנו, פרשת כי תשא, מלאה וגדושה במספר מאורעות והתפתחויות, תפילות וביטול גזירות, לצד כמה מצוות ואזהרות לשעה ולדורות.

מחצית השקל • עבודת המשכן וכליו • חטא העגל • מדות הרחמים • שלש רגלים ומצוות נוספות

ד. מינוי חכמי לב לעבודת המשכן

לצורך ביצוע המשימה הגדולה של עשיית כל המשכן וכליו, ייחד ה' את בצלאל וכמה חכמי לב, אשר זכו לחכמה עליונה וכישורים לעשות את כל המלאכות.

ה. שמירת השבת

למרות החשיבות הגדולה של בניית המשכן, אין לחלל שבת עבור מלאכותיה. השבת מסמלת את גדלות הבורא והקשר לעמו, וסימן שהבורא ברא את הבריאה בששת ימים ונח ביום השביעי. בסוף הפרשה מוזכר שמותר לקצור שדה בשבת לצורך מצוות העומר.

ו. חטא העגל והשלכותיו

משה אמור היה לרדת ביום י"ז תמוז מהשמים, לאחר ששהה שם 40 יום, אולם עקב אי הבנה סברו היהודים בטעות שהוא צריך לרדת יום קודם לכן, ומשלא ירד - הציג השטן מצג שווא של משה מוטל מת במיטה. הערב-רב החלו לדרוש עשיית אליל שילך לפניהם.

אהרן ניסה לדחות את המזימה עד למחרת, וציוה להביא תכשיטי זהב מהבנים והנשים, אך הם נחפזו להביא את הזהב שעליהם. כאשר הזהב הושלך לאש יצא העגל כתוצאה ממעשה כישוף. אהרן ניסה שוב לדחות את הביצוע כשהקים מזבח ואמר שמחר יזבחו עליו. אך הם השכימו בבוקר וחטאו בו.

באותה שעה סיפר ה' למשה בשמים את דבר החטא וגור לכלות את ישראל, ולהעמיד אומה חדשה ממשה. כשהבין משה שהדבר תלוי בתפילתו, הפציר להעביר את רוע הגזירה בזכות שלושת האבות, וכדי שלא יתחלל שם שמים באוזני מצרים. ואכן תפילתו התקבלה.

כשירד משה מההר שיבר את הלוחות שהיו כתובים באצבע אלוקים. והעניש את

המשך בעמוד ד <

א. מחצית השקל	ז. י"ג מדות של רחמים
ב. פרשת הכיור	ח. אהל של משה
ג. שמן המשחה והקטורת	ט. חוץ למחנה
ד. מינוי חכמי לב לעבודת המשכן	י. התרחקות מהאומות ומצוות נוספות
ה. שמירת שבת	יא. עליה לרגל שלש רגלים
ו. חטא העגל, הגזירות והתפילות בעקבותיו	יב. קרני אור פני משה

א. מחצית השקל

כביטוי לחיבת הבורא לעמו, ציוה לספור אותם אחר חטא העגל, כדי לראות כמה מהם נותרו. בנוסף, נספרו לאחרי הקמת המשכן. היות ועין-הרע שולט בספירת אנשים מה שעלול לגרום למגיפה, אין לספור את האנשים עצמם, לכן נצטוו שכל אחד יתן מחצית השקל ויספרו את המטבעות.

ב. פרשת הכיור

כהן העומד לעבוד במקדש חייב לרחוץ ידי ורגליו בבת אחת מהכיור, אם אינו עושה כן - הרי הוא בן מוות. הכיור העשוי כולו נחושת, ניצב בין המזבח ובין אהל מועד.

ג. שמן המשחה והקטורת

קדושת הכהנים, המשכן וכליו, חלה לאחר שהם נמשחו ב'שמן המשחה'. העשוי באומנות מיוחדת מתערובת של בשמים חשובים עם שמן זית, באורח נס כל השמן נשאר קיים לעתיד לבוא. חל איסור לרקוח חיקוי דומה לשמן הקודש המקורי, כמו כן, השמן הקדוש אסור בסיכה על איש זה.

בכל יום הקטירו קטורת המיוצר בשחיקה אומנותית מ11 מיני סמים, וחל איסור לעשות קטורת אחרת כחיקוי לקטורת המקורית.

אצל מרן החפץ חיים זצוק"ל וביום מן הימים פנה אלי החפץ-חיים ואמר לי: 'כידוע לך אני כהן, האם גם אתה כהן?' כשענית בשלילה הוסיף ושאל: 'אולי אתה לוי?' גם על כך ענית בשלילה.

'כמה חבל... השיב החפץ חיים. כשאני עומד ומשתאה ואיני יורד לסוף דעתו. אך הוא המשיך והסביר את דבריו: 'כשייבנה בית המקדש ירגיש כל יהודי תשוקה גדולה לקחת חלק בעבודת המקדש ובכל זאת אני אעבוד שם ואתה לא, ואתה יודע מדוע, כי אני כהן ואתה לא! ואם תשאל מדוע אכן אני כהן ואתה לא? כי לפני אלפי שנים כשמשה רבנו קרא 'מי לד' אלי' סבא של סבא שלי רץ והתייצב אצל משה, ואילו הסבא של הסבא שלך לא רץ, סבא שלי זכה לו ולכל הדורות אחרי, וסבא שלך הפסיד לו ולכל הדורות אחרי.

מכאן אנו לומדים -סיים החפץ חיים - שצריך לדעת לנצל הזדמנויות, אם מכריזים 'מי לה' אלי - צריך לרוץ תיכף ומיד!!

'דע לך' הוסיף, 'כי לעתיד גם יהיה מי שיקרא מי לד' אלי אל תחזור על הטעות שעשה זקנך'.

שאלה קבועה בכל ערב שבת

וְחַתְּנִי אֶת אֲשֶׁר אָחֻז וְרַחֲמָתִי אֶת אֲשֶׁר אֶרְחֹם (שמות לג, יט)

לאחר פטירת מרן הגאון הגדול רבי משה פיינשטיין זצ"ל התקשרה אשה אחת בכל ערב שבת לאחד מבניו לשאול שאלה קבועה: 'מתי הוא זמן הדלקת נרות שבת?'. בפעמים הראשונות ענה לה הבן על שאלתה, אך כאשר ראה שהשאלה חוזרת על עצמה מדי שבוע, העיר לו בדרכי נועם, שבכל חנות לתשמישי קדושה ניתן להשיג ולקנות לוח-שנה שם כתוב מדי שבוע בשבוע מתי צריך להדליק נרות.

כששמעה האשה את דבריו, התפלאה ואמרה בתמימות: כבר שנים רבות אני מתקשרת לאביכם, הגאון רבי משה פיינשטיין זצ"ל, לברר אצלו את זמן הדלקת נרות, ומעולם לא נתן לי עצה פשוטה זו, הוא ענה לי בכל שבוע בסבלנות את השעה המדויקת!

התפעל הבן עד מאד ממדרגותיו של אביו, שעל אף שניצל כל רגע פנוי לתורה ועבודה, ורובץ עליו עול כבד לענות על שאלות קשות שהגיעו לפתחו מכל רחבי תבל וביקשו את חוות דעתו הרחבה, לא מנע את עצמו מלענות לאותה אשה בסבר פנים יפות מדי שבוע בשבוע, כדי לחזק את רוחה ולעודד אותה!

ראש הישיבה, מרן הגאון הגדול חכם רבי עזרא עטיה זצ"ל, התגורר אז בשכונת הבוכרים, ובאחד הימים נכנסו אליו שלושה בני ישיבה להיבחן בהלכות איסור-והיתר בשלחן ערוך יורה-דעה. הם עמדו בהצלחה רבה במבחן והרב ביקש לעטר אותם במכתב 'סמיכת חכמים', הוא נטל גיליון נייר של הישיבה ורשם עליו את נוסח תעודת ההסמכה, אך כשבא לחתום על התעודה הבחין שבכותרת הדף נדפס 'ישיבת פורת יוסף בעיר העתיקה'.

עצר הגאון ועזב את העט ביראת חטא ואמר: 'איך אני יכול לחתום כך, שעה שאני נמצא בעיר החדשה? שמה תאמרו אלך לעיר העתיקה? - הרי עת מלחמה היא והדרך לישיבה עוברת בשוק הערבי הרווי משטמה, והרבנית בוודאי לא תניח לי ללכת לשם, מצד שני הבחורים מצפים לכתב הסמכה'.

מה עשה? יצא ראש הישיבה בחשאי מהבית, ללא שהרבנית תבחין בכך, הוא לקח עמו את שלוש התעודות, הלך לעיר העתיקה, דרך השוק המסוכן, ועלה לישיבה הנמצאת בעיר העתיקה, חתם את שמו וחזר לביתו להעניק את התעודות, ובלבד שלא יחתום חלילה על דבר שאינו אמת!

רעש ותעמולה לזעזע את הלבבות

וְאִישׁ לֹא יַעֲלֶה עִמָּךְ (שמות לד, ג) הראשונות על ידי שהיו בתשואות וקולות וקהילה, שלטה בהן עין רעה (רש"י).

עם השלמת בניית הבניין המפואר של 'ישיבת חכמי לובלין' פתח ראש הישיבה הגאון רבי מאיר שפירא זצ"ל במסע פרסום אדיר לקראת חגיגת חנוכת הבית. שאל אותו רבו הרה"ק מטשורטקוב ז"ע: האם לא ראוי לחגוג את האירוע בהצנע מחמת חשש עין הרע, כפי שאמרו חז"ל 'לוחות הראשונות שניתנו ברעש נשתברו'.

השיב רבי מאיר שפירא בהתרגשות: הלא ה' יתברך צופה ומביט עד סוף כל הדורות, והוא ידע שעתידים הלוחות להישבר בגלל שניתנו ברעש, ואם כן, מדוע נתן אותם תחילה בקולי קולות? אלא, שהעולם באותה תקופה היה נתון בחשכה, שקוע בעבודת האלילים, והיה זקוק לרעש חזק כדי לזעזע את הלבבות ולהכריז בקול כי יש אלוקים בעולם, לפיכך אמר הקב"ה אני נותן את הלוחות אפילו על מנת שישתברו ובלבד שיתקדש שמי הגדול!

הפטיר רבי מאיר ואמר: זה שבע שנים שאני מחכה לאותו רגע בו אוכל להרים את כבוד התורה ולומדיה בעיני הציבור היהודי! גם אם חלילה עלול להיגרם חשש עין הרע מהפרסומת, אשר תזיק לי אישית, מוכן אני למסור את נפשי כדי לרומם את קרן התורה בעולם ושיתקדש שם ה' ושם תורתו ברבים!

שמע הרבי מטשורטקוב את הדברים וייטבו בעיניו.

אכן ניבא רבי מאיר ולא ידע מה ניבא, לבסוף שילם מחיר כבד ונפטר בדמי ימיו שנים ספורות לאחר ייסוד הישיבה, אך הישיבה גרמה להרמת קרן התורה כשאפיתו הטהורה.

מדוע אני כהן ואתה לא?

וַיֹּאמֶר מִי לָהּ אֵלֶי וַיֹּאסְפוּ אֵלָיו בְּנֵי לֵוִי: (שמות לב, כו) סיפר הגה"צ רבי שמעון שוואב זצ"ל: בבחורות הייתי

ב'פראק' של שבת אין כסף

מַחְצִית הַשֶּׁקֶל תְּרִימוּ לָהּ (שמות ל, יג)

לאחר יום עמוס בהרצבת תורה יצא הגאון רבי מיכל פיינשטיין זצ"ל מביתו, במטרה להשתתף בשמחת חתונה של אחד מתלמידיו. הוא כבר יצא מהמעלית בבניין מגוריו והחל לצעוד לעבר הרכב שהמתין לו, אך לפתע הוא פונה למלווה ואומר לו: 'אני צריך לחזור דחוף הביתה, שכחתי לקחת דבר נחוץ!'.

'אולי אוכל לעזור, חבל שהרב יטרח. אלך אני במקומכם' - הציע המלווה כדי לחסוך את טרחתו של רבו.

'כעת החלפתי ל'פראק' שבתי לכבוד החתונה' - הסביר לו הגאון רבי יחיאל מיכל - 'ולא זכרתי שאין בו כסף לצדקה, והרי כידוע בחתונה באים עניים רבים הפשוטים יד, וכיצד אוכל להשיב את פניהם ריקם?! מוכרח אני לשוב לביתי ולהצטייד בכסף עבור העניים, בשביל מצוה זו אעלה בעצמי להביא את הכסף!...'.

השאלה המטלטלת בגטו וורשה

וְנִפְלְיוּ אֲנִי וְעַמִּי מִכָּל הָעַם אֲשֶׁר עַל פְּנֵי הָאָדָמָה (שמות לג, טז)

סיפר על עצמו האדמו"ר הרה"ק בעל שפע חיים מצאנו זי"ע: בשנות הזעם של שואת אירופה נשלחתי יחד עם אחינו בני ישראל לעבודות כפייה בגטו וורשה, שם הטילו עלינו הנאצים הרשעים ימ"ש עבודה קשה ומפרכת, לנתץ את קירות הבתים ולפנות את האבנים. עמדנו תחת כיפת השמים כאשר גשמים עזים מרטיבים אותנו ללא שיהיה בגד הגון על עורנו, הדבר היה כמעט למעלה מכה סבל אנוש לרוב ההשפלה שהשפילונו בגוף ובנפש.

בתוך כך פנה אלי אחד היהודים הנדכאים שהצרות העבירו אותו על דעתו והתלונן באוזני: אמור לי, האם גם עכשיו כאשר אנו שרויים בשפל המצב תמשיך עוד לומר 'אתה בחרתנו מכל העמים' ותשמח כבן לעם סגולה!?

ענית לו - סיפר הרבי - תיכף ומיד: "אדרבה! אם עד היום לא אמרתי 'אתה בחרתנו' בכוונה הראויה, הרי מכאן ואילך כאשר אגיד 'אתה בחרתנו מכל העמים' לא אחדל מלשיר ולזמר לבוראי שבחר בנו מכל העמים". לתמיהתו של הלה שלא ירד לסוף דעתי, פירשתי לו את שיחתי: "דווקא עכשיו בראותי את השפל הנמוך אליו הגיעו הגוים, אשירה לה' בחיי שבחר בנו מכל העמים, שאם לא כן הרי הייתי הופך חלילה גם אני לצורר מרושע כמותם. עכשיו אומר ביתר שמה "אשרינו מה טוב חלקנו", שכן בהיותי יהודי אינני מתעסק במעשים נתעבים כאלה כמו השלכת ילדים חפים מפשע למדורת אש וכדומה, ברוך אשר בחר בנו מכל העמים!"

חתימה בעיר העתיקה

וְרַב חֶסֶד וְאֶמֶת (שמות לד, ו)

היה זה בעידן 'מלחמת השחרור' כאשר ירושלים עיר הקודש נתונה היתה בצר ובמצוק ומאורעות דמים פקדו אותה דבר יום ביומו. בעקבות כך גלתה ישיבת 'פורת יוסף' מהעיר העתיקה אל בית הכנסת צופיוף בשכונת הבוכרים, בירושלים החדשה.

מספר לחיוג מארה"ב: 151-8988-1351
מספר לחיוג מאנגליה: 443-3061-30131

מבחנים | שיעורים במגוון שפות
וסגנונות | חידות | הגרלות | ידיעות
ועדכונים | אזור אישי | ועוד

02.500.20.18

קו 'קול התורה' - שמעו ותחי נפשכם!

כיצד מחולקות י"ג מדות של רחמים?

בפרשת השבוע אנו לומדים על י"ג מדות של רחמים אשר הבטיח הקב"ה למשה שמדות אלו רב כוחם ואינן שבות ריקם. אולם למרבה הפלא למרות מעמדם הקריטי והעובדה שמשה קיבלם מפי הגבורה והעבירם במסורה, אנו מוצאים מחלוקת גדולה במפרשים באופן סיודר וחלוקת המדות של רחמים, כיצד יתפרדו והיו לשלש עשרה מדות.

שיטת רבנו תם

שיטה ראשונה היא שיטת התוספות (ראש השנה יז, א ד"ה שלש עשרה) והרא"ש (פ"א סימן ה) בשם רבינו תם, ששני השמות ה' ה' הם שתי מדות של רחמים, דהיינו ששם ה' הראשון הוא לרחמים קודם שיחטא האדם, ושם ה' השני הוא לרחם על האדם כשישוב בתשובה לאחר שיחטא, כמו שאמרו בגמרא. ולשיטת רבינו תם כך הוא מנין המדות, א, ה', ב, ה', ג, א-ל, ד, רחום. ה, ו, חנון, ו, ארך אפים, ז, ורב חסד. ח, ואמת. ט, נוצר חסד לאלפים. י, נושא עון. יא, ופשע. יב, וחטאה. יג, ונקמה.

שיטת רבנו נסים

שיטה שניה כתבו שם התוספות והרא"ש, שבמגילת סתרים דרבינו נסים אין מונה את שם ה' הראשון בכלל מדות הרחמים, כיון שיש פסיק בין השמות, אלא כך פירוש הכתוב: ויעבור ה' על פניו ויקרא ה' וגו', שהקב"ה ששמו ה' קרא ואמר ה' א-ל רחום וחנון וגו'. וכדי להשלים י"ג מדות מונה רבינו נסים את הכתוב 'נוצר חסד לאלפים' לשתי מדות, מדה אחת 'נוצר חסד' ועוד מדה אחרת 'אלפים', עכ"ל. ולשיטתו כך הוא מנין המידות, א, ה', ב, א-ל, ג, רחום. ד, וחנון. ה, ארך אפים. ו, ורב חסד. ז, ואמת. ח, נוצר חסד. ט, לאלפים. י, נושא עון. יא, ופשע. יב, וחטאה. יג, ונקמה.

שיטת הזוהר הק' והאר"י

שיטה שלישית היא שיטת הזוהר הקדוש (אדרא רבא,

דבר חידוש במדרש שוחר טוב (תהלים צג, ח) וז"ל, א"ר סימון, שלש עשרה מדות בתורה שהקב"ה מרחם בהן את ישראל, שנאמר ה' ה' א-ל רחום וחנון, רב אמר אחת עשרה, ורבנן אמרי עשר, ע"כ. הרי שאין הדבר מוסכם כלל שישנם י"ג מדות של רחמים, אלא לדעת רב ישנם רק י"א מדות, ולרבנן עשר מדות. (וראה בספ"ק שפע חיים, דרשות חומש ורש"י, ואתחנן תשל"ח, שהאריך בביאור הדברים).

ותן לחכם ויחכם עוד, להבין ולהשכיל דבר מתוך דברי!

רוצים להעמיק ולהרחיב אודות פולמוס זה? יש לכם הערות והוספות?

שלחו לנו gts025002018@gmail.com ונשתדל בס"ד להביא את הפנינים המובחרים של לומדי התורה

שיטת ספר חסידים

שיטה רביעית כתב בספר חסידים (סימן רנ), והובא בקרבן נתנאל על הרא"ש שם (אות ג), ששלשת השמות הקדושים ה' ה' א-ל אינן מדות הרחמים, אלא המדה הראשונה היא רחום, והתחלקות המדות כך הוא, א, רחום. ב, וחנון. ג, ארך אפים. ד, ורב חסד. ה, ואמת. ו, נוצר חסד לאלפים. ז, נושא עון. ח, ופשע. ט, וחטאה. י, ונקמה. יא, וסלחת לעוננו. יב, ולחטאתנו. יג, ונחלתנו.

בדבריו של ספר חסידים התחדש, שגם התיבות וסלחת לעוננו ולחטאתנו ונחלתנו הן חלק ממדות הרחמים, אף שאינן כתובות בסמיכות לשאר המדות, שהרי באמצע כתוב וימהר משה ויקוד ארצה וישתחו ויאמר אם נא מצאתי חן בעיניך ה' ילך נא ה' בקרבנו כי עם קשה עורף הוא, ורק אחר כך כתוב וסלחת לעוננו ולחטאתנו ונחלתנו, מכל מקום הן נחשבות כחלק מ"ג מדות של רחמים, כיון שמשם רבינו אמרם תיכף ומיד בדיבור אחד.

רק י' או י"א מדות של רחמים

ברם, בעוד שמדוברי כל המפרשים הנוכחים נראה שדבר זה פשוט שישנם י"ג מדות של רחמים, אנו מוצאים

אוצר התורה

הלום מתוך הפרשה

ונתנו איש כפר נפשו (ל, יב)

תיבת 'ונתנו' נקראת גם מהסוף להתחלה, ללמדך: מה שהאדם נותן לצדקה יחזירו לו משמים ולא יחסר לו מאומה.

(בעל הטורים)

ואיש לא יעלה עמך (לד, ג)

המתגאה בלבבו ורואה את עצמו כ"איש" נכבד, הוא - לא יעלה עמך, לא יוכל להתקרב אל ה'.

(דברי ישראל)

ואיש לא יעלה עמך וגם איש אל ירא בכל הָהָר (לד, ג)

בשעת התפילה כשאתה עולה אל ה', אל תחשוב כלל מה יאמרו הבריות, תחשוב בדעתך כאילו אין איש בכל הסביבה.

(הרה"ק רבי נחמן מהורדנקה)

לָךְ עֵלָה מִזֶּה (לג, א) ארץ ישראל גבוהה מכל הארצות (רש"י)

'ארץ ישראל' - הגשמייות והארציות של בני ישראל, שונה לחלוטין מהארציות של כל הגוים, היא 'גבוהה מכל הארצות'.

(אור המאיר)

שְׁנֵי לַחַת הַעֲדָת (לא, יח)

בלוח אחד נכתבו מצוות שבין אדם למקום, ובשני - מצוות שבין אדם לחברו, שני הלוחות היו שוות, ללמדך שמצוות שבין אדם לחברו אין נופלות בחשיבותן ממצוות שבין אדם למקום.

(מכתם לדוד; להורות נתן)

פי לא יראני האדם וחי (לג, כ)

אי אפשר להשיג מדרגות ולראות את ה', אם האדם בגדר - 'וחי', שהוא רוצה ליהנות מהחיים ומכל מנעמי העולם הזה

(יסוד העבודה)

רבבות אלפי נבחי תורה שבכתב מעידים על

מהפך עצום ע"י עריכת המבחנים

המסייעים להבנה ברורה ושינון התורה בעקביות ודבר יום ביומו

בחן את עצמך מדי יום אם אינך מפספס את היסוד!

למדתי, למה להיבחן?

החוטאים בשלושה מיני עונשים, חלקם נהרגו בחרב על ידי בני לוי, ובכך זכו הלוויים להיות כהנים. חלקם מתו במגפה. וחלקם מתו במיתת 'הדרוקן' לאחר שמושה שרף את העגל וטחנו על המים, והשקה אותם את המים.

בעקבות חטא העגל נגזר עוד על ישראל: א. [השכינה לא תשרה בקרבם, רק מלאך ילך לפניהם, כדי שלא לעורר עליהם כעס במקרה שיחטאו. ב.] עליהם להסיר את הכתרים שקיבלו במתן תורה. ג. [בכל דור כשיחטאו ייענשו יפקד עליהם גם מעט מחטא העגל.]

ז. מדות של רחמים

לאחר שמושה מתפלל שוב, מבטל ה' את הגזירה לשלוח מלאך, ומודיע שהשכינה תוסיף לשכון בקרבם. משה רואה שתפילותיו מתקבלות, הוא מבקש בקשות נוספות שמתקבלות אף הן: א. [שלא להשרות שכינה על האומות. ב.] לראות את כבוד ה'.

על הבקשה האחרונה, אמר לו: אין אדם יכול לראותי, אבל אטמין אותך במערה חצובה בהר סיני ואחרי שאעבור שם תוכל לראות את קשר תפילין מאחורי. במעמד זה אלמד אותך את סדר תפילת 'ג' מדות של רחמים, שזכות זו תעמוד תמיד לישראל גם כשתיגמר זכות האבות.

י. שלש רגלים

כמו כן מזכיר הכתוב את מצות עליה לרגל שלוש פעמים בשנה, פסח שבועות וסוכות, ואגב מזכורת כמה מהלכות חג הפסח: א. [לא לשחוט הפסח כשיש חמץ בבית. ב.] איברי הפסח נפסלים אם הגיע עלות השחר והם לא היו על המזבח.

יא. קרן אור פני משה

כשהיה משה במערה בהר סיני זכה שם לאור בזהב על פניו בולט כמו קרן, כשירד מההר התייראו לגשת אליו עד שאמר להם משה לבוא ללמוד אצלו. בשעת הלימוד, וכן כשדיבר עם ה', היו פניו גלויות, אך בשאר הזמנים הניח משה כיסוי נגד פניו שלא ייהנו סתם אנשים מאור מיוחד זה.

לאחר מכן עולה משה שוב לשמים, מי"ט תמוז עד ראש חודש אלול. טרם עלייתו הוא פוסל ממחצב אבנים יקרות שמצא באוהל - שני לוחות ועולה עמם למרום בשלישית, עד יום הכיפורים. שם כותב ה' על הלוחות השניות את עשרת הדברות, הלוחות השניות ניתנו בצנעה מפני חשש עין הרע.

ת. אהלו של משה מחוץ למחנה

לאחר ירידת משה ביום הכיפורים, נטה את אוהלו חוץ למחנה וקרא לאהל 'בית ועד למבקשי תורה', שם דיבר ה' עם משה וכל מבקש ה' הלך לאהל זה. כך עד יום הקמת המשכן בחודש ניסן.

ט. התרחקות מהאומות ועוד מצוות

בני ישראל מצטווים שבכניסתם לארץ לא יתקרבו לגוים, העלולים להחטיא אותם בעבודה זרה ולכן יש לשבר את כל האלילים המצויים שם.

בפרשה מוזכרות כמה מצוות: א. [קדושת בכור אדם ובהמה, ופדיון פטר חמור. ב.] איסור בשר בחלב. ג. [מצוות ביכורים. ד.] מצוות תוספת קדושה בערב ובמוצאי שמיטה.

מבט על פרשת ויקהל הבעל"ט:

נושאי הפרשה:

שמירת שבת • נדבת המשכן ובנייתו

מה בפרשה: שמירת שבת, ואיסור הבערה | פירוט התרומות הנצרכות עבור המשכן | פירוט הכלים והמלאכות | הבאת הנדבות | מסירת הנדבות לידי האומנים | עשיית ובניית המשכן וכליו

אהבת התורה

פרי עטם של לומדי תורה שבכתב מרחבי חבל

הלימוד שהחזיק אותי בכל הזמנים

שלום וישע רב למפעל 'תורה שבכתב' העולמי! אחרי דרך מבוא השלום והברכות על רוב פועלכם תמידין כסדרן, יום ליום יביע אומר ולילה לילה יחוה דעת, לזכות אלפים ורבבות מישראל בחיזוק הלימוד הקדוש בחומש ורש"י, ברצוני להביע תודה אישית מיוחדת על התועלת שהייתה לי ממפעלכם.

בגזירת שמים נאלצתי לשהות בחודש האחרון כמעט חודש שלם ברציפות במסדרונות בית החולים תל השומר, סמוך למיטת אחד מילדיי הקטנים שאושפז עקב סיבוב רפואי. ברוך ה' הוא הולך ומתאושש.

הפסוקים הסבוכים של פרשת משפטים למדתי בהבנה עמוקה, התאמצתי בכל כוחי לא לוותר. רק לימוד זה החזיק אותי עם הראש מעל המים בימים הקשים. 'לולי תורתך שעשועי או אבדתי בעניי'.

שאו ברכה מאת ה' והמשיכו לפעול גדולות ונצורות לכלל ולפרט. חיילכם לאורייתא!

החותם בכל הברכות שבתורה, ובברכת רפואה שלימה לכל חולי ישראל יצחק צבי ס. מודיעין עילית

בימים כתיקונם זוכה אני לשבת באהלה של תורה בכלל אברכים כאן במודיעין עילית, אבל בחודש הזה היו ימים בהם פשוט לא הייתי מסוגל להתרכז בלימוד, המתח הנפשי והחרדה, הימים והלילות הטרופים גזלו את שלותי, אודה ואבוש היו ימים שכמעט ולא הצלחתי ללמוד מאומה.

הדבר היחיד שהחזיק אותי היא העובדה שבתחילת החורף התחברתי ללימוד הקבוע והמבחנים במסגרת 'תורה שבכתב', חוק ולא יעבור. על לימוד זה לא ויתרתי בשום אופן גם בימים הכי קשים בבית החולים, גם את

יש לכם סיפור משנה חיים? רואים הצלחה מיוחדת בלימוד? תרצו לשתף את הקוראים?

שלחו לנו את הסיפור האישי שלכם לפרסום במדור זה:

באמצעות דוא"ל GTS025002018@gmail.com או הקליטו את הודעתכם באזור האישי בקו 'קול התורה' 02-5002018 או ב'נדרים פלוס'

היכנונו לסיום סדר שמות והתחלת סדר ויקרא

מבחן ידיעת התורה • מבחן בקיאות בתורה
חידודי תורה • יוסיף דעת • מבצעים והגרלות

תהיו עילי
שכינה

חידודי תורה

פרפראות וחידודים

על פרשת השבוע ופירושי רש"י הק'

'יוסיף דעת'

ציווי הסרת הכתרים – למה?

נאמר בפרשת השבוע (לג, ד) וַיִּשְׁמַע הָעָם אֶת הַדְּבָר הַרְעָה הַזֶּה וַיִּתְאַבְּלוּ וְלֹא שָׁתוּ אִישׁ עֵדִיו עֲלָיו. מפרש רש"י: 'איש עדי - כתרים שניתנו להם בחורב, כשאמרו נעשה ונשמע'.

מבואר כאן בפסוק שהיהודים לא הניחו את הכתרים על ראשם, אם כן תמוה: לאיזה צורך נאמר בפסוק שלאחריו (פסוק ה) וַעֲתָה הוֹרֵד עֲדֶיךָ מֵעֲלֶיךָ, ומפרש רש"י שם: 'פורענות זו תלקו מיד, שתורידו עדיכם מעליכם', ואינו מובן, הרי הם מעצמם כבר הורידו את הכתרים, ומה עניין להזהיר אותם להוריד את הכתרים?

'חידה בפרשה'

עין רעה ועין טובה

מצא בפרשה, בחומש וברש"י, שני דברים הגורמים ל'עין-הרע'? [תוספת זכות: והיכן נרמז בפרשה מידת 'עין-טובה'?]

תשובות - פרשת תרומה:

יוסיף דעת: תשובות ובחרות מתוך אלפי התשובות שהתקבלו במערכת:

- (א) הרבה משיבים ציינו בפשטות בשם ספרים וגדולים: שהפסוק בא לחייב בשני לאווין.
- (ב) רבים נוספים תרצו שבמעיל התחדש שאסור לקרוע אפילו על מנת לתקן, משא"כ בשאר כלי המקדש שמתור לשבור או לקרוע על מנת לתקן (חתם סופר; מנחת חינוך)
- (ג) תשובה רווחת: הפסוק של לא יקרע בא לאסור אפילו קריעה על ידי גרמא (מנחת סולת; צפת פענח).
- (ד) עוד הביאו שיש שיטות שהאיסור של 'לא תעשון כן לה' אלקיכם נאמר רק בנותן אבן המחובר לאדמה, ולא במעיל התלוש מהאדמה (חתם סופר על פי מגן אברהם).
- (ה) תשובה בולטת: בספרנו ובעוד ראשונים כתב שדין לא יקרע בא לצוות שלא יעשה פי המעיל ארוך לאורכו ואז לקרוע ולתפור צווארון אלא לעשותו מעיקרא עגול בצווארו.

(ו) תשובה נוספת מפי ספרים ומהגיון הלומדים: שהיות והמעיל קרוב להיקרע מחמת הפעמונים ורימונים התלויים בשוליו והחושן המחובר אליו, כמו גם היותו סדוק בצדדיו (מרן הגר"ח קנייבסקי זצ"ל), הוצרכו לאזהרה מיוחדת.

(ז) ונקנה בתשובה נפלאה על פי תורת הסוד שקאי על הסטרא אחרא שאילולי הלאו חלילה מתוך קטרוג היה קורע את המעיל ובגדי הקודש כדי להפר את סדר עבודת כהן גדול ביום הכיפורים.

חידה בפרשה:

א. כאן נאמר 'תצוה', ושם נאמר 'צו'.

ב. כאן נאמר 'באהל מועד לחוץ לפרוכת אשר על העדות', ושם נאמר 'מחוץ לפרוכת העדות באהל מועד'.

ג. כאן נאמר 'לפני ה' חוקת עולם', ושם נאמר 'לפני ה' תמיד חוקת עולם'.

ד. כאן נאמר 'לדורותם' ושם נאמר 'לדורותיכם'.

ה. שם יש פסוק נוסף: 'על המנורה הטהורה יערוך אותו וגו'.

תשובות ופתרונות ניתן להעביר עד יום ראשון בשעה 24:00

בקו 'קול התורה' 02-5002018 או ב'נדרים פלוס'

בין המשיבים נכונה מתקיימת הגרלה שבועית:

יוסיף דעת - כרטיספר בסך 200 ש"ח | חידה בפרשה - כרטיספר בסך 100 ש"ח

שימו לב לשינויים - החל מהשבוע מדור חידודי תורה יופיע במערכת מדי יום שלישי

בזכות התורה

שמות הזוכים בהגרלות

זוכים במבחן יומי ע"ס 350 ש"ח

הבה"ח מרדכי גוטליב - בני ברק

הבה"ח רפאל בנימין צוקרמן - בית שמש ישיבת מעלות נפתלי

הבה"ח יהודה נובק - ביתר עילית כולל מדרש יחיאל

הרב ישראל בלום - ירושלים

הרב אליהו מירון - בני ברק כולל תורה ודעת

הבה"ח משה אריה קרשינסקי - ירושלים ישיבת פוניבו

הרב יהודה קינג - אופקים כולל עטרת שלמה

זוכים במבחן שבועי ע"ס 500 ש"ח

הבה"ח יצחק שפירא - אשדוד ישיבת כנסת יצחק

הרב מרדכי יוסף יוזעף - ירושלים שומרי החומות

זוכה בהגרלת בונוס ע"ס 600 ש"ח

הבה"ח מאיר ולדן - ירושלים ישיבת בית מתתיהו

זוכים בהגרלת מדור חידודי תורה

הרב יעקב ישראל בירנהק - מודיעין עילית כולל הגר"א - כרטיספר 200 ₪

הרב יוסף שנברג - ירושלים בית התלמוד - כרטיספר 100 ₪

שימו לב, ההגרלות נערכות מדי יום שני על כל השבוע הקודם

הזוכים מקבלים על כך הודעה בתיבה האישית

יגדיל תורה

ערכונים מהמעשה ונטמע במפעל העולמי תורה שבכתב

היכוננו למבחני הסיכום על סדר שמות

רבות אלפי לומדי ונבחני תורה שבכתב ברחבי תבל, זוכים בס"ד להתקרב לסיום עוד סדר בחמשה חומשי תורה מתוך ידיעה ברורה והבנה מופלאה, עם טעם ומתיקות התורה ע"י עריכת המבחנים היומיים המוסיפים נופך רב לידיעה ולהבנה, כמו גם מבחני הסיכום השבועיים המסכמים את ידיעת כל הפרשה כולה.

כמעשינו בסוף סדר בראשית, כך נגה בס"ד אף בעוד שבועיים ימים עם סיום סדר שמות, כאשר שני מבחני סיכום על כל סדר שמות ייערכו בעז"ה בהשתתפות רבות אלפי הנבחנים - ומתן שכרה בצדה, הגרלות על פרסים יקרי ערך כפי שיפורסם בעז"ה בשבוע הבא.

דגש מיוחד אנו שמים על השינון והחזרה וידיעת הפרשיות על בוריים, ואי לכך גם הפעם ייערכו הגרלות ענק עם עשרות זוכים לכל אלו אשר ילמדו וישגו שוב את כל סדר שמות לקראת מבחני הסיכום, כך שמומלץ לכל מבקש להתחיל כבר עתה בלימוד השינון

להצטרפות לקבלת הגליון השבועי בדוא"ל ולפניות בנושא העלון ניתן לשלוח בקשה

למייל: GTS025002018@GMAIL.COM

את כל דברי תלמוד תורתך באהבה

– פניני משה –

הדלקת-נרות

י-ם-----5:01

ב"ב-----5:16

יציאת שבת

י-ם-----6:15

ב"ב-----6:16

ר"ת-----6:53

דברי תורה לפרשת כי תשא

א) "כי תשא את ראש בני ישראל לפקודיהם ונתנו איש כפר נפשו" כי תבוא למנות ראש ומנהיג לבני ישראל תמנה רק את זה שמוכן לתת את עצמו ולמסור את נפשו ככופר נפש בעד כלל ישראל. {אלשיך}

ב) "כי תשא את ראש בני ישראל לפקודיהם" לפקודיהם מלשון נחסר {"לא נפקד ממנו איש"} חייב אדם לזכור תמיד את חסרונותיו שעדיין החסיר הרבה שלא פעל וזה מביאו לידי התעלות יותר ויותר, וזה פירוש הפסוק "כי תשא את ראש בני ישראל" אם רוצה אתה לנשא את בני ישראל עליך ללמדם "לפקודיהם" שיתנו דעתם תמיד על חסרונותיהם על כל מה שנפקד מהם שיעלו מעלה מעלה ביהדות, {אור פני משה}

ג) "מוזצית השיקל" האות האמצעית של מחצית זה צ' לרמז על מידת הצדקה האותיות הרחוקות זה מת "וצדקה תציל ממות" צדקה ר"ת צדקה דוחה קטרוג השטן וכתוב לענין צדקה במשלי "מתן בסתר יכפה אף" "מתן בסתר=1152 בגמטריא רפואה שלמה מן השמים" 1152 {אבי מורי שליט"א}

ד) "העשיר לא ירבה והדל לא ימעט" העשיר במצוות אל יתרברב ואל יחשוב שכבר השיג את הכל כי אם יזכור תמיד את ה"מחצית" שלא הגיע אלא עד החצי ואלו העני אל יתמעט בעיני עצמו ואל יבוא לכלל יאוש, כאילו אין לו כבר תקנה כי אם יהא תמיד מוכן לשוב בתשובה="לתת תרומת ד"י". {נועם אלימלך}

ה) "אך את שבתותי תשמרו" על הפסוק "אך את הזהב ואת הכסף" דרשו חז"ל "אך" להעביר את החולדה" שכשבאים להכשיר כלי כסף וזהב יש להעביר מהם תחילה את החולדה ואת הפסולת. כיוצא בזה מתכוונת התורה גם כאן במילה "אך" שלפני שנכנסים לשבת יש להעביר תחילה את החולדה והפסולת, כדי להיכנס לשבת נקי וזך, ואז "שבתותי תשמרו" אפשר לשמור על קדושת השבת בשלימות. {שפת אמת}

ו) "וביום השביעי תשבת תשבת בזרישי ובקציר תשבת" אמרו חכמינו על הפסוק "ודבר דבר" -שלא יהא דבורך של שבת כדבורך של חול, "לפיכך נפסקת הלכה בשלוחן ערוך [אורח חיים סימן ש"ז] כי בשבת אסור לדבר בעניני חול, ואפילו בענינים שמותר לדבר בהם ראוי גם כן לקצר. זהו שמרמז כאן הפסוק: "בחריש" החרש בעניני חול, "ובקציר" וקצר אף בדבורים המותרים – "תשבות" -תשבות- כך עליך לשבות בשבת.... {נועם מגדים}

גוט שבת, שבת שלום

ידידכם

משה יוסף טרנן

בעל ה"זרע שמשון" רבי שמשון חיים בן רבי נחמן מיכאל נחמני זיע"א
הבטיח ברכות וישועות מופלגות לעוסקים בתורתו וכך כתב בהקדמה לספרו:
"ובעל הגמול ישלם בזכות זה שכר טוב לגומלי חסד של אמת
במותב תלתא בני חיי ומזוני טבי דבזכותא תליא"

"מפתח לכל לב"

שיעור מס' 177 | פר' כי תשא תשפ"ד

לפתוח, צריך רק למצוא את הקוד והמפתח האישי לליבו של כל יהודי, ואז כשהלב נפתח דברי התורה כבר יעשו את פעולתם, כמו בא במסכת אבות: "רבי אלעזר אומר: לב טוב" והברטנורא מסביר כי הכוח המעורר לכל התנועות הוא בלב, ומפני זה אמר רבי יוחנן בן זכאי: "רואה אני את דברי ר' אלעזר בן ערך מדבריכם".

לכל לב יש מפתח המתאים לו. הלב הוא מקור הרגשות. כדי לזהות את המפתח המתאים יש להתחבר לרגש של הזולת, לעיתים רבות הדרך לפתוח אותו, במיוחד אצל בני הנעורים היא למצוא לבחור חונך מתאים, אשר ישכיל להתחבר אישית לרגשותיו, להאזין לכאביו ולמצוקותיו, או אז ישכיל וימצא את המפתח לליבו ואת הדרך לסייע לו בלימודים ובהתמודדותיו.

ת"ח מופלגים ומרביצי תורה לעדרים נמצאים במעמדם כיום בזכות התגברותם בצעירותם על הבושה הטבעית והחברתית, ושיתוף הפעולה שלהם עם החונך שבא לעזרתם.

אכן, לנו כהורים המתאמצים לגמור את החודש לעיתים קשה הדבר מנשוא, אך עלינו להקשיב לקולם של אנשי החינוך הנועקים: "הצילו!" הרי ניתן כך בקלות להציל ולהעלות בחורים עד שמי השמיים!

וכבר אמר הרבי מנדבורנא להורה שהתלונן לפניו על העלות הגבוהה של חונך לבנו: מה זה שונה מחשבון חשמל וחשבון מכולת שחייבים לשלמו אנשי חינוך מעידים בשער בת רבים כי התאמת מפתח לב אישי, חונך אישי לכל בחור, זהו מתכון מוכח להצלחה מופלגת מול אתגרי תקופתנו, בטיעתא דשמיא. אזלי הטיעתא דשמיא גדולה יותר דווקא כשההורים טורחים לקחת חונך טוב לבניהם, למרות ועל אף הקושי הכלכלי, ובייחוד כשבני הנוער מוצאים מוסיפים עזו, גם הם, לאמץ בחום את יד החונך המושטת לעזרתם, גם כשנדרשת התגברות על קושי חברתי או תדמיתי. אנשי המקצוע ממליצים לעשות זאת בתחילת הדרך, עוד לפני שצצים הקשיים, אם כי אף פעם לא מאוחר מידי. פעמים רבות מסירות זו של ההורים מצילה את בניהם מרדת שחת כפשוטו ממש.

אחד החונכים המבוקשים מעיד על טלפון שקבל מאמא המתחננת שיאמץ את בנה כחונך. הוא הסביר לה שכרגע סדר יומו עמוס, אבל היא בשלה, מתחננת על נפש בנה ומתחייבת לשלם ככל אשר יושת, החונך שגם ידע את מצוקתם הכלכלית ואת הוצאות הטיפול הרבות הרובצות על כתפי ההורים הללו, המגיעות לאלפי שקלים מידי חודש, ניסה שוב לדחות ולא לקבל את התלמיד, אך לא עמד בתחוננו האם, והסכים לדחות את הבחור בסדר יומו העמוס.

לאחר כמה שעות מגיע טלפון מהאבא כי העסקה בטלה: הוא אינו מסוגל לכלילת לעמוד בהתחייבות שאשתו לקחה על עצמה. למחרת, טלפון נוסף: כעת שני ההורים על הקו: "החלטנו פה אחד כי זו חובתנו להצלת בננו", והאם הוסיפה כי שכנעה את בעלה כי אם חלילה לא יוכלו לעמוד בהוצאות, היא מוכנה כי ימכרו את דירתם ויעברו לגור בשכירות, העיקר שבנם לא יישאר בלי חונך שישכיל להתחבר לרגשותיו ולפתוח את ליבו כאולם...

נחזור לרבי משה דיקשטיין אשר אכן חזר שבועיים לאחר מכן לתאו המבודד של האסיר המסוכן. האסיר חיכה לו והושיט לו את ידו להניח עליה תפילין. כאן התגלתה עוצמתה של השלהבת היהודית: ידו הייתה אדומה, כמעט ללא עור, וכה סיפר האסיר: "ראיתי שאתה מסובב את ראשך מלהסתכל על הקעקועים שבידי, הבנתי שאם אתה לא רוצה להסתכל כנראה שהקב"ה לא מרוצה מזה. לכן שפשפתי את זרועי עם מלח. היו לי ייסורים נוראים אבל כעת היד שלי נקיה וראויה להניח עליה תפילין". ר' משה נדהם מהגבורה היהודית שהתגלתה שם, בכלא באר שבע.

הוא ניסה בעדינות לקשור את התפילין לזרוע האדומה והכואבת, אך האסיר ביקש: "תקשור חזק, שיכאב לי היטב". גבורה יהודית בהתגלמותה, **"ועוד,** שתחת כסא הכבוד הוא מקום מיוחד לקבל שבים, (לכן הראה הקב"ה מטבע של אש מתחת כסא הכבוד) כמו שאמרו ז"ל על פסוק 'וידי אדם מתחת כנפיהם', והקב"ה רצה להראות למשה תשלום כפרתן של ישראל שהגבירו מידת האש, דהיינו: מידת הגבורה, והראה לו שהמקטרגים לא יכלו לעכב תשובתם, וגם לא מידת הדין כהיא ד"וידי אדם תחת כנפיהם". דברי רבינו ה"זרע שמשון" זיע"א בפרשתנו.

אין ספק כי הזרוע האדומה, שם בכלא באר שבע, המתיקה והשלימה כפרתם של ישראל.

הרב משה דיקשטיין שליט"א, משליחי הרבי מליובאוויטש זצוק"ל בבאר שבע, יהודי משכמו ומעלה, ניצול שואה ששימש "זונדר קומנדו" במחנה ההשמדה מיידנק, הוא אדם חזק באפיו ומנהל מחלקות זיהוי חללים בצה"ל וזבוק"א. הוא פיקד ועזר רבות גם בטבח שמחת תורה. אחרי אירועים קשים הוא יכול להתעורר משנתו בצעקות ובכי, אך בשעת מעשה, באירוע עצמו, קשה ככל שיהיה, הוא מתפקד להפליא.

את הסיפור שמעתי מגיסי הרב אפרים פוליקמן. יישר כוח. במקביל התקשרתי להרב דיקשטיין שאימת לי את הפרטים:

הרב דיקשטיין נהג להגיע מידי יום רביעי לכלא באר שבע, שם האסירים היו נקבצים ללמוד תורת ה' שאורה דוחה את החושך השורר בין כותלי הכלא. במשך תקופה הרב דיקשטיין שם לב כי מכל התאים יוצאים אסירים להשתתף בשיעורים, חוץ מתא אחד הסגור על מנעול וברית. משם אין יוצא ואין בא. ר' משה שאל את הסוהרים מדוע הם לא מאפשרים לאסיר הכלוא בתוך התא הסגור והמאובטח להשתתף בשיעור. הם ענו לו כי בתא כלוא אסיר מסוכן ביותר, אשר אינו מסוגל להיפגש עם אנשים בלי להזיקם, ומדובר בפיקוח נפש של ממש.

"חברה, תשמעו" אמר הרב דיקשטיין הדבוק בשליחות רבו ללא חת ומורא "אני לא מוכן לוותר על אף יהודי. בשבוע הבא אני רוצה את היהודי הכלוא בתא הסגור - כאן, אצלי בשיעור. ולא - לא אגיע יותר".

בשבוע הבא אכן קיבל את פניו מפקד בית הסוהר

המפקד הודה לו על האור שהוא מכניס לבית הסוהר ותרומתו העצומה לשינוי המבורך בחיי האסירים, אך במקביל הסביר לו שהאסיר בתא הסגור הינו "חית נאם", כפשוטו. אדם שנולד להורים פושעים כשבת הסוהר הינו ביתם השני או הראשון. מילדות חונך לאלומות ברמה הכי גרועה שיש, ונשפט לכמה וכמה מאסרי עולם על רציחות ר"ל. "אין לו בעיה להרוג או אפילו לאכול אדם, פשוט חיה על שתיים. כל מפגש עמו מסתיים באירוע אלים. אפילו הפסיכולוגים והפסיכיאטרים מתקשים ומפחדים ליצור עמו קשר. גם בשעת הטיול היומי שלו הוא מטייל לבדו בחצר". הרב דיקשטיין שכאמור, עשוי ללא חת ודבק בשליחות רבו לא לוותר על אף יהודי, ביקש מהמפקד לתת לו להיכנס לתא ולנסות להושיט יד תומכת גם לאדם שמקיף עצמו בקוצים כה דוקרניים. "גם אליו ניתן למצוא דרך בין הקוצים, להצליח לגעת בנפשו, ולהצית משם את האש בנשמתו" טען.

"והטעם שהראה הקב"ה מטבע של אש מתחת כסא הכבוד, לפי שהלווחות לוקחו מתחת כסא הכבוד והנשמות באות מתחת כסא הכבוד, וכשהם זוכות לשוב לשרושן נאמר: 'תורת ה' תמימה משיבת נפש' ותקנת החוטא לשרוף באש הקרבן, אשו של יצר הרע, ומשום הכי נקראת: 'אש אוכלת אש' דהיינו: אש המזבח שורפת ואוכלת האש של יצר הרע". דברי ה"זרע שמשון" זצוק"ל בפרשתנו.

"נרשה לך להיכנס. אנחנו נעמוד בחוץ בכניסה לחדר ונעקוב אחר הקורה, וברגע שיתפתח משהו נזנק פנימה". הרב דיקשטיין נכנס לתא החשוך, שם בפניה ישב הפושע, הר אדם בעל גוף אדיר ורחב ממדים. עיניו המפחידות ננעצו ברב שביקש את רשותו להיכנס: "מה ת'רוצה?" שאל לקונית. "לספר לך סיפורי תורה, בסדר?" "אהה" הוא נהם בהסכמה. הרב דיקשטיין סיפר לו מבראשית - מבריאת העולם מה ואיך ברא השם כל יום, דרך נוח והמבול, על אברהם שבחר בדרך אמונה, מסירות נפש וגמילות חסד, סיפור חייהם של יצחק ויעקב, שרה, רבקה, רחל ולאה, יציאת מצרים ומתן תורה. לאחר שעתיים בהן היה הפושע מרותק, שאל הרב דיקשטיין: "תרצה להניח תפילין?" תוך שהוא מתקרב לעברו. "כן", הוא ענה והושיט את רגלו כדי להניח עליה תפילין. הרב הסביר לו שמניחים על היד. הלה הושיט זרוע כשכולה מכוסה בקעקועים עם מראות תועבה, שאסור להגיד ברכה בפניהם, הרב חיכך בדעתו מה לעשות והחליט כי אם זו מצווה הוא נותן אותה לאסיר, וחלילה, אם זו עבירה, הוא לוקח אותה על עצמו. במקביל, הרב סובב את ראשו באמירת הברכה כשהיהודי אומר אחריו מילה במילה, קשר את התפילין תוך שהוא מנסה לעצום עיניו מלראות ברע.

"תרצה שאחזור גם שבוע הבא?" "כן" ענה האסיר כשזיק של אור בעיניו. הרב דיקשטיין יצא מהחדר שם חיכו לו נפעמים כל הסוהרים ופיקוד הכלא "אין הצלחת להיות שם שעתיים? ראינו במצלמות שהבחור מרותק ומאזין מאוד התחבר אליך. מה הסוד?" "פשוט למדתי איתו בשפה שלו ובגובה העיניים שלו, זהו כוחם של דברי תורה!"

"תנה בני לבך לי" - אלה הפוסק במשלי מפרש רבינו ה"זרע שמשון" זיע"א בפרשתנו: "כשהלב הוא טוב ומשעובד לקב"ה אז יטיב כל מעשיך". זהו כוחם של דברי תורה הממיסים כל לב. האמת היא שכל לב אפשר

ברשותך סיפור אמיתי מרתק? מוזמן לשתף!
להצטרפות hbzs3587@gmail.com

טוב לחסות בה'

הדלקת נרות: 17:19
יציאת השבת: 18:11
רבינו תם: 18:51

ע"פ אופק תל אביב
כב' באדר א' תשפ"ד

אמונתך בלילות

כי תשא התשפ"ד

בכל ערב אנו מהללים ומשבחים את בורא עולם בתפילה: "אשר בדברו מעריב ערבים", אומר הרב אלימלך בידרמן שליט"א בשם חכם אחד רעיון מופלא: מי שמאמין כי הכל נעשה ברצונו של ה' לבדו, ואף הדברים הקשים, החושך וההסתר שאנו רואים נעשים 'בדברו' של אב הרחמים, הרי הוא 'מעריב' – מלשון עריבות ומתיקות, הוא ממתיק ומבטל את כל ה'ערבים' – החושך וההסתר המשול לערב. כי בכוח האמונה שהקושי, הצער והצרות הם רחמי ה' בעצמו בכיסוי, הרי שבזה הוא מבטל הדינים והצרות, וגורם שהכל יהיה רחמים גלויים. 'זהבוטח בה' – חסד יסובבנו', שעל ידי שמתחזק שזה הבורא הרחמן לבדו עשה זאת – הרי שגורם לחסדים שיסובבוהו.

את המעשה המדהים הבא סיפר הרה"ג ר' ישראל מאיר אלטמן שליט"א: "לפני שנים ספורות, יהודי תלמיד חכם, אב – למשפחה ברוכת ילדים ישב ושקד על תלמודו. ההוצאות היו כבדות על המשפחה המתרחבת, ובלית ברירה, החליט לצאת לשוק העבודה בשביל להביא טרף לביתו. הוא מצא עבודה שסיפקה את מחסור משפחתו, והכניסה סכום נאה, אלא, שהוא החל להרגיש כי אט אט תפילותיו, אמונתו וביטחונו מתחילים לרדת. הוא כבר לא מתפלל בתחנונים ולא מתחזק בביטחון בה' במצבו, מפני שהוא יודע שבכל חודש 'אמורה' להיכנס משכורת מסודרת. 'ואני אמרתי בשלוי בל אמוט לעולם' (תהלים ל, ז), כשאדם בשלוה, חושב ש'לעולם לא אמוט', הוא חושב שהוא מסודר ולמה לו להתחנן לה' על מצבו, הרי הכל הולך כשורה. כשרואה בורא עולם שהאדם מסיר ביטחונו ממנו ומניח ביטחונו על בשר ודם, מיד הוא נותן לו לנסות להסתדר 'לבד', ואז האדם מבין כי רק "ברצונך העמדת להררי עוז" – אם לא ה' שעוזר לי, מעמיד ומקיים אותי – לא אוכל להתקיים, ואין לי מה לבטוח בכסף או בבני אדם. והנה, לאחר תקופה ארוכה, בוקר אחד, טרם יציאתו של היהודי לעבודה, נשמעות דפיקות על ביתו. היה זה שלוח שהעביר לו מכתב מהבוס שלו בו נכתב כי הוא מפוטר מיידית. הוא היה בהלם והתקשה להאמין: "הרי הבוס שלי מעריך את עבודתי ויודע כמה אני מועיל לחברה, זה לא יתכן". הוא החליט לנסוע ישירות אל הבוס לברור העניין וירד אל הרכב. והנה, בהגיעו אל החניון... חשכו עיניו. הרכב החדש שקנה רק לפני כמה ימים – נגנב! ואם זה לא מספיק, הוא עדיין לא הספיק להעביר את הביטוח של הרכב הישן אל הרכב החדש, כך שאין לו שום פיצוי על גניבת הרכב החדש. הוא הרגיש שהקרקע נשמטת תחת רגליו, תוך כמה דקות: הוא פוטר מעבודה 'שהחזיקה' את משפחתו, ומיד גילה שהרכב היוקרתי והחדש נגנב ללא ביטוח! מה קורה פה?! הוא הרגיש ברגע אחד חסר אונים – 'ה' משפיל גאים עדי ארץ, מגביה שפלים עד מרום', הוא הרגיש בליבו. לפתע, הוא חש בתחושה הישנה והמוכרת שהיה אברך, כי הוא תלוי אך ורק בבורא יתברך, וכי אין אף אחד שיכול לעזור לו חוץ מה'. כבר זמן רב שהוא לא הרגיש הרגשה זו, כיוון שהיה 'מסודר' בפרנסה, ושכח את התלות שלו בבורא יתברך, ולפתע שבה אותה הרגשה לחייו. היה בהרגשה משהו נעים, והוא החל להתחזק באמונה בה' כי אין עוד מלבדו, וכל מה שקורה לו נעשה אך ורק מהקב"ה, ולטובתו! כך שינן שוב ושוב, עד ש...

לרפואה, פרנסה והצלחה: מי"א מיכאל וציפורה אחיאל. מנשה ואורה אחיאל. א"ה הדר בת נחמה. ליאורה. אורטל חנה בת הדסה ובי"ב. פנינה בת שושנה ובי"ב. אושרית בת פנינה ובי"ב. משה שמואל בן ולדה. מוריה בת רויטל. גאולה בת דבורה. שרה חיה רפאלה בת רחל. ניסים חיים רפאל בן לטיפה. טליה מרים בת דינה וחיים. רות בת מרים הי"ו.

זשבי"ק: שולמית בת איריס. יסכה בת מזל. אלס בת פרידה. בנם זכרים: הדר בת נחמה.

לעילוי-נשמת: הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה, הרב שמעון בן בחריה. ישראל בן מרים וגרשון. מ"ס יצחק בן נור ומרים בת גליה. יחזקאל בן גורג'יה. גבריאל בן סמינה. יוסף בן נגייה. פרחת בת טובה. פנחס בן דינה. שרית שרה בת מריאן. שרית שרה בת ויקטוריה. גלילי הכהן בן כוכבה. יוסף בן תמו. טובה בת מרים. יצחק בן טובה. אסתר בת מזל. יעקב בן שמחה. תקווה בת פנינה. סופיה שרה בת רוזה. לירן בן מזל. משה מוסיקו לוי בן מריקה מרים לוי בת שרה ויעקב. עזרא לוי בן משה ושמחה.

לע"נ האשה הכשרה **צביה בת סעדה** ת.נ.צ.ב.ה

העלון מוקדש לע"נ התינוקות הטוהרה **טוהר בת עדי** רוח ה' תניחנה בגן עדן!

לע"נ האשה הכשרה **קלרה חתון בת סלחה** ת.נ.צ.ב.ה

העלון מוקדש להצלחת **ינון בן רחל**

העלון מוקדש לע"נ **ולרי בן אירנה** ת.נ.צ.ב.ה

תנור לבשר וחלב

תנור אפיה שיש בו שני תאים – צריך לייחד תא אחד למאכלי חלב בלבד, ותא שני למאכלי בשר בלבד.

וכן צריך לייחד תבניות לחלב ולבשר. אך תנור אפיה שיש בו תא אחד:

– אם אפה בו מאכלי בשר, ורוצה להשתמש בו לחלבי, צריך:

(1) להמתין 24 שעות מאפיית הבשרי. (2) ינקא את התנור היטב מכל שיירי מאכל או שומן שנדבקו בדפנות.

(3) אחר שניקה, ידליק את התנור כחצי שעה בחום הגבוה, כדי שאם נשארה איזו זיעה וטעם בדפנות התנור

מהמאכל הקודם, ישרף הכל כליל על ידי היסק זה, ואז יאפה מאכל חלבי. וכמובן שישתמש בתבניות נפרדות למאכלי חלב ולמאכלי בשר.

***

השתמשות בתנור תוך 24 שעות אם אחר שהשתמש בתנור לאפיית

שו"ת מהרב מוצאפי שליט"א

(1) מהו גן עדן עליון ומהו גן עדן תחתון ומי זוכה להיכנס אליהם?

תשובת הרב: "גן עדן תחתון מקום מנוחת הנפש והרוח, גן עדן עליון מקום מנוחת הנשמות. לגן עדן תחתון זוכים אלה שקיימו מצוות במעשה, שמירת שבת, צדקה, תפילין, ציצית, מזוזה.

גן עדן

ואילו לעליון זוכים אלה שלמדו תורה כל אחד לפי כוחו, תלמוד, הלכה, זוהר, תהלים, מדרשים, פשט רמז דרש סוד.

(2) האם גם נשים חוזרות בגלגול או שדבר זה הוא רק אצל הגברים? תשובת הרב: "בישע הגלגולים לרבנו

האר"י ז"ל כתב כי הנשים לא חוזרות בגלגול. אך הוא עצמו פירש שם שאינם באות מצד עצמן, כי פטורות מהרבה מצוות עשה וכן מלימוד תורה, ולצורך עצמן לא יבואו. אך לצורך אחרים

לפעמים יבואו, כגון: עזרה להורים או לבעל או לילדים."

בשר, רוצה להשתמש באפיה לחלבי ואינו יכול להמתין 24 שעות:

ינקא את התנור היטב בחומרי ניקוי פוגמים כמו 'סנט מוריץ', 'סנו תנורים', ויסיק אותו חצי שעה ויותר על החום הגבוה וישתמש בו למאכלי חלב.

***

השתמש בטעות בתנור

תנור בשרי שלא עברו עליו 24 שעות, והסיק אותו מעט קודם שהשתמש בו, אך לא ינקא אותו בחומרי ניקוי, וטעה ואפה בו עוגת גבינה או בורקס חלבי, מותרים באכילה. והוא הדין, אם טעה

ובישל מרק בשרי בתנור חלבי שלא עברו עליו 24 שעות – המרק מותר. חתיכת בשר קרה שנפלה לחלב קר או שנשפך עליה חלב קר, שוטף אותה במים יפה יפה ומותרת לאכילה.

ומאכל שחלב נספג בו, כבורקס בשרי או בשר טחון – אין לו תקנת שטיפה.

הרב איתמר גימאני

חשב הרכבה כליות צדק
053-3400904
הרמ"מ

מזכיר התנאים
ויז"ל
053-3400904

למה אתה מתחפש?

חג הפורים מתקרב בצעדי ענק, ובכל בית נשמעות השאלות הנפוצות: "אמא, אבא, למה אתה מתחפש השנה?"

ילד אחד רוצה להתחפש לרב מסוים, השני לאדמו"ר, השלישי לטבח, הילדה לכלה או נסיכה, וכך האווירה בבית מתמלאת בשמחה וצהלה. כל זה טוב ויפה לילדים, אך מה איתנו ההורים? מדוע ההורים לא מתחפשים?...

התשובה המוסרית אינה נעימה כל כך – התשובה היא כי אנו ההורים 'חיים כל השנה בתחפושת', וממילא לא מרגישים צורך להתחפש.

ויותר מכך, עיקר הבעיה היא שבעוד שהילדים מתחפשים לכל דבר שהם רוצים, אנו ההורים מתחפשים בחיי היום היום שלנו לכללים ונורמות אשר חוקי החברה קובעים ומכתיבים לנו.

כלומר, לא מספיק שכל השנה אנו מחופשים ולא חיים את עצמנו באמת, אנו אף חיים לפי הכללים והתכתיבים של אחרים.

לדוגמא: אם בחברה שלנו מקובל שפעם בשבוע כל המשפחה "חייבת" לצאת למסעדת יוקרה או להזמין אוכל ברמה לבית, כי אם לא – מה נאכל, הרי שאנו משועבדים לכללים הרדודים, הנמוכים והמתירנים של החברה, שכן מה כל כך רע באוכל ביתי וארוחה משפחתית יחדיו.

דוגמא נוספת ונפוצה: אנשים רבים משועבדים ל'מותגים', ואם אינם לובשים את המותג המסוים מה הם שווים?

הרי שהם משועבדים ועבדים לנורמות קיצוניות של החברה. אם איננו חייבים לחיות עם רכב, מדוע לקחת הלוואות ולהשתעבד לרכב רק בגלל שלכולם יש!?!... והרי שכך כל החיים הופכים להיות בתופעת העדר הממכרת – 'כי כולם מתנהגים כך'. אך אנו חייבים לדעת – השינוי בידינו! אם נלמד

איך לנהל את ביתנו ע"פ דעת התורה הקדושה, לפי מה שמתאים לנו, ברמה שלנו, בסגנון שאופייני לבית שלנו – אזי נחיה חיים הרבה יותר רגועים, איכותיים, ערכיים ושמחים, כי רק אז נוכל להיות

ממה שבורא עולם נתן לנו, ולהפסיק לחיות ברדיפה אחרי דברים שהחברה מכתיבה: הרכב הזה, הריהוט והבית הזה. נוכל להתחיל לחיות עם משפחתנו בנחת עם ביטחון עצמי אמיתי. בית בו הערך והיחס שלנו לא מתקבל בגלל הלבוש או

הרכב שלנו, אלא נקנה חברים שמעריכים אותנו בגלל מי שאנו באמת. ולא כמו אותו עשיר שנפל מנכסיו, שסיפר לי באופן אישי, שאחד המשברים הגדולים שלו נעלמו באותה מהירות שהכסף שלו נעלם. אנו למדים מכאן כי אם נקנה את מעמדנו לפי המראה החיצוני של תחפושת של יוקרה מדומה – אזי נאבד את הערך האמיתי ואת הטעם האמיתי של החיים.

אז בואו יחד נוריד את התחפושת של כל השנה ולפחות מסוים הזה נתחיל לחיות בלי תחפושת אלא באמת. נבנה

הרכב שלנו, אלא נקנה חברים שמעריכים אותנו בגלל מי שאנו באמת. ולא כמו אותו עשיר שנפל מנכסיו, שסיפר לי באופן אישי, שאחד המשברים הגדולים שלו נעלמו באותה מהירות שהכסף שלו נעלם. אנו למדים מכאן כי אם נקנה את מעמדנו לפי המראה החיצוני של תחפושת של יוקרה מדומה – אזי נאבד את הערך האמיתי ואת הטעם האמיתי של החיים.

אז בואו יחד נוריד את התחפושת של כל השנה ולפחות מסוים הזה נתחיל לחיות בלי תחפושת אלא באמת. נבנה

מסוים הזה נתחיל לחיות בלי תחפושת אלא באמת. נבנה

שליחי הטעות

עלון השגחה פרטית

משה רבנו פונה לבורא עולם בבקשה מיוחדת במינה ויוצאת דופן: "וַיֹּאמֶר הָרְאֵנִי נָא אֶת כְּבוֹדְךָ", "אנא ה', תן לי לראות את מראה כבודך (רש"י). בורא עולם מסביר למשה שאין הדבר יתכן, שהרי 'לא יראני האדם וחי'. אך דבר אחד הוא כן יראה לו: "וַיַּהֲסֵרְתִי אֶת כְּפִי וַרְאִיתָ אֶת אַחֲרָי וּפְנֵי לֹא יֵרְאוּ".

אומר על כך החת"ם סופר זצ"ל דבר מתוק מדבש: 'הנה רואים אנו בעולם ובחינו דברים מוזרים, והיננו תמהים: מדוע עשה ה' ככה?! אך לעיתים, לאחר זמן מה, מגלים כי כל הצרות והסיבות היו חלק מהחשת הישועה ועשיית דבר גדול שרצה ה'.

כך היה בפורים שראו גזירתו הקשה של המן, ולבסוף הכל התברר שהיה כדי להביא גאולה לישראל. וכלשונו: "ובעת הצרה צריכים להאמין בה' שיש בו טעם כמוס ונסתר מה', ועל האמונה הזו בה' בעת צרה מקבלים שכר גדול. וזה כוונת הפסוק: "וראית את אחוריי" – רק לאחר שנעשתה הישועה תוכל להבין את המהלכים שלי, אבל 'ופניי לא יראו' – לפני הישועה, בשעת הצרה אין הדבר ניכר ונגלה ועלינו להתחזק באמונה שלימה".

המעשה המיוחד הבא סיפר בעל המעשה: "הנני עובד בתלמוד תורה בלונדון כאחראי על ניהול וגביית שכר לימוד מההורים. אצלנו, ההורים לא חותמים על הוראת קבע, אלא צריכים להעביר כסף כל חודש. והנה, לפני חג הפסח האחרון, התקשרתי לאחד ההורים, יהודי אמיד ועשיר, והזכרתי לו שהצטבר לו חוב של שכר לימוד, וכעת, לפני פסח, אנו חייבים את כל הכסף על מנת להעבירו למלמדים, בכדי שיהיה להם להוצאות החג. "אתם צודקים", הוא השיב, "ממש שליחה על העיכוב בתשלום, עוד

היום אעביר את הכסף", הבטיח. עבר היום והכסף לא הגיע. עברו עוד כמה ימים, חג הפסח חלף, ספרו את העומר והדליקו מדורה לכבוד רבי שמעון, והכסף עדיין לא הגיע. סמוך ונראה לחג שבועות, התקשרתי לגביר ושאלתי: "איפה הכסף?!", אך הפעם בקול זועם. "מה זאת אומרת היכן הכסף?!", הוא שאל, "הרי הבאתי לך באותו יום שדיברנו!". "מה?!", השבתי בזלזול, "לא קיבלתי ממך כלום!". "על מה אתה מדבר?!", הוא השיב בוודאות, "אני בעצמי הגעתי ברכבי לבית שלך. ראיתי את הבן שלך, ילד קטן יוצא

מהבית, ומסרתי לו את המעטפה עם הכסף. היו שם 2,000 לירות שטרלינג". "טוב, אשאל את הבן שלי", אמרתי בתדהמה על דבריו.

אומר את האמת: התאפקתי ממש שלא להטיח בו אשמה – מי מעביר מעטפה עם סכום גדול לילד קטן, וסומך עליו שהוא יעבירו, בלי להודיע לי על כך? איפה היה הראש שלו? מדובר בסכום ששווה לעשרת אלפים שקלים! לא מתאים לו לנהוג בחוסר אחריות שכזו. ומה אעשה כעת אם הכסף לא ימצא, הרי זמן רב מאז. ניגשתי אל בני הקטן, אך הוא לא זכר שום דבר ולא ידע על מה אני מדבר. החלטתי לנסות לברר אצל השכנים היהודים באזור, אולי בטעות הוא העביר לבן שלהם את המעטפה.

דפקתי בית אחר בית ושאלתי כל שכן האם ראה מעטפה בערב פסח, אך הכל התפלאו מהשאלה וטענו: 'מי מאבד מעטפה יקרה ונזכר אחר זמן רב?!'. עד שאחד השכנים קפץ ואמר לי: "אתה

מתכוון למעטפה של אלפיים לירות שטרלינג?". "כן, כן", אורו עיניי. "תשמע מה שהיה אז", סיפר השכן במבוכה, "היה זה קרוב לחג הפסח. פיטרו אותי מהעבודה, כשאין לי ולאשתי שום הכנסה נוספת, ולא ידעתי אנה אני בא. איך אני מכניס את הפסח? מאיפה אביא אוכל לילדי לחג? עמדתי בתפילה ובכיתי לבורא עולם שיעזור לי. 'אני יודע שאתה מפרנס אותי, בבקשה תעזור לי ותושיע אותי', התחננתי מקירות ליבי. בעודי מסיים את התפילה מעומק הלב לה', אני יוצא לחצר ומגלה מעטפה ללא שם, ובה אלפיים לירות שטרלינג. רעדתי מבהלה – גילוי אליהו הנביא!.

הרגע בכיתי לה' לעזרה לחג, והנה תוך שניות בודדות סכום שסידר אותי. לקחתי את הכסף בשמחה וקניתי באמצעותו את כל הוצאות החג. "אוי ואבוי", זעקתי, "זה היה שכר לימוד המיועד למלמדים", אמרתי לו. "עליך להחזיר את הכסף לתלמוד תורה". "אין בעיה", השיב, "אחזיר את כל הסכום, אך אין לי כעת אפשרות, לכן אעביר לכם בתשלומים".

מיד התקשרתי לאותו גביר והודעתי לו כי הכסף נלקח בטעות ע"י השכן שהגיע לפת לחם וקנה בזה אוכל, אך הוא הבטיח שיחזיר הכל.

שמע זאת הגביר וביקש מיד להודיע לשכן האברך הזה שישאיר את הכסף הזה אצלו כעזרה וחסד ממנו, וכי הוא יגיע כעת אליו לשלם את הסכום הזה. האברך שמע זאת והתרגש עד מאד. גם אני התפעלתי לראות כיצד בורא עולם, מסובב כל הסיבות גורם לאנשים נבונים וחכמים לעשות טעויות ושטויות (להביא לילד קטן שאינו מכיר כסף), רק בשביל לקיים שליחות נסתרת. אפילו הטעות והרשלנות שלנו – מאת ה' כשליח לסדר דברים נסתרים. "הַרְבֵּה שְׁלוּחִין יֵשׁ לוֹ לְמָקוֹם (לה)', לְהַכִּין מְזוֹן לַיְרֵאִיו", רש"י (שמות טו, לב).

בורא עולם רואה אברך צדיק הצריך בדחיפות אוכל לחג, והוא גורם לאדם עשיר שלא לשלם כמה חודשים את הלימודים של בנו, ורק אז, כשהגיע הזמן לעזור לאברך, הוא גורם לעשיר להביא את הכסף לילד של אותו אברך בטעות. ללמדנו, שבשמיים אין טעויות, כולנו שליחי הבורא לקיים רצונו. (עלון השגחה פרטית מה' 132).

מכות או מתנות?

– המשך מעמוד 1 –

הוא עמד בחניה והחליט: "אינני הולך להתחנן לבוס שיחזיר אותי לעבודה. אני רואה מול העיניים כיצד הבוטח בבשר ודם יכול לאבד הכל בן רגע, ולכן אני חוזר לבטוח רק בבורא יתברך שיוביל אותי וינחה אותי".

הוא החליט שלא לשוב לבית ולשקוע בצער ודיכאון, אלא הראה לה' שהוא אכן בוטח בו. הוא לקח את התיק אל כיוון בית המדרש, המקום האהוב עליו, על מנת לשקוע בלימוד התורה. האברכים התפעלו ושמחו לראותו חוזר אל בית המדרש.

כך במשך כמה ימים הוא יושב בכולל ולומד כמו בימים היפים, ומתפלל מקירות ליבו לה' שיעזור לו בפרנסת משפחתו, ומתחזק באמונה חזקה בבורא לבדו, כמו בעבר.

ואז, אירע הפלא הגדול. לאחר כמה ימים, הוא חוזר מהכולל בצהריים ורואה מכתב בתיבת הדואר.

היה זה מסמך ממכון תורני בארה"ב המבקש ממנו להגיע לאחד משרדיו בירושלים, שם יקבל פירוט על העניין. בהגיעו אל המשרד, סיפר לו המזכיר: "ברוך בואך למכון לעבודות מחקר תורניות. אצלנו מעודדים תלמידי חכמים הרוצים לבצע עבודות מחקר תורניות. אם אתה זוכר, לפני כמה שנים שלחת בקשה אל המכון ברצון לערוך מחקר תורני מקיף, ופנייתך נשמרה במערכת.

כל שנה בוחרים אדם אחר עם הנושא שלו, ולאחר שמשיגים תורם שיממן את המחקר, הוועדה מודיעה לאדם הנבחר כי יוכל להתחיל במלאכה. בימים אלו החליטה וועדת המכון כי הנושא שלך נבחר למחקר השנתי,

ולכן אנו מודיעים לך כי ע"פ ההסכמים, תקבל מלגה חודשית לתקופת המחקר שתארך כשנה".

הוא התרגש עד דמעות – המלגה המדוברת היתה גדולה בהרבה מהמשכורת שקיבל בעבודה האחרונה, וכעת הוא הולך לשבת בבית המדרש ולקבל משכורת שכזו למשך כמעט שנה. "אלא שישנם שני תנאים חשובים ועקרוניים בשביל שתוכל להיות מתאים

לתפקיד", סיים המזכיר את דבריו, "כיוון שהדבר נעשה בתרומה של גבירים מחו"ל תומכי תורה, הם התנו כי המלגה תעבור לזוכה רק אם:

(1) הינו אברך היושב ולומד כל היום, ללא משרה או עבודה צדדית אחרת.

(2) הוא אינו מחזיק רכב – כך שהסכום הגדול הנכנס מידי חודש אכן יהיה גם החזקת בן תורה הצריך סיוע".

הוא לא האמין למשמע דבריו – רק לפני כמה ימים הוא איבד את העבודה המכניסה שלו ואת הרכב החדש, שניים במכה תוך כמה רגעים, ממש כמו שני הסעיפים הנדרשים לקבלת התפקיד. כאילו ה' לקח לו את שני הדברים, רק בכדי שיקבל את התפקיד וישב בכולל לעשות את הדבר שהכי אוהב. היהודי הוכיח למזכיר כי הוא אינו מחזיק ברכב ואינו עובד באף משרה – ואכן

קיבל את התפקיד התורני הנחשק שבה חלם: לשבת בבית המדרש ולהכין מחקר תורני, כשכל חודש נכנס לו סכום גדול מאד לכלכלת ביתו בריווח גדול יותר מאשר העבודה שעבד בה.

הוא הרגיש את ידו של מלך מלכי המלכים – כיצד 'המכות' ו'ההפסדים' שה' נתן לו בזה אחר זה: עבודה ורכב, היו ממש 'על פי הספר' – שני התנאים כדי שיוכל לקבל את משאת חייו: ללמוד בבית המדרש ולקבל פרנסה מכובדת עד לפה!.

הוא חש על בשרו כיצד: "אשרי איש שלא ישכחך, ובן אדם יתאמץ בך", אשרי האדם היודע שכל מה שקורה לו, טוב או פחות טוב, הכל חסדים הכל רחמים. אין רע יורד מלמעלה, ולכן אשרי האדם שלא שוכח זאת בשעות קושי ואף בשעות הצלחה ושגשוג, ומתאמץ בכל כוחו לבטוח בך.

"כי דורשיך לעולם לא יכשלו, ולא יכלמו לנצח כל החוסים בך" – דוד המלך מבטיח בתהילים כי מי שידרוש את ה', מי שיחפש אותו בכל מצב ויאמין שהכל בהשגחתו ובשליטתו לטובה – לעולם לא יכשלו, מובטח לו שלא יכשל לעולם, כי בכח הביטחון שרואה ה' באדם זה – הוא יתן לו הצלחה גדולה כל חייו. 'ולא יכלמו לנצח כל החוסים בך', אין מצב בעולם שהאדם שחוסה בבורא עולם, שמניח את כל חייו בידיו של האבא הגדול והרחום, יגיע למצב של כלימה ובושה. הבורא יתברך מבטיח לו שהוא ישמור אותו ויצליח דרכיו בכל עת. נזכור זאת! גם בשעות של שפל וירידה, כי ה' נמצא כאן לצידנו ועושה הכל בהשגחתו יתברך לטובה. ואף ברגעי הצלחה, הוא עושה לנו את החיל וההצלחה. (מתוך הגיליון הנפלא 'מי באר')

לתגובות: 052-7151858
 רחוב משה בריל 9, ת"א, מספ' אחיאל
 DANIEL777ACHIEL@GMAIL.COM

מילה טובה #6

מערכת טוב לחסות בה! "המוהל הרב רזיאל צדקיהו הינו ת"ח ירא שמיים, נעים הליכות הנותן שירות מכל הלב, ברוע ובשלווה, אשר זכה לברכתם של גדולי הדור: הרב מחפוד וקרובין אלבז שליט"א. 050-4151127
 050-4151127

ההקדשה המרכזית
 העלון מוקדש לרפואה והצלחה: צביה בת סעודה, אבשלום בן ויולט, יונה בדיחי בת טורקיה, גאולה בת דבורה, שלמה בן אלה, אלונה בת פלינה, עידו בן אורנה, ששון בן זהבה.
 לזיווג והצלחה: בן בן נאוה, הודיה בת רבקה, ד.ד.ב.ס.ש.

בית הוראה
 ברחוב בית יוסף 4, שיכון ה', ב"ב
 למענה הלכתי ניתן להתקשר 052-7185426

ידה
 ייכן מצינו מאכל המועיל להוצאת הקנאה מתוך ליבו של האדם?
 (16.1 אויל.) יצטא יצטא יצטא יצטא יצטא
 אצטא אצטא אצטא אצטא אצטא
 אצטא אצטא אצטא אצטא אצטא
 אצטא אצטא אצטא אצטא אצטא

וארטיס לפרשת השבוע

פרשת כי תשא. הנה הפרשה היא קלט פסוקים, ולמעלה משמונים הפסוקים הראשונים נקראים לעיליות כהן ולוי. ואומר האוסטרווצאר שהטעם הוא ע"פ מה שכתב המג"א קלח ד שלא להעלות לתורה סומא בפרשת התוכחה מפני שאי אתה לקרות פרשת מומין בפני בעלי מום. והשתא ניחא דהנה ישראל חטאו בעגל וא"כ כולם בעלי מומין בזה, לכן לא עולים בזה ישראל לתורה אלא רק כהן ולוי.

ל טו. ועשירי לא ירבה והדל לא ימעט. רבים התקשו מה הטעם שעשיר לא ירבה? וי"ל, אומר רבי יונתן איבשיץ ע"פ ב"ק קטז: דבולשת שבאה לעיר מחמת נפשות הדין הוא שעשיר לא ירבה וכו' ורק אם הבולשת באה מחמת ממון העשיר ירבה. וכאן הרי"י מחמת נפשות ולכן העשיר לא ירבה וגוי **לכפר על נפשותיכם.**

ל יח. ונתת אותו בין אהל מועד ובין המזבח ונתת שמה מים. פסוק זה עוסק בכיור ויש לעיין למה כתוב ונתת שמה, למה לא די לכתוב ונתת 'ב' מים? וי"ל דאיתא בגמ' שדין קידוש ידיים ורגלים הוא בין אהל מועד למזבח. ולכן ונתת שמה מים והיינו שיש דין ליטול את הידיים בדווקא שם. משך חכמה.

ל יא – יג. וידבר ה' אל משה לאמר כי תשא וגו' זה יתנו מחצית השקל. יש לעיין מה טעם כתב לאמר, הרי זה לא דין לאמר אלא דין לעשות? וי"ל, אומר רבי משה דרשן במסורת הברית ע"פ מה דאיתא בירושלמי שקלים גב, שכאשר התורם נכנס לתורם שקלים לצורך קרבת ציבור הוא צריך לדבר בפיו מהרגע שנכנס עד שיצא כדי שלא יחסרוהו שנתן ממועות הלשכה בתוך פיו. ולפי"ז י"ל וידבר ה' אל משה לאמר שיאמר כל הזמן בשעת הניתנה.

ל יד. ושמרתם את השבת כי קודש היא לכם. יש להקשות הרי ציווי זה נאמר בפרשת יתרו בצורה שונה, ששם כתוב ששת ימים תעבוד ועשית כל מלאכתך וכו' ולמה כאן נאמר רק ושמרתם את השבת? וי"ל ע"פ הרמ"א אור"ח רז. שכותב שפועלים ובע"ב שאינם עוסקים בתורה כל ימות השבוע יעסקו בשבת בתורה יותר מהת"ח, והת"ח ימשיכו בעונג האכילה ושתייה. וכן הביא בב"י מהירושלמי ומדרש תנחומא שכתבו כן. וא"כ י"ל בפרשת יתרו נאמר הדין הזה לפועלים שעובדים כל ימי השבוע ולכן כתב ששת ימים תעבוד, ויום השביעי שבת לה' אלוך היינו כל השבוע תעבוד ויום השביעי תשבות לה' - שתלמד תורה. משא"כ כאן שכתוב ששת ימים יעשה מלאכה היינו שיעשה בשבילך מלאכה, אז ושמרתם את השבת כי קודש היא לכם והיינו ושמרתם תתענגו באכילה והיינו לכם.

ל יד. מחלליה מות יומת. הירושלמי בשבת מביא מעשה על ר' חייא שראה אחד תולש עשב בשבת. הלך למחר וכתב לו מחלליה מות יומת. וקשה למה המתין למחר ולא הלך לומר לו מיד: וכן למה למחר כתב ולא הסתפק באמירה? וי"ל, אומר הגאון ע"פ מגילה כד. דאיתא שם שרבי חייא קרא לאות ח ה ובמקום וחיכיתי קרא והיכיתי. ולכן אם רבי חייא היה אומר להם מיד זה היה נשמע מהלליה מות יומת, ולכן חיכה למוצי"ש ואז כתב.

ל טו. ששת ימים יעשה מלאכה וביום השביעי שבת שבתון. תיבת יעשה כאן נכתבה בלשון שיעשה מאליו המלאכה והייתכן שכן הוא? וי"ל, אומר הטורף זהב על התורה, דהנה מצינו בחסיד אחד שנפרצה לו פרצה בגדר שדהו ונמלך עליה לגודרה ונזכר ששבת הוא ומנע ולא גדרה ונעשה לו נס ועלה בו צלף שממנה היתה פרנסתו וכו' גמ' בשבת קט. וא"כ י"ל שהתורה אומרת לנו ששת ימים יעשה מלאכה והיינו שיעשה לבד וזאת בתנאי שיום השביעי שבת שבתון קודש לה' שאף במחשבה שלך תשבות לה' ולכן גם כפל וכתב שבת שבתון.

ל יז. כי ששת ימים עשה ה' את השמים ואת הארץ וביום השביעי. וקשה מאוד מדוע כאן כתוב רק שמים וארץ, ואילו בפרשת יתרו כתוב כי ששת ימים עשה ה' את השמים ואת הארץ את הים ואת כל אשר בס. למה כאן התעלם מהים? וי"ל דאיתא בירושלמי בע"ז שאלכסנדר מוקדון לקח נשר עלה עליו ועף יחד אתו לשמים עד שראה את כל העולם ככדור ומשם צייר שהוא עצמו מחזיק בכף ידו את העולם חוץ מהים, והאומרים המפרשים על הירושלמי שאת הים הוא לא צייר כי גם הגויים מודים שאת הים הקב"ה עשה. והנה כאן ברש"י פסוק יג את שבתותי תשמרו כי אות היא בני ובינכים לדעת כי אני ה', כותב רש"י שהכוונה היא שהאומות ידעו כי אני ה'. וכיוון שכאן זה הולך על ידיעת האומות הרי הם כבר יודעים שהקב"ה עשה את הים, אז מה שצריך ליידע אותם זה רק שה' עשה גם את השמים והארץ.

ל ב א. וירא העם כי בושש משה לרדת מן ההר וגו' כי זה משה האיש לא ידענו מה היה לו. תיבות מן ההר מיותרות לכאורה דמאי נפקי'ה אם ירד מההר או

ממקום אחר? ואולי יש ליישב, אומר רבי שלמה קלוגר, שזאת גופא היתה הטעות של כלל ישראל, דהנה אמרו חז"ל שכפה עליהם הר כנגיית, והיינו ההר עמד באוויר למשך זמן קבלת התורה שהוא מי יום שמה לא יקבלו את התורה, אולם ברגע שמשם קיבלו לידיו את התורה חזר ההר למקומו כיוון שכבר קיבלו ולא יכלו לחזור בהם, ומשה ירד רק למחרת. וזהו וירא העם כי בשש משה לבא מן ההר היינו שהוא מתאחר מההר כי ההר כבר חזר יום לפני ירידתו ואז אמרו כי זה האיש משה לא ידענו מה היה לו.

ל ב ב. פרקו נזמי זהב אשר באזני נשיכם. איתא בפרקי דר' אליעזר פמ"ה שהנשים לא רצו לפרוק נזמי זהב למעשה העגל לכך זכו לשכרן שהן משמרות ראשי חדשים יותר מהאנשים, ומבא דין זה בכל ספרי הפוסקים בהלכות ראש חודש. והנה באבודרהם מביא מדרש שעל שם שנזדרזו הנשים לנדבת המשכן זכו לני"ל. וקשה האם הטעם הוא עגל או משכן? וי"ל שעגל זה עדיין לא ראייה כי אולי י"ל שהם לא רצו להביא נזמיהן כי הם חסו על ממונן וכרש"י כאן. אבל כשהתברר שבמשכן הן הזדרזו לתת א"כ הן לא חסות על ממונן, סימן שגם בעגל מה שהם לא הביאו זה בגלל שהם חסו על כבוד ה'.

ל ב א. אנה חטא העם הזה חטאה גדולה. יש להבין מדוע הגדיל משה רבינו את החטא ואמר חטאה גדולה, היה לו להמעיט כדי לסגור על עם ישראל. וי"ל שהכלל הוא שחטא הוא בשוגג, וא"כ זאת היתה כוונת משה חטא העם חטאה גדולה והיינו שוגג גדול לכן יש למחול ולטולח להם. האדמו"ר מבעלז.

ל ב ב. אם תשא חטאתם ואם אין מחני נא מספרך. הלשון כאן קשה כי לכאוי צריך לכתוב אם תשא חטאתם **מוטב**, ואם אין מחני וגו'. וי"ל ע"פ רש"י שכותב שאחרי חטא העגל אמר הקב"ה למשה לך רד מגדולתך כי כל הגדולה היא בשביל ישראל, ומשה בא להתפלל להקב"ה והוא חשש מנגייה כאילו הוא מתפלל בשביל גדולתו, ולכן הוא אמר לקב"ה גם אם תשא וגם אם לא תשא חטאתם, מחני מספרך, ז"א שלא לכבודי אני מתפלל כי ממי' אני רוצה שתמחוק אותי מספרך, ולכן אמר אם תשא חטאתם וגם אם אין א מחני נא.

ל ב ג. לך. ואם אין מחני נא מספרך ויאמר ה' אל משה מי אשר חטא לי אמחנו מספרי. וי"ל, אומר האדמו"ר מוה"ש מבעלז, דביאור הפסוק הוא כך הנה ה' יולד בגמ' בשבת דהמשבר כלים שחמנו אילו עובד ע"ז ולכן שבר משה את הלוחות ואמר להקב"ה ראה גם אני בכיבול עובד ע"ז, ולכן אם תשא חטאתם בסדר ואם לאו מחני נא מספרך, תמחוק גם אותי שגם אני עובד ע"ז. וע"ז עונה הקב"ה בלשון תימה מי אשר חטא לי אמחנו מספרי! היינו האם מי שחוטא לי אני אמחה אותו מספרי? כיוון שהחטא הוא בשבילי אני לא אמחה אותך מספרי.

ל ב ד. וביום פקדי ופקדתי. מבואר בתורה (וכ"ה בחז"ל וברש"י כאן) שהקב"ה יעניש אותנו על חטא העגל בזמן שנעשה עבירות אחרות ונצטרך להיעניש, אז נענש גם על חטא העגל. משמע בדלא"ה לא נענש על העגל, ולמה? י"ל, אומר רבי שלמה קלוגר, הנה כתוב בחז"ל שאלו שעשו את העגל היו הערב רבי שאותם הרגו בני לוי, שאר היהודים לא חטאו בעגל רק היו צריכים להעניש כי לא מחו ועליהם משה התפלל. וא"כ י"ל שהיה על מי שלא מחו הם עברו רק על עשה, ועל עשה לא נענשים בעוה"ז אלא בעידנא דריתחא (מנחות מא). וא"כ משה התפלל כדי שלא יהיה עידנא דריתחא באותו הרגע אבל אם יחטאו שוב יחזור עידנא דריתחא, אזי וביום פקדי ופקדתי גם על חטא העגל.

ל ג ז. ויאמר ה' אל משה גם את הדבר הזה אשר דיברת אעשה. אמרו חז"ל כל הנביאים התנבאו ביכה' הוסיף עליהם משה שנתבא בזה הדבר. הנה כחטאו בני ישראל בעגל אמר לו הקב"ה לך רד מגדולתך ברכות לב. וכשריד משה מגדולתו גי' התנבא בזה כמו שנאמר ויאמר להם **כה** אמר ה' עברו ושבו וגו' וכעת כשנזכרה לו הקב"ה אמר לו גם את **הדבר הזה** אשר דיברת, והיינו מה שהתנבאת בלשון זה הדבר, אעשה, כלומר שאני אשיב אותך למדרגה הקודמת שתנבא בזה הדבר. בעל המנחת חינוך.

ל ד ו. ורב חסד ואמת. הנה ביג' מידות של רחמים אהנו מזכירים ורב חסד ואמת. וקשה הרי **אמת** הוא לא רחמים אלא הוא דין כי אם הולכים לפי האמת הרי מגיע לנו עונשים גדולים? וי"ל דהנה הקב"ה מדקדק עם הצדיקים כחות הגשירה ומעניש אותם על עבירות קלות מאוד עונשים כבדים, כמו שראינו הרבה בתורה אצל ראובן שבלבל יצועי אביו ואצל משה ועוד. והנה ישנם כאלה שהם לא באמת צדיקים הם רק מתנדנים חזק בשמולתם וכדו', עושים בגלוי מעשים עם הרבה רעש ופרסום, אבל בתוך הבית הם קשים ומנהגם רע. ואם הקב"ה יתנהג עמם כמו שהם נראים אז הם ייענשו

קשות. מה עושה הקב"ה, הוא מתנהג עמם באמת, היינו כמו שהם באמת שווים, וכך הוא מעניש אותם פחות ולא כמו שהם נראים צדיקים וזהו מידת רחמים.

ל ד ח. וימהר משה ויקוד ארצה ויתשתחו. איתא במדרש (רוב המדרשים כאן ביארו כן ועיין ברבינו בחיי והזקוני) למה משה מיהר? שמוס ששמע פוקד עוון על שלשים ועל רבעים הוא פחד שמא הקב"ה יפקוד על חמישים וכו' מיד הוא מיהר כדי לעצור את חרון האף. וקשה הא מבואר בחז"ל שפוקד עוון על שלשים ורבעים הוא אחד מיג' מידות של רחמים, שהוא רחום ולא פוקד כל העונשים על אדם אחד, אלא מפזר אותם בהרבה דורות שלא ייווצר מצב שאחד יקבל עונש גדול, ומאחר שמידה טובה היא למה נתעירא משה? וי"ל, אומר החיד"א ע"פ שבת קכ: 'מפנים אפי' ארבע וחמש קופות ופרך השתא חמש ארבע מיבעי, ומתריצין ארבע וחמש כדאמרי אינשי ואפי' טובא, אבל אם מפרט ארבע חמש ושש אז הכוונה היא בדווקא. וא"כ כשהקב"ה אמר על שלשים ורבעים, מיד רץ משה לעצור כדי שלא יהיה שלוש בלבד, אלא רצה שיאמר כדאמרי אינשי ארבע וחמש ולא יותר, והיינו לכל הדורות.

ל ד יא יג. שמור לך את אשר אני מצווך היום. כי את מזבחותם תתצון ואת מצבותם תשבירן ואת העריו תכרותון. הטעם שנאמר כאן מיד לאחר חטא העגל להכרית את הע"ז של הכנענים, י"ל ע"פ הגמ' בע"ז נג: שהיא שואלת איך יכלו הכנענים לאסור את עצי האשירה שבארץ כנען הלא אר"י ירושה לנו מאבותינו והעצים שייכים לישראל ואין אדם אסור דבר שאינו שלו, ויתרצה שם הגמ' שכאשר ישראל עשו את העגל אז גילו דעתם שניחא להם בעבודת כוכבים ורק אז נאסרו האשרים וכאילו הכנענים קיבלו רשות מישראל לעבוד ע"ז בשליחותם. ולכן מיד לאחר שחטאו בעגל בא הציווי לשרוף את האשירה ולכן גם כתב את אשר אני מצווך היום דוקא כי עז היום לא נאסר. אור יקרות. ועיין עוד במשך חכמה בעין זה.

ל ד יז. יח. אלהי מסכה לא תעשה לך את חג המצות תשמור. קצת תמוהה הסמיכות בין הפסוקים הנ"ל כי מה הקשר בין ע"ז לפסח? וי"ל, אומר הארי"א אמת, דהנה איתא במגילה יב שהטעם שהתחייבו לאחרי בימי אחשוורוש הוא משום שהשתחו לצלם. ובמגילה טו איתא שמרדכי ביטל את יום הראשון של פסח וציווה להתענות בו בגלל שהשתחו לצלם. וזה מה שכתוב אלהי מסכה לא תעשה לך כדי שאת חג המצות תשמור. (ערו"ל בדרך צחות בפסח יב שהרבה מחמירים ומדקדקים במצוות עד כדי כך שכשרואים שמישהו מבני ביתם שלא נהג כחומרותם הם מתמלאים כעס, וכל הכועס כאילו עובד ע"ז. ולכן נאמר לא לעבוד ע"ז אפילו בחג הפסח).

ל ג כ. ויאמר לא תוכל לראות פני כי לא יראה האדם וחי. לכאוי יש לתמוה הלא ממ"נ אם ה' רוצה שיראה אותו ויחיה הרי הוא יכול לעשות את זה. ואם נאמר שאין למשה זכות לראות את ה' ה"ה צ"ל כי אין אתה ראו לראותנו? וי"ל, אומר רבי צבי פסח פרנק, הנה איתא בחז"ל (ספרי דברים שנו. ובעוד מקומות) שבכדי שלא יהיו טענות לאומות העולם הביא הקב"ה לאומות נביא כמשה וזהו בלעם. ואיתא בבבא קמא לח. תנוד"ה האדם שכל מקום שכתוב יהיאדם הכוונה גם לנכרי ורק כשכתוב אדם הכוונה לישראל בלבד. וא"כ הקב"ה משיב למשה כיוון שלא יראני יהיאדם והיינו בלעם הנכרי לכן אני לא יכול שגם אתה תראני, כי אם אתה תראני תהיה לגויים טענה שבלעם לא ראה, אבל בעקרון משה יכל לראות ולחיות.

ל ד כב. וחג האסיף תקופת השנה. יש לעיין מה הטעם אין אנו עושים את חג הסוכות (האסיף) בפסח מאחר והחג הוא זכר ליציאת מצרים וענני הכבוד. מתרץ הגאון (מובא על הבי"ר תחילת הלכות סוכה) כיוון שלאחר שחטאו ישראל בעגל פסקו ענני הכבוד, ורק בטו תשרי חזרו ענני הכבוד בעת שהחלו בבניין המשכן, ולכן כיוון שמצוות סוכה היא זכר לענני הכבוד עשו זאת בתשרי. ולפי"ז י"ל נמי למה בחומש שמות נקרא חג הסוכות חג האסיף, ואילו בספרי ויקרא ודברים הוא נקרא חג הסוכות, כי בשמות זה היה קודם שחזרו ענני הכבוד אז החג היה חג האסיף, ואילו בספר ויקרא ודברים זה היה לאחר שחזרו ענני הכבוד אז נקרא חג הסוכות שהסוכה היא זכר לענני הכבוד. מאת רבי מאיר שמחה מדוינסק. וע"ע מה שהבאנו בזה בפרשת יתרו.

ל ד כז. כי אורש גויים מפני והרחבתי את גבולך וגו' בעלותך לראות את פני ה'. אפשר לומר שהפסוק בא לרמז על אחד מעשרה ניסים שנעשו לאבותינו בבית המקדש והוא 'עומדים צפופים ומשתחוים ורוחים' ולי"א אדם לחברו צר לי המקום שאליך בירושלים. וד"ז מרומז בפסוק: כי אורש גויים מפניך, אז והרחבתי את גבולך בעלותך לראות את פני ה'. וכשנחבר ביהמ"ק התכונות כל הארץ, כמבואר בגיטין נז.

אין נזק מקיים המצוות

בפרשת השבוע מובא העניין הזה שבשעת קיום מצוות אין לאדם לחשוש שיאונה לו כל רע: וכך כתוב בארשה לך כג' כד. שלוש פעמים בשנה יראה כל זכורך לא פני האדון ה', וכי ולא יחמוד איש את רעהו בהעלותך לארצות את פני ה' שלוש פעמים בשנה. אומרת הגמרא (פסחים ח:). איסי בן יהודה אומר: כלפי שאמרה תורה ולא יחמוד איש את ארצו - למלמד שתהא פרתך רועה באפר (באחו) ואין חיה מוזיקתה, תרגולות מנקרות באשפה ואין חולדה מוזיקתה. והלא דברים קל וחומר, ומה אלו שדרךך להנוק אינן ניזוקין, בני אדם שאין דרכך להנוק על אחיה וכמה. ואומרת הגמרא: שגם בחזרתך מהעליה לרגל לא ימה להם נזק. וכן אימרת במדרש שיר השירים (פרק ז ב) אמר רבי ברכיה: כך דרשו שני גדולי עולם, ר' אלעזר ור' יהושע אמרו: מה היה היופי בעלייתך לרגל? שהיו נועלין בעד כל הצרות, שבזכות עלייתך לרגל, נעלו את הצרות שעלולות לפגוע בהם. מביא המדרש: מעשה באחד ששכח לנעול דלת ביתו ועלה לפעמי עולם, וכשבא מצא נחש קשור בטבעות דלתותיו. שוב מעשה באחד ששכח ולא הכניס תרנגולתיו לתוך ביתו, ועלה לרגל, ובא ומצא החתולות מקורעות לפניהם. שוב מעשה באחד ששכח ולא הכניס את ערימות החטים לתוך ביתו, ועלה לרגל וכשבא מצא אריות עשירים שהיו באשקלו והיו להם שכנים רעים מאומות העולם, והיו אומרים: מתי יעלו יהודים אלה להתפלל בירושלים, ואנו נכנסים ובוזזים את בתיהם ונוטלים כל מה שיש להם. וכשהגיע זמן הרגל, עלו שני האחים לבית המקדש, וזימן להם הקדוש ברוך הוא מלאכים כדמותם, והיו נכנסים ויוצאים בתוך בתיהם. כשחזרו האחים בירושלים, שלחו לשכניהם מנתות ממה שהביאו מירושלים. אמרו להם השכנים היכן הייתם? אמרו להם בירושלים ומתי עלייתם? אמרו להם ביום פלוני. ומתי חזרתם? אמרו להם ביום פלוני, ואת מי הנחתם בביתכם? אמרו להם לא החנו שום אדם. אמרו: ברוך אלוהים היהודים שלא עזבם, ולא יעזבם לעולם. (ירושלמי פאה ג' שיר השירים רבה ז א ילקו"ש כי תשא). העמים כולם יכלו לארצות מידי חג ומועד, איך הקב"ה שומר על עם ישראל, כאשר כמעט כל העם עלה לרגל לירושלים, והשאריו מאחוריהם ארץ שמומה וריקנית לירושלים, עם בתי מלאים, ושות וקרמים ללא משמר, לכמה ימים. ובפרט במצואי שנת שמיטה, כאשר הצטוו ללכת להקהל, אנשים נשים וטף, שכל העירות התרוקנו לגמרי, ומדוך הטבע היה צריך להיות, שלעת כזאת מיד יבואו זרים לכבוש את המקום, ולפחות השכנים הגויים יבואו לשדוד ולחמוס, ובעלי חיים יוכלו למצוא את מזונם בנקל בשדות ובחצרות, כשאין מי שירחיק אותם, אבל הנה לא ינום לא יישן שומר ישראל, ולא יחמוד איש את ארצו. ומאיידך, מי שלא עלה לרגל, אמרו אחרים את נחלתו כמו שמצינו אצל נבות הירזעאלי. **בשיחה שמר** רבי **גדליה איזנמן** אמר: הנה בכל הנוגע לעבודה ולעליה בעולם הזה, ישנו שני חסדים, שכשעומדים לפני נסיון קשה ברוחניות ונדרשים להקריב הקרבה של ממש עבור קיום מצוה, או הימנעות מעבירה, אזי הדרך הטובה ביותר לעמוד בניסיון, היא לא להכריח את עצמו להשלים עם הפסד, ולחזק את כוחו לעמוד בו, אלא להפנים את האמת הגדולה, שלמעשה אין כאן שום הקרבה והפסד, משום שמקום מצוה לא מפסידים, והאדם איננו נדרש לשלש את עצמו שמא לא ראוי להפסיד בשביל מצוה, אלא רק להשתכנע שהפסד כולו הוא רק דמיון ואחיות עינים מכח חשכת הלילה של העולם הזה, אבל בפועל אין כאן שום הפסד. נביא הלך סיפורים מכל הדורות ואחד הקב"ה שמר על מי שקיים מצוות וכן על הרכוש שלהם.

בספר הכל לאדון הכל מספרת בתו של הרב יעקב יוסף הרמן על עליית הוריה מאמריקה לארץ ישראל. אבא ואמא היו אמורים לעגון בגמל חיפה ביום רביעי ט"ו באלול, בהיותם בלם ס קיבל רב החובל הוראות להפליג בנתיב עוקף, מחשש שמא מוקשו מימי הים התיכון מפאת המלחמה העומדת בפתח, במקום להגיע כמתוכנן ביום רביעי, עגנה האניה בגמל ביום שישי יז' באלול שעה אחת לפני השקיעה. שעות אחדות קודם לכן פרצה מלחמת העולם השנייה, עם פלישת גרמניה לפולין. רמקולים האיצו בנוסעים לעזוב מיד את האניה. כל המטענים פורקו על הרציף והנוסעים אחרים אפנותם במהירות האפשרית. מהומה שלטה בכל הוריו היו מודאגים ביותר איך יוכלו לטפל במטענם כשעליהם לעזוב מיד את הנמל כדי להגיע בעוד מועד למארחיהם, אבא תפס במזודה שהכילה את ספר התורה ואת הטלית והתפילין שלו, ואמא לקחה את תיק הדי, הם פילסו דרכם ברציף, וביקשו לראות את הקצין האחראי. הקצין האזין להסברו של אבא שאמר מעולם לא חיללתי שבת. להגיע לארץ הקודש ולחלל את השבת כאן, לא בא בשבון? דמעות שטפו את לחייו של אבא, הקצין ענה בקיצור נמרץ רבי, פרצה מלחמה, עליך לקחת זאת בחשבון. רק חתום על דרכוניו והרשה לנו ללכת, ניחא את מטעננו עם צאת השבת, ביקש אבא. זה בלתי אפשרי אנו מפנים את האניה ומשאירים גם החבילות על הרציף, כשעוזבת האניה את הנמל חייב גם הרציף להיות ממונה. לא איכפת לי מהפציעו. רק החתום את דרכוניו כדי שנוכל לעזוב. הקצין הסתכל באבא במבט מזור כמה מזוודות יש לך? שישה עשר ארגזים גם

מאמרי מוסר וסיפורים מענייני הפרשה

המטען, ותשע מזוורות בתאנו. מה?! האם אתה מבין שברגע שאתה עוזב, ישאר מטענך על הרציף מבלי שמשוהו יהיה אחראי עליו? עד מחר בערב לא יישאר זכר לחפצך. הערבים ישדדו את הכל, אמר הקצין בהעגרה. אין לי כל ברירה, השבת כמעט נכנסת, עלינו להגיע העגרה בזמן, אנא. רק החתום את דרכוניו והנח לנו ללכת. הקצין הביט באבא בתדהמה כשהחתיים את דרכוניהם ואישר את ניירותיהם. אבא אוחז במזודה שהכילה את ספר התורה, ואמא מחזיקה בתיקה, תפסו מונית והגיעו לבית המארחים בדיק בזמן, כדי להדליק נרות שבת. במשך כל השבת הייתה רוח של אבא מרוממת, שוב ושוב אמר לאמא הקב"ה עושה כל דבר למעני, מה אוכל אני אי פעם לעשות עבורו? סוף סוף נפלה לידי הזכות לקיים את מצוות יובל ממועד' ולקדש את שמו. לאמא קשה היה להשתתף בהתרוממות רוח זו במלואה, היא הייתה תושה פיזית ובזדננות נפשית, אבדן כל רכושיה היה גלולה קשה לבלעיה וכו'. במוצאי השבת לאחר שעשה אבא הבדלה, אבא הלך לנמל. במלך שררה אפלה מוחלטת: אך בקצהו המרוחק של הרציף הבחינו באלומת אור קטנה. מהשתקרבו, הצטלצל באוזניהם קול חד במבטא אנגלי: מי שם? אבא קרא: אחד הנוסעים מהאניה שעגנה אתמול בשעות אחר הצהריים מאחרות. השומר האנגלי קרב אליהם מה שמד? שאלו קצרות. יעקב יוסף הרמן, ענה אבא. אכן, הגיעי עתם שתופיע כאן. הובטח לי שתבוא ברגע שתשקע השמש, איהרתי בכמה שעות, הייתי אחראי על מטענך למעלה מעשרים וארבע שעות. מפקדי איים לכרות את ראשי אם יחסר כהוא זה מחפציה. הוא לא לבדוק אם הכל בסדר וחתום על ניירות אלה. בבקשה סלק הכל מכאן במהירות האפשרית. אני תושב לנמרי.

עם סיום מלחמת העולם השנייה עלה רבי אברהם ישראל ארנברג לארץ. וכך סיפר, במהלך נסיעתנו הגענו ערב שב שבת לעיר הנמל ונציה שבאיטליה, ועברנו כמה שעות נכנסה שבת. בבוקר יום השבת באו רוכלים איטלקים עם מרכולתם, סחורה משובחת שאין להשיגה בארץ ישראל. הסחורה המשובחת הייתה תפוחי עץ. אנשים ככחו שהיום שבת, וקנו מהכסף שהיה להם עשרות ארגזים של תפוחים. אני עצרת את רחמי, עממי, שהרי שבת היום. וכל הנוסעים ניגשו אלי ומתן רחמים, אולי אני רוצה שילוו לי כסף שאוכל לקנות ארגזי תפוחים. הודתי להם מכל הלב, והסברתי להם בעדינות שהיום יום שבת קודש. בסוף מחמת תקלה, האניה התעכבה עוד יום. ביום ראשון עדיין היינו בגמל, אותם רוכלים חשו לנמל שוב עם ארגזי תפוחים, ירדתי עם מעט הדולרים שהיו ברשותי ונכונה לי הפתעה, הקונים היו מועטים, שכן כולם כילו את כסף ביום השבת, ולפיכך מוחי התפוחים ירדו, היה לי זמן לבחור את התפוחים הטובים. לאט לאט חברתי את הטובים ביותר, מילאתי את תאי בכמה ארגזים, ביום שישי אחה"צ הגענו לנמל חיפה. ביום ראשון הופיעו סוחרים חפצו לקנות מהעולים החדישים את היתרון לקנות. המטענים הוצאו מבטן האניה, כשהוצאו התפוחים חשכו עיני בעליהן, מקצתן רוקבין, מקצתן נראו כצלוניים באש, לא היה את תפוח אחד ראוי לאכילה, ונאלצו לזרוק את כל התכולה לים. לעומת זאת התפוחים שלי, היו תאווה לעינים, טובים וטריים, מכרתי אותם ברווח טוב, ובכסף שקיבלתי סייעו לי ולבני ביתי בשובנו בארץ ישראל.

מסופר על המשיחה רבי משה אהרן שטרן שכל פעם ששהה בשוויץ התפלל במנין מסויים. יום אחד חשב שמכיון שמשנתה השעות, יתכן שבאותו בית הכנסת יאחרו את זמן קריאת שמע, החליט להתפלל במנין של בית הכנסת אחר. לאחר כמה שעות פגשו משולח, שאמר לו: ר' משה אהרן אתה ביש מזל, באותו בוקר הגיע נדיב מסויים מצרפת וחילק לכולם מאה פראנק, ובגלל שלא הייתם במנין הסגדים את הנדיב. אמר לו אבא, לא יתכן כדבר הזה שבלל שלא רציתי להפסיד זמן קריאת שמע אפסיד כסף?! אמר לו האישי, אתם עם הבטחון שלכם. אני בלי הבטחון קבלתי מאה פראנק, ואתם עם הבטחון לא קבלתם כלום. באותו רגע חשב לעצמו סיפר אבא רבונו של עולם: הראה ליהודי זה, שלא יתכן שנפסיד בגלל קיום מצוות קריאת שמע. לעת ערב הלך להתפלל במנין שמתפללים לפני השקיעה, כשנכנס שם ראה את המשולח שהעיר לו באותו יום, עם הסיפור של הנדיב. ואמר לו ראה פלא אותו הנדיב מתפלל כאן עכשיו. לאחר התפלה נגשתי אליו ואמרתיו לו על שישבת קמבין ותנו לי מאה פראנק. כשאני ממתין למעריב ביני לביני למדתי משניות. אותו נדיב שאל את הדין אם הוא מכיר אותי והינני אמר לו אתה נכראה שאני אדם ישר. פתאום ניגש אלי הנדיב ותנו לי עוד שלש מאות פראנק. לאחר מעריב קרא לי הנדיב ואמר לי: אני הגעתי מצרפת עם סכום כסף לחלק לצדקה, ושמעת עוד אלף פראנק, ומכיון שאני החליף חוזה לצרפת, ושמעת שאנתה אדם ישר, קח לך את האלף פראנק ששאלר ידי. אותו משולח עמד נדה, ואמר: רבי משה אהרן, חטאתי בדבורי, אתה עם הבטחון שלך עולם אלף וארבע מאות פראנק, אילו אתם בחטון ביחד עם כולם לא היה שואר עליך, היית מקבל כמו כולם מאה פראנק. לאחר ששמרת על זמן קריאת שמע ולא באת לבית הכנסת הזה, הקב"ה סיבב בידך להתפלל כאן, ואז שאל עליך וקיבלת סכום הגון.

פעם כשבא הרב מפוניבז' לפרנקפורט סידר עבורו רבי יעקב רוזנהיים ראיון אישי עם יהודי עשיר מופלג, ששהה בקצה האחר של המדינה. סיפר הרב זצ"ל, הראיון שלי עם הנדיב נקבע לשעה 8.30 בבוקר, נסעתי אליו ברכבת לילית ושהיתי בסוף הלילה במלון אורחים מקומי. כשהיום היה ארע לי מה שלא קרה אצלי אף פעם: מרוב עייפות התעוררתי מאוחר. ומועד הראיון שנבע לי עם העשיר משמש ובא. חכתי בדעתי מה לעשות, ללכת קודם אל האיש בגלל מצוה דרבים עדיפא, שהרי הכסף מיועד לצרכי החבורים, או להתפלל שחרית תחילה לבסוף החלטתי תפילה קודמת. כשסיימתי את התפילה כבר עברו מחוגי השעות את השעה 9.00 הלכתי אל מקום המילוט שנבע בתיאום מראש, ולא מצאתי שמה אף אחד, התעכבתי באחת עוד כחצי שעה והאיש איננו, היה ברור לי שהקולר תלוי בראשי, כל הסתם בא העשיר בשעה המדויקת והתאכזב כמלא מצא אותי. אך הנה לפתע מגיחה מולי דמות אדם נושף ומויוגע מפני הריצה: יסלח נא הרב, בשום אופן לא אדע להסביר את התנהגותי, קרה לי היום מה שלא קרה מעולם, אחרתי להחזיק מן השינה, אחרתי בשעה שלמה. וכמובן מאליו הוספתי הרב כמעט בלחשיה, מרוב רגשי אשמה ביקש הלה להפסיק את דעתי, ולשלש לידי תרומה כספית גדולה, שהפיקה לכסות חלק הארי מהוצאות הישיבה במשך חדשים רבים. רק לחשוב שהייתי מגוע מוקדם ברור שלא הייתי מחכה כ"כ הרבה שעות כי הייתי צריך לחזור לתפילה.

רבי שמואל שטרניס התגורר בגרמניה, לפרנסתו עסק ר' שמואל בחיול בנק קטן. כדי לנהל בנק קטן היה צורך בשלשה דברים, א' רשיון מהממשלה, ב' קבלות משמיות, ג' חליפה בעלת שני כיסים לכל הפחות, כדי לשכן בהם את כל הפקדונות. ואכן ר' שמואל ניהל את חליפתו (הבנק) ביד רמה, אנשים רבים סמכו עליו והפקידו בידיו את כל חסכוניהם, והוא פירנס את משפחתו ברווח. בוקר אחד היה זה יום שישו לבש ר' שמואל את בגדי השבת לרגל שמתח ביום מילה שערך את משפחתו, ולאחר ברית המילה עסק ר' שמואל בעסקיו משך מספר שעות, שבת קודש ר' שמואל סיים את תפילת ליל שבת והחל לצעוד אל ביתו, כאשר לפתע הבחין כי כיס מעילו תפוח, לתדהמתו הרבה התברר לו, כי כל נכפי הפקדונות שהופקדו בידיו הצעירים בחבל ובשקיק בד, כמציא בכיס מעילו. בו ברגע עצר ר' שמואל מהילוכו, עיניו רשפו, ליבו הלם, ורקותיו פעמו בחוקה, כל חייו עמדו על כך המאזניים, השלכת שקיק הבד כמו שהחלטת כל עתידו לנהר גושש, הוא כבר צפה בדמונו את המוני הקלקוחות, איכרים, סוחרים זעירים, אנשים שחשכו מפת לחמם כדי לרכוש תפילין לבנם יקרים, כולם עומדים בפתח ביתו וזועקים חמס... גזל... גנב ופושע... החלו להישמע במהרה, ותוך דקות מספר ירוקן ההמון הזועם את תכולת ביתו, וישליך אותו ואת משפחתו מדירתם ועישו בה שמות. אחוז ברעיו עמד ר' שמואל בטיבירה של העיר, בפנית קרן רחוב רומה, הוא החליט, ידיו לא רעדו, לבטן לא צבתה, לבו פעם בקצב סדיר ורוגע, וארשת פניו שלוהה היתה כאילו לוגם הוא כעת כוס חמץ בהפסקת הצהרים. ר' שמואל ניער מעליו את מעילו, וצפה באישויות בצורתו הכסף שנשמט מכיסו. ר' שמואל המשך בהליכו לעבר ביתו, ולא פנה להביט אף לא פעם אחת לעבר האוצר שברגע זה הופקר לגורלו, לבטח לא יחלפו מספר דקות וחיויו של גוי קרסלאוי ישתנו מן הקצה אל הקצה. כאשר ר' שמואל נכנס אל ביתו כשמשחה עצומו אופפת את כולו, בני ביתו לא ידעו מאומה על שאירע ברחוב, וכך חלפה לה השבת על משפחת שטרניס בטוב ובנעימים. לאחר ההבדלה ר' שמואל הלך למקום שגם זרק את כל הכסף, ואכן במשך שבת שלמה איש לא נגע בכספו של ר' שמואל, אין צורך לתאר את השמחה העצומה שהשתררה בבית משפחת שטרניס, כאשר אביו המשפחה נכנס אל הבית כשכיסו מעילו תפוח, ועל פניו חיוך הנצחי. למחרת עבר באזור שר האוצר ששמע כי יהודי ישר ונאמן מנחל בלאזר זה, ובו במקום הוא החליט שכל כספי אוצר המדינה יופקדו בבנק של ר' שמואל. הפעם כבר היה ר' שמואל אקוק למספר כיסים עמוקים ורחבים, עד מהרה נפוצה השמועה כי מושל המחוז הביע את נאמנותו בבנק שטרניס, ותוך שנים מספר היה ר' שמואל לעשיר מופלג ופורסם. לימים הוא הקים את חצר שטרניס המפורסמת, ובה הושיב עשרה משפחות תלמידי חכמים ש' שמואל מימן אותם מכספו. בחצר שטרניס התגוררו צדיקים וגאוני עולם, בהם הגאון ר' יצחק (איצלה) בלזר תלמידו של רבי ישראל מנסלס, (יש תמונה מפורסמת של רבי איצלה בלאזר עולה במדרגות לביתו שבחצר שטרניס) והגאון ר' נפתלי אמסטרדם זצ"ל רבי שניאור זלמן בעל התורת חסד מלובלין, רבי צבי פסח פרנק רבה של ירושלים, ורבי שמואל פטלינסקי. כיום חצר שטרניס, מכונה שכונת מוסררה, הנמצאת מזרחית לשכונת מאה שערים. לאחר שהעריבם שבא את האזור כינו אותה כך, "מוסררה" על שם בעלי המוסר שהתגוררו בה.

היתה בפולין ילדה להורים שלא שמרו שבת, והנה באותה עיירה פתחו סינף של בית ספר בית יעקב בהנהלת הרבנית שרה שניר וכיון שהיה זה קרוב לביתם שלחו ההורים את הילדה לבית הספר הזה. הבת עשתה חיל בלימודה, והחליטה כמובן לשמור שבת כהלכתה, הוריה לא שמרו שבת ומכל מקום לא הפריעו לה לשמור שבת. והנה שבת

אחת הוצרכו הוריה לנסוע לדרך רחוקה, אמרו לבתם, אנחנו צריכים לנסוע ואנו מבקשים ממך באופן חד פעמי, שתשבי בחנות ומתמכרי. הבת החליטה שהיא תפתח את החנות, בשלב מצוות כיבוד אב ואם, אבל לא תמכור כלום, תשב כל היום בחנות, תתפלל ותקרא תהלים. ההורים נסעו, והבת נכללה לחנות, והנה הגיע גוי שגר בסביבה שרצה לקנות נכס מנחונת שהיה מונח בחנות ששווייו אינו מגיע לכמה פרוטות בודדות. שאל הגוי למחירו של הכלי? והבת שלא רצתה לחלל שבת, אמרה לו מחיר מופרז כדי שלא יקנה את הכלי ששווה כמה פרוטות, אמרה לו הבת לו עולה 100 זלוטי מחיר מופקע ועצום שהגוי בודאי לא יקנה. הגוי המופתע מהמחיר ניסה להתמקח, אני לא מוכרת. עברה עוד שעה והגוי חזר שוב, והחל להתווכח על המחיר, אם ההורים שלך היו פה אמר הגוי, כבר הייתי קונה את הכלי בכמה פרוטות, אך מאומה לא עזר, פחות מהמחיר הנזיל אני לא מוכרת. הלך הגוי ודיבר עם שכנו תראה את הבת של היהודי הזה, איך היא מפקיעה מחירים, על כזה כלי קטן שעולה כמה פרוטות היא רוצה בעבורו סכום עתק. ומקץ כמה שעות, שוב חזר הגוי והתחנן שתמכור לו במחיר הרגיל את הבת התעקשה. ביתניים יצאה השבת, הבת התפללה ערבית ובאה לחזור לביתה, והנה הוריה חזרו בהגיעו הביתה, והגוי חזר עם כל הסכום שביקשה 100 זלוטי טבין ותקלין. אמר הגוי להוריה של הבת, אם לא מעכשו ישפיע את ההון בבית, ועשינו צאתו ושלחנו מוידעים, והכד נחושתי ולא מאוד מצא חן בעיני, הוא ממש תואם לסלון שעשינו, ורק זה היה חסר לנו, ולכן אני מוכן לשלם עליו כל הון למרות ששווי האמיתי אינו אלא כמה פרוטות, שם הגוי את הכסף לקח את הכד והלך לביתו. אמרה הבת להוריה: שמשמירת

שבת לא מפסידים אלא רק מרויחים. כל מצוה ומצוה שאדם עושה, רק ריווח יבוא לו בעולם הזה ובעולם הבא.

סיפור הרב זילברשטיין מעשה שמעו מגיוס רבי חיים קניבסקי מעשה מופלא שארע באברך שאביו גר בעיירה רחוקה בצפון הארץ, ומידי פעם הוא נוסע לבקר ולקיים מצוות כיבוד אב. פעם עלתה לו הנסיעה במאמצים רבים, והנה כשהגיע לרחוב בו מתגורר אביו, החנה את רכבו במקום אסור וקיבל דו"ח חניה על סך כמה מאות שקלים. האברך הרגיש בלבו אכזבה ומרירות, הוא הולך לקיים מצוות כיבוד אב, ועושה זאת במסירות ומתוך השקעה ומאמץ, ולבסוף הוא מקבל דו"ח שהכניס אותו למינוס. בצר לו פנה לרבי חיים קניבסקי אמר לו הרב במה אני יכול לעודד אותך, אם לא שתאמין שהכל לטובה ובודאי גם הדו"ח שקיבלת יהיה לטובה. והנה הלטובה הזה התקיים מהר מאוד, ומעשה שהיה כך היה: אחד משכניו של האברך הזה, היה מעגליל עליו לעלות שווא רבות, והתלונן נגדו במשטרה שהוא מכה אותו, ופורץ לביתו וכי דברים שלא היו ולא נבראו. גם הפעם כאשר חזר מהביקור אצל אביו, לעצרו ולהביאו לפני שופט. משוהבא לפני השופט, אמר האברך כי יש לו הוכחה מוחלטת שהכל עלילת שווא ולא היו דברים מעולם. באותה שעה שהלה טוען שפרצתי לביתו, הייתי באותה עת בעיר רחוקה בצפון הארץ. משיביקש להביא ראיה לכך, הוציא כמובן את הדו"ח שקיבל בעבור החניה האסורה שם צוין גם השעה בא נכתב הדו"ח שהיא גם אותה שעה שהשכן שפרצתי לביתו. השופט שקשה מי אמר שאנתה היתה שם, אולי רק מכוננית היתה שם בעיר הצפונית ואתה פרצת לשכנך? אני יכול להביא את השטר שכתב לי את הדו"ח שיעיד שניסיתי לשכנעו שלא יתן לי את הדו"ח. השטר אכן העיד שהוא זה

שכתב את הדו"ח לאברך הנז"ל ואז התברר לשופט שהשכן הנז"ל הוא איש מעגליל עלילות שאין בהם ממש. השופט ראה עם מי יש לו עסק, ופסק שכל העתירות שגיש נגדו אותו שכן, גם בעתיד תידחנה על השף, ובנוסף הטיל עליו קנס של 50 אלף שקל. אמר האברך: אילו הייתי צריך לשכור עורך דין שיגן עלי מפני השכן הזה, היה עולה לי הרבה יותר ממחיר הקנס שקיבלתי. השי"ת הוכיח לי שמוצאות לא מפסידים והכל לטובה.

בביתו של רבי עובדיה יוסף עבדה עוזרת רומניה, לאחר תקופה ביקשה לחזור לביתה ולטוס לרומניה, נתנה לה הרבנית את כל מה שמגיע לה, ורצתה לתת ג"כ מתנה, וכשלא מצאה דבר ערך נתנה לה תפוח יפה שמיטל על השולחן, עטפה אותו בזריוות ונתנה לה. ברומניה, תפוח שווה הרבה, וכך נפרדה ממנה. שכנסה ערבת לביתו סיפרה שיוה מאה שהיה וכו', א"ל הרב איך ערבת זאת? הרי התפוח הוא של שנת שמיטה הוא קדוש בקדושת שביעית, ואסור להוציא פירות של שמיטה לחוץ לארץ, לכן לכי מהר אחרי העזרת הרומניה שתחזיר את התפוח. ואכן הרבנית יצאה מהר לתחנת האוטובוס לתפוס אותו, והנה הגיע האוטובוס והרבנית צעקה לה שלא תעלה, אבל הרומניה לא התייחסה ועלתה לאוטובוס, הנהג שראה אשה צועקת חיכה לה, עלתה מיד הרבנית לאוטובוס וניגשה אליה ובקשה את התפוח. אבל אז עשתה הרומניה נתיבות של הכנעה, אל תעשי לי מאומה אני יחזיר לך את כל מה שלקחתי. התברר שהרומניה לקחה את כל התכשיטים של הרבנית שקיבלה לחתונתה. למרות ההלם שאחו שכל לקחה את התפוח וכמובן גם את התכשיטים, שמחה בכל תכשיטי חזרו אליה בזכות שמירת המצוות. שומר מצוה לא ידע דבר רע.

ידיעות חשובות וכן דברים מגדולי ישראל ערוך בדרך של שאלה ותשובה

סיבה חברתית או מכל סיבה שהיא, בן הזוג הוא האדם שהכי יכול לעזור, ואיך? ע"י הכלה, להבין את השני, להכיל את רגשותיו, לנסות לשמחו בדברים שאוהב, להרגיע במילים טובות, להציע עזרה, לחשוב ביחד על רעיונות לעזור ואז גם אם זה לא נותן פתרון, אז נותן לשני כח והרגשה טובה וכך יוכל בקלות לצאת מהמצב.

שאלה: עד כמה ואיך צריכים ההורים לדרוש מהילד להגיע להישגים? **תשובה:** צריך לדעת לדרוש לפי היכולת של הילד, לפי הכישרון וההתפתחות שלו ובעיקר לדעת לדרוש לפי התכונות שלו. אם למשל תלמיד ילד שאין לו חוש מוזיקלי לשיר, גם אם תשקיע בו 20 שעות זה לא יעבוד. ההורה צריך דבר ראשון להכיר את התכונות והיכולות של הילד ולפי זה לדעת לדרוש ממנו דברים. ולכן אך טבעי הוא שאפילו באותה משפחה יהיו דרישות שונות וספציפיות מכל ילד, כל אחד לפי התכונות והכישרונים שלו. ר"ש הופמן.

שאלה בחושן משפט שקדה לנו בשבוע האחרון: אדם קונה בחנות והמכור (שהוא לא הבעל הבית) לא רושם את הכסף בקופה, האם צריך לחשוש שהוא גוזל הכסף מהבעלים? (ובמקרה כזה אסור לקנות שם?) או שאפשר ללמד זאת עושה ושהיא זאת בידיעת הבעלים כדי להיפטר ממש הכנסה? למי עושה תשובה עם מקורות שישלח למייל בסוף העלון. אולי בעל המנחת שלום ישלח לנו תשובה.

מדוע זה יש להימנע מלקרוא בשבת: רעיונות שנשלחו בשבוע ובהם המון פתרונות לבעיות שהובאו בשבועות קודמים: א. לגבי רטלון לילד שלא טוב לו רטלון: הילד שלי גם צריך ולקחתי אותו לד"ר לביא מירושלים הוא מכין טינקטורה מיוחדת לבעיה טבעית לחלוטין ונגמרה הבעיה המספר שלו 052434885. **עוד תכנון:** כי קפסולות אקטיב בריני בהכשר בד"ץ העדה"ח מוכרים בחנויות טבע ולעיתים במשנת יוסף. **אחר הביא:** קומפלקס של ויטמין B עושה את העבודה מעולה (קונים בבתי טבע) נבדק, נוסח היעילות מוכחת: עוד הביאו ע"ז: לגבי מה ששאלו על ריכוז לילד יש טיפוח טבעיות שקראים "נע נע מינד" באישור משרד הבריאות ובכשרות בד"ץ העדה החרדית מתאים לכל הגילאים יש הרבה אברכים שהחמיצו שזה עזר להם ניצב להשיג בפל 0527698505. **לב. מנצח על כל התורה** בקצב שלך ותוכנת אנקי קול אפשר לשלוח למייל 0799400404. **ג. כונן קשיח שנפל ולא קלט במחשב?** אם החומר חשוב מומלץ מאוד לפנות לחברה העוסקת במיוחד בשיחור מידע בפרט אם זה מסוג HDD. **ד. ניתן להשחיל עיגול** של מחזיק מפתחות לתוך רוכסן שפגלה לו הידידת המקורית. **ה. כישיש פלאפון בכיס עם מגן סיליקון,** זה כמו וואקום. ואם יש בכיס כ. אשראי, או בר-קול וכדו', או שטר כסף וכדו', כשמוציאים את הפלאפון, קורה שיוצא אתו הכרטיס ונופל ולא שמים לב. **ו. פתרון להודעת צעם מחולצות שקיבלו גוון אחר במכונית,** השרות במים עם אקונומיקה למספר שעות (במקום מאורר) ולשטוף היטב (להזרז על בגדים אחרים מהאקונומיקה). **ז. מה שכתבו שבוע שעבר** עצה במקום לקלף "אמנה על אמנה" למרוח פשטל ולבטל את הצבע, הוא טעות, לא מועיל למרוח, יש קפיאת לקלף, כמבו במשניים סי' תק"ס שצריך שיהיה אמה על אמה רק טב"ח י"לא סיד", וכן הוראת הרבנים. **ח. פתרון לקשקושי עט** על כיסא עור. לטבול מטילית או בד באקונומיקה (עדיף סימכה) ולהעביר בעדינות על הקשקושי. אם יורד יש לחזור על הפעולה שוב ושוב. **ט. פרטים על פלטה אינפרא אדום** היבואן: מולטילד, כתובת: משך הכמה 72 מודיעין עילית, טל: 0772252898

הקשבה לחון בחזרת השי"ס מי שחיבב נעשה זכאי, וזה גם הכוונה שהחון מוציא את הציבור ידי חובה, והיינו מחובה לזכות.

שאלה: בפרשתנו מובא האיסור לספור אנשים, האם מותר לספור במחשבה? **תשובה:** ר"ח פלאגי כתב שאפשר לספור במחשבה ע"י הסתכלות על האנשים אבל יזהר שלא יצביע כשסופר.

שאלה: מהו התבלין היקר בעולם? **תשובה:** אחד מסממני הקטורת הוא כרכום, (לא התבלין הידוע כרכום), אלא כרכום) הוא מופק מפרח הנקרא כרכום גדולו במזרח הרחוק, יש לו ריח מאוד טוב וטעם מתוק ומשמש להמון דברים כצבעה בישום תיבול יופי ועד רפואה ואכילה. יש קושי גדול להפיק אותו ולכן הוא תבלין נוראי יקר ולגידול שלו צריך תנאים מאוד קשים אדמה מאוד משובחת, גידול תמיד, ובשטח של דונם ניתן להפיק רק קילו אחד. שווי של קילו הוא למעלה מעשר אלף דולר. גרם עולה עשרות שקלים.

שאלה: השבוע חל יום ההילולא של הנועם אלימלך מליזענק דיוע שסגולות רבות נקשרו בעמו מה היא סגולה שלו לגבי מלווה מלכה? **תשובה:** היה רגיל לומר שאכילת מלווה מלכה היא סגולה לאישה מעוברת ללידה קלה. רבי אלימלך הבטיח שכל העולה לקברו לאחר מותו לא יפטר מהעולם ללא תשובה.

שאלה: בפרשיות שלנו אנו קוראים רבות על ענייני קורבנות, התפילה היא במקום קורבנות, למה הייצר הרע כ"כ מתנפל על האדם בתפילה ולא נותן לו להתרחק כמו שצריך? **תשובה:** התפילה זה הקרבת אלוקים הכי גדולה שיש שזה תכלית האדם לכך היצר הרע מונע כמה שיכול להגיע לתכלית, לא איכפת לייצר שילמדו תורה ויעשו מצוות העיקר לא יהיה קרבת אלוקים ואמנה בו יתברך, וזו הסיבה שעלנו להתגבר על היצר ולהשתדל ביתר שאת בתפילה כבוונה עצומה ללא הפרעות, ונוסח התפילה אסור שיהיה בתביעה כלפי שמה רק אברהם ומשה שהיו בדרגה עליונה של שלימות מלאה ולא היה באמירתם שמץ של טענה חלילה על הקב"ה אלא רק שאלה על חילול ה' שנוצר כמו למה יאמרו הגויים ברעה ביצאם וכי'. וכן אברהם שאמר הלא תפטר צדיק עם רשע יולד לומר כן, אבל על האדם לבוא בתחנונים ולבקש רק מאוצר מתנת חנינם.

שאלה: מי שנוהג לבעוס מאוד כשנתקל בדברים שהיו צריכים להיעשות ולא נעשו, איך פותרים ד"ז? **תשובה:** הדבר נובע מזה שהאדם החליט על דברים מסויימים שצריך שיהיו או על הדברים מסויימים שאסור שיהיו ואסור לי לאחר, או צריך שיהיו תמיד מים קרים במקרר וכדו' ואנשים מגיעים לכל דבר לפי כללים קדומים ולא מוכינים להתגמש וממילא נוצר קונפליקט כי מוכרח שכל הסביבה שחגגו וניהגו ע"פ הכללים שלהם. וזה גורם ג"כ שכועסים הרבה על בני הבית והילדים. וכדי שלא יכעס, על האדם לשנות את כיוון החשיבה שלו של: צריך ואסור. ואז הכל על מקומו יבוא בשלום.

שאלה: מהי כמות המזון שמומלץ לאדם לאכול בארוחה? **תשובה:** כמות המזון בארוחה צריכה להסתכם בדרך כלל בכמות של צלחת אכילה אחת לאדם מבוגר. לילד יש להפחית יחסית לגודלו. ואיך אדם יידע שהוא אוכל את הכמות הרצויה, אם הוא שבע למשך זמן סימן שאלל כמות נכונה.

שאלה: אדם שנמצא במצב של לחץ, מתח ודאגה, האם וכיצד בן הזוג יכול לעזור? **תשובה:** אדם שנמצא במצב של מתח מכל סיבה שהיא, גם אם זה בגלל מתח הפרנסה או

שאלה: מה לומדים מפרשת השבוע איהו דבר מוזיק מאוד? **תשובה:** על הפסוק ואיש לא יעלה עמך הביא את דברי חז"ל שלחוות הראשונות נשתברו משום שהיו בפרסום ולכך שלטה עליהם עין הרע, ההנצע לכת הוא תמיד סגולה טובה ומועילה לעילה ולהצלחה, כי בני אדם צרי עין הם ואינם מסוגלים לראות בגדולת והצלחת חבריהם, והפרסום הוא רע ומזיק להם.

שאלה: מהי הסגולה הגדולה שעגדילי הדור בכל הדורות מליצו עליה מאוד לישועה בכל העיניים? **תשובה:** קבלת שבת מוקדם: הנה איש חיי כתב כי בני ישראל זוכים לעושר וברכה בזכות שמקדימים ומקבלים את השבת מבעוד יום. ויש להוסיף שהקדמת קבלת שבת היא סגולה למצוא את היוזג במהרה. השבת היא הבת זוג של עם ישראל. עם ישראל הוא החתן והשבת היא הכלה, ומצוה על החתן להקדים לצאת לקראת הכלה. זוהי המצווה של תוספת שבת, להקדים לצאת לקראת השבת. האר"י אמר שסגולה למי שאין לו בנים שיהיה מאד וגם יזיחי לאחרים על תוספת שבת בערב שבת ובמוצאי שבת, ויתווספו לו בנים. וכן כתב החפץ חיים שמי שמודר ומחזק גם אחרים לקבל שבת מוקדם יזכה שיהיה לו בנים. ביטול גזירות קשות: בספר סודרו של שבת כתב: טוב להקדים לקבל את השבת, כי משעה שמדליקים נרות של שבת קודש, מסתלקים ומתבטלים כל כוחות הרע והטומאה מהבית. האמרי אמת מגור היה אומר שכל מצוות ותוספת שבת כל כך גדולה, שעל ידה זוכים מחליטת כל העוונות, אפילו הקשים ביותר. הרב שטינמן אמר לאימי תח"י שתאמר לנשים שכל מי שתקדים שבת עשר דקות יהיה לה ישועות בכל התומים וזמן זה של הקדמת שבת הוא הזמן הכי גדול בשבוע ואלו השעות הכי יקרות שכל השבוע וכל הבקשות והתפילות מתקבלות אז.

שאלה: איך להתייחס לקשיים שמתעוררים בחיים מעת לעת? **תשובה:** אותם החת"ש שכונות הפסוק "וראית את אחרי ופני לא יראו" היא כך: פעמים רבות אנו רואים בעולם דברים שונים שנעשים מבלי שיש לנו יכולת להבינם למה כל ולמה לא, אבל לאחר שנים ארוכות לפתע מתברר לנו איזה פול יפה הקב"ה חיבר לנו בצרה הזאת והזאת, איזו ישועה עצומה צמחה מדבר פלוגי וכדו'. האדם צריך להיות בידיעה שהקב"ה טוב ומטיב וגם כשהוא עושה משהו שבתחילה נדמה לנו שהוא מאוד לא טוב, כב"א הוא צריך להתאמן באמונה שלימה שזה הדבר הכי טוב ואח"כ תגיע הישועה שהוא חפץ בה.

שאלה: כמה זמן תארך מלחמת גוג ומגוג? **תשובה:** רבי משה שטרנבוך אומר ב"ש עם רבי יחזקאל אברמסקי שמקובל אצלו מתלמידי הגר"מ ששלחמא גוג ומגוג תארך 12 דקות בלבד, ובמלחמה זו שלש מהעולם ימותו ושליש ייפצעו, ושליש ישרדו ללא פגע. וכיום שיש צד שאנו על סף מלחמת עולם שלישית מבינים שזה בהחלט דבר שהוא סביר לחלוטין בעידן שלנו. עוד אמר רבי משה שטרנבוך שיש לו עדות עד זקנו הגר"מ שהיה אומר שלפני ביאת המשיח מלכות רוסיה תתגבר ואומות העולם יפחדו ממנה.

שאלה: האם על אברך מתמיד ללמוד נ"ך על חשבון הלימוד? **תשובה:** רש"י על הפסוק יוהי ככלות משה' אומר שעל התלמיד חכם להיות בקי בדו' ספרים. ויש להוסיף שצריך לשאול חכם אב"ה וביאיה פרושים לומדים נביא.

שאלה: עד כמה חשבון להקשיב לנשות ציבור בחזרת השי"ח? **תשובה:** בפרשת שהקב"ה נתעטף כשלוח ציבור והראה למשה סדר גי' מידות. אומר הוהר הקדוש עי"ו

התורה חסה: בקשות עזרה וסיוע שנשלחו ע"י הקוראים, למי שיש פתרונות או רעיונות לשלוח ע"מ לסייע לציבור בתקופה שלטון של שבסוף העלון הקב"ה יחזיר לו בכפלים: א. איך מנקים מכניסים שהתלככו בחומר סיקה (סוג של סיליקון דבק) שלא ירד בכביסה (וניסיון גם אם חור 'אמה' של כלים). ב. ברצוננו לבקש עצה בהסרת תמימי לוחדה מתריסים שנוקו בצמר פלדה. ג. נשמח לשמוע איזה חלק של בקר הכי טוב לשים בחמין שחור ממה שיתן טעם טוב בחמין יהיה אפשר לאכול אותו ולא יהיה רק שומן. ד. אשמח לקבל מידע על 'פסוריאזיס' בקרקפת ובעור הפנים, האם למשהו יודע על טיפול, או פרטים על הטיפול בים המלח? ה. מה לעשות עם כרטיס זיכרון שבמאפיניים הוא כותב שהוא מלא אבל כפופותחם אותו הוא כותב יתיקה ריקה. ו. אישה שסבלת שחוקת סחוס בגלל נשמה לקבל פיתרון ללא ניתוח. ז. איך אפשר לנקות ברגל שקוף של פלאפון? ח. אני צריך רעיון איך אפשר להקריש את הרוטב של הדגים לשבת כאשר אין לקנות בחנות חתיכות עור לבד? ט. האם יש אפשרות להוריד צלקת שקיימת כבר מספר שנים? י. רציית לשאול למה הזיכרונות של כתובות המיל שהיו לי נמחקו ז"א בכל פעם שהייתי רוצה לשלוח מיל הייתי מתחיל אות את הכתובות היתה מופיעה ועכשיו זה לא ממשיך לבד, בכל פעם צריך לכתוב את הכל מחדש איך אפשר לסדר את זה בחזרה?

הלכות

הנה איתא בפרקי דר' אליעזר פמ"ה שהנשים לא רצו לפרוק נזמי הזהב למעשה העגל לכך זכו לשכור שהן משמרות ראשי חדשים יותר מהאנשים, ונביא דין זה בכל ספרי הפוסקים בהלכות ראש חודש. מובא כאן קצת מהלכות ר"ח הנוהגות לנשים: איתא בשו"ע תיו ובביה"ל שם שמחלק מהמלאכות מהיובת האישה בחיוב גמור לפרוש בראש חודש. והיינו שר"ח לא יהיה אצלה כיום חול רגיל. ונהוג היום לכו"ח לא לכבש ביד. ועניין כיווס בממנה הרב אלישיב ורבי חיים קניבסקי אסרו. ואילו רבי שלמה זלמן התיי. ובכ"א טוב שהאישה יפיעל את המכונה. ואסרו תפירה וסריגה. ויש שאסרו אפי' לצורך פרנסה ב"י וא"ר. ויש שהתירו לנשים שהוא פרנסתן כי לא יקבלו ע"ע להפסיד פרנסתן, הערוך השולחן. ולגבי גיהוץ ראוי ג"כ להימנע. וד"ז נוהג בב' ימי ראש חודש, כן הורו רבי שלמה זלמן ורבי ניסים קרליץ.

חידות

חידות שינוי הפרשה לפי סדר ה-א-ב. מתיאם גם לילדים: א. מבוני המשכן? אהליהב. ב. איך כתוב בלשון הפסוק ששמה תעבב? בושש. ג. כל שקל שווה עשרים? גרה. ד. מאיזה שבת היה אהליהב בן אחיסמך? דן. ה. איך טוחנים את הקטורת? אדן. ו. איזה פסוק בפרשה החזן אומר בקול ב"ג מידות? ויעבור ד' על פני ויקרא. ז. מי מצווה על עליית הרגל? זכרים. ח. איך נקראת אומנות באבן? חרושת אבן. ט. מה עשה מה לעגל? טחן. י. מי לא מש מהאהל? יהושע. כ. מה העונש של מחלל שבת? כרת. ל. מי הרגו איש את אחיו? לוי. מ. מה משה של לפניו? מסוה. נ. קמה הכיור עשוי? חושט. ס. לאיזה הר משה עלה? סיני. ע. מולו גבורה? קול' חלושה. קול' אנכי? ענות. פ. איך נאמר? לך 2 לוחות אבנים? פסל. צ. מקום עמידת משה ב"ג מדות? צור. ק. אחד ממיני הבשמים? קידה. ר. למה משמש הכיור? רחיצה. ש. איך נקרא בגד הכיסוי של הארון והשולחן? שרד. ת. איך כתוב - מזבחותרם ומצבותם ואשריהם? תשברון ותנוצו ותנדעון.

חידות פרשת שבוע: א. בפרשה 5 בהמות ועוף? ב. איזה פסוק בפרשה מופיע בלשון (על כל 12 מילותיו) בעוד מקום בחומש שמות כל המילים והטעמים? ג. בפרשה 'עמר' ולא מהאמה? ד. איך בפרשה רמזו ביקור לשבת בער? ורשי"א. ה. היכן בפרשה הפסוק הכי ארוך בתורה? 341 מילים! ו. שמות המוזכרות בפרשה הראשונה?

חידות תורניות: ז. איזה מצווה עני משלם עליה יותר מאשר עשיר כשמקיימה? ח. איזה בקשה אומרים בשמונה עשרה בשבת פעמיים באותו נוסח של שמו"ע מחדש? ט. איזה מזכרת בקריאת שמע שמ"י? י. איזה כתוב אין בחודש זה ויש אותו יום יום כל השנה? יא. מתי אסור לאכול בחג?

תשובות: א. שור, גור, חמור, שה, עגל (חטא אדמתי) עוף דרום (בסממנים ש"ח). ב. ראשית (ידורי). ב. ראשית (ידורי) וגו'. ג. 'ויאסחון אותו היטב עד אשר דק לעפר'. ד. 'פלי פכא' 'בחריש ובקציר תשובות' ה. 'וירא העם כי בושש משה...'. ו. בצלאל ואהליהב. ז. ביכורים: העשירי מביא פרי ראשון בסל מזהב ומחזירים לו הסל. ח. העני מביא פרי ראשון בסל מעלים ולא מחזירים לו הסל. ט. בברכה המציעת שבענו מטובך.. יותן חלקנו בתורתך' ואחרי עושה שלום - שיבנה בית המקדש יותן חלקנו בתורתך. ט. פרשה שנייה 'דגןך תירשך ויצהרך'. י. בר מצוות. יא. לפני קידוש. או אחרי אפוקומן.

חידות כלליות וילדים: א. אדם קנה עז 60ש שח ומכר אותה 70ש ש"ח לאחר מכן קנה אותה בחזרה 80ש שח ומכר אותה 90ש ש"ח. כמה כסף בסה"כ הרוויח אותו אדם? ב. איזה אוכל גורם לאנשים להזדיל דמעות? ג. איך יתכן 600: 3=6? ד. מתי לא איכפת לאמא שהתינוק שלה יורד למטה ומשחק בכביש ראשי? ה. איזה קריאה קוראים ג"פ ביום? ו. חן הפה מדבר, מה זה? ז. איזה מאורע בשנה מזכר ב שם של חג אחר? ח. איזה אבר בגוף אומרים עליו

שהוא טהור או זהב או טוב. וכו'. ט. איזה חג בשנה הוא גם שם של אדם?

תשובות: א. התשובה כמובן 20 שח כי הוא הוציא מהכיס 140 וחזר לו לארנק 160. ב. בצל. ג. המילים 'שם מאות' זה 6 אותיות ו1/3 מזה זה המילה שש. ד. בשבת בריכוזים החרדים הסגורים בשבת. ה. קריאת שמע. ו. פה-סח. כה. יום הכי-פורים. ז. לב זהב לב טוב לב טהור. ח. פסח.

חידון משמעותיות מילים לפרשת כי תשא. ו משמעויות למילה אשה: אשה - הקטרה על אש המזבח. ב. להקטיר אשה לה"י (שמות כ. כ). "ריח ניחוח אשה לה"י רש"י: לשון אש והיא הקטרת איברים שעל המזבח (שמות כט יח). אשה - נקבה. "לואת יקרא אשה כי מאיש לקחה זאת" (בראשית ב. כב). אשה - אשה נשואה. "מזרה מיהנה לו לאשה" (שמות כב טו). אשה - האישה שלה. בעלה. "אשה יקימו ואשה יפרנו" (במדבר יד. יז). אשה - לשון נקבה "וחמש ירועות תהינה חוברות אל אחותה" רש"י: אחד אל אחד בלשון נקבה (שמות כו ג). אשה - האש שלה.

היגעים המיועדים לאלו שיש להם מזה תועלת

אמא בערב פורים: משקיעה חצי שנה על תחפושת, רצה, מתייעצת, תופרת, מחליפה, קונה, מלווה ובסוף לא מרוצה. אבא בערב פורים: חחחח שים על עצמך מגבת ותגיד שהתחפסת לבלב במבוקה.

איזה לאו יש הרבה עשירים שמאוד מקפידים לא לעבור עליו לעולם? תשובה: העשיר לא ירבה.

על סבון הכלים כתוב לא למאלל או למה יש לזה הכשר? תשובה: מפחדים שלא תעמוד בזה אז נתנו לזה הכשר.

אחד התארה אצל חבר שלו לפתע ירד גשם זלעפות, החבר הציע 'תישאר לישון יש לנו חדר מיוותר'. האורח נעלם וחזר אחרי 20 דקות כשכולו רטוב. 'איפה היית?' הלכתי להביא פיג'מה.

שילמתי 100 שקל על משחה נגד יתושים נראה לי שעקצו אותו.

מנסיון לא לספר סודות לילדים, אני סיפרתי סוד לבן שלי בן שלושה חודשים בלבד אחרי כמה דקות הוא פלט...

כשאני אהיה סבא אני אזכור את כל מה שרציתי לעשות כשאני אהיה סבא.

כל יום שעובר מקרב אותנו למחרתיים.

זה רק אני הרגשתי שיפירים לטן? היה קטן מידי?

הטבח מונה לקרפיון לפני שמתחיל לעשות ממנו גפילטע פיש ושואל אותו: יש לך בקשה אחרונה? - כן, עונה הקרפיון: אם אפשר בלי זור.

הרגע הזה שאתה מתיישב באוטובוס ואז מגיע מישהו ברוחב מושב וחצי ומתיישב לידך.

הרגע הזה שאתה רוקד הורה במעגל ואז מצטרף לצידך מישהו ששובר את הקצב.

הרגע הזה שאתה לוגם ויסקי בפעם הראשונה ואתה עושה פרצוף ככה כאילו הכל בסדר.

הרגע הזה שהבאי עושה לך מי שברך ואומר "בעבורך שיתן" וממתין שנייה לראות אם אתה בקטע.

למה קוראים לה שטרודל תפוחי עץ, כאילו שיש שטרודל שהוא לא תפוחי עץ?

התורה חסה: מישהו יודע איך מייבשים יין?

כשאני אהיה סבא הנכדים שלי יאהבו אותי כמו את סבתא.

למה בכל הציוורים של מזל אדר דגים, במקום שהדגים יהיו מונחים בשורה זה לצד זה, כל דג מניח את הראש שלו ליד הזנב של הדג השני. יכול להיות ש"מזל אדר דגים" הכוונה לדגים מסוכסכים?

סבא שלי לא זקן. נטלתי ממנו עצה ונכשלתי.

לקראת פורים שף שרגא יוצא באזהרה חריפה: בעקבות לשמועות שהגיעו לאוזני כי יש המתכננים להתחפש ל"שף שרגא", היני ההודיע באופן חד משמעי כי "שף שרגא" זה אני ואך ורק אני, הזחרו מזיופים.

חידה מאת גדליהו עדיו לגדולות: למה יתושים לא תוקפים את החותמים? - בגלל שהם מפחדים שהחותמים יתקפו אותם בחזרה עם טילים בליסטיים.

הרגע הזה שאתה מתעטש ברצף ועומד על ידך צדיק העונה אסותא על כל אחד.

אחד תהיה כמו פח זבל שברגע שמישהו דורך עליו - מיד הוא פוצח את הפה... .

אחד ניגש לפה: כבודו יברך אותי לפרנסה טובה. אמר לו הרב זה עולה 500 שקל. שאל אותו: וזה עוזר?! אמר: לי זה עוזר.

הרגע הזה שאתה מסתכל בקפה ואתה רואה נקודה שחורה ואין לך מושג אם זה רגיר קפה או נמלה...

הרגע הזה שאתה יוצא מהכולל אתה מסתכל בפלאפון ואין לך שיחה שלא נענתה.

תודה וברכה לאחד מהנבחרים שעולם התורה גאה בהם, מגדולי השקדנים לדורות האחרונים, שקוע כולו בתורה במאה אחוז ריכוז, לומד תורה לשמה כדעת הנפש החיים, בעל מידות מופלגות, האדם האציל שרואים עליו שהתורה הפכה אותו לאדם השלם, הגאון המופלא בעל מחדש עצום רבי נתן צובנר שליט"א מגאוני האברכים בדור.

היכן ניתן להשיג את העלון

ניתן להשיג את העלון בבני ברק: צמוד לכניסה לתלמוד תורה כתב סופר מצד שמאל של הכניסה, בקפוסה בפינה בחצר ברחוב סוקולוב 23. ובניהמ"ד מרכז מניין אברכים 'פרדס כץ' רחוב אבוחצירא 9, ובכולל 'מורשה ודעת' (בית נכסת הגדול) בספריה בקומה ראשונה (חברון) בכניסה המערבית בקרטון בארון למטה. יתכן בשאר המקומות ואצל המפיצים הקבועים. אין לקחת יותר מלא אחד בשום מקום ללא אישור. כמו"כ ניתן להשיג את העלון במדויעין עילית (לא כמות) החל מיום חמישי בכניסה לחנות ע"מ.ח. - שרתלי משרד רחוב רשב"י 49. כן ניתן להשיג בהר נוף הגליל אצל רבי שמחה שולמן שליט"א. שלפי כמות האנשים שמכירים אותו וכל הזמן אומרים לי אני מכיר את הרב שולמן מהר יונה זה נראה שהוא מרביץ תורה כבר מאות שנים. כן ניתן להשיג בירושלים בשיבת מיר אצל הטוב ביותר מופלג מידות אצילות רבי דוד רוטשילד שליט"א. או אצל האישי הכי טוב שאני ועוד רבים מכירים אותו בתור האדם הכי טוב בעולם רבי אבי פרידנר שליט"א. עוד בירושלים בישיבת קמניץ אצל הבחור החשוב עדיו לגדולות בש"ק רבי מיכאל זילברמן שליט"א. עוד בירושלים אצל הבחור המופלא שמשקיע רבות עלות בתורה ור"יש אפרים ליבוץ בישיבת עטרת התורה. עוד בירושלים ברמת א. משפחת שארי רחוב לואי לפסקי 42 דירה 5. עוד בירושלים ברמת ג' בית כנסת זכרון אברהם אצל האדם הצדיק שהקב"ה עמו בכל מה שעושה רבי אליהו ברכך שליט"א. עוד בירושלים ברמת שלמה בישיבה החדשה לצעירים של מרן הרב גורא שליט"א אצל הבחור המופלג באש קודש של יראת שמים הבחור המופלא מאיר פילץ שליט"א. בבית שמש אצל רבי נחום זכריש שליט"א בבית הכנסת אור אליהו רמת בית שמש ג. וכן בישיבת מרן הגר"מ שטרנבוך - בחוקק הניבא רמה ג'. עוד ברמב"ש ג' גם בבית הכנסת 'בית אביי' אצל הגבאי המסור והממורסם רבי חיים גליק שליט"א. בביתר: בישיבת ברכת מרדכי אצל הבחור החשוב והצדיק יהושע פרידמן במספר 0548500891. בתנובות לוי בוכרסי. ובבית יצחק, ובבית מהרי"ץ. ברחובות בישיבת מאור התלמוד, אצל הבחור החשוב שיי רוט נ"י. בירוסם אצל רבי מיכאל גולדנברג שליט"א האישי והישיבה שברירוסם. באופקים בבית כנסת שערי תפילה (פרויקט). עוד באופקים: לויפון רחוב חפץ חיים 33/2 אופקים אצל הבה"ח עדיו לגדולות ונצורות מרדכי גלושטיין שליט"א. בקריית גת בבתיכ"נ שומרי אמונים ובבית"נ קרטוטשף מיום שישי. בחזון יחזקאל: בבית כנסת המרכזי. באשדוד: בבית כנסת החיד"א רובע ג אצל הצדיק מוכה היבית הגדול רבי יצחק משענייה שליט"א בישיבת נר זרח. ברכסיס אצל הת"ח המושלם רבי יוסף המאירי שליט"א. ברענה אצל משפחת זכאי רחוב נעמי שמר 9/5 טלפון: 052-6903395. בפתח תקווה בבתי הכנסת בניגן הדר: אוהל אברהם. שירת מרים. קהל חסידים. בעש"ט צאנו ויוצאי שראל, ע"י רבי יואל פינהנדלר שליט"א. וכן בישיבת אור שבת וכן בישיבת עטרת שלמה. בראשון לציון אצל הני"ל: עוד בראשון לציון: ברח' דרוו 21 /חפץ חיים 1, מניין בני תורה, חנידן ראשון לציון. בבלעז בישיבת כנסת יחזקאל ובישיבת הר"ן ע"י רבי יואל פינהנדלר שליט"א. עוד בבלעז בבית הכנסת עמק ההלכה ע"י המלמד המסור והצדיק רבי יצחק רבי שליט"א. בצפת: בהיכל ישיבת צפת ע"י האדם שה' עמו רבי אברהם לויסון שליט"א. העלון ירוקלם גם במניין הנץ שע"י איילת השחר. בקריית אתא: בבית הכנסת מאקווא ירושלים 3 כמו"כ ניתן להשיג אצל האדם הגדול בתורה ובחכמה רבי אלחנן וסרמן שליט"א - בכלל יתור תורה' בבתיכ"נ המרכזי בשכונת שביט בקריית אתא. ברמת השרון אצל האישי שמתאים להנהגת הדור הבא רבי דניאל פוסטבסקי שליט"א בבית הכנסת מורשת אבות וכן בבית הכנסת גאולת ישראל וכן בבית הכנסת וכולל הוד צבי. בחדרה בכלל אדרת אליהו בראשות ה"ר נתנאל יקותיאל רחוב הגדוד העברי 13. בעפולה בבתיכ"נ נחץ ישראל בשכונת עפולה עילית או אצל האישי שכל הזמן משתבח רבי אהרן קולדצקי שליט"א. ביד בנימין: בישיבת דרכי איש אצל הבחור המופלא בתורה ור"יש רבי ישראל מאיר נידא שליט"א. בעכו: רחוב גיבורי סיני 32 על הסטנדר בכניסה לישיבה. בחולון: בכלל ערב שע"י ביהכ"נס מיקה משה של ר' בצלאל בן שלום שליט"א אצל הצדיק היקר רבי יקר סימן טוב שליט"א. בקריית מלאכי בישיבה אצל הבחור המופלא הבה"ח דובי הלל שליט"א. בכפר מנחם אצל הר"ה"צ טוביה גלר שליט"א. בנהריה: בכלל תהילה לדוד נהריה או בפאלפון 0548437532. במנצ'סטר אצל רבי שמואל א. הורביץ שליט"א: 4447425793110. בארנגטינג: בקהילת שוביה ישראל במקום המיועד לעולנים. ובשכונת פוררש בישיבה של הרב דינעס. בשווייץ: שטיבל גור צרייך. בישיבת פינסק בבלארוס ע"י רה"י.

ניתן להוריד את העלון בעמדות קול השלום וכן את העולנים של כל חמש השנים האחרונות. הדרכה: נכנסים לקול הלשון. מקישים על חיפוש רבנים. מקישים על פתח יתיקה. מקישים על תיקיית הורדת גליונות. מקישים על לבית התורני. ומורידים מה שרוצים. ולא מקישים יותר.

כמו"כ ניתן להשיג במייל: 456alon@gmail.com יש לדייק במייל לכתובת שגובה 456 אהא"כ 456alon@gmail.com להשתתפות בהוצאות העלון לפנות: 0527633431 או בינדרים פלוסי - רשת הכוללים פרדס כץ-עלון, (שלוחה 2422). זכות הרבים תלו"י במסיעים! אפשר לשלוח ממש הודעות.

ניתן להשיג את העלון בכתב גדול במייל הני"ל.

{ אז נדברו }

פרשת כי תשא תשפ"ד | גליון מספר: 641 | לסדר: "גד כל עמך אעשה ופלאות אשר לא נבראו בכל הארץ וכל היום..."

להצטרפות לרשימת התפוצה

במייל:

a8447168@gmail.com

עולו ואתכנישו בשמחת גמרה של תורה... מסכת בבא קמא...

מזל טוב לנו שסיימנו מסכת בבא קמא!!! אני מקווה שהבלונים כבר מנופחים... העוגה עם הסוכריות כבר בתנוו... כל העקשען של הבחירות עבר לזירה הנכונה... הדרן עלך מסכת בבא קמא... זכינו במשך 4 חודשי חורף לטייל לאורכה ולרוחבה של אחת המסכתות היותר מתוקות בש"ס... עם השכפ"ץ של ב"ק התחלנו בתחילת הלחימה בעזה... מי האמין שנסיים אותה ועדיין קולות מלחמה לא חודלים מארצנו... ולבטח זכינו להמתיק הרבה דינים... וכעת!!! אנחנו מיד עוברים לזירה הבאה... לאחותה התאומה!!! מסכת בבא מציעא!!! במילים אחרות: יש לנו שלושה יעדי לחימה ב'מרחב' סדר נזיקין!!! עברנו את היעד הלחימה הראשון בהצלחה... היעד השני והשלישי עדיין לפנינו... ואנחנו בפתחו של היעד השני...

אז ברשותך!!! קצת רקע כללי לשלושת המסכתות!!! - שלושת היעדים!!!

אז ככה: אם נרצה לחלק את ג' המסכות, בבא קמא, מציעא, בתרא, לפי חלוקה של ג' ספרים נפתחים... ניתן לומר שבבא קמא... אפפסס... לא הייתי רוצה להוציא מהפה חלילה שהוא בבחינת **ספרן של רשעים!!!** כי אחרי הכל סו"ס מדובר בהייליגער ב"ק... אבל ב"ק זה בהחלט ספר שיש לו שיג ושיח עם כל הרשעים... בב"ק ערכנו קרבות פנים מול פנים מול כל העבריינים והגזלנים והגנבים והאלמים והתוקפנים... ואילו לעומת זאת מסכת בבא בתרא זה כבר **ספרן של בינוניים...** כי ב"ב זה כבר מה שנקרא 'סיפורים מהחיים', לדוגמא: ב"ב זה נזקי שכנים... אתה בטח יודע מה זה עסקים עם השכנים... זה משהו כזה **בינוני** כזה... מצד אחד השכן הוא לא עברייני ב"ה... אבל אתה גם לא 'מת' עליו... היית רוצה איכשהו 'להסתדר איתו' ושלוש שלום ואל תבא לי בחלום... חוץ מזה ב"ב מתעסקת עם חזקות וירושות... כן... אתה מכיר את הדיני תיירה האלו של המריבות על חזקות... אנשים מצד אחד ישרים והגונים... אבל אחרי הכל מדובר בטיפוסים לא קלים... ובהמשך ב"ב מחכה לנו כל מה שקשור לתעודות פטירה, ירושה, שכיב מרע ומה שהוא לחש לטוען רבני... בקיצור: ספרן של בינוניים!!!

וכאן מגיעה מסכת בבא מציעא ??? ! ? !

מסכת בבא מציעא לשם שינוי זה כבר ספרן של צדיקים!!!

במסכת בבא מציעא יש משהו יחודי!!! זו מסכת שעוסקת בעיקר ב ע ר כ י ס !!! בכל הערכים הטהורים והמרוממים שכמובן סיבב ענייני כספים וישרות ונאמנות בדיני ממונות!!! כבר מאמצע שנים אוחזין המשנה מתחילה להסיט את הנושא לרקע של השבת אבידה... השבת אבידה זו מצוה שכל עניינה **דאגה ואכפתיות על הממון של השני!!!** (משהו שבדור שלנו מאוד מאוד נחוץ...) שיהיה איכפת לך מהרכוש של השני! ומשם זה מתפתח הלאה לכל שאר המצוות עשה שקשורות לענייני חסד והטבה והתחשבות בממון של השני, עזוב תעזוב עמו... הקם תקים עמו... ואז מגיע פרק המפקיד - שהוא עוסק עד כמה נדרש מיהודי לשמור בזהירות על הממון שחבר שלו הפקיד בידיים שלו... ואז מגיע פרק הזהב שעוסק בלאו דאונאת ממון ואונאת דברים... בקיצור: לא לעשות פוילעשטיק... **ואז!!! מגיעים לפסגה!** שזה פרק "איזהו נשך" - ריבית!!! למה אני קורא ל"איזהו נשך" הפסגה?? אז בקצרה ממש:

אני מקווה שאתה מעודכן שהלכות ריבית זה לא בטור **חושן משפט** אלא **בבא בתרא**... ולמה?? כי אם עד כה... דברנו על מה שנקרא אכושר'ע גאלט - כסף **כשר!!!** אז ריבית זה המקום האחד ויחיד שבו התורה מפגישה אותנו עם **הייליגער' גאלט!!!** שים לב: לא כסף **כשר!!!** אלא כסף **קדוש!!!** כי כידוע... מצד חוקי היושר והצדק אין שום בעיה להלוות בריבית... מצד חושן משפט אין בזה שום עוולה!!! ולכן הלכות ריבית באמת לא קשור בכלל לחושן משפט... **נו... אז למה ריבית בכל זאת אסורה???**

התשובה היא: שיש מקום אחד ויחיד שהקב"ה מופיע ומודיע: **לי הכסף!!!** ואני מחליט לך על הכסף!! והיות ואני המחליט, אז פה זה המקום היחיד שאני קובע עובדות בשטח ולא מרשה לך לנגוע בכסף!! ואיפה?? בריבית!!! ולא בגלל שזה לא הגון... אלא בגלל שזה כמו לאכול ארנבת... יש משהו לא הגון באכילת ארנבת?? לא!! אלא בגלל שה' הוא הבוס!! וה' ברא את הבהמות... והוא שהתיר לנו לאכול בהמות... הוא זה שבמקביל בתור הבוס של עולמו גזר עלינו אומר בתורתו שאת הארנבת והגמל והשפן אני עדיין ממשיך לאסור!! **אותו דבר כאן:** אני הבוס של העולם והארנק שלך שייך לי!!! רק מה? נתתי לך אור ירוק להתנהל עם הממון שלי בחופשיות... צא ותעשה ביזנס... תעשה עסקים חובקי עולם עם הכסף שלי (כמובן- בתנאי שזה מתוחם בגבולות היושר והמשפט) חוץ ממקום אחד שבו אני משאיר לך תזכורת שתכל"ס... הכסף שלך הוא קדוש - **הוא שלי!!!** איפה?? בריבית!!! איסור ריבית זה המקום היחיד שהיהודי לפתע קולט... ההלוו... הכסף שלי הוא קדוש!! הוא של ה'!! יש לכסף שלי גם מקום נכבד בבירה דעה... שם ליד הלכות ס"ת ומזוזה... אז הנה... את הערך המרומם הזה אנחנו הולכים לפגוש בבבא מציעא... בקיצור: אם מסכת בבא קמא הפגישה אותנו לאיזה דיוטא תחתונה בן אדם יכול להגיע עם כסף... אז מסכת בבא מציעא עושה את הפעולה ההפוכה!! היא מפגישה אותנו ומגלה לנו לאיזה אצילות נפש ולאיזה פסגות מרוממות יהודי יכול להגיע באמצעות כסף!!! בקיצור: אם הגמ' אומרת: האי מאן דבעי למהוי חסידי לקיים מילי דנזיקין אז בבא מציעא העומדת כעת לפתחנו!!! **ההמשך בעמוד 4-3 בגיליון זה...**

ניתן לקבל את הגיליון בפקס באמצעות שיחת טלפון:

079-5319191

קראת? נהנית?
רוצה להיות חלק מאיתנו?

שאלת את עצמך איך

תורמים?

באופציות שלהלן:

בבנק: פאגי

סניף 182

חשבון 747815

ע"ש: שב שמעתא (ע"ר)

ניתן לקבל קבלה מוכרת להחזיר מס (ס' 46)

באשראי: "נדרים פלוס"

בטלפון: 0799-654321

בדואר: פולק, גאולה 15 חיפה

למענה אנושי:

052-7683095

054-8446691

תודה מראש!!!

בשורות טובות

ישועות ונחמות!

משפטים שטוב להם להיאמר בחלל העולם...

(המשך -) עד כאן דיברתי בהבדל שבין ילד למבוגר... וכעת נחזור לדבר על הדור שלנו...

צריך לדעת: כשהתורה מדברת על היהודי החוטא והפושע... כשחז"ל במשך כל הדורות מדברים על המינים והאפיקורסים והפורשים מדרכי ציבור... הם דיברו על המבוגר הזה!!! הם דיברו על בן אדם שהעמיד את עצמו בדרך מוות! וזו דרך החיים שלו! והוא נגד כל הקדוש והיקר והוא הולך עם זה עד הסוף!!! הוא עקבי!!! עקרונות!!! והגיע הזמן שנקלוט שבדור שלנו... נותר קומץ קטן של אנשים מהסוג הזה... שהם הפושעי ישראל המקוריים שעליהם דיברו בכל הדורות! ולמרב האבסורד, מרוב שבדור שלנו- הם נותרו קומץ קטן... אז הם מתפרשים בעיניים שלנו כאנשים הזויים ותמהוניים... וזהו שלא!!!!!! הם דווקא לא תמהוניים בכלל!!! הם החילונים האמיתיים! הם פושעי ישראל במתכונת המקורית!! אם יש כבר משהו תמוה ומפליא זה העובדה שניתן לומר ש-95% מכלל ישראל הם לא כאלו... כמעט כל נדחי ישראל שבדורנו הם הומרי גלם רכים כמו ילדים... שכל דפוס ההתנהגות והשיח שלהם משתנה בשניות... ממש כמו ילדים...

הבנת מה אני מתכוין??? כשאנחנו רואים עכשיו את השמאלנים שחוזרים לאותם ככרות... ולאותם מחאות וממשיכים להילחם נגד כל הקדוש והיקר בעיצומה של תקופה כ"כ קשה שעם ישראל חבול ומדמם ואנו מוקפים באויבים מכל כיוון... בינינו... אנחנו מסתכלים עליהם כאילו הם אנשים שלא מן הישוע! תגידו... מה הסיפור שלכם?? אבל לא!!!!!! ההלו... תכירו!!! זה הפושעי ישראל בפירמה המקורית!!!!!! הקומץ הזה של השמאלנים הם בסך הכל החילוניים האמיתיים שברורים עם עצמם! זה אנשים שבחרו בדרכי מוות!!!!!! הם שמו את החילוניות נר לרגלם!! ובאמת שבשילם היהדות היא אויב הרבה יותר משמעותי מהמאמץ... זה המשכיל המקורי!! החילוני המקורי!! תבין: בדיקו כמו שאנחנו החרדים... גם אחרי אותו טבח נוראי לא איבדנו ראש... לא שינינו את עמדת ההשקפה הברורה שלנו בעקבות מה שקרה... אנחנו ממשיכים לדבוק בעמדתנו גם בייחס לגיוס לצבא כי אנחנו אנשים מאמינים עם אידיאלים ברורים ומוצקים!!! אז תבין שככה אמור להיראות גם החילוני השמאלני המקורי... הוא לא אמור לשנות את השיח הליברלי והכפרי שלו בגלל שיש 134 חטופים... והוא גם לא הולך לנטוש את המחאות שלו בגלל ש-1500 אנשים נהרגו בשמחת תורה... (ולכן דווקא מובילי מחאות השמאל, דווקא הם אנשים לא תמהוניים!! אלא אנשים ברורים!! מבוגר כלב נשאר כלב) זה אדם שהוא איתן בדעתו! עומד מאחורי הדרך מוות שלו! זה המבוגר הכלב ש... שזה האיש... זה שם הכלב!!! ואתה מבין לבד שאת כל זה אני אומר בתור הקדמה

ש... כל השאר??? כ-95% אחוז החילונים האחרים שחיים בינינו... שיתכן שלפני חצי שנה הם נגררו למחאות השמאל... הם נגררו למלחמות הדת... ומידי פעם יש בינינו ויכוחים קולניים... אבל אם במהלומה אחת... באותו שמחת תורה כאוב ומדמם הקב"ה בבת אחת שינה להם את כל הראש... והעביר להם את כל השיח למקום אחר לגמרי... זה רק אומר לך דבר אחד!! שרוב מניין ובנין נדחי ישראל... זה... ילדים יהודים רכים זכים וטהורים... חומרי גלם של חלק אלוך ממעל... זה החילוני הקלאסי והמצוי של הדור שלנו... רק לראות כל השיח של הבחירות- אפילו בתוכנו... ולראות איך שכולם נוהגים לא להתלהם... לא להתנגח... אם הקב"ה 'מצליח' כ"כ במהירות לשנות לנו את ההתנהגות... זה רק מראה דבר אחד... **אנחנו דור של אטיירע קינדרלאן!!!!** ילדים מתוקים שמה'!!!

הנתון הזה מאוד מאוד חשוב!!! ולמה???

כי גם אם תראה... והרי תראה נדחי ישראל שעוברים על רצון ה'... תבין שזה בסך הכל ילד בכיתה א' שמתנהג לא יפה!!! תבין: זה לא מבוגר כלב... אלא מקסימום ילד כלב! וכשילד מתנהג כמו כלב... זה לא נורא... זה לא משהו מבפנים... אבא רק יחזור הבייתה ויעשה נו נו נו... ותוך כמה רגעים אתה תראה מותק של נשמה... **ובינינו ככה זה נראה!!!** ולאורך כל הדרך ככה... בצ'ק אחד יש כזו התעוררות אצל עם ישראל... כזה צמאון לאבא שבשמים... לשמירת שבת... הילד פתאום רוצה להתנהג יפה... רוצה להיות טוב... זה מעורר דמעות!!! מעורר געגועים!!! זה יענקלע שלי המתוק... כן... החילונים האלו שאתה רואה אותם שהם לא משלנו... הם לגמרי משלנו... הם הילדים הרכים של אבא שבשמים... שגם אם הם מחללי שבת... אבא שבשמים רק עושה להם תנועה עם האבצע... והם נשאבים אחריי כמו מגנט... משוך עבדך אל רצונך -- מיד-- ריוץ עבדך כמו איל!!!!!! כ"כ קשה לדמיין איך ביום בהיר כל הבחירות מדרשות יהיו מפוצצים... זה כמעט קורה כאן ועכשיו... כל כך במהירות עם ישראל חוזר לסדר! חוזר לתלם!! כ"כ מהר הוא משנה את התכנים שלו! ושוב: כפי שפתחת... אני לא יודע בשביל מה נועד המאמר הזה... אבל מי אמר שהוא צריך להיות נועד למישהו... מי אמר שכל מסר צריך לחזק... הנתון הזה צריך להישמע בחלל העולם כדי לעורר אהבה!!! לעורר געגועים של אבא שבשמים... שמחכים לו פה ילדים רכים!! שגם אם הם מתנהגים לא יפה... זה חומר גלם... רצוננו לעשות רצונך!!! החורף הזה כל הקניונים היו ריקים... כל המחזות הלא סימפטיים היו שוממים... כי עם ישראל בבת אחת עבר נושא... לפתע שמירת שבת... דאגה ואכפתיות ליהודי השני... פתאום כל השפה מכבדת... וכל זה קרה במהלומה אחת!! ביום אחד!!! זה... זה לא הפושעי ישראל המקורי שעליו נאמר: אם תכתוש את האויל במכתש... לא תסור מעליו איולתו!!! זה לא המשכיל של פעם שגם על פתחה של גהינם המשיך לחרף ולגדף... אבל עם ישראל היום רך כקנה... כל נו נו נו מיד מחזיר אותנו לסדר!!! אנא אבא שבשמים... תמשיך לעורר אותנו לאהבך וליראתך אבל בדרכים מתוקות... משוך נועם!!!!!! נועם יראתך לעם מבקשי רצונך... את המהלומה הראשונה כלל ישראל כבר קיבל... שמוע שמעתי אפרים מתנווד, יסרתני ואיווסר כעגל לא לומד, השיבני ואשובה כי אתה ה' אלוקי... מה כתוב כאן???

אפרים פונה לה'... כן... הייתי עגל לא לומד... נתת לי כמה פליקים... יסרתני ואיווסר כעגל לא לומד... ומיד חזרתי לתקן... אבל עכשיו: השיבני ואשובה!!! עכשיו אבא, תן לי חיבוק... עכשיו תחזיר אותי לסדר לא ב-נו נו נו... אלא באהבה וגעגועים... ואכן מיד אח"כ מגיע הפסוק המרטיט... הבן יקיר לי אפרים אם ילד שעשועים, כי מידי דברי בו זכור אזרכנו, על כן המו מעי לו... אבא שבשמים מתגעגע לאפרים הסורר והחוצפן שההתנהגות שלו מתחת לכל ביקורת... למה?? כי סו"ס יש לנו עסק עם ילד!!! ומה הראיה שהוא ילד?? שהנה... אבא רק נתן לו מהלומה קטנה... וזהו... אפרים מתנווד... אפרים כבר חזר לעצמו!!! אלו הם נדחי ישראל שאנחנו חיים איתם... ושישאר בינינו... זה אנחנו!!! אנחנו רכים... אנחנו מוכנים לשינויים... רוצים להיות טובים... לא נותר לנו אלא לישא לבבנו אל כפיים ולקחת את נדחי ללב שלנו ולהתפלל עליהם יחד איתנו... השיבנו ה' אליך ונשובה חדש מימנו כקדם...

משפטים שטוב להם להיאמר בחלל העולם...

ישנם משפטים שטוב להם להיכתב לא בהכרח בשביל שמישהו יקרא אותם ויתחזק... זה מסוג הדברים ש... שהם צריכים להישמע בחלל העולם... מה שנקרא 'ולין מיליא יהון לקיעא...' שהמילים האלו יעלו לשמים... שיעוררו אהבה געגועים בין הרעיה הנאמנת לדודה ורעה שישבו ויחפון בנו ויחיש לגאלנו...

אני רוצה לדבר על ניגוד מאוד בולט וקוטבי שצף בתקופה זו: מצד אחד בימים אלו שוב יוצאים אנשי השמאל למחאות בכיכרות... שוב משמיעים את הקולות העכורים שלהם... שוב הם נלחמים נגד כל הקדוש והיקר... נגד כל סממן של מסורת וגבולות ושמרנות יהודית... ובינינו!!! בימים אלו אנו מסתכלים עליהם במבט של תמחון... כעת אנחנו מתחילים לקלוט שיש לנו עסק עם באמת איזה פרעה בפילג'מה באמצע הלילה... זה מה שמטריד אתכם בכזו תקופה לא פשוטה?? זה כבר לא שייך למערכת המשפט... אלא למחלקת בריאות הנפש...

ואילו במקביל!!! במעבר חד... מאז אותו שמחת תורה... עם ישראל בכללותו נהיה כזה רך... כזה טהור... כל השיח נהיה יותר מסורתי... מתקרב לה'... רוצה להיות טוב יותר... וזה היה בולט במיוחד בשבועות האחרונים של הבחירות... השיח היה כ"כ שונה... הכל כ"כ עדין... כ"כ זהיר... כולם השתדלו לדבר בשפה כ"כ שונה... מכבדת... (אני לא מדבר על מקומות מסוימים בציבור שלנו שאצלם לא היה בכלל מלחמה בחצי שנה האחרונה, ואדרבה, המלחמה רק התחילה בבחירות...) כלל ישראל כולו שינה את השיח בחצי שנה האחרונה... בקיצור: השילוב הקיצוני הזה!!! מצד אחד השמאל החילוני שנשאר תקוע באותו מקום ולגמרי! ואילו כל שאר נדחי ישראל שבכזו מהירות כ"כ התעדנו והתקרבו...

אולי אחרי שאסביר... אז תבין למה חשוב לי להגיד את זה...

אז ככה: שנתבין: מה ההבדל בין מבוגר שמתנהג מזעזע... לבין ילד שמתנהג מזעזע?? ההבדל הוא שמים וארץ:

כשמבוגר מתנהג גרונני!!! זה אומר שזה האישיו!!! זו הסחורה! זה מה שהוא!! כי הוא מבוגר!! הוא כבר בן אדם!! הוא כבר לוקח אחריות על מעשיו... ואם תפסת מבוגר משקר זה אומר שהוא שקרן! ואם הוא גונב אז הוא גנב!!! ומבוגר שמתנהג כמו כלב... זה אומר שהוא כלב!! כן... יש מבוגרים שהם כלבים... לא נעים להכיר אבל זה נושך...

לעומת זאת ילד... כשילד מתנהג לא טוב... אל תמהר לתיג אותו...

סו"ס ילד זה חומר גלם... אם הייתה לו התפוצצות... זה עדיין לא אומר שום דבר על האישיות שלו... והראיה... תרגיע אותו... תאפס אותו... או לחילופין תתפוס אותו קצר ותציב לו גבולות ברורים ואתה תראה איך ההתנהגות שלו תוך רגעים משתנה מן הקצה אל הקצה... זה התהום שמפרידה בין דפוס התנהגות של מבוגר לילד!!! זה הבדל של שמים וארץ!!! ושוב: איפה ניתן לראות את ההבדל??

במעבר הקיצוני בהתנהגות!!! אצל ילד... אתה יכול לראות אותו יום אחד מתנהג זועה... מרביץ...

סדיסט... בלתי נסבל לחלוטין... תפסת אותו לידיים!! הבנת מה עובר עליו... בנית מהלך איך הולכים ברוחו ואיך מחזירים אותו לאיפוס (פעם בשיטת המקל ופעם בגוד) והופ! פנים חדשות באו לכאן... מותק של ילד... אם ככה... זה רק אומר לך שיש פה ילד רך!!! נקי!!! טהור!!! חומר גלם פתוח לכל כיוון. וקדימה... תענוג להשקיע בו

לעומת זאת אתה עומד מול בן אדם מבוגר ואתה רואה שהוא שחצן, עריץ ומהלך אימים על כל מי שנקרה בדרכו!!! זהו! זה מה יש! זה האיש! אין טעם להמשיך לעמוד פה ולחכות אולי ישתנה משהו... אתה יכול ללכת ולחזור בעוד שנתיים... ואתה תמצא אותו באותו מקום!! עם המפתחות המרשרשות... מסתובב כמו איזה פקח ונותן הוראות לכולם כי זה האיש!!! (אא"כ הוא יתחיל ללמוד מוסר... דא עקא שזה צריך להגיע ממנו) זה ההבדל התהומי בין מבוגר כלב לילד כלב...

המשך בעמודה השמאלית...

רש"י: שזה האשל שבו אברהם עשה חסד... ולשם יצחק הלך להתפלל... אז הנה!! התעודת הזהות של 'אלו מציאות' שכל כולו עוסק במצוות עשה של חסד ונתינה לשני... **ולכן בטוחני שאפשר לפעול בפרק הזה ישועות!!!** אבל בתנאי אחד!!! **בתנאי שהוא לא יהיה קבר!!!** שאלו מציאות יהיה חיי... נושם... אז הנה... בתענית אסתר (מוקדם) מתחילים אלו מציאות ומסיימים אותו בכ"ב באדר ב'!! הלאה... כעת מתחיל פרק המפקיד... גם הוא פרק מתוק ולא קשה במיוחד! מדובר ב-10 דפים קליטים שהייתי ממליץ לך ללמוד אותם טוב!! ולמה?? כי תראה את הנולד... שים לב שבסוף המפקיד אנחנו נכנסים לבין הזמנים ניסן... ו... ולך תדע כמה ראש יהיה לך ללמוד בימים אלו... לכן תשאיר כמה דפים של המפקיד שיהיו בשליפה לעת מצא... כשאתה מחכה לאשתך/לאמא שלך בקניות בערב חג...

וכאן!!!! כאן מגיעים שני פרקים דומיננטיים!!! פרק הזהב ופרק איזהו נשך!!! שמבחינה מסוימת ניתן לומר שהם ה-30 דפים **היותר קשים** של מסכת בבא מציעא... וכאן חבר שלי העיר את תשומת לבי שמחכה לנו פה אתגר: שלמורה האבסורד בדיוק ה-30 דפים הקשים ביותר במסכת ב"מ, יוצאים בחודש ניסן!!! (בד' בניסן מתחיל פרק הזהב, ובשביעי של פסח מתחיל פרק איזהו נשך ונגמר בו' איר) וכאן צריך להיות מחושב!!

אז חבר שלי ניסה להציע תכנית שלימה... לעשות החלפות בין אלו מציאות והמפקיד ל-הזהב ואיזהו נשך!! כלומר: ב-י"א אדר, במקום להתחיל אלו מציאות... להתחיל הזהב ואיזהו נשך... ואח"כ בחודש ניסן כשהראש פחות פנוי... אז לחזור לאלו מציאות והמפקיד... אבל בינינו... הרעיונות מהסוג הזה... זה מאוד תלוי- מי סוג הבן אדם... כי יש הרבה מאיתנו שכל מה שתופס אותם בדף היומי זה רק ההיצמדות המקובעת ללוח זמנים קשוח... וברגע שאתה מתחיל לשחק ולערער את המסגרת... זעזעת את כל היציבות של הבנין... לכן החכם עיניו בראשו... (מה שבטוח... מי שכן היה רוצה ללכת על כזה רעיון... והוא רק נרתע מכל מיני דקדוקי עניות מסוג של 'הקורא את המגילה למפרע'... אסור לעשות כאלו חשבונות בתורה שבע"פ... בתורה שבע"פ השיקול היחיד זה מה שהכי מתיישב על ליבי והכי יעזור לי להבין את הגמ' הכי טוב... עכ"פ אחרי איזהו נשך... מגיע פרק קל ומתוק. השוכר את האומנין. ואח"כ בכלל... מגיע השוכר את הפועלים ששם יש אגדות שכולנו גדלנו עליהם... כנ"ל השואל, המקבל, והבית והעליה... פרקים לא קשים...

עוד אחד מהמאפיינים הבולטים של מסכת בבא מציעא:

בבא מציעא יש פרקים מתוקים במיוחד!!! ולא סתם!! אלא יש בהם איזשהו קסם יחודי שהכי קל להישאב למתיקות התורה שבהם...

ומה ההוכחה הכי פשוטה?? שהילדים שמתחילים ללמוד גמ' בחידר!!! ורוצים לתת להם טעימה של לומד'ס... קליט... בהיר... ושיבלע בפנים... אם תשים לב: רוב הפרקים הם ממסכת בבא מציעא!! זה מתחיל באלו מציאות... ממשיך בהמפקיד... האומנין... גם השואל...

משום מה בתחושה שלי תמיד הייתי בטוח שבבא מציעא בכיס שלי... בטח... את ב"מ אני יודע... למדתי אותה... ומה מתברר?? שנכון שאת שנים אוהזין למדתי שנה אחת בעיון... (טוב)... לא נכנס לבאג האישי שיש לי עם עיון... אבל עזוב... זה כבר בעיות שלי) **ואז מגיע אלו מציאות... אלו מציאות ??? ! ? ! ?**

מה פירוש... זה בכיס שלי... זה הפרק הראשון שלמדנו בחידר... אני כמעט יודע את הפרק הזה בעל פה... ואת המפקיד גם למדנו באיזה כיתה... אה... והזהב ואיזהו נשך?? אוי לא... זה של מבוגרים... מזה ברחתי כל השנים באובססיה... והשוכר את האומנין... בטח... בכיתה ה' כבר למדנו את זה... (ואתה מבין לבד שבישיבה גדולה כשלמדו ב"מ בסדר ב' בבקיות... למדתי מסכת אחרת כי אני כבר 'יודע' את זה מהחידר... ותכל'ס... בשורה התחתונה יום אחד הגעתי וניסיתי לבדוק מה אני יודע מכל הסיפור הזה... אני פותח את אלו מציאות... ואין לי מושג מה כתוב שם!!! מה שכן... אני כן נזכר בכל המעשי קונדס והציורים והשטויות שעשיתי כשישבתי מול אותם דפים מרוב שעמום... נזכרתי שהייתי עושה מספרים לכל השורות של הגמ' (כמו סידור תהילות ה')... במחרוזות של דגים אני זוכר שזרקתי את המטוס הראשון... אבל ב'אנפוריה' זה היה פעם הראשונה שזה פגע... זה מה שאני זוכר מאלו מציאות... בקיצור: חוסר רצינות!!!! ובינינו... מה חשבתי בכלל?? אז נכון... בחידר ישבנו כ"כ הרבה שעות מול אותו עמוד גמ'... ולכן נצרב לי בהרגשה שזה בכיס שלי... **בקיצור: אל תיפול בטעות הוואו!** את מסכת בבא מציעא צריך ללמוד... גם אם נבחת על זה מבחן פומבי בחידר... וגם אם היה על זה מבחן בבקיות בשיב"ק... מה שבטוח: בבא מציעא היא מסכת יסודית מאוד!!! ואפשר בזהירות לומר שרוב גופי ההלכות של חושן משפט נמצאים בתוכה!! **עכ"פ יש לציין שבניגוד למסכת ב"ק** שהיא מסכת די תובענית מתחילה ועד סוף... במסכת ב"מ הנוף יותר מגוון ומתחלף... אם יש פרק אחד קשה... אח"כ מגיע פרק קל ונינוח... יש אגדות... וכן הלאה...

אז בקיצור נמרץ: בא ננסה לשרטט את רמות הקושי פחות או יותר

מתחילים פרק שנים אוהזין!!! זה פרק רציני!! אי אפשר לחלום בפרק הזה!!! בא נגיד ככה: אי אפשר **גם** להתעסק כל היום עם התוצאות של הבחירות וגם להתחיל שנים אוהזין... **תחליט מה יותר חשוב לך!!!!** האם אתה מעוניין לטחון מים ולדבר על תכנים שלא יקדמו אותך לשום מקום... או להיכנס לסוגיית הנצח 'שנים אוהזין' שרק האיזכור שלה מעבירה רטט של געגועים בלב כל צורב... בקיצור: פרק שנים אוהזין הוא פרק מצד אחד **לא הכי קשה!!** אבל יסודי!! תובעני!! 20 דפים **לא** חובבניים... ואז מגיע ליל תענית אסתר ומתחילים פרק אלו מציאות... אה... אלו מציאות זה פרק מתוק וקל... (אגב: כעת כשהגענו לאלו מציאות... אם אתה מאוד רוצה להתעניין בתוצאות של הבחירות 'אני מרשה לך' אבל בא נראה אם עד אז זה יעניין מישהו...) ואם כבר הייתי מוסיף ואומר: שפרק אלו מציאות זה פרק שניתן לפעול בלימוד שלו ישועות... ולמה? כי זה פרק שכל **כולו עוסק בתנינה לשני מתחילה ועד סוף!!** ומצינו שכשיצחק אבינו צריך ישועה הרי 'יצחק בא מבא באר לחי רואי' ואומר

(המשך-) מזל טוב מסכת בבא

מציעא...

(המשך) ואז מגיעים לשוכר את האומנין... איך יהודי אמור לנהוג בישרות ונאמנות במוצר שכור ולא לשנות מדעת בעה"ב... (רכב שכור אוי אוי) ואז מגיע השוכר את הפועלים ושוב אנחנו נפגשים עם המצוות עשה המתוקות של חסד שאדם צריך לעשות בממונו!!! שהפועל אוכל כאוות נפשו מן המחובר... לי באופן אישי יש תשוקה וחביבות גדולה לכל המצוות עשה של חסד והטבה... כי אין הרבה מ"ע כאלו... יש בערך עשרים מצוות כאלו בכל התורה (רשימה חלקית: השבת אבידה, הקם תקים, עזוב תעזוב, לא תוכל להתעלם, אם כסף תלווה, השבת העובט, שיאכל הפועל מן המחובר לצדק המאזניים, לקט שכחה ופאה ופרט ועוללות, **ואת רובם אנחנו הולכים לפגוש בב"מ!!!** (חוץ ממתנות עניים שזה כבר שייך למסכת פאה) בקיצור: מסכת ב"מ מפגישה אותנו שדיני ממונות זה גם ערך!! כסף זה לא רק יעוץ לכלכלה נבונה או לחילופין איך תוכל להכפיל את ההכנסות כסף זה גם נושא ערכי ו. וקדוש... **זה ספן של צדיקים!!! למהוי חסידא!!**

אז הנה... זו היא מסכת בבא מציעא שאנחנו כעת בפתחה...

זכינו עד כה במסכת ב"ק להמתיק את עולמו של הקב"ה... ולנקות ולטהר את עולמו מכל הפושעים והנוכלים שעוררו חרון אף בעולם... ירדנו לפירי מנהרות... הוצאנו משם את כל הגנבים והעמדנו בדין את כל החובלים... ובאנו חשבון עם כל חסרי האחריות שחשבו שהכביש של אבא שלהם ופתחו שם בורות ברה"ר וגרמו לסכנת נפשות ורכוש... וכעת... אחרי שניקינו את העולם מהרשע... כעת אנחנו ניגשים לבשם את העולם בניקיון כפיים ו- ועשו צדקה ומשפט נבחר לה' מזבח...

כן!! אם תשים לב: לדוד המלך לאורך כל הדרך יש שני סוגים של פרקי תהילים!!

ישנם פרקים שעוסקים בשפראך של מסכת ב"ק... כמו פרק ק"א... שדוד בתור מלך מתיישב מידי בוקר על כס המשפט ומכריז "לא אשית לנגד עיני דבר בליעל... **לבקרים אצמית כל פועלי און** להכרית מעיר ה' כל פועלי און", (או פרק י"ב, וב"ו פ"ב) דוד מידי בוקר פותח את מסכת ב"ק ויוצא לרחובה של ירושלים בחרב וחנית לנקות את עיר ה' מכל נוכל ורמאי... רק אחרי שהוא מסיים את ב"ק... אז מגיעים הפרקים של מסכת ב"מ, אם זה שיר של יום ראשון 'מי יעלה בהר ה', נקי כפיים ובר לבב... או לחילופין ה' מי יגור באהלך, הולך תמים ופועל צדק... כספו לא נשך בנשך... ואם זה פרק ק"ב וכו' עיי"ש... אלו שתי משימות בדיני ממונות סור מרע- בבא קמא... ועשה טוב- בבא מציעא...

כעת בא נתחיל טיפה להנמיך עוף... לרדת קצת לפרקטיקה...

אז דבר ראשון: יש משהו קצת מתעתע ומטעה בבבא מציעא...

לעשות מכולם בטלנים וכלומניקים ולא עושים כלום... ואז יום אחד גיליתי שחבל!!! אני סתם רוצה לנשון תלמידי חכמים כחמור!! הגמ' פה פתוחה לפני... גיליתי ביום בהיר שאני מסוגל להבין לא פחות מהאברכים ובחורי הישיבות... כשקלטתי את זה הפסקתי לחפש אותם בפניה... הפסקתי לראות בהם כמישהו שכל הזמן מוציא לי לשון והתחלתי פשוט להחזיר לעצמי את הנכסים שהם 'מורשה' לכל ישראל... **ואני מבטיח לך שיש לך את זה!!!** רק תפתח את הגמ' ותסכים להתפייס איתה... פשוט ללמוד ולהסכים להתגשם... לא להגיע מכוון כולך ברגש דחיה במטרה נחושה להוכיח לעצמך שאתה לא שייך לזה... לא!!! תן לזה לקרות!!! מה איכפת לך... אם רק תתן לך לקרות אין סיבה שזה לא יקרה... **ותשמע לי... לך על בבא מציעא!!! כי זו המסכת המתאימה...** אם היית שואל אותי... בינינו... הייתי אומר לך 'שנים אוחזין' כי יש לך את זה!!! אבל אם אתה קצת מפחד וחושב שזה גדול עליך... אז לפחות אלו מציאות והמפקיד השוכר את האומנין הפועלים והשואל

וכאן!!! כאן חשוב לי לסגור פינה חשובה!!! והיה!!! אם מאיזשהו סיבה החלטת שאתה לא מאמץ את ההצעה שלי ואתה לא הולך עכשיו לחזור לדף גמ'... (סו"ס אתה כעת באמצע החיים... אתה לא מגיע לזה... זה כבר לא בשבילך...) אין בעיה!! אני מכבד את זה!! אבל מכאן ואילך גם אתה מתחיל לכבד!!! את מי?? את כל האברכים והתלמידי חכמים שהם כן זוכים לעשות משהו שאתה **בחרת** לעת עתה שלא לאמץ כעת!!! כן... זה כבר לא צרות עין... זה לא חוסר פרגון... זה בסה"כ אנשים שנדבה אותם רוחם לדבוק בתורה... משהו שגם אתה יכול לעשות ובשלב זה החלטת שלא... מגיע להם כל הכבוד והערכה!! זו הנוסחה הנכונה של כבוד ת"ח. זהו די לחוסר הפרגון. אין מקום יותר לחוסר כבוד לאברכים. מהיום או שאתה מכבד ת"ח... או שאתה בעצמך נהיה ת"ח...

עכ"פ נכנסים אנו בשמחה ובגיל למסכת בבא מציעא... נזכה לעשות נחת רוח לפניו יתברך... ומי יתן ויומתקו כל הגזירות מעם ישראל... וזכות כח התורה ישמור ה' את שארית ישראל גם בפרשת העיבור זו... גם אם לדאבוננו הרב ה'ם' לא מכירים בחומה והשמירה העליונה שאנחנו מגינים עליהם בכח התורה הקדושה... אנו לא נפקיר אותם... נמשיך לעסוק בתורה... נתחיל בייתר שאת וייתר עוז... בשם ה' נעשה וגם נוכל... כל אחד יחליט האם בכ' בסיון הוא יזכה לסיים את מסכת בבא מציעא!!!

על דעתך כמה אחרים נותרו מאחור!!! כמה צעירים שישבו איתך יחד באותו ספסל... וכנראה שבשעתו הם לא היו לגמרי בשילים... (כשמדובר בילדים זה אפילו לא עניין של כשרון... זה עניין של בשלות) ואתה שבאלו מציאות והמפקיד פרחת ושגשגת... התחברת... הבנת... קלטת את המפה... הרי הוא נשאר מאחור... האותיות המשיכו לרצד לו מול העיניים והוא נותר עם רושם מר ומיושב ואפילו עם ריאקציה לדף גמ'... אתה הפלגת הלאה והוא המשיך להתגלגל בחיים... וכעת אין לי מושג למי אני פונה בשורות אלו... האם לחבר כנסת... או לחרד"ק... או למנטור של איזה מצי"נג... אולי לאיש זק"א, ידידים, הצלה... או איש עסקים מצליח או שהצליח. או לאחד שכותב עלונים כמוני... ואני גם לא יודע מה הוא הצביע בבחירות... וזה גם לא מעניין אותי... (אתה אולי עסוק כעת בלמתוח עליו בקורת נקודתית שהוא לא מספיק משלנו... אבל אני כעת מפליג הרחק הרחק לתקופה הרבה יותר קדומה... הרבה לפני שאתה נהיית מה שנהיית והוא נהיה מה שנהיה...) כי אנחנו כעת מדברים על משהו מאוד מסוים... משהו כואב ומדמם!!! אנחנו מדברים על החוברת המלוניינת הזו של 'אלו מציאות' המרוט ששינוי ישבנו מולה בכיתה ג' והיינו מממממים משיעמום בשיעור... אני מדברים על הליגער פרק המפקיד ש-לילד אחד בכיתה זה היה גישמאק ולילד השני מאותו ספסל זה לא!!! לא התחיל בכלל!!! ואני פונה אליך ידידי מספסל המשועממים בכיתה... אנא... טעמו וראו כי טוב ה'... **תחזיר לעצמך את הציאנס!!!** היום זה כבר לא סוד שיש לך ראש טוב... אתה כבר נכנסת עמוק לחיים ואתה ב"ה עושה חיל במה שאתה מתעסק... ובשעתו הפרח כנראה עדיין היה סגור... הראש היה סגור... היית לא מספיק בשל בשביל לקלוט את הניואנס של הגמ'... והיום הראש שלך כן!!! כן יכול להבין את זה ובגדולי **אז תפרגן לעצמך את זה!!! תחזיר לעצמך את העושק הזה!!!** במקום להסתובב כל הזמן בתחושה של צרות עין וחוסר פרגון לאלו שזכו לעשות חיל במה שלא זכית... **תחבוש לעצמך את הפצע הזה!!!**

על מה אנחנו מדברים?? על 'אלו מציאות' הזה שהיה פתוח לנו על השולחן הירוק שקשקשנו עליו בעפרון (ואח"כ מחקנו את זה עם הרוק... סליחה) ושנינו זרקנו מטוסים אחד על השני בשעה שהרבה קרא את הגמ' בקול מונוטוני... אני מדבר על השוכר את האומנין שניסינו להדגים אין החמור עולה בהר ובום מתרסק והרבה זרק את שנינו מהכיתה...

כן!!! בשעתו לא התחברנו... המלמד אולי לא היה מספיק מיומן... לא משנה כעת מי אחראי למחדל... **אבל כעת הרי בבא מציעא לפניך!!!** אותו השוכר את האומנין שוב לפניך!! תנסה להתעלות מעל הריאקציה הכואבת!!! שב מול הגמ' ופשוט תבין מה כתוב כי אתה יכול להבין!!! תאמין לי... אני אומר לך כאחד שמכיר את שני קצות הקשת... אתה!!! עם הראש הטוב שיש לך כיום... הרבה הרבה יותר קל לך להבין את הסוגיה הכי כבדה בב"מ עם כל הרייעד והלומד'ס הישיבתי!! **מאשר!!! מאשר להמשיך** לחפש את האברכים בדלת האחורית ולהוכיח שהם לא ככה לומדים ושעולם הישיבות במצב על הפנים... **עזוב!!! למה אתה עובד כ"כ קשה??** גם אני פעם עברתי את התקופה הזו... ותסמוך עלי... אני יצירתי... הצלחתי לשטח את כולם... הצלחתי

ושלא תבין זה שנותנים לילדים ללמוד אלו מציאות זה לא בגלל שזה הפרק הכי קל בש"ס... ממש לא!! סו"ס יש מסכת תענית ומגילה וגם ברכות שהם יותר קלים... אדרבה... אנחנו כן רוצים להטעים אותם ולהפגיש עם השפראך של הלומד'ס!!! מפגש של משא ומתן אבל הכי קליט!!! הכי נוח לעיכול!!! והכתובת היא בבא מציעא!!! ובינינו לבין עצמנו... היום הזעקה הזו כבר נשמעת יותר... לא בטוח שאי פעם הטעימו אותנו בטעם המתוק הזה... הוא היה קיים באלו מציאות והמפקיד.. אבל לא בטוח שידעו להגיש לנו את זה נכון... (בלי להאשים מישהו חלילה... וגם בלי להכליל... אבל זה לא סוד שפעם מי שהיה לו טעם ב'אלו מציאות' לא הלך להיות רבה בחידר... אבל היום אפשר דרא בנושא הזה... ובוררים את המלמדים של הגמ' ושולפים אותם מתוך ביהמ"ד... ושוב כמובן בלי להכליל...)

אז לכל אלו שלא זכו לטעום את הטעם המתוק הזה בחידר... אולי הגיע הזמן כעת לפתוח שוב את אלו מציאות והמפקיד... וללמוד אותם בטעם ובהטעמה!!! להבין איך התירוצ עונה על הקושיה, (ואין הדחיה הראשונה פורכת רק את התירוצ ולא את הקושיה, ואלו התירוצ השני מתרץ לגמרי את הכל...) בקיצור: לחשבן סוגיה!! **לא תאמין!! תדע לך שיש הפתעות!!!** אני מכיר אנשים מבוגרים בגיל העמידה... שעם קצת רצון ונכונות הם הסכימו לגשת לגמ' כמו פעם ראשונה!!! והתחילו להשקיע ולפתע הם גילו טעם בלימוד!!! הטעם הזה אמור להגיע... כי שכל כבר יש לך... מי שיש לו רמת משכל מינימלית שהוא יודע לחשבן עובר ושב בבנק... ויודע להתנהל בניואנסים המפותלים של החיים... בטסטוח שהוא מבין גמ'!!! בחידר אולי לא... בישיב"ק אולי לא!! אבל בן אדם בן 30-40 אין סיכוי שהוא לא מבין גמ' קלאסית!!! (אא"כ הוא מקבל הנחה מביטוח לאומי על נכות שכלית חלקית) וברגע שמבינים גמ' יש גישמאק!!! ואם בחיים לא טעמת גישמאק בגמ'... זאת אומרת: שהפעם האחרונה שלמדת גמ' כנראה **לא הבנת!!!** והיות ועכשיו אתה **כן יכול להבין!!** אז תנסה!! אל תאמין לי!! לקרא עיתון בפעם הראשונה העזת... לא פחדת מה יקרה אם לא תבין... אז בבקשה... תפתח את הגמ' הזו!!! כן... אותה אלו מציאות... אותו השוכר של האומנין שלמדת אותה כשהמוח שלך לא היה בשל ונשאר לך מזה רק זכרונות קשים... תפתח את המפקיד הזה וכעת תלמד ותבין! זה לא מרביץ!! וכמובן: אל תתנגד להתגשם!!!

ואתם הלומדים הותיקים שהפלטתם לכם הלאה... אתם הת"ח בני החבורה של אהלי טהרות/שבת/זרעים, עם כל הר"ת ומראי מקומות... אתם אולי לא מבינים את השפה והשפראך שאני מדבר עכשיו... אבל תשאירו... תשאירו לנו את זה... יש כמה שמבינים יותר מידי טוב על מה אני מדבר... הוי... 'כמה לא חלי ולא מרגיש ההוא גברא דמריה סיעייה...' אין לך מושג מה הותרת מאחור... אחרי שאתה התנעת הלאה... אתה שהבנת את הגמ' והמשכת למסכת הבאה עם כל הסיפוק... התקבלת לישיב"ק ומשם דהרת לישיב"ג והותרת אבק מאחורין... אתה אפילו לא מעלה

למעשה... אז מה בסוף יצא עם העיבור שנה...? עיברו או לא עיברו? ומה עם פורים??

עכשיו זה כבר סופי!!! השנה הולכת להיות שנה מעוברת... אמנם ההחלטה התקבלה רק אחרי פורים... כך שפורים נחגג כדינו ונהלכתנו... בירושלים היה פורים המשולש... מגילה ביום ששי... על הניסים שבשבת וסעודת פורים ביום ראשון... ואז!!! בשעת בין הערביים כשכולם היו בגילופין פתאום עברה הרנה במחנה שברגעים אלו יוצאים שבעת גדולי ישראל מהעליה המקודשת... ובשנה הקרובה תמסר הצהרה רשמית!!!

ואכן לאחר תפילת מנחה בדבקות עצומה... כששמואל הקטן עובר לפני התיבה... בכיות ויללות נשמעו מכל עבר... אם מצאתי חן בעיניך... נתת לי נפשי בשאלתי ועמי בבקשתי... השיכורים והשתויים הוסיפו לאוירה... ואז נשמע קולו של שמואל הקטן איך שהוא מברך את הברכה שהוא עצמו תקנה 'ולמלשינים אל תהי תקווה וכל אויבי עמך מהרה יכרתו והזדים מהרה תעקר ותשבר ותמגר... ברוך שובר אויבים ומכניע זדים... כולם עוצמים עיניים בדבקות... מי לנו עי...!!!! ואז הושלך הס!!! אוירה מחשמלת הייתה באויר... ורבן גמליאל הכריז: השנה תהיה שנה מעוברת!!! כעת חודש אדר א'... ובעזה"ש בעוד פחות מחודש נזכה כלנו לפורים נוסף... הציבור היה המום!!! השניה סיימו פורים... ברגע הראשון זה היה נראה חלק מהבדיחות הדעת של פורים... אבל לא!!! מתברר שאכן כן...

אתה בטח שואל למה התעכבו עד עכשיו... למה גדולי ישראל חיכו עד מוצאי פורים... ורק אז הם בישרו לנו שמתברר למפרע שכעת אדר א'?? הם לא יכלו להגיד את זה לפני שלושה ימים?? האמת היא... שהפעם הייתה הכרעה מאוד קשה בעניין העיבור השנה... כי עיקר השיקולים והדיונים היו סביב המתוחות הגדולה שיש כעת בצפון... באותם הימים רבים שמתגוררים שם בצור ובצידון ובהרי אמנון עד סמוך לנהר פרת... ונכון לעכשיו... לפי מצב המתוחות הנוכחית... הרי כל אלו שגרים בצפון הרחוק מסולמא דצור ומעלה יתקשו בכל מחיר להגיע... ומסרו נפש ולמרות שהמדינה משובשת בגייסות והדרכים בחזקת סכנה הם יבואו... ואמנם שלוחי מצוה אינם ניזוקים ובעזה"ש הם יגיעו... אבל החשש הוא שסו"ס יהיה להם עיכובים בדרך בגלל הגייסות... והם עלולים להתאחר ולא להספיק את קרבן פסח... וזה יכול לגרום להם עגמת נפש עצומה!!! ואם נדחה את פסח בחודש אחד... אולי... אולי יחס עם עני ואביון... אולי ישתנה משהו... אולי המלחמה תסתיים והדרכים יתפנו... אבל!!! כאן הייתה בעיה שקיי"ל: שאין מעברין את השנה מפני גלויות ישראל שעדיין לא עקרו ממקומן!!! כלומר: אנחנו מתחשבים בהם ודוחים בשבילם את פסח בעוד חודש רק אם הם כבר יצאו לדרך... אבל אם לא יצאו לא דוחים בשבילם... בשביל זה משכו קצת את הדיונים... היה עניין למשוך את הדיון לכל הפחות עד התאריך ב"ז באדר א'!!!! ולמה?? כי מנהר פרת ועד ירושלים אורך כידוע מהלך 14 יום (זו הסיבה שממתינים עד ז' חשוון ולא אומרים ותן טל ומטר כדי שיחזור אחרון שבישראל לנהר פרת) זאת אומרת: אם בעוד חודש פסח!!! אז הם יוצאים לדרך בעוד שבועיים... בא' בניסן... אבל חכה... בשביל להגיד להם **אָל** תצאו לדרך... בשביל זה צריך שלח שילך עד נהר פרת כדי להגיד להם... וזה גם אורך 14 יום... ולכן!!! מיום ז"ב באדר ואילך... זה... זה כבר בגדר "גלויות שעקרו ממקומן"!!! כלומר: אם אחרנו את התאריך ב"ז באדר... המשמעות היא שהשלח שאנחנו נשלח כדי להגיד להם שלא יצאו... הוא יגיע מאוחר והוא ימצא אותם שהם כבר יצאו... ממילא מתאריך זה ואילך מותר לנו לעבר את השנה ולו בשבילם!!!

זו הסיבה שגדולי ישראל המתינו ומשכו את ההכרעה עד מוצאי פורים המשולש שהתברר בשנה האחרונה שהוא משולש אבל קטן!!! בקיצור: היכוננו היכוננו... בעוד כחודש ימים הולך להיות לנו פורים נוסף... ולא סתם... הולך להיות פה פורים שפיל... תחשוב שבערב פורים מופיעים לנו פה יהודים מצור וצידון... הם מגיעים ערוכים ומוכנים לקראת קרבן פסח... הם מצידם כעת בערב פסח... ופתאום הם מגלים שהם בערב פורים... זה ממש פורים שפיל... תכל"ס... אם מעניין אותך באמת מה קרה בסוף... אז בסוף אכן כצפוי... בפורים אף אחד לא הופיע כאן מאנשי הצפון הרחוק!!! אבל ביום ב"ז התחיל לספסף ובי"ז באדר ב'... לפתע הופיעו פה עם רב... ציבור ענק של יהודים מפונים שהגיעו מאזור נהר הלטני... מצור וצידון... הם הגיעו בפנים נפולות!!! באוירת נכאים... כולם יצאו מירושלים לקבל את פניהם במאור פנים... וברגע הראשון נבהלנו מהם... חשבנו שיש בפייהם בשורות קשות... לך תדע... סו"ס מלחמה... מי יודע... אולי נפל עם רב מישראל חלילה... קיבלתי את ר' זישא האורח הקבוע שלי במאור פנים... אמרתי לו שלום עליכם!!! אבל מה קרה?? למה אתה נראה כ"כ מדוכדך?? ור' זושא ענה לי בקול שקט: מה אתה רוצה... כ"כ רחחנו... כ"כ רצינו להספיק להגיע... כ"כ התאמצנו לזכות להגיע לקרבן פסח... ו... ותכל"ס בסוף... אחרי כל הגייסות והמוכסין העומדים מאלהן ספספנו ביומיים!!! הגענו ב"ז בניסן... בקיצור: היה שם פורים שפיל מושלם באמת!!! בישרנו לכל אנשי הצפון בשחחה ובאופור... והיו רגועים!!! לא הפסדתם קרבן פסח!!! התאריך כעת **אָל** י"ז בניסן!!! אלא י"ז באדר ב'... ותדעו לכם שחשבו עליכם!!! ויותר מידי הרבה חשבו עליהם!! ישבו כאן גדולי ישראל בעליה... והם ישבו פה יותר מידי הרבה זמן... והעצבים שלנו כבר נמרטו... והסיבה שהם משכו כ"כ זמן זה בדיוק בשביל זה... בדיוק בגלל שהם חששו שזה מה שיקרה לכם בגלל הגייסות...

תכל"ס הגביר ר' אילון הזבולוני שמתגורר אי שם בגבול נחלת זבולון ונפתלי... ויש לו נחלתו יער אדיר ממדים של עצי לבנון משובחים ביותר!!! מסוג ברוש, תדרה ותאשור ואלון ואלמוג... ור' אילון הפתיע והודיע לגזברים שעקב הניסים הרבים שנעשו לו באחוזתו בימי המלחמה אלו שאף טיל לא פגע בכל האחוזת שלו... הוא הקדיש לבדק הבית סך של כמה אלפי עצי ארזים משובחים ביותר ליפות ולרענן את החמש מלראות של עץ שקבועין על פתחו של אולם לנוי... וכן למסן כל מיני חיפוי עץ שנצרכים לבדק הבית... אם זה כלונסות של ארז שקבועין מכתלו של אולם לכתלו של היכל... בקיצור: מדובר בקורות עץ אדירים משובחים ביותר... (הפעם הוא לא הקדיש אותם לעצי המערכה... כי מדובר בקורות מאוד יוקרתיות שיכולות לשמש לנוי)

אבל תכל"ס... הקושי הגדול ביותר זה השינוע!!! איך משנעים כזה ציוד כבד מלבנון הרחוקה עד ירושלים... אז כאן נאלצו להשתמש בשיטות הישנות והמתוחכמות של החכם מכל אדם שלמה המלך... שפשוט הציף אותם על רפסודות בירדן וככה זה שט ונע לאורך כל נהר הירדן עד שהגיע לתחילת ים המלח... שזה כבר מרחק של ק"מ לא רבים מירושלים... ואכן ר' אילון המתין שהירדן יצבור תאוצה... הימים האלו... ימי חודש אדר ניסן זו התקופה הכי מתאימה... שהירדן שוצף וקוצף... הוא ביקש שיתחילו להניע את זה רק כשהוא באזור!! הסיכום היה שמתחילים להניע את זה ביום כ"ב בניסן... סליחה... בסוף התברר שזה כ"ב באדר ב'... ואכן!!! יצאנו קבוצה של כהנים יחד עם ר' אילון לאזור ים המלח... להיערך לקראת המשלוח!!! לפי ההיערכות וקצב מרוצת מי הירדן... אם הושיטו את זה בבניאס ביום כ"ב באדר ב'... בעזה"ש עד כ"ה באדר אנחנו אמורים לראות את זה פה!!! אבל לך תדע... אולי ר' פנחס בן יאיר פתאום ירצה לעבור את הירדן והוא יעצור את המרוצה... ואח"כ הערבי ירצה לעבור אחריו... זה כבר לא בתחזית...

אנא:

אל תקח ללב את התוצאות של הבחירות

בחור יקר... מה שבטוח... את שורות אלו אתה תקרא אחרי תוצאות הבחירות... ואין לי מושג מה יהיו התוצאות!!! אבל אני כבר מכין אותך מראש... אם חלילה המועמד והנציג שלך הפסיד במערכה... אני מבקש ממך: **אל תקח ללב יותר מידי!!!**

תעשה לי טובה!!! אל תחזור על הטעויות שלנו בתור בחורים!!!

יש דברים שאתה לא קולט אותם כי סו"ס אתה עדיין צעיר... יש לכל דבר את הפרופורציות שלו, למבוגרים יש את הטרמוסטט הזה... הם יודעים להיכנס לקלחת ביום הבחירות ולצאת משם ביום שאחרי... והצעירים נכנסים שם ושוכחים לצאת... עד היום אני סוהב אתי את ההפסד הצורב על ההפסד של פינדרוס בבחירות בביתר לפני איקס שנים... אוי איך לקחנו ללב... איך נעלבנו בשבילי... (הכי מצחיק היה שדאגנו מה יהיה איתנו... הפסיד שטעלע... ו... ומאיפה יהיה לו פרנסה עכשיו... כן... זה ראש של צעירים... הם פחות מודאגים ממה שבאמת מטריד... הם נכנסים לנימה הבין אישית ותקעים שם)... הבדיחה הייתה שתוך שנה הוא כבר הפליג לו בעיריית ירושלים ומשם לנסות... ואנחנו נשארו עם ההרגשה...

הההההלו... בחור יקר!!! אדרבה... כעת זו ההזדמנות ללמוד מהפוליטיקאים!!! **יש דבר אחד שאני הושב שצריך ללמוד מהם!!!**

איך להפסיד בכשלון צורב... ולזכור תוך כדי שיש יום שאחרי!!!

כמעט כל פוליטיקאי מצליח בציבור החרדי עבר לאורך התחנות שלו בחיים כמה כשלונות מהדהדים שכבר כולם הספידו אותו... קברו אותו... והבן אדם לא נבהל... ניער את הכובע... ומיד תכנן את היום שאחרי... ואחרי כמה שנים אתה רואה אותו ממשיך עם כל המרץ לנשום ולבעוט... זו מערכת חיסונית שהפוליטיקאים נאלצים לפתח (בגלל האי שקט התמידי שהם שרויים בו בוויה הפוליטית) ואי אפשר לקחת להם את זה!!! ולא יזיק!!! לא יזיק לנו קצת את הכח הזה... לקבל ראש גדול ולדעת שגם אתה עכשיו בתקופה קשה ואתה במשבר עמוק... ואין לך חברותות ואתה דפוק מכל הכיוונים... ההלו... יש יום שאחרי... תהיה קצת פוליטיקאי... לא קרה כלום!!! גם אם עכשיו אני עעלל הפנים... להחזיק מעמד... גיעו ימים טובים... אם יש לנו מה לקחת מהפוליטיקאים זה את החוסן הזה!!!

בקיצור: עכ"פ... תמשיך הלאה את החיים... הכל בסדר... אם תקח ללב ותמשיך לערוב ולנייעם על הבחירות... תדע לך שאתה היחיד שזה ממשך להטריד אותו... מה לעשות... יש דברים שמבינים אותם בהמשך החיים... רק תנסה לדמיין מה יקרה כשתספיק לצבור במשך השנים כמה וכמה מערכות בחירות כאלו... ואתה כבר תבין איך התסריט נובד... אתה מבין לכו שכל הסיפור יכנס לפרופורציות... או מה אתה אשם ש... שאתה חרש פה! למה אתה צריך לקחת ללב כל מיני דברים של מבוגרים שתאמין לי שהם עצמם לוקחים את זה ללב עשירית ממך?)

אז בבקשה... קדימה לבית המדרש... תטריד את עצמך בדברים קצת יותר רלוונטיים בשבילך!!! ותאמין לי שאם יש משהו שבאמת באמת מטריד זה אתה בעצמך!!! האישיות שלך!! השיעור קומה הרוחני שלך... שכעת עומד על כך המאזניים... ומישהו פה יחליט לאן לקחת את המושכות **והלא הוא אתה!!!**

אתה תחליט האם לקחת את העוצמות שטמונות באישיות שלך לכל מיני תחומים צדדיים שלא נוגעים אליך בגרוש... או שתתחיל להטריד את עצמך - בעצמך איך אני ממצה את עצמי וממלא את כל ישותי באור פני ה'... בעסק התורה ובעבודת המידות כדי להגיע לשיעור קומה הרוחני שלי לקראת היציאה לעולם הגדול... זה דבר שבאמת באמת מטריד!!! כי מה לעשות שלבנתיים אתה לא מספיק פוליטיקאי... וכל זעזוע ומשבר הכי קטן כמעט מאיים להטביע אותך... אז אנא... אל תתן לזה לקרות!!! מה שבטוח: פוליטיקאי אמיתי הושב על עצמו... אז בבקשה... תהיה פוליטיקאי... תתחיל לחשוב על העתיד הרוחני שלך...

גם מי שקיבל ביזיונות... הוא עדיין לא 'קבר'!!!

לפני חודשים בערך מישוהו התקשר אלי וסיפר לי דברים כהווייתם: הייתי במירון בימים חמישי (זה היה תחילת שבועיים) ובדיקו הגיע לשם חייל עם מדים להתפלל... וקם עליו איזה קנאי (לא הכם במיוחד) והתנפל עליו בחמת זעם... תסתלק מפה... והוא השתמש בביטויים מכוערים במיוחד... בקיצור: הוא עשה לאותו חייל ביזיונות נוראים קבל עם ועדה...

תנחש מה קרה מיד אח"כ??? מיד כל מיני אנשים ניגשו לחייל ובקשו ממנו ש... ש... שיתן להם ברכה!! בטח... הרי הוא קיבל ביזיונות... נכון?

אז כידוע... מי שמקבל ביזיונות, הברכות שלו מתקבלות... זה עת רצון...

אתה קולט מה קרה פה?? אף אחד לא ניסה להשתק את אותו פוגע ומשפיל... אף אחד לא ניסה לחפות ולגונן על אותו חייל... ולמה לא?

כי תבלי!! יש לי מה קבר חדש!!!! בהשגחה פרטית ה' שלח לי פה 'פועל ישועות' חדש... בן אדם שמקבל ביזיונות... והוא באמצע לחטוף... ובא נחכה ש'אזיל סומקא ואתי חיזורא' ויתמצה כל דמו... ואז נוכל לגשת אחד אחד לקבר החדש ולפעול ישועות... רק אל תהרוס לי את הקבר!!!! (אתו אחד סיים וסיפר שהוא ניגש לדובב את אותו חיל והוא אמר לו בדמעות: שזה מה שהכי צריך לו בסיטואציה... שאף אחד לא ניסה להרגיע ולגונן... ובמקום זה אנשים היו עסקים באובייקט החדש שאפשר לעשות עליו קופה של ישועות) עד כאן הסיפור כמות שהוא... אני חושב שאין הרבה מה להוסיף... העיוות זועק עד לשמים... והלוואי והסגור לא יהפוך להיות קטגור..

דבר אחד ברור: החברה: הגז מנו!!!!

ד... די לסגולה הזו... תעשו טובה ותדרו ממנה... תחפשו לעצמכם סגולות אחרות... איבדנו את הצפון!! הסגולה הזו קצת שיבשה אותנו...

נכון... הגה"צ ר' אלימלך בירדמן שליט"א מרבה לספר על הסגולה הזו, אבל הוא חותר למשהו!!! כשהוא מספר את הסיפורים מהסוג הזה... הוא מעביר שם מסר!!! מסר של חיזוק וזהירות בבין אדם לחבירו או לחלופין שלא להקפיד... תראה כמה חשוב לוותר לשני... **שאתה** תמחל... **שאתה** תשתוק בשעת מריבה... כי... כי הנה תראה איזה ישועות אתה יכול להשפיע... ותכל"ס... כמו תמיד... אנחנו נתפסים לחלק הכי שטוח וחיצוני... ונצמדנו לסגולה הזו לחפש אנשים שעוברים ביזיונות... אגב: אותו יהודי שסיפר לי את זה... זה היה בדיוק באותם ימים שגם אני עברתי מתקפה של ביזיונות... (ובהקשר הזה הוא התקשר לספר לי) ואכן הודעתי צערי ברבים כאן בגיליון... ואז!!! הגיע מבול של תגובות חמות ומעודדות מהקוראים... אנשים התקשרו בזה אחר זה ועודדו ונתנו כח וחימומו את הלבי... ואני יכול להעיד: אין לכם מושג איזה חסד עשיתם בעידוד האישי שעודדת אותי!!! ותוך כדי הגיון גם טלפונים של אנשים ש... ש... שכמוכן ביקשו ברכות... הרי קבלת ביזיונות... אז דומתי איתם... בכיף... רוצים ברכות? קדימה... ששה בכרס אחד... השנה שידוך פלוס פידיון הבן... תזכו ב-4 כרטיסים בעזר מציון... בכיף... יוסף ה' עליכם ככה אלף פעמים וחמש עשרה... אבל!! תוך כדי חשבתי לעצמי בלב... למען ה': למה אתה מבקש ממני ברכה?? מה העניין??

הרי המצוה **שלך** זה כעת לתת לי עידוד!!! ועשית את המצוה הזו... עודדת אותי הרגעת אותי... ויש לך כעת זכות עצומה... מאידך: אם אני קבלתי ביזיונות או לא... **זה עניין אישי שלי! זו מצוה שלי!!!** מה זה קשור אליך?? אז נכון... שאם עשיתי את המצוה שלי וקבלתי ביזיונות, אז יופי... אני יכול לעמוד ברחוב ולחלק לכל ההומלסים והרעבים פיזורים ושאיריות מהמצוה שלי... אבל אתה?? ! בשביל מה אתה צריך את השאיריות שלי... יש לך כעת מצוה שלך בידיים!! שזה לעודד אותי!!! אז למה אתה מתעקש לבקש דווקא את הצלחת המשומשת שלי?? מה לא טוב לך בזכויות שהרגע צברת לעצמך?? ונברך את עצמך... כלל ברזל: מצוה שמטלת עליך!! תמיד תהיה הרבה יותר פועלת ישועות... מאיזה מצוה שאני אעשה... ובא נעצור כאן... כי זה החלק הכי שולי פה בסיפור...

אתה מבין לבד שהסיפור הזה שהבאתי... הוא בסה"כ מדגם...

כי אם יש פה בעיה... היא הרבה הרבה יותר שורשית ועמוקה...

בא ננתח את זה ככה: הרי קרו פה שני מחדלים... היה פה קנאי שפגע והעליב... (כמובן שהמעשה שלו לא מייצג אף קהילת קנאים שיש להם משנה סדורה בנושאים אלו) ואח"כ היו שבאו וביקשו מהנפגע ברכות... האם אתה מזהה שיש מנחה משותף בין אותו קנאי לאנשים שביקשו מהחייל ברכות?? אתה קולט שיש חוט שני שעובר בין שתי התנהלויות ה'מדיהימות' האלו? **זה הרי אחד ועוד אחד! שניהם יושבים על אותה נקודה בדיקון!!!**

העניין הוא: שבשני הסוגים היה פה בן אדם שלקח מגירה מסוימת ביהדות!!! נכנס אליה!! וזהו!!! כאן מתחיל ונגמר רצון ה'... יורים לכל הכיוונים... אז אצל אותו קנאי... אם יש פה חייל ציוני... אז זהו... זה כל היידישקייט... אין כבוד הבריות... אין הלבנת פנים... אין חילול ה'... יש רק בום בום בום ונגמר!! במקביל!!! ממש לצידו עמדו אנשים שגם הם נכנסו לזיזה מגירה קדושה שקוראים לה ביזיונות!!! אתה רק מקבל ברכה ממי שהתבזה ואתה עעף... זהו... כל היהדות לצד... אין בן אדם... אין רגשות... קדימה לדבור קבר החדש... תן לי ברכה...

זה יושב על אותה נקודה בדיקון!!! כל אחד ננעל במגירה שלו ביהדות!!! כל אחד בוחר לעצמו איזה 'פריט' בעבודת ה' שהכי מדליק אותו והוא הכי נקשר אליו רגשית... נכנס לזה וזהו... רואה יורה בום בום...

אז זהו שלא!!! הגיע הזמן שנקלוט שבעודת זה לא פריטים!!! שום דבר בעבודת ה' זה לא אוסף פריטים... עבודת ה' זה מכלול של נתונים איסטטטיים שלימה של ערכים... ורצון ה' עומד מעל כולם... ולפי העניין צריך כל פעם לעשות מה שנכון וצריך לגופו של עניין!!! אי אפשר להינעל בתוך פריט מסוים ביהדות ולדבור איתו ללא הבחנה... אין כזו חיה!!!

ומה הבעיה הכי גדולה?? שכל העניינים והסיפורים... הכל נכון!!! מילא זה היה שטויות... היה אפשר היה לזלזל בזה ולעשות מזה ליצנות ולסיים עם זה בשניות... **הבעיה היא שזה נכון!!!** מדובר בערכים קדושים באמת... גם כל הסיפורים על אנשים שקיבלו ביזיונות והרעיפו ישועות... זה נכון!!! וזו הבעיה הכי גדולה!!! **כי אז מה זה נכון!!! אז מה זה נכון??!** לכן צריך לאבד את הראש?? לכן צריך להתנפל על כל אחד שמתבזה ולהפוך אותו לקקקבר?? אז מה יש לנו באמת משהו נגד היציונות והצבא (ויש לנו באמת משהו נגד זה... חד והלק) לכן מה?? לכן מי שלובש מדים הוא לא יהודי?? אז מה יש מעלה ללמוד כל הלילה בליל פורים... אז מה!!! לכן צריך לעשות את זה ולהפקיר את המשפחה??

חברה!!! להתאזן!!! יש לנו יהדות מאוד מאוד רחבה!!!

וכל ערך נקודתי חייב להיות מסונכר ומתואם עם כל חלקי היהדות!!!

כל פריט צריך למצא את המשבצת שלו איפה הוא ממוקם ביהדות!!!

באופן כללי: הגיע הזמן שנפנים שהיהדות לא עובדת על אוסף פריטים!!!

יש כאלו שעבודת ה' שלהם זה מלא מלא פריטים... אוסף של עניינים...

אתן לך דוגמא: עוד מעט מגיע פורים... אז יש את גודל מעלת מחצית השקל... ואח"כ זה גודל מעלת אמירת 'למנצח על איילת השחר' (ואז מביאים כל מיני סיפורים ש-מה המסר שלהם? כמה חשוב להגיד את למנצח על איילת השחר...) ואז מגיעה אותה קופה שהיא תדגיש עד כמה חשוב להגיד את זה דווקא בעלות השחר, ו-ג' פעמים ואחרי סדר לימוד של..... ואז את גודל העניין של התפילה בפורים... ואז את גודל מעלת ההכאה בהמן... וגודל מעלת הלימוד בין שני קריאות המגילה... וכן הלאה וכן הלאה... ב"ה אספנו את כל המעלות והעניינים וטעמי המנהיגים... ובשורה תחתונה... יצא לנו בערך 19 עניינים שקשורים לפורים!!! וקדימה... כל ה'עניינים' כעת מסודרים על קולביים... והחנות נפתחה... כל אחד מוזמן להגיע ו'להידלק' על העניין שהכי מרגש אותו... הוא יכנס אליו עם כל הכח... ואם יש צורך אז הוא מארגן עוד כמה סיפורים נורא מרגשים על צדיקים שהפליגו בזה ואנשים שנושע דווקא באמצעות העניין הזה...

ואכן בעוד פחות מחודש יש לנו פורים... ואני מכין אותך מראש שמאוד מעניין הפעם איזה 'עניין' יתפוס הכי חזק... מה הכי יכנס ל'טרנד'?

רבותי: זה לא!!! זה לא עובד ככה!!!

מה לעשות... היהדות שלנו לא עד כדי כך שטחית ונקודתית... לערכים של היהדות אמור להיות איזשהו כובד משקל מסוים!! היהדות לא אמורה להיראות כמו איזה שמיכה מלאה בנוצות שרק תפתח והכל מתעופף...

ושבו: הבעיה הכי גדולה היא שהכל נכון!!! כל העניינים אמיתיים... כל הסגולות של פורים הם אמת לאמיתה... באמת יש עניין נשגב ללמוד בפורים... ויש עניין להתפלל בשעות מסוימות ומזמורים מסוימים... הכל נכון... **ואז מה!!! לכן להיתקע שם?? להישאר ברובד ה'נקודתי' הזה??**

(האמת היא ש... שזה מסוג הדברים ש... שאם אתה מבין טוב... ואם לא... אז עזוב... לא אמרתי כלום... גם לא יעזור שאני אסביר... אתה רק תצא בתחושה שאני מתכוין לזלזל פה במשהו...) תבין: לא יתכן שהיהדות שלנו תנוע על טרנדים הולכים וחוזרים... פעם היארציית הזה צובר תאוצה ופעם היארציית השני... זה... זה לא אמור לעבוד ככה... **קצת כבוד ליהדות שלנו!!!** העניינים האלו זה טוב אולי בשביל לעשות מצב רוח... בשביל שמשוהו יזו לנו מול העיניים... סו"ס אל תשכח שלחרידים אסור לראות סרטים... אז צרחך שמשוהו קצת יזו להם מול העיניים... לכן טוב לארגן מידי פעם קבר פה... יארציית שם... סגולה האין... סגולה האער... פעם לכיוון הצפון... פעם לדרום... פעם בהונגריה ופעם ברומניה...

אבל הההלו... לא לשכוח שזה סרט!!! זה ברמה של סרט!!!

היהדות אמורה להיות דרך חיים!!! יש פה רבש"ע שנתן לנו מערכת שלימה של נתונים... ובכל דרכך דעהו, אתה אמור לפי העניין לדעת מה נכון ומה צריך כעת לעשות!!! גם פורים אמור להיות נושא שיש לו רובד מסוים... לא משנה באיזה רובד של עומק אבל לפחות מינימום... בא נקח לדוגמא: "להודיע שכל קוין לא יבושו ולא יכלמו לנצח כל החוסים בך"!!! אם אחזת שזה היסוד של פורים!!! אוהו... נאחזת פה בשורש פנימי!!! על השורש היסודי אתה יכול להדביק כל מיני עניינים... להגיד מזמור כזה... בשעה כזו... אבל לפחות זה יושב על איזה יסוד של קשר עם ה'!! של אמונה ותקווה בישועות!!! אבל שזה לא יתקע בקודים...

כנ"ל לגבי הברכות שאפשר לקבל מיהודי שקיבל ביזיונות... אם הגה"צ ר' אלימלך רגיל להביא סיפורים בעניין זה... הוא חותר לחזק את העניין של הזהירות המופלגת בכבוד הבריות, (עד כמה הקב"ה נזקק לכבודו של המבחה עד כדי שהוא נהיה צינור שפע להמשכת ישועות...) אז קח את זה למקום הנכון!!! ונציא מזה את הערך היסודי עד כמה חשוב לנהוג כבוד בבניו של מקום... אבל אל תתקע לי בסיפורים!! אל תתקע בקוד הזה של הישועות מבן אדם שמקבל ביזיונות... די לראש הפצפון הזה...

האמת היא ש-פה שוב צף ועולה נושא שמן הראוי להרחיב עליו בסדרה של כמה וכמה מאמרים... ונוכחי את זה כאן במילה אחת...

בדור שלנו יש תעשייה שלימה של סיפורים!!! סיפורי עובדות מצדיקים וגדולי ישראל... כשרוצים לחזק את העניין של אמן אז יש בוחטות של סיפורים על צדיקים שהקפידו ועשו שמיניות באויר... סיפורים על התמדה של גדולי עולם... סיפורים על ברהמ"ז מתוך סידור או בכוונה... על קבלת שבת מוקדמת... ואני אומר לך את דעתי הבודדת!!! **לטעמי: רב הניק על התועלת!!!** מכל הסיפורים האלו יוצאים עיוותים וניקים הרבה יותר מתועלת... למה?? כי... כי... כי הרי סיפור חייב להיות אטרקטיבי!!! סיפור לא יכול להיות מונוטוני ששכשצדיק שמע מישוהו שמברך אז הוא ענה אמן... אתה מבין לבד ש... שזה לא סיפור... סיפור חייב להיות משהו טיפה הזוי... מוזר... צריך להיות שם איזה חלון שקפצו ממנו, או שהצדיק לא שתה כל הלילה כי לא היה מי שינעה לו אמן ותכל"ס!! המסקנות שאנשים מוציאים מסיפורים הם מעוותות אחד אחרי השני!!! כי הסיפור תמיד יקח את המסר למקום קצת... קצת קיצוני... (כי שוב... אחרת זה יהיה סיפור) ומה לעשות שהדור שלנו לא מספיק יודע לעשות את האבחנה... לשמוע סיפור ולקחת ממנו רק את מה שנוגע אליו... זו הסיבה שאתה יכול לראות אנשים שחושבים שהם יכולים לעשות מה שהם רוצים וכולם יוותרו להם... ולמה?? כי יש בוחטות של סיפורים על ויתורים... כמה שזה חשוב... (ובמקביל אתה רואה אנשים מנוצלים שישימו תמיד לומר איפה שאסור להם לומר כי הרי חייבים לומר... וכן הלאה וכן הלאה...) אבל מה לעשות!!! לא נוכל לתקן את העולם!! את התעשייה של הסיפורים לא נוכל לעצור... והמגזיין יצטרך להמשיך להשתמש בסיפורים כי בדור שלנו בלי הסיפורים לא יאז... (ככה כולם טועים) אבל אנא!!! לגדול בשנה!! לא להיתקע בקודים נקודתיים... להבין שהיהדות היא אטרקטיבית... כל פריט ערכי ביהדות צריך להשתלב עם כל המכלול... צריך להסתדר עם הכל ולחשב הפסד מצוה כנגד שכרה ושכר עבירה כנגד הפסדה... מי שהבין הבין... ומה נאמר: מי שמספר סיפורים צריך להגיש אותם נכון... ואמ"ל בהזדמנות

המאור שבתורה

מעט מן האור דומה הרבה מן החושך

לע"נ: מר"א עט"ר חיים בן שמחה ז"ל לרפואת והצלחת: שמחה בת נעימה תחי

שבת כבי אדר א' התשפ"ד

הדלקת נרות	צאת השבת	ר"ת
17:22	18:13	י-ם
17:19	18:11	ת"א
17:20	18:12	חיפה
17:21	18:13	ב"ש

כל הזכויות שמורות

יצא לאור להעמקת התורה ועמלה
עורך: יובל דהאן נ"י 050-4194600

בשבת קודש הדפק על דלת ביתו של הגאון רבי יהודה **צדקה** זצ"ל אדם שאינו שומר תורה ומצווה, ומראהו כבריין אלים. **נבהלו האנשים**, אך הרב צדקה יצא אליו ושאלו לרצונו. התברר, שהאיש הוא נהג מוניתי וחילל שבת בפרהסיא.

הרב צדקה מחה והפציר והתחנן שלא יסע-אך לשוא. אבל זעקתו של הרב הוסיפה **להדהד באזניו**. "הרגשתי", אמר הנהג, "כי הצעקה הבוקעת מפיו, היא צעקה טהורה, שונה מכל הצעקות ששמעתי עד כה. החלטתי **לבוא ולבדוק** מה פשר הכאב הזה שגורם לך לצעוק כל כך בחזקה..

השתמש בשכלך להבין שבשכלך לבד לא תוכל להשיג מאומה **כי אם בתפילה**. חסידים אומרים כי "שכל" - ראשי תיבות **ש'פכי כ'מים ל'בך**.

יש שאוכלים הכל-פרט מה שאסור, ויש שאינם אוכלים כלום-פרט מה שמתור...

חזיון נדיר מדורות ראשונים היה הגאון הגדול, המקובל האלקי, חסידא קדישא ופרישא, צדיק יסוד עולם, איש מופת, רבנו **אברהם חיים עדס** זצוק"ל. דמות פלא של התמדה עצומה בתורה בכל שעה, **בכל מצב**, בכל מקצועות התורה-הן בתלמוד ובמפרשיו, הן בשולחן ערוך והפוסקים, הן בלימוד תורת הקבלה, כתיבי האר"י והרש"ש זיע"א, **שידעו היטב** על בורין.

עמל ויגע יומם ולילה בצניעות ובסתר, וזכה להמנות על גדולי הדור בנגלה ובנסתר. **מגדולי מרביצי התורה** היה-שנים רבות למד תורה לתלמידים מובהרים בפשט ובקבלה, שלימים צמחו והיו לגדולי ישראל בארץ ישראל ובחוצה לארץ. כן זכה למשפחה ענפה של גדולי ומרביצי תורה עד ימינו אלה.

אל הצדיק מרוזין בא חסיד עני, מתלמידי רבי **אורי מטטרליסק**, והגיש "קויטל" לרבי בו הוא הזכיר רק **צרכים רוחניים** בלי להזכיר את מצבו הכלכלי הקשה. קרא הרבי את פתקתו בענה ואמר: "כפי שלא יוצאים ידי חובת קריאת שמע בלי כוונה, וצריך לחזור ולקרוא ככוונה, כמו כן בפסוק: 'פותח את ידיך ומשביע לכל חי רצון'- שאם לא כונו בו, **צריך לחזור**..."

לע"נ רחל (של) אלבו בת קלרה

אל ה"שבת אמת" נכנס מאן דהו והתאונן כי בעת זקנותו **נחלש זכרונו** והוא שוכח הכל בכל, מכל. עודדו הרבי: באמת, שכחה זו בימי הזקנה, חסד הוא את הקדוש ברוך הוא. כי בימים ההם כבר בכח האדם לעמוד בנטל הזכרונות של היסורים, הצרות והטרדות שהיו **מנת חלקו** בימי חלו. ואמנם, נאה ויפה היא השכחה!

גם בתמימות צריכים להיזהר לבלתי להיות שוטה.

דאגה אינה מרוקנת את המחר מבעיות

היא מרוקנת את היום מכוחות

לאחר פטירת אביו הביא הגאון רבי **רפאל ברוך טולדאנו** זצוק"ל את אמו מרת חנה ע"ה לגור בביתו. קשה לתאר במילים את גודל מסירותו לאמו ואת **הכבוד הרב שחלק לה**. חולאים רבים פקדו אותה, ולעתים קרובות סבלה מחושים. בוקר וערב היה נכנס לחדרה, לשאול לשלומה ולמלא את רצונה. היה מתחנן לפניה: "אנא, אמא, אמרי לי מה אעשה **למענך**. מבטיח אני לך, שאעשה כל אשר תחפצי". ואמנם, כל משאלה קטנה כגדולה, הודרו למלא **בשמחה** ובמאור פנים.

רופא לחולה: אסור לך **להתאמץ** לשום דבר- פרט להתאמצות **שלא לכעוס!** החולה: אכן, זהו הדבר הכי קשה..

סיפר אחד מתלמידי הגאון בעל "קצות החושן" זצוק"ל: בסוף ה"זמן נכנסתי לחדרו של רבי להתברך בברכת פרדה. לא אמר לי מאומה, רק **תפס את ידי בידו** הקדושה ואמר: "שמח בחור בילדותך, ויטיבך לבך בימי בחורותיך..." ואז החל לזעוק בקול גדול כשפניו בוערות כלפיד אש: "ודע... כי על כל אלה יביאך האלקים במשפט!" **שנים רבות** חלפו מאז, ועד היום מהדהדת באזני הזעקה הנוראה, עד שפחד נורא תוקף אותי מלעבור אפילו **נדנד קל** של עבירה...

פקודה פשוטה

לפני הרבה הרבה שנים. החליט המלך באחת ממלכות המזרח לצאת לארוחת בוקר **מחוי לארמונו**. הוא רצה לראות כיצד חיים פשוטי העם ומה הלך הרוחות בקרב נתיניו. הובילו אותו שריו ומשרתיו אל בית תה קטן בפאתי העיר. שם **הזמין המלך חביתה**. וזו הוגשה לו על צלחת פשוטה. ללא כל גינוני פאר. השולחן עליו ישב היה שולחן עץ רעוע. הקירות מסביב מתקלפים ואווירה של עליבות שרתה על הכל. בעל הבית התנצל בפני המלך על פשטות המקום. על הכלים הסדוקים ועל הרהיטים הדלים- **אני באמת מצטער!** חזר ומילמל בעל הבית אבל. המלך הרגיע! ואמר. "אל תצטער. הכל היה בסדר. החביתה טעמה לי מאד. כמה אני חייב לך?" ענה לו בעל הבית: "בשבילך, אדוני המלך. החביתה עולה 1000 מטבעות זהב." המלך נדהם. כמה!?

כנראה שהביצים עולות מאד ביוקר כאן בסביבה- האם המחיר כל כך גבוה בגלל שהביצים הן מצרך כל כך **נדיר אצלכם**? "ענה לו בעל הבית, לא. אדוני המלך. הביצים הן דווקא לא מצרך נדיר אצלם. מה שנדיר כאן זה ביקור של מלכים."

האדם, לפעמים נתקל בחיים בכל מיני הזדמנויות. **דע לנצלם** ותימצא את עצמך במקום יותר גדול ומיוחד (העורך)

אל תתחרט
אם נתת תודה חנים.

כל ימיו ביקש הבעש"ט הקדוש זיע"א
 לעלות לארץ הקודש. אחת הבקשות הייתה-רצונו להיפגש עם הגה"ק רבנו חיים בן עמר ה"אור החיים" הקדוש זיע"א. הוא אמר, כי שורש נשמתם אחד, וכאשר יפגשו תבוא הגאולה. הבעש"ט הקדוש יצא לדרך, אך לא הגיע ליעדו **ושב לגלות.** תלמידיו עלו לארץ הקודש וכוננו בה את תנועת החסידות.

כל ימיהם בקשו גדולי ישראל לעלות לארץ הקודש ולחונן את עפרה. לא עושר חפשו כאן ולא כל כוונה גשמית אחרת. ביקשו **להדבק בקביה** לעלות ולהתעלות בתורה כפי שכבר למדונו הז"ל: "אין תורה כתורת ארץ ישראל", ולקיים את המצוות התלויות בארץ. כי ארץ ישראל קדושה מכל הארצות, ורק זו **מטרת ישיבתנו** כאן: לשכון בהיכלו של מלך ולהדבק בו.

**יין נסך,
 סעיף של
 עבודה
 זרה, ונוהרים בו
 בהרבה.
 גם כעס
 עבודה זרה,
 ויש להזהר בה
 שלא פחות.**

**נמדת האכילה
 כן מדת ברכת
 המזון.
 נמדת קריאת
 שמע שעל המטה
 כך מדת השנה.
 מה שקונים זה
 מוכרים...**

הגאון רבי אלעזר מנחם מן שד"ל דגמה אישית נפלאה של מסירות לאשה אף כי הרב שף סבר, ונאף הביע את דעתו זו בהתמקדות רבות, פי ההתמקדות האמתית באשה הנאה דנקא זו המעניקה לה סני נצח בזכות תרומתה **למעשיו הרחניים של בעלה**, מפל מקום העניין לנו דגמה אישית נפלאה של מסירות כלפי האשה, דאגה פנה לשלומה וטובתה, אכפתיות ורצון אמתי להיטיב עם האשה ולשמחה.

זאת באין ספר מצבים שפקם נרתם כל פלו למען טובתה של רענית הרבנית ע"ה, אף פאשר הדבר **גזל ומן** – אָפֿשֶׁר הִיָּה עֲבוּרוֹ הַמְצָרָךְ הַנֶּקֶר מִפֶּל, וגם פאָשֶׁר הַצָּרָךְ לַמְטָרָה זֶה לַמְחַל עַל פְּבוּדוֹ – שָׁפֶן הוּא מְעוּלָם לֹא הֵינִים לְאִישׁ לְשִׁמְשׁוֹ וְלַעֲשׂוֹת בְּמִקוּמוֹ אֶת אוֹתָן מְשׁוֹלֹת אָשֶׁר הִיָּה עָלָיו לְבַצְעֵן. פֶּל עוֹד הִיוּ פְּחוּמְתֵיהָ שֶׁל הַרְבֵּנִית ע"ה בְּמִתְנִיָּה – **נהלה היא את הבית** בְּיַד רָמָה,

פאָשֶׁר הִיא נוֹטֶלֶת עַל שְׂכָמָה אֶת כָּל הַעֵל פְּדֵי שְׂאֵל לְהַפְרִיעַ כָּלֵל לְהַתְעַלְתוֹתָ שֶׁל בְּעָלָהּ. הִיא מְעוּלָם לֹא בְּקִשָּׁה מִמֶּנּוּ לְעוֹר בְּדָבָר מָה, וְלֹא הִנְיָתָה לוֹ אֶף פֶּעַם לְסִיעַ בְּקִנְיֹת אוֹ בְּעַבּוּדוֹת הַבַּיִת, וְעַל זַמְנוֹ הַנֶּקֶר – זָמַן שֶׁל **גדול-בישראל** – הִיא חֶסֶה מִמֶּשׁ כְּמוֹהוּ.

אלה שרוכשים להם אוהבים בנסך, כמעט תמיד המחיר יותר מדי גבוה.

כורדי גוי הולך על חוף הים בתל אביב, רואה בקבוק, ופותח אותו. יוצא מתוך הקבוק שד ואומר לו:

תבקש **משאלה אחת** ואני אמלא אותה. הכורדי: תעשה לי גשר מכאן עד ניו יורק. השד: בשביל מה אתה צריך גשר? תבקש משהו מעשי, משהו מועיל. הכורדי: טוב, תעשה שהבן שלי יהיה רופא.

השד: **כמה נתינים אתה רוצה בגשר?**

סוף זה תמיד התחלה של משהו אחר

הרב הקדוש רבי נפתלי מרובשיץ זצ"ל, נהג להחזיק בידו קופסת טבק קטנה, שהיה פותח וסוגר בשעה שישב לשוחח עם אנשים. פעם אחת העז מאן דהו ושאל אותו, מדוע נוהג הוא לפתוח את הקופסות ולסגרה **בלי להריח** כלל מן הטבק.

גלה לו רבי נפתלי כי למעשה משמשת קופסת הטבק לצורך אחר. כאשר אנשים בקרבתו מדברים דברים שמסוגלים **לעורר זעם**, פותח הוא את הקופסה כדי **להתמין** בה את רגשי הכעס והזעם.

משולחן גבוה

דברי תורה מפי ראש מוסדות "אור החיים" הגאון הרב **ראובן אלבז שליט"א**

שְׂאוֹ מְרוֹם עֵינֵיכֶם כִּי תִשָּׂא אֶת רֹאשׁ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְפַקְדֵיהֶם (שמות ל, יב).

'תשא' מלשון הגבהה והרמה, ורמז יש בדבר שבכל עת צריך האדם להרים את ראשו למעלה, לרוחניות, שְׂאוֹ מְרוֹם עֵינֵיכֶם וְרָאוּ מִי בְּרָא אֱלֹהֵי, כל הזמן לחשוב על רוחניות, על לימוד התורה הקדושה וקיום מצוותיה.

גם כאשר עוסק אדם בפרנסה להביא טרף לביתו, עליו לחשוב ולהיות עסוק בדברי תורה, כל העת יחשוב, מתי תפילת מנחה, תפילת ערבית, שיעור תורה בערב, תיקון ליל שישי וכדו', ויעשה את הכל בהתלהבות בחום ובקדושה. וזהו שאמר דוד המלך בתהילים (קכח, ב): **יְגִיעַ כַּפִּי כִּי תֹאכַל אֶשְׂרֵיךָ וְטוֹב לָךְ, יְגִיעַ כַּפִּיךָ נֹאמַר וְלֹא יִגִיעַ רֹאשְׁךָ, לְלַמְדֵךְ שִׁאפִּילוֹ שֶׁאֵדָם יוֹצֵא לְעַבּוֹד, רַק כַּפּוֹ (ידיו) יִהְיוּ עֲסוּקוֹת בַּמַּסְחָר, אֶךְ רֹאשׁוֹ יִהְיֶה עֲסוּק וְטָמוֹן בְּדַבְרֵי הַתּוֹרָה, בַּמִּשְׁנָה, בַּגְּמֵרָא, בַּהֲלָכָה, בַּאֲגָדָה, בַּפְּסוּקֵי תַּהֲלִימוֹ.**

ואז או **אֶשְׂרֵיךָ וְטוֹב לָךְ (תהילים שם)**. אֶשְׂרֵיךָ, בְּעוֹלָם הַזֶּה. וְטוֹב לָךְ, לְעוֹלָם הַבָּא (אבות פ"ד מ"א).

משל לציפור שנפלה לתוך בויץ והחלה לשקוע בה יותר ויותר – אם כנפיה עדיין לא טבעה, בידה לצאת מהבויץ על ידי כנפיה, ואם גם כנפיה טבעה בתוככי הבויץ, כל זמן שראשה מוחץ לבויץ עדיין תוכל לזעוק 'הצילו' ויבואו להושיעה, אבל כשגם הראש נשקע בבויץ, אזי לה.. כך האדם, כל זמן שראשו עסוק בדברי תורה ובקיום המצוות, יכול הוא לעלות ולהתעלות. כי תשא את ראש בני ישראל, העיקר להגביה הראש והמוח לפקודי ה'.

יהי רצון שנוכה לעשות רצונו יתברך כרצונו ונוכה בקרוב בקרוב לראות בנחמת ציון בבניין בית המקדש ובביאת משיח צדקנו במהרה בימינו, אמן.

שבת שלום לכול בית ישראל

הגאון מוילנא זצ"ל לא רצה להיבדק על ידי רופאים אפילו בימי האחרונים. **בקושי פעלו** מקורביו שיסכים להכניס רופא לחדרו ולא כדי לראות מקרוב את מצבו.

נכנס הרופא לחדר וניגש אל מיטתו. כיון שראה את הגאון **מלחש בשפתיו**, הטח אזניו לדיבוריו. בצאתו הקיפו אותו המקורבים: "נו היכן הוא אוהז?" חיך הרופא ואמר: "הוא אוהז כרגע **במשניות 'צלים'**..."

עיקר הקורבן הוא שאדם ישבור גאותו ורוחו הנישאה וישוב אל ה' מרוע מעלליו.

אחד נתפס על מהירות. עוצר אותו השוטר **ומבקש רישיונות**. כשהנהג מוסר לו רישיונות מסב השוטר את תשומת לבו לכך שהרישיון לא בתוקף. "בטח שלא בתוקף", אומר הנהג, "אחד מהחברים שלך **החריס לי אותו לפני חצי שנה**."

ברכותיו של הרב אשר **אברהם הכהן** היו במתינות כמונה מרגליות. ושהיה מזכיר שם ה' רואים על פניו **מורא שמים** ממש! סיפר בנו הג"ר אליהו שליט"א: באחד הימים, בעודנו משננים פסוקים, ובשמע לפתע צחוק מפיו של אחד מילדי הבית לשמע בדיחה, שהגה את שם ה'. הרב זצ"ל **נרעש כולו**.

"היתכן?" "היתכן להשמיע קול צחוק בשעה שמזכירים שם ה'?" ולא כתוב 'ליראה את השם הנכבד והנורא!' ולא נחה דעתו עד שהוציא מטבע ונתנו לילד ואמר: "שים את המטבע **נקופת צדקה** למען יהיה לך לכפרה!"

ותרת על כבוד – טוב הדבר ונעלה, אבל אין זה מוכרח שגם אחרים ידעו על כך...

למה אחרים מקבלים את העלון ראשונים ואתה לא? בואו והצטרפו לרשימת תפוצה
hamaor.net@gmail.com

בימי נעוריו, נהג הצדיק הקדוש, רבי **אברהם מרדכי אלתר מגור זצ"ל**, לאכול וליישון מעט מאוד. רק כדי קיום הגוף וכדי **להחליף כח**. כי כל עתותיו מוקדשות היו לתורה, משת נפשו. בזקנותו התבטא הרבי על הנהגה זו: "באמת, צריך הייתי לנהוג אחרת... לאכול קצת יותר, וליישון קצת פחות..."

לעילוי נשמות: ניסים בן רימה, שרה בת חורשי, דינה בת והב, יוסף זאהן בן שמחה, ליאור בן אילנה, ששון בן טיפחה, שמחה בת לולו, יחיא בן לוליה, פנחס חיים אוחנה בן חנינה, נעימה בת עזיזה, כרמלה בת סעידה, סעידה מול בת יעקב, מלכה בת שרה. פנחס בן פנחס, יגאל בן מלכה, דוד בן איזה, מרים בת זוהרה, הרב אלעזר בן שמחה, הרב יהודה אייר, יחזקאל ושמאל בני שמחה, רפאל ואלברט בני קלרה, הרב יעקב יוסף בן מרגלית, אליעזר בן רגינה, שלום בן אורה מור, הרב יורם אברגיל, ישראל בן שמחה סבג, שמואל בן רבקה, אסתר בת שרה, רחל רשל בת קלרה, חכם יהודה בן חנה פתיא, שלמה בן דונה, חנה בת אסתר דמני יפה בת לאה, יעקב בן שרה ברסקה, החסיד מנשה בן רחמה **מן הרב עובדיה יוסף בן גורגייא**

E. Kahana

החברת
הייחודית
שאקרת
אלפי לרבות

אלפי חולים נהנים ומתחזקים מידי שבוע!

באמצעות חברת העלונים של ארגון מאוחדים שמופק
בבתי החולים הדסה, שערי צדק, לניאדו ואסותא.
הצטרפו לאתנדבי ההפצה, ויחד נגיע לעוד בתי חולים!

חיינו כעת והצטרפו למפיצי החוברות:
054-845-8815
זמינים עבורכם במספר זה בכל עת גם בוואטסאפ

שירות
ויחס
אישי

משלוחים
לכל חלקי
העיר

הינכם לזיכוי הדבים

לקראת התחלת מסכת בבא מציעא
ניתן לקבל אצלנו **ללא עלות כלל**, מודעות מעוצבות
לעידוד ולימוד והצטרפות לדף היומי!

החלוקה לגבאי בתי כנסת ומגידי שיעורים בלבד!
אין צורך להתקשר - מגיעים בשעות הפתיחה ומקבלים

נצטרכו לשאת בחובותיכם למימון המהפכה והשקיעה שלכם בס"ד!

02-500-4569

רח' פנים מאירות 8 ירושלים | דוא"ל So25004569@Gmail.com
ימים א'-ה לפנה"צ 10:00-14:00 אחה"צ 15:00-19:00 | יום ו' 10:00-12:00

» קווי תחבורה למקום: 89,57,52,51,16,9,3 «

שפיד

דפוס
מהיר
ומתקדם